S. n.° 1

L

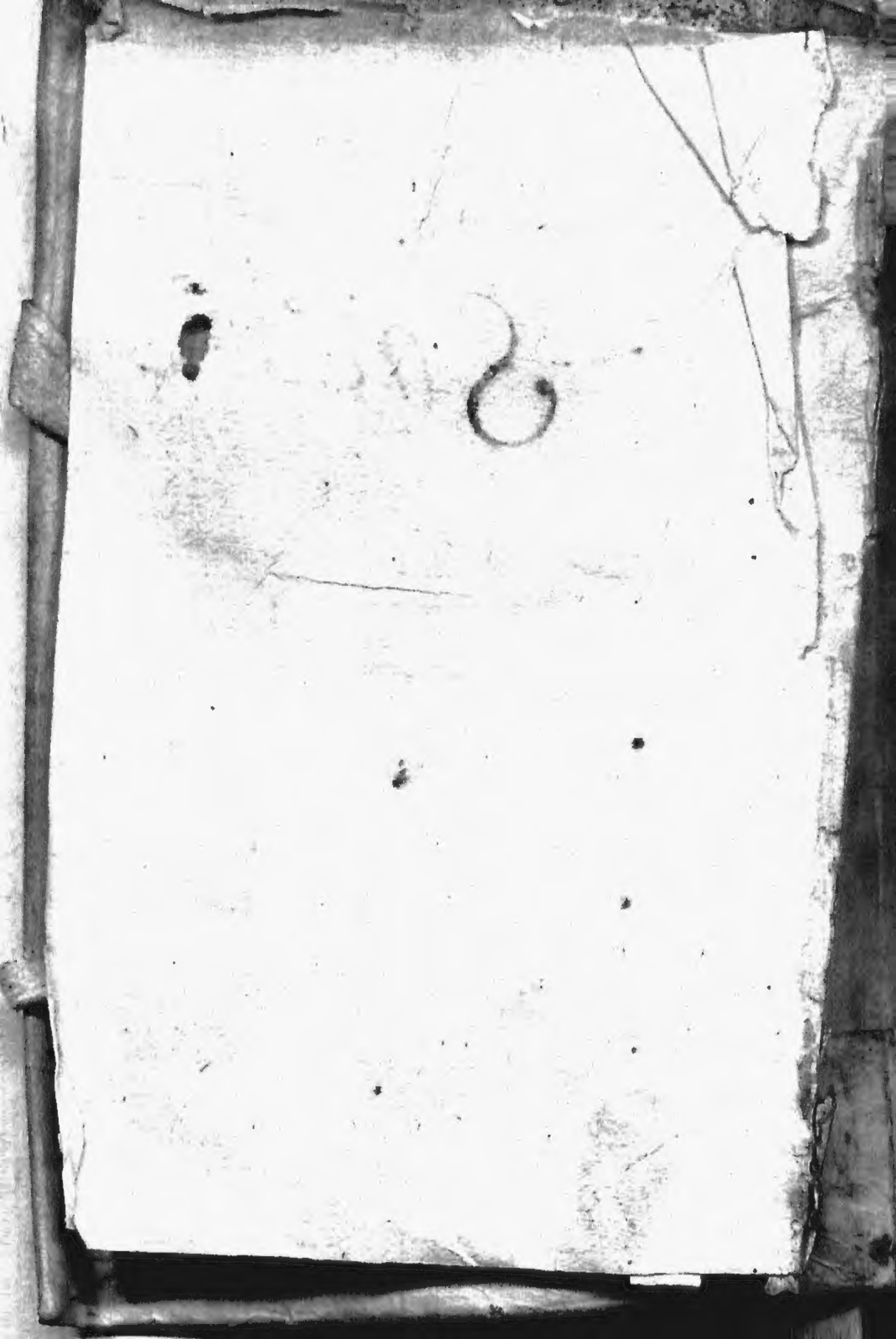
D
m

H
ntia

ESC
ilis.

cta, ut
quoru
dictis
us.

E
7.

PROCLI DE SPHAE RA LIBER.

CLEOMEDIS DE MVNDO, siue circularis inspectionis meteororum libri duo.

ARATI SOLENSIS PHAE nomena, siue Apparentia.

DIONYSII AFRI DESCRI ptio orbis habitabilis.

Omnia græcè & latinè ita coniuncta, ut conferri ab utriusq; linguæ studiosis, in quorum gra tiam eduntur, poßint: adiectis etiam Annotationibus.

B A S I L E A E.

1 5 4 7.

OPTIMAE SPEI ADOLESCENTVLO IO. LVDOuico Meiero, Adelbergij Consulis Basiliensis filio, Marcus Hopperus S.

NTER ea cuncta, Io. Ludouice suauissime, quæ Deus, uniuersi totius opifex, conseruator, ac rector unicus fecit, uix aliud quicquam post Verbum eius sanctum est, quo magis suam clementissimus Pater potentiam, sapientiam, ac immensam bonitatem declarare rationali animæ uoluerit, quàm mirabili hac supernè cœli machina: quæ omni genere præstantiæ, ornatu inquam pulcherrimo, firmitudine, magnitudine, constantia, ordine, perfectione, iucunditate, ac mirabili circulorum concentus (ut nostra colligit ratio) suauitate, salubritate, & infinita deniq; utilitate res

 alias

alias inferne omneis ita superat atque excellit, ut eas interire prorsus, nisi superiorum beneficio conseruentur, necesse sit: de quibus singulis his prestantiæ partibus si plenius (quod tamē instituti nostri non est) differere uellem, bone Deus in quantum nostra excresceret oratio? Quotus uerò quisque eorum obsecro est, qui uel semel tantum oculos suos attollere, incōparabilem hunc cœli ornatū suspicere, factorem eius cuncti Deum admirari ac glorificare uelit? nedum ratos illos æterna lege siderum cursus, uarias motuum uices, circulorum amplitudinē, orbium à se inuicem distantias, corporum cœlestium magnitudinem, constellationum ac planetarū uarias naturas, uim atque in inferiora hæc miram efficaciam penitus cognoscere gliscat. Cæcutiūt, quod certè cum dolore dico, cæcutiūt inquam omnium oculi, stertunt mentes, surdæ sunt aures ad hoc cœlorum,

quod

quod ſui opifici Deo perhibent, enco mium, de quo Pſalmiſta: Cœli enarrant Dei gloriam. Nihil nunc de uulgo hominum dicam, qui uitæ omnia commoditate, ac uentris neceſsitate metiri ſolent, nihil penſi habentes humanæ nobilitatis conſummationem, quæ præſtantiſsimarum ſola diſciplinarum artiumq́ꝫ cognitione acquiritur. Sed ex doctis quoqꝫ non pauci (ſi modò docti ij cenſendi ſunt) hanc quę aſtrorum rationem docet (unde Aſtro nomia dicta) diſciplinam negligunt, ne dicam quaſi inutilem prorſus contemnunt. Non hercle quòd excuſatos illos habeam, ſed quòd hos accuſandos magis cenſeam. Nam ſi uerum eſt quod Plato alicubi dicit, Aſtronomię cauſa oculos hominibus datos eſſe: quis dubitat, quin ad omnes pariter homines ſpectet admirandũ hoc Dei opus contemplari, ac mirabilis eius conſtitutionis cauſas atque rationes,

quoad fieri poßit, scrutari: qua deinde immensæ illius potentiæ, sapientiæ, atque bonitatis consideratione in maiorem Dei patris, & filij eius Iesu Christi, in quo & per quem omnia hæc facta sunt, cognitionem, dilectionemque ardentiorem rapiamur. Et hoc sanè dicere uoluisse diuinus philosophus mihi uidetur. Quasi enim dicat: Quia suã diuina maiestas potẽtiam, sapientiam, ac bonitatem non aliunde (secundum Verbum incarnatum, quod ignorauit ethnicus) magis elucere mortalibus uoluit, quàm ex supremo isto stelliferi cœli theatro: id uerò cernere absque oculorum beneficio non potuimus: oculi, ut per admiranda illa opera duces, quasi ad omnipotentis ac æterni Dei cognitionem essent, rectè astronomiæ causa conceßi nobis à diuina benignitate dicuntur. Quanquam haud ignorem, aliam quoque huius dicti interpretationem esse. Si ergo, quemadmodum

modum dicere cœperam; communis est omnium hominum magni huius mundi contemplatio; multo mehercle grauius sunt accusandi ij, quibus diuina clementia non solum externos illos corporis oculos cum alijs hominibus, imò cunctis animalibus communes concessit, sed mentis quoque interius præ alijs hominibus lumina pulcherrimarum rerum cognitione accendit, unde docti ac eruditi nobis appellantur, si defixis humi oculis, nihili facientes magnifica hęc Dei opera, prætereant: quemadmodum facere quosdam non minus impiè quàm stultè uidemus. Sed suæ quisque negligentiæ pœnas tandem dabit. Cum igitur hæc ita se habeãt, ut non solum pulchrum, iucundum, atque utile sit astronomiæ studium, sed quasi necessarium quoq; à Deo nobis mandatum: dicit enim Dominus, Erunt uobis (de cœli luminibus loquens) in signa, tempora & annos,

annos: magnum mehercle operæpre-
cium mortalibus conferre uisi mihi
sunt omnes ij, qui hoc lucubrationib.
suis studium promouerēt, iuuarentq́3.
qualia nostra quoq3 ætate Deus (sit ei
gratia) eximia aliquot ingenia excita-
uit. Sunt autem ueterum, ut in omni,
ita hac quoq3 de re monumenta præci
puè legēda, ut quibus ætas magis lon-
gæua, tempora tranquilla, studium
quàm nobis ardentius, opes præterea
multo plures fuerint: quæ præcipuæ
sunt harum rerum addiscendarum oc
casiones. Hinc sanè nostri quoq3 consi
lij rationē sumpsimus, ut hos non nu-
per natos, eiusdem ueluti classis autho
res in unum quoq3 uolumen conclu-
deremus, ita ut quasi manus porrige-
re, ac operas suas cōferre sibi inuicem
uideantur. Nam sic eos locauimus, ut
quod primo deesset, à secundo id acci-
peret: quod uerò ambobus non esset,
id eis tertius ac quartus præberēt: qui
nobis

nobis disponendi ordo uisus est opti-
mus. Proclus igitur, qui artis huius ele
menta tradere uidetur, primo constitu
tus loco est. Subsequitur hunc Cleo-
medes, qui præter exactam mundi di-
uisionem & descriptionem, quædam
paulo plenius ac augustius pertractat:
utpote, An mundus sit finitus, quod
extra mundum sit inane infinitũ. præ-
terea de Parœcis, Antœcis, & Antipo
dibus, exactius quàm primus absol-
uit: de uaria item temporum ac tempe
statum, pro zonarum uarietate, muta-
tione. In libro deinde secundo, de ter-
ræ, lunæ, solis, ac aliorum quorundam
planetarum magnitudine: tum quę eo
rum ad solem uel uicinitas, uel distan-
tia. Quoniam uerò bona adhuc artis
huius pars ambobus his deesset, ea
nempe quæ uarias illas constellatio-
num figuras, uaria animalia non sine
arcana quadam ratione referentes do-
cet, Aratus, qui suã quoq; his operam

 præsta-

præstaret, accessit, cum sua de his siderum formis compositione longè pulcherrima utilissimaq; quam φαινόμενα inscripsit: de cuius partis utilitate atq; prestantia uix quisquam unquam satis dixerit. Postremò quia Geographia ita cum Astronomia est coniuncta, ut quemadmodum hæc sine illa perfecta nõ est, ita illa sine hac nec sciri, nec intelligi recte possit: usus preterea astronomiæ ferè precipuus in Geographia cernitur: celeberrimũ eius rei authorẽ Dionysium de orbis situ his subiungere quarto loco haud inconsultum nobis uisum est, ita ut studiosi adolescentes eam absolutam ac consummatam ueluti artem, secundum ueterum Græcorum traditionem haberent. Porrò ut ijs quoq; cõsuleremus, qui aut non usq; adeò Græcæ lingue periti, aut planè rudes essent, Latinam interpretationem è regione, ita ut uersus uersui responderet, apponi curauimus. Quod

sane

sanè consilium uel hoc saltem nomine probatum candido lectori uolumus, quòd quicquid hic facimus, iuuandi rudiores studio facimus. Sub tuo uerò nomine mi Io. Ludouice prodire in publicum hos consociatos sic sibi inuicem authores uoluimus, ob eam potissimum causam, quam nunc, attende, dicam. Cum considero nobilem tuam indolem, præstantē corporis formam, qualis Physiognomis etiam mirè probatur: patris deniq; tui, Consulis nostri, necnon patrui tui Bernhardi Meieri, prudentissimorum grauissimorumq; uirorum raras uirtutes, qui annis iam plus minus triginta clarissimæ Basiliensis reip. gubernaculis summa cum sua laude, atq; ciuium commodo maximo præsunt (& ut in posterum quoq; quàm diutissimè fœliciter præsint, Deum opt. max. precamur) magnā profectò spem concipimus, quòd istæ quas iam commemoraui, partim

tuæ,

turæ, partim progenitorum tuorum splēdidissimæ dotes, te quoque aliquando ad ciuitatis nostræ gubernacula sint per diuinã gratiam euecturæ. Ad quam sane functionem si philosophię præceptis imbutus accedas, multo mehercle maiore cum splendore, tum rerum successu longe fœlicissimo præesse ei poteris. Hos igitur libellos, qui præclaram philosophiæ partem continent, dedicare tibi mi Io. Ludouice uolui, ut etsi nunc quidem legere eos atque intelligere per ætatem tibi non detur; saltem admoneam te, tamdiu tibi in Musarum castris esse strenue militandum, donec deuictis iam inscitiæ atque ignorantiæ hostibus plerisque, suprema abs te occupata Palladis arce, hæc quoque atque his multo difficiliora legere recte atque intelligere possis. Hilara ergo fronte mi Io. Ludouice charissime, hunc strenulæ uice libellum à me accipito: & faxit Dominus Iesus, ut

ut quod bene nunc de te ominamur,
olim fœliciter tibi congratulemur. Va
le, patris tui fili dulcissime. Ex Musæo
nostro, Calendis Ianuarijs. Anno
ab incarnato Verbo, M. D.
XLVII.

VOLATERRANVS DE PROCLO.

Proclus Lycius discipulus Syriani, philosophus Platonicus, præfuit scholæ Athenienſi, cuius discipulus & ſucceſſor Marinus Neapolitanus fuit. Scripſit plura in philoſophia & grammatica. Commentarios in totum Homerum, in Heſiodi Erga & hemeras, in Rempublicā Platonis: præterea contra Christianos Epicheremata 18. Hic eſt Proclus, qui poſt Porphyrium ſecundus cōtra nos latrauit. Aduerſus quem Ioannes cognomento Grāmaticus ſcripſit apologiam, dictitans eum quanquam in rebus Græcanicis magnum, ſtultū tamen eſſe, & in hac parte indoctum. author Suidas. Is eſt, cuius hodie commentarios in Platonem habemus. Præceptor etiam M. Antonini, quem ad conſulatū uſq; prouexit, ut author Spartianus. Alios itē duos Suidas ponit. unum è Sicilia Malleotem patria, qui ſcripſit in ſophiſmata Diogenis, & contra Epicurum. alterum cognominatum Proculeium, è Laodicea Syriæ, qui ſcripſit theologicū in Pandoræ fabulam Heſiodi, in Aurea carmina, Iſagogē in arithmeticā Nicomachi, & alia quædam geometrica.

IDEM DE CLEOMEDE.

Cleomedes Græcus autor, ſcripſit de circulis

cœle-

cœlestibus, elegantem admodum tractatum, qui adhuc extat.

DE ARATO, IDEM.

Aratus poeta Solensis, in grammatica Menecratis discipulus, in philosophia Timonis & Menedemi. Emicuit Olymp. 124. regnante Antigono in Macedonia, Demetrij Poliorcetæ filio, apud quem ad extremum usq; in honore uixit. Fuit uersificator, scripsit Phænomena, hymnos in Pana, in medicina quoq; quæ ad cōpositionem Theriacæ pertinent: præterea de moribus, & epigrammata quædam in Antigoni uxorem, Epicedium in Cleombrotum: soluta item oratione epistolas in commentarios in Odysseam. hæc Suidas: Quintilianus quoq; his uerbis eum taxat: Arati materia motu caret, ut in qua nulla uarietas, nullus adfectus, nulla persona, totusq; in nominibus absumitur. Sufficit tamen operi, cui se parem credidit, uel æqualem. Phænomena ipsius à Cicerone & à Germanico Cæsare conuersa fuere.

DE DIONYSIO, IDEM.

Dionysius Corinthius, ut Suidas scribit: ut alij, Afer, ex Byzanthe ciuitate, temporibus Augusti scripsit Geographiā uersibus hexametris, conuersam à Prisciano. Itemq; de lapidibus & auibus. de Bacchis. quæ omnia deperdita, præter Geographiam.

ΠΡΟΚΛΟΥ ΣΦΑΙΡΑ.

Περὶ ἄξονος καὶ πόλων.

ξων καλεῖται τοῦ κόσμου, ἡ διάμετρος αὐτοῦ, περὶ ἣν στρέφεται. τὰ δὲ πέρατα τοῦ ἄξονος, πόλοι λέγονται τοῦ κόσμου. τῶν δὲ πόλων, ὁ μὲν λέγεται βόρειος, ὁ δὲ νότιος. βόρειος μὲν, ὁ διὰ παντὸς φαινόμενος, ὡς πρὸς τὴν ἡμετέραν οἴκησιν. νότιος δὲ, ὁ διὰ παντὸς ἀόρατος, ὡς πρὸς τὸν ἡμέτερον ὁρίζοντα. εἰσὶ μέντοι τόποι τινὲς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου συμβαίνει τὸν παρ' ἡμῖν πόλον τὸν ἀεὶ φανερὸν, ἐκείνοις ἀόρα-

PROCLI SPHAERA,

Thoma Linacro Britãno interprete.

De axi & polis.

AXis mundi uocatur dimetiẽs ipſius, circa quã uoluitur. Axis extrema, poli mundi, ſeu uertices ſunt nominati. Horum alter ſeptentrionalis, alter auſtrinus dicitur. Septentrionalis, q ſemper in noſtra habitatione apparet. Auſtrinus contrà, qui ſemper, ut ad noſtrũ horizonta, conditur. Sunt tamen in terra loca quædam, in quib. polus, qui ſemper nobis conſpicuus eſt, ijs qui ibi degunt haud-

ἀόρατον εἶναι· τὸν δὲ παρ' ἡμῖν πόλον ἀόρατον, ἐκείνοις φανερὸν εἶναι. καὶ πάλιν, ἔστι τις τόπος ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου δύο πόλοι ὁμοίως ἐπὶ τοῦ ὁρίζοντος κεῖνται.

Περὶ σφαίρας κύκλων.

Τῶν δ' ἐν τῇ σφαίρᾳ κύκλων, οἱ μὲν εἰσι παράλληλοι, οἱ δὲ λοξοί, οἱ δὲ διὰ τῶν πόλων. παράλληλοι μὲν, οἱ τοὺς αὐτοὺς πόλους ἔχοντες τῷ κόσμῳ. εἰσὶ δὲ παράλληλοι κύκλοι πέντε, ἀρκτικός, θερινὸς, τροπικὸς ἰσημερινὸς, χειμερινὸς τροπικὸς, ἀνταρκτικός. ἀρκτικὸς μὲν οὖν ἐστι κύκλος, ὁ μέγιστος τῶν ἀεὶ θεωρουμένων

haudquaquã cernitur. Qui uerò nobis perpetuò occultus est, ijsdem cõspicuus euadit. Rursus quoq; locũ quẽpiã in terris inuenias, ubi ambo poli, æquabilẽ in horizonte sitũ habẽt.

De circulis Sphæræ.

Circulorum spæræ, alij paralleli siue æquidistantes sunt, alij obliqui, alij per polos ducti. æquidistãtes sunt, quibus ijdem cum mundo poli sunt. Sunt autẽ ij numero quinq;: Septentrionalis, Solstitialis. Aequator, Brumalis. Antarcticus. Septentrionalis igitur circulus is est, qui omniũ, quos perpetuò cernimus,

μένων κύκλων, ὁ ἐφαπτόμενος τοῦ ὁρίζοντος καθ' ἓν σημεῖον, καὶ ὅλος ὑπὲρ γῆν ἀπολαμβανόμενος. ἐν ᾧ τὰ κείμενα τῶν ἄστρων, οὔτε δύσιν, οὔτ' ἀνατολὴν ποιεῖται, ἀλλὰ δι' ὅλης τῆς νυκτὸς περὶ τὸν πόλον στρεφόμενα θεωρεῖται. οὗτος δὲ ὁ κύκλος ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς οἰκουμένῃ ὑπὸ τοῦ ἐμπροσθίου ποδὸς τῆς μεγάλης ἄρκτου περιγράφεται. Θερινὸς δὲ τροπικὸς κύκλος ἐστὶν ὁ βορειότατος τῶν ὑπὸ τοῦ ἡλίου γραφομένων κύκλων. ἐφ' οὗ γενόμενος ὁ ἥλιος τὴν θερινὴν τροπὴν ποιεῖται. ἐν ᾗ ἡ μεγίστη μὲν πασῶν τῶν ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἡμέρα, ἐλαχίστη δὲ ἡ νὺξ γίνεται.

mus, planè maximus eſt, quiq; horizonta ſolo puncto contingit, totus ſupra terram interceptus. In hoc quæcunq; claudũtur aſtra, nec ortũ, nec occaſum norunt, ſed circa polum uerti tota nocte cernũtur. Porro is circulus in noſtro tractu, à priore maioris urſæ pede deſcribitur. Solſtitialis autem circulus is eſt, qui omnium, qui à ſole deſcribuntur, maximè ſeptentrionalis habetur. In quem cum ſe ſol receperit, æſtiuam reciprocationem peragit: longiſſimus que totius anni dies, breuiſsimaq; nox erit,

γίνεται. μετὰ μέντοι τὴν θερινὴν τροπὴν, οὐκέτι πρὸς τὰς ἄρκτους προελθὼν ὁ ἥλιος θεωρεῖται. ἀλλ' ἤδη ἐπὶ θάτερα μέρη τρέπεται τοῦ κόσμου. διὸ κέκληται τροπικός. ἰσημερινὸς δὲ κύκλος ἐστὶν ὁ μέγιστος τῶν πέντε παραλλήλων κύκλων, ὁ διχοτομούμενος ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος, ὥστε ἡμικύκλιον μὲν ὑπὲρ γῆν ἀπολαμβάνεσθαι, ἡμικύκλιον δὲ ὑπὸ τὸν ὁρίζοντα. ἐφ' οὗ γινόμενος ὁ ἥλιος τὰς ἰσημερίας ποιεῖται, τήν τε ἐαρινὴν καὶ τὴν φθινοπωρινήν. Χειμερινὸς δὲ τροπικὸς κύκλος ἐστὶν ὁ νοτιώτατος τῶν ὑπὸ τοῦ ἡλίου γραφομένων

erit. Post hanc autem reciprocationem nequaquam ultra septentriones uersus solem progredi, quin potius ad diuersa mundi regredi, cernas. unde & tropico græce nomen. Aequator circulus is est, qui maximus æquidistantium circulorum statuitur: ita nimirum ab horizõte dissectus, ut alter eius semicirculus supra terram, alter sub terra condatur. In hoc sol duplex æquinoctiũ, uernum, autumnaleque facit. Brumalis circulus is est, qui omnium circulorum, qui à sole mundi circumactu describuntur,

νων κύκλων περὶ τὴν ὑπὸ τοῦ κόσμου γινομένην περιστροφήν· ἐφ' οὗ γενόμενος ὁ ἥλιος τὴν χειμερινὴν τροπὴν ποιεῖται. ἐν ᾧ ἡ μεγίστη μὲν πασῶν τῶν ἐν τῷ ἐνιαυτῷ νὺξ ἐπιτελεῖται, ἐλαχίστη δὲ ἡμέρα. μετὰ μέντοι τὴν χειμερινὴν τροπήν, οὐκέτι πρὸς μεσημβρίαν προσελθὼν ὁ ἥλιος θεωρεῖται, ἀλλ' εὐθὺς θάτερα μέρη τρέπεται τοῦ κόσμου. διὸ κέκληται οὗτος τροπικός. Ἀνταρκτικὸς δέ ἐστι κύκλος ἴσος καὶ παράλληλος τῷ ἀρκτικῷ, καὶ ἐφαπτόμενος τοῦ ὁρίζοντος καθ' ἓν σημεῖον, καὶ ὅλος ὑπὸ γῆν ἀπολαμβανόμενος. ἐν ᾧ τὰ κείμενα τῶν ἄστρων διὰ παντὸς ἡμῖν

buntur, maxime ad austrum pertinet. In quo sol brumalem reciprocationem facit: maximaque totius anni nox, minimusque dies efficitur. Post hanc metam nequaquam ultrà progreditur sol, sed ad alteras mundi partes reuertitur. Vnde tropicus hic quoque, quasi uersilis appellatur. Antarcticus uerò circulus æqualis, & æquidistans septentrionali circulo est, & horizonta uno puncto contingens, totus præterea sub terris mersus. In quo sita astra semper nobis oc-

ἐστὶν ἀόρατα. Τῶν δὲ προειρημένων πέντε κύκλων, μέγιστος μέν ἐστιν ὁ ἰσημερινός. ἑξῆς δὲ οἱ τροπικοί. ἐλάχιστοι δέ, ὡς πρὸς τὴν ἡμετέραν οἴκησιν, οἱ ἀρκτικοί. τούτους δὲ τοὺς κύκλους δεῖ νοεῖν ἀπλατεῖς, λόγῳ θεωρητούς, ἔκ τε τῆς τῶν ἄστρων θέσεως, καὶ τῆς αὐτῶν διόπτρας θεωρίας, καὶ τῆς ἡμετέρας ἐπινοίας διατυπουμένους. μόνος γὰρ τῶν ἐν τῷ κόσμῳ κύκλος ἐστὶν αἰσθητός, ὁ τοῦ γαλακτίου. οἱ δὲ λοιποὶ λόγῳ εἰσὶ θεωρητοί.

culta manent. Maximus autem ex quinque memoratis circulis est æquator: deinde tropici, minimi uero (quod ad nostram habitationem dixerim) arctici. Porro hos circulos citra omnem latitudinem intelligi conuenit, ratione cognobiles ex astrorum situ, & eodem dioptræ obtutu, & nostro intellectu deliniatos. Sensu enim unus lacteus discerni in cœlo potest: reliqui omnes ratione.

Διὰ τί πέντε μόνον παράλληλοι ἐν τῇ σφαίρᾳ κύκλοι.

Πέντε δὲ παράλληλοι μόνοι

Cur quinq; duntaxat æquidistantes in sphæra.

Quinq; uero æquidistan-

μόνοι καταγράφονται κύκλοι εἰς τὴν σφαῖραν, οὐ διὰ τὸ μόνον τούτους τῶν ἐν τῷ κόσμῳ παραλλήλους εἶναι. ὁ γὰρ ἥλιος καθ' ἑκάστην ἡμέραν ὡς πρὸς αἴσθησιν κύκλον παράλληλον περιστρέφεται τῷ ἰσημερινῷ, κατὰ τὴν τοῦ κόσμου γινομένην περιστροφήν. ὥστε μεταξὺ τῶν τροπικῶν κύκλων ρπ, δὶς κύκλους παραλλήλους γράφεσθαι ὑπὸ τοῦ ἡλίου. τοσαῦται γὰρ ἡμέραι εἰσίν, αἱ μεταξὺ τῶν τροπῶν. φέρονται δὲ καὶ πάντες οἱ ἀστέρες τῶν παραλλήλων κύκλων καθ' ἑκάστην ἡμέραν. οὗτοι συγκαταγράφονται δ' οὕτως πάντες εἰς τὴν σφαῖραν,

distãtes circuli describi in sphæra solent: quod tamen non eò ualet, quasi ij soli in mundo æquidistantes sint: quippe cum sol quotidie æquidistantem æquatori circulũ (quod sensu animaduerti licet) mundi rotatu peragat. Quo fit, ut bis centum octuaginta duos æquidistantes circulos intra tropicos describat: totidem enim dies intra reciprocationes numerantur. Quin & stellæ ipsæ uniuersæ in æquidistantibus circulis quotidie ferũtur. Non tamen hi omnes in sphæram adhibentur.

ραν, διὰ τὸ πρὸς ἄλλας πραγματείας τὰς ἐν τῇ ἀστρολογίᾳ πολλὰ συμβάλλεσθαι. οὐδὲ γὰρ καταστερισθῆναι δύναται καλῶς τὴν σφαῖραν ἄνευ πάντων τῶν παραλλήλων κύκλων, οὐδὲ τὰ μεγέθη καὶ τῶν νυκτῶν καὶ τῶν ἡμερῶν τε ἀκριβῶς εὑρεθῆναι ἄνευ τῶν προειρημένων κύκλων. πρὸς μέντοι τὴν πρώτην εἰσαγωγὴν τῆς ἀστρολογίας οὐδὲν ἀποτέλεσμα φερόμενοι, οὐ καταγράφονται ἐν τῇ σφαίρᾳ. οἱ δὲ πέντε παράλληλοι κύκλοι διὰ τὸ ἀποτελέσματά τινα προσφέρεσθαι διωρισμένα εἰς τὴν πρώτην εἰσαγωγὴν τῆς ἀστρολογίας, κατεγράφησαν εἰς τὴν σφαῖραν. ὁ μὲν

tur. Qui tametsi multi alijs rebus in astrologi conducant (siquidem fieri nequit, ut uel a stra probè in sphæra l centur sine omnibus æquidistantibus circu lis, uel examussim die rum noctium que ma gnitudines sine ijsdem inueniantur) tamen quod ad prima Astro logiæ rudimenta non adeò utiles existimati sunt, parum uisum est eos in sphæram adscri bi. Quinque uerò æ quidistantes circuli ob certa compendia, quæ astrologiæ tyronibus afferunt, optimo iure in sphæram sunt ad hibiti. Septentriona lis

ὁ μὲν γὰρ ἀρκτικὸς κύκλος ἀφορίζει τὰ ἀεὶ θεωρούμενα τῶν ἄστρων. ὁ δὲ θερινὸς τροπικὸς κύκλος τὴν τροπὴν περιέχει, καὶ πέρας ἐστὶ τῆς τοῦ ἡλίου πρὸς ἄρκτον μεταβάσεως. ὁ δὲ ἰσημερινὸς κύκλος τὰς ἰσημερίας περιέχει. ὁ δὲ χειμερινὸς τροπικὸς κύκλος τόρμα ἐστὶ τῆς πρὸς μεσημβρίαν προσόδου τοῦ ἡλίου, καὶ τὴν χειμερινὴν τροπὴν περιέχει. ὁ δὲ ἀνταρκτικὸς κύκλος τὰ μὴ θεωρούμενα τῶν ἄστρων ἀφορίζει. ἔχοντος οὖν κεφάλαια ὡρισμένα καὶ ἀποτελέσματα πρὸς τὴν εἰσαγωγὴν τῆς ἀστρολογίας, εὐλόγως κατεγράφη-

lis enim astra, quæ nobis perpetuò cernũtur, definit. Solstitialis tropicus, solis reciprocationem continet, finis'que est eiusdem ad boream transitus.

Aequator circulus æquinoctia complectitur. Brumalis tropicus solis ad austrum progreßi meta est, & brumalem eius reciprocationem in se habet. Antarcticus circulus astra, quæ nostrum conspectum fugiunt, determinat.

Itaque cum ijs, qui primis astrologiæ rudimentis imbuendi sunt, certa emolumenta suggerant, meritò in sphæ

γράφησαν εἰς τὴν σφαῖραν.

Περὶ ἐπιφανείας καὶ κρύψεως τῶν πέντε παραλλήλων κύκλων.

Τῶν δὲ προειρημένων πέντε παραλλήλων κύκλων, ὁ μὲν ἀρκτικὸς κύκλος ὅλος ὑπὲρ γῆν ἀπολαμβάνεται. ὁ δὲ θερινὸς τροπικὸς κύκλος εἰς δύο μέρη ἄνισα τέμνεται ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος. καὶ τὸ μὲν μεῖζον τμῆμα ὑπὲρ γῆν ἀπολαμβάνεται, τὸ δὲ ἔλασσον ὑπὸ τὴν γῆν. οὐ κατὰ πᾶσαν δὲ χώραν καὶ πόλιν ὁμοίως ὁ θερινὸς τροπικὸς κύκλος τέμνεται ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος, ἀλλὰ παρὰ τὰς τῶν κλιμάτων παραλλαγὰς, διάφορον τὴν τῶν κλιμά-

ram coniectos, quis te dubitet?

De occultatione & emersu æquidistantium.

Verum ex memoratis quinq; æquidistantibus circulis, Arcticus sanè suprà terram totus existit. Solstitialis autem tropicus bipertitò ab horrizonte scinditur: maiore eius parte suprà terram conspicua: minore subter occulta.

Neque tamen in omni tractu, urbe'ue, similiter circulus hic ab horizonte secatur: sed pro climatum uarietate, uariam sectionum

κλιμάτων ὑπεροχὴν συμβαίνει γίνεσθαι. καὶ τοῖς μὲν πρὸς ἄρκτον μᾶλλον ἡμῶν οἰκοῦσιν εἰς ἀνισώτερα μέρη συμβαίνει τέμνεσθαι τὸν θερινὸν ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος. καὶ πέρας ἐστὶ χώρα τις, ἐν ᾗ ὅλος ὁ θερινὸς τροπικὸς κύκλος ὑπὲρ γῆν γίνεται. τοῖς δὲ πρὸς μεσημβρίαν μᾶλλον ἡμῶν οἰκοῦσιν εἰς ἰσώτερα μέρη ὁ θερινὸς τροπικὸς κύκλος ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος τέμνεται. καὶ πέρας ἐστὶ χώρα τις πρὸς μεσημβρίαν ἡμῶν κειμένη, ἐν ᾗ διχοτομεῖται ὁ θερινὸς τροπικὸς κύκλος ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος. κατὰ δὲ τὴν ἡμετέραν οἴκησιν ὁ θερινὸς τροπικὸς ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος τέμνεται οὕτως, ὥστε τοῦ

ctionum exuperantiam sortitur: ijs quoque, qui propius septentriones agunt, inæquabilius ab horizōte scinditur. Nec finis, donec eò loci uentum sit, ubi totus supra terram emineat. Qui uerò ad austrum magis uergunt, ijs profectò per æquabiliores partes ab horizonte diuiditur: donec ad plagam quandam uentum sit, nobis certè australem, in qua tropicus ab horizonte per æquas partes secatur. At in nostra habitatione, ita solstitialis ab horizonte scinditur, ut uniuer

ὅλου

ὅλου κύκλου διαιρουμένου εἰς η μόρια, ε μὲν τμήματα ὑπὲρ γῆν ἀπολαμβάνεσθαι, γ δὲ ὑπὸ γῆν. πρὸς δὲ τοῦτο τὸ κλίμα δοκεῖ καὶ ὁ Ἄρατος συντετάχθαι τὴν τῶν φαινομένων πραγματείαν. περὶ γὰρ τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ κύκλου διαλεγόμενος φησὶν οὕτως·

Τοῦ μὲν ὅσον τε μάλιστα δι' ὀκτὼ μετρηθέντος,
Πέντε μὲν ἔνδια στρέφεται καθ' ὑπέρτατα γαίης,
Τὰ τρία δ' ἐν περάτῃ. θέρεος δὲ οἱ ἐν τροπαί εἰσιν.

Ἐκ δὲ ταύτης τῆς διαιρέσεως ἀκολουθεῖ τὴν μεγίστην ἡμέραν ὡρῶν ἰσημερινῶν

so circulo per octo pa[r]tes dissecto, quinque supra terram appar[e]ant, tres sub terra la[t]eant. Sane ad hoc clima direxisse stilum A[r]atus uidetur, cũ Ph[æ]nomena conscribere[t]. In quibus cum de sol[]stitiali tropico disserit, ita ait:

Huius in octonis disse[]cti partibus, alta
Terrarũ inuisunt quin[]que, tres ima frequen[]tant,
Alterni & Phœbi redi[]tus celebrantur eo[]dem.

Ex hac diuisione sequitur, maximum diem horarum æquinoctia[]lium

μερινῶν γίνεσθαι ιε. τὴν δὲ νύκτα ὡρῶν ἰσημερινῶν θ. ἐν δὲ τῷ περὶ Ῥόδον ὁρίζοντι, ὁ θερινὸς τροπικὸς κύκλος ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος τέμνεται οὕτως, ὥστε τοῦ ὅλου κύκλου διῃρημένου εἰς μέρη μη, τὰ μὲν κ, καὶ θ, τμήματα ὑπὲρ τὸν ὁρίζοντα ἀπολαμβάνεσθαι, τὰ δὲ ιθ ὑπὸ γῆν. ἐκ δὲ τῆς διαιρέσεως ταύτης ἀκολουθεῖ, τὴν μεγίστην ἡμέραν ἐν Ῥόδῳ γίνεσθαι ὡρῶν ἰσημερινῶν ιδ, καὶ ἥμισυ, τὴν δὲ νύκτα ὡρῶν ἰσημερινῶν θ, καὶ ἥμισυ. ὁ δὲ ἰσημερινὸς κύκλος καθ' ὅλην τὴν οἰκουμένην διχοτομεῖται ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος, ὥστε ἡμικύκλιον μὲν ὑπὲρ γῆν

lium quindecim esse, noctem uerò nouem. In Rhodio autem horizonte ita tropicus ab horizonte dirimitur, ut cum circulus uniuersus in octo & quadraginta partes secetur, undetriginta sectiones supra horizontem appareãt, undeuiginti sub terra lateant. Ex qua diuisione fit, ut apud Rhodios lõgißimus dies horas æquinoctiales quatuordecim habeat, nox nouẽ, additis hinc inde semißibus unius horæ singulis. Aequator uerò circulus per uniuersum terrarũ orbẽ ita ab horizõte diuiditur, ut semicirculus eius supra terram

γῆν ἀπολαμβάνεσθαι, ἡμικύκλιον δὲ ὑπὸ γῆν. δι᾽ ἣν αἰτίαν ἐπὶ τοῦ κύκλου τούτου αἱ ἰσημερίαι γίνονται. ὁ δὲ χειμερινὸς τροπικὸς κύκλος ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος τέμνεται οὕτως, ὥστε τὸ μὲν ἔλασσον τμῆμα ὑπὲρ γῆν γίνεσθαι, τὸ δὲ μεῖζον ὑπὸ γῆν. ἡ δ᾽ ἀνισότης τῶν τμημάτων τὴν αὐτὴν παραλλαγὴν ἔχει ἐπὶ πάντων τῶν κλιμάτων, ἥτις ἐγίνετο καὶ ἐπὶ τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ κύκλου. διὰ παντὸς γὰρ τὰ ἐναλλὰξ τμήματα τῶν τροπικῶν κύκλων ἴσα ἀλλήλοις ἐστί. δι᾽ ἣν αἰτίαν ἡ μεγίστη ἡμερινὴ ἴση ἐστὶ τῇ μεγίστῃ νυκτερινῇ, καὶ ἡ ἐλαχίστη ἡμερινὴ

terram extet, ſemicirculus ſub terram linquatur. Quo fit, uti in hoc circulo æquinoctia fiant. Brumalis autem tropicus ea ratione ab horizonte interſectus eſt, ut minor è ſectionibus ſupra terram habeatur, maior ſub terra. Inæquabilitas uerò ſectionum eandem in omnibus climatibus uarietatem habet, quam etiam in ſolſtitiali tropico diximus. Semper enim reſpondentes ex aduerſo tropicorum ſectiones, æquales inter ſe ſunt. Eo'que fit, ut maximus dies maximæ nocti, & minimus dies

εινὴ ἴση τῇ ἐλαχίστῃ νυκτερινῇ. ὁ δὲ ἀνταρκτικὸς κύκλος ὅλος ὑπὸ τὸν ὁρίζοντα κρύπτεται.

Περὶ μεγέθους τῶν πέντε παραλλήλων κύκλων.

Τῶν δὲ προειρημένων πέντε παραλλήλων κύκλων, τινῶν μὲν τὰ μεγέθη ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην διαμένει τὰ αὐτὰ, τινῶν δὲ τὰ αὐτὰ μεγέθη μεταπίπτει παρὰ τὰ κλίματα, καὶ οἷς μὲν μείζονες, οἷς δὲ ἐλάττονες οἱ κύκλοι γίνονται. οἱ μὲν γὰρ τροπικοὶ κύκλοι καὶ ὁ ἰσημερινὸς καθ' ὅλην τὴν οἰκουμένην ἴσοι εἰσὶ τοῖς μεγέθεσιν. οἱ δὲ ἀρκτικοὶ, μεταπίπτουσι κατὰ τὰ μεγέθη, καὶ οἷς μὲν μείζονες, οἷς

dies minimæ nocti æqualis euadat. Antarcticus autē circulus totus ſub horizonte latet.

De magnitudine æquidiſtantium.

Sed ex quinque iam memoratis circulis, quorundam magnitudines per uniuerſum terrarum orbem eædem ſibi conſtāt, nonnullorum pro climatibus mutantur, alijs'que maiores, alijs minores circuli euadunt. Tropici enim & æquator pares per totum orbem magnitudines ſeruant. arctici magnitudine euariāt, cū alibi maiores, alibi

οἷς δὲ ἐλάττονες γίνονται. τοῖς μὲν γὰρ πρὸς ἄρκτον οἰκοῦσι, μείζονες οἱ ἀρκτικοὶ κύκλοι γίνονται. τοῦ γὰρ πόλου μετεωροτέρου φαινομένου, ἀνάγκη καὶ τὸν ἀρκτικὸν κύκλον τὸν ἐφαπτόμενον τοῦ ὁρίζοντος μείζονα ἀεὶ μάλιστα γίνεσθαι. τοῖς δὲ ἔτι πρὸς ἄρκτον οἰκοῦσι γίνεταί ποτε ὁ θερινὸς τροπικὸς κύκλος ἀρκτικός. ὥστε τοὺς δύο κύκλους ἐφαρμόσαι ἀλλήλοις, τὸν θερινὸν τροπικὸν κύκλον, καὶ τὸν ἀρκτικὸν, καὶ μίαν ἀναλαβεῖν τάξιν. πρὸς δὲ τοὺς ἀρκτικωτέρους τόπους καὶ τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ κύκλου μείζονες οἱ ἀρκτικοὶ κύκλοι

alibi minores cernan-tur. Quippe ijs qui se-ptentriones uersus de-gunt, maiores septen-trionales fiunt, cum po-lo magis in altum sub-lato arcticum circu-lum, qui horizonte contingit, necesse si assiduè maiorem fieri. His uerò qui magis e-tiam ad septentriones uergunt, interdum sol-stitialis tropicus in ar-cticum planè abit: fit-que ut duo circuli, se-ptentrionalis, tropi-cusque coëant, pro u-noque habeantur. A-deò cum magis etiam ad septentriones acce-ditur, maiores solstitia-li tropico septentriona-les

κλοι γίνονται. πέρας δὲ ἐστι χώρα τις πρὸς ἄρκτον κειμένη, ἐν ᾗ ὁ μὲν πόλος κατὰ κορυφὴν γίνεται, ὁ δὲ ἀρκτικὸς κύκλος τὴν τοῦ ὁρίζοντος ἐπέχει τάξιν, καὶ ἐφαρμόζει αὐτῷ μετὰ τὴν στροφὴν τοῦ κόσμου, καὶ τὸ αὐτὸ μέγεθος λαμβάνει τῷ ἰσημερινῷ, ὥστε τοὺς τρεῖς κύκλους, τὸν ἀρκτικὸν καὶ τὸν ἰσημερινὸν καὶ τὸν ὁρίζοντα, τὴν αὐτὴν τάξιν καὶ θέσιν λαμβάνειν. πάλιν δὲ τοῖς πρὸς μεσημβρίαν οἰκοῦσιν οἱ μὲν πόλοι ταπεινότεροι γίνονται, οἱ δὲ ἀρκτικοὶ κύκλοι ἐλάσσονες. καὶ πέρας ἐστί τις χώρα πρὸς μεσημβρίαν ἡμῶν κειμένη, αὐτὴ δέ ἐστιν ἡ λεγομένη ὑπὸ τὸν ἰσημερινόν, ἐν ᾗ οἱ μὲν πόλοι

les reddũtur. Nec finis donec eò uentum sit, ubi polus supra uerticem conspicitur, septentrionalis in horizontis locum cedit, eiq; in mundi rotatu coniungitur, æquatoris planè magnitudine: fitq; ut tres circuli, septentrionalis, æquator, & horizon eundẽ situm positumq; obtineant. Rursus autem ijs qui ad austrum habitant, poli humiliores fiunt, septentrionales uerò circuli minores. Finis autem decrementi est locus ad austrum nobis situs sub æquatore, in quo poli

ὑπὸ τὸν ὁρίζοντα γίνονται. οἱ δὲ ἀρκτικοὶ κύκλοι καθ' ὅλου ἀναιροῦνται. ὥστε αὐτοὶ τῶν πέντε παραλλήλων κύκλων τρεῖς παράλληλοι γίνεσθαι, οἵ τε τροπικοὶ καὶ ὁ ἰσημερινός. διὰ γὰρ τὰ προειρημένα οὐχ ὑποληπτέον καθολικῶς γίνεσθαι τοὺς πέντε παραλλήλους, ἀλλ' ὡς πρὸς τὴν ἡμετέραν οἴκησιν τὸ πλῆθος αὐτῶν ἐκκεῖσθαι. εἰσὶ γάρ τινες ὁρίζοντες ἐν οἷς τρεῖς μόνοι παράλληλοι γίνονται κύκλοι. εἰσὶ δὲ οἰκήσεις ἐπὶ τῆς γῆς, ὧν πρώτη μὲν οἴκησις, παρ' οἷς ὁ θερινὸς τροπικὸς κύκλος ἐφάπτεται τοῦ ὁρίζοντος, καὶ τὴν τοῦ ἀρ-

κτικοῦ

ſub horizonte habentur, ſeptentrionales autem circuli prorſus euanuere. Itaque ex quinque æquidiſtantibus tres deniqu[e] ſuperant, nempe cum æquatore tropici duo. Neque enim ob ea quæ dicta ſunt, quinque perpetuos æquidiſtantes exiſtimandum, ſed pro noſtra habitatione numerum eorum exiſtere. Quippe quibuſdam in horizontibus tres duntaxat æquidiſtātes inuenias. Sunt ſanè & ſupra terram habitationes, quarum prima eſt, in qua ſolſtitialis circulus horizonta contingit, & pro ar

ctico

κτικοῦ κύκλου τάξιν λαμβάνει. δευτέρα δὲ οἴκησις, ἡ λεγομένη ὑπὸ τῶν πόλων. τρίτη δὲ ἐστὶν οἴκησις, ὑπὲρ ἧς μικρὸν ὕστερον εἰρήκαμεν, ἡ προσαγορευομένη ὑπὸ τὸν ἰσημερινόν.

Περὶ τάξεως τῶν πέντε παραλλήλων κύκλων.

Ὅθεν οὐδὲ ἡ τάξις τῶν πέντε παραλλήλων κύκλων ἡ αὐτὴ παρὰ πᾶσιν ἐστίν. ἀλλ' ἐν μὲν τῇ καθ' ἡμᾶς οἰκουμένῃ, πρῶτος μὲν ὀνομάζεται ὁ ἀρκτικός, δεύτερος δὲ ὁ θερινὸς τροπικός. εἶτα ἰσημερινός, καὶ χειμερινός. πέμπτος δὲ, ὁ ἀνταρκτικός. τοῖς δὲ πρὸς ἄρκτον μᾶλλον ἡμῶν οἰκοῦσιν, γίνεταί ποτε

ctico planè habetur. Secunda, quam sub polo appellant. Tertia, de qua paulo antè retulimus, quam sub æquatore nominant.

De ordine æquidistantium.

Quocirca nec ordo quinque æquidistantium circulorum idem apud omnes est. Sed in nostro tractu primum sanè septentrionalem dixeris, secundum solstitialem, tertium æquatorem, quartum brumalem, quintum antarcticum. At ijs qui propius quàm nos septentriones incolunt, primus inter-

ποτὲ πρῶτος, ὁ θερινὸς τροπικός. δεύτερος δὲ, ὁ ἀρκτικός. τρίτος δὲ, ὁ ἰσημερινός. τέταρτος δὲ, ὁ ἀνταρκτικός. πέμπτος δὲ, ὁ χειμερινὸς τροπικός. παρ' οἷς γὰρ ὁ ἀρκτικὸς κύκλος μείζων γίνεται τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ, ἀνάγκη τὴν προειρημένην τάξιν ὑπάρχειν.

interdum ſolſtitialis tropicus numeratur, ſecundus ſeptentrionalis, tertius æquator, quartus antarcticus, quintus brumalis circulus. Cum nanque ſeptentrionalis ſolſtitiali capacior euadit, neceſſe eſt memoratum ordinem ſeruari.

Περὶ δυνάμεως τῶν πέντε παραλλήλων κύκλων.

Ὁμοίως δὲ οὐδ' αἱ δυνάμεις τῶν πέντε παραλλήλων κύκλων αἱ αὐταί εἰσιν. ὁ γὰρ παρ' ἡμῖν θερινὸς τροπικὸς κύκλος, τοῖς ἀντίποσιν χειμερινὸς τροπικὸς κύκλος γίνεται. ὁ δὲ παρ' ἐκείνοις θερινὸς τροπικὸς

κύκλος

De poteſtate æquidiſtantium.

Iam uerò nec poteſtates eorundem æquidiſtantiũ eædem. Nam qui nobis ſolſtitialis circulus habetur, Antipodibus certè brumalis efficitur: cõtrà qui illis

ſolſti-

κύκλος, παρ' ἡμῖν γίνε-
ται χειμερινὸς τροπικός.
τοῖς δὲ ὑπὸ τὸν ἰσημερι-
νὸν οἰκοῦσι, τῇ μὲν δυ-
νάμει οἱ τρεῖς κύκλοι
θερινοί εἰσι τροπικοί.
ὑπ' αὐτὴν γὰρ τὴν πά-
ροδον τοῦ ἡλίου κεῖνται.
τῇ δὲ πρὸς ἀλλήλους πα-
ραλλαγῇ γένοιτ' ἂν θε-
ρινὸς μὲν τροπικός, ὁ
παρ' ἡμῖν ἰσημερινός.
χειμερινοὶ δὲ οἱ δύο τρο-
πικοί. φύσει γὰρ λέ-
γοιτ' ἂν, καὶ καθολι-
κῶς πρὸς ἅπασαν τὴν
οἰκουμένην θερινὸς τρο-
πικὸς κύκλος ὑπάρ-
χειν, ὁ ἔγγιστα τῆς οἰκή-
σεως ὑπάρχων. δι' ἣν
αἰτίαν τοῖς ὑπὸ τὸν
ἰσημερινὸν οἰκοῦσι θερι-
νὸς τροπικὸς γίνεται
ὁ ἰσημε-

solstitialis est, nobis bru
malis redditur. Sed qui
sub æquatore degũt, ijs
uniuersi tres circuli ui-
ribus planè solstitiales
sunt, utpote sub ipsam
solis orbitam incolen-
tibus. Quanquam si
ad se inuicem confe-
rãtur, qui nobis pro æ-
quatore statuitur, sol-
stitialis uicem obtinet.
Ambo uerò tropici pro
brumalibus censentur.
Nanque is demum na-
tura solstitialis circu-
lus, perpetuaq; ratione
in toto terrarum orbe
dici potest, qui proxi-
mè habitationem ha-
betur. Quo fit, ut ijs
qui sub æquatore agũt,
æquator ipse pro solsti

 tiali

ὁ ἰσημερινός. τότε γὰρ αὐτοῖς κατὰ κορυφὴν γίνεται ὁ ἥλιος. ἰσημερινοὶ δὲ κύκλοι γίνονται παρ' αὐτοῖς πάντες οἱ παράλληλοι, ἰσημερία γὰρ διὰ παντός ἐστι παρ' αὐτοῖς. πάντες γὰρ οἱ παράλληλοι κύκλοι διχοτομοῦνται ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος.

tiali ſtatuatur, utpoi in quo ſol ſupra uerti cem agitur: pro æqua toribus autem omne æquidiſtantes circuli, uelut per æquas par tes ab horizonte diſſe cti.

Περὶ διαστάσεως τῶν πέντε παραλλήλων κύκλων.

Οὐ δὲ αἱ διαστάσεις αἱ ἀπ' ἀλλήλων τοῖς κύκλοις αἱ αὐταὶ διαμένουσι καθ' ὅλην τὴν οἰκουμένην, ἀλλὰ πρὸς τὴν καταγραφὴν τῶν σφαιρῶν διαιροῦνται οὕτως. τοῦ παντὸς μεσημβρινοῦ κύκλου διαιρουμένου εἰς μέρη

De interuallo æquidiſtantium.

Sed nec interualla circulorum in toto orbe à ſe inuicem ſtata ſunt. Verùm pro ſphærarum deſcriptione ad hunc modum diſpenſari ſolent. Diuiſo in ſexaginta partes meridiano quouis circulo,

μέρη ξξ, ὁ ἀρκτικὸς ἀπὸ τοῦ πόλου καταγράφεται ἀπέχων ξξ ϛ. ὁ δ' αὐτὸς ἀπὸ θατέρου μέρη ἀπὸ τοῦ θερινοῦ καταγράφεται ἀπέχων ξξ ε. ὁ δ' ἰσημερινὸς ἀφ' ἑκατέρων τῶν τροπικῶν ξξ δ. ὁ δὲ χειμερινὸς τροπικὸς κύκλος ἀπὸ τοῦ ἀνταρκτικοῦ ἀπέχων ξξ ε. ὁ δὲ ἀνταρκτικὸς ἀπὸ τοῦ πόλου ξξ ϛ. κατὰ πᾶσαν δὲ χώραν καὶ πόλιν οὐ τὰς αὐτὰς διαστάσεις ἔχουσιν ἀπ' ἀλλήλων οἱ κύκλοι, ἀλλ' οἱ μὲν τροπικοὶ ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ κατὰ πᾶν ἔγκλιμα τὴν αὐτὴν ἀπόστασιν ἔχουσιν. οἱ δὲ τροπικοὶ κύκλοι ἀπὸ

culo, ſeptentrionalis circulus à polo ſexageſimarum partium ſex interuallo deſcribitur. Idem in alteram partem à ſolſtitiali circulo ſexageſimarum partium quinq; interuallo notatur. Aequator ab utroq; tropicorum ſexageſimis quaternis diſtat. Brumalis circulus ab Antarctico ſexageſimis quinque. Antarcticus à polo ſexageſimis ſex. Neque tamen in omni plaga urbe'ue eandem intercapedinem inter ſe ſeruant. Sed tropici ab æquatore parem in omni inclinatione diſtantiam uendicãt. Iidem autem

ἀπὸ τῶν ἀρκτικῶν οὐ τὴν αὐτὴν ἔχουσι διάστασιν κατὰ πάντας τοὺς ὁρίζοντας, ἀλλ' οἱ μὲν ἔλαττον, οἱ δὲ πλεῖον διεστᾶσιν. ὁμοίως δὲ οἱ ἀρκτικοὶ ἀπὸ τῶν πόλων οὐ τὴν ἴσην ἀπόστασιν ἔχουσι κατὰ πᾶν ἔγκλιμα, ἀλλὰ οἱ μὲν ἐλάττω, οἱ δὲ πλείω. καταγράφονται μέν τοι πᾶσαι αἱ σφαῖραι πρὸς τὸν ἐν τῇ Ἑλλάδι ὁρίζοντα.

ab arcticis non par[em] per omnes horizon[tes] tas, sed alibi minore[m] alibi maiorem. Ita d[e]mum & arctici à po[lo] non parem in quau[is] inclinatione distantia[m] seruant, sed alibi maiorem, alibi minorem habent. Sphæræ tamen omnes ad Græciæ horizonta describuntur.

Περὶ κολούρων κύκλων.

Διὰ τῶν πόλων δέ εἰσι κύκλοι ὑπό τινων κόλουροι προσαγορευόμενοι, οἷς συμβέβηκεν ὑπὸ τῶν ἰδίων περιφερειῶν τοὺς τοῦ κόσμου πόλους ἔχειν. κόλουροι δὲ κέκληνται, διὰ τὸ μέρη τινά

De Coluris.

Sunt & per polos du[o] cti circuli, quos nonnulli Coluros uocant. Iis accidit, ut in ambitus suos mundi polos recipiant. Coluri autem dicti sunt, quòd partes aliquas

τινὰ ἀθεώρητα αὐτοῦ γίνεσθαι. οἱ μὲν γὰρ λοιποὶ κύκλοι περὶ τὴν περιστροφὴν τοῦ κόσμου ὅλοι θεωροῦνται. τῶν δὲ κολούρων κύκλων μέρη τινά ἐστιν ἀθεώρητα, τὰ ἀπὸ τοῦ ἀνταρκτικοῦ ὑπὸ τὸν ὁρίζοντα ἀπολαμβανόμενα. γράφονται δὲ οὗτοι οἱ κύκλοι διὰ τῶν τροπικῶν σημείων, καὶ εἰς μέρη ἴσα διαιροῦσι τὸν διὰ μέσων τῶν ζωδίων κύκλον.

Περὶ ζωδιακοῦ κύκλου.

Λοξὸς δέ ἐστι κύκλος ὁ τῶν ιβ ζωδίων. αὐτὸς δὲ ἐκ τριῶν κύκλων παραλλήλων συνέστηκεν, ὧν οἱ μὲν δύο τὸ πλάτος ἀφορίζειν λέγεται τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου, ὁ δὲ διὰ μέσων τῶν ζωδίων καλεῖται.

aliquas in se minimè cõspectas habẽt. Reliqui enim circuli in mundi circumactu integri cernũtur. Sed colurorum partes quæpiam, quæ uidelicet ab arctico sub horizonte latẽt, cerni non possunt. Signãtur autẽ ij circuli per tropica pũcta, diuidũtq; per duas æquas partes circulum, qui per media signiferi ducitur.

De signifero.

Obliquus circulus is est, qui duodecim signa continet, ex tribus æquidistantibus circulis constans: quorum duo latitudinem signiferi determinant, unus per media signa ductus uocatur:

λεῖται. οὗτος δὲ ἐφάπτεται δύο κύκλων ἴσων καὶ παραλλήλων, τοῦ μὲν θερινοῦ τροπικοῦ κατὰ τὴν τοῦ καρκίνου πρώτην μοῖραν, τοῦ δὲ χειμερινοῦ τροπικοῦ κατὰ τὴν τοῦ αἰγοκέρωτος πρώτην μοῖραν. τὸ δὲ πλάτος τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου ἐστὶ μοῖραι ιβ. λοξὸς δὲ κέκληται ὁ ζωδιακὸς κύκλος, διὰ τὸ τέμνειν τοὺς παραλλήλους κύκλους.

Περὶ ὁρίζοντος.

Ὁρίζων δέ ἐστι κύκλος ὁ διορίζων ἡμῖν τό, τε φανερὸν καὶ τὸ ἀφανὲς μέρος τοῦ κόσμου, καὶ διχοτομῶν τὴν ὅλην σφαῖραν τοῦ κόσμου, ὥστε τὸ ἡμισφαίριον μὲν ὑπὲρ γῆν

catur: hic adeò du
pares & æquidista
tes circulos atting
solstitialem in pri
Cancri parte, brum
lem in Capricorni pr
cipio. Latitudo sign
feri cõtinet partes du
decim. Dictus est a
tem hic circulus obl
quus, quòd æquidistan
tes ad inæquales angu
los intersecet.

De horizonte.

Horizon uerò cir
culus est, qui conspe
ctam mundi partem ab
inconspecta dirimit.
Itaque in duas partes
uniuersam sphæram se
cat, ut alterum hemi-
sphærium supra ter
ram,

τοῦ ἀπολαμβάνεσθαι, τὸ μὲν ὑπὲρ γῆν ἡμισφαίριον, τὸ δὲ ὑπὸ γῆν. εἰσὶ δὲ ὁρίζοντες δύο, εἷς μὲν ὁ αἰσθητὸς, ἕτερος δὲ ὁ λόγῳ θεωρητός. αἰσθητὸς μὲν οὖν ἐστιν ὁρίζων ὁ ὑπὸ τῆς ἡμετέρας ὄψεως περιγραφόμενος κατὰ τὸν ἀφορισμὸν τῆς ὁράσεως, ὡς τὸ μείζονα τὴν διάμετρον ἔχειν σταδίων δισχιλίων. ὁ δὲ λόγῳ θεωρητὸς ὁρίζων ἐστὶν, ὁ μέχρι τῆς τῶν ἀπλανῶν ὁράσεως ἀστέρων σφαίρας διήκων, καὶ διχοτομῶν τὸν ὅλον κόσμον. οὐ κατὰ πᾶσαν δὲ χώραν καὶ πόλιν ὁ αὐτός ἐστιν ὁρίζων, ἀλλὰ πρὸς μὲν τὴν αἴσθησιν σχεδὸν ἐπὶ σταδίους τετρακοσίους ὁ αὐτὸς ὁρίζων διαμένει, ὥστε καὶ τὰ μεγέθη

ram, alterum ſub terra relinquat. Eſt uerò horizon duplex, alter qui ſenſu uſurpatur, alter qui ſola ratione percipitur. Ergo ſenſilis horizon eſt, qui à noſtro uiſu in termino uiſionis circumſcribitur. Hic adeò non amplius duũm milium ſtadiorum dimetientẽ habet. Qui autem ratione percipitur, ad fixarum ſtellarum ſphæram pertinet, mundum'que totum in duo ſecat. Nec uerò per omnem tractum urbem'ue idẽ horizon eſt, ſed ſenſu idem quadringẽtis ferè ſtadijs manet. quo fit, ut dierum

μεγέθη τῶν ἡμερῶν, καὶ τὸ κλίμα, καὶ πάντα τὰ φαινόμενα τὰ αὐτὰ διαμένειν. πλειόνων δὲ σταδίων γινομένων κατὰ τὴν παραλλαγὴν τῆς οἰκήσεως, ἕτερος ὁρίζων γίνεται καὶ τὸ κλίμα διαφέρον, καὶ πάντα τὰ φαινόμενα μεταπίπτει. δεῖ μέντοι γε τὴν παραλλαγὴν τῆς οἰκήσεως τὴν ὑπὲρ τετρακοσίους σταδίους, διαλαμβάνεσθαι κατὰ τὴν πρὸς ἄρκτον μεσημβρίαν τε πάροδον. τοῖς μὲν γὰρ ὑπὸ τὸν αὐτὸν παράλληλον οἰκοῦσιν ἐπὶ μυρίων σταδίων ὑπάρχουσιν, ὁ μὲν ὁρίζων διάφορος, τὸ δὲ κλίμα τὸ αὐτό, καὶ πάντα τὰ φαινόμενα παραπλήσια. αἱ μέντοι ἀρχαὶ

dierum longitudo, clima, & apparen omnes eædem sibi con stent. Aucto uero diorũ numero, pro bitationis diuersi horizon, clima, om deniq; apparentiæ mu tantur. Conuenit men, ut habitationis tra quadringẽta sta mutationem ad austru boream'ue accipiamu Siquidem qui eunde æquidistantem inco lunt, in quamlibet ma gno stadiorum nume ro horizonta quidem diuersum habent, clima uero idem, & apparentias omnes similes. Dierum tamen exitus

καὶ τε.

…τελοῦνται αἱ τῆς ἡμέρας οὐχ ἅμα πᾶσιν ἔρονται τοῖς ὑπὸ τὸν αὐτὸν παράλληλον οἰκοῦσι. κατὰ δὲ τὴν πρὸς τὸν λόγον ἀκρίβειαν, ἅμα τῷ στιγμιαίαν πάροδον γίνεσθαι καθ᾽ ὁποιονοῦν μέρος τοῦ κόσμου, μεταπίπτει καὶ ὁ ὁρίζων, καὶ τὸ κλίμα, καὶ πάντα τὰ φαινόμενα διάφορα. οὐ καταγράφεται δὲ ὁ ὁρίζων ἐν ταῖς σφαίραις διὰ αἰτίαν τοιαύτην. ὅτι οἱ μὲν λοιποὶ κύκλοι πάντες φερομένου τοῦ κύκλου ἀπ᾽ ἀνατολῶν ἐπὶ τὴν δύσιν, συμπεριστρέφονται καὶ αὐτοὶ τῇ τοῦ κόσμου κινήσει. ὁ δὲ ὁρίζων ὢν φύσει ἀκίνητος, τὴν αὐτὴν τάξιν διαφυλάττων διὰ παντός.

initiaq; haudquaquam ijs qui eundem æquidiſtantem habitant, eodem temporis momento euenient. Verum ſi exactæ rationis examini ſtare uelimus, pro quolibet puncto, in quauis orbis parte mutati ſitus Horizon, clima, & apparentiæ omnes euariant. Horizon uerò ea ratione in ſphærarum deſcriptionem non adhibetur, quòd reliqui circuli omnes ab ortu ad occaſum circumacto mundo unà rapiuntur. Horizon ſuapte natura quietem amat, eodem ſemper ſeruato ſitu.

παντός. εἰ οὖν κατεγράφοντο οἱ ὁρίζοντες ἐν ταῖς σφαίραις, στρεφομένων αὐτῶν συνέβαινεν ἂν τὸν ὁρίζοντα κινεῖσθαι, καὶ ἐπὶ κορυφὴν ποτὲ γίνεσθαι, ὅπερ ἐστὶν ἀδύνατον, καὶ ἀλλότριον τοῦ σφαιρικοῦ λόγου. ὑπὸ μέντοι γε τῆς σφαιρικῆς θήκης ἡ τοῦ ὁρίζοντος θέσις κατανοεῖται.

Περὶ τῶν μεσημβρινῶν κύκλων.

Μεσημβρινὸς δέ ἐστι κύκλος, ὁ διὰ τῶν τοῦ κόσμου πόλων καὶ τοῦ κατὰ κορυφὴν σημείου γραφόμενος κύκλος. ἐφ' οὗ γενόμενος ὁ ἥλιος τὰ μέσα τῶν ἡμερῶν καὶ τὰ μέσα τῶν νυκτῶν ποιεῖται. καὶ οὗτος

δέ ἐστιν

ſitu. Si ita horizon in ſphæras adderetur, circumactis ijs, etiam eum moueri, & nonnunquam ſupra uerticem eſſe accideret. Id quod certè tum captum omnẽ ſuperat, tum à ſphæræ ratione abhorret. Verùm non incommodè ſitus eius ab alueo, in quo ſphæra reuoluitur, intelligi ſolet.

De meridianis circulis.

Meridianus circulus eſt, qui per mundi polos & punctum quod nobis ſupra uerticem eminet, ducitur. In quem cum ſol incidit, medios dies, mediasq; noctes efficit. Hic etiã

circulus

δέ ἐστιν ὁ κύκλος ἀκίνη
τος ἐν τῷ κόσμῳ, ἐπὶ τῆς
αὐτῆς τὴν τάξιν διαφυ-
λάσσων ἐν ὅλῃ τῇ τοῦ
κόσμου περιστροφῇ. οὐ
καταγράφεται δὲ οὗτος
ὁ κύκλος ἐν ταῖς κατα
στηριζομέναις σφαίραις
διὰ τὸ καὶ ἀκίνητος εἶν,
καὶ μηδεμίαν ἐπιδέχε-
σθαι μετάπτωσιν. ἀλλὰ
πρὸς μὲν τὴν αἴσθησιν
σχεδὸν ἐπὶ σταδίους τρια
κοσίους ὁ αὐτὸς μεσημ-
βρινὸς διαμένει. πρὸς
δὲ τὴν ἐν τῷ λόγῳ
ἀκρίβειαν, ἅμα τῷ
τὴν παροῦσαν γίνεσθαι
πάροδον, ἢ πρὸς ἀνα-
τολήν, ἢ πρὸς δύσιν,
ἕτερος γίνεται με-
σημβρινός. τὴν μὲν γὰρ
πρὸς ἄρκτον καὶ μεσημβρίαν πάροδον,
κἂν

circulus, immotus in
mundo est, uno eo-
demque in tota mun-
di uertigine seruato
positu. Nec in sphæ-
ris, qui astris insigniun
tur, adscribitur, quod
& immotus sit, & nul
lam mutationem reci-
piat. Sed (quod sensu
usurpari possit) tre-
centis ferè stadijs idem
meridianus manet. Ra-
tionis tamen scrupu-
losiore indagine ad
quemuis gressum, qui
ortum uersus occa-
sumue dirigitur, no-
uus meridianus no-
tatur. Ad austrum e-
nim boreamue quan-
tumuis progrediare,

κἂν μεταξὺ μύριοι στάδιοι ὑπάρχωσιν, αὐτὸς μένει μεσημβρινός. κατὰ δὲ τὴν ἀπ' ἀνατολῆς πρὸς δύσιν πάροδον, διαφοραὶ μεσημβρινῶν.

Περὶ γαλακτικοῦ κύκλου.

Λοξὸς δέ ἐστι κύκλος, καὶ ὁ τοῦ γάλακτος. οὗτος μὲν οὖν μείζονι πλάτει λελόξωται τῶν τροπικῶν κύκλων. συνέστηκε δὲ ἐκ βραχυμερίας νεφελοειδοῦς, ὃς ἐστιν ἐν τῷ κόσμῳ μόνος θεωρητός. οὐχ ὥρισται δὲ αὐτοῦ τὸ πλάτος, ἀλλὰ κατὰ μέν τινα μέρη πλατύτερός ἐστι, κατὰ δέ τινα στενότερος, δι' ἣν αἰτίαν ἐν ταῖς πλείσταις σφαίραις οὐ καταγράφεται ὁ τοῦ γάλακτος κύκλος. ἔστι δὲ

καὶ οὗτος

etiam si decem milium stadiorum interuallum intersit, idem meridianus seruatur: cum a ortu ad occasum itur, mutatur.

De lacteo circulo.

Obliquus etiam est & lacteus circulus. Hic itaque supra tropicos obliquatus cernitur. Constat autem ex tenui nebulosa substantia. Vnus certe cœlestium circulorũ conspicuus: nec certa latitudine definitus, sed aliqua sui parte latiore, aliqua angustiore. quo minus equidem in plerasq; sphæras adscribi solet. Est autem

unus

…τος τῶν μεγίστων κύκλων. μέγιστοι γὰρ ἐν σφαίραις λέγονται κύκλοι, οἱ τὸ αὐτὸ κέντρον ἔχοντες τῇ σφαίρᾳ. εἰσὶ δὲ μέγιστοι κύκλοι ἑπτά· ἰσημερινός, ζωδιακός, καὶ ὁ διὰ μέσων τῶν ζωδίων, ὁ διὰ τῶν πόλων, ὁ καθ' ἑκάστην οἴκησιν ὁρίζων, ὁ μεσημβρινός, ὁ τοῦ γάλακτος.

unus è numero maximorũ circulorũ: quippe cũ maximi circuli in sphæris dicãtur, quibus idẽ centrũ cũ sphæra est. Sũt porrò maximi circuli septem: Aequator, Signifer, qui per media signa ducitur, qui per polos ducitur, cuiusq; habitationis Horizon, Meridianus, Lacteus.

Περὶ τῶν πέντε ζωνῶν.

Ἡ τῆς συμπάσης ἐπιφάνεια σφαιροειδὴς ὑπάρχουσα, διαιρεῖται εἰς ζώνας πέντε. δύο μὲν αἱ περὶ τοὺς πόλους. πορρωτάτω δὲ κείμεναι τῆς τοῦ ἡλίου ὁδοῦ κατεψυγμέναι λέγονται, καὶ ἀοίκητοι διὰ τὸ ψύχος εἰσίν, ἀφορίζονται δὲ

De quinq; zonis.

Totius terræ superficies sphærica est, & diuiditur in zonas quinque. ex quib. duæ sunt quæ circa polos describuntur: frigidæ dictæ, quòd maximè absunt à solis orbita. Eædem ob frigoris iniuriã parum habitatæ. Determinantur

ται δὲ ὑπὸ τῶν ἀρκτικῶν πρὸς τοὺς πόλους. αἱ δὲ ταύτας ἑξῆς, συμμέτρως δὲ κεῖνται πρὸς τὴν τοῦ ἡλίου πάροδον, εὔκρατοι καλοῦνται. ἀφορίζονται δὲ αὗται ὑπὸ τῶν ἐν τῷ κόσμῳ ἀρκτικῶν καὶ τροπικῶν κύκλων, μεταξὺ κείμεναι αὐτῶν. ἡ δὲ λοιπὴ, μέση τῶν προειρημένων, κειμένη δὲ ἐπ' αὐτὴν τὴν τοῦ ἡλίου πάροδον, διακεκαυμένη καλεῖται. διχοτομεῖται δὲ αὕτη ὑπὸ τοῦ ἐν τῇ γῇ ἰσημερινοῦ κύκλου, ὃς κεῖται ὑπὸ τὸν ἐν τῷ κόσμῳ ἰσημερινὸν κύκλον. τῶν δὲ εὐκράτων δύο ζωνῶν, ἡ ὑπὸ τῶν ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς οἰκουμένῃ κατοικεῖσθαι συμβέβηκεν,

ὥστε

tur autē polos uer arcticis circulis. Qu uero post has deince habentur, quod med criter ad praetereu tem solem sunt sita temperatae appellan tur: habētq; in coelo mites, arcticos, tropi cosq; circulos, quibu interiacent. Reliqua quae inter memoratas quatuor medium lo cum tenet, quod sub ipso solis transitu ia cet, torrida nuncupa tur: à terrestri aequatore in duas partes diuisa. Is porrò sub mundi aequatore porrigitur. Sed ex temperatis altera à nostri orbis hominibus incolitur,

ipsa

ἐστὶ μὲν τὸ μῆκος οὕτως ὡς ἔγγιστα περὶ δέκα μυριάδας σταδίων, ἐστὶ δὲ τὸ πλάτος ὡς ἔγγιστα τὸ ἥμισυ.

Περὶ τῶν κατεστηριγμένων ζωδίων.

Τὰ κατεστηριγμένα ζώδια διαιρεῖται εἰς μέρη τρία. ἃ μὲν γὰρ αὐτῶν ἐπὶ τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου κεῖται, ἃ δὲ λέγεται βόρεια, ἃ δὲ προσαγορεύεται νότια. τὰ μὲν οὖν ἐπὶ τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου κείμενα, ἐστὶ τὰ ιβ ζώδια, ὧν τὰς ὀνομασίας προειρήκαμεν ἐν ἄλλοις. καὶ ἐν τοῖς ιβ ζωδίοις, τινὲς ἀστέρες διὰ τὰς ἐπ᾽ αὐτοῖς γινομένας ἐπισημασίας, ἰδίας προσηγορίας ἠξιωμένοι εἰσίν. οἱ μὲν γὰρ ἐπὶ τοῦ ταύρου ἐπὶ τοῦ νώτου αὐτοῦ κείμενοι ἀστέρες, τὸν ἀριθμὸν ἕξ,

ipsa longa propè centum milibus stadiorũ, lata ferè dimidio.

De signis cœlestibus.

Signa stellis insignita diuidũtur ĩ partes tres. Quædã enim in signifero locata sunt, quædam septẽtrionalia nocãtur, quædã austrina. Quæ itaq; in signifero sita sunt, duodecim animalia sunt, quorũ nomẽclaturas alibi diximus. In ijs duodecim stellæ quædã sũt, quæ ob quasdã quas referũt notas, proprias appellationes meruerũt. Siquidẽ sex numero quæ in tauri dorso uisũtur,

καλοῦνται πλειάδες. οἱ δὲ ἐπὶ τοῦ βουκρανίου τοῦ ταύρου κείμενοι ἀστέρες, τὸν ἀριθμὸν καὶ αὐτοὶ ε, καλοῦνται ὑάδες. ὁ δὲ προηγούμενος τῶν ποδῶν τῶν διδύμων ἀστὴρ, προσαγορεύεται πρόπους. οἱ δὲ ἐν τῷ καρκίνῳ νεφελοειδεῖ συστροφῇ ἐοικότες, καλοῦνται φάτνη. οἱ δὲ πλησίον αὐτῆς δύο ἀστέρες κείμενοι, ὄνοι προσαγορεύονται. ὁ δὲ ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ λέοντος κείμενος λαμπρὸς ἀστὴρ, ὁμωνύμως τῷ τόπῳ ἐφ᾽ οὗ κεῖται, καρδία λέοντος προσαγορεύεται, ὑπὸ δέ τινων βασιλίσκος καλεῖται, ὅτι δοκοῦσιν οἱ περὶ τὸν τόπον τοῦτον γενόμενοι, βασιλικὸν ἔχειν τὸ γενέθλιον, ὁ δὲ ἐν ἄκρᾳ τῇ

ἀριστερᾷ

Pleiades nominantur. Quinque uerò quæ in capite tauri cernuntur, Hyades dicuntur. Stella uerò quæ pedes geminorũ præcedit, Propus, quasi præpes, uocatur. Quæ uerò in Cancro nubeculã referũt, Præsepe uocãt. At duæ quæ iuxta præsepe collocatæ sunt, Aselli dicuntur. Prænitens autẽ sidus quod in corde leonis notatur, simili cũ loco nomine leonis cor dicitur: à nõnullis regia stella, ꝙ qui sub ea nascũtur, regiam natiuitatẽ sint nacti. Sed quæ in uirginis summa

τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ τῆς παρθέ-νου κείμενος λαμπρὸς ἀστὴρ, στάχυς προσαγορεύεται. ὁ δὲ παρὰ τὴν δεξιὰν τῆς παρθένου πτέρυ-γα κείμενος ἀστερίσκος, προτρυγητὴς ὀνομάζεται. οἱ δὲ ἐν ἄκρᾳ τῇ δεξιᾷ χειρὶ τοῦ ὑδροχόου τέσσαρες ἀστέρες, κάλπη καλοῦνται. οἱ δὲ ἀπὸ τῶν οὐραίων μερῶν τῶν ἰχθύων κατὰ τὸ ἑξῆς κείμενοι ἀστέρες λίνοι προσαγορεύονται. εἰσὶ δὲ ἐν μὲν τῷ νοτίῳ λίνῳ ἀστέρες θ. ἐν δὲ τῷ βορείῳ λίνῳ ε. ὁ δὲ ἐν ἄκρῳ τῷ λίνῳ κείμενος λαμπρὸς ἀστὴρ σύνδεσμος προσαγορεύεται. βόρεια δέ ἐστιν, ὅσα

sinistra manu hæret, fulgida sanè stella, spicam nominãt. Stellulæ uero quæ iuxta uirginis dextrã alã figitur, Protrigetes dicitur. At quatuor stellæ, quæ in summa Aquarij dextra uisuntur, Vrnæ nomẽ habent. Quæ uero à piscium caudæ partib. sitæ deinceps sunt, græcè lini, latinè lineæ, uel, ut quibusdã placet, lineolæ nuncupantur. Sunt itaque in austrina linea stellæ nouẽ, in septẽtrionali quinq;. Sed præfulgens sidus, quod in summa linea cõspicitur græcè syndesmos, latinè nodus nuncupatur. Septentrionalia sunt, quæcunq;

ὅσα τοῦ τῶν ζῳδίων κύκλου
πρὸς ἄρκτους κεῖται. ἔστι
δὲ τάδε. ἡ μεγάλη ἄρ-
κτος, ἄρκτος ἡ μι-
κρά. δράκων, ὁ διὰ τῶν
ἄρκτων. ἀρκτοφύλαξ.
στέφανος. ἐν γόνασιν.
ὀφιοῦχος. ὄφις. λύρα.
ὄρνις. οἰστός. ἀετός. δελ-
φίς. προτομὴ ἵππου,
καθ' ἵππαρχον ἵππος.
κηφεύς. κασσιέπεια.
ἀνδρομέδα. περσεύς.
ἡνίοχος. δελτωτόν. καὶ
ὁ ὕστερον κατηστερισμέ-
νος, ὑπὸ καλλιμά-
χου Βερενίκης πλό-
καμος. πάλιν δὲ καὶ
ἐν τούτοις ἀστέρες τι-
νὲς, ἰδίας ἔχουσι προ-
σηγορίας διὰ τὰς ὁλο-
σχερεῖς ἐπ' αὐτοῖς γινο-
μένας ἐπισημασίας.
ὁ μὲν

quæcũq; ad septem
nem signiferi situm
bẽt. Sunt autẽ hæc
sa maior. Vrsa mino
Draco, qui inter Vr
locatur. Arctophyl
Corona. Engonasi
Serpẽtarius. Serpẽs. L
ra. Auis. Sagitta. Aq
la. Delphinus. Prot
me hippi, hoc est pri
equi portio, iuxta H
parchũ equus. Ceph
us. Cassiepeia. Andro-
meda. Perseus. Auriga
Deltoton. et qui poste
à Callimacho in astr
relat⁹ est, Berenices cr
nis. In ijs rursus stella
quædã, ob notas quas
dam integras, quas in
se cõtinẽt, proprias ap-
pellatiões sunt sortitæ.
Nam

ὁ μὲν γὰρ ἀνὰ μέσον τῶν σκελῶν τοῦ ἀρκτοφύλακος κείμενος ἐπίσημος ἀστὴρ, ἀρκτοῦρος ὀνομάζεται. ὁ δὲ παρὰ τὴν λύραν κείμενος λαμπρὸς ἀστὴρ, ὁμονύμως ὅλῳ τῷ ζωδίῳ λύρα προσαγορεύεται. οἱ δὲ ἐν ἀριστερᾷ ἄκρᾳ χειρὶ τοῦ περσέως κείμενοι ἀστέρες, γοργόνιοι καλοῦνται. οἱ δὲ ἐν ἄκρᾳ τῇ δεξιᾷ χειρὶ τοῦ περσέως κείμενοι ἀστερίσκοι πυκνοὶ καὶ μικροὶ, εἰς τὴν ἅρπην κατηστερίζονται. ὁ δὲ ἐν τῷ εὐωνύμῳ ὤμῳ τοῦ ἡνιόχου κείμενος λαμπρὸς ἀστὴρ, αἲξ προσαγορεύεται. οἱ δὲ ἐν ἄκρᾳ τῇ αὐτῇ χειρὶ ἀστερίσκοι β΄, ἔριφοι καλοῦνται. νότια δέ ἐστιν

ὅσα

Nã insigne sidus, quod supra media Arctophylacis crura iacet, Arcturus appellatur. Clara autem stella, quæ iuxta Lyrã posita est, totius signi nomine Lyra dicitur. Quæ uero in Persei summa sinistra spectãtur, Gorgoneæ nomẽ habẽt. Sed quæ in summa eius dextra notãtur, stellulæ certè crebræ paruæq;, falcẽ conficiũt. At illustre sidus, quod ĩ aurigæ sinistro humero cernimus, Caprã nominamꝰ. Duas uero exiguas stellas quæ in summa eiusdem aurigæ manu figungũtur, Hœdos dicimus. Austrina signa sunt,

quæcunq;

ὅσα τοῦ τῶν ζωδίων κύκλου πρὸς μεσημβρίαν κεῖται. ἔστι δὲ τάδε· ὠρίων. προκύων. λαγωός. ἀργώ. ὕδρος. κρατήρ. κόραξ. κένταυρος. θηρίον, ὃ κρατεῖ ὁ κένταυρος. θυρσολόγχος, ὃν κρατεῖ ὁ κένταυρος. θυμιατήριον. νότιος ἰχθύς. κῆτος. ὕδωρ, τὸ ἀπὸ τοῦ ὑδροχόου. ποταμὸς ὁ τοῦ ὠρίωνος. νότιος στέφανος, ὑπό τινων δὲ οὐρανίσκος προσαγορευόμενος, κηρύκιον καθ᾽ ἵππαρχον. πάλιν δὲ καὶ ἐν τούτοις τινὲς ἀστέρες ἰδίας ἔχουσι προσηγορίας. ὁ μὲν γὰρ ἐν τῷ προκύωνι ὢν λαμπρὸς ἀστήρ,

quæcũq; ad meridio lẽ signiferi partẽ s posita. Eorum nom hæc sunt· Orion. Pr cyon. Lepus. Argo. dra. Cratera. Coru Cẽtaurus. Fera, quã taurus tenet. Thyrs chus quẽ cẽtaurus p fert. Thuribulũ. Au nus piscis. Cetus. A qua quæ ab aquario fu ditur. Flumen quod a Orione defluit. Austr lis corona, quã nõnull uraniscũ uocauere, q si à cœlo diminutiuum declines: & iuxta Hip parchũ caduceus. In ijs quoq; stellæ quædam propria sibi nomina uẽ dicauere: quippe lucida stella quæ in Procyone cernitur,

…στὴρ, προκύων καλεῖται. ὁ δὲ ἐν τῷ στόματι τοῦ κυνὸς λαμπρὸς ἀστὴρ, ὃς δοκεῖ τὴν ἐπίτασιν τῶν καυμάτων ποιεῖν, ὁμωνύμως ὅλῳ τῷ ζωδίῳ, κύων προσαγορεύεται. ὁ δὲ ἐπὶ ἄκρῳ τοῦ πηδαλίου τῆς ἀργοῦς κείμενος λαμπρὸς ἀστὴρ, κάνωβος ὀνομάζεται. οὗτος δὲ ἐν ῥόδῳ μόλις θεωρητός ἐστιν, ἢ παντελῶς ἀφ᾽ ὑψηλῶν τόπων ὁρατός. ἐν ἀλεξανδρείᾳ δὲ ἐστὶ παντελῶς ἀφανής. σχεδὸν δὲ τὸ τέταρτον μέρος ζωδίου ἀπὸ τοῦ ὁρίζοντος μετεωρισμένος φαίνεται.

Τέλος τῆς τοῦ Πρόκλου σφαίρας.

cernitur, Procyon appellatur. Quæ uerò in ore canis conſpicuo ſplendore aſpicitur, quodq; æſtus incrementa ſecum afferre putatur, canis eodem, quo totum ſignum, nomine cẽſetur. At ſidus quod in ſummo Argus gubernaculo fulget, Canobus nominatur. Hic in Rhodo ægrè conſpicitur, aut certè ab editis locis. In Alexandria uerò prorſus non cernitur: utpote uix quarta ſigni portione ſupra horizontem extante.

Finis Procli ſphæræ.

ΚΛΕΟΜΗΔΟΥΣ κυκλικῆς θεωρίας μεθεωρίων βιβλίον α.

ΟΥ κόσμου πολλαχῶς λεγομένου, ὁ νῦν ἡμῖν λόγος ἐνεστηκὼς, περὶ τοῦ κατὰ τὴν διακόσμησίν ἐστιν. ὃν ὁρίζονται οὕτω· Κόσμος ἐστὶ σύστημα ἐξ οὐρανοῦ καὶ γῆς, καὶ τῶν ἐν τούτῳ φύσεων. οὗτος δὲ πάντα μὲν τὰ σώματ' ἐμπεριέχει, οὐδενὸς ἁπλῶς ἐκτὸς αὐτοῦ ὑπάρχοντος, ὡς ἐν ἑτέροις δείκνυται. οὐ μὴν ἄπειρός γε, ἀλλὰ πεπερασμένος ἐστίν. ὡς τοῦτο δῆλον ἐκ τοῦ, ὑπὸ φύσεως αὐτὸν διοικεῖσθαι. ἀπείρου μὲν γὰρ

CLEOMEDI circularis inspectionis meteororum Liber I. Georgio Valla Placentino interprete.

CVM mũdus multis dicatur modis, de mũdana elegantia nunc omnis nostra futura est oratio. Mundus est ex cœlo, terraque, necnon naturis quæ eis cõprehenduntur, opificiũ. Is corpora cuncta comprehendit, nec extra ipsum (quemadmodum alibi demonstratur) prorsus quicquam est. Nõ infinitus, sed definitus esse hinc facile comprobatur, quod natura ipsum administret: nec fieri poßit, ut infiniti

vide arist. lib. de mundo et Platonem in timeo.

vide arist. 3. phisi. ca. 5. 6. et 1. de celo. ca. 5. et Sue[...] ingenio [...] plato [...] phisi. 5.

γὰρ οὐδενὸς φύσιν εἶναι δυνατόν. δεῖ γὰρ καὶ ἐπικρατεῖν τὴν φύσιν, οὗ τινός ἐστιν. ὅτι δὲ φύσιν ἔχει τὴν διοικοῦσαν τὸ πᾶν, γνώριμον. πρῶτον μὲν, ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἐν αὐτῷ μερῶν. ἔπειτα ἐκ τῆς τῶν γινομένων τάξεως. τρίτον, ἐκ τῆς συμπαθείας τῶν ἐν αὐτῷ μερῶν πρὸς ἄλληλα. τέταρτον, ἐκ τοῦ ἕκαστα πρός τι πεποιῆσθαι. καὶ λοιπὸν, ἐκ τοῦ πάντα μεγαλοφελεστάτας παρέχεσθαι τὰς χρείας. ἅπερ ἴδια καὶ τῶν ὧδε μερῶν φύσεών ἐστιν, ὥστε φύσιν ἔχων ὁ κόσμος τὴν διοικοῦσαν, αὐτὸς μὲν πεπέρασται, ἀναγκαῖον. Τὸ δὲ ἐκτὸς αὐτοῦ

infiniti ulla ſit natura. naturam ſiquidẽ cuius eſt, oportet imperare. Quòd uerò ipſum natura adminiſtret, hinc facile datur intelligi. Primo ex eius partium ſerie, deinde ex procreatorum ordine: tertio ex cõmuni ad ſe inuicem partium, quæ in ipſo includuntur, affectione: quarto, quod ad aliquid ſint ſingula procreata, & deniq; quod omnia in uſus commodiſsimos cedant, quæ peculiaria, & ſuarum ſingula ſunt naturarum. Et perinde cum diſtinctam naturam habeat, ipſum terminatũ eſſe neceſſe eſt. Extra ipſum

αὐτὸ κενόν ἐστιν, ἀπὸ παντὸς μέρους εἰς ἄπειρον διῆκον. τούτου δὲ, τὸ μὲν ὑπὸ σώματος κατεχόμενον, τόπος καλεῖται. τὸ δὲ μὴ κατεχόμενον, κενὸν ἂν εἴη. ὅτι δὲ μὲν κενὸν, διὰ βραχέων ὑπομνήσομεν. πᾶν σῶμα, ἔν τινι εἶναι, ἀναγκαῖον. τοῦτο δὲ, ἐν ᾧ ἐστι, τοῦ κατέχοντος αὐτὸ καὶ πεπληρωκότος, ἕτερον εἶναι δεῖ, ἀσώματον ὂν, καὶ οἷον ἀναφές. τὴν οὖν τοιαύτην ὑπόστασιν, οἵαν τ' οὖσαν δέχεσθαι σῶμα καὶ κατέχεσθαι, κενὸν εἶναι φαμέν. ὅτι δὲ ἔν τινι τοιούτῳ τὰ σώματά ἐστι, μάλιστα ἐπὶ τῶν ὑδά-

ipsum uero inane un
que in infinitũ prof
Huius quod quiden
corpore cohibetur,
cus nuncupatur: qu
autẽ nõ cohibetur, i
ne. Quod uero sit in
ne, paucis explica
mus. Omne corpus
aliquo esse necesse e
Id aũt in quo est ipsu
occupãs & complẽs
liud esse, ac plane inc
ruptũ oportet, & tan
sub tactum non cade
Huiusmodi profecto s
bstantiam lociq; natu
ram, qualiscũq; sit, co
pus admittere & coh
bere, & inane esse pro
fitemur. Quod porro
in eiusmodi aliquo sin
corpora, præcipue in
aquis,

δάτων, καὶ πάσης τῆς ὑγρᾶς οὐσίας, πάρεστιν ὁρᾶν. ὁπόταν γὰρ ἐκ σκεύους, ὑγρὸν ἔχοντος καὶ στερεόν τι ἐν αὐτῷ σῶμα, ἄρωμεν τὸ στερεόν, συμπίπτει τὸ ὕδωρ ἐπὶ τὸν τοῦ ἐξῃρημένου τόπον. καὶ οὐκ ἔτι ἡ αὐτὴ ἔξαρσις αὐτοῦ φαίνεται, ἀλλὰ ἐλάττων, ὅσον τοῦ ἐξαρθέντος τὸ μέγεθος ἦν. καὶ πάλιν, ἂν εἰς πεπληρωμένον ὑγροῦ σκεῦος, στερεόν τι ἐμβληθῇ, τοσοῦτον ὑπερχεῖται τοῦ ὑγροῦ, ὅσος δὴ ὁ τοῦ ἐμβληθέντος στερεοῦ ὄγκος. οὐκ ἂν τούτου συμβαίνοντος, εἰ μὴ ἔν τινι τὸ ὑγρὸν ὑπῆρχε, πεπληρωμένῳ ὑπ' αὐτοῦ καὶ οἵῳτε ὄντι ὑπὸ σώματος

aquis, & omni humida essentia, nobis par est intueri. Cum enim ex uase humorem continente, solidum'que aliquod in se corpus, & solidum sustulerimus, collabitur aqua in sublati locum, neque amplius hæc apparet eleuatio, sed minor, quanta sublatæ rei fuerit magnitudo. Rursusq; si in uas humore repletum, solidũ aliquod immittatur, tantum humoris exundat superflui, quantus soliditumor fuerit iniecti. Neque id accideret, nisi in aliquo humor ipsum replens extitisset, & qualicunque à corporeoccu-

ματος κατέχεσθαι. τὸ δὲ ὅμοιον καὶ ἐπὶ τοῦ ἀέρος γίνεσθαι ὑποληπτέον. καὶ γὰρ οὗτος ἐξωθεῖται ἐκ τοῦ κατεχομένου ὑπ' αὐτοῦ τόπου, ὁπόταν στερεόν τι καταλαμβάνῃ αὐτόν. ὅταν γοῦν εἰς τὸ σκεῦος ἐγχεόμενόν τι, ἀντιλαμβανόμεθα ἐξιόντες τὰ ἐν αὐτῷ πνεύματα. καὶ μάλιστα, ὅταν στενὸν ἔχει τὸ στόμα. καὶ μὴν καὶ τὸν κόσμον αὐτοῦ, δυνάμεθα ἐπινοῆσαι, κινούμενον ἐκ τοῦ τόπου, ὃν νῦν τυγχάνει κατειληφώς. ταύτῃ δὲ αὐτοῦ τῇ μεταβάσει, συνεπινοήσομεν τόν γε ἀπολειφθέντες τόπον κενὸν ὄντα, καὶ εἰς ὃν μετέστη κατειλημμένον καὶ κατεχόμενον ὑπ' αὐτοῦ.

re occuparetur. Idem uerò & in aëre fieri existimandum est. is nanque ex loco ipsum comprehendente extruditur, cum à solido aliquo comprehendetur. Cum igitur in uas aliquod quippiā infundimus, ex ipso flatum sentimus euadentem, præcipuè cū oris fuerit angusti. Enimuerò mundum quoq; ex loco motum possumus intelligere, quem nunc occupauit. Hoc nimirum eius transitu relictum comprehendemus locū esse inane, & in quem occupatum comprehensumq; à sese transierit,

οὗτος

. Ιττ⊙ δ' ἂν εἴη κενὸν
fier πεπληρωμένον. εἰ δ' ὁ
is τὶς πῦρ ἀναλύεται ἡ
m πᾶσα οὐσία, ὡς τοῖς χα
στάτοις τῶν φυσικῶν
lo δοκεῖ, ἀνάγκη πλέον ἢ
μυριοπλασίονα τόπον
ὡς αὐτὴν καταλαμβάνειν.
ὥσπερ καὶ τὰ εἰς ἀτμὸν
ἀναθυμιώμενα τῶν στερε-
ῶν σωμάτων. ὁ τοίνυν
ἐν τῇ ἐκπυρώσει ὑπὸ
τῆς οὐσίας ἐκχεομένης κα
ταλαμβανόμενος τό
πος, νῦν κενός ἐστιν. οὐδε
νός γε σώματος αὐτὸν
πεπληρωκότος. εἰ δὲ
φήσει τις μὴ γίνεσθαι ἐκ
πύρωσιν, οὐδὲν πρὸς τὸ
μὴ εἶναι κενὸν ἀντιλέγ-
ται τὸ τοιοῦτον. καὶ γὰρ
εἰ μόνον ἐπινοήσομεν
χεομένην τὴν οὐσίαν,
καὶ

is certe fuerit inane repletum. Quod si etiam in ignem omnis resoluatur essentia, quemadmodum iucūdissimis uisum est Physicis, locum plusquā decies millies ipsum occupasse necesse est, quemadmodū in uaporem corpora exhalant solida. Qui igitur in conflagratione ex effusa occupatus est essentia, locus nunc inanis est, nullo ipsum complente corpore. Quod si quis occurrat, conflagrationem fieri nullam, is inane non esse eo modo, minimè controuersatur: nam si profusam modo intelligamus essentiam, ultraq;

καὶ ὧδὶ πλεῖον ἐκτεινομένην, οὐδενὸς αὐτῇ πρὸς τὴν τοιαύτην ἔκτασιν ἐμποδὼν γενέσθαι δυναμένου, αὐτὸ ἂν τοῦτο, εἰς ὃ τῇ ἐπινοίᾳ χωροίη κατὰ τὴν ἔκτασιν, κενὸν ἂν εἴη. ὥσπερ ἀμέλει καὶ τὸ νῦν κατεχόμενον ἀπ' αὐτοῦ, κενόν ἐστι πεπληρωμένον. ὅθεν οἱ λέγοντες ἔξω τοῦ κόσμου μηδὲν εἶναι, φλυαροῦσιν. αὐτὸ τοῦτο, ὃ μηδὲν καλοῦσι, οὐδήπου χεομένῃ τῇ οὐσίᾳ ἐμποδὼν δύναται εἶναι. ὥστε ἐπιλήψεταί τινος χεομένη ἡ οὐσία. καὶ τὸ ἑκάστοτε κατὰ τὴν χύσιν ἐπιλαμβανόμενον ὑπ' αὐτοῦ, πληρω-

ultraq; protensam,
nulla obuia, quæ
lem extensionem po
prohibere, id ipsum
quod opinione secess
rit, in extensione
ne fuerit: quemadm
dum si curæ sit nu
quoque nosse ab i
occupatum inane co
pletum fuerit. Qua
obrem nugas agu
qui extra mund
nihil esse aiunt. Id
nim ipsum, quod n
hil uocant, nulla
effusam essentiam co
trà stando poterit pr
hibere. Proinde al
cuius effusa assum
tur essentia, & ab
psa quoduis natural
ter comprehensum, a
existi

πληρωθήσεται ὑπὸ τοῦ ἐπιλαμβάνοντος. καὶ γενήσεται τόπος, ὥσπερ ἐστι, κενὸν ὑπὸ σώματος κατεχόμενον, καὶ πεπληρωμένον. τοῦτο οὖν πάλιν συστελλομένης τῆς οὐσίας, καὶ εἰς ἐλάττονα ὄγκον συναγομένης, κενὸν γενήσεται. ὥσπερ τοίνυν ἐστὶ τὸ σῶμα δεξάμενον, οὕτως καὶ τὸ οἷόν τε δέξασθαι σῶμα. τοῦτο δὲ ὅπερ καὶ πληρωθῆναι καὶ παραλειφθῆναι ὑπὸ σώματος οἷόν τε, κενόν ἐστιν. ἀναγκαῖον τοίνυν εἶναί τινα ὑπόστασιν κενοῦ. ἐστὶ δὲ ἁπλουστάτη αὐτῶν ἐπίνοια, ἀσώματός τε καὶ ἀναφὴς οὖτος, καὶ οὔτε σχῆμα

existimante complebitur, eius'que fiet locus, quod est inane, à loco occupatum ac completum. Id porrò correpta essentia, & in aceruum conducta minorem, fiet inane. Quemadmodum igitur est quippiam quod corpus suscipiat, ita etiam poßibile est corpus suscipere. Id autem quod compleri, planeq; occupari à corpore possit, est inane. Aliquam itaq; inanis substantiam esse necesse est. Est sanè eius opinatio simplicißima, cum sit corporis & tactus expers, neque

d

figuram

σχῆμα ἔχοντος, οὔτε σχηματιζομένου, οὔτε τι πάσχοντος, οὔτε ποιοῦντος, ἁπλῶς δὲ σῶμα δέχεσθαι οἵου τε ὄντος. τοιοῦτον δὲ ὑπάρχον τὸ κενὸν, ἐν μὲν τῷ κόσμῳ, οὐδὲ ὅλως ἐστί. δῆλον δὲ ἐκ τῶν φαινομένων. εἰ γὰρ μὴ συμφυὴς ὑπῆρχεν ἡ τῶν ὅλων οὐσία, οὔτ' ἂν ὑπὸ φύσεως οἷόν τ' ἦν συνέχεσθαι καὶ διακεῖσθαι τὸν κόσμον, οὔτε τῶν μερῶν αὐτοῦ συμπάθειά τις ἂν ἦν πρὸς ἄλληλα, οὐδὲ μὴ ὑφ' ἑνὸς τόνου συνεχομένου τοῦ κόσμου δηλαδὴ, καὶ τοῦ πνεύματος μὴ διόλου ὄντος συμφυοῦς,

οἷόν τ'

figuram habens, n
gurati, nec pati
quicquam, neq; fa
tis, sed simpliciter
pus excipientis, n
existentis. Tale n
rum est inane. In m
do aũt prorsus nõ
ex eis quæ apparen
cet nobis perspici
Nam si non in toti
gnita horũ fuisset e
tia, fieri non potui
ut à natura contine
tur, ac administrar
mundus: neque
partium ad se inuic
quæpiam foret co
municatio, neq; ab u
loco, quem mun
comprehendat, & f
ritu, qui omnisa
am cognatus non

potui

οντ' ἂν ἦν ἡμῖν ὁρᾶν ἢ ἀκούειν. μεταξὺ γὰρ τῶν κενωμένων, ἐνεποδίζοντο ἂν ἐπ' αὐτῶν αἱ αἰσθήσεις. τά τε στενόστομα τῶν σκευῶν περιτρεπόμενα ἐν τοῖς ὕδασι, ἐπίμπλαντο ἂν διὰ τῶν κενωμάτων, τοῦ ὕδατος περιεμπίπτοντος. νυνὶ δὲ οὐ γίνεται τοῦτο, διὰ τὸ πλήρη ἀέρος εἶναι αὐτά, καὶ τοῦτον μὴ δύνασθαι ἐκβληθῆναι, διὰ τὸ ὑπὸ τοῦ ὕδατος περιέχεσθαι τὰ στόματα αὐτῶν. εἰσὶ δὲ μυρία ἕτερα, δι' ὧν τοῦτο δείκνυται, περὶ ὧν νῦν λέγειν οὐκ ἀναγκαῖον. ἐν μὲν γὰρ τῷ κόσμῳ κενὸν εἶναι ἀδύνατον. ἀριστοτέλης δὲ καὶ οἱ ἀπὸ τῆς αἱρέσεως, οὐδὲ ἔξω

potuiſset à nobis ſpectari uel audiri. interiectis nanque inanitatibus, ab ipſis ſenſus inhiberentur. Anguſtiſsimi quoq; oris uaſa in aquis ſubuerſa, per aquæ influentis inanitates implerentur. At id non fit, quòd aëre compleantur, qui erumpere, planéque euadere non poteſt, quòd ipſorum ora ab aqua obſideãtur. ſuntq; infinita alia, de quibus dicere neceſſe non eſt, quibus id demonſtratur. In mundo ergo inane eſſe, impoſsibile eſt. At Ariſtoteles, & eius ſectæ omnes, ne quidem

 extra

ἔξω τοῦ κόσμου κενὸν
ἀπολείπουσι. δεῖ γάρ
φασιν τὸ κενὸν ἀγ-
γεῖον εἶναι σώματος.
ἔξω δὲ τοῦ κόσμου σῶμα
οὐδέν ἐστιν, ὥστε οὐδὲ
κενόν. τὸ δὲ τοιοῦτον εὐή-
θες, καὶ ὁμοιότατον,
ὡς ἄν τις λέγοι, ἐπεὶ γὰρ
τοῖς ξηροῖς καὶ ἀνύ-
δροις τόποις εἶναι ὕ-
δωρ οὐχ οἷόν τε, ἀδύνα-
τον εἶναι καὶ σκεῦος ὕ-
δωρ δέξασθαι δυνάμε-
νον. εἰδέναι οὖν χρή, ὅτι
τὸ ἀγγεῖον σώματος δι-
χῶς λέγεται. τὸ μὲν ἔ-
χον σῶμα, καὶ πε-
πληρωμένον ὑπ' αὐτοῦ.
τὸ δὲ, οἷόν τε δέξα-
σθαι σῶμα. ἀλλά φα-
σιν, εἰ οὖν ἔξω τοῦ κό-
σμου κενόν, ἐφέρετο ἂν
δι' αὐ-

extra mūdū inane esse
contenderūt. Oportet
enim inquiunt eius fa-
ctionis philosophi, ina-
ne corporis uas esse.
Atqui extra mūdū cor
pus est nullū, & perin
de ne qdē inane. Quod
sane subinsulsum, simil
limūq; est ut si quispiā
dicat: quia in aridis, &
aqua carēub. locis aqua
esse nō potest, ne quidē
uas, quod aquam poßit
excipere. Nos ergo la-
têre non debet, uas cor
poris duobus dici mo-
dis: uno, cum corpus
habet à quo imbuitur:
altero, quod potest cor
pus excipere. Verùm
aiunt: Si extra mun-
dum sit inane, feretur
per

δι' αὐτοῦ ὁ κόσμος, οὐδὲν ἔχων τὸ συνέχον τε καὶ ὑπερείδειν αὐτὸν δυνάμενον. φήσομεν δὲ, ὅτι ἀδύνατον φέρεσθαι διὰ τοῦ κενοῦ. νένευκε γὰρ ἐπὶ τὸ ἑαυτοῦ μέσον. καὶ τοῦτο ἔχει κάτω, ὅπου νένευκεν. εἰ γὰρ μὴ τὸ αὐτὸ μέσον εἶχεν ὁ κόσμος καὶ κάτω, ἐφέρετο ἂν ὁ κόσμος διὰ τοῦ κενοῦ. ὡς δειχθήσεται ἐν τῷ λόγῳ τῷ περὶ τῆς ἐπὶ τὸ μέσον φορᾶς. λέγεται καὶ ἐκεῖνο ὑπ' αὐτῶν, ὡς εἰ ἦν ἔξω τοῦ κόσμου κενόν, χεομένη δι' αὐτοῦ ἡ οὐσία, ἐπ' ἄπειρον διεσκεδάσθη καὶ ἐσκορπίσθη. ἀλλὰ

φήσομεν

per ipsum mundus, nihil habendo quod contineat, quodq; ipsum possit sufficere. Quibus respondemus, fieri non posse, ut per inane deferatur, quandoquidē ad suū uergit mediū, idq; habet deorsum quò uergit. Nisi enim id medium habeat mundus, & deorsum, feretur deorsum per inane mūdus: quemadmodū in oratione quæ est de meatu ad medium, demonstrabitur. Et illud quoque ab eadē dicitur factione: Quod si extra mundum sit inane, fusa per ipsum essentia in infinitum dispargeretur, atq; dispesceretur. Cui

 occur-

φήσομεν, ὡς μηδὲ τοῦτο δύνασθαι παθεῖν. ἕξιν γὰρ ἔχει τὴν συνέχουσαν αὐτὴν, καὶ συντηροῦσαν. καὶ τὸ μὲν περιέχον αὐτὴν κενὸν, οὐδὲν ποιεῖ. αὐτὴ δὲ ὑπερβαλλούσῃ δυνάμει χρωμένη, συντηρεῖ ἑαυτὴν συστελλομένη τε, καὶ πάλιν χεομένη ἐν αὐτῷ κατὰ τὰς φυσικὰς αὐτῆς μεταβολὰς, ἄλλοτε μὲν εἰς πῦρ χεομένη, ἄλλοτε ἐπὶ κοσμογονίαν ὁρμῶσα. εὔηθες δὲ καὶ τὸ λέγειν αὐτοὺς, ὅτι εἰ ἔξω τοῦ κόσμου κενόν ἐστιν, τοῦτο ἄπειρον εἶναι δεήσει. εἰ δὲ ἄπειρόν ἐστι, τὸ ἔξω τοῦ κόσμου κενὸν,

καὶ

occurrimus, ne id quidem poſſe pati. Habitum ſiquidem habet, qui ipſam continet, atque agglutinat, ac ipſam comprehendens inane facit nihil. Hæc poteſtate eximia utendo, ſe conſeruat corripiendo, ac rurſus in ſe effundendo, iuxta ſuas naturales mutationes aliquando in ignem effundens, aliquando in mundanam concitata genituram. Inſulſum etiam eſt, quod aiunt, ſi extra mundum ſit inane, id infinitum eſſe opus ſit. Quod ſi infinitum ſit extra mundum inane, e-

tiam

καὶ σώματα ἄπειρα εἶναι δεήσει. οὐ γὰρ ἀκολουθεῖ τῇ τοῦ κενοῦ ἀπειρίᾳ, καὶ σῶμα ἄπειρον εἶναι. ἡ μὲν γὰρ τοῦ κενοῦ ἐπίνοια οὐδαμοῦ καταλήγει, ἡ δὲ τῇ τοῦ σώματος ἐννοίᾳ, εὐθὺς καὶ τὸ πεπερασμένον περιέχεται, καὶ οὐδὲν δύναται ἕξις ἀπείρου εἶναι. πῶς γὰρ ἂν δύναιτό τι ἄπειρον ὄν, ὑπό τινος ἔχεσθαι; λέγεται δὲ καὶ ἕτερα ἀπ' αὐτῶν ὅμοια. ὅτι μὲν οὖν ἔξω τοῦ κόσμου κενὸν εἶναι ἀναγκαῖον, γνώριμον διὰ τῶν προαποδεδειγμένων. ὅτι δὲ τοῦτο ἀπὸ παντὸς μέρους εἰς ἄπειρον διήκειν ἀναγκαιότατόν ἐστι,

tiam infinita corpora eſſe oportebit. Nõ enim de inani ambiguitatem cõſequitur, corpus eſſe infinitum: nam de inani opinio nuſquam eſſe deſinit, at in corporis notione illico etiã terminatũ cõprehẽditur, nihilq́; poteſt habitus infiniti eſſe, quo pacto potuerit quod ſit infinitum ab aliquo cohiberi? Dicuntur aũt etiam alia nonnulla ab ipſis ſimilia. Quod igitur extra mundum inane eſſe neceſſe ſit, ex his quæ demonſtrata ſunt, deprehenditur. Quod uerò id ab omni parte in infinitum penetret, maximè neceſſarium eſt.

ἐστι, διὰ τούτων καταμάθοιμεν πᾶν τὸ πεπερασμένον εἰς ἑτερογενὲς περατοῦται, καὶ ὃ ἐστιν ἕτερον τοῦ περατουμένου, οἷον εὐθὺς ἐν τοῖς ὅλοις ὁ ἀὴρ περατούμενος, εἰς ἑτερογενῆ καταλήγει, τόν τε αἰθέρα, καὶ τὸ ὕδωρ, καὶ ὁμοίως ὁ αἰθὴρ, εἴς τε τὸν ἀέρα καὶ τὸ κενόν. καὶ τὸ ὕδωρ, εἰς τε τὴν γῆν καὶ τὸν ἀέρα. ἔτι ἡ γῆ, εἰς τὸ ὕδωρ. καὶ ὁμοίως τὰ ἡμέτερα σώματα, εἰς ἑτερογενὲς περατοῦται, τὴν ἐπιφάνειαν ἀσώματον οὖσαν. ἀναγκαῖον τοίνυν, καὶ εἰ τὸ περιέχον τὸν κόσμον κενὸν περατοῦται. ἀλλὰ μὴ ἄπειρόν ἐστιν, εἰς

est. Hincq; didicerimus omne terminatum in alterius generis aliud terminatur, quodque aliud à terminato est, ut statim in cunctis aër terminatus, in alterius generis aliud desinit, æthera & aquam. itidem æther in aëra, & cœlum: & aqua in terram, & aërem: & terra in aquam, & aërem. Et similiter nostra corpora in alterius generis aliud terminantur, superficiemq;, quæ corporis expers est. Necesse igitur etiam, si mundum comprehendens inane terminatur, ut non sit infinitum in

εἰς ἑτερογενὲς καταλήγειν αὐτό. οὐδὲν δὲ γένει ἑτερογενὲς ἐπινοῆσαι τοῦ κενοῦ, εἰς ὃ καταλήγει. ἄπειρον ἄρα ἐστίν. εἰ γὰρ καὶ ἐπινοήσαιμεν τι ἑτερογενὲς τοῦ κενοῦ, εἰς ὃ περατωθήσεται, δεήσει τοῦτο καὶ πεπληρωμένον εἶναι, καὶ τὸ πεπληρωκὸς γενήσεται σῶμα. καὶ οὕτως ἔξω τοῦ κόσμου σῶμα εἶναι δεήσει, ὅπερ ὁ φυσικὸς οὐχ ὑπαγορεύει λόγος, πάντων γε σωμάτων ὑπὸ τοῦ κόσμου περιεχομένων. ἀφ᾽ ὧν γνώριμον, ὡς οὐχ ἐνδέχεται περατοῦσθαί που τὸ ἔξω κενόν. ἄπειρον ἄρα ἐστί. καὶ μὴν, ὥσπερ πᾶν τὸ πε-

in alterius generis aliud desinere. Atqui nihil est alterius generis aliud ab inani cognoscere, in quod desinat. Infinitum ergo est. Nam si norimus quicquam alterius generis aliud ab inani in quod terminabitur, id completum esse opus erit: quodque compleuit, ratio non pronunciat cunctorum corporum à mundo comprehensorum, à quibus cognitum non contingere, ut uspiam terminetur, quod extra est inane. Infinitum ergo est. Præterea ut omne termi-

πεπερασμένον, ὑπό τινος περιεχόμενον ὑπονοεῖται (εἰ δὲ μὴ, οὐδ' ἂν εἴη πεπερασμένον) οὕτως καὶ εἰ τὸ κενὸν πεπέρασται, ὑπό τινος αὐτὸ περιέχεσθαι ἀναγκαῖον. τί ἂν οὖν εἴη τοῦτο; σῶμα; οὐ δύναται, ἐπεὶ μηδὲν ἔξω τοῦ κόσμου σῶμα. εἰ δὲ καὶ εἴη τι, πάλιν τοῦτο πεπερασμένον ὑπὸ κενοῦ, περιέχεσθαι δεήσοι τὸ κενόν. εἰ καὶ τοῦτο πάλιν μὴ ἔσται ἄπειρον, ὑπὸ ἑτέρου σώματος ἂν περιέχοιτο. ὅπερ καὶ αὐτὸ, πάλιν ὑπὸ κενοῦ ἑτέρου περιέχοιτο ἂν, καὶ αὐτόγε πέρατα ἔχειν ὀφεῖλον.

καὶ

natum, ab aliquo comprehēsum intelligitur. Quod si minus, ne quidem fuerit terminatū. Ita etiam si inane ab aliquo terminetur, ipsum comprehendi necesse est. Quid'nā igitur id fuerit? corpus'ne? at id fieri nō potest, quia nullum extra mundū corpus. Quod si etiam aliquod sit, rursus id finitum ab inani cōprehendi oportebit. Ac id porrò inane, si non erit infinitum, ab alio corpore comprehenditur. quod etiam ipsum rursus ab alio inani comprehendatur necesse est, & ipsum habere extrema oportuit.

atq;

καὶ τοῦτο μέχρις ἀπείρου. καὶ οὕτως, σώματα γενήσεται καὶ κατὰ πλῆθος καὶ κατὰ μέγεθος, ἄπειρα. ὧν οὐδέτερόν ἐστι δυνατόν. ὥστε εἰ πεπέρασται τὸ ἔξω τοῦ κόσμου κενόν, καὶ πάντως ὑπό τινος περιέχεται, ὑπὸ σώματος δὲ οὐ περιέχεται, ὑπὸ ἀσωμάτου περιέχοιτο ἄν. τί ἂν οὖν εἴη τοῦτο; χρόνος; ἐπιφάνεια; λεκτέον, ἕτερόν τι τῶν παραπλησίων. ἀλλ' οὐκ εὔλογον ὑπό τινος τούτων περιέχεσθαι τὸ κενόν. δεήσοι τοίνυν ἄλλο κενὸν εἶναι, τὸ περιέχον αὐτό.

καὶ

atq; hoc in infinitum usq;. Et perinde corpora fuerint & multitudine & magnitudine infinita, quorũ neutrum esse potest. Proinde si terminatũ est quod extra mundũ inane, & omnino ab aliquo comprehẽditur, à corpore autem non cõprehenditur, ab incorporato itaque comprehendatur. Quod'nã igitur id erit? tẽpus'ne? an superficies? dicendũ utiq; est aliquid huiusmodi. At id dicere rectè nõ poßis, ab aliquo horũ inquam inane comprehendi. Opus igitur erit, aliud esse inane, quod ipsum comprehendat,

&

καὶ τοῦτο ὑφ' ἑτέρου περιέχεσθαι δεήσοι, οὐκ ὂν ἄπειρον. καὶ τοῦτο ὑφ' ἑτέρου, μέχρις ἀπείρου. καὶ οὕτω, μὴ θέλοντες ἄπειρον ἀπολιπεῖν τὸ ἔξω τοῦ κόσμου κενόν, εἰς ἀνάγκην περιστησόμεθα, τοῦ ἀπείρους ἑτερότητας ἀπολιπεῖν κενῶν. ὅπερ ἐσχάτης ἀτοπίας ἐχόμενόν ἐστιν. ἀναγκαῖον τοίνυν ὁμολογεῖν ἡμᾶς, ἄπειρον εἶναι, τὸ ἔξω τοῦ κόσμου κενόν. ἄπειρον τοίνυν ἅμα καὶ ἀσώματον ὄν, οὔτε ἄνω ὄν τι ἔχοι, οὔτε κάτω, οὔτε ἔμπροσθεν, οὔτε ὄπισθεν, οὔτε ἐκ δεξιῶν, οὔτε ἐξ εὐωνύμων, οὔτε μέσον. αὐταὶ

& hoc ab alio comprehendi opus erit, quod non ſit infinitũ. hocq; ab alio, in infinitum uſq;. Atq; ita qui noluerint infinitum dicere extra mundum inane, in neceſsitatem decurrent infiniti, inanium relinquendo alienas eſſentias: quod extremam habet abſurditatem. Neceſſe igitur eſt nobis confiteri, infinitum extra mundum inane eſſe. Cum igitur infinitum ſit, & corporis expers, neq; quicquam ſurſum habet, neque infra, neque antè, neq; ponè, neque dextrorſum, neque læuorſum, neq; medium.

Hæ

αὗται γὰρ αἱ σχέσεις ἑπτὰ οὖσαι, περὶ σώματα θεωροῦνται. ὥστε περὶ μὲν τὸ κενὸν οὐδὲ μία αὐτῶν ὑπάρχει. αὐτὸς δὲ ὁ κόσμος, σῶμα ὤν, ἔχει τι καὶ ἄνω καὶ κάτω, καὶ τὰς λοιπὰς σχέσεις ἀναγκαίως. ἐμπρόσθια μὲν οὖν, τὰ πρὸς τῇ δύσει φασὶν εἶναι αὐτοῦ, ὡς ἐπὶ δύσιν ἔχει τὴν ὁρμήν. ὀπίσθια δὲ τὰ πρὸς τῇ ἀνατολῇ. ἀπὸ τούτων γὰρ ἐπὶ τὰ πρόσθεν πρόεισιν. ὅθεν δεξιὰ μὲν αὐτοῦ, τὰ πρὸς ἄρκτον. εὐώνυμα δέ, τὰ πρὸς μεσημβρίαν γενήσεται. καὶ αὗται μὲν αἱ σχέσεις αὐτοῦ, οὐδὲν ἔχουσιν ἀσαφές. αἱ δὲ λοιπαὶ σχέσεις

Hæ nanque habitudines, quæ ſunt ſeptem, de corporibus inſpiciuntur, quarum nulla circa inane eſt. Ipſe autem mundus cum ſit corpus, habet aliquid ſuprà, & infrà, reliquasq; neceſſariò habitudines. Anteriora, quæ ad occaſum ipſius eſſe aiunt, quia ad occaſum impulſum habet. Poſteriora uerò ad ortum: ab eis nanque in anteriora procedit; unde eius dextera ad ſeptentrionem, læua uerò ad meridiem erunt. Atque hæ quidem ipſius habitudines nihil occultum habēt. At reliquæ habitu-

σχέσεις, πολλὴν παρέσχον ταραχὴν τοῖς παλαιοτέροις τῶν φυσικῶν. καὶ πλεῖστα γέγονε διὰ τὸν τόπον διαπτώματα, οὐ δυνηθέντων ἐπιστῆσαι, ὅτι ἐν τῷ κόσμῳ. σφαιρικῷ τῷ σχήματι ὄντι, κάτω μὲν τὸ ἀπὸ παντὸς αὐτοῦ, τὸ μεσαίτατον εἶναι ἀναγκαῖον. ἄνω δὲ, τὸ ἀπὸ παντὸς τοῦ μέσου ἐπὶ τὰ πέρατα, καὶ τὴν ἐπιφάνειαν αὐτὴν τῆς σφαίρας δῆκον, συμπιπτουσῶν τῶν δύο σχέσεων ἐν αὐτῷ, καὶ τοῦ αὐτοῦ μέσου τε, καὶ κάτω ὑπάρχοντος, ἐπὶ μὲν τῶν ἀπομεμηκισμένων κατὰ τὸ σχῆμα σωμάτων διϊσταμένων τούτων. ἐπὶ δὲ τῶν σφαιρικῶν οὐδαμῶς, ἀλλὰ συμπιπτουσῶν

habitudines multam antiquis Physicis præbuere molestiam, multiq; per locum facti dilapsus sunt, cum nosse non possent in mundo globosæ figuræ, infrà quidem ab ipsius toto medioxumum eße necesßarium; sursum autem à totius medio ad extrema, ipsius'que superficiem penetrans: conuenientibus duabus habitudinibus in ipso, & eiusdem medio, & infrà existente. In profusis figura corporibus his distinctis, in globosis autem nequaquam, sed conuenientibus

τῶν

τῶν δύο σχέσεων. νεύειν γὰρ ἀναγκαῖον ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας ἐπὶ τὸ ἔσω τοῦ μέσου ταῖς σφαιρικαῖς τῶν ἕξεων. καὶ οὕτω κάτω αὐτὰς ἔχειν ταῦτα, εἰς ἃ νενεύκασιν. ταυτὸν οὖν ἐπὶ τοῦ κόσμου συμβέβηκε, σφαιρικῷ κατὰ τὸ σχῆμα ὄντι. ἐπὶ τὸ αὐτὸ γίνεται κάτω, καὶ μέσον αὐτοῦ εἰς ταυτὸ τῶν σχέσεων τούτων συμπιπτουσῶν ἐν αὐτῷ. τοῦτο δὲ προηγουμένως μὲν ἐνδειχθήσεται ἐν τῷ περὶ τῆς ἐπὶ τοῦ μέσου φορᾶς λόγῳ. νῦν δ' ἀπ' αὐτῶν τῶν κατὰ τὴν αἴσθησιν φανταζομένων ἡμῖν, ἁπλούστερον ἐπιδείξομεν. πάντες τοίνυν σαφῶς ὁρῶμεν,

duabus habitudinibus. A ſuperficie enim uergere neceſſe eſt ad ipſorum medium globoſis habitibus, atque ita infra ipſas hæc habere, in quæ diuergant. Id nimirum mundo euenit, quod ſit figuræ globoſæ: idem que fit, infra & ipſius medium, hiſce habitudinibus in ſe confluentibus. Hoc ſanè in primis demonſtrabitur in oratione quæ erit de meatu ad medium: in præſentia uerò ab imaginatis à nobis ſenſu, ſimplicius demonſtrabimus. Omnes igitur

hoc plato in timeo. et ar 2. de celo. c. et ioanes de sacro Bosco in [illegible] [illegible] tur?

ἐν ᾧ

ἐν ᾧ ἂν κλίματι ὦμεν τῆς γῆς, ὑπερκείμενον τῆς κορυφῆς ἡμῶν τὸν οὐρανόν. τὰ δὲ κύκλῳ αὐτοῦ πάντα ἡμῖν ἐγκεκλιμένα φαντάζεται. ἔπειτα προϊοῦσιν ἐφ' ὁποιαδηποτοῦν τῶν κλιμάτων τῆς γῆς, τέως ἐν ἐγκλίσει φανταζόμενα, κατὰ κορυφὴν γίνεται ἡμῶν. οὐκ ἂν τούτου συμβαίνοντος, εἰ μὴ ἀπὸ παντὸς μέρους ὑπερέκειτο τῆς γῆς ὁ οὐρανός, καὶ αὐτὸ τὸ μεσαίτατον τοῦ κόσμου κάτω ἦν. τὸ δὲ ἀπὸ τούτου ὡς ἐπὶ τὸν οὐρανὸν δῆθεν, ἄνω. καὶ ὁπότ' ἂν πέλαγος πλέωμεν, ἐν ᾧ οὐχ ὁρᾶται ἡ γῆ,

κύκλῳ

in quo orbis terrarum climate ſimus, facilem tuemur cœlũ nobis à uertice imminere: quæ uerò ipſius circũeant, cuncta nobis exiſtimamus declinantia. Deinde procedentibus ad quæcunq; terræ climata, quæ tanquam in declinatione fuerant imagine comprehenſa, nobis fiunt ad uerticem. Neque id contingeret, niſi undique cœlum terræ incubaret, mundiq; medioximum ſit infrà: à quo ad cœlum quod inſurgit, ſuprà nominatur. Et cum mare nauigemus, in quo terra loco non ſpectatur,

circum

κύκλῳ περὶ τὸν ὁρίζοντα φαντάζεται ἡμῖν ὁ οὐρανὸς ψαύων τοῦ ὕδατος. ἐπειδὰν δὲ παραθυώμεθα εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ἔνθα ψαύων τῆς θαλάσσης ὁ οὐρανὸς ἡμῖν φαντάζεται, πάλιν ὑπερκείμενος ὁρᾶται. καὶ πλοϊόντων ἑκάστοτε περὶ τὸν πλοῦν, οὕτω συμβαίνει. ὥστε καὶ εἰ οἷόν τε ἦν, κύκλῳ πᾶσαν ἐκπόδῳ πλεῦσαι, ἢ ἄλλως περιελθεῖν τὴν γῆν, μηδενὸς αὐτῆς ἀοικήτου ὄντος, κατεμάθομεν ἂν σαφῶς, ὅτι παντὸς αὐτῆς μέρους, ὑπέρκειται ὁ οὐρανός. καὶ οὕτω τὸ μέσον τοῦ κόσμου, ἅμα τὸ μέσον καὶ κάτω. ἀλλὰ ταῦτα

μὲν ἢ

circumcirca in horizonte (quem latina uoce dicimus finientem) nobis cœlum imaginamur aquam contingere. At cum eò peruenerimus, ubi nobis imaginamur cœlum maris aquas contingere, rursus spectatur supernè incubare: procedendoque quouis nauigio id cõtingit. Proinde, si fieri poßit, ut nauigijs, uel quoquo modo aliter ambulando terra circuatur, nulla pars erit, ubi cœlum non supernè incubet. Et perinde mundi medium pariter tam infrà quàm medium est. Verum hoc

e potius

μὲν ἡ διδασκαλία περὶ τῆς ἐπὶ τὸ μέσον φορᾶς τῶν βαρέων σωμάτων μᾶλλον παραστήσει.

Περὶ τῶν κύκλων τοῦ οὐρανοῦ.

Γράφονται δὲ ἐν τῷ οὐρανῷ κύκλοι παράλληλοι πέντε. εἷς μὲν, ὁ εἰς δύο ἴσα τέμνων τὸν οὐρανὸν, ὃν καλοῦμεν ἰσημερινόν. τούτου δ᾽ ἑκατέρωθεν δύο. αὐτοὶ μὲν μείονες, ἴσοι δὲ ἀλλήλοις, καλοῦνται τροπικοί, ἐπεὶ διὰ τῶν τροπικῶν τοῦ ἡλίου σημείων γράφομεν αὐτούς. καθ᾽ ἑκάτερον δὲ τούτων, πάλιν ἕτεροι γράφονται δύο, ὧν ὁ μὲν βόρειος καλεῖται ἀρκτικός, ὁ δὲ

potius exarat disciplina, quæ de grauiũ corporum meatu ad medium est.

De cœli orbibus.

Orbes in cœlo paralleli, hoc est segmentu quinq; describũtur. unus quidẽ qui diuiduũ cœlũ dispescit, quẽ æquinoctialem appellamus: cuius utrinq; duo, ut æquinoctiali minores, ita inter se inuicẽ æquales. nominanturq; tropici, quia per solis puncta tropica à nobis describũtur, q ultro citroq; solis limites sũt extremi. ad utrũq; porrò istorũ alij totidẽ describũtur, quorũ unus quidẽ bore⁹ uocatur arctic⁹, cui

ὁ δὲ ἐναντίος αὐτῷ ἀνταρκτικός. οὗτοι δὲ κατὰ τὰς τῶν κλιμάτων διαφορὰς ἄλλοι παρ' ἄλλοις εἰσὶ μείζους, καὶ ἐλάσσους γινόμενοι, καὶ τέλεον ἀφανιζόμενοι. καὶ δὴ ἔνθα μὴ ἀφανίζονται, τὸν μὲν ἀόρατον αὐτῶν εἶναι, τὸν δ' ἀεὶ φανῆ. τούτοις δὴ νῦν τοῖς διαστήμασι τοῦ οὐρανοῦ, ἃ τοῖς προειρημένοις διΐστανται κύκλοις, ὑπόκειται μόρια τῆς γῆς πέντε. ἓν μὲν, τὸ περιεχόμενον ὑπὸ τοῦ ἀρκτικοῦ. ἕτερον δὲ, τὸ ὑποκείμενον διαστήματι τῷ μεταξὺ τοῦ ἀρκτικοῦ, καὶ τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ. τρίτον, τὸ μεταξὺ δύο τροπικῶν, ὃ καθ' αὐτὸ τὸ μεσαί-

cui contrarius antarcticus australis. Hi per alias atque alias climatum differentias, alij apud alios maiores & minores euadunt, & deniq; euanescunt. Et ubi non comparent, unus sub aspectum prorsus non cadit, alter apparet perpetuus. His nimirum cœli interuallis quæ memoratis orbibus distinguuntur, terræ partes quinq; subijciuntur. Vna sub arctico, nempe septentrione cõprehenditur: Altera supposita spacio, quod inter septentrionem & æstiuũ tropicum est. Tertia inter duos tropicos, quæ medio-

μεσαίτατον ὑποκείμενον ἔχει τὸν ἰσημερινόν. τέταρτον, τὸ ἀνὰ μέσον χειμερινοῦ τροπικοῦ καὶ ἀνταρκτικοῦ. πέμπτον, τὸ περιεχόμενον ὑπὸ τοῦ ἀνταρκτικοῦ. ταύτας τοίνυν τὰς μοίρας τῆς γῆς, οἱ φυσικοὶ ζώνας καλοῦσι. καὶ ἑκατέραν μὲν τῶν ἄκρων ἀοίκητον ὑπὸ κρύους εἶναί φασι. τὴν δὲ μεσαιτάτην, ὑπὸ φλογμοῦ. τὰς δὲ ταύτης ἑκατέρωθεν, εὐκράτους εἶναι. ἐπειδὴ κέκραται αὐτῶν ἑκατέρα, ὑπό τε τῆς διακεκαυμένης, καὶ τῆς ἑκατέρας αὐτῶν παρακειμένης, κατεψυγμένης. πάλιν

medioxumum obtinẽs locum incubantem, ſuperne ſibi habet æquinoctialem. Quartum medium hyberni tropici ſpacium & Antarctici tenet. Quinta, ſub Antarctico. Has itaque terræ partes Phyſici zonas ſeu cingula uocant, quorum extima utraque ob gelu rigorem inhabitabilia eſſe perhibentur, ut medioxumum propter æſtum habitationi non eſt obnoxium. Inter quod & extima ſunt temperata. Temperatior ſiquidem utraq; efficitur zona ab exuſta, & utraq; aſsiſtente, & cõtermina frigida. Rurſus

πάλιν οὖν τούτων τῶν εὐκράτων, ἑκατέραν εἰς δύο διαιροῦντες, κατά τε τὸ ὑπὲρ γῆς, καὶ ὑπὸ γῆς δοκοῦν ἡμισφαίριον, τέσσαρας οἰκουμένας εἶναι φασίν, ὧν μίαν μὲν ἔχειν ἡμᾶς, τοὺς ἰσορυμένους ἀνθρώπους. μίαν δὲ, περιοίκους, οἱ ἐν τῇ αὐτῇ εὐκράτῳ ὑπάρχοντες, ἡμῖν τὸ δοκοῦν ὑπὸ γῆς οἰκοῦσι κλίμα. τρίτην δὲ, τοὺς ἀντοίκους. τετάρτην δὲ, τοὺς ἀντίποδας ἡμῖν, οἵτινες ἔχουσι μὲν τὴν αὐτὴν εὔκρατον. εἰσὶ δὲ αὐτῶν, οἱ μὲν τὸ ὑπὲρ γῆν ἔχοντες κλίμα, ἄντοικοι ἡμῶν, οὓς καὶ αὐτῶ-

Rurſus harũ temperatarum utranq; in duas diſpeſcũt parteis, in eã quam ſupra terram, & eam quã ſub terra eſſe opinantur dimidiã, quatuor habitatas eſſe ferunt. Quarũ nos unã homines habere perhibent: alterã quos parœcos uocant, quod ualet circũhabitantes, qui in eodẽ, quo nos, tẽperato climate ſub terra creduntur habitare: tertiã antœcos, quod eſt è regione habitantes: quartã nobis antipodas, qui obiectam è regione nobis habitant temperatam. Sunt uerò ipſorum qui ſub terra clima incolunt, quos etiam antœ-

ἀντώμους καλοῦσιν. οἱ δὲ ὑπὸ τῆς γῆς, ἀντίποδες. πάντων γὰρ ἐπὶ γῆς βεβηκότων, ἐπὶ τὸ κέντρον καὶ αὐτὸ τὸ μεσαίτατον τῆς γῆς, τὰ ἴχνη βλέπειν ἀναγκαῖον. καὶ γὰρ αὐτῆς σφαιρικῷ τῷ σχήματι κεχρημένης, κάτω τὸ μεσαίτατόν ἐστιν. ὅθεν οὐχ οἱ περίοικοι ἡμῶν ἀντίποδες λέγονται, ἀλλ' οἱ ἐν τῇ ἀντεύκρατῳ, τὸ ὑπὸ γῆς ἔχοντες κλίμα, οἱ κατὰ διάμετρον κείμενοι ἡμῶν. τὰ γὰρ τούτων ἴχνη, ἀντικρὺ τῶν ἡμετέρων ἰχνῶν ἐστί. τὰ δὲ τῶν ἡμετέρων περιοίκων οὐ πρὸς τὰ ἡμέτερα ἴχνη

ὁρώμενα

antœmos, quod eſt humeris auerſos uocant. Atqui ſub terra Antipodes. Omnium namque in terra gradientium ad centrum terræque medioxumum ueſtigia ſpectare neceſſe eſt. Nam cum figuræ ſit ipſa globoſæ, infernè eſt medioxumum. Vnde qui circum nos habitant, neutiquam fiunt Antipodes, ſed qui intemperato ſub terra climate habitant, qui è regione nobis obijciuntur. Nam eorum ueſtigia noſtris ſunt oppoſita ueſtigijs, cum circa nos habitantium noſtra neutiquam

ſpectent

ὁρώμενα ὀρθὰ, ἀλλὰ πρὸς τὰ τῶν ἀντοίκων. ὥστε πάλιν οὗτοι ἀλλήλων ἀντίποδες γίνονται. οἱ δὲ ἡμέτεροι ἀντίποδες, ἄντοικοι γίνονται τῶν περιοίκων ἡμῶν. τῶν τοιούτων σχέσεων ὁμοίων γινομένων ταῖς τῶν φίλων, καὶ ἀλλ' οὐ ταῖς τῶν πατρῷων καὶ παίδων, οὐδὲ ταῖς τῶν δούλων καὶ δεσποτῶν. ἀντιστρέφουσι γὰρ ἐκεῖναι. καὶ γὰρ τῶν ἡμετέρων περιοίκων, καὶ ἡμεῖς περίοικοι γινόμεθα. καὶ τῶν ἀντιπόδων, ἀντίποδες. καὶ ὁμοίως ἄντοικοι, τῶν ἀντοίκων. ἔστι δὲ ἡμῖν καὶ κοινά τινα πρὸς

ἑκάστους

ſpectent ueſtigia, ſed eorum quos Antœcos diximus nominari. Et *perinde hi rurſus inuicem inter ſe fiunt An*tipodes. At qui ſunt nobis Antipodes, Antœ*ci fiunt eis qui circum nos habitant. Tales ſunt hæ profectò habitudines, quales amicorum & fratrũ, non utiq; patrũ & filiorum, neq; ſeruorum & dominorũ. Illæ ſiquidem ex altera parte ſibi correſpondẽt: noſtrorum* enim Periœcorum nos Periœci efficimur, & Antipodũ Antipodes, itidem Antœcorũ Antœci. *Sunt etiam nobis quædam illorum*

ſingulis

ἑκάστους αὐτῶν, καὶ κεχωρισμένα. πρὸς μὲν οὖν περιοίκους, κοινὰ ἡμῖν ἐστίν· πρῶτον μὲν, τὸ τὴν αὐτὴν οἰκεῖν εὔκρατον. κἄπειτα, τὸ κατὰ τὸν αὐτὸν ἔχειν χειμῶνα καὶ θέρος, καὶ τὰς ἄλλας ὥρας, καὶ αὐξήσεις καὶ μειώσεις ἡμερῶν τε καὶ νυκτῶν. διαφέρουσι δὲ, κατὰ τὰς ἡμέρας, καὶ τὰς νύκτας. παρ' ἡμῖν γὰρ ἡμέρας οὔσης, παρ' ἐκείνοις νύκτα εἶναι δεῖ. καὶ ἔμπαλιν, πλατύτερον τούτου λεγομένου. οὐ γὰρ ἀκριβεῖ λόγῳ, ὁπόταν καταδύηται παρ' ἡμῖν ὁ ἥλιος, ἀρχὴν λαμβάνει τοῦ παρ' ἐκείνοις ἀνίσχειν. ἐπεὶ οὕτως ἂν μακρᾶς οὔσης παρ' ἡμῖν τῆς ἡμέρας, ἡ νὺξ παρ' ἐκείνοις

ſingulis communia, & ſeparata. Ad Periœcos quidẽ cõmunia ſunt nobis, primò quòd eandẽ temperatã habitamus. Deinde quòd eandem hyemẽ habemus & æſtatem, horasq; alias, et augmenta, & diminutiones dierum pariter & noctium. Differunt autem diebus & noctibus. Nobis enim cum erit dies, illis noctem eſſe oportet: & uiciſſim obliquius hoc dicto, non examinata ratione, cum nobis ſol occiderit, ſumit initium apud illos ortus: quia quàm longus dies nobis fuit, tam illis nox

μακρὰ

μακρὰ ἐγίνετο, καὶ ἦν ἀν ἐνηλλαγμένα ἡμῖν τὰ τῶν ὡρῶν καὶ περὶ τὰς αὐξήσεις τῶν ἡμερῶν τε καὶ νυκτῶν. νυνὶ δὲ σφαιρικὴν οὖσαν τὴν γῆν, περιιὼν καὶ κυκλεύων ὁ ἥλιος, οἷς ἑκάστοτε ἐπιβάλλει τὰς ἀκτῖνας, ὑπερτιθέμενος περὶ τὴν πορείαν τὰ κυρτώματα τῆς γῆς ταῦτα. ὅθεν ἔτι πρὸς ἡμῖν ὑπὲρ γῆς ὁρώμενος, ἐκείνοις ἀνίσχειν φαίνεται ἀναγκαίως. σφαιρικήν γε ὄντι σχήματι ὑπάρχουσαν περιερχόμενος τὴν γῆν, περὶ τὴν τῶν κυρτωμάτων ὑπόθεσιν, ἄλλοτε πρὸς ἄλλοις ἀνίσχων. πρὸς δὲ τοὺς ἀντοίκους, κοινὰ ἡμῖν ἐστιν, ἓν μὲν τὸ καρκί-

longa, temporaq́; nobis permutantur, quæ in augmento, quæq́; in minutione dierum sunt, & noctium, nunc globosam terram ambiens circuiénsq́; sol: quibus quandocunq; radios iaculatur terræ fastigijs, itinere superinuectus eam illustrat, illuminat'que. Inde supra terram adhuc nobis perspectus, illis oriri appareat necesse est. Cumq́; sit globosa terra, ipsam ambiendo, per omnia scandendo fastigia, aliquando alijs imminet exoriens. Sed Antœcis sunt nobis communia, quòd unum

κἀκείνους καὶ ἡμᾶς, τὸ ὑπὲρ γῆς ἔχειν ἡμισφαίριον. δεύτερον, τὸ κατὰ ταὐτὸ ἔχειν ἡμᾶς, τάς τε ἡμέρας καὶ τὰς νύκτας. καὶ τοῦτο πλατύτερον λεγομένου. πρὸς ἡμῖν μὲν γὰρ μεγίστης ἡμέρας οὔσης, πρὸς ἐκείνοις ἐλαχίστη γίνεται. καὶ ἔμπαλιν. ἐναλλάττεται δὲ ἡμῖν πρὸς αὐτοὺς τὰ κατὰ τὰς ὥρας, καὶ τὰς αὐξήσεις καὶ μειώσεις τῶν ἡμερῶν τε καὶ νυκτῶν. πρὸς δὲ τοὺς ἀντίποδας, οὐδὲν ἡμῖν κοινόν ἐστιν, ἀλλὰ πάντα ἀντέστραπται. καὶ γὰρ τὰ ὑπὸ γῆν ἀλλήλων ἔχομεν κλίματα. καὶ τὰ κατὰ τὰς ὥρας ἡμῖν ἔμπαλιν ἔχει, καὶ τὰ κατὰ τὰς

ἡμέρας

& illi & nos ſupra terram habeamus hemiſphærium. Secundum autem nos habemus in eodem dies & noctes. hocq; paulo latius dictum. Siquidem cum nobis dies eſt longiſsimus, illis eſt breuiſsimus: & contrà. permutatur nanq; nobis cum illis ſpaciũ temporariũ, dierum inquam ac noctium augmenta & diminutiones. Verùm cum Antipodibus nobis nihil eſt commune, quòd omnia contrà reſpondeant. Nam ſub terra inter nos inuicem climata habemus, & tempora habemus contraria

die

ἡμέρας καὶ νύκτας, καὶ τὰ περὶ τὰς αὐξήσεις τῶν ἡμερῶν καὶ μειώσεις. ὅτι δὲ εἶναι δεῖ καὶ περιοίκους, καὶ ἀντιπόδας, καὶ ἀντοίκους, φυσιολογία διδάσκει. ἐπεὶ οὐδέν γε τούτων περὶ ἱστορίαν λέγεται. οὔτε γὰρ πρὸς τοὺς περιοίκους ἡμῖν πορεύεσθαι δυνατὸν, διὰ τὸ ἄπλωτον εἶναι, θηριώδη, τὸν διείργοντα ἡμᾶς ἀπ᾽ αὐτῶν ὠκεανόν. οὔτε πρὸς τοὺς ἔχοντας τὴν ἀντεύκρατον. ἐπεὶ ἀδύνατον ἡμῖν, τὴν διακεκαυμένην ὑπερβῆναι. τὰ δὲ ἐπίσης εὔκρατα κλίματα τῆς γῆς, καὶ οἰκεῖσθαι ἐπίσης ἀναγκαῖον.

die noctuq;. Idem est de augmentis & diminutionibus dierũ. Quod autem esse oporteat periœcos & antipodas, et antœcos, docet physiologia: quandoquidem horum nihil memoratur in historia. neque enim ad Periœcos ullũ nobis esse iter potest, quod innauigabilis & beluosus nobis ad ipsos accessum prohibeat Oceanus: & ne quidem accessus est ad eos nobis qui cõtra nos temperatã zonam habẽt, quandoquidẽ torrida non potest à nobis superari. quæ profectò temperata terræ climata, æquè quoq; habitari necesse

ἀναγκαῖον. φιλόζωος γὰρ ἡ φύσις. καὶ ὅπου δυνατὸν τῆς γῆς, πάντα ἐμπεπλῆσθαι καὶ λογικῶν καὶ ἀλόγων ζώων, λόγος αἱρεῖ. ἑξῆς ἐπιδεικτέον τὴν αἰτίαν, δι᾽ ἣν τὰ μὲν κατέψυκται, τὰ δὲ διακέκαυται τῆς γῆς, τὰ δὲ εὐκράτως ἔχει. καὶ διότι ἀντέστραπται τὰ κατὰ τὰς ὥρας, καὶ τὰς αὐξήσεις καὶ μειώσεις τῶν ἡμερῶν τε καὶ νυκτῶν, τοῖς τὴν ἀντεύκρατον ἔχουσιν.

neceſſe eſt. Nam animantium amica natura eſt, & ubicũq; cunctis rationalibus et rationis expertibus cõpleri animalibus potuit terra, ibi capit optionẽ. Hinc nobis eſt aperiẽda cauſa, qua partes aliæ rigeſcunt gelu, aliæ torrentur æſtu, aliæ ſunt temperatæ, & cur tempora permutantur, augmenta & diminutiones, quæ ſibi inuicem opponuntur temperatæ dierum habent.

Περὶ τῆς σφαιρῶν οὐρανίων κινήσεως.

De globorum cœleſtium cõuerſione.

Ὁ τοίνυν οὐρανὸς κύκλῳ εἱλούμενος ὑπὲρ τὸν ἀέρα καὶ τὴν γῆν, καὶ ταύτην τὴν κί-

Cum igitur cœlum circumcirca ſupra terram & aërem conuertatur, hunc'que mo-

νησιν, προνοητικὴν οὖσαν, ἐπὶ σωτηρίᾳ καὶ διαμονῇ τῶν ὅλων ποιούμενος, ἀναγκαίως καὶ πάντα τὰ ἐμπεριεχόμενα αὐτῷ τῶν ἄστρων περιάγει. τούτων τοίνυν τὰ μὲν ἁπλουστάτην ἔχει τὴν κίνησιν ὑπὸ τοῦ κόσμου στρεφόμενα, καὶ διὰ παντὸς τοὺς αὐτοὺς τόπους τοῦ οὐρανοῦ κατέχοντα. τὰ δὲ κινεῖται μὲν καὶ τὴν σὺν τῷ κόσμῳ κίνησιν ἀναγκαίως περιαγόμενά γε ὑπ' αὐτοῦ διὰ τὴν ἐμπεριοχήν, κινεῖται καὶ ἑτέραν προαιρετικήν, καθ' ἣν καὶ ἄλλοτε ἄλλα μέρη τοῦ οὐρανοῦ καταλαμβάνει. αὐτὴ δὲ ἡ κίνησις αὐτῶν σχολαιοτέρα μέν ἐστι τοῦ κόσμου κινήσεως.

tum à prouidentia natum sit ad ſalutem, & uniuerſitatis diuturnitatem, id habens, cuncta in ipſo comprehenſa ſidera circumagat neceſſe eſt. Quorum alia à mundo conuerſa ſimpliciſsimum motum habent, & per omne cœlum eadem tenent loca. Alia uerò mouentur quidem, & à mundo circumacta neceſſariò ob illam conuerſionem, ſed alio delecto mouentur motu, quo alio tempore partes cœli aliàs tenent. Is autem ipſorum motus mundano motu eſt obliquior,

δοκεῖ

δοκεῖ δὲ καὶ τὴν ἐναντίαν κινεῖσθαι τῷ οὐρανῷ, ὡς ἀπὸ τῆς δύσεως εἰς τὴν ἀνατολὴν φερόμενα. τὰ μὲν οὖν πρῶτα αὐτῶν, καλεῖται ἀπλανῆ. ταῦτα δὲ πλανώμενα, ἐπειδὴ ἄλλοτε ἐν ἄλλοις μέρεσι τοῦ κόσμου φαντάζεται. τὰ μὲν οὖν ἀπλανῆ ἀπεικάσειεν ἄν τις ἐπιβάταις, ὑπὸ νεὼς φερομένοις, ἐν τόποις οἰκείοις καὶ χώραν μένουσι. τὰ δὲ πλανώμενα, τὴν ἐναντίαν τῇ νηὶ φερομένοις, ὡς ἐπὶ τὴν πρύμναν, ἀπὸ τῶν κατὰ τὴν πρῶραν τόπων, ταύτης τῆς κινήσεως χολαιοτέρας γινομένης. εἰκα-

qui cœli motui uidetur contrarius : quippe quòd ab occaſu in ortum deferantur. Prima itaq; omnium aſtra non errantia, quòd cœlo hæreant, uocitantur. Alia uerò errantia, quandoquidem alias in mundi partibus alijs emicant. Hærentes igitur cœlo ſtellæ cuipiā ἐπιβάταις perſimiles uidebuntur, qui in ſuis poſiti locis, à naui deferūtur, à ſuo non cedentes loco. Errantes autem & uagæ contrario nauis motu ferri, tanquam à prora in puppis locum procedant : quem obliquiorem motum formicarum

ἀπεικασθείη δ᾽ ἂν καὶ μύρμηξιν ἐπὶ κεραμικοῦ τροχοῦ τὴν ἐναντίαν τῷ τροχῷ προαιρετικῆς ἕρπουσι. τὸ μὲν οὖν τῶν ἀπλανῶν πλῆθος ἄπειρόν ἐστι, τὰ δὲ πλανώμενα, ἄδηλον μὲν εἰ καὶ πλείω ἐστίν. ἑπτὰ δὲ ὑπὸ τὴν ἡμετέραν γνῶσιν ἐλήλυθεν, ὧν ὑψηλότατος μὲν εἶναι δοκεῖ, ὁ φαίνων καλούμενος, ὁ τοῦ κρόνου ἀστήρ, τριακονταετεῖ χρόνῳ τὸν οἰκεῖον κύκλον ἀπαρτίζων κατὰ τὴν προαιρετικὴν τῶν κινήσεων. ὑπὸ τοῦτόν ἐστιν ὁ τοῦ διός, καλεῖται φαέθων, δωδεκαετίᾳ τὸν οἰκεῖον ἀμείβων κύκλον. ὑπὸ τοῦτον πυρόεις,

ὁ τοῦ

micarum progreßibus dixeris eſſe perſimilē, quæ in rota figulari rotæ motu repant contrario. Hærentium itaque cœlo ſtellarum multitudo eſt infinita. Errantes uerò ſint ne plures, incertum eſt: ſeptem certè in noſtram peruenere cognitionem. quarum altißima eſſe nobis uidetur Phænon dicta (quæ Saturni ſtella) trigeſimo anno, unde cœpit, ſuum ambitum, & delectum motum perficiens. Sub hoc Iouis eſt ſtella, uocata Phaëton, quæ duodecim annorū ſpacio ſuum abſoluit ambitum. Sub quo Pyrois,

quæ

ὁ τοῦ ἄρεως, ἀτακτοτέραν μὲν τὴν κίνησιν ἔχων. δοκεῖ δ' οὖν καὶ οὗτος ἐνιαυτοῖς δυσὶ περιερχόμενος τὸν οἰκεῖον κύκλον. ὑπὸ τοῦτον, ὁ ἥλιος εἶναι ὑπονοεῖται, μέσος ὑπάρχων τῶν ἄλλων. οὗτος ἐνιαυτῷ περιερχόμενος τὸν οἰκεῖον κύκλον, κατὰ ταύτην μὲν τὴν κίνησιν τὰς ὥρας ἀπαρτίζει, κατὰ δὲ τὴν σὺν τῷ κόσμῳ, τὰς ἡμέρας ἐπιτελεῖ. ὑπὸ τοῦτον ὁ τῆς ἀφροδίτης ἐστί, καὶ ἐνιαυσίαν τὴν περίοδον ἔχων. καλεῖται δὲ, ὁπόταν ἐπικαταδύνῃ τῷ ἡλίῳ, ἑσπέριος. ὁπόταν δὲ προανίσχῃ αὐτοῦ, ἑωσφόρος. τινὲς δὲ αὐτὸν καὶ φωσφόρον καλεῖν

quæ Martis, incertiorem habens motum. Videtur itaq; etiam is duobus annis & mensibus quinq; suum conficere ambitum. Sub quo sol esse intelligitur, qui aliarum medius est stellarum, qui suum circulũ annuo peragit spacio. Hoc motu definit anni tempora quatuor, cum mundano autem motu dies conficit. Sub Sole Venus est, annuam ipsa quoq; conuersionẽ habens: nominatur autem cum Solem cõsequitur occidentem, Vesper: cum uero orientem antecedit, Lucifer. quam stellam tam ἑωσφόρον, quàm φωσφόρον nominare

καλεῖν εἰώθασιν. ὑπὸ
δὲ τὴν ἀφροδίτην ἐστὶν,
ὁ τοῦ ἑρμοῦ, στίλβων κα-
λούμενος. καὶ τοῦτον, ἐνι-
αυτῷ περιιέναι τὸν ἴδι-
ον κύκλον φασίν. ὑπὸ
τοῦτον ἐστὶν ἡ σελήνη,
προσγειοτάτη πάντων
τῶν ἄστρων ὑπάρχουσα.
ἐπὶ τῇ συναφῇ τοῦ
ἀέρος πρὸς τὸν αἰθέρα
εἶναι λέγεται. ὅθεν καὶ ζο-
φῶδες αὐτῆς τὸ οἰκεῖον
ὁρᾶται σῶμα. τὸ δὲ λαμ-
πρυνόμενον αὐτῆς, ἀπὸ
ἡλίου ἔχει τὴν λαμπη-
δόνα, ἀεὶ τοῦ πρὸς αὐ-
τὸν τετραμμένου αὐ-
τῆς ἡμισφαιρίου κατα-
λαμπομένου. αὕτη τὸν
ἴδιον ἀπαρτίζει κύ-
κλον, ἐν ἑπτὰ καὶ εἴκο-
σιν ἡμέραις, καὶ ἡμίσει.
συνο-

nominare consueue-
runt. Sub Veneris stel-
la est Mercurij, quæ
& Stilbon, hoc est ra-
dians dicta. eius quoq;
annuum esse cursum
perhibent. Sub Mer-
curio Luna est, omni-
um stellarum terræ
proxima, quæ in æthe-
re ad aëris contactum
esse memoratur, un-
de & opacum eius spe-
ctatur corpus. Quod
uero lumine collu-
stretur, à sole lumen
mutuatur, eius hemi-
sphærio ad solem sem-
per conuerso fulgen-
te. Hæc suum peragit
orbem uiginti & se-
ptem diebus, addita par
te unius diei dimidia:
f ad

de hoc in fi. l. 2. de luna propinquitate [illegible]

συνοδεύει δὲ τῷ ἡλίῳ διὰ λ'. οὗτοι δὲ πάντες, τὴν ἐναντίαν τῷ οὐρανῷ κινούμενοι, καὶ ἄλλοτε ἐν ἄλλοις ὁρώμενοι, οὔτε ἄτακτον τὴν πορείαν ποιοῦνται, οὔτε δι' ὧν ἐπέτυχε τοῦ κόσμου μερῶν, ἴασιν. ἀλλὰ διὰ τοῦ καλουμένου ζωδιακοῦ κινοῦνται.

Περὶ τοῦ ζωδιακοῦ.

Ἐστι δὲ ὁ ζωδιακὸς κύκλος λοξὸς, διά τε τῶν τροπικῶν καὶ ἰσημερινοῦ βεβλημένος, καὶ ἑκατέρου μὲν τῶν τροπικῶν καθ' ἓν ψαύων σημεῖον, τὸν δὲ ἰσημερινὸν εἰς δύο ἴσα τέμνων. τούτου δὲ τοῦ ζωδιακοῦ πλάτος ἀξιόλογον ἔχοντος, τὰ μὲν

ad coitum autem cum ſole triginta diebus uenit. Hæ omnes ſtellæ contrario cœli mouentur motu, aliæq; in alijs perſpectæ, neq; inordinatum iter faciũt, neq; ut fors obtulit, à mundi partibus incedunt, ſed per eũ orbẽ qui ſignifer appellatur, ipſum neutiquam excedẽdo.

De orbe ſignifero.

Eſt nimirum ſignifer circulus obliquus per tropicos & æquinoctialẽ proiectus, qui utrunque tropicũ uno in puncto contingit, ſed æquinoctialem diuiduè ſecat. Huius nempe ſigniferi ſatis amplam habentis latitudinem, partes

τὰ μὲν Βόρειά ἐστι, τὰ δὲ νότια, τὰ δὲ τούτων μέσα. διόπερ καὶ τρισὶ γράφεται κύκλοις, ὧν ὁ μὲν μέσος ἡλιακὸς καλεῖται. οἱ δὲ ἑκατέρωθεν, ὁ μὲν Βόρειος, ὁ δὲ νότιος. διὰ τούτου δὴ τοῦ ζωδιακοῦ, οἱ μὲν ἄλλοι πλάνητες κατὰ τὴν προαιρετικὴν κίνησιν, ἄλλοτε μὲν τῶν Βορείων, ἄλλοτε δὲ τῶν νοτίων πελάζουσι. μόνος δὲ ὁ ἥλιος, διὰ μόνου τοῦ μέσου κινεῖται, οὔτε τῶν Βορείων, οὔτε τῶν νοτίων πελάζων. τοῦ μὲν γὰρ κόσμου αὐτοῦ, καὶ τοῖς Βορείοις, καὶ τοῖς νοτίοις προσέρχεται μέρεσιν, ἀπὸ τροπῶν ἐπὶ τροπὰς ἰών.

αὐτοῦ

partes aliæ ſunt ſeptentrionales, aliæ auſtrales, aliæ inter has mediæ. Ideo etiam tribus ſcribũtur circulis, quorum medius ſolaris nominatur. alij altrinſecus, quorum unus ſeptentrionalis, alter auſtralis. Per hunc ſigniferum uagæ aliæ ſtellæ motu delecto, modò ad ſeptentrionem, modò ad auſtrum accedunt. Solus ſol per medium duntaxat mouetur, non in ſeptentrionẽ, non in auſtrum uergens, ſed mundi ipſius ſeptentrionales & auſtrales partes petit, à tropicis ad ſolſtitia perueniens.

αὐτοῦ δὲ τοῦ ζῳδιακοῦ οὐδε-
τέροις, ἀλλὰ τὸ μεσαί-
τατον αὐτοῦ τέμνει κύ-
κλον κατὰ τὴν πορείαν.
ὅθεν καὶ ἡλιακὸς οὗτος
κέκληται. οἱ δὲ λοιποὶ
πλάνητες τοῦ κόσμου
περιέρχονται τοῖς βο-
ρείοις τε καὶ νοτίοις μέ-
ρεσιν, καὶ αὐτοῦ τοῦ ζῳδια-
κοῦ κύκλου ἑλικοειδῶς
ἐν αὐτῷ κινούμενοι.
κατιόντες γὰρ ἀπὸ τοῦ
βορείου ἐπὶ τὸ νότιον,
κἀνθένδε πάλιν ἐπὶ
τὸ βόρειον ἀνατρέχον-
ται, οὐκ εὐθεῖαν, οὐδὲ ἁ-
πλῆν, καθάπερ ὁ ἥλι-
ος, ἀλλὰ ἑλικοειδῆ τὴν
δι' αὐτοῦ ποιοῦνται κί-
νησιν. καὶ ὁπότε μὲν
ἀπὸ τοῦ βορείου, ὡς ἐπὶ τὸ
διὰ μέσου φέροιντο,
λέγονται

in signifero autem neu-
tram partem, sed me-
dioxumum suo itine-
re orbem secat, un-
de etiam solaris cir-
culus appellatur. At
reliquæ uagæ stellæ,
& mundi australes,
& septentrionales, &
ipsius signiferi partes
petunt in ipso obli-
quæ motæ. Permeti-
endo enim à septen-
trione in austrum, at-
que porrò inde in se-
ptentrionem recurren
do, non rectam lineam
neque simplicem sicut
sol, sed obliquam per
ipsum mouentur. Sed
quandoque à septen-
trionali ad medium
feruntur, & tum
dicuntur

λέγουσι ὕψος ταπεινοῦσθαι. ὁπότε δὲ τὸν διὰ μέσου διελθόντες, περὶ νοτίων προχωροῖεν, λέγουσι ταπείνωμα ταπεινοῦσθαι. ἀνατρέχοντες δὲ πάλιν ἐπὶ τὸν διὰ μέσου, ταπείνωμα ὑψοῦσθαι λέγουσι. ἐπειδὰν δὲ ἀμείψαντες τὸν διὰ μέσου περὶ βορείων προσπελάζωσιν, ὕψος ὑψοῦσθαι. συμβέβηκε γὰρ τὰ μὲν βόρεια τοῦ ζωδιακοῦ ἐπὶ πολὺ τοῦ ὁρίζοντος ἐξῆρθαι, τὰ δὲ νότια μᾶλλον περὶ ὁρίζοντι πελάζειν. διὰ τὸ ἐγκεκλίσθαι ἀπὸ τῶν βορείων ἐπὶ τὰ νότια, τὸν κόσμον ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς οἰκουμένῃ. οὕτω δὲ κινουμένων ἐν περὶ ζωδια-

dicuntur faſtigiatim humiliari. Cum autem per medium incedentes in auſtrum ſecedunt, dicuntur humiliter humiliari. recurrentes porrò ad medium, humiliter in ſublime eleuari. At cum à medio ſeptentrionem uerſus permearint, ſublimiter ſublimes fieri. nam contingit ſeptentrionales ſigniferi partes plurimum ſupra horizontem eleuari, cum auſtrales partes magis horizonti propinquæ fiant. Quod mundus à ſeptentrione in auſtrum inclinetur in noſtro terrarum orbe, cum hoc pacto in ſigni-

ζωδιακῷ τῶν πλανήτων, ὁ ἥλιος τὸ μεταξὺ τῶν τροπικῶν πλάτος, κινούμενος ἐν τῷ κόσμῳ, ἀναγκαίως διακαίει τὸ ὑποκείμενον πλάτος τῆς γῆς, τῷ προειρημένῳ τῶν τροπικῶν διαστήματι. ἐπεὶ δὲ πάλιν οὔτε ἀπὸ τῶν νοτίων ὡς ἐπὶ τὰ βόρεια ἰὼν, τὸν θερινὸν τροπικὸν ὑπερβαίνει, οὔτε ἀπὸ τούτου ὡς ἐπὶ τὰ νότια, τὸν χειμερινὸν τροπικόν. ὅτε συμβέβηκεν, τὰς ὑπὸ τοῖς ἀρκτικοῖς ζώνας κατεψύχθαι, ὡς πορρωτάτω τοῦ ἡλίου ἀφεστώσας. τὰς δὲ μεταξὺ τροπικῶν τε καὶ ἀρκτικῶν ὑποκειμένας πλάτει, εὐκράτους εἶναι. καὶ αὕτη δὲ ἡ αἰτία,

ſignifero planetæ moueantur, ſol inter tropicos mundi emenſus latitudinē, exurat ſubiectam terræ latitudinem neceſſe eſt, iam dicto inter tropicos interuallo. Cum porrò neque ab auſtralibus ad ſeptentrionalia iens, æſtiuum excedat tropicum, neq; ab hoc ad auſtralia hybernum tropicum, contingit ſub polis zonas gelu rigere, utpote quæ à ſole longiſsimè abſunt, quæ inter tropicos & arcticos, ea in latitudine collocatæ temperatæ ſunt. Eademque cauſa eſt,

τοῦ τὰς

τὰ μὲν κατεψύχθαι, τὰ δὲ διακεκαῦσθαι, τὰ δὲ εὔκρατα τῆς γῆς εἶναι. τοῦ δὲ συναλλάχθαι τὰ κατὰ τὰς ὥρας, ἐν ταῖς εὐκράτοις καὶ τὰ κατὰ τὰς αὐξήσεις τῶν ἡμερῶν, τοιάδε τις αἰτία ἐστίν. τῆς γῆς σφαιρικῷ τῷ σχήματι κεχρημένης, καὶ ἀπὸ παντὸς μέρους τοῦ οὐρανοῦ κάτω ὑπαρχούσης, συμβέβηκε τὰ κλίματα αὐτῆς μὴ ἔχειν τὴν αὐτὴν σχέσιν πρὸς τὸν ζωδιακόν. ἀλλὰ γὰρ ἄλλοις μέρεσι τοῦ οὐρανοῦ ὑπόκειται. ὅθεν διάφορα ταῖς κράσεσίν ἐστιν, ὡς ἐπιδέδεικται. ἐν μὲν οὖν τῇ διακεκαυμένῃ αὐτὸ τὸ μεσαίτατον τῆς γῆς ἐπέχουσα, οὔτε ὧδε τὰ βόρεια, οὔτε ὧδε τὰ νότια ἐγκέ-

cur illæ gelu rigentes, & hæc torrida, & iſtæ in terra tẽperatæ ſunt. Quod porrò temperatis tempora permutentur, quòd augeantur ac minuantur dies, huiuſmodi eſt cauſa. Cum figuræ ſit terra globoſæ, & undiq; ſub cœlo æquè infrà ſit, eius climata cõtingit, non eun dem ad ſigniferum aſſequi habitudinem. alia enim ſub alijs cœli partibus ſunt. Vnde & cõplexionibus eſt differentia, ſicut eſt demonſtratum. In torrida igitur ipſius terræ medioxumum ita habet, ut neque ad ſeptentrionem, neque ad auſtrum

ἐγκέκλιται ὁ κόσμος, ἀλλ' ἴσην ταύτην τὴν θέσιν ἔχει, ἑκατέρου τῶν πόλων περὶ τοῦ ὁρίζοντος θεωρουμένου, καὶ ἀρκτικῶν κύκλων ἐν τούτῳ κλίματι οὐχ ὑπαρχόντων, ἀλλὰ πάντων καὶ καταδυομένων, καὶ πάλιν ἀνισχόντων, μηδενὸς ἁπλῶς ἀειφανοῦς ἐνταῦθα εἶναι δυναμένου. ἀπὸ δὲ τοῦ κλίματος τούτου ὡς ἐπὶ τὰς δυσκράτους ἰόντων ἀλλοιοτέρα φαντάζεται ἡ τοῦ κόσμου θέσις. τοῦ μὲν ἀποκρυπτομένου τῶν πόλων, τοῦ δ' ἐξαιρομένου καὶ ὑψουμένου ἀπὸ τοῦ ὁρίζοντος. εἰ μὲν οὖν τις ἐκεῖθεν ὡς ἐπὶ τὴν ἡμετέραν εὔκρατον ἴοι, ὁ μὲν νότιος ἂν αὐτῷ πόλος ἀφανὴς γένοιτο, ἐπιπλέ-

mundus inclinetur, sed æquißimam habet positionem super horizonte, inspecto utroq; polo, nullo orbe arctico in hoc climate existente, sed cuncta prorsus occidūt sidera, & rursus oriuntur, nullumq; simpliciter semper apparere ibi potest. At ab hoc climate intemperatas uersus abeuntibus, alteratior mundi positio imaginatur polorū, altero latitante, altero sublato, et ab horizōte sublimi. Si quispiam igitur illinc ad nostrā zonā eat tēperatā, australis ei polus occultatur,

ἐπιπροσθουμένου κατὰ τὴν πορείαν, ὑπὸ τοῦ περὶ τὴν γῆν κυρτώματος. ὁ δὲ Βόρειος, εἰς ὕψος ἀπὸ τοῦ ὁρίζοντος ἐξαίροιτο. εἰ δὲ ἐπὶ τὴν ἀντεύκρατον ἀπὸ τῆς διακεκαυμένης ὑποθώμεθά τινα πορευόμενον, τοὐναντίον ἂν γένοιτο. ὑψουμένου ἀπὸ τοῦ ὁρίζοντος τοῦ νοτίου πόλου, ἀφανοῦς δὲ τοῦ Βορείου γινομένου.

terræ inter eundem gibbi obice, ſeptentrionalis autem ad faſtigium ab horizonte conſurgit: ſin ad alteram temperatam à torrida iter faciat, erit contrarium, ſublato ab horizonte polo auſtrali, ſicut ſeptentrionali occultato.

Περὶ τῆς διακεκαυμένης.

Ὑποκείσθω τοίνυν τὶς ἐκ τῆς διακεκαυμένης εἰς τὴν ἡμετέραν εὔκρατον ἰών, οὐκοῦν ἔτι μὲν ὄντι αὐτῷ ὑπὸ τὸν ἰσημερινόν, ἑκάτερος τῶν πόλων ἐπὶ τοῦ ὁρίζοντος ὀφθήσεται,

De torrida.

Detur itaq; quiſpiam à torrida in noſtram ire temperatam, an non cum adhuc ſub æquinoctiali fuerit, utrunque polum in horizonte ſpectauerit,

καὶ οὔτε ἀφανές τι τῶν ἄστρων αὐτῷ γενήσεται, οὔτε ἀειφανές. ὅθεν οὐδὲ κύκλοι ἀρκτικοί. ἀρκτικὸν γὰρ εἶναι κύκλον δεῖ καθ' ἡμᾶς, τὸν τὰ ἀειφανῆ τῶν ἄστρων περιλαμβάνοντα. ἀνταρκτικὸν δὲ, τὸν τὰ κεκρυμμένα περιέχοντα. ἐπειδὰν δὲ ἀρχὴν λάβῃ τοῦ ἐκεῖθεν, ἐνταῦθα παραγίνεσθαι, ὁ μὲν νότιος αὐτῷ πόλος ἀποκεκρυβήσεται ἀναγκαίως, ὑπὸ τοῦ τῆς γῆς κυρτώματος. ὁ δὲ βόρειος ἐκ τοῦ πρὸς λόγον εἰς ὕψος ἂν ἐξαίροιτο. καὶ οὕτως ἂν αὐτῷ ἔγκλιμα λαμβάνει ὁ κόσμος ἀπὸ τῶν βορείων, ὡς ἰδεῖν τὰ νότια. καὶ τὰ μὲν ἀφανῆ, τὰ δ' ἀειφανῆ

neque occultabitur ei astrum aliquod, neque perpetuò apparebit, & perinde ne quidem ullus arcticus circulus. Circulus nanque arcticus est, limes semper apparentium nobis astrorum. Antarcticus uero, limes semper occultorum. Cum cœperis huc illinc proficisci, polus australis tibi occultetur necesse est, gibbi terræ obice. Septentrionalis autem ex fastigij ratione attolletur. Et perinde ita inclinationem capit mundus à septentrione in austrum, ut aliæ partes occultentur, aliæ ei semper

ἀειφανῆ γίνοιτ᾽ ἂν αὐτῷ τὰ περὶ τοὺς πόλους ἄστρων. καὶ οἱ ταῦτα περιέχοντες ἀρκτικοὶ ὑφίστασιν τ᾽ ἂν ἀναγκαίως κατὰ τὴν προκοπὴν τῆς πορείας μετεγκλινόμενοι, καὶ τοῦ κόσμου ἂν μᾶλλον κατὰ τὴν πορείαν ἐγκλινομένην τὴν θέσιν λαμβάνοντος. τὰ μὲν βόρεια τοῦ ζωδιακοῦ, ὑψηλὰ καὶ ἐπιπλεῖστον ἀπὸ τοῦ ὁρίζοντος ἐξηρμένα ὀφθήσεται. τὰ δὲ νότια, ταπεινά, καὶ μᾶλλον τῷ ὁρίζοντι πελάζοντα. καὶ ἂν τοῦτον τὸν τρόπον ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς ἄρκτον ἰών, εἰς τὸ ἑλληνικὸν τῆς γῆς ἀφίκηται κλίμα, πρὸς ὃ καὶ τὰ φαινόμενα παρ᾽ Ἀράτῳ πεποίηται,

semper appareant, & circa polos astra. Septentrionales, qui circum hæc habitant, his substernantur necesse est, ut itineris tulerit inclinatio, mundo semper magis ex itinere inclinatam capiente positionem. Septentrionalia signiferi sublimia, ut plurimum in horizonte sublata spectabũtur, australia uerò humilia, magisq; ad horizontẽ accedentia. atq; hoc modo à meridie ad septentrionem iens, ad græcũ terræ perueniet clima, ad quod sua Aratus composuit Phænomena, nẽpe apparentia,

ἐφάψεται

ἐφάψεται αὐτοῦ τοῦ ὁρίζοντος ἡ τοῦ δράκοντος κεφαλή, καὶ οἱ τῆς ἑλίκης πόδες. καὶ ἴσῳ τῷ μεγέθει τοῦ ἀρκτικοῦ, ἴσος γενήσεται ἀναγκαίως καὶ ὁ τὰ κεκρυμμένα περιέχων τῶν ἄστρων. οὕτω δὲ τοῦ κόσμου ἐγκεκλιμένου, ἑξῆς νοῆσαι δεῖ, ὡς ἕκαστος τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων σὺν τῷ κόσμῳ εἰλούμενος, περὶ τὸ οἰκεῖον κέντρον, κύκλον περιγράφει. οὗτοι τοίνυν πάντες μὲν εἰσὶ παράλληλοι. μέγιστος δ' ἐν αὐτοῖς ὄντος τοῦ ἰσημερινοῦ, ἐλάχιστοι οἱ περὶ τοὺς πόλους τοῦ κόσμου εἰσίν. ὥστε οἱ μὲν ἀπὸ τούτων ἀεὶ πρὸς τὸν ἰσημερινὸν ἰόντων γραφόμενοι, μείζους,

ubi contingit ipsum horizontem draconis caput, & helices pedes. Huic arctici magnitudini sit æqualis necesse est, qui astra occulta limes comprehendit. Atque ita inclinato mundo, deinceps nosse oportet quamlibet hærentium cœlo stellarum cum mundo obuolutam, circa suum centrum circulum describere, qui omnes sunt paralleli. Cum'que inter ipsos maximus sit æquinoctialis, minimi qui circa polos mundi sunt, & perinde qui ab ijs ad æquinoctialem sunt descripti,

iuxta

μείζους, πρὸς λόγον τῆς ἀπὸ τῶν πόλων διαστάσεως, γίνονται. οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ ὡς πρὸς τοὺς πόλους, μικρότεροι, πρὸς λόγον τῆς ἀποστάσεως. συμπάντων τοίνυν τούτων, τοῦ μεγίστου, καὶ τῶν ἐλαχίστων, καὶ τῶν μεταξὺ, ἐν μὲν τῷ ὑπὸ τὸν ἰσημερινὸν κλίματι, τὰ μὲν ἡμίσεια τμήματα ὑπὲρ γῆς, τὰ δὲ ἡμίσεια ὑπὸ γῆς ἐστιν. ἐκεῖθεν δὲ ἐνταῦθα ἀφικνουμένῳ, ὥσπερ ὁ πόλος ἐξαίρεται, καὶ ὁ κόσμος ἐγκλίνεται, οὕτω καὶ οἱ κύκλοι οὐκέτι τὴν αὐτὴν σχέσιν διατηροῦσιν, ἀλλὰ τοῦ μὲν ἰσημερινοῦ μεγίστου ὄντος,

καὶ

iuxta proportionem maiores euadunt, quo fuerit à polis maior distantia. Qui porrò ab æquinoctiali ad polos habita ratione distantiæ, minores. Cum igitur & maximi, & minimorum, & mediorum orbium hæc ita habeant, in climate, quod sub æquinoctiali, dimidiata climata supra terram, & dimidiata sub terra sunt. Illinc huc itinere contendenti, ut polus attollitur, & mundus inclinatur, ita ne quidem orbes eandem custodiunt habitudinem. Cæterum cum sit æquinoctialis maximus,

&

καὶ εἰς δύο ἴσα τέμνον τὸν κόσμον, μένει ἀκριβῶς τὸ ἥμισυ ὑπὲρ γῆς, καὶ τὸ ἥμισυ ὑπὸ γῆς. πᾶς γὰρ κύκλος εἰς δύο ἴσα τέμνων τὸν κόσμον, ἢ ὁρίζων ἐστὶν, ἢ εἰς δύο ἴσα ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος διαιρεῖται. ὡς τὸ μὲν ἥμισυ ἔχειν ὑπὲρ γῆς φαινόμενον ἀεὶ, τὸ δὲ ἥμισυ κεκρυμμένον. ὥστε καὶ ὁ ἰσημερινὸς μέγιστος ὢν, μένει τὴν αὐτὴν σχέσιν διαφυλάττων καὶ ἐν ταῖς εὐκράτοις. οἱ δὲ ἀπ᾽ αὐτοῦ πρὸς τοὺς πόλους ἰόντων κύκλοι, οὐκέτι. ἀλλ᾽ ὁπόσοι μὲν αὐτῶν ὡς πρὸς τὸν βόρειον ἴασι πόλον,

τούτων

& in duas partes mundum æquè dispescat, manet ad unguem dimidium supra terram. Omnis siquidem orbis dimiduè dirimens mundum, aut horizon nempe finiens est, aut æquè ab horizonte diuiditur, ut supra terram dimidium semper appareat, & dimidium occultetur. Quare cum sit maximus æquinoctialis, eandem seruat habitudinem etiam inter temperatas. At ab ipso ad polos euntibus, orbes neutiquam tales, sed ipsorum quotcunque, quo magis ad polum ieris septentrionalem,

eo

τούτῳ τὰ μείζονα τμήματα ὑπὲρ γῆς γίνεται ἀναγκαίως, τούτων ὑψηλοτέρων ὄντων ἐν τῇ ἡμετέρᾳ εὐκράτῳ, τὰ δὲ ἐλάττονα ὑπὸ γῆς. ὁπόσοι δὲ ὡς πρὸς τὸν νότιον, ἔμπαλιν τὰ μὲν μείζονα ὑπὸ γῆς ἔχουσι τῶν τμημάτων, τὰ δὲ ἐλάττονα ὑπὲρ γῆς. ὅπου γε καὶ ὅλον τὸν ἀνταρκτικὸν κεκρυμμένον ὁμοίως, καὶ τῶν Βορείων τὸν ἀρκτικὸν ἐχόντων ἀειφανῆ, καὶ περὶ μὲν τὴν ἡμετέραν εὔκρατον ἀντεστραμμένως. τὰ γὰρ ἡμῖν ταπεινά, ἐκείνοις ὑψηλὰ γίνεται, καὶ ἔμπαλιν.

ὡς

eo maiora supra terram segmenta fiant necesse est. horum sublimiorum in nostra temperata minora sub terra sunt segmẽta. Quotcunque uerò ad austrum, è contrario, maiora sub terra segmenta habent, ut minora supra terram, ubi similiter totus arcticus occultatur, ut septentrionem habitantibus apparet perpetuus, & perinde in nostro temperato climate ita habet. Contrà uerò, in eregione posito nobis temperato climate. Nam quæ humilia nobis, illis sunt sublimia: & contrà,

ut

ὡς ἀπὸ τῶν νοτίων ἐπὶ τὰ βόρεια τοῦ κόσμου ἐκείνοις ἐγκεκλιμένους. ἀπὸ γὰρ τῶν ὑπὸ τὸν ἰσημερινὸν ἐκεῖ πορευομένων, ὁ μὲν βόρειος πόλος ἀφανὴς γίνεται, ὁ δὲ νότιος ἐξαίρεται. καὶ οὕτως τὰ ἐκείνοις ὑψηλὰ, ἡμῖν ταπεινὰ γίνεται. καὶ ἔμπαλιν. ὥστε καὶ ὁ ἀρκτικὸς αὐτοῖς κεκρύπται κύκλος, ὁ δ' ἀνταρκτικὸς ἴσον ἐξῆρται. τούτων δὲ οὕτως ἐχόντων, ὁ ἥλιος ἀπὸ τροπῶν ἐπὶ τροπὰς, τὴν διὰ τοῦ ζωδιακοῦ πορείαν ποιούμενος, φανερὸν ὡς ἐφάπτεται τῶν κύκλων πάντων, οἳ μεταξὺ τῶν τροπικῶν εἰσίν. ὁπόταν μὲν οὖν ἀπὸ τῶν βορείων ἐπὶ τὰ νότια ἰὼν, τοῦ χειμε-

ut ab australibus ad mundi septentrionalia processeris, illis inclinati. Nam ab æquinoctiali eò iter facientibus, septentrionalis polus occultatur, australis autem attollitur. Et perinde quæ sunt illis sublimia, nobis humilia: & contrà. Itaque etiam arcticus ipsis orbis occultatur, ut contrarius attollitur. Cum hæc ita habeant, sol à solstitijs ad solstitia per signiferum contendens, manifestò omnes continget circulos, qui sunt inter tropicos. Cum ergo à septentrione in austrum iens, hyber-

χειμερινοῦ τροπικοῦ ἐφάψηται, βραχυτάτην ἡμῖν τὴν ἡμέραν ποιεῖ. ὁ γὰρ κύκλος οὗτος, πάντων ὧν ψαύει ὁ ἥλιος, ὑπὸ γῆς μὲν μέγιστον ἔχει τμῆμα, ἐλάχιστον δὲ ὑπὲρ γῆς. καὶ οὕτως, τὴν μὲν ἡμέραν ἐλαχίστην, μεγίστην δὲ τὴν νύκτα ποιεῖ ἀναγκαίως ἐν τῇ ἡμετέρᾳ εὐκράτῳ. ὁπόταν δ' ἐφαψάμενος τοῦ χειμερινοῦ, πάλιν ἀποστρέφῃ πρὸς ἡμᾶς ἐπὶ τὰ ὑψηλότερα τοῦ κόσμου ἀνατρέχων, ἀεὶ κύκλοις ἐντυγχάνει, μείζονα τοῦ χειμερινοῦ τμήματα ὑπὲρ γῆς ἔχουσιν. καὶ οὕτως ἐκ τοῦ πρὸς λόγον, αὐξομένην παρέχεται τὴν ἡμέραν,

hybernum tropicum contigerit, breuißimum nobis conficit diem. Is nanque orbis omnium quos ſol attingit, ſub terra maximum ſegmentum habet, ut minimum ſupra terram, & perinde nobis noctem tum maximam, & diem breuißimum faciat neceſſe eſt. Cum uerò hybernum contigerit, ad nos ſe conuertit, ad mundi ſublimiora recurrens, orbibus ſemper contingit maius hyberno ſegmento habere ſuper terram. Atque ita habita ſegmentorum ratione dies capit incrementum,

μέχρι μὲν τῆς πρὸς τὸν ἰσημερινὸν πορείας, ἔτι μικροτέραν τῆς νυκτὸς διαμένουσαν· ἐπὰν δὲ τοῦ ἰσημερινοῦ ἐφάψηται, ἐφ' οὗ ἴσον τὸ ὑπὲρ γῆς καὶ ὑπὸ γῆς μὲν, ἰσημερίαν ἐποίησε. καὶ λοιπὸν, γινόμενος ἐντεῦθεν ἐπὶ τὸν θερινὸν ἀνατρέχων, ὅσοις ἂν κύκλοις ἐντυγχάνει, μείζονα τὰ ὑπὲρ γῆς ἔχουσι τμήματα, μείζονας ἀναγκαίως καὶ τὰς ἡμέρας παρέχεται τῶν νυκτῶν. διὰ τοιαύτης αὐξήσεως προϊούσης, μέχρις ἂν πελάσῃ τῷ θερινῷ κύκλῳ (ὃς μέγιστον ὑπὲρ γῆς καθ' ἡμᾶς ἔχει τμῆμα πάντων, ὧν ἐφάπτεται κύκλων ὁ ἥλιος) καὶ διὰ

ad æquinoctium uſque nocte facta breuiore. Cum uerò æquinoctialem contigerit, ſub quo æquale ſub terra, ei quod ſupra terram ſegmentum, æquinoctium facit. & hinc reliquum quod ſupereſt ad æſtiuum recurrens, quotquot orbes aſſequetur, maiora ſupra terram ſegmenta habentes, longiores noctibus dies faciat neceſſe eſt. hoc procedente augmento, quo ad æſtiuum orbem contigerit, qui maximum ſupra terram apud nos ſegmentum habet, omnium quos ſol attingit, & ob

διὰ τοῦτο τῇ ἐν τῇ θερινῇ τροπῇ ἡμέραν μεγίστην παρέχεται. ἐντεῦθεν δὲ ὡς ἰθὺ τὰ νότια κατιὼν, ἐλάττονα τοῦ θερινοῦ ὑπὲρ γῆς τμήματα, ἐκ τοῦ πρὸς λόγον ἔχουσιν ἐντυγχάνων, μειουμένην παρέχεται τὴν ἡμέραν, μείζονα μὲν τὰ τῆς νυκτὸς, μέχρι πελάσῃ τῷ ἰσημερινῷ διαμένουσαν. ἐπὰν δὲ τούτου ἐφαψάμενος, φθινοπωρινὴν ἰσημερίαν ποιήσῃ, εὐθέως διελθὼν αὐτὸν, ἐφάπτεται κύκλων, οἳ ἐλάττονα τὰ ὑπὲρ γῆς τμήματα ἔχουσι. καὶ οὕτως ἀπὸ φθινοπωρινῆς ἰσημερίας, μείζους αἱ νύκτες τῶν ἡμερῶν γίνονται. καὶ μένει μὲν ἡ ἡμέρα

ob hoc in æstiuo solstitio diem efficit longisſimam. Hinc porrò ad aũstralia cursu contendens, minora solstitiali æstiuo supra terram segmenta facit, ex habita ratione diminutii diei, noctis maiora spacia facit, ad æquinoctialem usque, ad quem cum applicuerit, æquinoctium facit autumnale. Confestim ipsum transeũdo orbes attingit, qui minora supra terram habent climata, atque ita ab æquinoctio autumnali longiores fiunt diebus noctes, manet'que diei

μειουμένη, μέχρι πελάσει τῷ χειμερινῷ. ἡ δὲ νὺξ τῆς ἡμέρας μένει μείζων, μέχρις ὅτου κατὰ τὴν ἀπὸ τοῦ χειμερινοῦ τροπὴν αὐξανομένην, ἀπὸ δὲ τῆς ἀπὸ τούτου ὑποστροφῆς, προερχόμενος τὴν ἡμέραν πελάσῃ τῷ ἰσημερινῷ, καὶ ἰσημερίαν ἐαρινὴν ποιήσῃ. οὕτω δὲ τῶν κατὰ τοὺς προειρημένους κύκλους ἐχόντων, ἐπεὶ οἱ ἡμῖν αὐτῶν τῶν κύκλων ταπεινοὶ τοῖς ἔχουσι τὴν αὐτεύκρατον, ὑψηλοὶ διηρμένοι γίνονται, καὶ ἔμπαλιν. οὕτω καὶ ὁ ἡμέτερος θερινὸς κύκλος, ἐκείνοις χειμερινὸς γίνεται, ἐλάχιστον ἔχων ὑπὲρ γῆς τμῆμα. ὁ δὲ ἐκείνων θερινός,

comminutio, quoad hybernum attigerit solstitium. Nox uero supra diem capit incrementum, quæ ab hac conuersione comminuitur, quoad æquinoctialem attigerit, uernumq; fecerit æquinoctium. Cum hæc iuxta memoratos orbes ita habeant, qui humiles nobis orbes, habentibus eregione temperatum clima, sublimes, & sublatí euadunt contrà. Ita qui nobis æstiuus est orbis, illis hybernus.

Et

θερινός, ἡμῖν χειμερινὸς γίνεται. καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ αἰτία, τοῦ ἀντεστράφθαι τὰ περὶ τὰς ὥρας καὶ αὐξήσεις καὶ μειώσεις τῶν ἡμερῶν τε καὶ νυκτῶν ἐν τῇ διακεκαυμένῃ, οὐδενὸς τούτου γινομένου, ἀλλὰ διὰ παντὸς ἰσημερίας οὔσης, ἐπεὶ πάντων τῶν παραλλήλων ἴσα μέρη καὶ ὑπὲρ γῆς καὶ ὑπὸ γῆς ἐστί. διὰ δὲ τοῦ προαιρετικὴν κίνησιν ποιούμενος ὁ ἥλιος, καὶ ἄλλοτε ἄλλα μέρη αὐτοῦ καταλαμβάνων, καὶ οὕτω τὰς ὥρας ἐπιτελῶν, τροπὴν μὲν ἐαρινὴν ποιεῖ, ὅταν ἔγγιστα τῆς οἰκήσεως ἡμῶν γινόμενος, Βορειό-

Et ea est causa cur ex altera parte sibi correspondeant tēpora anni, & augmenta, & diminutiones dierū in regionibus temperatis, in totumq; uniuersalis augmēti & diminutionis dierū noctiumq;, cum in torrida horū nihil sit, sed omnino æquinoctiū. Quandoquidē parallelorum æquæ partes supra terram, & sub terra sunt. Per signiferū enim delectum sol efficiēs motum, et alio tēpore alias ꝑmeās partes, anni tēpora cōplendo æstiuū qdē solstitiū facit, cū proximè ad nos peruenerit, maxi-

βορειότατον γράψει κύκλον, καὶ μεγίστην ἡμέραν ποιήσει, ἐλαχίστην δὲ νύκτα. τροπὴν δὲ χειμερινὴν ποιεῖ, ὅταν πορρωτάτω τῆς οἰκήσεως ἡμῶν γενόμενος, καὶ ταπεινότατος, ὡς πρὸς τὸν ὁρίζοντα νοτιώτατον γράψει κύκλον. μεγίστην μὲν τῶν ἐν τῷ ἐνιαυτῷ νύκτα ποιῶν, ἡμέραν δὲ ἐλαχίστην. ἰσημερίαν δὲ ἐαρινὴν ποιεῖ, ὁπόταν ἀπὸ χειμερινῶν τροπῶν ἴῃ ἐπὶ τὰ βόρεια καὶ τὸν θερινὸν τροπικὸν ἰὼν, καὶ μέσος ἀμφοῖν κατὰ τὴν πορείαν γενόμενος, εἰς δύο ἴσα διαιροῦντα τὸν κόσμον, γράψει κύκλον, καὶ

maximè ſeptentrionalem deſcribendo circulum, & longißimum diem faciendo, ut breuißimam noctē. Solſtitium uerò hybernum facit, cum longißimè à noſtro climate abierit, fueritq; humillimus ferè ad horizontē, maximè auſtralē orbem deſcribendo, longißimā anni noctem faciēdo, ut breuißimū diem. Aequinoctium autem uernum facit, cum ab hybernis conuerſionibus ad ſeptentrionē & æſtiuum tropicum iens, medius inter utrunque iter faciendo, in duo æqualia mundum diſpeſcēs, circulum deſcripſerit, diem

καὶ οὕτως ἴσην ἡμέραν τῇ νυκτὶ ποιήσῃ. φθινοπωρινὴν δὲ ἰσημερίαν ποιεῖ, ὁπόταν ἀπὸ θερινοῦ τροπικοῦ ἐπὶ τὰ νότια, καὶ τὸν χειμερινὸν τροπικὸν ἀποστρέφων, καὶ μεσαίτατος ὁμοίως ἀμφοῖν γινόμενος, τὸν αὐτὸν ἰσημερινὸν γράψῃ κύκλον. αὐξανομένας δὲ παρέχεται τὰς ἡμέρας, ἀπὸ χειμερινοῦ τροπικοῦ ἐπὶ τὰ βόρεια τοῦ κόσμου ἀποστρέφων. μειουμένας δὲ, ἐκ τῶν ἐναντίων ἀπὸ θερινοῦ τροπικοῦ ἐπὶ τὰ νότια κατιὼν, καὶ τὸν χειμερινὸν τροπικόν.

Περὶ

diem nocti æqualem faciendo. Autumnale autem æquinoctium facit, cum ab æstiuo tropico in austrum, & ad hybernum tropicum se conuerterit, medioximus itidem inter extimos limites eundem æquinoctialem circulum descripserit. Auctos autem exhibet dies, ab hyberno tropico ad septẽtrionales mundi partes scandens: minutas è contrario, ab æstiuo tropico in austrũ tendens, atque hybernum tropicum.

Περὶ τῆς αὐξήσεως τῶν ἡμερῶν.

Αἱ δὲ αὐξήσεις τῶν ἡμερῶν καὶ νυκτῶν οὐ τὸ ἴσον ἑκάστης ἡμέρας προστιθέασι, καὶ ὑφαιροῦσι, ἀλλ' ὁπότε ἀρχὴν τοῦ αὐξάνεσθαι ἡ ἡμέρα λαμβάνοι, κατὰ μὲν πρώτῳ μηνὶ δωδέκατον αὔξεται τῆς ὅλης ὑπεροχῆς, ἧς ὑπερέχει ἡ μεγίστη τὴν ἐλαχίστην ἡμέραν. κατὰ δὲ δευτέρῳ, ἕκτον. τῷ δὲ τρίτῳ, τέταρτον. κατὰ δὲ τετάρτῳ, ὁμοίως τέταρτον. κατὰ δὲ πέμπτῳ, ἕκτον. κατὰ δὲ ἕκτῳ, δωδέκατον. ὥστε, εἰ ὥρας ἓξ ὑπερέχει ἡ μεγίστη τὴν ἐλαχίστην ἡμέραν, κατὰ μὲν πρώτῳ μηνὶ, ἡμιώριον

De augmento dierum.

Augmenta dierum et noctium neutiquam ſingulis diebus æquè addunt & ſubtrahunt, ſed cum principiũ incrementi dies acceperit, primo quidem menſe totius exceſſus duodecima augetur parte, qua maximus minimum diem ſuperat: ſecundo autem ſexta, ut tertio quarta, & quarto ſimiliter quarta, & quinto ſexta, & ſexto duodecima. Proinde ſi ſex horis maximus excedit diem minimum, primo quidem menſe dimidia hora

προστε-

προστεθήσεται τῇ ἡμέρᾳ. τῷ δὲ δευτέρῳ, ὥρα. τῷ δὲ τρίτῳ ὥρα καὶ ἥμισυ. ὡς πρὸς τῷ τριμήνῳ, τριῶν ὡρῶν γίνεσθαι τὴν προσθήκην. καὶ τῷ τετάρτῳ, ὁμοίως ὥρα καὶ ἥμισυ προστεθήσεται. τῷ πέμπτῳ, ὥρα. τῷ ἐσχάτῳ, ἡμιώριον. καὶ οὕτως ἀναπληρωθήσονται αἱ ὧραι, καθ᾽ ἃς ὑπερέχει ἡ μεγίστη τὴν ἐλαχίστην ἡμέραν. ἡ δὲ αἰτία τοῦ μὴ ἴσας γίνεσθαι τὰς προσθήκας, τοιάδε. ὁ ζῳδιακὸς κύκλος, δι᾽ οὗ τὴν πορείαν ποιεῖται ὁ ἥλιος, λοξὸς ὢν, καὶ τέμνων τὸν ἰσημερινὸν κατὰ δύο σημεῖα, τῶν δὲ τροπικῶν ἑκατέρου καθ᾽ ἓν σημεῖον ψαύων, τὸν μὲν ἰσημερινὸν,

diei additur, ſecundo autem hora, tertio hora & dimidium, ut trimeſtri trium horarum fiat additio. Et quarto ſimiliter hora & dimidium adijcietur, quinto hora, ultimo hemihorium. Atq; ita ſex horæ complētur, quibus excedit maximus diem minimū. Cauſa uerò inæqualitatis incrementi hæc eſt. Signifer orbis, per quem iter facit ſol, cum ſit obliquus, & æquinoctialem in duobus ſecet punctis, utrunq; tropicorū uno in puncto attingat, æquinoctialem quidem,

καὶ τοὺς πλησίον αὐτοῦ παραλλήλους ὀρθοτέρως τέμνει, καὶ ὀλίγου δεῖν πρὸς ὀρθὰς γωνίας. τοῖς δὲ τροπικοῖς, πλαγιώτερος, καὶ ἐπὶ πλέον ἐγκεκλιμένος παράκειται. καὶ οὕτως ὀξείας ποιῶν τὰς γωνίας, αἴτιος γίνεται τοῦ σχολαιότερον αὐτοῖς καὶ προσιέναι καὶ ἀφίστασθαι. διὰ γὰρ τοῦ ζῳδιακοῦ πολλὴν τὴν πορείαν ποιούμενος, σχολαιότερον ἀφίσταται τῶν τροπικῶν. ἐπεὶ δὲ τὸν ἰσημερινὸν ὀρθοτέρου αὐτοῦ ὄντος, ἀθρουστέρας καὶ τὰς προσόδους τὰς πρὸς αὐτόν, καὶ τὰς ἀπ' αὐτοῦ χωρήσεις ποιεῖται, δαιμονίως γὰρ προνοίας, τοιαύτην τὴν σχέσιν τοῦ ζῳδιακοῦ πρὸς τοὺς

& proximos parallelos rectior secat, & parum deest ad rectos angulos, sed in tropicis obliquior, & magis inclinatus progreditur. Et perinde acutos faciendo angulos, causa fit, cur obliquior ipsis procedendo & insistendo. Per signiferum nanque longum iter faciendo, obliquior abscedit à tropicis: in æquinoctiali uerò cum sit erectior, festinantiores etiam accessus ad ipsum, & ab ipso recessus facit, diuina prouidentia talem signiferi affectionem ad

τροπικοὺς

τροπικοὺς ἐργαζομένης, ὑπὲρ τοῦ λεληθέναι, ἀλλὰ μὴ ἀθρόας γίνεσθαι τὰς τῶν ὡρῶν μεταβολάς. οὐδὲ οἱ μεταξύ τε τῶν τροπικῶν καὶ ἰσημερινοῦ χρόνοι ἴσοι εἰσίν. ἀπὸ γὰρ ἐαρινῆς ἰσημερίας, μέχρι θερινῶν τροπῶν, ἡμέραι εἰσὶν ϟδ∠. ἀπὸ δὲ θερινῆς τροπῆς, μέχρι φθινοπωρινῆς ἰσημερίας, ἡμέραι ϟβ∠. ἀπὸ δὲ ταύτης τῆς ἰσημερίας, ἄχρι χειμερινῆς τροπῆς, ἡμέραι πη. ἀπὸ δὲ χειμερινῆς τροπῆς ἐπὶ τὴν ἐαρινὴν ἰσημερίαν, ϟδθ. ἐπιζητεῖται οὖν, πῶς ἴσων ὄντων τῶν τοῦ ζῳδιακοῦ τεταρτημορίων,

οὐκ ἐν

tropicos efficiente, sensim faciendo, non aceruatim horarum mutationes, neq; quæ tempora inter tropicos & æquinoctia æqualia sunt. À uerno enim æquinoctio ad æstiuos usq; tropicos dies sunt nonaginta unus & dimidius, ab æstiua conuersione ad autumnale usq; æquinoctium dies nonaginta tres & dimidius, ab hoc æquinoctio ad solstitium usque hybernũ dies octoginta octo, ab hyberno solstitio ad æquinoctium uernum nonaginta quatuor. Sciscitabitur quispiam cum sint æquales signiferi partes quartæ,

cur

οὐκ ἐν ἴσῳ χρόνῳ αὐτὰ ὁ ἥλιος διέξεισι. ῥητέον οὖν, εἰ διὰ αὐτοῦ τοῦ ζωδιακοῦ τὴν πορείαν ὁ ἥλιος ἐποιεῖτο, ἐν ἴσῳ χρόνῳ πάντα τὰ μέρη αὐτοῦ διῄει. νυνὶ δὲ ὑπόκειται ὁ ἡλιακὸς κύκλος τῷ μέσῳ τοῦ ζωδιακοῦ, πολὺ προσγειότερος ὢν αὐτοῦ. ἀλλὰ κἂν ὑποκείμενος ὁ ἡλιακὸς τῷ ζωδιακῷ, τὸ αὐτὸ εἶχε κέντρον, καὶ ἐν ἴσῳ χρόνῳ τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ κύκλου τοῦ οἰκείου διῄει. αἱ γὰρ ἀπὸ τῶν τροπικῶν τε καὶ ἰσημερινῶν γινόμεναι διάμετροι, εἰς ἴσα ἔτεμνον αὐτὰ τέσσαρα, καὶ τὸν ἡλιακὸν κύκλον. νυνὶ δὲ οὐ τὸ αὐτὸ κέντρον ἔχειν αὐτοὺς συμβέβηκεν, ἀλλ᾽ ἔκκεντρός

cur ſol ipſas tempore permeat inæquali. Cui occurrendum, quòd ſi per ipſum ſigniferum ſol iter faceret tempore æquali, cũctas eius partes permearet: ſed orbis ſolaris medii parte ſigniferi multo terræ uicinior eſt. Cæterum & ſi ſubiectus ſolaris ſignifero idẽ cum ipſo haberet centrum, & ueluti in tẽpore æquali quatuor partes ſui orbis ſol permearet. Nam à tropicis & æquinoctiali ductæ diametri in partes æquales, dirimerent etiam ſolarem orbem. Nunc non idem centrum ipſos habere contingit, ſed eccentrus

κέντρος ἐστὶν ὁ ἡλιακὸς κύκλος. καὶ διὰ τοῦτο οὐ τέμνει εἰς τέσσαρα ἴσα ὑπὸ τῶν εἰρημένων διαμέτρων, ἀλλὰ εἰσὶν ἄνισοι αὐτοῦ αἱ περιφέρειαι. μόνοι γὰρ οἱ τοῖς αὐτοῖς κέντροις κεχρημένοι κύκλοι εἰς ἴσα ἔχουσι τεμνομένας τὰς περιφερείας ὑπὸ τῶν διαμέτρων. οἱ δὲ ἔκκεντροι, οὐκ ἔτι. ἔκκεντρος οὖν ὢν ὁ ἡλιακὸς κύκλος, ἂν εἰς δώδεκα διαιρεθῇ παραπλησίως τῷ ζωδιακῷ, ἴσοις τμήμασιν οὖσι τοῦ ζωδιακοῦ, ἄνισα τμήματα ὑποκείσεται τοῦ ἡλιακοῦ. καὶ μέγιστον μὲν ἔσται αὐτοῦ τμῆμα, τὸ ὑποκείμενον τοῖς διδύμοις. ἐλάχιστον δὲ,

centrus est solaris orbis, & ob hoc nõ secatur in quatuor partes æquales ab iam dictis diametris, uerùm sunt inæquales ipsius circumferentiæ. Nanq; soli qui eisdem centris instituti orbes, in partes æquales sectas habẽt ex diametris circũferentias: at qui sunt eccẽtri, nequaquã. Cum ergo solaris circulus sit eccentrus, solari circulo in duodecim diuiso partes, æquè ac signifero, cũ sint signiferi sectiones æquales, inæqualia segmẽta solaris circuli ponũtur: et ipsius maximũ quidẽ erit segmentũ, geminis subiectum: minimum autem,

δὲ, τὸ περὶ τοξότῃ. ὅθεν καὶ τοῦτο μὲν, ἐλαχίστῳ διέρχεται χρόνῳ. τοὺς δὲ διδύμους, ἐν μηκίστῳ. ἐνταῦθα μὲν ὑψηλότατος ὢν, ἐν δὲ τῷ τοξότῃ προσγειότατος, ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις ἀναλόγως. ὅθεν καὶ τὸν κύκλον αὐτοῦ ἔκκεντρον εἶναι συμβέβηκεν, οὐ κατὰ τὸ αὐτὸ ὕψος ἀεὶ κινουμένου, ἀλλὰ ὑψουμένου κατὰ τὴν πορείαν. καὶ ἔμπαλιν, ἐπὶ τὰ προσγειότατα φερομένου. οὐ δὲ τὰ νυχθήμερα δὲ πάντα, λόγῳ ἀκριβεῖ, ἴσα ἐστὶν ἀλλήλοις, ὡς ὑπονοεῖται, ἀλλὰ μόνον πρὸς αἴσθησιν. ἡ μὲν γὰρ αὐτοῦ τοῦ κόσμου περιφο-

autem, ſagittario. Quãobrem id etiam ſegmentum minimo tempore permeat, geminis uerò longiſsimo. Ibi enim eſt altiſsimus, at in ſagittario terræ proximus, & in alijs porrò iuxta proportionem. Inde eius orbem eccentrum eſſe contingit, quia non in eodem ſemper mouetur faſtigio, ſed tam ſublimis itinere, quàm rurſus terræ proximus. Et ne quidem dies cum noctibus, quos naturales quidam uocant, ad libellam inter ſe inuicem ſunt æquales, ut intelligitur, ſed ſolo ſenſu æquales eſſe cenſentur. Nam mundi conuer-

περιφορά, μείων μὲν παντὸς νυχθημέρου ἀναγκαίως, παντὶ γὰρ δρόμῳ τοῦ κόσμου θᾶττον τοῦ νυχθημερινοῦ διαστήματος τὸν ἑαυτοῦ κύκλον διεξάγοντος, ὃν τὴν ἐναντίαν τῷ κόσμῳ ἰὼν ὁ ἥλιος πρόεισιν. ἐκπεριελθόντος γὰρ τοῦ κόσμου ἐπὶ τὸ αὐτὸ σημεῖον, οὔπω ἐπὶ τῇ ἀνατολῇ ὁ ἥλιος θεωρεῖται, ἀλλ᾽ ὁπόταν ἡ περιφορὰ τοῦ κύκλου συνεχθῇ, ἣν διήνυσε κατὰ τὴν προαιρετικὴν κίνησιν ὁ ἥλιος παρὰ τὸ νυχθημερινόν, τότε καὶ αὐτὸς ἐπὶ τῇ ἀνατολῇ φαίνεται. εἰ μὲν τὰ δωδεκατημόρια τοῦ ζῳδιακοῦ, ἴσα ὄντα, ἐν ἴσῳ καὶ ἀνέτελλε χρόνῳ, συνέβαι-

conuersio minor est necessario, quàm omnis cum nocte dies in quouis procursu, mundo citius diurno cum nocte interuallo, suum ambitum peragente, quem sol contra mundi motum facit. Circumeunte enim idem punctum mundo, necdum sol in oriente spectatur, sed cum ambitus orbis circumactus fuerit, quem perficiebat die, cum nocte, sol motu delecto, tum ipse quoque in oriente apparet. Quod si cuncta dodecatemoria, nempe signa signiferi sint æqualia, tempore etiam æquali oriri contigisset, diesq;

συνέβαινεν ἂν καὶ τὰ νυχθήμερα πάντα ἴσα εἶναι. νυνὶ δὲ τὰ μὲν θερινὰ ζώδια, ὀρθὰ μὲν ἀναφέρεται, λοξὰ δὲ καταδύεται. καὶ ὀρθίοις ἀναφερομένοις αὐτοῖς, μακρότερος ὁ τῆς ἀναβολῆς αὐτῶν γίνεται χρόνος. καὶ τὰ μόρια οὖν αὐτῶν, ἃ περὶ νυχθήμερον διέρχεται ὁ ἥλιος, ἀναλόγως βραδίονα τὴν ἀνατολὴν ποιεῖται. τὸ δ' ἔμπαλιν τούτων, ἐπὶ τῶν χειμερινῶν γίνεται ζωδίων. καὶ οὕτως αἱ μὲν τοῦ αἰθέρος περιστροφαὶ, ἴσαι εἰσίν. τὰ δὲ νυχθήμερα, οὐκ ἔτι. πρός γε τὸν ἀληθέστατον λόγον, σχολαιότερον, καθάπερ ἔφαμεν, τοῦ ἡλίου προσίον-

dies'que cum noctibus essent æquales. Nunc uerò tropica signa recta quidẽ ascendunt, sed obliqua occidunt: rectis'que scandentibus ipsis, longius tempus ipsorum ortus fiat necesse est. Cum partes igitur ipsorum sol die cum nocte permeat, iuxta proportionem ortum tardiorem facit. Horum euenit contrarium in signis hybernis, & perinde ætheris conuersiones sunt æquales, dies autem cum noctibus nequaquam, si ad libellam examen quæras, obliquius, (ut diximus) sole ad

προσιόντος τοῖς τροπικοῖς, καὶ ἀποχωροῦντος, καὶ διὰ τοῦτο πλέον περὶ αὐτοὺς ἐγχρονίζοντος. καὶ οὐκ ὄντων ἀοικήτων τῶν ὑπ' αὐτοῖς, οὐδὲ τῶν ἔτι ἐνδοτέρω. ἡ γὰρ συήνη ὑπὸ τῷ θερινῷ κεῖται κύκλῳ, ἡ δ' αἰθιοπία ἔνδοθεν ἔτι ταύτης. ἀπὸ τούτων ὁ ποσειδώνιος τὸ ἐνδόσιμον λαβὼν, ὅλον τὸ ὑπὸ τὸν ἰσημερινὸν κλίμα εὔκρατον εἶναι ὑπέλαβε. καί περ τε ζώνας εἶναι τῆς γῆς τῶν ἐνδοκίμων φυσικῶν ἀποφηναμένων, αὐτὸς τὴν ὑπ' ἐκείνων διακεκαῦσθαι λεγομένην, οἰκουμένην καὶ εὔκρατον εἶναι ἀπεφήνατο.

ὅπου

ad tropicos accedente & abeunte, & ob hoc diutius circa ipsos commorante. Cum'que sub ipsis (inquiunt) non sit habitatio, ne quidem aliquanto intra ipsos. Syene tamen sub æstiuo iacet circulo, Aethiopia uerò Syene adhuc interior: à quibus Posidonius opinatus est totum sub æquinoctiali clima esse temperatum. necnon quinque zonæ terræ esse à nobilibus pronunciatæ sunt Physicis. Posidonius, quem terrarum orbem torridum æstum nominarunt, temperatum esse promulgauit.

Nam

ὅπου γάρ φησι, πλέον τοῦ ἡλίου περὶ τοὺς τροπικοὺς διατρίβοντος, οὐκ ἔστιν ἀοίκητα τὰ ἐπ' αὐτοῖς, οὐδὲ τὰ ἐντὸς τούτων ἐνδοτέρω, πῶς οὐκ ἂν πολὺ πλέον τὰ ὑπὸ τὸν ἰσημερινὸν εὔκρατα εἴη ταχέως τῷ κύκλῳ τούτῳ καὶ προσιόντος τοῦ ἡλίου, καὶ πάλιν ἴσῳ τάχει ἀφισταμένου αὐτοῦ, καὶ μὴ ἐγχρονίζοντος περὶ τὸ κλίμα; καὶ μὴν διὰ παντός, φησιν, ἴσης τῆς νυκτὸς τῇ ἡμέρᾳ οὔσης ἐνταῦθα, καὶ διὰ τοῦτο σύμμετρον ἐχούσης πρὸς ἀνάψυξιν τὸ διάστημα, καὶ τοῦ ἀέρος τούτου ἐν τῷ μεσαιτάτῳ καὶ βαθυτάτῳ τῆς σκιᾶς ὄντος, καὶ ὄμβροι γενήσονται, καὶ πνεύματα γενήσονται,

Nam ubi, inquit, circa tropicos ſol diutius uerſatur, neutiq̃ ea ſunt inhabitata loca, nec eis interiora, cur nõ multo magis ſub æquinoctiali fuerint temperata, cum celerius hunc orbem ſol tranſeat, & rurſus æquè celeriter adeat, nec in eo climate diutius cõmoretur? Enimuerò cum in totum, inquit, ſit nox diei æqualis ſub æquinoctiali, & perinde refrigerãdi ſpacium ſatis amplum habeat, ſitq; eius aër in medioxumo, & umbræ terræ faſtigioſiſſimo, etiam imbres cadent, & ſufflabunt uenti,

δυνάμενα

δυνάμενα ἀναψύχειν τὸν ἀέρα. ἐπεὶ καὶ περὶ τὴν αἰθιοπίαν ὄμβρους συνεχεῖς καταφέρεσθαι ἱστοροῦσι, περὶ τὸ θέρος, καὶ μάλιστα τὴν ἀκμὴν αὐτοῦ. ἀφ' ὧν καὶ ὁ νεῖλος πληθύνειν ὑπονοεῖται τοῦ θέρους. ὁ μὲν οὖν ποσειδώνιος οὕτω φέρεται. καὶ δεήσει, ἂν οὕτως ἔχῃ τὰ ὑπὸ τὸν ἰσημερινόν, δὶς τοῦ ἔτους γίνεσθαι τὰς ὥρας παρ' αὐτοῖς. ἐπειδὴ καὶ ὁ ἥλιος δὶς αὐτοῖς κατὰ κορυφὴν γίνεται, δύο γε ἰσημερίας ποιῶν. οἱ δὲ ἀντιλέγοντες τῇ δόξῃ ταύτῃ τοῦ ποσειδωνίου, φασίν, ὅτι ἕνεκα μὲν τοῦ ὧδε πλέον πρὸς τοῖς τροπικοῖς διατρίβειν τὸν ἥλιον,

ut poßint aëra refrigerare. Quia in Aethiopia imbres enarrantur per æstatem iuges pluere, præcipuè in ipsius articulo: unde etiam Nilus per æstatem inundare intelligitur. Posidonius igitur ita censuit. Oportuit sanè ita sub æquinoctiali habere, quòd bis anni sint apud eos tempora, quandoquidem etiam sol bis illis fit à uertice, bina faciendo æquinoctia.

Qui autem Posidonij aduersantur sententiæ, aiunt, quia diutius ad tropicos uersatur sol,

ἔδει ὑγιῆ τὴν περὶ τούτου δόξαν εἶναι τοῦ Ποσειδωνίου. ἀλλὰ ἀπὸ μὲν τῶν τροπικῶν πάλιν ὁ ἥλιος ἀφίσταται. καὶ οὕτως ὁ ὑπ' αὐτοῖς ἀὴρ πλέον ἀναψύχεται, καὶ δύναται τὰ κλίματα οἰκεῖσθαι. τοῦ δὲ ἰσημερινοῦ μέσου τῶν τροπικῶν ὄντος, καὶ πρὸς ὀλίγον ἀφίσταται καὶ ταχεῖαν τὴν ἀπ' αὐτοῦ ὑποστροφὴν ποιεῖται, καὶ τὰ μὲν ὑπὸ τοῖς τροπικοῖς καταδέχεται τὰ ἀπὸ τῶν κατεψυγμένων ζώνων ἐτήσια πνεύματα, καὶ παραμυθοῦντα τὸν ἀπὸ τοῦ ἡλίου φλογμὸν, καὶ ἀναψύχοντα τὸν ἀέρα. μέχρι δὲ τοῦ ἰσημερινοῦ, ταῦτα οὐχ οἷά τε διικνεῖσθαι.

εἰ δὲ

oportet in hac Posidonij esse sententia. Cæterum à tropicis rursus plus sol distat, & perinde etiam qui sub ipsis aër magis refrigeratur, possuntq; climata habitari. Sed cum sit inter tropicos medius æquinoctialis, & parum admodum absit, et celeriusculè ad ipsum redeat, cumq; sub tropicis loca excipiantur à refrigerantium zonarum flatibus etesijs, fama etiam est, solis ardorem refrigerato aëre demulceri. At æquinoctialem usque hi non possunt peruenire:

quòd

εἰ δὲ διέξεισι, τότε ἴσην ἔχειν τὴν νύκτα τῇ ἡμέρᾳ· οὐδὲν ἄρα καθ' αὑτὸ δύναιτο πρὸς ἀνάψυξιν τοῦ ἐκεῖ ἀέρος. ἀφάτῳ τε τῇ δυνάμει τοῦ ἡλίου κεχρημένου, καὶ ὀρθὴν καὶ ἔντονον ὑπὲρ τὸ κλίμα διὰ παντὸς ἐκπέμποντος τὴν ἀκτῖνα, ἐπεί γε μὴ ἀξιόλογον ἀπ' αὐτοῦ τὴν ἀπόκλισιν ποιεῖται. ὑπονοεῖται δὲ ὑπὸ τῶν φυσικῶν, τὸ πλεῖστον τῆς μεγάλης θαλάσσης κατὰ τὸ κλίμα ὑποβεβλῆσθαι, εἰς τροφὴν τοῖς ἄστροις μεσαίτατον ὑπάρχον. ὥστε οὐκ ὀρθῶς ἔοικεν ἐνταῦθα φέρεσθαι ὁ ποσειδώνιος.

Περὶ

quòd si transierint, aestuosa & flammosa itineris spacia sub sole fient. Aequalis diei nox per se nihil potest ad aërem illic refrigerandum, cum sit uis solis ineffabilis, rectum'que & ualidum in id clima omnifariam radium iaculetur, quia ab ipso non magnopere declinat. Intelligitur autem à Physicis magni maris plurimum in hoc clima te substerni, quod medioxumum est ad astrorum alimentum, & perinde hic neutiquam rectè uidetur sensisse Posidonius.

De

Περὶ τῶν τῆς γῆς οἰκήσεων.

Ὅλης δὲ τῆς γῆς καθ' ὑπόθεσιν οἰκουμένης, τῶν οἰκήσεων αἱ μὲν περίσκιοι, αἱ δὲ ἑτερόσκιοι, αἱ δὲ ἀμφίσκιοι γενήσονται. περίσκιοι μὲν, αἱ ὑπὸ τοῖς πόλοις, ἐν αἷς καὶ εἰς ἡμέραν καὶ νύκτα ὁ ἐνιαυτὸς διαιρεθήσεται, ὁρίζοντος μὲν γινομένου παρ' αὐτοῖς τοῦ ἰσημερινοῦ, ζῳδίων δὲ ἓξ διὰ παντὸς τῶν αὐτῶν ὑπὲρ γῆς ὄντων, καὶ ἓξ ὑπὸ γῆν. κύκλον οὖν περιγράφουσαι παρ' αὐτοῖς αἱ σκιαὶ, περισκίους αὐτοὺς ποιοῦσιν, παραπλησίως τοῖς κύκλοις ἐν τοῖς ὑπὸ τοῖς πόλοις κλίμασι στρεφομένου τοῦ κόσμου. ἑτερόσκιοι δὲ εἰσιν

De totius terræ habitatione.

Tota, ut receptũ eſt, habitatur terra. Habitationum aliæ ſunt periſcij, aliæ heteroſcij, aliæ amphiſcij euadunt. Periſcij quidem ſub polis, quibus in diem & noctem annus diuiditur, cum ſit incolarum horizon æquinoctialis, ſex ſignis in totum ſupra terram exiſtentibus, & ſex ſub terra. Circumquaque igitur ipſos circumſcribentes umbræ, periſcios faciunt, proximè ad polos mundo in regionib. ſub polis obuoluto. Heteroſcij aũt

εἰσὶν αἱ εὔκρατοι. ἐπεὶ ὅταν περὶ μεσημβρίαν γένηται ὁ ἥλιος, τῶν μὲν τὴν βορείαν ἐχόντων ζώνην, πρὸς βορρᾶν ἀποκλίνουσιν αἱ σκιαί. τῶν δὲ τὴν ἀντεύκρατον ἡμῖν, πρὸς νότον. ἀμφίσκιοι δὲ, οἱ ὑπὸ τὸν ἰσημερινὸν γενήσονται. πρὸς νότον μὲν γὰρ ἀπιόντος, καὶ ὡς πρὸς τὸν χειμερινὸν ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ κύκλου τοῦ ἡλίου, πρὸς βορρᾶν ἀποκλίνουσιν αὐτῶν αἱ σκιαί. πρὸς δὲ τὸν θερινὸν ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ πορευομένου, πρὸς νότον αὖ τρέποιντο. καὶ τοιαύτη μὲν ἐστὶν ἡ περὶ τὰς ζώνας τῆς γῆς διαφορά. ἔτι δὲ δεῖ κἀκεῖνο ἐγνωκέναι ἐνταῦθα, ὅτι κατὰ ταὐτὰ αὔξεται

sunt temperatæ. Quia cum circa meridiem sol fuerit, zonam habentium septentrionalem, ad aquilonem declinant umbræ. è regione nobis oppositam temperatam ad austrum ijdem, sed ἀμφίσκιοι qui sunt sub æquinoctiali. Ad austrum enim abeunte sole, atq; hybernum tropicum, ab æquinoctiali ad aquilonem uergunt ipsorum umbræ: ad æstiuũ autem ab æquinoctiali eunte ad hunc conuertentur. Atq; hæc est de zonis terræ differentia. Illud uicißim hic nos præterire non oportet, quòd per idem

αὔξεται μὲν καὶ μειοῦται ἡ ἡμέρα, πᾶσι τοῖς ἔχουσι τὴν ἡμετέραν εὔκρατον. οὐ μὴν ἡ ἴση γε προσθήκη καὶ ὑφαίρεσις, παρὰ πᾶσιν ἐστιν. ἀλλὰ πολλή ἐστιν ἡ ἐν τούτοις παραλλαγή, τοῖς μὲν ἐλαχίστης γενομένης προσθήκης καὶ ὑφαιρέσεως, τοῖς δὲ μεγίστης, τοῖς δὲ μέσης. τούτου δὲ αἴτιον μὲν, τὸ μὴ ἐπίσης παρὰ πᾶσιν ἐγκεκλίσθαι τὸν κόσμον, μηδὲ τὸν βόρειον τῶν πόλων τὰς ἴσας μοίρας ἀπὸ τοῦ ὁρίζοντος ἐξῆρθαι, ἀλλὰ τοῖς μὲν πρὸς μεσημβρίαν οἰκοῦσιν πρὸς ὀλίγον, τοῖς δὲ πρὸς ἄρκτον ἐπὶ πλέον, τοῖς δὲ μέσον τούτων μέσως. πρὸς μεσημβρίαν μὲν γὰρ ἀπ' ἄρ

κτω

augetur & minuitur dies, cunctis nostram temperatam habitantibus, nec tamen æqualis additio & subtractio apud omnes est. Cæterum multa est in his mutatio. alijs quidem minimum fit incrementum & subtractio, alijs uerò maximum, alijs medium. In causa est, quòd non æquè apud omnes mundus inclinetur, quòd septẽtrionalis polus inæqualibus partibus ab horizonte attollatur, sed ad meridiem habitantibus parum, & ad septentrionem plus, in horum medio mediocriter. Ad meridiem nanq; à septen-

trione

κτον πορευομένοις, ταπεινότερος ὁ πόλος γίνεται ἀναγκαίως, καὶ μεῖον τὸ ἔγκλιμα τοῦ κόσμου. ἐκεῖθεν δὲ πρὸς ἄρκτον ἰοῦσιν, τοὐναντίον. ἐν γὰρ δὴ τῇ ὑπὸ τὸν ἰσημερινὸν γῇ, ἑκάτερος τῶν πόλων ἐπὶ τοῦ ὁρίζοντος θεωρεῖται. καὶ πάντων τῶν παραλλήλων ἴσα ὑπὲρ γῆν καὶ ὑπὸ γῆν τμήματά ἐστιν, ὡς εἴρηται. καὶ τοῦ παρ' αὐτοῖς ὁρίζοντος ὁ ἄξων διάμετρος γίνεται. καὶ οὔτε ἀειφανὲς, οὔτε ἀφανές τι τῶν ἄστρων αὐτοῖς ἐστιν. ἐκεῖθεν δὲ πρὸς ἡμᾶς ἰοῦσιν ἐν σφαιρικῷ σχήματι τῆς γῆς, ὅ, τε πόλος ἐξαίρεται ὁ παρ' ἡμῖν, καὶ οἱ ὁρίζοντες μεταπίπτουσι,

καὶ

trione iter facientibus, humilior eſt neceſſario polus, minorque mundi inclinatio. Illinc porrò ad ſeptentrionem euntibus, è contrario. Nam in terra quæ ſub æquinoctiali uterque polus in horizonte ſpectatur, ac, ut dictum eſt, cuncta parallelorum ſupra terram & ſub terra ſunt æqualia ſegmenta, apud quos finientis axis eſt dimetiens, ſiue diameter: neq; aſtrũ aliquod ſemper apparet, neq; occultatur. Illinc ad nos euntib. in globoſa terræ figura, qui ſupra nos polus eleuatur, & horizõtes ſuccidũt:

axisq;

καὶ ὁ ἄξων οὐδενὸς ἔτι διάμετρος αὐτῶν γίνεται, διὰ τὴν γινομένην ἔγκλισιν τοῦ κόσμου ἀπὸ τοῦ ἐπιπέδου ἐξαιρομένου, καὶ τὸ τοῦ πόλου ὕψωμα. καὶ κύκλοι ἀρκτικοὶ ἄλλοι παρ' ἄλλοις γίνονται, κατὰ τὰς τῶν ὁριζόντων μεταπτώσεις. δεῖ γὰρ τοὺς ἀρκτικούς, τὰ παρ' ἑκάστοις ἀφανῆ τῶν ἄστρων περιέχοντας, γράφεσθαι πόλῳ καὶ διαστήματι τῷ παρ' ἑκάστοις ὁρίζοντι. τοῖς μὲν οὖν πλησίον τῆς διακεκαυμένης, καὶ πρὸς μεσημβρίαν οἰκοῦσιν, ἐλάχιστοι γίνονται οἱ ἀρκτικοί, διὰ τὸ καὶ τὴν ἔγκλισιν τοῦ κόσμου βραχεῖαν εἶναι, καὶ τὸν πόλον πρὸς ὀλίγον ἀπὸ τοῦ ὁρίζοντος ἐξηρμένον φαίνεσθαι.

axisq; nullius amplius ipsorum dimetiens efficitur ob mundi factam inclinationem sublati à plano, & poli sublimitatem, orbesq; arctici alij apud alios emergunt, iuxta finientium interlapsus. Oportet siquidem arcticos, quæ apud singulos semper appareant astra, ad polum cõprehensa describere, ex interuallo apud singulos horizontes. Prope igitur torridam, & ad meridiem habitantibus minimi euadunt arctici, quòd mundi sit inclinatio breuis, & polus parum à finiente eleuatus

φαίνεσθαι. τοῖς δὲ πρὸς ἄρκτῳ καὶ πλησίον τῆς κατεψυγμένης, ἀνάγκη καὶ τοὺς ἀρκτικοὺς μεγίστους εἶναι, καὶ τὸν πόλον ἀξιόλογον ἔχειν, τὸ ἀπὸ τοῦ ὁρίζοντος ὕψωμα, καὶ τὸν κόσμον ἀκολούθως ἐπὶ πλεῖστον ἐγκεκλίσθαι. ὅσοι δὲ τὸ μεσαίτατον ἔχουσιν ἄρκτου καὶ μεσημβρίας (ὧν καὶ οἱ ἕλληνές εἰσι, καὶ πάντων οἱ τὸν αὐτὸν ἐχόντων παράλληλον) τούτοις πάντα μέσως ἔχει τὰ προειρημένα. ὥστε καὶ τῶν παραλλήλων κύκλων, οἱ ὑπὸ τῶν ἑκάστοις ὁριζόντων τεμνόμενοι, ἐν μὲν τῇ διακεκαυμένῃ εἰς ἴσα, ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις κλίμασιν εἰς ἄνισα τέμνονται. σύμμε-

appareat. Ad septentrionem uerò, & prope gelidam zonam maximos esse arcticos necesse est, polumq; satis amplam à finiente habere sublimitatem, & perinde mundum plurimum inclinari. Qui uerò medioxumi sunt inter septentrionem & meridiem, inter quos sunt Græci, & quicũq; eundem incolunt parallelum, eis quæ dicta sunt mediocriter habent. Itaq; etiam parallelorum orbium, qui sub singulis finientibus secti, in torrida in partes æquales, in alijs climatis in partes secãtur inæquales, modera-

σύμμετρα δὲ ἕξει παρὰ τούτοις, τά τε ὑπὸ γῆν καὶ ὑπὲρ γῆν, μείζω καὶ ἐλάσσω τμήματα. καὶ οὕτω καὶ περὶ τὰς αὐξήσεις καὶ μειώσεις τῶν ἡμερῶν τῆς ἀναλογούσης ἕξεται συμμετρίας. οἱ δὲ πλησίον τῆς διακεκαυμένης οἰκοῦντες, οὐκ ἀξιολόγους ἔχουσι τὰς αὐξήσεις καὶ μειώσεις τῶν ἡμερῶν, διὰ τὸ πρὸς ὀλίγον παρ᾽ αὐτοῖς τὸν κόσμον ἐγκεκλιμένον, ὀλίγην ποιεῖν παραλλαγὴν τῆς περὶ τοὺς παραλλήλους τομῆς, καθ᾽ ἣν εἰς ἄνισα ὑπὸ τῶν ὁριζόντων τέμνονται. τοῖς δὲ τῇ κατεψυγμένῃ τὸ κλίμα παρακείμενον ἔχουσι, πάνυ πολλή ἐστιν ἡ περὶ τὰς αὐ-

moderatæ habitu, apud hos quæ ſub terra, & ſupra terram maiora et minora ſegmenta, & perinde etiam iuxta dierum augmenta & diminutiones, proportionali habebunt moderamine. Qui uerò iuxta torridam habitãt, non admodum magna habent augmẽta & diminutiones dierum, quòd apud ipſos mundus parum inclinetur, exiguam faciendo mutationem ſectionis, quæ circa parallelos qua in partes inæquales à finientibus ſecantur. Qui in gelida zona poſitum clima habent, ibi multa admodum eſt per augmen-

τὰς αὐξήσεις τῶν ἡμερῶν καὶ νυκτῶν παραλλαγὴ, τοῦ τε κόσμου ἐπὶ πλεῖστον παρ' αὐτοῖς ἐγκεκλιμένου, καὶ τοῦ πόλου ἀξιόλογον ἔχοντος ἀπὸ τοῦ ὁρίζοντος ὕψος, καὶ διὰ τοῦτο μέγιστον τὸν παρ' αὐτοῖς ἀρκτικὸν ποιοῦντος, ὡς μὴ πολὺ τοῦ θερινοῦ ἀφεστάναι αὐτὸν κύκλου. οἷς ἀκολούθως οἱ παρ' αὐτοῖς ὁρίζοντες, ἀμετροτάτην τὴν εἰς ἄνισα τῶν παραλλήλων ποιοῦνται τομήν. ὅθεν καὶ τὰ περὶ τὰς αὐξήσεις καὶ μειώσεις τῶν ἡμερῶν, μεγίστης παρ' αὐτοῖς ἔχεται παραλλαγῆς. λέγεται γοῦν ἐν Βρετανίᾳ, περὶ καρκίνου τοῦ ἡλίου γενομένου, καὶ τὴν μεγίστην ἡμέραν

augmenta dierum & noctium mutatio, mundo plurimum apud ipsos inclinato, poloq; satis amplum à finiente habente fastigium, & ob hoc maximum apud ipsos faciente arcticum, ut parum admodum ab æstiuo absit circulo. Vbi consequitur, ut apud ipsos finientes immensissimã in partes inæquales parallelorum facient sectionem. Vnde & per dierum augmenta & diminutiones, maxima apud ipsos habetur mutatio. Traditur itaque in Britannia, cum sol circa cancrum est, longißimum'que facit diem,

μέγα ἐμποιοῦντος, ὡς ὀκτὼ καὶ δέκα ὡρῶν ἰσημερινῶν γίνεσθαι ἡ ἡμέρα, ἓξ δὲ ἡ νύξ. ὅθεν καὶ φῶς εἶναι παρ' αὐτοῖς νυκτὸς τὸν χρόνον ὅλον, αὐτοῦ ὑπὸ τὸν ὁρίζοντα τοῦ ἡλίου παραφέροντος, καὶ ἀποπέμποντος τὰς αὐγὰς ὑπὲρ γῆν. ὅπερ ἀμέλει καὶ παρ' ἡμῖν γίνεται, ὅταν πελάζει τῷ ὁρίζοντι, πολὺ τοῦ φωτὸς τῆς ἀνατολῆς αὐτοῦ προλαμβάνοντος. ὅθεν καὶ ἐν Βρεταννίᾳ νυκτὸς εἶναι φῶς, ὡς καὶ ἀναγινώσκειν δύνασθαι. καὶ γὰρ τοῦτό φασιν ἀναγκαιότατον εἶναι παρὰ τὸν ὁρίζοντα, τότε τὴν πορείαν τοῦ ἡλίου ποιουμένου, καὶ οὐ διὰ τοῦ βάθους πάντως τῆς γῆς ἰόντος,

διὰ

nit diem, ut decem & octo horarum ſit dies æquinoctialium, nox autem ſex. Vnde etiam noctu tum lumen emicat, ſole ipſo ſecundum finientem procurrente, & ſupra terram lucem dimittente. Quod ferè fit apud nos, cum finienti propius acceſſerit ſol, ortu multum luminis admittente. Vnde & in Britannia noctu lumen dicitur, ut ſcriptis proditum eſt. Nam id fieri maximè neceſſarium eſt, cum apud finientem tum ſol iter faciat, nec per profundum terræ decurrat, quod

ſit

διὰ τὸ ἐλάχιστον εἶναι παρ' αὐτοῖς τμῆμα ὑπὸ γῆν τοῦ θερινοῦ κύκλου, περὶ τὴν θούλην καλουμένην νῆσον, ἐν ᾗ γεγονέναι φασὶ πυθέαν τὸν μασσαλιώτην φιλόσοφον, ὅλον τὸν θερινὸν ὑπὲρ γῆς εἶναι λόγος, αὐτὸν καὶ ἀρκτικὸν εἶναι. παρ' αὐτοῖς, ὁπόταν ἐν καρκίνῳ ὁ ἥλιος ᾖ, μηνιαία γίνεται ἡ ἡμέρα. εἴγε καὶ τὰ μέρη πάντα τοῦ καρκίνου, ἀφανῆ ἐστὶ παρ' αὐτοῖς. εἰ δὲ μὴ, ἐφ' ὅσον ἐν τοῖς ἀειφανέσιν αὐτοῦ ὁ ἥλιός ἐστι. ἀπὸ δὲ ταύτης τῆς νήσου προϊοῦσιν ὡς ἐπὶ τὰ ἀρκτικὰ ἐκ τοῦ πρὸς λόγον, καὶ ἕτερα μέρη πρὸς τῷ καρκίνῳ γένοιτ' ἂν ἀειφανῆ τοῦ ζωδίου.

ſit ipſius circuli æſtiui minimum ſub terra ſegmentum, circa inſulam Thulem nomine appellatam, in qua fuiſſe Pythea Maſſilienſem philoſophum ferunt, totum æſtiuum eſſe ſupra terram, & factum ipſis arcticum. Apud hos cum fuerit ſol in cancro, dies eſt menſtruus, quòd partes cancri omnes ipſis perpetuò appareant, ſicut omnibus in quibus ſol ſemper apparet. Ab hac inſula in ſeptentrionem procedentibus, habita ratione etiam aliæ partes in cancro ſigniferi perpetuò apparent.

ζωδιακοῦ. καὶ οὕτως, ἐφ' ὅσον τὰ παρ' ἑκάστοις φαινόμενα ὑπὲρ γῆς, αὐτοῦ διέρχεται ὁ ἥλιος, ἡμέρα γενήσεται. καὶ ἔστι κλίματα τῆς γῆς ἀναγκαίως, ἐν οἷς καὶ διμηνιαία καὶ τριμηνιαία γίνεται ἡμέρα, καὶ τεσσάρων καὶ πέντε μηνῶν. ὑπὸ δὲ τὸν πόλον αὐτὸν, ἓξ ζωδίων ὑπὲρ γῆς ὄντων, ἐφ' ὅσον ταῦτα διέρχεται ὁ ἥλιος, ἀειφανῆ ὄντα, ἡμέρα γενήσεται, τοῦ αὐτοῦ κύκλου καὶ ὁρίζοντος καὶ ἀρκτικοῦ γινομένου αὐτοῖς καὶ ἰσημερινοῦ. τοῖς μὲν ἐν Θούλῃ συμπίπτει ὁ θερινὸς τροπικὸς τῷ ἀρκτικῷ. τοῖς δὲ ἔτι ἐνδοτέρω, ὑπερβαίνει ὁ ἀρκτικὸς τὸν θερινὸν εἰς τὰ πρὸς τὸν ἰσημερινὸν μέρη ἐκ τοῦ

rent. Atque ita quatenus apud ſingulos apparentes ſupra terram ſol permeat, dies erit. Suntq; climata neceſſario terræ in quibus bimeſtris fit dies, & trimeſtris, & quadrimeſtris, & quinquemeſtris. Sub ipſo polo ſeximeſtris eſt ſupra terram, quatenus hæc ſol permeat, quæ ſemper apparent, dies eiuſdem orbis erit, finiente arctico ipſis facto & æquinoctiali. Nam in Thule concidit æſtiuus tropicus arctico adhuc interiore. arcticus excedit æſtiuum in partes ad æquinoctialē hic

πρὸς

πρὸς λόγον τούτου γινομένου. τοῖς δὲ ἐπ' αὐτῷ τῷ πόλῳ, ὁ ἰσημερινὸς τὰς τρεῖς λαμβάνει σχέσεις· ἀρκτικὸς γινόμενος ὅτι περιλαμβάνει τὰ ἀειφανῆ τῶν ἄστρων, μηδενὸς ἁπλῶς παρὰ τούτοις ἢ δυομένου ἢ ἀνίσχοντος. ὁρίζων δὲ γίνεται, ὅτι χωρίζει τὸ ὑπὲρ τῆς γῆς τοῦ κόσμου ἡμισφαίριον ἀπὸ τοῦ ὑπὸ γῆν. ἰσημερινὸς δὲ, ὅτι ἐστὶν αὐτοῖς ὁ διαιρῶν αὐτοῖς εἰς ἴσα τὴν ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα. ὡς καὶ τοῖς ἄλλοις μὲν πᾶσιν ἐπίσης ἰσημερινός ἐστιν, οὐκέτι δὲ οὔτε ὁρίζων, οὔτε ἀρκτικός. καὶ τὰ μὲν τῶν κατὰ τὰς ἡμέρας καὶ νύκτας αὐξήσεών τε καὶ μειώσεων, τοιαῦτά ἐστιν

iuxta rationem facto. Eis qui ſub polo, æquinoctialis tres capit affectiones, factus arcticus, quod comprehendat aſtra ſemper apparentia, nullo prorſus præter hæc aut occidente, aut oriente. Dicitur finiens, quod diſpeſcat mūdi ſupra terrā hemiſphæriū, ab eo quod ſub terra. Aequinoctialis porrò, quod diſpeſcat ipſis in partes æquales diem & noctē, qui cunctis alijs peræque æquinoctialis eſt, necdū finiens aut arcticus, ac iuxta differētias dierum & noctiū. De augmentis & diminutionibus hæc dicta ſint

παρὰ πᾶσιν, ἐπίσης ἐξισουμένων τῶν σκοτισμῶν καὶ φωτισμῶν τοῦ ἀέρος. ἐν μὲν γὰρ τῇ διακεκαυμένῃ, ἴσαι διὰ παντὸς αἱ νύκτες ταῖς ἡμέραις. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις τμήμασιν, ἕτερον τρόπον ἐξισοῦται τὸ ποσὸν, τῶν παρ' ἑκάστοις μεγίστων ἡμερῶν ταῖς μεγίσταις νυξὶν ἐξισουμένων, μήτε τῶν σκοτισμῶν, μήτε τῶν φωτισμῶν τοῦ ἀέρος παρά τισι πλεονεκτουμένων, ἀλλ' εἰς ἴσα τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ διαιροῦντος ταῦτα. αἴτιον δὲ πάσης τῆς περὶ τὰ προειρημένα διαφορᾶς ἐστὶ, τὸ τῆς γῆς σχῆμα σφαιρικὸν ὑπάρχον, καὶ αὐτὸς πολὺ πρότερον, ὁ σύμπας κόσμος. ἐν ἑτέραις δὲ

σχημάτων

apud omnes peræque exæquatis tenebris, & luminibus aëris. In torrida æquales omnifariam noctes diebus, at in alijs climatis alio exæquantur modo. Ita apud ſingulos maximis diebus maximis noctibus exæquatis, neque tenebris, neque luminibus aëris apud aliquos ſuperfluentibus. Sed in partes æquales, toto anno hæc dirimente, memoratæ differentiæ totius, cauſa eſt terræ figura, quæ globoſa, ac ipſe multo antè mundus. in alijs nanque fi-

σχημάτων ἰδέαις, οὐδὲν γὰρ εἶναι δυνατὸν τῶν προειρημένων. ἐπιδείξομεν δ' ἑξῆς, ὅτι τοιούτῳ σχήματι καὶ ὁ σύμπας κέχρηται κόσμος, καὶ τὰ ἀξιολογώτατα τῶν μορίων αὐτοῦ.

Σφαιρικὸν εἶναι τὸν κόσμον.

Δοκεῖ μὲν οὖν καὶ αὐτὴ ἡ ὄψις ὑπαγορεύειν, ὅτι σφαῖρα μὲν ὁ κόσμος, οὐ μὴν τό γε δεῖ βέβαιον ποιήσασθαι τοῦ περὶ αὐτοῦ σχήματος. οὐ γὰρ πάντα ἃ ἔχει, καὶ φαντάζεσθαι εἴωθεν. ὅθεν ἀπὸ τῶν ἐναργεστέρων, καὶ καταληπτικῶς ἡμῖν φαινομένων, ἐπὶ τὰ μὴ αὐτόθεν ἐκφανῆ κατὰ τὴν φαινομένων ἀκο-

λουθίαν

gurarum faciebus iam dictorum nihil esse potest. Demonstrabimus deinceps ut totus hac figura constet mundus, necnon eius præstantißimæ partes.

Quòd mundus sit globosus.

Quòd mūdus sit globosus, nisi aspectus ipse nobis uidetur explicare, neutiquam de eius figura tulerimus sententiam. nec enim cuncta nobis, quatenus habēt, sub imaginationem uenire cōsueuerūt. Proinde ab euidentiorib. et liquidò apparētib. nobis ad ea quæ nō ex sese manifesta, de apparēti con

ληθείαν παραγίνεσθαι προσήκει. ἂν τοίνυν ἐπιδείξωμεν, ὅτι τὸ στερεώτατον αὐτοῦ καὶ πυκνότατον μέρος ἡ γῆ σφαιρικῷ κέχρηται τῷ σχήματι, ῥᾳδίως ἂν ἀπὸ τούτου ἐπὶ τὰ λοιπὰ τῶν μερῶν αὐτοῦ μετιόντες, καταμάθοιμεν, ὅτι πάντα σφαιρικά ἐστι. καὶ οὕτως καὶ ὁ σύμπας τοιοῦτον ἔχει σχῆμα. πλείους τοίνυν διαφοραὶ περὶ τοῦ τῆς γῆς σχήματος, παρὰ τοῖς παλαιοτέροις τῶν φυσικῶν γεγόνασιν. οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν, αὐτῇ τῇ κατὰ τὴν ὄψιν φαντασίᾳ κατακολουθήσαντες, πλατεῖ τε ἐπιπέδῳ τῷ σχήματι κεχρῆσθαι αὐτὴν ἀπεφήναντο, ἕτεροι δὲ ὑπονοήσαντες,

sequentia conuenit accedere. Itaq; si demonstrauerimus solidissimã ac densissimam eius partem terram, globosæ esse figuræ, facile ab ipsa ad reliquas eius partes accedendo, nouerimus omnia globosa esse, & perinde etiã ipsa uniuersitas talem habet figuram. Multæ nimirum à priscis traditæ sunt Physicis de terræ figura differentiæ. Ipsorum nanque quidam suam ex aspectu secuti imaginationem, terram esse latam & planam figura pronunciauerunt. Alij deprehendentes,

ὅτι

ὅτι μὴ ἂν διέμενε τὸ ὕδωρ ἐπ' αὐτῆς, εἰ μὴ βαθεῖα καὶ κοίλη τὸ σχῆμα ἦν, ἂν τῷ τούτῳ κεχρῆσθαι τῷ σχήματι αὐτὴν ἔφασαν. ἄλλοι δὲ, κυβοειδῆ. οἱ δ' ἡμέτεροι καὶ ἀπὸ τῶν μαθημάτων πάντες, καὶ οἱ πλείους τῶν ἀπὸ τοῦ σωκρατικοῦ διδασκαλείου, σφαιρικὸν εἶναι τὸ σχῆμα τῆς γῆς διεβεβαιώσαντο. ἑτέρου τοίνυν σχήματος παρὰ τὰ προειρημένα οὐκ ἂν εὐφυῶς προσαφθέντος αὐτῇ, ἀναγκαίως ἂν τὸ τοιοῦτον διεζευγμένον ἀληθῶς γνοίτο, ἤτοι πλατεῖα καὶ ἐπίπεδος ἡ γῆ ἐστὶν, ἢ κοίλη καὶ βαθεῖα, ἢ τετράγωνος, ἢ πυραμοειδὴς, ἢ σφαι-

quod ne quidem in ipsa aqua permanere poßit, nisi profundã, cauamq; naturam habeat, ipsam hac figura constare uoluerũt. Alij cubicosam quadrangulamq; esse pronunciarunt, alij pyramoidem. At nostri & omnes mathematici, necnon Socratici complures, globosam terræ figuram esse confirmarunt. Præter dictas igitur figuras ipsi non facile quampiam aliam accõmodaueris. Necessariò id uerum ex disiunctis colligetur. Aut lata & plana est terra, aut caua & profunda, aut quadrata, aut pyramoides, aut glo-

ἢ σφαιρικὸν ἔχει σχῆμα ἡ γῆ. Τιθέντος οὖν, ὡς ἀληθὲς, τοῦ διεζευγμένου καὶ τοῦ καλουμένου παρὰ τοῖς διαλεκτικοῖς διὰ πλειόνων πέμπτου ἀναποδείκτου, προϊόντες δείξωμεν, ὅτι σφαιρικὸν ἔχει τὸ σχῆμα ἡ γῆ. φήσομεν γὰρ, ἀλλὰ μὴν οὔτε πλατεῖά ἐστιν, οὔτε κοίλη, οὔτε τετράγωνος, οὔτε πυραμοειδὴς, ὡς δείξομεν ταῦτα. ἔπειτα ἐποιήσομεν, ὡς σφαιρικὴν εἶναι αὐτὴν ἀναγκαιότατόν ἐστιν. ὅτι τοίνυν μὴ ἔστιν ἐπίπεδος, οὕτως ἂν καταμάθοιμεν.

Εἰ πλατεῖ καὶ ἐπιπέδῳ τῷ σχήματι ἐκέχρητο, εἷς ἂν ἦν ὁρίζων πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις. οὐ γὰρ

aut globosæ figuræ. Recipiendo igitur disiunctum tanquam uerum (iuxta id quod est à dialecticis appellatum ex pluribus) ad quintum indemõstrabile progredientes, demonstrabimus globosæ figuræ esse terram. Nam dicemus, præterea neq; lata est, neq; caua, neq; quadrangula, neq; pyramoides ut hæc demonstrabimus: deinde ipsam ostendemus esse globosam necessariò. Quod igitur plana non sit, hoc pacto didicerimus.

Si latæ planæque figuræ sit, unus apud omnes homines fuerit finiens. Neque enim

γὰρ δεῖν ἐπινοῆσαι, πῶς ἂν ἐν τοιούτῳ γῆς σχήματι μεταπίπτοιεν ὁρίζοντες. ἑνὸς δὲ ὄντος ὁρίζοντος, κατὰ ταὐτὰ ἂν παρὰ πᾶσιν αἱ ἀνατολαὶ καὶ δύσεις ἐγίνοντο, ὥστε καὶ αἱ ἀρχαὶ τῶν ἡμερῶν καὶ νυκτῶν. νυνὶ δὲ οὐκ ἅπαντα ταῦτα, ἀλλὰ πλείστη φαίνεται ἡ ἐν τοῖς εἰρημένοις παραλλαγή, ἐν τοῖς κλίμασι τῆς γῆς, ἄλλοτε παρ᾽ ἄλλοις καὶ δυομένου καὶ ἀνίσχοντος τοῦ ἡλίου. οἱ γὰρ πέρσαι πρὸς τῇ ἀνατολῇ οἰκοῦντες, τέσσαρσιν ὥραις πρῶτοι λέγονται ἐντυγχάνειν τῇ ἐκβολῇ τοῦ ἡλίου, τῶν ἰβήρων πρὸς δυσμὰς οἰκούντων. ἐλέγχεται δὲ ταῦτα καὶ ἐξ ἑτέρων,

enim in tali figura est nosse, quo pacto finientes intercidant. Quod si unus sit finiens, eadem ratione apud omnes ortus & occasus fient, & perinde principia dierum & noctium eodem pacto fient. At hæc non sunt, sed plurima in dictis terræ climatis apparet mutatio, apud alios alia, tam occidente quàm oriēte sole. Persæ nanque ad orientem habitantes, quatuor horis dicuntur primi solis iactus excipere, antequam Iberi excipiant occasum habitantes. Hæc autem etiam ex alijs conuincuntur.

ἑσπέρων, καὶ ἐκ τῶν περὶ τὰ ἄστρα γινομένων ἐκλείψεων. ἐπεὶ τοίνυν μὲν παρὰ πᾶσιν ἐκλειπόντων, οὐ μὴν τῆς αὐτῆς ὥρας εὑρισκομένης, ἀλλὰ τὸ ἐν τοῖς Ἴβηρσι πρώτης ὥρας ἐκλεῖπον, πέμπτης εὑρίσκεται ὥρας παρὰ τοῖς Πέρσαις τὴν ἔκλειψιν πεποιημένον, παρὰ δὲ τοῖς ἄλλοις, ἀναλόγως. καὶ μὴν ἐν πλατεῖ ὄντι ἐπιπέδῳ τῷ τῆς γῆς σχήματι, τὸ ἴσον ἂν παρὰ πᾶσιν ὁ πόλος τοῦ ὁρίζοντος ἐφαίνετο ἀφεστώς, καὶ ὁ αὐτὸς κύκλος ἀρκτικός ὤν. οὐδὲν ἐν τοῖς φαινομένοις ἐστίν, ἀλλὰ παρὰ μὲν συηνίταις καὶ αἰθίοψιν, ἐλάχιστον φαίνεται

τὸ τοῦ

cuntur, ex ſiderum quoque eclipſibus. Iis nanq; apud omnes deficientibus, nec tamen eadem hora inueniuntur apud Perſas facere eclipſim, ſed apud alios habita proportione.

Præterea ſi latæ & planæ ſit terra figuræ, æqualiter apud omnes polus finienti appareret inſiſtere, idemque circulus arcticus, quorum in ipſis apparentijs neutrum eſt, ſed apud Syenitas et Aethiopas minimum à pelago

apparet

τὸ τῆς πόλου ὕψος. μέγιστον δὲ, ἐν Βρετανοῖς. ἐν δὲ τοῖς διὰ μέσου κλίμασιν, ἀναλόγως. ἀπιόντων δὲ πρὸς ἄρκτον ἀπὸ μεσημβρίας, ἀποκρύπτεται τινὸς τῶν ὁρωμένων πρὸς μεσημβρίας ἄστρων. καὶ πρὸς ἄρκτον τινὰ ὁρᾶται, τέως ἀφανῆ ὄντα. καὶ εἴ τις ἀπ᾽ ἄρκτων πρὸς μεσημβρίαν ἴοι, τὸ ἔμπαλιν γίνεται. ὧν οὐδὲν ἂν συνέβαινε, πλατεῖ τῷ σχήματι τῆς γῆς κεχρημένης. καὶ διὰ τοῦτο ἑνὸς ὄντος τοῦ ὁρίζοντος, οὐκ ἄρα τούτῳ τῷ σχήματι κέχρηται ἡ γῆ. συνέβαινε δὲ καὶ τὰς ἡμέρας παρὰ πᾶσιν ἴσας εἶναι. ὧν πάντα ἐναντία τοῖς φαινο-

apparet fastigium, maximum autem apud Britannos, in medijs climatis iuxta proportionē. Abeuntibus à meridie ad septentrionē, occultantur astra quædam, quæ ad meridiem spectantur: & in septentrione quædā spectantur, quæ tum nusquam comparebāt. Ac si quis à septentrione ad meridiem contendat, e contrario fit. Quorum nihil eueniret, si terræ figura lata esset, & perinde unus esset finiens. Nō ergo hāc nacta est figurā terra. Cōtingeret quoq; dies apud omnes æquales esse. Quorū omnia sunt cōtraria

φαινομένοις ἐστί. καὶ μὴν εἰ πλατεῖ καὶ ἐπιπέδῳ ἐκέχρητο σχήματι ἡ γῆ, δεκαμυριάδων ἡ ὅλη αὐτοῦ τοῦ κόσμου διάμετρος ἦν. τοῖς μὲν γὰρ ἐν Λυσιμαχίᾳ, κατὰ κορυφὴν γίνεται ἡ τοῦ δράκοντος κεφαλή. τοῖς δὲ ἐν Συήνῃ τόπων, ὑπέρκειται ὁ καρκίνος. τοῦ δὲ διὰ Λυσιμαχίας καὶ Συήνης ἥκοντος μεσημβρινοῦ, πεντεκαιδέκατον μέρος ἐστίν, ἡ ἀπὸ τοῦ δράκοντος μέχρι καρκίνου περιφέρεια· ὥσγε διὰ τῶν σκιοθήρων δείκνυται. τὸ δὲ τοῦ ὅλου κύκλου πεντεκαιδέκατον, πέμπτον ἔγγιστα τῆς διαμέτρου γίνεται. αὖ τοίνυν ἐπίπεδον ὑποθέμενοι τὴν γῆν, καθέτοις

in eis quæ apparent. Præterea si latam planamq; nacta sit figurã terra, centũ milium tota mundi sit diametros, quæ dimetiens nominatur. Habitantibus enim in Lysimachia, ad uerticem immineat draconis caput: at in Syenes loco supereminet cancer. At per Lysimachiã & per Syenẽ eunti, meridiani quintadecima pars est à dracone ad cancrum circumferentia, ut ex sciothericis demonstratur. At totius circuli quintadecima, quinta ferè diametri efficitur. Si igitur planam terræ faciem dederimus, perpendicu-

τοῖς ἐπ' αὐτὴν ἀγάγωμεν ἀπὸ τῶν ἄκρων τῆς περιφερείας, τῆς ἀπὸ τοῦ δράκοντος ἐπὶ καρκίνου ἱκούσης, ἐφάψονται τῆς διαμέτρου, ἣ διαμετρεῖ τὸν διὰ συήνης καὶ λυσιμαχίας μεσημβρινόν. ἔσται οὖν τὸ μεταξὺ τῶν καθέτων, μυριάδων δύο. δὶς μύριοι γὰρ ἀπὸ συήνης εἰς λυσιμαχίαν στάδιοι. ἐπεὶ οὖν πέμπτον τῆς ὅλης διαμέτρου τοῦτο τὸ διάστημα, δέκα μυριάδων ἡ ὅλη τοῦ μεσημβρινοῦ διάμετρος γενήσεται. δέκα δὲ μυριάδων τὴν διάμετρον ἔχων ὁ κόσμος, τὸν μέγιστον ἕξει κύκλον μυριάδων λ. πρὸς ὃν ἡ γῆ μὲν στιγμαία οὖσα, πεντήκοντα καὶ εἴκοσι

pendiculares in ipſam ducamus ab extremis circumferentiæ, quæ à dracone in cancrũ uenit, attingent diametrũ quæ dimetitur per Syenen & Lyſimachiã meridianũ. Erũt igitur inter duas perpendiculares uicena milia. uicena nanq; milia ſtadiorum à Syene ad Lyſimachiam. Quia igitur quinta pars totius dimetientis id interuallum, centum miliũ totus meridiani dimetiens erit. Atqui centũ milium dimetientem habẽs mundus, maximum habebit orbẽ tricena ſtadiorum milia, ad quẽ terra punĉti uicẽ habens ducentorum

εἴκοσι μυριάδων σταδίων ἐστίν. ὁ δὲ ἥλιος ταύτης πολυπλασίων ἐστίν, ἐλάχιστον μόριον τοῦ οὐρανοῦ ὑπάρχων. πῶς οὖν οὐχὶ καὶ ἐκ τούτων φανερόν, ὅτι μὴ οἷόν τ' ἐπίπεδον εἶναι τὴν γῆν; Ὅτι δὲ οὔτε βαθεῖα καὶ κοίλῳ τῷ σχήματι κέχρηται, ὑπὸ τούτων ἂν συνοφθείη. εἰ γὰρ οὕτως εἶχε τὰ περὶ τὸ σχῆμα αὐτῆς, πρώτοις ἂν τοῖς ἴβηρσι τῶν περσῶν ἐγίνετο ἡ ἡμέρα, τῆς περὶ τὴν γῆν ἐξοχῆς ἐπιπροσθούσης τοῖς πλησιάζουσι. τοῖς δὲ ἀφεστῶσιν ἐπιπλέον, οὐδὲν ἐμποδιζούσης πρὸς τὴν ὄψιν. καὶ γὰρ ὅταν κοῖλόν τι ἐν ἡλίῳ ᾖ, τὸ μὲν πρὸς

torum quinquaginta millium stadiorum est. sol uerò eius multiplex, minima cœli pars est. quo pacto igitur hinc non est manifestum, fieri non posse ut terra sit plana. Quod uerò non profundæ, non cauæ sit figuræ, hinc noueris. Si hanc terra habeat figuram, prius Hispanis quàm Persis dies emicuerit, terræ edita parte accedentibus obiecta, at distantibus magis, re nulla officiente prospectui. Nam cum cauum in sole quicquã fuerit, ad

πρὸς τὸν ἥλιον μέρος αὐτοῦ σκιάζεται κατὰ τὰς ἀνατολὰς τοῦ ἡλίου. τὸ δὲ ἀντικρὺ, ἐλλάμπεται. καὶ οὕτω τῶν ὅλων ἂν τὸ παραπλήσιον ἂν συνέβαινε, κοίλου τοῦ περὶ τὴν γῆν σχήματος ὄντος. πρῶτοι γὰρ ἂν οἱ πρὸς τῇ δύσει ἐνετύγχανον ταῖς ἀνατολαῖς. νυνὶ δὲ τοὐναντίον τὸ ἔμπαλιν ἐν τοῖς φαινομένοις ὁρᾶν. καὶ μὴν καὶ ὁ πόλος ὁ ἀρκτικὸς, πλέον ἂν ἐφαίνετο τοῦ ὁρίζοντος ἀφεστὼς τοῖς πρὸς μεσημβρίαν ἐν τοιούτῳ τῆς γῆς σχήματι ἐμποδιζόμενος ὑπὸ τῆς ἐξοχῆς τοῖς προσαρκτίοις. καὶ ὁμοίως πλείονα ἄστρα ἐφαίνετ' ἂν ἀφανῆ ἐν

ad solem conuersa pars ipsius, opaca fit in solis ortu, at è regione positum elucescit. Et in totis igitur ita propemodum contigerit, caua terræ figura existente. Primi nanq; in occasu ortum consequerentur. nunc ex apparentibus noscitur contrarium. Etenim polus arcticus plus appareret imminens finienti, eis qui ad meridiem, in tali terræ figura, obtectis eminentia septentrionalibus. Itidem plus astra apparerent semper in

νῃ ἐν τῷδε τῷ κλίματι τοῖς πρὸς νότον, καὶ μείζων ὁ κύκλος ὁ ἀρκτικὸς ἀκολούθως. ὧν πάντα τὰ ἐναντία ἐν τοῖς φαινομένοις ἐστίν. οἵ τε ἐν τῷ βαθυτάτῳ τοῦ κοιλώματος οἰκοῦντες, οὐκ ἂν οἷοί τ' ἐγίνοντο, τὰ ἓξ ζώδια ὑπὲρ γῆς ὁρᾶν, ὅθεν οὐδὲ τοῦ ἰσημερινοῦ τὸ ἥμισυ. καὶ γὰρ ἡμεῖς, ὅταν εἰς βαθύτερόν τι κατελθόντες, ἀπίδωμεν εἰς τὸν οὐρανόν, βραχὺ μέρος αὐτοῦ, ἀλλ' οὐ τὸ πᾶν ἡμισφαίριον ὁρῶμεν. καὶ αἱ νύκτες διὰ παντὸς ἂν μείζους τῶν ἡμερῶν ἐγίνοντο, τῆς ὑποκειμένης τῇ κυρτότητι περιφορείας τοῦ οὐρανοῦ,

πολὺ

in hocce climate, eis qui ad austrum, maiorq; uicissim arcticus circulus. Quorum omnia in astris apparētibus sunt cōtraria. Quiq; in profundissima cauitate habitantes, nullo modo possent sex signa supra terram spectare, inde ne quidem æquinoctialis dimidium. Nos enim cum in profundiorem locum descēdimus, cœlumq; suspicimus, pusillam partem eius intuemur, nec totum, ut par fuit, spectamus hemisphærium. Noctes que omnifariam maiores diebus essent, circumferentia cœli imminente cauitati, mul-

to ma-

πολὺ μείζους οὔσης, τῆς ὑπορκειμένης γε τῇ κοιλότητι περιφορείας, μεσαιτάτης τῆς γῆς ἐν τῷ κόσμῳ ἱδρυμένης.

Εἰ δὲ ἦν κυβοειδὴς καὶ τετράγωνος ἡ γῆ, συνέβαινε ἂν ἓξ μὲν ὡρῶν γίνεσθαι τὴν ἡμέραν, δέκα δὲ καὶ ὀκτὼ τὴν νύκτα ἑκάστης πλευρᾶς ἓξ ὥραις καταλαμπομένης. εἰ δὲ πυραμοειδὴς ἦν ἡ γῆ, ὀκτὼ ἂν ὥραις ἑκάστη πλευρὰ κατελάμπετο αὐτῆς. εἰ οὖν μηδὲν ἐστιν τῶν σχημάτων τούτων περὶ αὐτὴν τὰ φαινόμενα δείκνυσιν, ἀναγκαῖον σφαιροειδῆ εἶναι αὐτὴν κατὰ τὸ διὰ πλειόνων πέμπτον. ἔνεστι δὲ καὶ προηγουμένως δεῖξαι,

to maiore exiſtente circumferentia, quæ non immineat cauitati, cum ſit erecta terra in mundo medioxuma. Sin fuerit terra cubicoſa et quadrangula, contigerit ſex horarũ fieri diẽ, ut noctem decem & octo, quolibet cubi latere ſex horas lucis ad mittẽte. Quod ſi terra ſit pyramoides, octo horis quodlibet latus ſplẽdeſceret ipſius. Cum igitur harum nihil figurarum apparentiæ oſtendant, conuincitur ipſam neceſſariò eſſe globoſam, iuxta ex pluribus quintum. At eſt ſpectãtibus præcipuè ex apparentibus ſimiliter

δεῖξαι, ὅτι σφαιρική ἐστι, ὁμοίως ἀπὸ τῶν φαινομένων ὁρμωμένη. δι' ὧν γὰρ ἐδείκνυτο μηδὲν τῶν προειρημένων σχημάτων εἶναι περὶ αὐτὴν, διὰ τούτων δείκνυται, ὅτι σφαιρική ἐστιν. πρῶτον μὲν γὰρ, μεταπίπτουσιν ἐπ' αὐτῆς οἱ ὁρίζοντες. ἔπειτα δὲ, οὐ τὰ αὐτὰ παρὰ πᾶσιν ἄστρα θεωρεῖται πρὸς ἄρκτον καὶ μεσημβρίαν. οὐδὲ τὸ τοῦ πόλου ὕψος, οὐδὲ τὸ μέγεθος τοῦ ἀρκτικοῦ, οὐδὲ τὰ μεγέθη τῶν ἡμερῶν τε καὶ νυκτῶν. ἅπερ ἅπαντα δείκνυσι σαφῶς, ὅτι σφαιρικόν ἐστι τὸ τῆς γῆς σχῆμα. ἐν ἑτέρῳ γὰρ σχήματι οὐδὲν τῶν φαινομένων

similiter demonstrare, ut globosa sit terra. Quibus enim ostensum est, nullam dictarum figurarum terræ deputatam, eisdem demonstratur esse globosa. Primo nanque in ipsis finientes intercidunt. Deinde non eadem apud omnes astra spectantur ad septentrionem ac meridiem, neque poli fastigium, neque arctici magnitudo, neque dierum noctiumque magnitudines. Quæ cuncta manifestè ostendunt, terræ figuram esse globosam, quòd in figura quauis alia nihil possit eorum quæ appareant

μένων γίνεσθαι δυνατόν, ἀλλ' ἐπὶ μόνης σφαίρας ἐπιφαίνεσθαι τὰ διὰ ταῦτα τῶν συμπτωμάτων δυνατόν. καὶ μὴν ὁπόταν ἐν πελάγει, γῇ πελάζειν μέλλωμεν, πρώταις ταῖς ἀκρωρείαις ἡ ὄψις ἐντυγχάνει. τὰ δὲ ἄλλα, ὑπὸ τῆς τοῦ ὕδατος κυρτότητος ἐπιπροσθεῖται. ἔπειτα μετὰ τὴν πορείαν, ὑπερτεθέμενοι τὰ κυρτώματα, καὶ ταῖς λαγόσι τῶν ὀρῶν ἐντυγχάνομεν καὶ τοῖς προπόσιν. καὶ ἐν αὐτοῖς μέντοι τοῖς πλοίοις, ὁπόσα μέρη οὐχ ὁρᾷ τις ἀπὸ τῶν καταστρωμάτων, καὶ ἐκ κοίλης νεὼς ταῦτα ὑπὲρ τοῦ ἱστοῦ ἀνιόντων, καὶ τὰ ἐπιπροσθοῦν

τι τῶν

pareant fieri.

Nam cum in mari propius terræ accesserimus, promontoria primum uisus assequitur, alia uerò sub culmine occultantur. Deinde superando uiam, altitudines & culmina superuecti, & montium transeundo cauitates, & quæ præpediunt. In ipsis uerò nauigijs quæcunque partes non spectantur, ex stratis rebus, & cauitate nauis, eas arborem nauis scandendo obiecta

k culmina

τὰ τῶν κυρτωμάτων ὑπερτιθέμενοι, πολλάκις ὁρᾶν εἰώθασιν. καὶ νεὼς δὲ ἀπὸ γῆς ἰούσης, πρῶτον τὰ σκάφη ἀποκρύπτεται, ἔτι τοῦ περὶ τὸν ἱστὸν ὁρωμένου. καὶ ὁπότε ἐκ θαλάττης γῇ πελάζει, ὁμοίως πρῶτον ὁρᾶται τὰ ἱστία, τὰ δὲ σκάφη ἔτι ἐπιπροσθεῖται ὑπὸ τῆς περὶ τὸ ὕδωρ κυρτότητος. ἅπερ ἅπαντα μονονοὺ γραμμικαῖς ἀποδείξεσιν ἐφάνη, διότι σφαιρικόν ἐστι τὸ τῆς γῆς σχῆμα. Ἀναγκαῖον οὖν καὶ τὸν περιέχοντα αὐτὴν ἀέρα σφαιρικὸν, καὶ ἀπὸ ὅλης αὐτῆς τῶν ἀναθυμιάσεων αἰρομένων, ἐπίσης ῥεουσῶν, καὶ οὕτως καὶ

culmina superando sæpe spectare consueuerunt. Naueq́; a terra abeunte, primum scapha occultatur circa arborem spectantibus. Et cum ex mari terra appropinquauerit, similiter primum spectantur uela, at scaphe occultatur ab aquæ fastigio, quæ cuncta solis linearibus demonstrationibus apparent, ut globosa terræ figura.

Necesse igitur est etiam circumfluum aërem esse globum ab ipsius toro sublatis exhalationibus contractis, & perinde aëris

καὶ τὸ τοῦ ἀέρος σχῆμα ὅμοιον ἀπεργαζομένων. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὰ στερεὰ τῶν σωμάτων, οἷά τέ ἐστι πολλαχῶς σχηματίζεσθαι. ἐπὶ δὲ πνευματικῆς ἢ πυρώδους οὐσίας, ὁπότε καθ' αὑτὰς εἶεν, οὐδὲν ἐγχωρεῖ τοιοῦτον γίνεσθαι. ἐπὶ τὸ οἰκεῖον οὖν τῇ φύσει αὐτῶν παραγίνονται σχῆμα τεταμέναι, καὶ τὸ ἴσον ἀπὸ μέσου αὐτοῦ πάντη ἀποτεινόμεναι. μαλακῆς αὐτῶν τῆς οὐσίας οὔσης, καὶ μηδενὸς ὄντος στερεοῦ, ὃ ἄλλως μετασχηματίζει αὖ αὐτάς. τοῦ δὲ ἀέρος ὄντος σφαιρικοῦ, οὕτω καὶ ὁ αἰθὴρ πάλιν τούτου περιεκτικὸς ὤν, καὶ οὔτε εἰς γωνίας ἀπό τινος

aëris figuram similem facientibus. Praeterea etiam solida corpora possunt multifariè figurari. At in spiritali & ignea essentia cum per se fuerint, nil tale fieri molietur.

Ad id igitur quod suum est ipsorum naturae, accedit haec explicata figura, & quae à medioxumo omnifariam explicantur, cum sit ipsorum mollis essentia: nec sit quicquam solidum, quod partes aliter figuret. At cum sit aër globosus, ita etiam est aether. Cumq; sit circumplectens, talis neque in angulos ab aliquo

τινος στερεοῦ ἀποκλινόμενος, οὔτε εἰς ἐπιμηκές τι σχηματίζεσθαι αὐτὸ τὸ βιαζόμενον ἔχων, σφαῖρα καὶ αὐτὸς ἂν ἔφυ ἀναγκαίως. ὅθεν πολλὴ ἀνάγκη, τὸν σύμπαντα κόσμον τοιούτῳ σχήματι κεχρῆσθαι. καὶ μὴν κἀκεῖνο πιθανώτατον, τὸ τελεώτατον τῶν σωμάτων, τῷ τελεωτάτῳ τῶν σχημάτων κεχρῆσθαι. καὶ ἔστι πάντων δὲ σχημάτων, ἡ σφαῖρα. αὐτὴ μὲν γὰρ οἵα τέ ἐστι περιλαμβάνειν πάντα τὰ τῇ αὐτῇ διαμέτρῳ κεχρημένα τῶν σχημάτων. τῶν δὲ ἄλλων σχημάτων οὐδὲν οἷόν τε περιλαμβάνειν σφαῖραν, τῇ ἴσῃ διαμέτρῳ κε-

aliquo declinetur solido, neq; in spaciosum quicquam figuratur vi illata ulla, etiam ipse globus sit necesse est. Quamobrem mundum universum hanc figuram habere oportet. Illud quoq; nos maxime debet persuadere, quod omniū corporum perfectissimum sit, id perfectissimam habere figuram: cumq; omnium corporum sit absolutissimū mundus, ut figurarum omniū globus, quae potest cūcta ambire, quae eadem continentur diametro: neq; figura alia quaepiam globum potest comprehendere, quae eandem habeat diame-

πρὸς ἐγκειμένην αὐτοῦ. ἀναγκαιότατον τοιγαροῦν, σφαῖραν εἶναι τὸν κόσμον.

Μέσον τοῦ κόσμου εἶναι τὴν γῆν.

Ὅτι δὲ ἡ γῆ ὑπὸ τοῦ κόσμου περιεχομένη, αὐτὸ τὸ μεσαίτατον ἐπέχει αὐτοῦ, πάλιν ἀπὸ τῆς ἐφόδου τῆς κατὰ τὸν διὰ πλειόνων πέμπτον ἀναπόδεικτον ὁρμώμενοι παραστήσομεν. τὸ γὰρ τοιοῦτον διεζευγμένον, καὶ ἀληθές ἐστι καὶ ἀναγκαῖον. ἡ γῆ ἐμπεριεχομένη τῷ κόσμῳ, ἤτοι πρὸς ἀνατολῇ ἐστιν, ἢ πρὸς δύσει, ἢ πρὸς ἄρκτῳ, ἢ πρὸς μεσημβρίᾳ, ἢ ὑψηλοτέρα, ἢ ταπεινοτέρα τοῦ μέσου, ἢ αὐτὴ τὸ με-

diametrum, maximè necessarium est globum mundum esse.

Quòd terra mundi sit medium.

Quòd à mundo comprehensa terra ipsius medioxumũ obtineat, rursus ab accessu plurium quintum sine demonstratione aggressi constituamus. Nam eiusmodi disiunctum & uerum & necessarium est. Terra à mundo comprehensa, aut ad ortum est, aut ad occasum: aut ad septentrionem, aut ad meridiem: aut sublimior, aut humilior medio, aut ipsum medioxu-

τὸ μεσαίτατον ἐπέχει αὐτοῦ. οὐδὲν δὲ τῶν πρώτων. τὸ τελευταῖον οὖν ἀληθές ἐστιν, ὡς δείξομεν. ἀναγκαῖον ἄρα, τοῦ κόσμου τὸ μεσαίτατον ἐπέχειν αὐτήν. ὅτι τοίνυν μὴ μὲν πρὸς τῇ ἀνατολῇ, δῆλον ἐκ τούτων. εἰ γὰρ ἦν πρὸς τῇ ἀνατολῇ, ἀνίσχοντος ἂν τοῦ ἡλίου βραχύτεραι ἐγίνοντο αἱ τῶν φωτιζομένων σκιαί. δυομένου δὲ, μείζους ἂν ἐπέμποντο. πλησίον γὰρ ὄντων τῶν φωτιζόντων, μικραὶ γίνονται αἱ σκιαί. ἀφισταμένων δὲ ἐπιπλέον, πρὸς λόγον τῆς ἀποστάσεως μεγεθύνεσθαι εἰώθασι. καὶ μὴν καὶ ἀνατέλλοντα πάντα, μείζονα

dioxumum mundi obtinet. Verùm primorum nihil habet: ultimum ergo, ut demonstrabimus, est uerum. medium ergo mundi ipsam obtinere necesse est. Quod igitur ad ortum non sit, hinc manifestum. Nam si ad ortum fuerit, surgente sole breuiores erunt illuminatorum umbrae, occidente autem maiores explicabuntur. Nam si uiciniora fuerint luminata, minores fient umbræ: si longius distabunt iuxta distantiæ rationem, maiores euadere consueuerũt. Enimuero etiam cuncta orientia nobis, maiora

ζονα ἐφαίνετ' ἂν ἡμῖν πλησιώτερον τῆς ἀνατολῆς οὖσι. δυόμενα δὲ, καὶ ἀεὶ ὡς πορρωτέρω ἀπιόντα, βραχύτερα. αἵ τε πρῶται τῆς ἡμέρας ἓξ ὧραι βραχύταται ἂν ἐγίνοντο, ταχέως ἡμῖν ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ἡλίου γινομένου. αἱ δὲ ἐπὶ τέλους, μακραὶ, ἅτε τοῦ ἀπὸ κορυφῆς διαστήματος ὡς ἐπὶ τὴν δύσιν μείζονος ὄντος. ὧν οὐδὲν ἐν τοῖς φαινομένοις ἐστίν. οὐκ ἄρα πρὸς ἀνατολῇ μᾶλλον ἔνευσεν ἡ γῆ. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ πρὸς δύσιν μᾶλλον, πάντα γὰρ ἂν τἀναντία τοῖς προειρημένοις συνέβαινεν. εἰ δὲ πρὸς ἄρκτον ἦν μᾶλλον ἡ γῆ, συνέβαινεν ἂν κατὰ πάσας τὰς

iora apparerent. quia uiciniores ortui ſimus. at occidentia quia nobis remotiora, minora uiderentur, primæque diei ſex horæ eſſent breuiſsimæ, ſole confeſtim ad uerticem conſcendente: à ſexta uerò longæ, ueluti à uertice, interuallo (utpote ad occaſum) maiore exiſtente. quorum in eis quæ apparent, nihil eſt. Non ergo ad ortum magis eſt terra. at ne quidem magis ad occaſum: nam contraria omnia prædictis contingerent. Sin ad ſeptentrionē ſit magis terra, eueniret in omni

ἀναβολὰς πρὸς τοῦτο τὸ κλίμα ἀποκλίνειν τὰς τῶν φωτιζομένων σκιάς. καὶ εἰ πρὸς μεσημβρίαν αἱ σκιαὶ ἀπέκλινον ἂν, καὶ ἀνίσχοντος καὶ δυομένου τοῦ ἡλίου. νυνὶ δὲ οὐδὲν γίνεται τούτων, ἀλλὰ ἐν μὲν ταῖς ἰσημερίαις ἀνατέλλοντος, πρὸς ἰσημερινὴν δύσιν ἀποκλίνουσιν αἱ σκιαί. δυομένου δὲ, πρὸς ἰσημερινὴν ἀνατολήν. ἐν δὲ χειμεριναῖς τροπαῖς, ἀνατέλλοντος μὲν πρὸς θερινὰς δύσεις, δυομένου δὲ πρὸς θερινὰς ἀναβολάς. ὅταν δὲ πάλιν ἐνθένδε ἀνίσχῃ, πρὸς χειμερινὰς δύσεις ἡ ἀπόκλισις γίνεται τῶν σκιῶν. δυομένου δὲ, πρὸς χειμερινὰς

ortu ad hoc clima umbras luminatorum extendi. Sin ad meridiem sit, ad meridiem etiam umbræ inclinarint tam oriente quàm occidente sole. Nunc uerò horum nihil euenit, sed in æquinoctialibus oriente, ad æquinoctialem occasum declinarent umbræ: occidente uerò, ad æquinoctialem ortum. In hybernis solstitijs oriente ad æstiuos occasus, occidente uerò ad æstiuos ortus. Cum porrò hinc surrexerit, in occasus hybernos fit umbrarum acclinatio. Occidente ad hybernos

εἶναι τὰς ἀνατολὰς, ὥστε χιασμὸν γίνεσθαι τῶν σκιῶν, ὅθεν οὐδὲ πρὸς τούτων τινὶ τῶν κλιμάτων ἐστὶν ἡ γῆ. εἰ δὲ ἦν ὑψηλοτέρα τοῦ μέσου, οὔτ' ἂν τὸ ἡμικόσμιον ὑπὲρ γῆν ἐφαίνετο, οὔτε τὰ ἓξ ζώδια, καὶ αἱ ρπ μοῖραι, οὔτε τὸ τοῦ ἰσημερινοῦ ἥμισυ, ἀλλὰ μείονα τούτων πάντων. ὅθεν καὶ τὰς νύκτας τῶν ἡμερῶν διὰ παντὸς ἂν συνέβαινε μείζους εἶναι. εἰ δὲ ταπεινοτέρα τοῦ μέσου ἦν, τἀναντία πάντα συνέβαινε τῶν προειρημένων, μείζονος ὄντος τοῦ ὑπὲρ γῆν ἡμισφαιρίου. ὥστε οὔτε ἐν ὕψει, οὔτε ἐν ταπεινώματι ἐστί. δέδεικται δὲ, ὅτι

nos ortus, ut umbrarum fiat decussatio, X literæ faciem habens, unde in aliquod harum clima non uergit terra. Sin medio sit sublimior, pars mundi dimidia supra terram non apparuerit, neq; sex signa et centũ & octoginta partes, neq; æquinoctialis dimidium. Sed his omnibus minora. unde noctes diebus omnino cõtingeret esse maiores. Quod si medio sit humilior prædictis, cuncta euenerint contraria, maiore existente supra terram hemisphærio. Proinde neq; in sublimi, neq; in deiectu est humili. Ostensum est, quòd

ὅτι μὴ δὲ πρὸς τῶν τεσσάρων κλιμάτων τινὶ αὐτὸ ἄρα τὸ μεσαίτατον τοῦ κόσμου ἐπέχειν αὐτὴν ἀναγκαῖον. καὶ πρὸς τούτοις, καὶ βαρυτάτην τῶν ἐν τῷ κόσμῳ σωμάτων οὖσαν, καὶ τὸ κατώτατον ἐπέχειν ὠφείλουσαν, ὅπερ ταὐτὸν τῷ μεσαιτάτῳ ἐστίν.

quòd ne quidem in aliquo quatuor climatum. ipſum ergo mundi medioxumum obtinere neceſſe eſt. Præterea grauiſsimam omnium in mundo corporum, & infimum omniũ, quod idem eſt ac medioxumum.

Περὶ μεγέθους τῆς γῆς.

Περὶ δὲ μεγέθους τῆς γῆς, πλείους μὲν γεγόνασι δόξαι παρὰ τοῖς φυσικοῖς. βελτίους δὲ τῶν ἄλλων εἰσὶν, ἥ τε τοῦ Ποσειδωνίου, καὶ ἡ Ἐρατοσθένους. αὕτη μὲν, διὰ γεωμετρικῆς ἐφόδου δεικνύουσα τὸ μέγεθος αὐτῆς, ἡ δὲ τοῦ Ποσειδωνίου,

ἐστὶν

De terræ magnitudine.

De terræ magnitudine complures ſunt Phyſicorum ſententiæ, ſed in primis antecellunt quæ Poſidonij & Eratoſthenis, & geometrica doctrina ipſius demonſtrant magnitudinem. Poſidonij certè

ſimpli-

ἐστὶν ἁπλουστέρα. ἑκάτερος δὲ αὐτῶν, ὑποθέσεις τινὰς λαμβάνων, διὰ τῆς ἀκολουθίας τῶν ὑποθέσεων ἐπὶ τὰς ἀποδείξεις παραγίνεται. ἐροῦμεν δὲ περὶ προτέρας τῆς ποσειδωνίου. φησὶν ὑπὸ τῷ αὐτῷ μεσημβρινῷ κεῖσθαι ῥόδον καὶ ἀλεξάνδρειαν. μεσημβρινοὶ δὲ κύκλοι εἰσίν, οἱ διὰ τῶν πόλων γραφόμενοι τοῦ κόσμου, καὶ διὰ σημείου, ὃ ἑκάστοις τῶν ἐπὶ τῆς γῆς βεβηκότων τῆς κορυφῆς ὑπόκειται. πόλοι μὲν οὖν οἱ αὐτοὶ πάντων. τὸ δὲ κατὰ κορυφὴν σημεῖον, ἄλλο ἄλλων. ὅθεν ἄπειροι δύνανται γράφεσθαι μεσημβρινοί.

ἡ οὖν

simplicior est sentẽtia. ipsorum tamen uterq; nonnullas sibi asciscit hypotheses. consecutione hypothesium ad demonstrationes accedit. Posidonij primò referamus sententiam. Sub eodem, inquit, igitur meridiano posita Rhodus & Alexandria. Sunt autem meridiani circuli, qui per polos descripti mundi, & per punctum quod à uertice imminet, singulis per terram euntibus hominibus. Poli igitur ijdem omnium, at ad uerticem punctum aliud aliorũ, unde infiniti describi possunt meridiani.

Rhodus

ἡ οὖν ῥόδος, καὶ ἡ ἀλεξάνδρεια, ὑπὸ τὸ αὐτὸ κεῖνται κλίμα. καὶ τὸ μεταξὺ τῶν πόλεων πεντακισχιλίων σταδίων εἶναι δοκεῖ. καὶ ὑποκείσθω οὕτως ἔχειν. εἰσὶ δὲ καὶ πάντες οἱ μεσημβρινοὶ τῶν μεγίστων ἐν κόσμῳ κύκλων, εἰς δύο ἴσα τέμνοντες αὐτὸν, καὶ διὰ τῶν πόλων αὐτοῦ γραφόμενοι. τούτων δὴ οὕτως ἔχειν ὑποκειμένων, ἑξῆς ὁ ποσειδώνιος, ἴσον ὄντα τὸν ζωδιακὸν τοῖς μεσημβρινοῖς, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς εἰς δύο ἴσα τέμνει τὸν κόσμον, εἰς ὀκτὼ καὶ τεσσαράκοντα μοίρας διαιρεῖ, ἕκαστον καὶ δωδεκατημορίων αὐτοῦ

εἰς

Rhodus igitur & Alexandria sub eodem posita est meridiano, interiectũ utriq; ciuitati interuallũ quinq; milium stadiorum eße existimatur, atq; ita habere ponatur. Sunt uerò cuncti meridiani maximorum in mundo orbium, ipſum in duas æquales partes diſpeſcẽtes, perque ipſos deſcripti polos. Cũ hæc ita habere poſita ſint, deinde Poſidonius, ut par eſt, ait ſigniferum æqualem meridianis (quãdoquidem ipſe quoq; mundũ in binas partes diuidit æquales) in quadraginta octo partes ipſum diſpeſcit, ſingula eius ſigna

in

εἰς τέσαρα τέμνων. ἂν τοίνυν καὶ ὁ διὰ ῥόδου καὶ ἀλεξανδρείας μεσημβρινὸς, εἰς τὰ αὐτὰ τῷ ζωδιακῷ τεσσαράκοντα καὶ ὀκτὼ μόρια διαιρεθῇ, ἴσα γίνεται αὐτοῦ τὰ τμήματα τοῖς προειρημένοις τοῦ ζωδιακοῦ τμήμασιν. ὅταν γὰρ ἴσα μεγέθη εἰς ἴσα διαιρεθῇ, ἀνάγκη καὶ τὰ μέρη τοῖς μορίοις τῶν διαιρεθέντων ἴσα γίνεσθαι. τούτων τοίνυν οὕτως προϋποκειμένων, ἑξῆς φησὶν ὁ ποσειδώνιος, ὅτι κάνωβος καλούμενος ἀστὴρ λαμπρότατος ἐστὶν πρὸς μεσημβρίαν, ὡς ἐπὶ τῷ πηδαλίῳ τῆς ἀργοῦς, οὗτος ἐν ἑλλάδι οὐδὲ ὅλως ὁρᾶται, ὅθεν οὐδ' ὁ

in quatuor partes diuidendo. Si igitur etiam per Rhodũ & Alexandriam meridianus in easdem quas & signifer dirimatur, quadraginta et octo partes, æqualia erunt ipsius segmenta iã dictis signiferi segmẽtis. Nam cũ magnitudines æquales, in partes diuidũtur æquales, partes diuisarũ magnitudinũ æquales esse necesse est. Cum igitur hæc ita habere receptũ & confessum sit, dein inquit Posidonius, Canobus stella ita appellata, lucidissima est ad meridiem in temone Argus, ea in Græcia neutiquam spectatur, & perinde neq;

οὐδὲ ὁ ἄρατος ἐν τοῖς φαινομένοις μιμνήσκεταί αὐτοῦ. ἀπὸ δὲ τῶν ἀρκτικῶν ὡς πρὸς μεσημβρίαν ἰοῦσιν, ἀρχὴν τοῦ ὁρᾶσθαι ἐν τῷ ῥόδῳ λαμβάνει, καὶ ὀφθεὶς ἐπὶ τοῦ ὁρίζοντος, εὐθέως κατὰ τὴν στροφὴν τοῦ κόσμου καταδύεται. ὁπόταν δὲ ἀπὸ ῥόδου πεντακισχιλίους σταδίους διαπλεύσαντες ἐν ἀλεξανδρείᾳ γενώμεθα, εὑρίσκεται ὁ ἀστὴρ οὗτος ὕψος ἀπέχων τοῦ ὁρίζοντος, ἐπειδὰν ἀκριβῶς μεσουρανήσῃ τέταρτον ζωδίου, ὅ ἐστι τεσσαρακοστόγδοον τοῦ μεσημβρινοῦ τοῦ διὰ ῥόδου καὶ ἀλεξανδρείας. ἀνάγκη τοίνυν καὶ τὸ ὑποκείμενον τοῦ αὐτοῦ με-

neque Aratus in Phænomenis ipſam memorauit. A` ſeptentrione autem in meridiem euntibus, primum in Rhodo ſub uiſum cadit, infiniteque perſpecta, confeſtim ex mundi conuerſione óccidit. At cum à Rhodo quina ſtadiorum milia Alexandriam uerſus nauigaris, in Alexandria ipſa ab horizonte ſublimis apparet, in medio ad libellam cœlo pars ſigni eius quarta, quæ eſt quadrageſima octaua, pars meridiani per Rhodum & Alexandriam. Neceſſe igitur etiam imminẽs eiuſdem meri-

τοῦ μεσημβρινοῦ τμῆμα τοῦ διαστήματος τοῦ μεταξὺ ῥόδου καὶ ἀλεξανδρείας, τεσσαρακοστὸν καὶ ὄγδοον μόριον αὐτοῦ εἶναι. διὰ τὸ, τόσῳ καὶ τὸν ὁρίζοντα τὸν ῥοδίων, τοῦ ὁρίζοντος τῶν ἀλεξανδρέων ἀφίστασθαι. ἐπεὶ οὖν τὸ ὑπὸ τούτῳ τῷ τμήματι ὑποκείμενον τῆς γῆς μόριον, πεντακισχιλίων σταδίων εἶναι δοκεῖ. καὶ τὰ τοῖς ἄλλοις τμήμασιν ὑποκείμενα, ἐκ πεντακισχιλίων σταδίων ἐστί. καὶ ὁ μέγιστος κύκλος τῆς γῆς εὑρίσκεται μυριάδων τεσσάρων καὶ εἴκοσιν, ἐὰν ὦσιν οἱ ἀπὸ ῥόδου πεντακισχίλιοι. εἰ δὲ μή, πρὸς λόγον τοῦ διαστήματος. καὶ ἡ μὲν

ποσει-

meridiani segmentum interualli, quod est inter Rhodũ & Alexandriam quadragesimã octauam partẽ eius esse, quod finiens Rhodiorũ à finiente Alexãdrinorũ absit quadragesima octaua signiferi orbis parte. Quia igitur hoc interuallo posita est terræ pars quinq; miliũ stadiorũ esse, & alijs subiecta segmentis quinq; milium stadiorum esse comprobãtur, & is maximus terræ circulus inuenitur ducentorum quadraginta milium, si fuerint à Rhodo in Alexandriam quina milia: sin minus, ad rationem interualli. Atque hæc

Posi-

ποσειδωνίου ἔφοδος περὶ τοῦ κατὰ τὴν γῆν μεγέθους τοιαύτη. ἡ δὲ τοῦ ἐρατοσθένους γεωμετρικῆς ἐφόδου ἐχομένη, καὶ δοκοῦσά τι ἀσαφέστερον ἔχειν. ποιήσει δὲ σαφῆ τὰ λεγόμενα ὑπ' αὐτοῦ, τὰ δὲ προϋποθεμένων ἡμῶν. ὑποκείσθω ἡμῖν πρῶτον μὲν κἀνταῦθα ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ μεσημβρινοῦ κεῖσθαι συήνην καὶ ἀλεξάνδρειαν. καὶ τὸ διάστημα τὸ μεταξὺ τῶν πόλεων, πεντακισχιλίων σταδίων εἶναι. καὶ τρίτον, τὰς καταπεμπομένας ἀκτῖνας ἀπὸ διαφόρων μερῶν τοῦ ἡλίου ἐπὶ διάφορα μέρη τῆς γῆς, παραλλήλους εἶναι. οὕτως γὰρ ἔχειν αὐτὰς οἱ γεω-

Posidonij doctrina de terræ magnitudine.

Eratosthenis autem ratio geometricis comprehensa argumentis, quiddam obscurius uidetur continere, sed ab eo dicta faciemus apertiora, hypothesibus præmuniendo. Primo igitur nobis receptum sit sub eodem meridiano eße Syenen & Alexandriã, mediumq; harum ciuitatum interuallum quinque milium stadiorum eße, tertio que dimißos radios à differentibus partibus solis ad differentes terræ partes parallelos eße. Ita nanque ipsos habere geome-

οἱ γεωμέτραι ὑποτίθενται). τέταρτον, ἐκεῖνο ὑποκείσθω δεικνύμενον παρὰ τοῖς γεωμέτραις, τὰς εἰς παραλλήλους ἐμπιπτούσας εὐθείας, τὰς ἐναλλὰξ γωνίας ἴσας ποιεῖν. πέμπτον, τὰς ἐπὶ ἴσων γωνιῶν βεβηκυίας περιφερείας, ὁμοίας εἶναι. τουτέστιν, τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν, καὶ τὸν αὐτὸν ἔχειν λόγον πρὸς τοὺς οἰκείους κύκλους. δεικνυμένου καὶ τούτου παρὰ τοῖς γεωμέτραις. ὁπόταν γὰρ περιφέρειαι ἐπὶ ἴσων γωνιῶν ὦσι βεβηκυῖαι, ἂν μία ἡτισοῦν αὐτῶν δέκατον ᾖ μέρος τοῦ οἰκείου κύκλου, καὶ αἱ λοιπαὶ πᾶσαι δέκατα μέρη γενήσονται

geometræ constituerunt. Illud porrò quartum ponatur à geometris demonstratum, in parallelos dimissas rectas lineas, mutuos angulos æquales efficere. Quinto ad æquales angulos peruenientes circumferētias similes esse, hoc est eandem proportionem, eandem'que habere rationem ad suos circulos, hoc etiam à geometris demonstrato. Cum enim circumferentiæ ad æquales angulos peruenerint, si una quæuis ipsarum fuerit pars decima sui orbis, etiam reliquæ omnes, decem partes

νήσοντι τῶν οἰκείων κύκλων. τούτων δὲ κατακρατήσας οὐκ ἂν χαλεπῶς τὴν ἔφοδον τοῦ ἐρατοσθένους καταμάθοι, ἔχουσαν οὕτως. ὑπὸ τῷ αὐτῷ κεῖσθαί φησι μεσημβρινῷ συήνην καὶ ἀλεξάνδρειαν. ἐπεὶ οὖν μέγιστοι τῶν ἐν τῷ κόσμῳ οἱ μεσημβρινοί, δεῖ καὶ τοὺς ὑποκειμένους αὐτοῖς τῆς γῆς κύκλους μεγίστους εἶναι ἀναγκαίως. ὥστε, ἡλίκον ἂν τὸν διὰ συήνης καὶ ἀλεξανδρείας ἥκοντα κύκλον τῆς γῆς ἡ ἔφοδος ἀποδείξει αὕτη, τηλικοῦτός ἐστιν ὁ μέγιστος τῆς γῆς κύκλος. φησὶ τοίνυν, καὶ ἔχει οὕτως, τὴν συήνην ὑπὸ τῷ θερινῷ τροπικῷ κεῖσθαι κύκλῳ. ὁπόταν οὖν

fient suorum orbium. His perceptis, difficilis non erit Eratosthenis disciplina, quam hoc pacto perpenderis. Sub eodem, ait, est meridiano Syene et Alexandria. Quia igitur maximi in mundo meridiani, oportet etiã eis subiectos terræ orbes, maximos esse. Necessariò itaque quantum per Syenen & Alexandriam uenientem terræ circulum hæc disciplina demonstrauerit, tantus est maximus terræ circulus. Ait ergo hoc modo: Syene sub æstiuo tropico posita est circulo. Cum ergo

ἐν καρκίνῳ γενόμενος
ὁ ἥλιος, καὶ θερινὰς ποι-
ῶν τροπὰς ἀκριβῶς με-
σουρανήσῃ, ἄσκιοι γί-
νονται οἱ τῶν ὡρολογίων
γνώμονες ἀναγκαίως,
κατὰ κάθετον ἀκριβῆ τοῦ
ἡλίου ὑποκειμένου. καὶ
τοῦτο γίνεσθαι λόγος, ἐπὶ
σταδίους τριακοσίους τὴν
διάμετρον. ἐν ἀλεξαν-
δρείᾳ δὲ, τῇ αὐτῇ ὥρᾳ
ἀποβάλλουσιν οἱ τῶν ὡρο-
λογίων γνώμονες σκι-
άν. ὅτι πρὸς ἄρκτῳ μᾶλ
λον τῆς συήνης ταύτης τῆς
πόλεως κειμένης, ὑπὸ
τοῦ μεσημβρινοῦ τοί-
νυν καὶ μεγίστου κύκλου
τῶν πόλεων κειμένων, ἂν
περιαγάγωμεν περιφέ-
ρειαν ἀπὸ τοῦ ἄκρου τῆς τοῦ
γνώμονος σκιᾶς, ἐπὶ τὴν
βάσιν

sol fuerit in cãcro, sol-
stitiumq; faciet æstiuũ,
& medium cœlũ ad li-
bellam obtinuerit, ab
umbra immunes sint ne
cesse est horologiorum
gnomones, sole ad un-
guem posito ad perpen
diculum. Hæc ratio fa-
cit dimetientem ad sta-
dia trecẽta. In Alexan
dria uerò eadem hora
iactant horologiorum
gnomones umbram, si-
cut est, ad septentrionẽ
magis quàm Syene, hac
ciuitate posita. Sub me-
ridiano igitur ac maxi-
mo circulo positarum
ciuitatum si circuma-
gamus circumferen-
tiam, ab extremo um-
bræ gnomonis, ad

 basim

βάσιν αὐτὴν τοῦ γνώμονος τοῦ ἐν ἀλεξανδρείᾳ ὡρολογίου, αὐτὴ ἡ περιφέρεια, τμῆμα τοῦ μεγίστου τῶν ἐν τῇ σκάφῃ κύκλων, ἐπεὶ μεγίστῳ κύκλῳ ὑπόκειται ἡ τοῦ ὡρολογίου σκάφη. εἰ οὖν ἑξῆς νοήσαιμεν εὐθείας διὰ τῆς γῆς ἐκβαλλομένας ἀφ' ἑκατέρου τῶν γνωμόνων, πρὸς τῷ κέντρῳ τῆς γῆς συμπεσοῦνται. ἐπεὶ οὖν τὸ ἐν τῇ συήνῃ ὡρολόγιον κατὰ κάθετον ὑπόκειται τῷ ἡλίῳ, ἂν ἐπινοήσωμεν εὐθεῖαν ἀπὸ τοῦ ἡλίου ἥκουσαν ἐπ' ἄκρον τοῦ ὡρολογίου γνώμονα, μία γενήσεται εὐθεῖα, ἡ ἀπὸ τοῦ ἡλίου μέχρι τοῦ κέντρου τῆς γῆς ἥκουσα. ἐὰν οὖν ἑτέραν

baſim ipſam gnomonis in Alexandria horologij, ipſa circumferentia ſegmentum fiet maximi in foſſura circulorum, quia maximo circulo ſubiacet horologij foſſura. Si igitur intelligamus deinceps rectas lineas per terram productas, ab utroq; gnomone ad terræ centrũ coincident. Quoniam igitur in Syene horologiũ ad perpendiculum ſoli ſubijcitur, ſi rectam lineam intelligamus à ſole uenientem ad extremum horologij gnomonem, una fiet recta linea, quæ à ſole ad centrum uſque terræ peruenit. Si igitur alteram

ἑτέραν εὐθεῖαν νοήσωμεν ἀπὸ τοῦ ἄκρου τῆς σκιᾶς τοῦ γνώμονος ἐπὶ τὸν ἥλιον ἀναγομένην ἀπὸ τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ σκάφης, αὐτὴ καὶ ἡ προειρημένη εὐθεῖα, παράλληλοι γενήσονται, ἀπὸ διαφόρων γε τοῦ ἡλίου μερῶν ἐπὶ διάφορα μέρη τῆς γῆς διήκουσαι. εἰς ταύτας τοίνυν παραλλήλους οὔσας, ἐμπίπτει εὐθεῖα, ἡ ἀπὸ κέντρου τῆς γῆς ἐπὶ τὸν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ γνώμονα ἥκουσα, ὥστε τὰς ἐναλλὰξ γωνίας ἴσας ποιεῖν. ὧν ἡ μὲν ἐστὶ πρὸς τῷ κέντρῳ τῆς γῆς κατὰ σύμπτωσιν τῶν εὐθειῶν, αἳ ἀπὸ τῶν ὡρολογίων ἤχθησαν ἐπὶ τὸ κέντρον τῆς γῆς γενομένη, ἡ δὲ

alteram rectam lineam intelligamus, ab extrema gnomonis umbra ad solem reductam, ab Alexandriæ fossura, ipsa etiam memorata recta linea, fient paralleli, à differentibus solis partibus ad differentes terræ partes penetrantes. In has itaq; quæ paralleli sunt, incidit recta linea, quæ à centro terræ ad in Alexandria gnomonem perueniens, ut mutuos angulos faciat æquales. Quorũ unus in centro terræ per co incidentiam rectarum linearum, quæ ab horologijs actæ sint, in terræ centro factus: alter

νη. ἡ δὲ κατὰ σύμπτωσιν ἄκρου τοῦ ἐν ἀλεξανδρείᾳ γνώμονος, καὶ τῆς ἀπ' ἄκρας αὐτοῦ τῆς σκιᾶς ἐπὶ τὸν ἥλιον διὰ τῆς πρὸς αὐτὸν ψαύσεως ἀναχθείσης γεγενημένη. καὶ ἐπὶ μὲν ταύτης βέβηκε περιφέρεια ἡ ἀπ' ἄκρας τῆς σκιᾶς τοῦ γνώμονος ἐπὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ περιαχθεῖσα. ἐπὶ δὲ τῆς πρὸς τῷ κέντρῳ τῆς γῆς, ἡ ἀπὸ συήνης διήκουσα εἰς ἀλεξάνδρειαν. ὅμοιαι τοίνυν αἱ περιφέρειαι εἰσὶν ἀλλήλαις, ἐπὶ ἴσων γωνιῶν βεβηκυῖαι. ὃν ἄρα λόγον ἔχει ἡ ἐν τῇ σκάφῃ πρὸς τὸν οἰκεῖον κύκλον, τοῦτον ἔχει λόγον καὶ ἡ ἀπὸ συήνης εἰς ἀλεξάνδρειαν

alter per collapſum extremi in Alexandria gnomonis, & ab extrema eius umbra ad ſolem, per ad ipſum contactum reducta factus, & in hac uenit circumferentia, quæ ab extrema gnomonis umbra ad baſim ipſius circumacta: in eis autem qui ſunt ad centrum terræ, à Syene perueniens in Alexandriam. Similes igitur circumferentiæ ſunt inter ſe inuicem, in angulis peruenientes æqualibus. Quam ergo habet rationem, qui in foſſura ad ſuum orbem eam habet rationem, etiã à Syene in Alexandriam

δρειαν ἥκουσα. ἡ δέ γε ἐν τῇ σκάφῃ, πεντηκοστὸν μόριον εὑρίσκεται τοῦ οἰκείου κύκλου. δεῖ οὖν ἀναγκαίως καὶ τὸ ἀπὸ συήνης εἰς ἀλεξάνδρειαν διάστημα πεντηκοστὸν εἶναι μόριον τοῦ μεγίστου τῆς γῆς κύκλου. καὶ ἔστι τοῦτο σταδίων πεντακισχιλίων. ὁ ἄρα σύμπας κύκλος γίνεται μυριάδων εἴκοσι πέντε. καὶ ἡ μὲν ἐρατοσθένους ἔφοδος τοιαύτη. τίθεται δὲ καὶ χειμεριναῖς τροπαῖς ὡρολόγια εἰς ἑκατέραν τῶν πόλεων, τῶν ἑκατέρων σκιὰς ἀποβαλλόντων, μείζων μὲν ἡ ἐν ἀλεξανδρείᾳ εὑρίσκεται ἀναγκαίως, διὰ τὸ πλέον ἀφεστάναι χειμερινοῦ τρο-

τικοῦ

driam perueniens, quæ in fossura quinquagesima pars inuenitur sui orbis. Oportet igitur necessariò & à Syene in Alexandriam interuallum quinquagesimam eße partem maximi terræ circuli, idq; est stadiorum quinque milium. Vniuersus ergo circulus fit ducentorum quinquaginta milium. Atque hæc est doctrina Eratosthenis. Ponuntur etiam in hybernis solstitijs horologia in utraque ciuitate, & utraque iactante umbras, necessariò maior inuenitur in Alexandria, quód longius absit à solstitio hy

 berno

πικοῦ τὴν πόλιν ταύτην. λαμβάνοντες οὖν τὴν ὑπεροχὴν τῆς σκιᾶς, καθ' ἣν ὑπερέχεται ἡ ἐν Συήνῃ πρὸς τὴν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, εὑρίσκουσι καὶ ταύτην μόριον πεντηκοστὸν τοῦ μεγίστου τοῦ ἐν τῷ ὡρολογίῳ κύκλου. καὶ οὕτως καὶ ἀπὸ τούτου γνώριμον γίνεται, ὅτι πέντε καὶ εἴκοσι μυριάδων ἐστὶν ὁ μέγιστος τῆς γῆς κύκλος. ἔσται οὖν ἡ διάμετρος τῆς γῆς ὑπὲρ τὰς ὀκτὼ μυριάδας, τρίτον γε τοῦ μεγίστου τῶν ἐν αὐτῇ κύκλων ἔχειν ὀφείλουσα. οἱ οὖν λέγοντες, μὴ δύνασθαι τὴν γῆν σφαιρικὴν εἶναι, διά τε τὰ τῆς θαλάττης κοιλώματα, καὶ τὰς τῶν ὀρῶν ἐξοχάς,

berno hæc ciuitas. Capiendo igitur umbræ excessum, quo exceditur quæ in Syene, ab ea quæ in Alexandria, eam quoque inueniunt partem quinquagesimam maximi in horologio circuli. Et perinde etiam ab hoc dinoscitur ducentorum quinquaginta milium maximus terræ circulus. Erit itaque totius terræ dimetiens supra octoginta milia, ut habere oporteat tertiam partem maximi in ipsa orbis. Qui itaque aiunt terram globosam esse non posse, ob maris cauitates, & montium

fastigia

ἐξοχάς, πάνυ ἀλόγως τοῦτο δοξάζουσι. οὔτε γὰρ ὄρος ὑψηλότερον πεντεκαίδεκα σταδίων κατὰ τὴν κάθετον εὑρίσκεται, οὔτε θαλάσσης βάθος. τριάκοντα δὲ στάδιοι πρὸς πλεῖον ἢ μυριάδας ὀκτὼ σταδίων, οὐδένα λόγον ἔχουσιν. ἀλλὰ ὅμοιόν ἐστιν τοῦτο, ὡς εἰ καὶ κονιορτός τις ἐπὶ σφαίρας εἴη, αἵ τε ἐξοχαὶ αἱ περὶ τὰ σφαιρία τῶν πλατάνων οὐ κωλύουσιν αὐτὰ σφαιρία εἶναι. καίτοι αὗται πλείονα λόγον ἔχουσι πρὸς τὰ ὅλα τῶν σφαιρίων μεγέθη, ἢ αἱ κοιλότητες τῆς θαλάσσης, καὶ αἱ τῶν ὀρῶν ὑπεροχαὶ πρὸς τὸ πᾶν τῆς γῆς μέγεθος.

fastigia opinãtur. quod à ratione admodum abest. Neq; enim editior mõs quindecim stadijs ad perpendiculũ inuenitur, neq; maris profunditas triginta stadia ad summum, ad stadiorum octoginta milia ullam habent rationem. sed uel tale est, ut si in pila sit puluisculus quispiam, & eminẽtiæ circa sphæria platanorum non prohibẽt ipsa esse sphæria. Quanquam hæ maiorem habent rationem ad totas sphæriorum magnitudines, quàm cauitates maris, & montium fastigia ad totius terræ magnitudinem.

οὖσα δὲ τὸ μέγεθος ἡ γῆ ἡλίκη, διὰ τῶν προδεδηλωμένων ἐφόδων ἐπιδέδεικται, οὐ μόνον πρὸς τὸ σύμπαν τοῦ κόσμου μέγεθος σημείου λόγον ἐπέχουσα διὰ πολλῶν ἐλέγχεται, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ ἡλιακὸν ὕψος. οὗ κατὰ πολὺ μείζων ἐστὶν ἡ περιέχουσα τὰ ἀπλανῆ τῶν ἄστρων σφαῖρα. ὥσπερ οὖν εἰ καὶ ὕδωρ ἀμφορέων μυριάδες μύριαι, καθ' αὑτὰς μὲν θεωρούμεναι ἀξιόλογον ἔχουσι τὸ πλῆθος. πρὸς δὲ τὴν θάλασσαν, οὐδένα λόγον ἔχουσιν, ἀλλ' οὐδὲ πρὸς τὸν νεῖλον ἢ ἄλλον τινὰ τῶν ἀξιολόγων ποταμῶν. οὕτω καὶ ἡ γῆ, καθ' αὑτὴν μὲν ἐξετα-

Quanta sit terræ magnitudo, ex iam dictis præceptionibus est demonstratum. Non modò ad totius mundi magnitudinem, puncti rationem habere, multis conuincitur argumentis, sed etiam solare fastigium. At multo maior est globus, astra hærentia cœlo continens. Quemadmodum igitur amphorarum centena milia per se inspecta, magnitudinem ingentem habent: in maris autem comparatione rationem habent nullam, sed ne quidem ad Nilũ, alium'ue quempiam magnum fluuium: ita terra per se in quæstio-

ἐξεταζομένη, ἀξιόλογον φαίνεται τὸ μέγεθος ἔχειν, ἥ γε ὑπὲρ τὰς ὀκτὼ μυριάδας ἡ διάμετρός ἐστιν. οὔτε δὲ πρὸς τὸ ἡλιακὸν ὕψος λόγον τινὰ φαίνεται ἔχουσα, οὔτε πολὺ πλέον, πρὸς τὸ σύμπαν τοῦ κόσμου μέγεθος. λόγον γὰρ ὀφείλει ἔχειν μέγεθος πρὸς μέγεθος, ὁπόταν τὸ μεῖζον ὑπὸ τοῦ ἐλάσσονος οἷόν τ' ᾖ καταμετρηθῆναι, ἢ δεκαπλάσιον, φέρε εἰπεῖν, ἢ, εἰ βούλει, καὶ μυριοπλάσιον ὄν. ὁ δὲ τοῦ ὕδατος ἀμφορεὺς, οὐκ ἂν καταμετρήσειε τὴν θάλασσαν, ἀλλ' οὐδὲ τὸν Νεῖλον. ὥσπερ οὖν ὁ ἀμφορεὺς οὐδένα λόγον ἔχει πρὸς

τὰ εἰρη-

quæſtione habita, amplam habere uidetur magnitudinem, cuius dimetiẽs eſt ſupra octoginta milia: neq; tamen ad ſolare faſtigiũ quampiam rationem habere uidetur, & ne quidem multo magis ad totius mundi magnitudinem. Oportet nanq; magnitudinem ad magnitudinem habere rationem. cum maior minorẽ metiri potuerit. Verbi cauſa, ſi decupla fuerit tibi dicenda, uel decieſmilies tanta: at aquæ amphora neutiquam mare metietur, at ne quidem Nilum. Quemadmodũ igitur amphora nullam habet ad ea quæ di

cta ſunt

τὰ εἰρημένα, οὕτως οὐδὲ τὸ μέγεθος τῆς γῆς λόγον τινὰ πρὸς τὸ τοῦ κόσμου μέγεθος ἔχει. τοῦτο δὲ ἐκ πάνυ πολλῶν ἐλέγχεται, μόνον οὐχὶ γραμμικὰς ἐχόντων τὰς ἀποδείξεις. πρῶτον μὲν γὰρ, ὁ ἥλιος κατὰ πολὺ μείζων ὢν συμπάσης τῆς γῆς καὶ θαλάσσης (ὡς διὰ τῶν ἑξῆς ἀποδειχθήσεται) ὅσον ποδιαίαν ἡμῖν φαντασίαν ἀποπέμπει, καὶ ταῦτα λαμπρότατος ὤν. πάρεστιν οὖν γνῶναι, εἰ ἀπὸ τοῦ ἡλιακοῦ ὕψους ὁρῶμεν εἰς τὴν γῆν, ἤτοι οὐδ᾽ ὅλως ἂν ἡμῖν ὀφθείη, ἢ ἀστέρος τὸ βραχυτάτου τὸ μέγεθος ἔχουσα.

εἰ δὲ

cta sunt rationem, ita ne quidem magnitudo terræ rationem habet ullam ad mundi magnitudinem. Id admodum multis est comprobatũ argumentis, per lineares obtentis demonstrationes. Primo nanq; sol cum sit multo maior uniuersa terra, mariq; quemadmodũ mox demonstrabitur: tantus tamen pedalẽ nobis suggerit imaginem, cum sit fulgentissimus. Intelligere igitur nobis par est, si à solari fastigio in terram oculos deiicerimus, aut prorsus nihil cernimus, aut stellæ perexiguæ uidetur magnitudo.

Quod

εἰ δὲ ὑπὲρ τὰ ὑψηλότερα μέρη τοῦ ἡλίου μετεωρισθείημεν, καθ᾽ ὑπόθεσιν, καὶ ἐπ᾽ αὐτῆς τῆς τῶν ἀπλανῶν σφαίρας, οὐδ᾽ ὅλως ἂν ἡμῖν ὀφθείη ἡ γῆ. οὐδ᾽ εἰ τὴν ἴσην τῷ ἡλίῳ λαμπρότητα ἔχουσα ἐπινοηθείη. ὅθεν καὶ τοὺς ἀστέρας αὐτῆς μείζονας εἶναι ἀναγκαῖον. εἴ γε οὗτοι μὲν ἀπ᾽ αὐτῆς ὁρῶνται, ἀπὸ δὲ τοῦ ὕψους τῆς σφαίρας τῶν ἀπλανῶν οὐκ ἂν αὐτὴ ὀφθείη, καταπολύ γε τοῦ ἡλίου τὸ μέγεθος ἐλάττων ὑπάρχουσα. ἐπεὶ τάχα καὶ αὐτὸς ὁ ἥλιος ἐν τῷ ὕψει τῶν ἀπλανῶν ἐπινοηθεὶς ἀστριαῖος τὸ μέγεθος φανήσεται. γνώριμον δὲ, καὶ ἀπὸ τῆς περὶ τὰ ἄστρα θέας,

Quod si fieri queat, ut ad solem usque attollamur, cæterasq; uagas stellas, terra à nobis spectari non poterit, ne quidem etiam si solis fulgorem obtineat, ut par sit hærẽtes quoque cœlo stellas terra esse maiores, cum à terra cernantur. Et terra ipsa à uagarum stellarum globis sub uisum cadere non poßit, quòd sole multo sit minor, licet sol locum hærentium cœlo stellarum positus, non maior fortè in obtutum casurus sit stella. Liquet ergo ex his,

θέας, ὅτι ἡ γῆ στιγμιαία ἐστὶ πρὸς τὸ μέγεθος τοῦ κόσμου. ἀπὸ παντὸς γὰρ μέρους αὐτῆς, οὐ μόνον ἴσα ὁρᾶται, ἀλλὰ καὶ ὅμοια τῷ σχήματι. ὧν οὐδέτερον ἂν συνέβαινεν, εἰ μὴ αἱ προσπίπτουσαι εὐθεῖαι ἀπὸ παντὸς μέρους αὐτῆς πρὸς πάντα τὰ μέρη τοῦ οὐρανοῦ, ἴσαι ἦσαν ἀλλήλαις. ὅθεν κέντρου λόγον ἐπέχειν αὐτὴν πρὸς τὰ ὅλα ἀναγκαῖον. τοῦτο δὲ καὶ τὰ τοῦ ζωδιακοῦ δωδεκατημόρια συνίστησι. τὰ γὰρ ἓξ αὐτοῦ ὑπὲρ γῆν φαίνεται ἀκριβῶς, μηδεμίαν μοῖραν τοῦ κατὰ τὴν γῆν βάθους ἀποκρύπτοντος, ἀλλὰ μηδὲ πολλοστὸν μοίρας. καὶ εἰ γὰρ

ἀκριβῶς

his, puncti uicem terram obtinere mundanæ magnitudini collatam. Vndique enim à terra tam æqualia uidentur, quàm forma similia. Quod non eueniret, nisi omnes à terra ad cœlum productæ lineæ rectæ essent æquales, ut sit necesse centri rationem terram habere. Quod etiam arguunt signiferi partes duodecim, quando semper supra terram sex signa comparent, quam nullam leuat ab oculis terræ tumor, & ne scrupulum quidem partis ullum. Quandoquidem semper supra ter-

ram

ἀκριβῶς αἱ π΄ καὶ ρ΄ μοῖραι, ὑπὲρ γῆς εὑρίσκονται, καὶ τὸ τοῦ ἰσημερινοῦ δὲ ἥμισυ μέρος ἀεὶ ὑπὲρ γῆς ἐστίν. ὡς τοῦτο γνώριμον ἐκ τῶν ἰσημερινῶν, οὐδὲ ἀκαρειαίῳ τῆς ἡμέρας ὑπὸ τῆς νυκτὸς πλεονεκτουμένης. ὅπερ οὐκ ἂν συνέβαινεν, εἰ εἰς τὸ βάθος τῆς γῆς ἀπελαμβάνετό τι τοῦ ἰσημερινοῦ κύκλου, καὶ λόγον τινὰ πρὸς αὐτὸν εἶχον αἱ ὀκτὼ μυριάδες τοῦ βάθους τῆς γῆς. ὁρᾶται δὲ καὶ τοιοῦτόν τι ἐν τοῖς φαινομένοις. δύο εἰσὶν ἀστέρες καὶ τῇ χροιᾷ καὶ τὰ μεγέθη παραπλήσιοι, διαμετροῦντες ἀλλήλοις. ὁ μὲν γὰρ τοῦ σκορπίου ὁ δὲ τοῦ ταύρου,

τῶν ἀν-

ram octoginta ſupra centum partes, é terra emerſis ſe ſpectantur: pars quoque æquinoctialis dimidia ſupra terram ſemper, ut uidere ex æquinoctijs licet, citra differentiam ullam. Quod non eueniret, ſi quid æquinoctialis terra demeret aſpectui, & octoginta milia, aliquam haberet terræ craſsitudinis rationem ad cœlum, quod oculis quoq; uſurpatur. Sunt binæ ſtellæ tam colore, quàm magnitudine ſibi inuicem perſimiles, dimetiente oppoſitæ, Scorpij una, altera Tauri,

oriens

τὴν πεντεκαιδεκάτην ἐπέχει μοῖραν, μέσος ὢν τῶν ὑάδων. οὗτοι δὲ παρὰ τὴν χροιὰν ὅμοιοί εἰσιν ἀστόρδου, καὶ ἀεὶ μετὰ ταῦτα ἐπὶ τοῦ ὁρίζοντος θεωροῦνται. ὁ μὲν ἀνίσχων, ὁ δὲ καταδυόμενος. ὅπερ οὐκ ἂν συνέβαινεν, εἰ μέρει τινὶ τοῦ ζωδιακοῦ τὸ βάθος τῆς γῆς ἐπιπροσθεῖν οἷόν τ' ἦν. μετὰ ταῦτα γὰρ, τοῦ μὲν ἀνατέλλοντος, τοῦ δὲ καταδύοντος, προελάμβανεν ἂν ἡ τοῦ ἀνατέλλοντος δύσις τὴν τοῦ καταδύοντος ἀνατολὴν, παντὶ τῷ χρόνῳ, ᾧ τὸ ἐπιπροσθούμενον ὑπὸ τοῦ βάθους τῆς γῆς, μέρος τοῦ οὐρανοῦ, ἀναγκαῖον ἂν παρ' ἦν ἀνελθόντι,

Oriens tum una cum óccidit altera, quintũdecimum scrupulum tenens ad suculas, colore martiales, in finiente semper ambæ conspicuæ. Quod non eveniret, si quã modo partem terræ surrectio, cœli demeret prospectui, dum alia oriatur, alia óccidat. Præveniret enim ortus occasum omni tempore terræ obiectus, cœli'que pars ea necessariò foret ad or-

θόντι, ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος ὀφθῆναι. οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ὡρολογίων ἐλέγχεται ἡ γῆ, κέντρου λόγον ἐπέχουσα πρὸς τὴν ἡλιακὴν σφαῖραν. συμπεριέρχεται μὲν ἡ σκιὰ τῆς γῆς τῷ ἡλίῳ, ὡς καὶ Ὅμηρος ἐναργῶς δηλοῖ λέγων οὕτως,

Ἐν δ' ἔπεσ' ὠκεανῷ λαμπρὸν φάος ἠελίοιο
Ἕλκον νύκτα μέλαιναν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν.

Διαμετροῦσα δὲ ἀεὶ τὸν ἥλιον, καὶ κωνοειδὴς ὑπάρχουσα, αὐτὸ τὸ ἄκρον τῆς σκιᾶς, τὸ κέντρον τοῦ ἡλίου, κατὰ διάμετρον ἔχει ἀναγκαῖον. καταγράφεται τοίνυν τὰ

ad ortum emergẽs conspicua. At ab horologijs quoq; terra arguitur centri rationem obtinere ad solarem globum. Comitatur enim solem umbra terræ, ut Homerus quoq; perspicuè ostendit inquiens:

Labitur Oceano rutili lux splendida solis,
Terræ obductu nox atris circumuolat alis.

E regione semper soli opposita, ac turbinata, in ipso extremo umbræ solis centrum dimetiens habeant necesse est. In terra igitur describuntur ho-

ὡρολόγια ὑπὲρ τῆς γῆς ὑπὸ τῶν τεχνικῶν, ἔχοντα τὰς τῶν γνωμόνων σκιὰς, συναποδεικνούσας τῇ σκιᾷ τῆς γῆς. καὶ δεῖ πάντα τὰ ἄκρα τῶν γνωμόνων, κέντρου λόγον ἐπέχειν πρὸς τὴν ἡλιακὴν σφαῖραν. ἐπεὶ οὖν μηδέν ἐστιν ὡρολόγιον δυνάμενον καταγράφεσθαι ἐν τῷ μεσαιτάτῳ αὐτῆς, ἀλλ' ἐν παντὶ μορίῳ αὐτῆς δύναται τὸ ὡρολόγιον καταγράφεσθαι, φανερὸν ὡς πᾶσα ἡ γῆ κέντρου λόγον ἐπέχει πρὸς τὸ ἡλιακὸν ὕψος, καὶ τὴν ἀπὸ τούτου νοουμένην σφαῖραν. φανερὸν δὲ, ὅτι μὴ δύναται μιᾶς σφαίρας πολλὰ εἶναι κέντρα.

τοῦτον

rologia à fabris, quæ umbras gnomonum habent, quæ cum terræ umbra pariter redeunt. Oportet autem cuncta gnomonum extrema ad solis globum, centri rationem obtinere. Quoniam igitur describi non potest horologium in ipso terræ medioxumo, in omni tamen eius parte potest describi horologium, non dubium, quin tota terra ad solis fastigium centri rationem obtineat, & ab hoc intellectum globum. Illud etiam manifestum, ab una sphæra multa fieri centra non posse.

Hanc

τοιγαροῦν τὸν τοῦ κέντρου λόγον ἔχουσι οἱ πάντων τῶν δυναμένων ἐπὶ τῆς γῆς καταγράφεσθαι ὡρολογίων γνώμονες, ὃν ἂν εἰς ἓν σημεῖον συναχθέντες σχοῖεν. ἐπεὶ οὖν μηδὲν μέρος ἐστὶ τῆς γῆς, ἐν ᾧ οὐκ ἂν ἐγχωροίη ὡρολόγιον ἱδρυθῆναι, ὅλη ἡ γῆ κέντρου λόγον ἐπέχει πρὸς τὸ ἡλιακὸν ὕψος, καὶ τὴν ἀπὸ τούτου νοουμένην σφαῖραν. οὐ χρὴ δὲ ἀπορεῖν ἐνταῦθα, πῶς ἡ γῆ στιγμιαία οὖσα πρὸς τὸ μέγεθος τοῦ κόσμου, ἀναπέμπει τροφὴν τῷ τε οὐρανῷ, καὶ τοῖς ἐμπεριεχομένοις ἐν αὐτῷ ἄστροις τοσούτοις καὶ τὸ πλῆθος καὶ τὸ μέγεθος οὖσι. τῷ γὰρ ὄγκῳ,

Hinc igitur habent rationem, qui describi in terra possunt horologiorũ gnomones, quam ad unum quoque punctum coacti obtinuerint. Quoniam igitur pars terræ nulla est, in qua non contingat erigi horologium, tota terra centri obtinet rationem, ad solare collata fastigium, & ab eo intellectum globum. Hic ambigendum non est, cur terra puncti uicem gerens ad mundi magnitudinem, nutrimentum cœlo remittat, & cum eo pariter meãtibus astris, tot numero et magnitudine tãtis. Nam aceruo

βραχεῖα δ' ἐστὶν ἡ γῆ. τῇ δὲ δυνάμει, μεγίστη, σχεδὸν αὕτη τὸ πλεῖστον τῆς οὐσίας ὑπάρχουσα. εἰ γοῦν ἐπινοήσαιμεν αὐτὴν ἀπεῖραν ἢ εἰς ἀέρα, ἢ εἰς καπνὸν πᾶσαν ἀναλυομένην, πολὺ ἂν μείζων γένοιτο τῆς τοῦ κόσμου περιοχῆς. καὶ οὐ μόνον γε, εἰ καπνὸς, ἢ ἀὴρ, ἢ πῦρ γένοιτο, πολλῷ πλείων ἂν τοῦ κόσμου γένοιτο, ἀλλὰ καὶ εἰς κονιορτὸν ἀναλυθεῖσα. πάρεστι γοῦν ὁρᾶν, ὅτι καὶ τὰ εἰς καπνὸν ἀναλυόμενα τῶν ξύλων, σχεδὸν ἐπ' ἄπειρον χεῖται. καὶ ὁ ἐκθυμιώμενος λιβανωτὸς, καὶ ὁπόσα ἕτερα τῶν στερεῶν σωμάτων εἰς ἀτμὸν ἀναλύεται, καὶ εἰ τὸν οὐρανὸν σὺν τῷ ἀέρι

pauca quidem est terra, sed potestate maxima, ut essentia sit propè immensa. Si igitur ipsam intelligamus immensam, aut in fumum, aut in aërem resolutam, multo maior euadet mundi complexu. Nec solum si fumus, aut aër, aut ignis fiat, multo plus fiet quàm mundus, sed etiam in puluisculum resoluta. Licet enim nobis intueri etiam in fumum ligna resoluta in infinitum ferè profundi. Fumigatū quoq; thus, & quælibet alia solida corpora in uaporem resoluuntur. Et si cœlum cum aëre

καὶ τοῖς

κὰ τοῖς ἄστροις ἐπινοήσαιμεν συναγόμενον εἰς τὸ τῆς γῆς πύκνωμα, εἰς ἐλάττονα ὄγκον αὐτοῦ συσταλείη ἄν. ὥστε τῷ μὲν ὄγκῳ ἡ γῆ στιγμιαία ὡς πρὸς τὸν κόσμον οὖσα, ἀφράστῳ δὲ τῇ δυνάμει κεχρημένη, καὶ σχεδὸν ἐπ' ἄπειρον χεῖσθαι φύσιν ἔχουσα, οὐκ ἐστὶν ἀδύνατος ἀναπέμπειν τροφὴν τῷ οὐρανῷ καὶ τοῖς ἐν τῷ οὐρανῷ. οὐδ' ἂν ἐξαναλυθείη τούτου ἕνεκα ἐν μέρει, καὶ αὐτὴ ἀντιλαμβάνουσά τινα ἔκ τε ἀέρος καὶ ἐξ οὐρανοῦ. ὁδὸς γὰρ ἄνω κάτω φησὶν ὁ Ἡράκλειτος, διὰ ὅλης τρέπεσθαι τὸ μεταβάλλειν πεφυκὸς εἰς πᾶν, τῷ δημιουργῷ

ὑπακού-

& astris intelligamus collectũ in terræ concretionem, in aceruum ipsa minorem corripietur. Proinde aceruo quidem terra puncti uicem gerit mundo collata: at potestate ineffabilis, & propè in infinitum eius natura diffunditur, ut impos non sit alimentũ cœlo remittere, et eis quæ in cœlo sunt, nec tamẽ ideo absumitur. In parte ipsa quoq; quæpiã sibi assumẽs ex aëre et ex cœlo. Via nanq; sursum ac deorsum, inquit Heraclitus, per uniuersam uertitur essentiam, uim mutationi agnatã habens, per uniuersum opifici

ὑπακούσης, εἰς τὴν τῶν ὅλων διοίκησιν καὶ διαμονήν. πρὸς μὲν οὖν τὸ ἡλιακὸν ὕψος, σημείου λόγον ἐπέχειν ἡ γῆ. πρὸς δὲ τὴν σεληνιακὴν σφαῖραν, κατασκευάζοντες τινὲς, ὅτι μὴ σημείου λόγον ἐπέχει, τοιούτοις χρῶνται ἐπιχειρήμασιν.

οὐ φαίνεται, φασὶ, τὰ διαστήματα αὐτῆς τὰ πρὸς τὰ ἄστρα, ἴσα κατὰ πᾶν κλίμα. ἀλλὰ τῇ αὐτῇ ὥρᾳ, παρ' οἷς μὲν μείζονα, παρ' οἷς δὲ ἐλάττονα. ὅπερ οὐκ ἂν συνέβαινεν, εἰ αἱ προσπίπτουσαι ἀπὸ τῆς γῆς εὐθεῖαι πρὸς τὸ σεληνιακὸν ὕψος, ἴσαι ὑπῆρχον. ἴσα γὰρ ἂν καὶ τὰ διαστήματα ἐφαίνετο.

τίθενται

obtemperans ad omnium dispensationem ac permanentiam. Ad solare itaq; fastigium puncti rationem habere quidam confirmarunt, huiusmodi innixi aggreßionibus, ratiocinationibusq;.

Non apparent (inquiunt) eius interualla ad astra æqualia, per omne clima, sed eadem hora apud alios maiora, apud alios minora. Quod non eueniret, si protensæ à terra rectæ lineæ ad luminare fastigium, æquales forent. Aequalia nanque etiam interualla apparerent.

Ponunt

τιθέασι δὲ καὶ τὴν τοῦ ἡλίου ἔκλειψιν, τούτου σημεῖον, οὐ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ἐπίσης ἐκλείποντος αὐτοῦ, ἀλλὰ πολλάκις παρ' οἷς μὲν ὅλου, παρ' οἷς δὲ κατὰ μέρος, παρ' οἷς δὲ οὐδ' ὅλως· οὐδὲ τούτου ἂν συμβαίνοντος, εἰ στιγμιαία ἦν πρὸς τὸ ὕψος αὐτῆς ἡ γῆ. ἀλλὰ μὴν ἀξιόλογον ἔχει τὸ διάστημα. καὶ οὕτως, οἷς μὲν τελέως, οἷς δὲ κατὰ μέρος, οἷς δ' οὐδ' ὅλως ἐπισκοτεῖ ἡ σελήνη. ἔνιοι λέγοντες, μὴ ἐπέχειν σημείου λόγον τὴν γῆν πρὸς τὸν οὐρανὸν δηλαδή, τοιούτοις χρῶνται ἐπιχειρήμασι. φασίν, ὅτι ἡ ὄψις εἰς ὕψος ἐξαιρομένη, τὰ ἐν τοῖς

Ponunt uerò etiam solis defectum huius rei signum, non apud omnès ipso deficiente, sed plerunque apud alios totus occultatur, apud alios pars, apud alios non omnino. Neque id contigerit, si puncti uicem gerat terra ad lunæ fastigium. Cæterum non ingens habet interuallum, & perinde aliꝭs quidem absolutè, aliꝭs uerò in parte, aliꝭs porrò non prorsus opaca euidit luna. Qui uerò aiunt, non obtinere puncti rationem terram, his utuntur aggreßionibus, dicentes, uisus in sublime sublatus, in

ἐπιπέδοις οὐ θεωρούμενα, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὁρίζοντα κεκρυμμένα, θεωρεῖ, ὅσῳ ὑψηλότερα ἐπαίρεται μᾶλλον. ὥστε οὐκ ἀπὸ παντὸς μέρους τῆς γῆς εἰς ἴσα διαιρεῖται ὁ οὐρανός. ὃ δοκεῖ τεκμήριον εἶναι, τοῦ λόγον σημείου τὴν γῆν μὴ ἐπέχειν πρὸς τὸν οὐρανόν. ῥητέον οὖν πρὸς τοῦτο, ὅτι τὸ σχῆμα τῆς γῆς περιφερὲς ὄν, τούτου αἴτιον γίνεται. ὥστε καὶ εἰ σταδιαία τὸ μέγεθος ἦν ἡ γῆ, μέση κειμένη ὁμοίως καὶ περιφερὴς οὖσα. τὸ ὅμοιον ἂν συνέβαινε. καὶ οὐ δήπου συνεχώρει ἂν λέγειν, ὅτι μηδὲ ἡ οὕτως βραχεῖα, σημείου λόγον ἐπέχει πρὸς τὸν κόσμον. τὸ

σχῆμα

planis non perfecta, ſed ſub finiente occultata, inſpicit quãto ſublimiora attolluntur. Proinde non ab omni terræ parte in partes æquales dirimitur cœlum, quæ uidetur portio eſſe puncti rationem terra non obtinentes. Huic igitur ambiguitati ita eſt occurrendum, quòd terræ figura cum ſit circularis, huius rei cauſa eſt, quamobrem ſi terræ magnitudo ſit ſtadiæa, mediũ obtinens, & circuloſa, idẽ quoq; eueniret, nec quicq̃ dicendũ eueniret: quia neq; ita pauca puncti rationem admodum obtineret.

Figura

σχῆμα οὖν τοῦτο αἴτιον ἡγητέον. καὶ εἴ τις ἀπὸ παντὸς σημείου τῆς γῆς, ἐπίπεδον ἐκβάλλει τῇ ἐπινοίᾳ, οὐκ ἂν πλέον οὐδ᾽ ἔλαττον τοῦ κόσμου ὑπὲρ γῆς ὀφθείη, ἀλλὰ ἴσον καὶ ἀπὸ ὕψους καὶ ἀπὸ τῶν χθαμαλῶν. τὰ μὲν τὰ μεγέθη τῶν ἄστρων ἴσα φαίνεται, καὶ ἀπὸ ὕψους καὶ ἐκ θαλάσσης. τάχα δ᾽ ἄν τις κἀκεῖνο φήσειεν ἐνταῦθα, διότι ἐκ τῶν πεδίων καὶ τῆς θαλάσσης, εἰ μὴ ἐθεωρεῖτο τὸ ἡμικόσμιον ὑπὲρ γῆς, ἀπὸ γοῦν μόνων τῶν ὑψηλοτάτων, τάχα ἂν εἶχέ τινος λόγου τὸ ἀπ᾽ αὐτῶν λεγόμενον, ἀπό γε τῶν ὑψηλοτάτων, εἰς δύο ἴσα διαιρουμένου τοῦ κόσμου,

Figura igitur huius causa esse existimanda est. Ac si quis ab omni terræ puncto planum opinatione educat, non plus aut minus mundi supra terram perspexerit, sed æqualiter, & à sublimi, & ab humilibus locis. magnitudines certè astrorũ æquales apparent, & ab editißimis locis, & ex mari. Illud hic fortasse quispiã dixerit, quoniã ex cãpis & mari, si nõ spectetur hemicosmiũ supra terrã, à solis certè editißimis locis forte habuerit quod ab ipsis dictũ rationẽ aliquã, ut ab editißimis locis in duas partes æquales diuiso mundo,

κόσμου, ἐκ δὲ τῶν χθαμαλῶν, οὐκέτι, ἀλλὰ μείονος τοῦ ὑπὲρ γῆς φαινομένου. νυνὶ δὲ, οὐδὲν πρὸς λόγον ἐστὶν, εἰ ὑψουμένης τῆς ὄψεως τὸ πλέον ὑπὲρ γῆς θεωρεῖται, τῷ σφαιροειδεῖ τῆς γῆς σχήματι τούτου γινομένου ἀναγκαίως. τεκμήριον δὲ ποιεῖσθαι (εἰ ἄρα δεῖ) τοῦ μὴ εἶναι τὴν γῆν πρὸς τὰ ὅλα στιγμιαίαν, οὐκ εἰ πλέον τοῦ κόσμου ἢ τὸ ἥμισυ ἐξαιρομένης τῆς ὄψεως ὁρᾶσθαι δυνατὸν, ἀλλ' εἰ μὴ ἐκ τῶν ἐπιπέδων τὸ ἴσον αὐτοῦ ὑπὲρ γῆς ὁρᾶται. τῶν μὲν ἐκ τῶν χθαμαλῶν ὁριζόντων, ἐπιπέδων ὄντων. τῶν δὲ ἐξ ὕψους ὁρωμένων, κωνοειδῶν

καὶ

mundo, & ex deiectis ac humilibus nequaq̃, ſed ſupra terram maior appareat. Nũc uerò ad hanc rationẽ nihil eſt, ſi ſublato uiſu plus ſupra terram ſpectatur, eueniente hoc neceſſario in globoſa terræ figura. Inde poſſumus coniectare, terram dicendam non eſſe eiuſmodi, ut collata uniuerſo puncti uicem gerat: non etiam, ſi plus mundi quàm dimidium ſublato uiſu ſpectari potuerit. Cæterum ſi non ex planis ipſius æquale ſupra terrã ſpectatur, ex humilib. quidẽ ubi ſint plani finiẽtes: è ſublimi aũt ſpectatis, & qui tur

binati

καὶ ὄντων καὶ καλουμένων. φασὶ δὲ πρὸς τοῖς εἰρημένοις, διότι μὴ δι᾽ ἂν τὰ μὲν κατέψυκτο, τὰ δὲ διεκέκαυτο, τὰ δὲ εὔκρατα μέρη τῆς γῆς ὑπῆρχεν, εἰ μὴ ἀξιόλογα εἶχε τὰ διαστήματα πρὸς τὴν ἡλιακὴν σφαῖραν. ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ἂν ἐλέγετο προσιέναι ἡμῖν, καὶ πάλιν ἀναχωρεῖν ὁ ἥλιος, στιγμιαίας οὔσης τῆς γῆς. ῥητέον οὖν πρὸς ταῦτα, ὅτι καὶ τούτων πάντων τὸ σχῆμα τῆς γῆς αἴτιόν ἐστι. παρὰ γὰρ τὸ, πῶς ἀποπέμπεσθαι τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας ἐπὶ τὰ τῆς γῆς κλίματα, διακέκαυταί τινα, τὰ δὲ κατέψυκται, καὶ συγ-

κρασίας

binati ſint & appellentur. Ad ea inſuper quæ dicta ſunt, aiunt quidã, quia neq; alia quidẽ inhorreſcerent gelu, alia uerò torrerentur æſtu. & alia loca eſſent temperata, niſi ſatis magna haberet interualla ad ſolarem globum. At ne quidẽ diceretur ad nos accedere ſol, rurſusq; abire, ſi terra puncti uicem gereret. Occurrendũ igitur, hisq; reſpondendum, horum omnium terræ figuram cauſam eſſe. Nam ex iaculatu tali ſolarium radiorum ad terræ climata, & torrentur partes aliæ, & refrigerantur aliæ, & tem-

periem

κρασίας ἐχόμεναι ὅτι, τούτου καὶ ἐν τοῖς μερικωτέροις, καὶ πρὸς ὀλίγον ἀπ' ἀλλήλων διεστῶσι θεωρουμένου. τινὰ γοῦν τῶν περὶ τὴν Ἧλιν καυστώδη ἐστὶ τῆς παρακειμένης ἀχαΐας, οὐκ ἔτι τὸ πνιγῶδες ἐχούσης· ὥστε καὶ εἰ βραχεῖα ἦν γῆ, τὸ παραπλήσιον ἂν συνέβαινε, μὴ ὅμοιον ὡδὶ πάντα τὰ κλίματα αὐτῆς, τῶν ἀκτίνων καταπεμπομένων. ἀλλὰ ἐφ' ὧν μὲν τὸ ὀρθὸν καὶ ἔντονον ἀπὸ τῆς ἀκτῖνος ἐχόντων. ἐφ' ὧν δὲ τὸ πλάγιον καὶ ἀνειμένον, καὶ τὸ προσιέναι ἡμῖν καὶ πάλιν ἀποχωρεῖν τὸν ἥλιον, ἥτοι τὴν πρὸς τὴν κορυφὴν λέγεται σχέσιν. ἐπεὶ

periem aliæ consequuntur. Quod planè nobis licet perspicere in magis particularibus locis, & parũ admodum inter se inuicem distantibus. quædã nimirũ loca circa Helim exusta sunt, adhærente Achaia, nihil habente suggillosum, ut si etiam paucula sit terra, id propemodum euenturum sit, non æquè in cunctis eius climata dispersis radijs, sed loca alia rectum & ualidum ex radio solem admittũt, alia autem obliquum & remissum, modò ad nos accedendo, modò recedẽdo sol ad verticẽ dicitur habere affectionẽ. Quan-

ἐπεὶ αἵ γε ἐκβαλλόμεναι ἀπὸ τῆς γῆς εὐθεῖαι, πρὸς καρκίνον καὶ αἰγόκερων, ἴσαι εἰσὶν ἀλλήλαις. καὶ ὅτι μὲν κέντρου λόγον ἐπέχει ἡ γῆ, διά τε τούτων καὶ ἑτέρων πολλῶν δείκνυται. προειρηκότες δὲ ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἐπιχειρημάτων, ὡς κατὰ πολὺ μείζων ὁ ἥλιος ὢν αὐτῆς, ὅσον ποδιαίαν ἡμῖν φαντασίαν ἀποπέμπει. ἑξῆς αὐτὸ τοῦτο ἐπιδεῖξαι ὀφείλομεν, ὅσα ἐν τοιαύτῃ εἰσαγωγῇ αὐτάρκη μὲν, προφερόμενοι ἰδίας τινῶν, ὥσπερ εἰ μόνου τούτου συντάγματα πεποιηκότων, ὧν ἐστι καὶ ποσειδώνιος.

ΚΛΕΟ-

Quandoquidem quæ à terra eijciũtur rectæ lineæ, ad cancrum & capricornum inter se inuicem sunt æquales. Quodq; centri habeat terra rationem, his atq; alijs multis demonstratur argumẽtis. Præfati sumus in primo Epichirematum, quemadmodũ multo maior est sol quàm terra, tametsi pedalẽ nobis uidetur referre imaginẽ, id mox demonstrare moliemur quantũ huic satis uidebitur institutioni, promẽdo præcipuas quasdam de hoc sole nõnullorum indagines, inter quos præcipuus nobis author Posidonius.

CLEO-

ΚΛΕΟΜΗΔΟΥΣ

κυκλικῆς θεωρίας μετεώρων βιβλίον β.

Ἐπίκουρος δὲ καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ἀπὸ τῆς αἱρέσεως, τηλικοῦτον εἶναι τὸν ἥλιον ἀπεφήναντο, ἡλίκος φαίνεται, αὐτῇ τῇ διὰ τῆς ὄψεως φαντασίᾳ κατακολουθήσαντες, καὶ ταύτην τοῦ μεγέθους αὐτοῦ κριτήριον ποιησάμενοι. πάρεστι δ' ὁρᾶν, τὸ ἀκόλουθον τῇ ἐκφράσει αὐτοῦ. εἰ γὰρ τηλικοῦτός ἐστιν, ἡλίκος φαίνεται, οὐκ ἄδηλον, ὡς πολλὰ ὁμοῦ μεγέθη περὶ αὐτὸν θήσεται. ἀνατέλλων μὲν γὰρ καὶ καταδυόμενος, μείζων φαίνεται. μεσουρανῶν δὲ, μικρότερος. ἀπὸ δὲ τῶν

CLEOMEDIS

Cyclicæ inſpectionis meteororũ Liber Secundus.

Epicurus, & eiuſdem factionis plerique alij, tantillum eſſe ſolem pronunciarunt, quantus apparet, uiſus ſequentes imaginem, quam eius magnitudinis iudicem conſtituerũt. Par eſt igitur quod abnegant, nobis inſpicere. Si tãtillus eſt ſol, quãtus nobis apparet, non dubium quin multæ ſimul ipſum magnitudines concipiant. Si quidẽ tam oriens quàm occidens maior apparet, at medium nactus cœlum, minor: ex editiſsi-

ἐκ τῶν ὑψηλοτάτων μερῶν ὁπόταν ἀνατέλλῃ, μέγιστος φαντάζεται. ἢ ἐκεῖνο δεήσει λέγειν αὐτοὺς, ὅτι πολλὰ περὶ αὐτὸν ὁμοῦ μεγέθη ἐστίν. ἢ εἰ τοῦτο φανερῶς ἄτοπόν ἐστιν, ἀναγκαιότατον ὁμολογεῖν αὐτοὺς, ὅτι μὴ ἔστι τηλικοῦτος, ἡλίκος φαίνεται. ἔνιοι δέ φασιν, ὅτι μείζων ἡμῖν ἀνίσχων καὶ δυόμενος φαντάζεται, πλατυνομένου τοῦ πυρὸς αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ἀέρος, κατὰ τὴν ἄνοδον ῥύμην. τοῦτο δ' ἐσχάτης ἔχεται ἀπαιδευσίας. ἡ γὰρ γῆ μεσαιτάτη τοῦ κόσμου κειμένη, καὶ κέντρου λόγον ἐπέχουσα, ἀπὸ παντὸς μέρους τὸ ἴσον ἀπέχει τῆς ἡλιακῆς σφαίρας.

editißimis montibus cũ exoritur, maximus apparet. Aut igitur ipſos fateri oportet, magnitudines ipſum multas ſimul obtinere: aut ſi id perſpicuè abſurdum ſit, manifeſtò concedendum eſt ipſis, tantillum non eſſe quantus appareat. Sunt autem qui dicant, maiorem nobis in ortu & occaſu imagine deprehendi, latè eius igni explicato, ab aëre per aſcenſus fluxum: quod extremæ prorſus eſt imperitiæ. Terra nanque mundi medioxumum obtinens, & centri rationem, undique à ſolari globo perææquè abeſt,

σφαίρας. καὶ οὔτε ἐπὶ τῆς ἀνατολὴν, οὔτε ἐπὶ τῆς δύσιν, οὔτε κατ' ἄλλο τι τῆς πορείας μόριον ὁ ἥλιος πελάζει τῷ ἀέρι. ἀλλ' οὐδὲ ἐπὶ ταυτὸ παρὰ πᾶσιν ἀνατέλλει, ἀλλὰ τῆς γῆς σφαιρικῷ τῷ σχήματι κεχρημένης, ἄλλοτε παρ' ἄλλοις καὶ ἀνίσχει, καὶ δύεται, καὶ μεσουρανεῖ. ὥστε ἐπεὶ ἐγχωρεῖ παρ' οἷς μὲν ἀνατέλλειν αὐτὸν, παρ' οἷς δὲ μεσουρανεῖν, ὁμοῦ καὶ μείζων καὶ μικρότερος γενήσεται. μείζων μὲν, οἷς ἀνατέλλει. μικρότερος δὲ, οἷς μεσουρανεῖ, ἐπὶ τὴν αὐτὴν ὥραν. ὧν οὐδὲν οὐδὲν ἀλογώτερον. τὰ μὲν οὖν τοιαῦτα τῶν ὑποφερομένων, ἐσχάτων μὲν

abest, neque oriens, neque occidens, neque in quapiam alia itineris parte sol aëri proximus accedit: sed ne quidem per idem tempus omnibus exoritur, cum globosæ sit terra figuræ, aliàs apud alios & oritur, & óccidit, & medium obtinet cælum. Proinde cum incedit apud alios oriens, et apud alios medium tenens cœlum, simul & maior et minor fiet. Maior quidē quibus oritur, minor uerò quibus medium tenet cœlum, eodem horæ momento, quo nihil est putidius. Talia igitur quæ iactantur, sunt inanitatis extremæ,

ἀλεγνὰ καὶ κηφηνώδη. μείζων δὲ ἡμῖν ὁ ἥλιος, ἀνίσχων καὶ δυόμενος φαντάζεται, ἐλάττων δὲ κατὰ τὸ μεσουράνημα. ἐπειδὴ πρὸς μὲν τῷ ὁρίζοντι, ὁρῶμεν αὐτὸν διὰ παχυτέρου τοῦ ἀέρος, καὶ νοτερωτέρου μᾶλλον, (τοιοῦτος γὰρ ὁ προσγειότερος ἀὴρ) μεσουρανοῦντα δὲ, διὰ καθαρωτέρου. καὶ οὕτως ἐνταῦθα μὲν, ἡ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἀποπεμπομένη ἐπ' αὐτὸν ἀκτὶς, οὐ περικλᾶται. ἡ δὲ ἐπὶ τὸν ὁρίζοντα ἀποπεμπομένη, ὁπότε ἀνίσχοι καὶ δύοιτο, περικλᾶται ἀναγκαίως, παχυτέρῳ καὶ νοτερῷ τῷ ἀέρι ἐντυγχάνουσα. καὶ οὕτως μείζων ἡμῖν φαντάζεται	extremæ, atque socordiæ. Maior itaque nobis sol & occidens imagine concipitur, minorque cum medio cœli inuehitur spacio. Cũ ipsum finienti propinquum spectamus, ob aëris crassitudinem & humiditatem, talis nanque aër terræ uicinior. At medium tenens cœlum purgatior, ita hic ab oculis dimissus ad ipsum radius non refringitur, sed ad finientem emissus, cum orietur aut occidet, confringatur necesse est, in crassiorem & humidiorem aërem incurrens. Atque ita maior nobis sol occurrit ex

τάζεται ὁ ἥλιος. ὥσπερ ἀμέλει καὶ τὰ καθ' ὕδατος ὄντα, ἀλλοιότερα, ἢ ἔστι, φαντάζεται ἡμῖν, διὰ τὸ μὴ κατ' εὐθυωρίαν ὁρᾶσθαι. πάντα οὖν τὰ οὕτως ἔχοντα, πάθη τῆς ἡμετέρας ὄψεως ἡγητέον, ἀλλὰ μὴ μὰ δία τῶν ὁρωμένων συμπτωμάτων. λέγεται δὲ καὶ ἐκ βαθέων θεωρούμενος φρεάτων ὁ ἥλιος, ὅπου γε τοῦτο ἐγχωρεῖ, πολὺ μείζων φαντάζεσθαι, ἅτε διὰ νοτεροῦ τοῦ ἐν τῷ φρέατι ἀέρος ὁρώμενος. καὶ οὐδὲ ἔνεστιν εἰπεῖν ἐνταῦθα, ὅτι τοῖς μὲν ἐκ φρέατος ὁρῶσι μεγεθύνεται ὁ ἥλιος, τοῖς δὲ ἄνωθεν εἰς αὐτὸν ἀφορῶσι σμικρύνεται.

ἀλλ

rit ex imagine, quemadmodum quæ in aqua merguntur, solent. Alterius qualitatis ex imagine nobis apparent, quod recto spectentur obtutu. Quæcunq; igitur ita habent, nostri uisus sunt existimandæ passiones, nõ eorũ quæ spectantur accidentia. Fertur quoq; de profundis spectatus sol puteis, ubi id usu euenerit, multo maior cõcipi ex imagine, utpote per humidiorem puteo spectatus aërẽ. Neq; est quod hic dicas, ex puteo spectantibus magnitudine solẽ grandescere, supernè uerò in ipsum cõijcientibus oculos attenuari.

At

ἀλλ' εὔδηλον, ὡς τὸ σκοτεινὸν καὶ ἰκμῶδες ἐχόμενον τοῦ ἐν τῷ φρέατι ἀέρος, μείζονα ποιεῖ αὐτὴν φαντάζεσθαι τοῖς ὁρῶσι. διάστημα δὲ αὐτοῦ μεῖζον καὶ ἔλαττον ἡμῖν φαντάζεται. μεσουρανῶν μὲν, ἔγγιστα φαντάζεται ἡμῖν. ἀνατέλλων δὲ καὶ καταδυόμενος, πορρωτέρω. ἀπὸ δὲ τῶν ὑψηλοτάτων ὀρῶν, αὐτοῦ πλέον ἀφεστὼς φαίνεται. καὶ ὅπου μὲν ἐγγὺς, καὶ σμικρότατος. ὅπου δὲ πλέον ἡμῖν τὸ ἐπ' αὐτὸν διάστημα φαντάζεται, καὶ αὐτὸς μείζων εἶναι δοκεῖ τῆς περὶ τὸν ἀέρα ποιότητος, πάντων τῶν τοιούτων αἰτίας γινομένης. διὰ μὲν γὰρ νοτεροῦ καὶ παχυ-

At certum eſt, tenebricum & humectum in puteo aërem, maiorem ſpectantibus ipſius obijcere imaginẽ. uerùm ipſius interuallum maiorem & minorẽ uiſui obijcit. Mediũ enim tenens cœlum, proximus nobis uideri datur: oriens autem & occidẽs, longinquior. Sed ab editißimis montibus multo apparet eſſe remotior, & ubi propè quidẽ apparet, etiã perexiguus, ubi plus nobis ad ipſum uidetur interuallum, ipſeq; maior eſſe exiſtimatur, ex aëris qualitate, omnium huiuſmodi cauſa adueniente. nam per humidiorem & craßio-

παχυτέρου ἀέρος ὁρώ-
μενος, μείζων ἡμῖν καὶ
πλέον ἀφεστὼς φαίνε-
ται. διὰ δὲ καθαροῦ, ἐλάτ-
των τῷ μεγέθει, καὶ ἐγγύ-
ον τὸ διάστημα. ὥστε εἰ
δυνατὸν ἦν ἡμῖν, φησὶν
ὁ ποσειδώνιος, διά τε
τοίχων στερεῶν, καὶ τῶν
ἄλλων σωμάτων ὁρᾶν,
ὡς ὁ λυγκεὺς μυθεύεται,
κατὰ πολὺ μείζων ἂν
ἐφαντάζετο ἡμῖν ὁ ἥ-
λιος, διὰ τούτων ὁρώμε-
νος, καὶ πολὺ μεῖζον διά-
στημα ἀφεστώς. μείζονος
δὲ αὐτοῦ καὶ ἐλάσσονος
φαινομένου ἡμῖν, καὶ ὁ-
μοίως τῶν καθ' αὐτὸν δια-
στημάτων μειζόνων τε
καὶ μειόνων, ὁ κατ' ἀλή-
θειαν ἐπιβάλλων αὐτῷ
κῶνος ἀπὸ τῶν ἀπὸ γῆς
ἀποχεο-

craßiorem perspectu
aërem, maior nobis &
plus abesse uidetur:
per aërem uerò puru
minor magnitudine,
& interuallo proxi
mus. Proinde si fieri
poßit, inquit Posido-
nius, ut per solidos
parietes, per'que alia
spectemus corpora, ut
in fabulis Lynceus, mul
to maior nobis sol ima-
gine conciperetur, per
ea perspectus, maio-
re'que abesse crede-
retur interuallo. Ma-
iore autem ipso & mi-
nore apparente nobis,
itidemq; eisdem nobis
interuallis maioribus
ac minoribus, re ipsa co
nus in ipsum iactus, ab
effusis

ἐκχεομένων ἀκτίνων τῆς ὄψεως, μέγιστός ἐστιν ἀναγκαίως. συναγομένου δὲ καὶ τοῦ μεγέθους αὐτοῦ καὶ τοῦ διαστήματος κατὰ φαντασίαν εἰς ἐλάχιστον, δυνάμεθα δύο κώνους ἐπινοεῖν. ἕνα μὲν τὸν καθ' ἀλήθειαν αὐτῷ ἐπιβάλλοντα, ἕτερον δὲ τὸν κατὰ φαντασίαν. ὧν κορυφὴ μὲν γενήσεται μία πρὸς τῇ κόρῃ τοῦ ὄψεος. βάσεις δὲ, ἡ μὲν καθ' ἀλήθειαν, ἡ δὲ κατὰ φαντασίαν. ὡς οὖν ἕξει ἡ καθ' ἀλήθειαν ἀπόστασις πρὸς τὴν φαινομένην, οὕτως ἕξει καὶ τὸ καθ' ἀλήθειαν μέγεθος πρὸς τὸ φανταζόμενον ἡμῖν. αἱ γὰρ βάσεις τῶν κώνων, ἴσαι ταῖς διαμέ-

effusis à uisu radijs exuberans sit necesse est. Collecta uerò etiam eius magnitudine atq; interuallo, ex uisione, in minimum possimus binos conos intelligere, unum quidem re ipsa ei coniectum, alterum ex uisione, quorum uertex quidẽ unus fiet in uertice uisus, sed bases eiusmodi, ut una sit re ipsa, altera uisione. Vt igitur habebit re ipsa distantia ad uisionem deprehensam, ita etiam habebit re ipsa magnitudo, ad id quod nobis uisione conceptum est. Nam conorum bases sunt, dimetientibus nempe diame-

τροις εἰσίν, ἡ μὲν τῇ καθ' ἀλήθειαν, ἡ δὲ τῇ κατὰ φαντασίαν. ὡς οὖν ἔχει τὸ καθ' ἀλήθειαν διάστημα, πρὸς τὸ κατὰ φαντασίαν, οὕτως ἔχειν δεῖ καὶ τὸ καθ' ἀλήθειαν μέγεθος, πρὸς τὸ φανταζόμενον. τὸ δὲ καθ' ἀλήθειαν διάστημα, τοῦ κατὰ φαντασίαν σχεδὸν ἀπειρομείζόν ἐστιν, σημείου λόγον ἐπεχούσης τῆς γῆς πρὸς τὸ ἡλιακὸν ὕψος, καὶ τὴν ἀπ' αὐτοῦ νοουμένην σφαῖραν. καὶ τὸ καθ' ἀλήθειαν ἄρα μέγεθος, τοῦ κατὰ φαντασίαν μεγέθους ἀπειρομείζον εἶναι, ἀναγκαιότατόν ἐστιν. οὐκ ἄρα τηλικοῦτός ἐστιν ὁ ἥλιος, ἡλίκος φαίνεται.

ται. καὶ

tris æquales: una quidem re ipsa, altera uero uisione. Vt ergo habet re ipsa interuallum, ad id quod ex uisione, ita etiam habere oportet, quæ re ipsa magnitudo ad eam quæ uisione. At re ipsa interuallum ad id quod uisione, propemodum infinities maius est, puncti rationẽ habente terra ad solare fastigium, & ab ipso intelligentia perceptum globum. Ergo re ipsa magnitudo, ex uisione magnitudine, infinities maior sit, maximè necessarium est. Non ergo tantillus est sol quantus uidetur.

Præte-

τι. καὶ μὴν, εἰ τηλικοῦτός ἐστιν ὁ ἥλιος, ἡλίκος φαίνεται, ἂν ἐπινοήσωμεν αὐτὸν διπλασίονα γενόμενον, εἰς δύο διαιρουμένου, ἑκατέρου αὐτοῦ τῶν μερῶν, ποδιαῖον γενήσεται. ὥστε εἰ καὶ ἐπὶ τοσοῦτον ἐπινοήσαιμεν αὐξανόμενον αὐτὸν, ὡς ἐπὶ μυριάδων ἑκατὸν σταδίων διαστήματα ἐκτείνεσθαι, ἕκαστον αὐτοῦ τῶν ποδιαίων μερῶν, ἡλίκον ἐστὶ φανήσεται. εἰ δὲ τοῦτο, ἀκόλουθον ἂν εἴη καὶ αὐτὸν τηλικοῦτον, ἡλίκος ἐστὶ φαίνεσθαι. τούτου προδήλως ἀδυνάτου ὄντος. οὐ γὰρ οἷόν τε ἐπὶ τοσοῦτον ἐξικνεῖσθαι δυνάμεως τὴν ἀνθρωπίνην ὄψιν, ὡς τὰ ἐπὶ μυριάδας

Præterea ſi tantillus eſt ſol quantus apparet, ſi ipſum intelligamus duplum effectum, in duos diuiſi utralibet pars, pedalis apparebit. Proinde & ſi in tantum intelligamus ipſum excreuiſse, ut ad centies dena milia ſtadiorum ipſius utraque interuallo explicetur, pars pedalis quanta eſt, apparebit. Quod ſi fuerit, conſequens erit, etiam ipſum apparere quantus eſt. quod perſpicuè impoßibile eſt. Neque enim fieri poteſt, ut in tantam perueniat poteſtatem uiſus humanus, ut ad

 centies

ριάδας ἑκατὸν σταδίων ἐκτεταμένα, τηλικαῦτα ἡμῖν, ἡλίκα μὲν καθ' ἀλήθειαν, φαίνεσθαι. ἐπεὶ καὶ αὐτὸς ὁ κόσμος, σχεδὸν ἀπειρομεγέθους ὤν, ἐλάχιστος ἡμῖν φαντάζεται. ἐπεὶ δέ νυν τὰ ἀκολουθοῦντα, τὸ ποδιαῖον εἶναι τὸν ἥλιον, ἀδύνατά ἐστιν· ἀδύνατον, ποδιαῖον εἶναι αὐτόν. οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνο ἔνεστιν εἰπεῖν, ὅτι τοῦ ἡλίου τῶν τοσοῦτον διάστημα ἐκτεταμένου, ἔνια μὲν αὐτοῦ τῶν ποδιαίων μερῶν, τηλικαῦτα φαίνεται, ἡλίκα ἐστίν. ἔνια δ' οὐχ οὕτως ἔχει. τὰ γὰρ ἀπὸ τῆς γῆς διαστήματα, πρὸς πάντα τὰ μέρη αὐτοῦ, ἴσα γενήσεται, κέντρου λόγον ἐχούσης

centies dena milia stadiorum extendantur tanta, quanta re ipsa appareant, quia mundus ipse propè infinitæ magnitudinis, minimus nobis uisione concipitur. Quoniam igitur fieri non potest, ut sol pedalis uideatur, ipsum pedalem esse impossibile est. Nec enim illud possis dicere, sol tanto distante interuallo, sint ipsius pedales partes, quæ tantillæ appareant quantæ sunt, aliæ autem nõ ita habeãt. nam à terra interualla ad eius omnes partes æqualia erunt, centri rationẽ habente

πρὸς

πρὸς τὴν ἡλιακὴν σφαῖραν. ὥστε πάντα δεήσει τὰ ποδιαῖα μέρη αὐτοῦ, ἡλίκα ἐστὶ φαίνεσθαι, καὶ οὐδὲν μᾶλλον τάδε τινά, τῶν δ' ἑτέρων. ὥστε πάντων τῶν ποδιαίων αὐτοῦ μερῶν τηλικούτων φαινομένων ἡλίκα ἐστὶ, καὶ αὐτὸς ὅλος ἐπὶ τοσοῦτον ἐκταθεὶς, ἡλίκος ἐστὶ, φανήσεται. οὐ προδήλως ἀδυνάτου ὄντος, οὐδὲ τὰ ποδιαῖα μέρη αὐτοῦ φανήσεται, ἡλίκα ἐστί. ἀλλ' οὐδ' ὅλως φανήσεται. ὅθεν οὐδ' αὐτὸς ὁ ἥλιος ποδιαῖος ὢν φανήσεται. φαίνεται δέ γε. οὐκ ἄρα ποδιαῖος ἐστί. δῆλον οὖν ἀπὸ τούτων, οἶμαι, ὅτι εἰ τηλικοῦτος ἦν, ἡλίκος φαίνεται,

terra ad ſolarem globum, ut oporteat totius pedales eſſe partes, quales appareant, & nihilo magis hæc alia aliis. Proinde cũ partes eius omnes ſint pedales, tantæ apparentes quantæ ſunt, ipſe quoque totus tantum protenſus, explicatusq; quantus eſſe apparebit. quod manifeſtò impoßibile eſt, neq; pedales eius partes quãtæ appareãt. Cæterum omnino non apparebunt, unde ne ipſe quidem ſol pedalis apparebit. Atqui apparet, non ergo pedalis eſt. Hic igitur manifeſtum arbitror, quòd ſi tantus ſit quantus appa-

ret,

νεται, οὐκ ἂν ἐφαίνετο. ἐπεὶ δὲ φαίνεται, οὐκ ἔστιν τηλικοῦτος, ἡλίκος φαίνεται. εἴ γε μὴν τηλικοῦτός ἐστιν, ἡλίκος φαίνεται, καὶ αὐτὴ ἡ ἀπὸ τῆς ὄψεως φαντασία τοῦ κατ' αὐτὸν μεγέθους κριτήριόν ἐστιν. ἀκόλουθον ἂν εἴη λέγειν, ὅτι καὶ τῶν περὶ αὐτὸν φανταζομένων, αὕτη ἂν ἡ φαντασία κριτήριον γένοιτο. ὅθεν εἰ τηλικοῦτός ἐστιν ἡλίκος φαίνεται, καὶ τοιοῦτός ἐστιν οἷος φαίνεται. φαίνεται δὲ κοῖλος καὶ μαρμαίρων, οὐ τούτου τοῦ σχήματος περὶ αὐτὸν ὑπάρχοντος. ἄλλοτε οὖν ὁρᾶται ὁμαλὸς καὶ σεληνοειδὴς, καὶ μὴ διανοούμενος, ἀδύνατον δὲ

ταῦτα

ret, non utique appareret. At quia apparet, neutiquam igitur tantillus est quãtus apparet. Quod si tantillus est quantus apparet, ipsa quoque à uisu uisionis imago, eius magnitudinis uis iudicij est. Consequens erit, ut dicatur ipsa uisio fieri indicatio de eis, quæ obijciuntur uisiones in ipsum. Vnde si tantillus est quantus apparet, etiam talis est qualis apparet. Atqui apparet cauus & albicans, neutiquã tali circa ipsum existente figura. Aliquando igitur spectatur æqualis, et luminaris faciei, & nõ satis intellectus. At hæc

omnia

ταῦτα πάντα περὶ αὐτὸν ὑπάρχειν. ψευδὴς οὖν καὶ ᾧ ταῦτα ἀκολουθεῖ, τὸ ποδιαῖον εἶναι αὐτόν. καὶ μὴν εἰ τηλικοῦτός ἐστιν ὁ ἥλιος ἡλίκος φαίνεται, καὶ τοιοῦτός ἐστιν οἷος φαίνεται. ἐπειδὴ καὶ ἑστὼς φαίνεται, εἴη ἂν ἀμετάβατος. οὐκ ἔστι δὲ ἀκίνητος, οὐδὲ ἀμετάβατος. ὅθεν οὐδὲ τηλικοῦτός ἐστιν, ἡλίκος φαίνεται. ἐναργέστατα δ' ἂν καὶ ἀπὸ τούτων ἡ ἀτοπία τοῦ λόγου αὐτῶν ἐλέγχοιτο. εἰ γάρ τοι ὁ ἥλιος τηλικοῦτός ἐστιν, ἡλίκος φαίνεται, γνώριμον οἶμαι, διότι καὶ ἡ σελήνη τηλικαύτη ἐστὶν, ἡλίκη φαίνεται. εἰ δὲ αὐτή, καὶ τὰ σχήματα

omnia circa ipsum esse impoßibile est. Falsum igitur quem hæc comitentur, ipsum pedalem esse. At certè si tantillus est quantus apparet, ac talis est qualis apparet, quoniam stabilis apparet, fuerit utique ut quòquam non transeat. Atqui non est immobilis, neque quóquam non transit, unde ne quidem tantillus est quãtus apparet. Ab his euidentißimè orationis ipsorũ absurditas coarguitur. Nam si tãtillus est sol quãtus apparet, arbitror notum quoq;, etiam lunam tantillam esse quanta apparet: quòd si ipsa, etiam eius figuræ.

σχήματα αὐτῆς. ὥστε καὶ ὅτε μηνοειδής ἐστι, τὸ ἀπὸ τοῦ κέρως ἐπὶ τὸ κέρας αὐτῆς διάστημα τηλικοῦτόν ἐστιν, ἡλίκον φαίνεται. ᾧ πάλιν ἀκολουθεῖ, καὶ τὰ πρὸς τοῖς πλησίον αὐτῆς τῶν ἀστέρων διαστήματα τηλικαῦτα εἶναι, ἡλίκα φαντάζεται. ὅθεν καὶ ὅλον τὸ ὑπὲρ γῆς ἡμισφαίριον τοῦ κόσμου τηλικοῦτον εἶναι, οἷον φαίνεται. οὐκ ἔστι δέ. οὐδ' ἄρα τηλικοῦτός ἐστιν ὁ ἥλιος, ἡλίκος φαίνεται. καὶ μὴν, εἰ ἡ σελήνη σὺν τοῖς σχήμασι τηλικαύτη ἐστὶν, ἡλίκη φαίνεται. καὶ τὰ φαινόμενα ἐν αὐτῇ τῶν μελασμάτων, τηλικαῦτά ἐστιν,

figuræ. Itaq; etiam cum mẽſtrua eſt à cornu ad cornu, ipſius interuallum tantillum eſt quantũ apparet. Quod rurſus conſequitur, quæ ſunt ipſi propinqua ſtellarum interualla tãtilla eſſe quanta apparẽt, id etiam cõſequitur omne ſimpliciter, ſtellarũ interualla tãtilla eſſe quãta apparent. Quocirca etiam totũ quod ſupra terram hemiſphærium mũdi, tantillũ erit quantum apparet. At id non eſt. Non ergo tantillus eſt ſol quãtus apparet. Præterea ſi luna cũ figuris tantilla eſt quãta apparet, etiã apparẽtes in ipſa nigrores tantilli ſunt

ἐστιν, ἡλίκα φαίνεται. εἰ δὲ τοῦτο, καὶ τὰ ὄρη δεήσει τηλικαῦτα εἶναι, ἡλίκα φαίνεται. οὐκ ἔχει δὲ τοῦτο οὕτως. ὥστ' οὐδ' ὁ ἥλιος τηλικοῦτός ἐστιν, ἡλίκος φαίνεται. ὁπότε μὲν οὖν καθαρὸς καὶ κατὰ φύσιν ἔχων εἴη ὁ ἀὴρ, οὐχ οἷόν θ' ἡμῖν ἀντιβλέπειν τῷ ἡλίῳ. ὁπότε δὲ παρέχει ἡμῖν τὸ τοῦ ἀέρος κατάστημα ἀποβλέπειν εἰς αὐτὸν, ἄλλοτε ἀλλοῖος ἡμῖν φαντάζεται· ποτὲ μὲν λευκός, ποτὲ δὲ ὠχριῶν. ἔστι δ' ὅτε πυρρωπός. πολλάκις δὲ καὶ μίλτινος, ἢ αἱματώδης, ἢ ξανθὸς ὀφθῆναι. ἔστι δ' ὅτε καὶ ποικίλος, ἢ χλωρός, καὶ αἱ περὶ

αὐτὸν

ſunt quanti apparent. Quod ſi hoc, montes quoq; tãtillos eſſe oportet quanti apparent. At id non ita. igitur ne quidẽ ſol tantillus eſt quantus apparet. Cũ igitur purus, & ut fert natura, fuerit aër, poſsibile non eſt, ut cõtra ſolem obtueamur. Cũ autem aëris obicem nobis exhibuerit, tum demum ipſum obtuemur. quandoq; alteratus nobis apparet, quandoq; albus, quãdoq; ueluti liuidus, eſt & igneæ faciei, ſæpenumero quoq; maculatus aut cruentus, aut flauus uiſu. Eſt etiam aliquando uarius, aut uiridis, & circa ipſum

ſæpe-

αὐτὸν φαινόμεναι πολλάκις, οἱονεὶ κυκίδια νεφώδεις, σχεδὸν ἀπείρους μυριάδας σταδίων ἀπέχουσαι ἡμῖν δοκοῦσι περὶ αὐτὸν εἶναι. καὶ ἐπὶ κορυφὴν δὲ ὄρους πολλάκις δυόμενος ἢ ἀνατέλλων, φαντασίαν ἡμῖν ἀποπέμπει, ὡς ψαύων τῆς κορυφῆς· τοσαύτας μυριάδας ἀφεστὼς ἀπὸ παντὸς μέρους τῆς γῆς, ὅσας εἰκός ἐστι τῆς γῆς, κέντρου λόγον ἐπεχούσης, πρὸς τὸ ὕψος αὐτοῦ. πῶς οὖν οὐκ ἐσχάτως ἠλίθιον, ταῖς τοιαύταις τῶν φαντασιῶν κατακολουθεῖν, ἀλλὰ μὴ ἄλλο τι ποιεῖσθαι κριτήριον τῶν γε τηλικούτων τὸ μέγεθος, γνῶθυ-

ſæpenumero tanquam ſpiræ nebuloſæ, quæ tamen ab ipſo prope infinitis abſunt ſtadijs, & tamen nobis circa ipſum eſſe uidentur. Et in montis uertice ſæpe occidens aut oriens nobis uideri datur, tanquam uerticem contingat, tot milibus ab omni terræ parte diſtans, quot diſtare æquum eſt, terra centri rationem obtinente ad eius faſtigium. Quo pacto igitur non extremæ fuerit ſtoliditatis, harum uiſionum examina non ſequi, aliud'que facere iudicium, tantorum magnitudinem commi-

ἐνθυμουμένους ὡς εἴ που
εἰ αὐτὰ ἀπάτη, οὐ τὴν
τυχοῦσαν βλάβην ἐπι
φέρειν εἴωθε· σαφέστα-
τα δὲ ἐλέγχεται τὸ ἄ-
γαν ἀνόητον τοῦ λόγου αὐ
τοῦ, ἀπὸ τῶν οὕτως ἐπικε-
χειρημένων. εἰ ἐπινοή-
σαιμεν ἵππον ἀφιέμε
νον ἐν πεδινῇ χώρᾳ τρέ
χειν ἅμα τῷ ἀπὸ τοῦ ὁρί-
ζοντος ἐκφῆναι τὸν ἥ-
λιον, μέχρι ὅτου πᾶς ἐκ
φανῇ. σχεδὸν ἔκδηλόν
ἐστι στοχαζομένοις, ὡς οὐ
μεῖον ἂν σταδίων δέκα
προέλθοι. ὄρνις δὲ ὠκύ-
τατος, πολυπλάσιον
ἵππου. βέλος δ' ἔτι ὀ-
ξυτάτῃ ῥύμῃ κεχρη-
μένον, πολὺ πλεῖον
ὄρνιθος. ὡς μὴ ἂν μεί-
ους διακοσίων ἀνύσαι
σταδίων,

*comminiſcēdo, ut circa
hæc captio atq; fallacia
non uulgare detrimen
tum inferre conſueuit.
Cæterum euidētiſsimè
cōuincitur admodū ſto
lidum eſse, quod ſermo-
cinātur uel ab hoc mo-
do exquiſitis. Si intelli
gamus equū emiſsum in
amplā decurrere cāpi
regionem, pariterq; ex
horizōtis limite ſolem
exire, quoad totus emi-
cuerit, prope manifeſtū
fuerit cōiectantib. non
minus ſtadijs decē pro-
fecturū. Auis aūt celer
rima multipliciter ma-
gis equo trāſibit. ſagitta
adhuc uelociſsimo ef-
fluxu multo plus aue,
ut nō paucioribus præte
reat ſta-*

σταδίων, ἐν τοσούτῳ χρόνου διαστήματι. ἂν τοίνυν ἵππῳ ἰσοταχεῖ, τὴν τοῦ κόσμου πορείαν ποιησώμεθα, δέκα εὑρεθείη ἂν σταδίων ἡ τοῦ ἡλίου διάμετρος. ἐὰν ὄρνιθι ὠκυτάτῳ, πολὺ μείζων. ἐὰν δὲ βέλει, οὐ μεῖον διακοσίων σταδίων. κατὰ δὲ ταῦτα πάντα, οὐκ ἔσται ποδιαῖος, οὐδ᾽ ἡλίκος φαίνεται. ὅτι γοῦν ἀπειράκις τοῦ βέλους ὠκυτέρα ἐστὶν ἡ τοῦ κόσμου φορά, ἀπὸ τῶν τοιούτων ἂν ἐφόδων ἐννοήσωμεν. ὁ Πέρσης, ἡνίκα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἐστράτευε, λέγεται διαστῆσαι ἀνθρώπους ἀπὸ Σούσων μέχρις Ἀθηνῶν, ὡς δύνασθαι δια-

reat ſtadijs tanto temporis interuallo. Si igitur equo, æquè celerem mundi uiam fecerimus, decem inuenietur ſtadiorum ſolis dimetiens: ſin aui celerrimæ, multo maior: ſin ſagittæ, non minor ducentis ſtadijs. Ob has igitur res omnes, pedalis non erit, neque quãtus uidetur. Quod igitur infinities ſagitta uelocior ſit mundi meatus, ab huiuſmodi diſciplinis cognouerimus. Perſes cum in Græciam ductabat exercitum, fertur homines diſtinuiße, deſtinaſſe que ab Suſis Athenas uſq; quò uoce poßent

διὰ φωνῆς δηλοῦσθαι τὰ γινόμενα ὑπ' αὐτοῦ ἐν ἑλλάδι, τοῖς πέρσαις διαδεχομένων τῶν διεστώτων τὰς παρ' ἀλλήλων φωνάς. καὶ ἱστορεῖται ἡ φωνὴ, κατὰ τοιαύτην διαδοχὴν προϊοῦσα, διὰ δύο νυχθημέρων ἀπὸ τῆς ἑλλάδος εἰς πέρσας ἀφικνεῖσθαι. εἰ τοίνυν τοιαύτη κίνησις ἀέρος καὶ πληγὴ ὠκυτάτη ὑπάρχουσα, ἐλάχιστον μέρος τῆς γῆς δυσὶ νυχθημέροις διήει, πάρεστιν οἶμαι συννοεῖν, ποῖόν τι τὸ τάχος τοῦ κόσμου μὲν, καὶ ὡς ἀπειράντως τούτου ὠκύτερον, ὥς γε νυκτὶ καὶ ἡμέρᾳ ἀπειράκις μεῖζον διάστημα τοῦ ἀφ' ἑλλά-

δος

possent quæ fierent significari, ab ipso in Græcia eis qui essent in Persis, excipientibus huic negocio destinatis parallelorum uoces. Fertur uox tali propagatu progreßa diebus binis, cum noctibus, à Græcia in Persas perueniße. Quod si talis aëris motus, ac plaga uelocißima, minimam terræ partem diebus binis cum noctibus penetrat, par est, ut censeo, intelligere quanta sit mundi celeritas, quanquam infinities celerior, qui nocte cum die una, infinities maius interuallum quàm sit à Græ

cia

δὸς εἰς πέρσας διέρχεται. εἰ δὲ καὶ βέλος ἐπινοήσαιμεν διερχόμενον τὸν μέγιστον τῆς γῆς κύκλον, οὐδ' ἂν τρισὶ νυχθημέροις τὰς πέντε καὶ εἴκοσι μυριάδας διέλθοι. τὸ δὲ τοῦ κόσμου μέγεθος ἀπειράκις μεῖζον ὂν τῆς γῆς ὑπάρχον, νυχθημέρῳ ἑνὶ διέρχεται ὁ οὐρανός. ὥστε οὐδὲ γνῶναι τὸ τάχος αὐτοῦ καὶ τὴν ὠκύτητα οἷόν τε, οὐδὲ λόγῳ τὸ τοιοῦτον ἑρμηνεῦσαι. ἐμφαίνει δὲ ὁ ποιητής, ὅσον μὲν τὸ τάχος τῆς τοῦ κόσμου πορείας, διὰ τούτων,

Ὅσσον δ' ἠεροειδὲς ἀνὴρ ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν ἥμενος ἐν σκοπιῇ ὀρέων ἐπὶ οἴνοπα πόντον,

cia ad Persas permeet. At si intelligamus sagittam permeantem maximum terræ orbem, neq; tribus diebus cum noctibus ducenta quinquaginta milia transierit stadiorum, cum tamen mundi magnitudinem infinities terra maiorem die nocteq; una, cœlum permeet. Proinde impoßibile est celeritatem ac cursum eius nosse, neq; ulla complecti oratione. Talem uelocitatem quàm ingens sit, Poëta nobis uoluit indicare, cum dixit:

Quàm cito prospectus lõgè è specula æquora lustrat,
Tam cœlestis equus ce

leris

του, Τόσσον ἐπιθρώσκουσι θεῶν ὑψηχέες ἵπποι. Ἀλλὰ μεγαλοφυῶς μὲν τοῦτο εἴρηται αὐτῷ, καὶ μετὰ θαυμαστὴν αὔξησιν, οὐ μόνου τῷ ὡς ἐπὶ πλεῖστον διϊκνουμένῳ τῆς ὄψεως ἀρκεσθέντι, πρὸς τὸ δηλῶσαι τὸ τάχος τῆς μετὰ τοῦ οὐρανοῦ ὠκύτητος, ἀλλὰ καὶ ὕψος αὐτῷ καὶ πέλαγον ὑποκείμενον προσθέντι. ἀπολείπεται δὲ ὅμως καὶ οὕτως ὁ λόγος τοῦ ἀξίως δηλοῦν, τὴν περὶ τὸν οὐρανὸν ὠκύτητα, ἀπεράντῳ καὶ ἀγνοοῦντι μετὰ τὴν ὠκύτητα τάχει κεχρημένου τοῦ κόσμου. πῶς οὐκ ἠλίθιον, ὑπολαβεῖν ποδιαῖον αὐτοῦ μέρος, τοσούτῳ διαστήματι

leris uolat æthere summo.

Cæterum ingenioſe id ab eo dictũ, & amplificatione mirifica, nõ modò cõparando plurimæ uiſus penetrationi in celeritate oſtendenda, quã ocyſsimè cœlũ conuertitur, ſed etiã ſpeculæ ponendo faſtigiũ, & ei ſubiectum pelagus, in quod proſpectus uelox. Veruntamẽ adhuc hæc ſuperatur oratio, amplè multũ cœli indicans celeritatẽ, cũ immenſa ſit, nec ſatis percepta mundi celeritas. Et perinde quo pacto non fuerit ſtolidiſsimũ per artẽ quã diximus, eius pedalem arbitrari,

ματι χρόνου ἀνέρχεται; ἐλέγχεται δὲ καὶ διὰ τῶν ὑδρολογίων τὸ εὔηθες τοῦ λόγου. δείκνυται γὰρ δι' αὐτῶν, ὅτι ἂν ᾖ ποδιαῖος ὁ ἥλιος, δεήσει τὸν μέγιστον τοῦ οὐρανοῦ διάμετρον ἑπτακοσίων πεντήκοντα ποδῶν εἶναι. διὰ γὰρ τῶν ὑδρολογίων καταμετρούμενος, εὑρίσκεται μέρος ἑπτακοσιοστὸν καὶ πεντηκοστὸν τοῦ οἰκείου κύκλου. ἐὰν γὰρ ἐν ᾧ ἀνέρχεται πᾶς ἐκ τοῦ ὁρίζοντος ὁ ἥλιος, κύαθος, φέρε εἰπεῖν, ῥεύσῃ, τὸ ὕδωρ ἀφεθὲν ὅλῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ νυκτὶ ῥεῖν, εὑρίσκεται κυάθους ἔχον ψν. λέγεται δ' ἡ τοιαύτη

ἔφοδος

quæ tanto temporis permeat ſpacio. Huius quoq; ſermonis inſulſitas hydrologijs coarguitur. Eis nanq; oſtenditur, quod ſi fuerit ſol pedalis, permeabit maximum cœli orbem ſeptingentis quinquagintapedibus. Hydrologijs enim ſub dimenſionem ueniens, pars inuenitur ſeptingẽteſima et quinquageſima ſui orbis. Nam ſi in quo tempore permeat totus ex finiente ſol, cyathus utputa fluxerit, aqua dimiſſa tota die & nocte fluat, inuenitur cyathos habere ſeptingentos & quinquaginta. Fertur ſanè talis

doctrina

ἐφόδους, ἀπὸ πρώτων τῶν αἰγυπτίων ἐπινοηθῆναι. ἐλέγχεται δὲ ἡ δόξα, καὶ ἀπὸ τῶν πρὸς μεσημβρίαν τετραμμένων στοῶν. αἱ γὰρ τῶν κιόνων σκιαὶ, παράλληλοι ἀποπίπτουσι. ὅπερ οὐκ ἂν ἐγίνετο, εἰ μὴ εὐθεῖαι καὶ ἐπὶ κάθετον πρὸς ἕκαστον αὐτῶν αἱ ἀκτῖνες ἀπεπέμποντο. οὐδ' ἂν αἱ ἀκτῖνες πάλιν ἐπὶ κάθετον ἀπεπέμποντο πρὸς ἕκαστον αὐτῶν, μὴ ὅλῃ τῇ στοᾷ τῆς περὶ τὸν ἥλιον διαμέτρου συμπαρεκτεταμένης. λέγεται δὲ ὅτι καὶ τὰ ἐν πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ ἐρρυμοτομημένα ἀμφόδια πρὸς τὴν ἰσημερινὴν ἀναλογίαν, ἄσκια γίνεται ἐν ταῖς ἰσημερι-

doctrina à primis cognita Aegyptijs. Opinio quoque comprobatur, ad meridiem conuersis porticibus. nam columnarum umbræ paralleli emittuntur. Quod non fuerit, nisi rectæ lineæ & ad perpendiculum ad quemuis ipsorum radij emittantur. Neq; radij rursus ad perpendiculum emittentur ad quamlibet ipsarum, nisi explicetur tota porticus ad solem diametro. Fertur etiam in toto terrarum orbe, secto utrinque defluxu ad ortum æquinoctialem sine umbra fieri in æqui-

ναῖς τοῦ ἡλίου ἀνατολαῖς. οὐδ᾽ ἂν τούτου συμβαίνοντος, εἰ μὴ πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ συμπαρεκτεινόμενον ἦν τὸ μέγεθος τοῦ ἡλίου, τουτέστι τῷ πλάτει αὐτοῦ. πάλιν τε κατὰ τὴν ἰσημερινὴν μεσημβρίαν, πάντα περιφωτίζεται, τὰ γὰρ ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ ἀμφοτέρα. ὥστε οὐ μόνον κατὰ πλάτει, ἀλλὰ καὶ κατὰ μήκει τῆς ὅλης οἰκουμένης συμπαρεκτέταται τὸ μέγεθος τοῦ ἡλίου. μῆκος μὲν γὰρ τῆς οἰκουμένης, τὸ ἀπ᾽ ἀνατολῆς πρὸς δύσιν ἐστί. πλάτος δὲ, τὸ ἀπ᾽ ἀρκτικῶν ἐπὶ τὰ μεσημβρινὰ δήπου. ὅθεν ἀνατέλλων μὲν γὰρ ἰσημερίᾳ ὁ ἥλιος, καὶ ἄσκιος

noctialibus solis ortibus. Neque id eueniret, nisi toti terrarum orbi conferatur solis magnitudo: hoc est eius latitudini. Et in æquinoctiali rursus, meridie cuncta lumine illustrantur, quæ in toto orbe terrarum in utranq; partem. Quamobrem non latitudine modò, sed etiam longitudine toti orbi terrarum confertur solis magnitudo. Longitudo certè totius terrarum orbis ab ortu in occasum est, latitudo autem à septentrione in meridiem penetrãs. Et proinde oriens quidem in æquinoctio sol, sine

ἄσκια ποιῶν τὰ πρὸς αὐτὸν ὁρῶντα, τῷ πλάτει τῆς οἰκουμένης ἔχει τὴν διάμετρον συμπεπληρωμένην. μεσουρανήσας δὲ καὶ πάντα περιφωτίσας τὰ ἀμφότερα τῷ μήκει, ἀλλ' οὐ κατὰ αὐτόν, φησι, πᾶσι μεσουρανεῖ, μόνοις δὲ τοῖς ὑπὸ τὸν αὐτὸν μεσημβρινὸν οἰκοῦσι. ῥητέον οὖν, ὅτι πλατύτερον λέγεται τὸ τοιοῦτον. καὶ γὰρ ἐν Συήνῃ δὲ ἄσκια τὰ φωτιζόμενα γίνεσθαι περὶ καρκίνον γινομένου τοῦ ἡλίου περὶ μεσημβρίαν ἀρκεῖ, ὡς τριακοσίους τὴν διάμετρον σταδίους, μηνύει σαφῶς, ὅτι μὴ ἐστι ποδιαῖος ὁ ἥλιος. οὐδὲν γὰρ τούτων συνέ-

ſine umbra faciens ad ipſum ſpectantia, latitudini orbis terrarũ comparatæ explicatũ dimetientem habet. At cum mediũ tenuerit cœlum, & in utranq; partẽ longitudine lumine collustrauerit, nõ per idem, ut perhibent, cunctis mediũ tenet cœlũ, ſed ſolis qui ſub eodẽ ſint meridiano. Dicẽdũ igitur latius, tale perhiberi: & in Syene umbrã nõ admittere, quæ lumine illuſtrentur. Cũ ſol fuerit in cancro, ad meridiem itinere ad trecenta ſtadia, dimetientem manifeſto comminuit, quòd ſol pedalis non ſit. Neque hæc euene-

συνέβαινεν, εἰ ποδιαῖος ὁ ἥλιος ἦν. σημεῖον δὲ καὶ ἀπὸ τῶν σκιῶν, μὴ εἶναι ποδιαῖον τὸν ἥλιον. ὁπόταν μὲν γὰρ τὴν ἴτυν ἐκφαίνῃ τοῦ ὁρίζοντος, μήκισται ἀποπέμπονται αἱ σκιαί. ὁπόταν δ' ὑπὲρ τὸν ὁρίζοντα γένηται, εἰς πολὺ βραχύτερον συνάγονται μέγεθος. οὐκ ἂν τούτου συμβαίνοντος, εἰ μὴ ὑψηλότεραι πάντων τῶν ἐπὶ γῆς σωμάτων αἱ ἀκτῖνες αὐτοῦ ἐγίνοντο, ὅπερ οὐκ ἂν ποδιαίου αὐτοῦ ὄντος συνέβαινε. μείζονα ἄρα καὶ τῶν ὑψηλοτάτων ὀρῶν τὴν διάμετρον ἔχει, ὑψηλοτέρας τε τῶν ἀκρωρειῶν, καὶ ἐξ ὑπερτέρου ἀποπέμπων τὰς ἀκτῖνας,

euenerint. Ab umbris quoque significatur sol non esse pedalis. Cum enim limitem ex finiente eduxerit, umbræ emittuntur longissimæ. At cum supra finientem emicuerit, in multo breuiorem colliguntur magnitudinem. Neque id contigerit, nisi cunctorum terræ corporum ipsius radij essent sublimissimi. Quod si pedalis sit, nullo modo contingeret. Maiorem igitur cunctis sublimissimis montibus dimetientem habet, sublimiores'que promontorijs, & ex editiore loco radios emittens,

ἀκτῖνας, ἐπειδὰν ὅλως
ἐκφανῇ τοῦ ὁρίζοντος.
καὶ ἀπὸ τοιαύτης δὲ ἐφό-
δου δείκνυται ἀπ' αὐτῶν
φαινομένων προϊοῦσιν,
οὐ μόνον, ὅτι οὐκ ἔστι πο-
διαῖος ὁ ἥλιος, ἀλλὰ καὶ
ὅτι ὑπερφυεῖ κέχρηται
τῷ μεγέθει. ὁπόταν γὰρ
ἐπὶ κορυφὴν ὄρους ἀνί-
σχῃ ἢ δύνηται, ὁρᾶται ἡ
ἴτυς αὐτοῦ ἴσοις ὑπὲρ πλέ-
ον τῆς κορυφῆς ἀφεστῶ-
σιν, ἑκατέρωθεν θεωρου-
μένης τῆς γῆς κορυφῆς.
τοῦτο δ' οὐκ ἂν ἐγίνετο,
εἰ μὴ μείζων ἦν ἡ διά-
μετρος τοῦ ἡλίου, τῆς ἐπι-
προσθούσης αὐτῷ κορυ-
φῆς. ὥστε κἂν αὕτη στα-
διαία ᾖ, μείζονα δεήσει
σταδιαίας εἶναι τὴν τοῦ ἡ-
λίου διάμετρον. τοῦτο δὲ
οὐ μόνον

mittens, cum totus ex
finiẽte emicuerit, etiam
ab huiuſmodi doctrina
demonſtratur ab ipſis
phænomenis, quæ appa
rentia poſſumus appel-
lare, progrediẽte, quòd
non modò pedalis non
eſt ſol, ſed etiam quod
immenſam habet ma-
gnitudinẽ. Cum enim
è uertice montis exori-
tur, aut óccidit, ipſius
limes plus uertice ab-
eſſe ſpectatur, ab utro-
que latere inſpecto uer
tice. Id autem non fue-
rit, niſi maior ſit ſolis di
metiens, quàm ei uer-
tex obiectus. qui ſi ſta-
diæus fuerit, maiorem
ſtadiæa eſſe ſolis opor-
tet dimetiẽtẽ. Hoc uerò
o 5 non ſo-

οὐ μόνον ἐπὶ κορυφῆς, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν μεγίστων νήσων, ἐν τοῖς φαινομένοις λέγεται θεωρεῖσθαι. ὁπόταν γὰρ ἐν ὕψει μάλιστα κειμένη ἡ ὄψις ἡμῶν, ἐκ πολλοῦ διαστήματος ἐπιβάλλῃ τινὶ τῶν μεγίστων νήσων, οὕτω βραχεῖα φαντάζεται, ὡς καὶ ἐπὶ τούτων ὁ ἥλιος, ὁπόταν κατ' αὐτὰς ἀνατέλλῃ ἢ καταδύηται, ἑκατέρωθεν αὐτοῦ ἡ ἴτυς ἐκφαίνηται. καὶ δῆλον ἐκ τούτου γίνεται, ὅτι ἡ διάμετρος τοῦ ἡλίου μείζων ἐστὶ καὶ τοῦ μήκους τῶν μεγίστων νήσων. τούτου δὲ ἐξ αὐτῶν τῶν φαινομένων λαμβανομένου, ἑξῆς ἐπιδείκνυται, ὅτι σχεδὸν ἀπειρομείζονα εἶναι

non solum in uertice, uerùm etiam in maximis fertur spectari insulis. Nam cum in sublimi præcipuè fuerit uisus noster, ex multo positus interuallo, in maximam aliquam iactetur insulam, tam breuis imagine concipitur, ut cum sol ob eam oriatur aut óccidat, utrinque ipsius appareat limes. Hinc manifestum est, solis dimetientem maiorem esse maximarum insularum longitudine ex ipsis phænomenis. deinceps re assumpta, indicatur propemodum infinities maior necessariò esse

εἶναι ἀναγκαῖον τὴν διάμετρον μεῖζον τοῦ ἡλίου τῶν περὶ τὰς μεγίστας νήσους περιμέτρων. ἡ δὲ ἔφοδος, δι' ἧς τοῦτο κατασκευάζεται, ὧδε ἔχει. ἐὰν ᾖ τρίγωνον ἰσοσκελὲς σταδιαῖαν, φέρε εἰπεῖν, ἔχον βάσιν. καὶ προσεκβληθῶσιν ἴσαι πλευραί, ταῖς τὴν σταδιαίαν βάσιν περιεχούσαις, ἔσται διπλασίων ἡ τοῦδε τοῦ τριγώνου βάσις, τῆς σταδιαίας. καὶ λοιπόν, ἂν πάλιν ταῖς ὅλαις πλευραῖς ἴσας προσεκβάλλωμεν, τετραπλασίων ἡ βάσις γενήσεται τῆς βάσεως τοῦ πρώτου ὑποτεθέντος τριγώνου. καὶ λοιπόν, ἡ αὐτὴ ἀναλογία, μέχρις ἀπείρου πρόεισιν.

esse solis diameter, quàm sint maximarum insularum diametri. Hæc nimirum doctrina qua id confirmatur, hoc pacto habet. Si fuerit triangulum isosceles, quod uerbi causa basim habeat stadiæam, & latera producantur æqualia basim stadiæam comprehendentibus, erit dupla huiusce triãguli basis eius quæ stadiæa. Et si reliquum porrò totis lateribus æquale produxerimus, quadrupla basis primi efficietur ipsius basis subiecti trianguli, & in proportione quoad in infinitum progredietur.

εἶσιν. ἔστω τοίνυν ὁρᾶν ἡμᾶς ἐκ πάνυ πολλοῦ διαστήματος μίαν τῶν μεγίστων νήσων, ἀνίσχοντος ἢ καταδυομένου τοῦ ἡλίου κατ' αὐτὴν, καὶ ἑκατέρωθεν τὴν ἴτυν ἐκφαίνοντα, μέσης τῆς νήσου ἡμῶν τε καὶ τοῦ ἡλίου κειμένης. ἂν τοίνυν ἡ ὄψις ἡμῶν περιλαμβάνῃ τὴν νῆσον, βάσιν ἕξει ὁ κῶνος ὁ ἀπὸ τῆς ὄψεως, τὴν διάμετρον τῆς νήσου. οὐκοῦν ἂν ἡ σταδίων χιλίων ἡ διάμετρος αὐτῆς, ἔσται ἡ τοῦ κώνου βάσις, τοῦ αὐτοῦ μεγέθους. ὑποθώμεθα τοίνυν, τὸν ἥλιον τοσοῦτον ἀφεστάναι τῆς νήσου, ὅσον καὶ ἡμῶν ἡ νῆσος ἀπέχει. ἐπεὶ οὖν ἑκατέρωθεν τῆς νήσου

tur. Sit igitur nobis, ut spectemus ex admodũ longinquo eodemq; magno interuallo, unã magnam aliquã insulam, oriente aut occidente sole, in ipsam et utrinq; limite emicante, posita in medio insula, nec non sole. Si igitur uisus noster insulam comprehendat, basim habebit conus, qui à uisu, insulæ diametrum. Igitur erit millium stadiorum eius diameter, eritq; coni basis eiusdem magnitudinis. Receptum igitur habeamus, solem tantum distare ab insula, quantũ à nobis quoque absit insula. Quia igitur ab utroq; latere insulæ,

νήσου ἡ ἴτυς αὐτοῦ ἐκφαίνεται, αἱ ἀκτῖνες αἱ ἀπερχόμεναι ἀπὸ τῶν ὀμμάτων πρὸς αὐτὸν, διπλασίους εἰσὶν τῶν τῇ νήσῳ πελαζουσῶν. ὥστε καὶ ἡ βάσις ἡ τοῦδε τοῦ τριγώνου, διπλασίων γενήσεται τῆς περὶ τὴν νῆσον διαμέτρου. εἰ δὲ αὕτη χιλίων ἡ διάμετρος, τοῦ ἡλίου δισχιλίων. αὕτη γὰρ βάσις ἐστὶ τοῦ μείζονος τριγώνου. τοσοῦτον μὲν οὖν ἀφεστῶτος τοῦ ἡλίου τῆς νήσου, ὅσον καὶ ἡμεῖς κατὰ τὸ ἀντικρὺ ἀφεστήκαμεν αὐτῆς, δισχιλίων γενήσεται σταδίων ἡ τοῦ ἡλίου διάμετρος. οὐκ ὄντος δὲ ἴσου τοῦ ἀφεστήματος, ἀλλὰ ἡμῶν μὲν ὀλίγον ἀφεστώτων τῆς νήσου, τοῦ δὲ ἡλίου

insulæ, limes ipsius emicat, radij ab oculis effusi ad ipsum sunt dupli, ad eos qui insulæ accedunt. Proinde etiam basis trianguli dupla efficietur ad diametrum, quæ circa insulam. Quod si hæc millium sit diameter, solis erit bismilium. quandoquidem hæc basis est maioris trianguli tantum. Igitur distante sole ab insula, quantum nos quoque è regione ab ipsa distamus, binorum millium efficietur stadiorum solis diameter. Quod si non fuerit æqualis distantia, sed à nobis parum insula abfuerit, sole

δὲ ἡλίου ἀπειράκις πλείονος, ἢ ἡμεῖς ἀφεστήκαμεν, ἀπειράκις σχεδὸν καὶ ἡ τοῦ ἡλίου διάμετρος μείζων ἔσται πρὸς τὴν νῆσον διαμέτρου. πῶς οὖν ὧδε τοσοῦτο μῆκος ἐκτεταμένος, ποδιαῖος εἴη τὸ μέγεθος. καὶ ἡ τοιαύτη δὲ ἔφοδος· μάλιστα ἐμφαίνει τὸ ἀξίωμα τοῦ κατ᾽ αὐτὸν μεγέθους. ἡ συήνη ὑπὸ τῷ καρκίνῳ κεῖται. ὁπόταν οὖν ὁ ἥλιος ἐν τούτῳ γενόμενος τῷ ζῳδίῳ, κατ᾽ ἀτρεκῆ μεσημβρίαν στῇ, ἄσκια γίνεται τὰ φωτιζόμενα ὑπ᾽ αὐτοῦ ἐν τῇδε τῇ χώρᾳ, ὧδε σταδίους τετρακοσίους τὴν διάμετρον. ὧν οὕτως ἐν τοῖς φαινομέ-

νοις

ſole infinities plusquã nos abſimus, diſtante. propemodum infinities ſolis diameter maior erit ad inſulam diametro. Quomodo igitur eò uſq; longè diſtans pedalem habuerit magnitudinem? Atq; hæc doctrina in primis aperit effatum ad ipſum magnitudinis. Syene ſub cancro poſita eſt. Cum igitur ſol in eo fuerit ſigno, & in tractu meridiei conſtiterit lumine, ab ipſo illuſtrata, umbræ ſunt expertia. In hacce regione ad trecenta ſtadia eſt diameter, tantundẽ enim ſpacium ſine umbra eſt, quibus ita in eis quæ ap

parent

νοις ἐχόντων, ὁ Ποσειδώνιος ὑποθέμενος μυριοπλασίονα εἶναι τὸν ἡλιακὸν κύκλον, τοῦ τῆς γῆς κύκλου. ἀπὸ τούτου ὁρμώμενος, δείκνυσιν, ὅτι μυριάδων τριακοσίων εἶναι δεῖ τὴν τοῦ ἡλίου διάμετρον. εἰ γὰρ ὁ κύκλος τοῦ κύκλου μυριοπλασίων, καὶ τὸ τμῆμα τοῦ ἡλιακοῦ κύκλου, ὅπερ ἔχει τὸ τοῦ ἡλίου μέγεθος, μυριοπλάσιον εἶναι δεῖ τούτου τοῦ τμήματος τῆς γῆς. ὅπερ ὁ ἥλιος, κατὰ κορυφὴν ὑπερκείμενος, ἄσκιον παρέχεται. ἐπεὶ οὖν τοῦτο ἐπὶ τριακοσίους τὴν διάμετρον ἐκτέταται σταδίους, τριακοσίων εἶναι μυριάδων δεῖ, ὅπερ ἐπέχει ἑκά-

στοτε

parent existẽtibus, Posidonius ponens infinities multiplum solis orbem terræ orbis, ab hoc inuitatus ostendit esse oportere trecenties dena milia solis diametrum. Nam si orbis ad orbem terræ decies millecuplus, etiam segmentum solaris orbis, quod habet solis magnitudo, decies millecuplum esse oportet, huius terræ segmenti, quod sol ad uerticem imminens, umbræ expers facit. Quia igitur id ad trecenta diametrum extendit stadia, tricenties dena milia esse oportet, quod habet unum-

quodq;

ποτε ὁ ἥλιος τοῦ οἰκείου
κύκλου. ἀλλὰ ταῦτα
μὲν κατὰ τοιαύτην ὑπό-
θεσιν εἴληπται. καὶ πι-
θανὸν μὲν, μὴ ἐλάττονα
ἢ μυριοπλασίονα, εἶναι
τὸν ἡλιακὸν κύκλον, τοῦ
περὶ γῆς κύκλου, σημείου
γε λόγον τῆς γῆς ἐχούσης
πρὸς αὐτόν. ἐνδέχεται
δὲ καὶ μείζονα αὐτὸν ὄντα,
ἢ πάλιν μείονα, ἡμᾶς
ἀγνοεῖν. ἡ γοῦν τοιαύτη
ἔφοδος, ἐναργεστέρου τι-
νὸς μᾶλλον ἔχεσθαι δο-
κεῖ. λέγεται ἡ σελήνη
δὶς καταμετρεῖν τὴν
σκιὰν τῆς γῆς ἐν ταῖς
εἰλικρινέσι τῶν ἐκλεί-
ψεων. ὅσῳ γὰρ ὑποδέ-
χεται εἰς τὴν σκιὰν χρό-
νῳ, τοσούτῳ καὶ ὑπὸ τῆς
σκιᾶς ἀποκρύπτεται, ὡς
τρεῖς

quodq; ſolis ſpacium ad
ſuum orbem. Verùm
hæc ex huiuſmodi ſum
pta ſunt hypotheſi, cre
dibileq; eſt non mino-
rem quàm decies mil-
lecuplum ſolarem cir-
culum ad terræ circu-
lum, puncti rationem
terra ad ipſum habẽte.
Euenit etiam maiorem
ipſum eſſe, aut rurſus
minorem nos ignorare.
Talis igitur doctrinæ
euidentioris alicuius
magis haberi exiſtima-
tur. Fertur luna bis
metiri terræ umbram
in integris eclipſibus,
quanto ſiquidem tem-
pore umbram ingredi-
tur, tanto etiam in um-
bra occultatur, ut ad
tres

τρεῖς χρόνους γίνεσθαι. ἕνα μὲν, ἐν ᾧ εἰσέρχεται. δεύτερον δὲ, ἐν ᾧ κρύπτεται. τρίτον δὲ, ἐν ᾧ ἐξέρχεται τῆς σκιᾶς, τὴν πρώτην ἴτυν μετὰ τὸν δεύτερον χρόνον εὐθὺς ὑποδείξασα. ἐπεὶ οὖν δὶς καταμετρεῖται ἡ σκιὰ τῆς γῆς ὑπὸ τοῦ σεληνιακοῦ μεγέθους, δοκεῖ πιθανὸν εἶναι, διπλασίονα τὴν γῆν τῆς σελήνης. ἐπεὶ οὖν ἡ γῆ πέντε καὶ εἴκοσι μυριάδων καὶ σταδίων τεσσαράκοντα, κατὰ τὴν ἐρατοσθένους ἔφοδον, τὸν μέγιστον ἔχει κύκλον, δεῖ τὴν διάμετρον αὐτῆς πλέον ἢ ὀκτὼ μυριάδων εἶναι. ἡ οὖν τῆς σελήνης διάμετρος γενήσεται μυριάδων

tres horas peræquè cõtineatur. una quidẽ in qua ingreditur, secũda uerò in qua occultatur, tertia porrò in qua euadit umbram primum limitem post secundam horam statim subter emicans. Quia igitur bis sub mẽsuram uenit terræ umbra ab lunari magnitudine, credibile existimatur duplam esse terram ad lunam. Quia igitur terra ducentorum quinquaginta milium stadiorum Eratosthenis doctrina maximum habet orbem, oportet eius diametrũ plusquàm octoginta miliũ esse. Lunæ ergo dimetiẽs erit quadraginta

δίων τεσσάρων. ἐπεὶ οὖν ἑπτακοσιοστὸν καὶ πεντακοσιοστὸν μόριος, καὶ ἡ σελήνη τοῦ οἰκείου κύκλου ἐστὶ παραπλησίως τῷ ἡλίῳ, τούτου ἐκ τῶν ὑδρολογίων κατασκευαζομένου. ἕκτον δὲ γίνεται τοῦ κύκλου μόριος αὐτῆς, τὸ ἀπὸ γῆς διῆκον πρὸς τὸ ὕψος αὐτῆς διάστημα. ἔστιν ἄρα τοῦτο ρκε, σεληνιακῶν μεγεθῶν. ἀλλὰ καὶ ἕκαστον αὐτῶν, τεσσάρων μυριάδων ἔχει τὴν διάμετρον. γίνονται οὖν μυριάδες σταδίων πεντακόσιαι, κατά γε τὴν ἔφοδον ταύτην, πρὸς τὸ σεληνιακὸν ὕψος, πάλιν τῶν λόγων ἁπλούστερον ὑποτιθεμένης τῆς

πρα-

dragintamilium. Sed quia septingenticupla est luna sui orbis, erit peræquè ac sol. Hoc ex hydrologijs confirmato. Sexta uerò est pars circuli sui, quæ à terra peruenit ad fastigium ipsius interuallum. Est igitur id lunarium magnitudinum centumuigintiquinque. Sed quodlibet ipsorum quadraginta milium habet dimetientem. Fiunt igitur stadiorum decies quinquaginta milia iuxta huiusmodi doctrinam ad lunare fastigium, ratione simpliciori recepto, electili. ua-

garum

περιαιρετικῆς τῆς πλανήτων κινήσεως, ἰσοταχοῦς εἶναι. ἐπειδὴ ἡ μὲν σελήνη, ἑπτὰ καὶ εἴκοσι ἡμέραις καὶ ἥμισυ, διέρχεται τὸν οἰκεῖον κύκλον. ὁ δὲ ἥλιος, ἐνιαυσιαίαν ἔχει τὴν περίοδον, δεῖ τρισκαιδεκαπλασίονα εἶναι τὸν ἡλιακὸν κύκλον τοῦ σεληνιακοῦ. ὥστε καὶ ὁ ἥλιος τῆς σελήνης τρισκαιδεκαπλασίων γενήσεται. ἐπεὶ ἑκάτερος αὐτῶν τοῦ οἰκείου κύκλου, ἑπτακοσιοστὸν καὶ πεντηκοστὸν γίνεται μέρος. εὑρίσκεται οὖν, κατὰ τὰς τοιαύτας τῶν ὑποθέσεων, ἡ διάμετρος τοῦ ἡλίου μυριάδων δύο καὶ πεντήκοντα. τοῦ δὲ κύκλου αὐ-

τοῦ,

garum stellarum motu æquè celeri. Quoniam luna uiginti & septem diebus ac unius dimidio suum permeat orbem, sol autem annuum habet ambitum, oportet tresdecicuplū solarem esse orbem ad lunarem. Et perinde erit sol ad lunam tresdecicuplus, quia ipsorū uterq; sui orbis septingentesima & quinquagesima pars est. Inuenitur itaq; ex huiusmodi hypothesibus, solis dimetiens quinquaginta duûm milium, orbe

p 2 ipsius

τοῦ, παραπλησίως τοῦ ζῳδιακοῦ εἰς δώδεκα τεμνομένου, ἕκαστον τῶν δωδεκατημορίων γενήσεται σταδίων μυριάδων τρισχιλίων διακοσίων πεντήκοντα. δύο δὲ δωδεκατημορίων, τὸ ἀπὸ τῆς γῆς πρὸς αὐτό ἐστι διάστημα. ὡς καὶ ἄρατος περὶ τοῦ ζῳδιακοῦ φησὶ, λέγων οὕτως,

Ὅσσον δ' ὀφθαλμοῖο βολῆς ἀποτέμνεται αὐγή. Ἑξάκις αὖ τόσσ' ἦμιν ὑποδράμοι, αὐτὰρ ἑκάστη ἴσῃ μέτρῳ θεῖσα, δύο περιτέμνεται ἄστρα.

ἄστρα δ' ἄρτι κέκληκε τὰ δύο δωδεκατημόρια τοῦ ζῳδιακοῦ. ἕκαστον δὲ τῶν δωδεκατημορίων, ἐστὶν ἡλιακῶν

ipſius propemodum, ut ſignifero in partes duodecim diſſecto, unumquodque dodecatemorium erit ſtadiorum triginta milium ducentorum quinquaginta. At binorum dodecatemoriorũ à terra ad ipſum eſt interuallum, ut etiam Aratus de ſignifero affirmat, inquiens:

Et quantos radios iacimus de lumine noſtro,
Quis lunæ mixtũ cœli contingimus orbem,
Sextantæ poterũt ſub eũ ſuccedere partes,
Bina pari ſpacio cœleſtia ſigna tenentes.

Signa hic uocitauit bina ſigniferi dodecatemoria. Admonetq; ex memo-

ἡλιακῶν μεγεθῶν, ξβ θ. τὸ δὲ ἡλιακὸν μέγεθος, μυριάδων β καὶ ν.

εὑρισκομένου οὖν τοῦ ἡλιακοῦ κύκλου, κατὰ τὴν ἔφοδον ταύτην, σταδίων μυριάδων τρισμυρίων καὶ ἐννακισχιλίων, ἕκαστον αὐτοῦ τῶν δωδεκατημορίων γίνεται μυριάδων, καθάπερ ἔφαμεν, τρισχιλίων διακοσίων πεντήκοντα. ἐὰν οὖν καὶ ταῦτα εἰς τριάκοντα μοίρας διαιρεθῇ,

memoratis carminibus, à terra interuallum ad ipſum ſextam partem totius orbis eſſe. tertia enim tota diameter ipſius eſt, ſexta ab omni parte terræ penetrans ad ipſum. Quandoquidem circulus centrũ habet terrã medioxumam ipſius poſitam. Inuento igitur ſolari circulo, hac doctrina ſtadiorum triginta nouem milium, quodlibet ipſius dodecatemoriorum fit triginta milium ducentorum quinquaginta. Si igitur hæc in triginta partes diſtribuantur,

ρεθῆ, παραπλησίως τοῖς τοῦ ζωδιακοῦ δωδεκατημορίοις ἑκάστη γενήσεται μοῖρα, μυριάδων ρκ τρίτου. τὰ μὲν οὖν ἡμιμοίρια τοῦ ὅλου κύκλου, ἑπτακόσια εἴκοσιν. ὁ δὲ ἥλιος ἑπτακοσιοστὸν καὶ πεντηκοστὸν μόριον αὐτοῦ. ὥστε ἐλάττων ἡμιμοιρίου. εἰκότως οὖν ἡμιμοιρίου μυριάδων ὄντων πεντήκοντα τεσσάρων ἕκτου, αὐτὸς δύο καὶ πεντήκοντα μυριάδων ἔχων τὴν διάμετρον εὑρίσκεται, κατὰ τὰς οὕτω κειμένας τῶν ὑποθέσεων. οὐ μὴν πιθανόν γε εἶναι δοκεῖ, ἰσοταχεῖς εἶναι τοὺς πλανήτας, κατὰ τὴν προαιρετικὴν πορείαν, ἀλλὰ

buantur, propemodũ ut signiferi dodecatemoria quælibet, fiet pars stadiorũ centies & uicies ter cũ dimidio denamilia. Dimidiæ igitur partes totius circuli septingenta uiginti. At sol septingentesima & quinquagesima pars ipsius, & pinde parte dimidia minor. Iure igitur cum sint dimidiæ partis quinquagesies & quater cũ sexta parte denamilia, ipse habere inuenitur quinquagesies et bis denamilia diametrũ iuxta ita positas hypotheses. Præterea non credibile esse ducitur, uagas stellas æquè celeres esse suo electili meatu, sed

ἀλλὰ ὠκυτέραν εἶναι τῶν ὑψηλοτέρων, ἅτε λεπτοτέρου πυρὸς οὔσαν. πῶς γὰρ οὐκ ἀδύνατον, τὴν σελήνην ἀερομιγὲς ἔχουσαν τὸ οἰκεῖον σῶμα, ἰσοταχῆ τὴν προαιρετικὴν πορείαν ἔχειν, ταῖς ἐκ λεπτοῦ καὶ κουφοτάτου πυρὸς ὑφεστώσαις; ὅθεν ἄλλοι ἄλλο μέγεθος περὶ τὸν ἥλιον εἶναι ἀπεφήναντο. οὐδεὶς μὲν τοι τῶν φυσικῶν καὶ ἀστρολόγων, μείονα τῆς προειρημένης τὴν διάμετρον ἔχειν αὐτὸν ἀπεφήνατο. τὸν δ' Ἵππαρχόν φασι, καὶ χιλιοκαιπεντηκονταπλασίονα τῆς γῆς ὄντα αὐτὸν ἐπιδεικνύναι. πῶς ἂν οὖν ποδιαῖος

ſed ocyorem eſſe ſublimiorum, quippe qu òd ſint ignis tenuio^ris. Quo pacto enim non uideatur impoſſibile, lunam aere commixtum ſuum habentē corpus, æquė celerē electilem meatū habere, eis quæ conſtent ex tenui & leuiſsimo igni. Inſuper alij aliam magnitudinem in ſole eſſe pronunciarunt. Phyſicorū certè atq; aſtrologorum nemo minorem iam dicta ipſum habere diametrum definierunt. At Hipparchum perhibent mille quinquaginticuplum terræ eſſe ipſum demonſtrare. Quo pacto igitur pedali

διαῖος εἴη κατὰ πᾶσαν ἔφοδον χεδὸν ἐμμεθόδως γινομένην, ἀπειρομεγέθης εὑρισκόμενος. ἑκατὸν τοίνυν καὶ εἴκοσι πέντε ἡλιακῶν μεγεθῶν, ἀπὸ τοῦ ὕψους αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν εἶναι ὀφειλόντων, ἂν ᾖ ποδιαῖος καὶ τηλικοῦτος ἡλίκος φαίνεται, δεήσει εἴκοσι πέντε καὶ ἑκατὸν ποδῶν εἶναι τὸ πρὸς αὐτὸν διάστημα. ὥστε πολὺ ὑποκάτω τῶν ὑψηλοτάτων ὀρῶν γενήσεται. ἐνίων γε καὶ ὑπὲρ δέκα σταδίους τὴν κάθετον ἐχόντων. καὶ οὕτως εὑρίσκεται κατὰ τὴν δόξαν αὐτῶν τοῦτο τὸ ὕψος, πρὸς ὃ ἡ γῆ στιγμιαία, πέντε καὶ εἴκοσι μυριάδ.

dali fuerit iuxta omnē doctrinam, prope disciplinam ter effectam immēsæ magnitudinis inuētus. Cū igitur centū & 25. magnitudinū solarium à fastigio ipsius ad terrā eße debeat, si pedalis sit, & tantillus quantus apparet, oportebit 125. pedum eße ad ipsum interuallum, & perinde multo inferior sublimiorū euadet montium, necnon nonnullis supra decem stadia perpendicularem habentibus. Atq; ita ex eius opinatione inuenitur hoc fastigium, ad quod terra puncti locum obtinet, ducentorum quinquaginta milium,

μυριάδων ἐστὶ, ἑκατὸν εἴκοσι πέντε πόδας ἀπέχων τῆς γῆς. ταῦτα γὰρ ἀκολουθεῖ τῇ δόξῃ τῆς ἱερᾶς κεφαλῆς, τῆς μόνης τὴν ἀλήθειαν εὑρούσης. περὶ δὲ τοῦ κατὰ τὴν σελήνην ὕψους τί ἄν τις φαίη; εἰ γὰρ ὁ ἥλιος ρ καὶ κε ἀφέστηκεν ἡμῶν, καὶ κατὰ πολὺ τῶν ὀρῶν ταπεινότερός ἐστι, πόσον δεῖ τῆς γῆς ἀφεστάναι τὴν σελήνην, ἧς ὁ κύκλος ἐλαχίστῳ λόγῳ, τρισκαιδέκατον γίνεται τοῦ ἡλιακοῦ κύκλου. ἀλλ' εἰ καὶ μὴ τούτοις ἐπιστῆσαι οἷός τ' ἐγένετο, μηδ' ἀνευρεῖν ταῦτα, ὧν μείζων ἡ ζήτησις ἦν ἀνθρώπου ἡδονὴν τετιμηκότος,

milium centum uigintiquinq; pedes à terra abesse. Hæc certè opinionem comitantur sacri capitis, solius ueritatem indagantis. De ad lunam fastigio quid quispiam pronunciarit? Nam si sol 125. pedes à nobis abest, & multo humilior est mõtibus, quantum à terra lunam abesse oportuerit, cuius orbis in minore est ratione quàm tresdecim solaris circuli. Verùm tametsi non nouerit qualis sit, ne quidem indagare potuerit ea quæ maiori egeant inquisitione. Qui humanam uoluptatem tanti faciat,

μηκότος, αὐτῇ γε τῇ δυνάμει τοῦ ἡλίου ἐπιστῆσαι αὐτὸν ἔχειν. καὶ πρῶτον μὲν ἐνθυμηθῆναι, διότι πάντα τὸν κόσμον φωτίζει, σχεδὸν ἀπειρομεγέθη ὄντα. ἔπειτα οὕτω διακαίει τὴν γῆν, ὡς ἔνια μέρη τῆς γῆς ὑπὸ φλογμοῦ ἀοίκητα εἶναι, καὶ ὑπὸ πολλῆς δυνάμεως αὐτὸς ἔμπνουν παρέχεται τὴν γῆν, ὡς καὶ καρποφορεῖν αὐτὴν καὶ ζωογονεῖν. καὶ ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ αἴτιος τοῦ καὶ τὰ ζῶα ὑφεστάναι, καὶ τοὺς καρποὺς τρέφεσθαι καὶ αὔξεσθαι καὶ τελεσφορεῖν. καὶ διότι μὴ μόνον τὰς ἡμέρας καὶ τὰς νύκτας, ἀλλὰ καὶ θέρος καὶ χειμῶνα

ciat, ad solis uim cognoscendam is aspirare non potuit. Quem primo cōminisci oportuit mundū uniuersum lumine collustrare propè immensæ magnitudinis eße, deinde ita terrā exurere, ut nonnullæ eius partes ex æstu intolerabili habitari non poßint, ac ex multa ui ipse sufflatam præbet terram, ut fructus ferat, animalia gignat, ac ipse causa sit productionis animalium, & fructus alendi, augendi'que, & denique ad maturitatem perducendi. Item non solum dies & noctes facere, uerùm etiam æstatem et hyemem,

χειμῶνα, καὶ τὰς ἄλλας ὥρας, αὐτός ἐστιν ὁ ποιῶν. καὶ μὴν καὶ τοῦ μελάνους εἶναι, καὶ λευκοὺς ἀνθρώπους, καὶ ξανθούς, καὶ κατὰ τὰς ἄλλας ἰδέας διαφέροντας, αὐτὸς αἴτιος γίγνεται, παρὰ τὸ πῶς ἀποπέμπειν τὰς ἀκτῖνας ἐπὶ τὰ κλίματα τῆς γῆς, καὶ ὅτι οὐκ ἄλλη τις ἢ μόνη ἡ τοῦ ἡλίου δύναμις, τοὺς μὲν καθύγρους καὶ πληθύνοντας ποταμοὺς παρέχεται τῶν ὧδε γῆς τόπων. τοὺς δὲ ξηροὺς καὶ ἀνύδρους, καὶ τοὺς μὲν δυσμεῖς καὶ δυσώδεις, ὡς τοὺς τῶν ἰχθυοφάγων. τοὺς δέ, εὐώδεις καὶ ἀρωματοφόρους, ὡς τοὺς τῶν περὶ τὴν ἀῤῥαβίαν.

hyemem, & alia anni tempora. Præterea ipse quoq; est causa, cur nigri alij, albi alij sint homines, & flaui, & figuris alijs distincti, ex eiusmodi radiorum immißione, in terræ climata, curq; non alia quæpiam quàm sola solis est uis, quæ aquosos & abundantes efficiat fluuios in uarijs terræ locis, alia loca arida, & ab aquis immunia, alia'que fructibus sterilia, alia satis frugifera: & alia loca biliosa & fœtida, quemadmodum ichthyophagorum, alia bene olentia, & aromatophora, ueluti sunt Arabia,

βίαν. καὶ τοὺς μὲν τοιούσδε, καρποὺς τοιούσδε ἐκφέρειν δυναμένους. καὶ καθόλου, σχεδὸν ἁπάσης τῆς περὶ τὰ ἐπίγεια διαφορᾶς αὐτὸς αἴτιός ἐστι, πολλὴν τὴν παραλλαγὴν τῶν κλιμάτων τῆς γῆς ἐχούσης. πάρεστι γοῦν καταμανθάνειν τὴν διαφορὰν τῶν περὶ τὴν λιβύην ἱστορουμένων, καὶ τὴν σκυθικὴν χώραν, καὶ τὴν μαιῶτιν λίμνην, καὶ καρπῶν, καὶ ζώων, καὶ πάντων ἁπλῶς παμπολὺ διηλλαγμένων, ἔτι τε καὶ τῶν τοῦ ἀέρος κράσεων καὶ διαφορῶν. καὶ λοιπὸν, τὰς ἐν πάσῃ τῇ ἀσίᾳ καὶ εὐρώπῃ θεωρουμένας διαφορὰς καὶ πηγῶν, ἔτι καρπῶν, καὶ ζώων, καὶ μετάλλων, καὶ

biæ, & alia tales ferre poße fructus, alia alios, & uniuersæ propemodum terræ differentiæ ipse causa est, quæ per singula climata multiplicis est mutationis. Licet autem nobis differentiam cognoscere eorum quæ in Lybia enarrantur, quæq; in regione Scythica, & Mæoti palude, in fructibus, in animalibus, ac prorsus omnibus productionibus, & aëris tẽperamentis atq; differentijs, ac reliquis in tota Asia & Europa inspectis differentijs, fontiũ, fructuum, animaliũ, metallorum,

ὑδάτων θερμῶν, καὶ ἀέρων παντοδαπῶν ἰδέας, ψυχροτάτων, φλογωδεστάτων, εὐκράτων, λεπτῶν, παχέων, ὑγρῶν, ξηρῶν. καὶ λοιπὸν, ὅσαι ἕτεραι περὶ ἑκάστοις διαφοραὶ καὶ ἰδιότητες θεωροῦνται. τούτων πάντων ἡ τοῦ ἡλίου δύναμις αἰτία ἐστί. καὶ ἐκεῖνο δ' ἔτι πρόσεστιν. τοσαύτη γὰρ πρὸς τοῖς εἰρημένοις κέχρηται περιουσίᾳ δυνάμεως, ὥστε ἡ σελήνη ἀπ' αὐτοῦ καταδεχομένη τὸ φῶς, αὐτὴ τὴν ἰδίαν πάσης γε τῆς περὶ αὐτὴν δυνάμεως αἴτιον ἔχει κατὰ τὰς τῶν σχημάτων διαφοράς. οὐ μόνον γὰρ περὶ τὸν ἀέρα μεγάλας ἐργαζομένη τροπὰς, καὶ κατακρατοῦσα αὐτοῦ,

aquarum calidarum, in mira cœli uarietate, specie frigidissima, æstuosissima, temperata, tenui, crassa, humida, arida, & quacunque id genus alia, apud singula differentiæ ac proprietates inspiciuntur, quorum omnium uis est causa solis. Tanta in iam memoratis potestatis est affluentia, ut luna quæ ab ipso lumen excipiat, hanc ipsam totius potestatis in sese causam habet, quæ per figurarum differentias non solum in aëre ingentes efficit mutationes, aërique imperat,

αὐτοῦ, καὶ μυρία ἐπιτήδεια ἐργαζομένη ἀλλὰ καὶ τῶν περὶ τὸν ὠκεανὸν πλημμυρίδων καὶ ἀμπώτεων, αὕτη αἰτία ἐστί. κἀκεῖνο δ' ἔτι πρόσεστιν ὁρᾶν αὐτοῦ τῇ δυνάμει. ἀπὸ μὲν γὰρ τοῦ περὶ ἡμῖν πυρὸς, οὐκ ἔνεστι λαβεῖν κατ' ἀνάκλασιν πῦρ. ἀπὸ δὲ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων, ἐπιτεχνώμενοι λαμβάνομεν πῦρ κατ' ἀνάκλασιν. τοσαύτας μυριάδας ἀπὸ τῆς γῆς ἀφεστῶτος αὐτοῦ. καὶ μὴν διὰ τοῦ ζωδιακοῦ ἰὼν, καὶ τοιαύτην τὴν πορείαν ποιούμενος αὐτὸς, ὅλον ἁρμόζεται τὸν κόσμον, καὶ συμφωνοτάτην παρέχεται τὴν τῶν ὅλων διοίκησιν, αὐτὸς αἴτιος γινόμενος

infinitasq; habet proprietates, sed etiam in Oceano inundationes, & æstus ipsius causa facit. Illud quoque nobis licet intueri, quod ab eius ui ignem nostrum per refractionem ignis lunaris excipere non possumus, at ex solaribus radijs arte instructi ignem admittimus per refructionem, cum ad tot stadiorum milia à terra distet. Præterea per signiferum & tale iter faciendo, ipse uniuersum concinnat mundum, congruentissimamq; præbet cunctis rebus administrationem, qui causa factus est

μένος ἐστὶ περὶ τὴν διάταξιν τῶν ὅλων διαμονῆς. καὶ τούτου μεταστάντος, ἢ καὶ τὸν οἰκεῖον τόπον ἀπολιπόντος, ἢ καὶ τέλεον ἀφανισθέντος, οὔτε φύσεταί τι, οὔτε αὐξήσεται, ἀλλ' οὐδὲ τὸ σύνολον ὑποστήσεται, ἀλλὰ καὶ πάντα τὰ ὄντα καὶ φαινόμενα συλληφθήσεται καὶ διαφθαρήσεται. ἐχρῆν οὖν αὐτὸν πᾶσιν τούτοις ἐπιστάντα ἐνθυμηθῆναι, εἰ οἷόν τε ποδιαῖον πῦρ τοσαύτης καὶ τηλικαύτης τὸ μέγεθος, καὶ οὕτως ὑπερφυῶς δυνάμεως μετειληφέναι. ἀλλὰ γὰρ ἐν ταῖς τῶν ὅλων ἀρχαῖς, καὶ περὶ

eſt permanentiæ ordinationis, digeſtionisq; rerū uniuerſarū. hocq; interſiſtente, aut ſuum locū deſerente, aut etiā prorſus non apparēte, neq; quippiā naſcitur, neq; augetur, ſed neq; in totum ſubſiſtet. Cæterū etiam omnia quæ ſunt, & quæ apparent, colligentur ac diſsipabuntur. Oportuit itaq; eum, qui hæc omnia noſſet, comminiſci, an fieri poſset, ut pedalis ignis tantam tam'que multiplicem magnitudinem, & ita immenſam uim comprehenderet. Verùm enimuero qualis iſte in uniuerſitatis principijs, & de

περὶ τέλους λόγῳ, καὶ τὸ σύνολον ἐν τοῖς ἠθικοῖς, τοιοῦτος καὶ ἐν τοῖς ἀστρολογουμένοις, καὶ ἐν τῷ περὶ τὰς φαντασίας τόπῳ, καὶ τὸ σύνολον ἐν παντὶ σκέμματι, κατὰ πολὺ τῶν ἀσπαλάκων τυφλότερος. καὶ οὐδέν γε θαυμαστόν. οὐ γάρ, μὰ Δία, φιληδόνων ἀνθρώπων ἐστὶν ἀνευρεῖν τὴν ἐν τοῖς οὖσιν ἀλήθειαν, ἀλλ' ἀνδρῶν πρὸς ἀρετὴν πεφυκότων, καὶ μηδὲν ταύτης ἐπίπροσθεν ποιουμένων, ἀλλ' οὐχὶ σαρκὸς εὐσταθὲς κατάστημα ἀγαπόντων, καὶ τὸ περὶ ταύτης πιστὸν ἔλπισμα. οἱ μὲν οὖν παλαίτεροι

de fine oratione, & omnino in eis quæ de morib. tradidit, alijsq; physicis, talis etiam in eis quæ de astrologia, et in loco qui de uisione ac rerum esset imagine, et prorsus in omni consideratione talpis cæcutiẽtior. Nec quicquam mirũ. neq; enim eorum qui uoluptatis sint assertores hominum est, eorum quæ sunt, uerum inuenire: sed uirorum, qui nati sint ad uirtutem, quiq; ea nihil habeant antiquius: non obesam carnem, & saginam adamantium, quiq; in ea spem obnixam concipiant. Prisci igitur prudentissimi

λαίτροι ἐξεκήρυσσον ἐκ τῶν πόλεων, καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς αἱρέσεως, καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν συγγραμμάτων, λύμην καὶ διαφθορὰν εἶναι ὑπολαμβάνοντες, τὰ ἐπὶ τοσοῦτον καὶ τυφλότητος καὶ ἀναιδείας ἥκοντα τῶν δογμάτων. οἱ δὲ νῦν, ἅτε οἶμαι, ὑπὸ τρυφῆς καὶ μαλακίας ἐκλελυμένοι, ἐπὶ τοσοῦτον ἐκτετιμήκασι τοὺς ἀπὸ τῆς αἱρέσεως, καὶ αὐτὰ τὰ συγγράμματα, ὥστε ἤδη κινδυνεύουσι, μᾶλλον Ἐπίκουρον καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς αἱρέσεως, ἀληθῆ λέγειν βούλεσθαι, ἢ θεοὺς καὶ πρόνοιαν ἐν τοῖς ὅλοις εἶναι, καὶ ἔνιοί γε κἂν εὔξαιντο αὐτοὶ μᾶλλον ἀπολέσθαι τῆς πρό-

dentißimi ipſum iſtum, atque eius factionis homines ex ciuitatibus, clamoribus eliminarunt, talia ſcripta peſtem, & hominum ſeditionem eſſe arbitrati, quod in tantam cæcitatem, impudentemque petulantiam dogmatum ſeſe profligaſſent. Cum tamen nunc, ut reor, in delicijs ac mollicie diſſoluti, eiuſmodi ſectam eouſque uenerentur, ut cum ipſum uerum dicere uelint, non deos & prouidentiam in uniuerſitate eße, alij'que precentur ipſorum, potius perditum iri pro-

uiden-

τὴν πρόνοιαν, ἢ ἐπίκουρον λέγοντα ψεύδη ἐλεγχθῆναι. οὕτως ἀθλίως διάκεινται, καὶ ἄχρι τοσούτου δεδήρηνται τῆς ἡδονῆς, ὥστε καὶ τὸν συνήγορον αὐτοῦ ὑπὲρ πάντα τὰ κατὰ τὸν βίον μᾶλλον ἀσπάζεσθαι. καί τοι πρὸς ἅπασι τοῖς εἰρημένοις ἀτόποις τούτοις οὖσιν, ἔτι καὶ τὰ ἄστρα ἀπεφήναντο, αἱ ἀνατέλλοντα μὲν ἐξάπτεσθαι, δυόμενα δὲ σβέννυσθαι. ὅπερ ὁμοιότατόν ἐστιν, ὡς εἴ τις ὁρωμένους μὲν τοὺς ἀνθρώπους ζῆν λέγει, μὴ ὁρωμένους δὲ ἀποθνήσκειν. καὶ περὶ τῶν ἄλλων, ὅσα ἐστὶν ὁρατά, τὸν ὅμοιον λόγον ποιεῖται. οὕτω δὴ ἄρα

uidentiã quàm inferre Epicurũ falsum dicere. Tam infeliciter deliniuntur, & eousq; à uoluptate superãtur, ut etiã eius assertorẽ supra cuncta quæ humanã uitam sustinent, amplectãtur. Quanq̃ ad alia quæ ab ipsis absurdissimè referuntur, id accedit stoliditatis, ut astra dicant orientia quidẽ succendi, occidentia uerò extingui, quod profectò simillimum est ei, si modò sit quispiã qui affirmet quos uideat homines, esse, quos uidere desinat mori. ac de alijs quæcunque sub aspectum ueniant, similem habeat orationem. Ita demum

δ' ἄρα συνετὸς καὶ δαι-
μόνιος ἀνήρ ἐστιν, ὥστε
οὐδ' ἐπίῃει αὐτὸ ἐκεῖνο,
ὅτι τῆς γῆς σφαιρικῷ
σχήματι κεχρημένης,
ἄλλοτε παρ' ἄλλοις ἕ-
καστα αὐτῶν καὶ δύεται καὶ
ἀνατέλλει. καὶ τούτου ἕνε-
κα, δεήσει ἅμα καὶ σβέν-
νυσθαι αὐτὰ καὶ ἐξάπτε-
σθαι. καὶ κατὰ πάσας τὰς
τῶν ὁριζόντων μεταπτώ-
σεις ἐν παραπλησίοις ἀ-
ναλογίαις γίνεσθαι ἀ-
πλάτους φθορὰς φθειρο-
μένων τε καὶ πάλιν ἐξ-
απτομένων, κατὰ πᾶσαν
μετάπτωσιν ὁρίζοντος,
τούτου συμβαίνοντος.
πάρεστι δὲ καὶ ἀφ' ἑτέ-
ρων μυρίων, τὰς τῶν
ὁριζόντων μεταπτώσεις
καταμανθάνειν. δια-
φερόντως

demum συνετὸς, fa-
tuus'que, ac dæmo-
nius est uir, ut ne qui-
dem illud admittat,
ut terra globosæ fi-
guræ ei uideatur. Ali-
quando apud alios sin-
gula ipsorum & oc-
cidunt, & oriuntur,
ea'que de causa opor-
tere simul extingui &
succendi, & in cun-
ctis horizontum la-
psibus tales conse-
qui mutationes, sine
cessatione dissipatio-
nes absumptorum, ac
rursus succensorum in
omni finientis lapsu
hoc contingere. At
etiam par est, ab alijs
infinitis finientium la-
psus perdiscere. Diffe-
q 2 runt

φερόντος δὲ καὶ ἐκ τῶν περὶ τὰ ἔθνη ἱστορουμένων περὶ τῶν ἐν ταῖς τροπαῖς ἡμερῶν τε καὶ νυκτῶν. περὶ μὲν γὰρ μερόην τῆς αἰθιοπίας, ἕνδεκα ὡρῶν ἡ θερινὴ ἱστορεῖται νύξ. περὶ δὲ ἀλεξάνδρειαν, δέκα, περὶ δὲ τῶν ἑλλήσποντον ἐννέα, περὶ δὲ τὴν ῥώμην, ἐλάττων ἢ ἐννέα, περὶ δὲ τὴν μασσαλίαν, ὀκτὼ ἥμισυς, παρὰ δὲ τοῖς κελτοῖς ὀκτώ. περὶ δὲ τὴν μαιῶτιν ἑπτά. ἐν δὲ τῇ βρεττανίᾳ ἕξ. ἀφ' ὧν δῆλον καταφανὲς, ὡς ἄλλοτε παρ' ἄλλοις δύεται καὶ ἀνατέλλει ὁ ἥλιος, καὶ τοῖς ὑπὸ τοῖς αὐτοῖς παραλλήλοις οὖσι, καὶ τὰς ὥρας ἴσας ἔχουσι. τούτου συμβαίνοντος παρὰ τὸ, ἢ πρὸς

runt quoque quæ apud multas nationes enarrantur, diebus ac noctibus ſolſtitiorum. In Meroë nanq; Aethiopiæ undecim horarum eſſe æſtiua nox memoratur, in Alexandria uerò decem, in Helleſponto nouem, in Roma minor quàm nouem, in Maſsilia octo & dimidia, apud Celtas octo, apud Mæotim ſeptem, in Britannia ſex. Ex quibus perſpicuum eſt, aliàs apud alios occidere & oriri ſolem, & aliјs qui ſub eiſdem ſunt parallelis, æquales horas habentibus. Hoc euenit præter

ἢ πρὸς τῇ ἀνατολῇ μᾶλλον κεῖσθαι καὶ τάχιον τῇ τοῦ ἡλίου ἐκβολῇ συντυγχάνειν, ἢ πρὸς τῇ δύσει καὶ βραδύτερον. ὥστε μυρίων οὐσῶν τῶν περὶ τοὺς ὁρίζοντας μεταβολῶν, περὶ πᾶν κλίμα τῆς γῆς ἄλλου καὶ ἄλλου γινομένου, δεήσει καὶ τὰς σβέσεις, καὶ τὰς ἐξάψεις τῶν ἄστρων ἀπλέτους γίνεσθαι. ὧν οὐδὲ ἂν ἐπινοηθείη μόνον ἀνοητότερα καὶ πᾶσαν ἰδέαν, καὶ ἀμαθίας καὶ προπετείας ἐμφανίζοντα. ὥστε οὐδὲ οἱ τῆς σελήνης φωτισμοὶ φανερώτατοι ὄντες, ἀπέχουσι τοῦ μὴ οὕτω καταγέλαστα ἀποφαίνεσθαι. πῶς γὰρ σβεννυ-

præterquàm quod magis positi sunt ad ortum, & celerius solis iactum consequuntur, quàm ad occasum, & tardius. Itaque cum sint infinitæ in finientibus mutationes, in omni terræ climate aliò atque alio emergente, oportebit extingui & succendi astra innumerabilib. modis, quorũ nihil intelligitur. Quæ asinis stolidiora, Fœdã omnẽ speciẽ & imperitiã et petulantiã præ se ferũt. Hũc lunæ impressa lumina, quæ apertißima sunt, retũdere non potuerunt, quo minus ista tam ridicula profunderet. Quo enim modo

σβεννυμένου τοῦ ἡλίου ἐλλάμπεται καὶ φαίνεται διὰ τῆς νυκτός; ἢ πῶς ἐκλείπει, περιπίπτουσα τῇ σκιᾷ τῆς γῆς, μὴ δ' ἐλλαμπομένη τὴν ἀρχήν; ἢ πῶς ἐξιοῦσα τῆς σκιᾶς, πάλιν λαμπρύνεται, μὴ ὄντος ὑπὸ γῆν τοῦ ἡλίου; ἢ πῶς αὐτὸς ὁ ἥλιος σβεννύμενος, πάλιν ἐπὶ τὴν ἀνατολὴν παραγίνεται; ἀλλὰ γὰρ μυθαρίῳ γραώδει πιστεύσας, ὡς τῶν Ἰβήρων ἱστορούντων ἐμπίπτοντα τὸν ἥλιον τῷ ὠκεανῷ, ψόφον ἐμποιεῖν σβεννύμενον, ὡς διάπυρον σίδηρον ἐν ὕδατι, ἐπὶ ταύτην ἦλθε τὴν δόξαν, ὁ μόνος καὶ πρῶτος ἀνθρώπων τὴν ἀλήθειαν

extincto in occasu sole elucet, noctuq; apparet: uel quomodo excidit luna umbræ terræ incurrens, à principio non collucens: uel quo pacto umbram exiens, rursus fulget, si sub terra sol non sit: uel quomodo sol ipse extinctus, rursus ad ortum remeat? At is anili fabellæ persuasus credidit, quod Iberes commenti sint, lapsum Oceano solem, sonitum edere extinctum, ut candens igni ferrum, aquæ immersum. In hanc ergo peruenit opinationem, qui solus & primus inter omnes homines uerum

ἀλήθειαν ἐξευρών. καὶ οὐδ' ἐκεῖνο συνενόηκεν, ὅτι πᾶν μόριος τοῦ οὐρανοῦ τὸ ἴσον ἀπέχει τῆς γῆς, ἀλλ' εἰς τὴν θάλασσαν αὐτὸν καταδύσεσθαι ὑπέλαβε. καὶ πάλιν ἐκ τῆς ἀνατολικῆς θαλάσσης ἀνατέλλειν. ἐκ γὰρ μὲν τοῦ ἀνατολικοῦ ὕδατος ἐξάπτεσθαι, ἐκ δὲ τοῦ πρὸς δύσει σβέννυσθαι. ταῦτα καὶ ἱερὰ ἐπικούρου σοφία ἐξεῦρεν. ἀλλὰ νὴ δία, τῷ ὁμηρικῷ θερσίτῃ ἐπεισί μοι αὐτὸν ἀπεικάζειν. ὥσπερ γὰρ ἐκεῖνος κάκιστος ἐν στρατεύματι τῶν ἀχαιῶν γενόμενος (ὡς καὶ αὐτός φησιν ὁ ποιητής, καὶ τὸν ὀδυσσέα λέγοντα πεποίηκεν, αὐτὸς μὲν εἰπών,

Αἴσχιστος

uerum indagauit. Neq; illi accedit, ut cœli pars omnis peræquè à terra distet, sed in mari ipsum solem arbitratus est occidere, rursus orientem ex mari emergere. Et ex aqua quidem orientali succendi, at in aqua occidua extingui. Hæc sacra Epicuri indagauit, perscrutataq; est sapientia, quem Thersitæ Homerico iure possumus similem dicere: nam quemadmodum ille in toto pessimus exercitu Græcorum fuit, (ueluti ipse inquit Poëta, dicentemq; induxit Vlyssem:

Αἴσχιστος δ' ἀνὴρ ὑπὸ
ἴλιον ἦλθε.
καὶ τὰ ἑξῆς. καὶ τὸν ὀδυσσέα δὲ πεποίηκεν λέγοντα πρὸς αὐτόν,
Οὐ γὰρ ἐγὼ σέο φημὶ χερειότερον βροτὸν ἄλλον
Ἔμμεναι.) ἀλλ' ὅμως καὶ τοιοῦτος ὤν, οὐκ ἄγει τὴν ἡσυχίαν, ἀλλὰ πρῶτον μὲν τοῖς βασιλεῦσι διαπληκτίζεται ἀλαζονευόμενος, ὡς δὴ καὶ αὐτὸς σεμνός τις ὤν. ἔπειτα καὶ ἐν τοῖς ἀριστεῦσιν ἑαυτὸν κατατάσσειν τολμᾷ, λέγων,
Ἅς τοι ἀχαιοὶ πρωτίστῳ δίδομεν, εὖτ' ἂν
πτολίετρον ἕλωμεν,
Ὅν κεν ἐγὼ δήσας ἀγάγω, ἢ ἄλλος ἀχαιῶν.
οὕτω καὶ ἐπίκουρος, ὡς δή τις

Ilion appulerãt qui inter fœdißimus omnes.
Et quæ sequuntur. Vlyssemq; proloquentem induxit:
Non equidem est quisquam qui te sit turpior alter.
Verùm utcunq; talis, non potest tamen quiescere, sed primò quidem in reges iactat conuicia gloriabundus, tanquam ipse sit uenerandus. dein inter primarios sese audet collocare, dicens:
Hos tibi trademus rapientes oppida Achiui,
Quos ego uel alius quicunque est cepit Achæus.
Ita Epicurus tanquam aliquis

δή τις ὢν, ἀλαζονεύεται, ἑαυτὸν ἐν τοῖς φιλοσόφοις καταριθμεῖσθαι ἀξιῶν. καὶ οὐ μόνον γε, ἀλλὰ καὶ τὰ πρωτεῖα φέρεσθαι διαβεβαιούμενος. καὶ ταύτῃ γε καὶ τοῦ Θερσίτου θρασύτερον ἑαυτὸν ἀποφαίνων. ἐκεῖνος μὲν γὰρ, μόνον ὡς ἀριστεὺς καὶ ἴσος τοῖς βασιλεῦσιν ἀλαζονεύεται, οὐκέτι δὲ καὶ τὰ πρωτεῖα ἀπένεμεν ἑαυτῷ. οὗτος δὲ ὑπὸ πολλῆς τῆς σοφίας καὶ ἐπιστήμης, μόνος εὑρηκέναι τὴν ἀλήθειαν διαβεβαιοῦται, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὰ πρωτεῖα φέρεσθαι ἀξιοῖ. ὥστε πολὺ ἄν τις δικαιότερον μοὶ δοκεῖ,

aliquis modo ſit, petulanter gloriatur ſe in philoſophantiũ numero eſſe exiſtimans. nec philoſophũ modò, ſed etiam principatũ obtinentẽ. atq; ita ſe Therſitæ adhuc audaciorem facile oſtẽdit. Ille nãq; ſua opinione ſolus tanquam primarius, parq; regibus iactabũdus inſoleſcit. Necdũ tamen ſibi primas attribuit. Hic uerò multa inſtructus uidelicet ſapientia atq; ſcientia, ſolum ſeſe aſſerit uerum inueniſſe, & ob hoc etiam ſe dignum uideri uult qui primas ferat. Proinde multo quiſpiam iuſtius mihi uidetur

πρὸς αὐτὸν εἰπεῖν,

Θερσίτ' ἀκριτόμυθε, λιγύς περ ἐὼν ἀγορητής, ἴσχεο.

οὐδὲ γὰρ λιγὺν ἔγωγε τοῦτον αὐτὸν θερσίτην, καθάπερ ὁ ὀδυσσεὺς ἐκεῖνον, εἴποιμι. ἐπεί γε πρὸς τοῖς ἄλλοις, καὶ τὰ κατὰ τὴν ἑρμηνείαν αὐτῷ διεφθορότα ἐστί. σαρκὸς εὐσταθῆ καταστήματα, λέγοντι. καὶ τὰ περὶ ταύτης πιστὰ ἐλπίσματα. καὶ, λίπασμα ὀφθαλμῶν, τὸ δάκρυον ὀνομάζοντι. καὶ, ἱερὰ ἀνακραυγάσματα καὶ γαργαλισμοὺς σώματος. καὶ, ληκίσματα. καὶ ἄλλας τοιαύτας κακὰς ἄτας. ὧν τὰ μὲν ἐκ χαμαιτυ-

πείων

ad ipsum dicere:

Thersite petulans verbis, sed ore suavis, Comprime te.

Neq; ego hunc Thersitem nostrum suavem sicut Vlysses illum esse dixerim, quãdoquidem præ cæteris quæ ad locutionem attinent, variè corrupta sunt, ut cũ inquit: σαρκὸς εὐσταθῆ καταστήματα, & τὰ περὶ ταυτῆς πιστὰ ἐλπίσματα, & λίπασμα ὀφθαλμῶν, cũ nominare lachrymam voluit, & ἱερᾶς ἀνακραύγας. insuper etiam γαλίμους σώματος, & ληκίσματα, aliaq; id genus mala incurrens ac flagitia. Quorũ quædã

planè

πείων ἄν τις εἶναι φήσειε, τὰ δὲ ὅμοια τοῖς λεγομένοις ἐν τοῖς Δημητρίοις ὑπὸ τῶν θεσμοφοριαζουσῶν γυναικῶν, τὰ δὲ ἀπὸ μέσης τῆς προσευχῆς, καὶ τῶν ἐπ' αὐτῆς προσαιτούντων ἰουδαϊκά τινα, καὶ παρακεχαραγμένα, καὶ κατὰ πολὺ τῶν ἑρπετῶν ταπεινότερα. ἀλλ' ὅμως τοιοῦτος καὶ ἐν τοῖς λόγοις, καὶ ἐν τοῖς δόγμασιν ὤν, οὐκ αἰσχύνεται ἑαυτὸν ἐντάσσειν εἰς τὴν τοῦ Πυθαγόρου καὶ Ἡρακλείτου καὶ Σωκράτους χώραν, καὶ τὴν πρώτην ἐν αὐτοῖς τάξιν ἔχειν ἀξιοῦν. ὃ ὁμοιότατον, ὡς εἰ ἐν τοῖς ἱεροφάνταις καὶ ἀρχιερεῦσιν οἱ ἱερόσυ-

λοι

planè esse dixerit in luto formata, propemodum similia eis quæ in sacris Cereris per thesmophoria iactantur à mulieribus: alia à medio foro uulgaria, & quæ falsa impetunt, & ridicularia, & serpentibus humiliora. Veruntamen utcunque sit talis in sermonibus & dogmatis, ipsum tamen non pudet se cum Pythagora, & Heraclito, & Socrate conferre: dignumque se censet, qui primum inter ipsos obtineat locum: eis simillimus, qui inter hierophantas, sacrorumque antistites sacrile-

gi se

λοι ἑαυτοὺς κατατάσσειν ἐπιχειροῖεν, τὴν πρώτην ἐν αὐτοῖς τάξιν ἀξιοῦντες. ἢ εἴ τις Σαρδανάπαλον ἐπινοήσειε περὶ καρτερίας τῷ Ἡρακλεῖ συγκρίνεσθαι ἐπιχειροῦντα, καὶ ἐφαπτόμενον τοῦ ῥοπάλου καὶ τοῦ λεοντῆς, καὶ λέγοντα πρὸς αὐτόν, ὡς ἐγὼ τούτων ἀξιότερος, οὐκ ἀποφθερῇ κακὸν κάθαρμα ἐπὶ τοὺς κροκωτοὺς καὶ τὰς παλλακίδας, μεθ᾽ ὧν ἐπὶ ταῖς κλίναις διημερεύσεις, ποτὲ μὲν πορφύραν ξαίνων, ἄλλοτε δὲ στεφάνοις ἀναδούμενος, ἔστι ὅτε καὶ τὰ ὄμματα ἐντριβόμενος, ἢ καὶ ἐν πολλῇ τῇ ἀσχήμονι

gi se collocare tentauerint, primum inter ipsos se ordinem obtinere dignos existimantes. Vel si quis Sardanapalum intellexerit in eximia tolerantia cum Hercule se conferre tentantem, dum clauam sibi asciscit, leonis'que interitum, dicentem'que ad eum, his omnibus ego præstantior, Non absumes malum piaculum in Crocotos pellices, cum quibus in cubilibus meridiabere, tum purpuram assumens, quandoq; coronas induens, est etiam quando oculos perfricans, aut etiam in multa & fœda

ἀσχήμονι μέθῃ καταντλούμενος. καὶ λοιπὸν τὰ τούτοις ἑπόμενα πράσσων, καθάπερ τις σκώληξ ἐν πάνυ πονηρῷ τε καὶ κοπρώδει βορβόρῳ κυλινδούμενος. οὐ καὶ σὺ οὖν, ὦ θρασυτάτη καὶ ἀναισχυντοτάτη κεφαλή, ἐκ φιλοσοφίας ἀποφθαρεὶς οἰχήσῃ ὡς τὴν Λεόντιον καὶ Φιλαινίδα, καὶ τὰς ἄλλας ἑταίρας, καὶ τὰ ἱερὰ ἀνακραυγάσματα, μετὰ Μινδυρίδου καὶ Σαρδαναπάλου, καὶ μετὰ πάντων τῶν σ᾽αὐτοῦ θιασωτῶν; οὐκ οἶσθα, ὅτι ἡ φιλοσοφία ἡρακλεία, καὶ ἄνδρας ἡρακλείους καλεῖ; οὐχὶ μὰ Δία κιναίδους καὶ ἡδονήν; ἀλλὰ γάρ,

fœda ebrietate prolutus sit, & quæ ista consequantur: facit, tanquam uermis quispiam in admodum turpi & stercoroso iure obuolutus. Non tu igitur audacissimum & impudentissimum caput, ex philosophia profligatus, migraueris ad Leontium & Philænida, aliasq; meretriculas: & sacra uociferaris cum Mindyrido, cum Sardanapalo, cumq; omnibus tuis bacchanalia actitantibus. Ignoras philosophiam Herculem & Herculanos uiros uocitare, non utique cinædos & uoluptatem. Verùm ingenio-

γάρ, ὅτι Ἐπικούρου μὲν οὔτε ἀστρολογίας, οὔτε τῆς ἄλλης φιλοσοφίας μετέστι τι, γνώριμόν ἐστι τοῖς εὐφυέσι τῶν ἀνθρώπων.

ingenioſis cunctis hominibus ſatis notũ cenſeo, Epicurũ nunquam ad aliquid aſtrologiæ, alteriusq; philoſophiæ aſpirare potuiſſe.

Περὶ μεγέθους τῆς γῆς.

De terræ magnitudine.

Ἡμεῖς δ᾽ ἐπιδείξαντες, διότι μὴ ποδιαῖός ἐστιν ὁ ἥλιος, μὴ δὲ μὰ δία τηλικοῦτος, ἡλίκος φαίνεται, ἑξῆς παραστῆσαι πειρασόμεθα, διότι μείζων τῆς γῆς ἐστί. σχεδὸν μὲν οὖν καὶ ἤδη ἐπιδέδεικται τοῦτο. ἀλλ᾽ ἕτερον ἦν, τὸ γὰρ τοῖς εἰρημένοις προηγουμένως κατασκευαζόμενον. νῦν δὲ προσεχῶς περὶ αὐτοῦ τούτου ἐροῦμεν, ἀπ᾽ αὐτῶν φαινομένων ἀρχόμενοι.

At nos demonſtremus ſolem pedalẽ non eſſe, neq; tantillũ quantus apparet, quod ſanè facere moliemur. Quod terra maior ſit, ferè igitur hoc iam demonſtratum. Cæterum aliud erat ab eis quæ dicta ſunt, principaliter confirmatum. At nunc continuo de hoc ipſo dicemus, ab eis ipſis quæ apparent, inuitati.

Demon-

μένοι. ἐπεδείχθη γὰρ περὶ πρώτου τῶν σχολικῶν, διότι ἡ γῆ σημείου λόγον ἔχουσα, οὐδεμίας ἀποκρύπτει τῶν τριακοσίων ἑξήκοντα μοιρῶν, ἀλλ᾽ οὐδὲ πολλοστὸν μοίρας. ἐπεὶ ἀκριβῶς αἱ ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατὸν μοῖραι ὑπὲρ γῆς ἀεὶ δείκνυνται, καὶ τὰ ἓξ ζώδια, καὶ τὸ τοῦ ἰσημερινοῦ ἥμισυ, ὡς ἐκ τῶν ἰσημερινῶν δείκνυται τοῦτο. ἐπεὶ οὖν ἡ γῆ μὲν οὐδὲ πολλοστὸν ἀποκρύπτει μοίρας, ὁ δὲ ἥλιος ὀλίγου δεῖν ἡμιμοιριαῖον ἐπέχει μέγεθος, μείζων ἂν εἴη τῆς γῆς. ἔτι τοίνυν, ἂν ὑποθώμεθα ἰσομεγεθές τι τῇ γῇ ἀνατέλλον ἢ καταδυόμενον,

Demonstratum certè est in primo scholicōn, terrā puncti rationem obtinere. nihil in sua crassitudine tegere trecentarū sexaginta partium, et ne quidē partis pusillum. Quia ad unguem centū et octoginta supra terram semper demonstrantur, & sex signa, et æquinoctialis dimidiū, quemadmodū hoc ex æquinoctijs demonstratur. Quoniam igitur terra ne pusillū quidem partis tegit, sol uerò parum-partis dimidiæ magnitudinē cohibet, terra fuerit maior. Item si posuerimus aliquid æqualis magnitudinis terræ oriēs aut occidens

δυόμενον, χρόνον οὐδένα ἐπὶ τοῦ ὁρίζοντος ἐφέξει. ὥσπερ γὰρ μεσαιτάτη ἡ γῆ οὐ πολλοστὸν ἀποκρύπτει μοίρας, οὕτως οὐδὲ ἰσομεγεθές τι αὐτῇ ἀνίσχον ἢ καταδυόμενον, χρόνον ἐφέξει ἐπὶ τοῦ ὁρίζοντος. ὁ δέ γε ἥλιος συχνῷ διαστήματι χρόνου καὶ ἀνατέλλει καὶ καταδύεται. ὥστε μείζων ἂν εἴη τῆς γῆς. καὶ μὴν, ὅταν σῶμα ὑπὸ σώματος φωτίζηται σφαιροειδὲς σφαιροειδὲς, ἐὰν μὲν ἴσα ἀλλήλοις, κυλινδροειδὴς ἀποπέμπεται ἡ τοῦ φωτιζομένου σκιά. ὁπόταν δὲ μεῖζον ᾖ τὸ φωτιζόμενον, καλαθοειδὴς

ἀεὶ κατὰ

cidens tempore nullo horizōti insidebit. Nā sicut medioxuma posita est terra, neq; plus cœlum contegit partis, ita ne quidem æqualis magnitudinis aliquid ipsi oriens aut occidēs tempore aliquo insidebit horizonti. Atque sol periugi perpetuo temporis interuallo & oritur & óccidit, proinde maior fuerit quàm terra. Necnō cum corpus à corpore, globosum à globoso lumine illustratur, si ea sint inter se inuicē æqualia, cylindroides emittitur umbra ab ipsa materia. At cū maior fuerit materia quàm lumen, calathoides

in

ἀεὶ κατὰ τὰ τέλη πλατυνομένη, καὶ εἰς ἄπειρον προϊοῦσα. ἐὰν δὲ μεῖζον ᾖ τὸ φωτίζον, ἀνάγκη τὴν σκιὰν τοῦ φωτιζομένου κωνοειδῶς σχηματίζεσθαι. ἐπεὶ τοίνυν σφαιρικά σώματά ἐστιν, ὅ, τε ἥλιος καὶ ἡ γῆ· καὶ ὁ μὲν φωτίζει, ἡ δὲ φωτίζεται, ἤτοι καλαθοειδῆ, ἢ κυλινδροειδῆ, ἢ κωνοειδῆ ἀναγκαῖον ἀποπέμπεσθαι τὴν τῆς γῆς σκιάν. οὔτε δὲ κυλινδροειδής, οὔτε καλαθοειδής ἐστι. κωνοειδὴς ἄρα. εἰ δὲ τοῦτο, μεῖζον αὐτῆς ἐστὶ τὸ φωτίζον τοῦ ἡλίου. ὅτι δὲ μήτε καλαθοειδής, μήτε κυλινδροειδής ἐστιν ἡ τῆς γῆς σκιά, ἐν τῷ περὶ σελήνης

in extremo latè explicato, & in infinitum progressa. Quod si lumen fuerit maius, materiæ umbrã metæ faciẽ habeat ac coni necesse est. Quoniã igitur globosa sunt corpora sol ac terra, & sol quidem lumen, terra uerò materia: aut calathoidẽ, aut cylindroidẽ, aut conoiden quæ turbinata est, terra remittat umbram necesse est. Verùm cylindroides nõ est, neq; calathoides, conoides ergo. si hoc, maius q̃ ipsa est solis lumẽ. quod uerò sit neq; calathoides, neq; cylindroides terræ umbra, in sermone quẽ habuimus de luna de-

νης ἐπεδείξαμεν λόγῳ. καὶ περὶ μὲν τοῦ κατὰ τὸν ἥλιον μεγέθους, ἐπὶ τοσοῦτον.

Περὶ μεγέθους τῆς τε σελήνης, καὶ ἡλίου, καὶ ἀστέρων.

Ὅτι δὲ μὴ δὲ ἡ σελήνη τηλικαύτη ἐστίν, ἡλίκη φαίνεται, ἔνεστι καὶ ἐκ τῶν προειρημένων περὶ τοῦ ἡλίου συννοεῖν. τὰ γὰρ πλεῖστα τῶν εἰρημένων καὶ ἐπὶ ταύτης δύναται προφέρεσθαι. μάλιστά γε καὶ ἡ περὶ τὸν ἥλιον ἔκλειψις, δείκνυσι τοῦτο. ἐκλείπει μὲν γὰρ οὐκ ἄλλως ἢ τῆς σελήνης ὑποθεούσης αὐτόν, καὶ ἐπιπροσθούσης ταῖς ὄψεσιν ἡμῶν. οὐ γὰρ τοῦ ἡλίου πάθος, ἀλλὰ τῆς ἡμετέρας ὄψεώς ἐστιν,

na demõstrauimus. Ac de solis quidem magnitudine hactenus dictũ sit.

De lunæ magnitudine, solisq́; , ac stellarum.

Quod autem ne luna quidem tam parua sit quãta apparet, licet nobis ex eis quæ de sole dicta sunt, intelligere. Plurima siquidem quæ dicta sunt, ad lunam referri potuerint. In primis autem quæ de sole dictæ eclipses, seu defectus id indicauerint. Nec enim aliter deficit ꝙ subter ipsum decurrẽte luna, nostroq́; obtutui obiecta, nõ profectò solis, sed nostri uisus est affectus,

σιν, ἡ περὶ αὐτὸν ἔκλειψις. ὁπόταν οὖν συνοδεύσασα τῷ ἡλίῳ ἡ σελήνη, καὶ μεταξὺ τῆς πρὸς αὐτὸν συνόδου ἐν τῷ διὰ μέσου εὑρεθεῖσα ὑποδράμῃ αὐτὸν, ἀνάγκη ἐκπέμπειν σκιὰν κωνοειδῆ ἐπὶ τὴν γῆν ἀναγκαίως. αὕτη ἡ σκιά, ὥστε πλέον ἢ τετρακισχιλίους σταδίους λέγεται διήκειν. πᾶς δὲ ὁ τόπος, ἐν ᾧ μὴ ὁρᾶται ὁ ἥλιος, ὑποδραμούσης αὐτὸν τῆς σελήνης, σκιὰ τῆς σελήνης ἐστίν. εἰ οὖν ὥστε τοσοῦτον τῆς γῆς, ἢ καὶ ἔτι πλέον, τὸ κωνοειδὲς ἐκτείνεται αὐτῆς, δῆλον ὅτι τὸ πρὸς τῇ βάσει, ὅπερ καὶ ἐξισοῦται τῇ διαμέτρῳ αὐτῆς, πολλαπλάσιόν ἐστι.

γέγονε

affectus, qui in ſole dicitur defectus. Cum igitur cum ſole luna coierit, & inter coëundũ in medijs ſigniferi ſubter ipſum cucurrerit articulus, in terrã conoiden ſeu metæ umbram demittat neceſſe eſt. Hæc ipſa umbra pluſq̃ quaterna ſtadiorum milia progredi perhibetur. Omnis ſiquidẽ locus in quo ſol non cernitur, ſubter ipſum currente luna, umbra eſt lunæ. Si igitur tantum terræ, aut etiam plus, turbinatum ipſius extenditur, non dubium quin ad baſim quoad ipſius diametro exæquatur, ſit multiplex.

Facta

γέγονε δὲ καὶ αὕτη τήρησις περὶ τὴν τοῦ ἡλίου ἐκλείψεως. ὃς ὅλος περὶ τὸν ἑλλήσποντον ἐκλείπων, ἐτηρήθη ἐν ἀλεξανδρείᾳ παρὰ τὸ πέμπτον τῆς ἰδίας ἐκλείπων διαμέτρου. ὅπερ ἐστὶ κατὰ τὴν φαντασίαν, παρὰ δακτύλους δύο καὶ βραχύ. δοκεῖ γὰρ δώδεκα δακτύλων εἶναι πρὸς φαντασίαν, τὸ μέγεθος τοῦ ἡλίου, καὶ τῆς σελήνης ὁμοίως. ἔστιν οὖν ἐκ τούτου δῆλον, ὅτι δισδάκτυλος φαντασία σεληνιακοῦ τε καὶ ἡλιακοῦ μεγέθους, τοσούτῳ διαστήματι συμπαρεκτέταται τῆς γῆς, ὅσον ἐστὶ τὸ ἀπ' ἀλεξανδρείας εἰς ἑλλήσποντον διάστημα. κεῖται μὲν γὰρ ὑπὸ

τῷ αὐτῷ

Facta autem est eiusmodi obseruatio, in solis defectu. qui in Hellesponto totus defecit, obseruatum est in Alexandria ad quintum sui defecisse diametri, quod certi est iuxta imaginis uisionem, ad digitos duos & parum. Nam duodecim digitorum esse in uisione uidetur solis magnitudo, itidem lunæ. Est igitur hic manifestum, ꝙ digitus imago lunaris et solaris magnitudinis tāto terræ interuallo pariter extenditur, quantū est ab Alexandria in Hellespontū interuallum. Sub eodem

τῷ αὐτῷ μεσημβρινῷ καὶ ἑλλήσποντος καὶ ἀλεξάνδρεια. ἂν οὖν, καθ' ὑπόθεσιν, μένῃ τις κατὰ τὴν ἔκλειψιν ἀρξαμένην, ἀπ' ἀλεξανδρείας εἰς ἑλλήσποντον ἀπιέναι, ἐκ τοῦ πρὸς λόγον ἐλάττων ἂν γίνοιτο ἡ ὁρωμένη ἐν ἀλεξανδρείᾳ δακτυλιαία τοῦ ἡλίου φάσις. ἐπεὶ οὖν πεντακισχίλιοί εἰσι ἀπὸ ἀλεξανδρείας εἰς ῥόδον, κἀκεῖθεν ἄλλοι πεντακισχίλιοι εἰς ἑλλήσποντον. ἀναγκαίως ἐν ῥόδῳ δακτυλιαία φανήσεται ἡ ὁρωμένη τοῦ ἡλίου φάσις. καὶ λοιπὸν, ἐντεῦθεν εἰς ἑλλήσποντον ἰοῦσιν, ἐκ τοῦ πρὸς λόγον καὶ αὐτὴ

nanq; posit*æ* sunt meridiano Hellespontus & Alexandria. Si igitur per hypothesim maneat, incipiente defectu, ab Alexandria in Hellespontum quempiam abire, ex eo quod ad rãtionem sit minor, erit perspectus in Alexandria defectus digitali solis fulxione. Quoniam igitur quinque milia stadiorum sunt ab Alexandria ad Rhodum, & illinc alia ad Hellespontum quinq; milia, necessario in Rhodo digitalis erit perspecta solis fulxio. Deinde hinc in Hellespontũ euntibus, ex habita ratione proportionis.

μειουμένη, ἐν Ἑλλησπόντῳ γενομένη τέλειον ἀφανὴς ἔσται. δῆλον οὖν, ὅτι εἰ δακτυλιαία φάσις σεληνιακοῦ καὶ ἡλιακοῦ μεγέθους, τοσούτῳ μεγέθει γῆς παρεκτείνεται. ἀναγκαῖον ὅλα τὰ σώματα αὐτῶν ἑξάκις τοσούτῳ μεγέθει γῆς συμπαρεκτείνεσθαι. ἀπὸ ταύτης τῆς ἐφόδου πάρεστιν ἐννοεῖν, ὡς καὶ οἱ ἀστέρες παμμεγέθεις εἰσίν, ἀλλ' οὐχί, μὰ Δία, τηλικοῦτοι, ἡλίκοι φαίνονται. καὶ μάλιστα, οἱ ἀπλανεῖς καὶ ὑψηλότεροι. πολλῆς γὰρ τῆς ἐν τοῖς μεγέθεσιν αὐτῶν διαφορᾶς θεωρουμένης, οὐδεὶς δακτυλιαίου ἐλάττων φαντάζεται ἡμῖν. ὁ δὲ φωσφό-

portionis. eademq; eclipsis diminuta in Hellesponto perfectæ occulta erit. Certũ igitur atque exploratũ, quod si fulxio digitalis lunaris ac solaris magnitudinis tãtæ terræ magnitudini cõparata extẽditur, necessario tota ipsorũ corpora sexies tãtæ terræ magnitudini cõparata extendũtur. Ab huiusmodi disciplina nosse par est stellas etiã uastæ magnitudinis esse, neq; tãtillas quãtæ apparẽt, præcipuè quæ cœlo hærent & sublimißimæ. Multa nãq; in ipsorum magnitudinib. inspecta differẽtia nulla digitali magnitudine minor imagine

φωσφόρος, καὶ δύο δακτύλων ἀποπέμπει τὴν φαντασίαν. ὥστε ἡ τούτου διάμετρος, ἔλαττον γίνεται τῆς περὶ τὸν ἥλιον διαμέτρου, ἂν ταυτὸν ἀπέχωσιν ἀπὸ τῆς γῆς διάστημα. εἰ δὲ μὴ, πρὸς λόγον. τὸ δὲ τῶν δακτυλιαίων φαινομένων μέγεθος, δωδέκατον γίνεται τῆς ἡλιακῆς διαμέτρου, ὡς, ταυτὸν ἔχειν ὕψος τῷ ἡλίῳ, ὑποτεθέντων. ὑψηλοτέρων δ' ὄντων, τὸ ἀνάλογον ληφθήσεται τῆς ἀποστάσεως. ὥστε οὐ χρὴ ἀγνοεῖν, εἰ καὶ τῷ ἡλιακῷ μεγέθει τινὲς αὐτῶν ἐξισοῦνται, ἢ καὶ ὑπεραίρουσιν αὐτὸν τῷ μεγέθει. εἰ δέ τις αὐτῶν τοσοῦτον

ἐξήρτο

gine concipitur. At lucifer binorum remittit digitorum uisionem, et perinde eius dimetiens solis dimetientis, si eodem absint à terra interuallo. Si non, habeant rationem. digitalium apparentium magnitudo duodecima euadit solaris diametri, ut receptum sit idem cum sole habere fastigium. Sublimioribus existentibus, proportio capietur distantiæ. Proinde ignorandum non est magnitudini, ne solari ex ipsis aliquæ exæquentur, an ipsum superent magnitudine. Si qua enim ipsarum tantum eleuetur quan-

tum

ἐξ ὕψους τὸ ὁ ἥλιος, ἐφ᾽ ὅσον καὶ οἱ ἀστέρες, ἀστεραῖον μέγεθος ἂν ἔχων ὁ ἥλιος ἐφαίνη. εἰ δ᾽ αὐτῶν ἀστέρων τινὲς τῶν ὑψηλοτέρων συνεξισοῦνται τῷ ἡλίῳ περὶ τὸ ὕψος, καὶ ταυτὸ διάστημα τοῦ ἡλίου ἀπὸ γῆς διειλήχασιν ἀφεστηκότες, ἴσοι ἂν τῷ ἡλίῳ ὤφθησαν. ἐπεὶ οὖν ὑψηλόταται μὲν αἱ ἐν τῇ ἐξωτάτῃ τοῦ οὐρανοῦ περιοχῇ, οὐδεὶς δ᾽ αὐτῶν ἐλάττων δακτυλιαίου περὶ φαντασίας, πάντες ἂν μείζους εἶεν τῆς γῆς. καὶ μὴν ἡ γῆ στιγμιαία πρὸς τὸ ἡλιακὸν ὕψος ὑπάρχουσα, ἤτοι οὐδ᾽ ὅλως ἂν ὑπ᾽ ἀνθρώπου ὀφθείη ἀπὸ τοῦ ἡλιακοῦ ὕψους ὁρωμένη,

οὐδ᾽

tum sol attolli intelligitur, asteriæam habere spectabitur magnitudinem, soli fuerit æqualis: sin plus attolletur sublimitatis ratione, maior erit.

Quia igitur sublimissimæ quæ in extimo solis ambitu, nec ipsarum aliqua minor digitali ex uisione deprehenditur, cunctæ erunt terra maiores. Enimuero terra ad solis fastigium pũcti rationẽ obtinet, aut prorsus sub humanũ uisum nõ ueniet à solari perspecta fastigio.

Neq;

οὐδ' εἰ ἐπίσης τῷ ἡλίῳ λαμπρὰ εἶναι ὑποτεθείη. ἢ ὅσον ἀστέρος βραχυτάτου τὸ μέγεθος ἔχουσα. ἀπὸ δέ γε τῆς σφαίρας τῶν ἀπλανῶν οὐδ' ἂν ὅλως ὀφθείη. γνώριμον οὖν, ὅτι πάντες οἱ ἐν τούτῳ τῷ ὕψει ὁρώμενοι ἀπ' αὐτῆς ἀστέρες, μείζους εἰσὶν αὐτῆς. ὥσπερ ἀμέλει * τῶν ἀστέρων τῶν ἀπλανῶν, ἢ καὶ ὑπεραίρειν αὐτὸν τῷ μεγέθει. καὶ τοιοῦτος μὲν ὁ περὶ τούτων λόγος.

Τῆς δὲ σελήνης τὸ μέγεθος, καὶ ὅτι μὴ ἔστι ποδιαία, ἔνεστι καὶ ἀπὸ τῆς δυνάμεως τεκμαίρεσθαι. οὐ μόνον ὅλον αὐτῆς τὸν κόσμον φωτι-

Neq; si peræquè ac sol fulgēs esse proponatur, uel habēs breuissimam stellæ magnitudinē. A globo aūt hærentiū cœlo stellarū, prorsus sub aspectū nō uenerit. Cognitū igitur, ut omnes quæ in hoc perspectæ fastigio à terra stellæ ipsa maiores esse, quem admodū ipse quoq; sol esse debet, cui æquum fuerit magnitudine exæquari multas cœlo hærentiū stellas, aut etiam solē magnitudine superabunt. atq; hæc quidē quæ de his habeatur oratio. Lunæ aūt magnitudo q pedalis non sit, nobis est ab eius potestate cōsequi cōiectu-

ra, quòd

φωτιζούσης, καὶ μεγάλας ἐν τῷ ἀέρι τροπὰς ἐργαζομένης, καὶ πολλὰ τῶν ἐπὶ γῆς συμπαθοῦντα ἐχούσης. ἀλλὰ καὶ τῶν περὶ τὸν ὠκεανὸν ἀμπώτεων καὶ πλημμυρίδων αὐτῆς αἰτίας γινομένης. καὶ διότι μὲν οὔτε ὁ ἥλιος, οὔτε ἡ σελήνη, οὔτε τῶν ἄλλων τι ἄστρων, τηλικοῦτόν ἐστιν, ἡλίκον φαίνεται ἡμῖν. τῶν μὲν οὖν ἄλλων ἄστρων, ὅσα φαίνεται ἡμῖν, οὐδὲν τῆς γῆς μικρότερον εἶναι δοκεῖ. τὴν δὲ σελήνην μικροτέραν τῆς γῆς φασὶν οἱ ἀστρολόγοι εἶναι, τεκμαιρόμενοι, πρῶτον μὲν, ὅτι ἡ διάμετρος αὐτῆς δὶς καταμετρεῖ τὸ τῆς γῆς σκίασμα. ἔπειτα

ra, quòd non ſolùm ſuo lumine colluſtret mundum, magnasq; in aëre conuerſiones efficiat, multaq; in terra habeat pariter affecta, ſed etiã in Oceano, multa eſt cauſa exundationũ & æſtuum. & cur neque ſol, neq; luna, neq; aliorum ſiderum aliquod tale quale apparet, ſatis omnino dictum eſt. Aliorum igitur aſtrorum quæcunque nobis apparent, nullum terra minus eſſe uidetur. At lunã terra minorem eſſe aiunt aſtrologi, coniectura conſecuti. Primum quod eius dimetiens bis terræ metitur umbraculũ. Deinde

ἔπειτα ἐν ταῖς ἡλιακαῖς τῶν ἐκλείψεων τετήρηται, καθάπερ ἔφαμεν, οὐ πᾶς ἐκλείπων ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὁ ἥλιος, ἐν Ἑλλησπόντῳ τελείας ἐκλείψεως γενομένης. ὅπερ οὐκ ἂν ἐγίνετο, μὴ ἀξιόλογον τὸ μέγεθος τῆς γῆς ὡς πρὸς τὴν σελήνην ἐχούσης. ἐν γὰρ μυρίοις σταδίοις τοσαύτης διαφορᾶς γινομένης, γνώριμον, ὅτι μὴ πολὺ τῆς γῆς κατασκιάζει ἡ σελήνη. εἰ δέ γε ἴση ἦν ἡ σελήνη ἢ μείζων τῆς γῆς, πολὺ μέρος ἂν αὐτῆς κατεσκίαζεν ἐν ταῖς γινομέναις αὐτῆς ὑπὸ τὸν ἥλιον ὑποδρομαῖς. νῦν δὲ καὶ μέρη γενήσεται τῆς γῆς, ἐν

οἷς

inde in ſolaribus obſeruatum eſt defectibus, ut iam à nobis dictum, non totum in Alexandria ſolē deficere, cum in Helleſpōto conſummata fuiſſet eclipſis. quod neutiquam eueniſſet, niſi magnitudo ſatis ampla eſſet terræ ad lunam. In decem milibus enim ſtadiorum, tantáq; facta differentia notum eſt, non multum terræ à luna obumbratum. Quod ſi æqualis ſit luna, aut terra maior, eius pars multa fuiſſet obumbrata umbris, quas ipſa ſolem ſubter currens effeciſſet, cum tamen ſint interim terræ partes, in

quibus

οἷς ὅλως φανήσεται ὁ ἥλιος, ἐν ἑτέροις αὐτῆς μέρεσιν ὅλος ἐκλείπων. φαίνεται δὲ ἡ σελήνη μεγάλη, καὶ τῷ ἡλίῳ ἰσομεγέθης, καὶ τῶν ἀστέρων μείζων, ἐλάττων κατ' ἀλήθειαν αὐτῶν οὖσα. ἐπειδὴ πάντων τῶν ἄστρων προσγειοτάτη ἐστὶ, μέχρι τῆς συναφῆς αὐτῆς τοῦ ἀέρος, καὶ τοῦ αἰθέρος ὑπονοουμένη. καὶ ὅτι γε πάντων προσγειοτάτη ἐστὶ, πρῶτον μὲν ἀπ' αὐτῆς ὄψεως αὐτὴ δείκνυται τοῖς ἐπιμελέστερον ἀφορῶσιν. ἐπεὶ ταύτην μὲν οὐδὲν ὑποτρέχει τῶν ἄλλων ἄστρων, αὐτὴ δὲ τὰ πλανώμενα πάντα ὑποτρέχουσα ὁρᾶται. ἐξ οὗ δείκνυται ὑψηλότερα αὐτῆς

quibus totus sol appareat, cum in partibus alijs totus deficiat. Apparet autem luna ingens, & magnitudine par soli, stellisque maior, cum eis re ipsa sit minor. Quandoquidem astrorum omnium terræ finitima est, quod in aëris contactum ueniat, & sub æthere esse intelligatur. Itẽ, quod omnium terræ sit uicinißima, primũ ipso uisu indicatur accuratius intucntibus, quia nullum aliud istarũ superinuehitur, at ipsa subter cunctas uagas stellas currere cernitur, unde indicantur esse quàm

αὐτῷ ὄντα. καὶ μὴν καὶ
τὸ οἰκεῖον αὐτῆς σῶμα,
ἀερομιγὲς καὶ ζοφωδέ-
στερόν ἐστι, διὰ τὸ μὴ εἶναι
ἐν τῷ εἰλικρινεῖ τῷ αἰ-
θέρι, καθάπερ τὰ
λοιπὰ τῶν ἄστρων. ἀλλὰ
κατὰ τὴν συναφὴν τῶν
δύο στοιχείων, ὡς εἴρη-
ται. πρὸς δὲ τούτοις, καὶ
μόνη εἰς τὴν σκιὰν τῆς
γῆς ἐμπίπτει. τῶν δὲ ἄλ-
λων, οὐδέν. εἰ δὲ μή, συνέ-
βαινεν αὐτοῖς, ποτὲ
μὲν λαμπρότερα, ποτὲ
δ' ἀμαυρότερα φαίνε-
σθαι. πᾶν γὰρ πύρινον
σῶμα, λαμπρότερον
μὲν ἐν σκιᾷ, ἀμαυρότε-
ρον δὲ ὑπὸ τὰς αὐγὰς
τοῦ ἡλίου φαίνεται. καὶ
μὴν καὶ τὴν συμπάθειαν
τὴν πρὸς τὰ ἐπίγεια,
αὐτὴ

ſint ipſa ſublimiora. Enimuero etiam ſuum ipſa habet corpus aëre commixtum, & tenebroſius, quod in æthere integro non ſit, ſicut reliqua ſidera, ſed ut dictum eſt, in duorum elementorum contactu. Et inſuper ſola in terræ umbram incidit. at aliorum nullum. Quod ſi non ſit, eueniſſet ipſis ut quandoq; eſſent lucidiora, aliquando obſcuriora. Omne ſiquidem igneum corpus in umbra lucidius eſt, in luce obſcurius ſolis apparet. Præterea etiã coniunctam affectionem ipſa cum terreſtribus habet,

αὕτη δὴ παρὰ τὰ τῶν ἄστρων ἐξαίρετον ἔχει, διὰ αὐτὸ προσγειοτάτη εἶναι. τὸν δὲ ἥλιον αὕτη διέρχεται ἡμέραις ἑπτὰ καὶ εἴκοσι καὶ ἡμίσει. οὐδενὸς τῶν ἄλλων ἐνιαυσιαίας ἐλάττονα τὴν περίοδον ἔχοντος. καὶ ὅτι μὲν προσγειοτάτη πάντων ἐστὶ τῶν ἄστρων, γνώριμον ἐκ τούτων.

bet, præter alia sidera egregiam. Quod terræ uicinior suum orbem ipsa percurrat diebus uiginti septem, & parte dimidia, nemine aliorum ambitum habente annuo minorem. Quodq; omnium astrorum terræ sit finitima, hinc licet intueri.

De lunæ propinquitate ad terram.

Περὶ δὲ τῶν φωτισμῶν αὐτῆς, πλείους γεγόνασι λόγοι. Βηρωσσὸς μὲν γὰρ ἡμίπυρον οὖσαν αὐτὴν, πλείονας κινεῖσθαι κινήσεις ἀπεφήνατο. μίαν μὲν, τὴν κατὰ μῆκος, ἣν σὺν τῷ κόσμῳ κινεῖται. ἑτέραν δὲ, τὴν κατὰ πλάτος

De lunæ lumine complures habitæ sunt sententiæ. Berossus enim in parte dimidia igneam esse, multis moueri motibus pronunciauit, uno quidem longitudine, quo cum mundo mouetur: altero aūt latitu-

πλάτος καὶ ὕψος καὶ ταπείνωμα, ὅπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων πλανητῶν ὁρᾶται γινόμενον. ἄλλην δὲ, τὴν περὶ τὸ ἑαυτῆς κέντρον. καθ᾽ ἣν κίνησιν, στρεφομένην αὐτὴν ὑπολαμβάνει, καὶ ἄλλοτε ἄλλα μέρη αὐτῆς στρέφουσαν πρὸς ἡμᾶς, αὔξεσθαι καὶ μειοῦσθαι. καὶ ταύτην τὴν ἀναστροφὴν ἰσοχρόνιον αὐτῇ ὡς πρὸς τὴν σύνοδον τοῦ ἡλίου γίγνεσθαι. ἔστι δὲ δὴ ἐλεγκτὸς ἡ δόξα αὐτοῦ. πρῶτον μὲν γὰρ ἀδύνατόν ἐστι, τὴν σελήνην μὲν γὰρ ἐν αἰθέρι οὖσαν, ἡμίπυρον εἶναι. ἀλλὰ μὴν δεῖ ὅλον ὅμοιον τῇ οὐσίᾳ, παραπλησίως τοῖς ἄλλοις τῶν ἄστρων. ἔπειτα καὶ τὰς

latitudine, & in sublime sese attollendo, & humiliter deijciendo, quod & ab alijs uagantibus stellis fieri cernitur. Alio circa suum centrum (quo motu reuolutam ipsam arbitratur) & quandoq; partes alias ad nos conuertere, augeri, aut minui: hancq; conuersionem ipsi tempore parem, ut ad solis coitum uenit. At eius opinio facile coargui & conuinci potest. Primo fieri non potest, ut in æthere parte dimidia sit ignea, at in totum neutiquam similis essentiæ aliorum propemodum astrorum. Deinde in defectu

καὶ τὰ κατὰ τὴν ἔκλειψιν προδήλως ἀντιμαρτυρεῖ τῷ λόγῳ τούτῳ. πῶς γὰρ ἀφανίζεται αὐτῆς τὸ φῶς, ἐμπιπτούσης εἰς τὴν σκιὰν τῆς γῆς; ὅλον πρὸς ἡμᾶς, οὐκ ἔνεστιν αὐτῷ ὑποδεῖξαι. ἐχρῆν γὰρ, εἰ οὕτως εἶχε, λαμπρότερον αὐτὸ γίνεσθαι περιπίπτον τῇ σκιᾷ, ἀλλ' οὐχὶ, μὰ Δία, ἀφανίζεσθαι. οἱ δέ φασιν, ὑπὸ τοῦ ἡλίου μὲν ἐλλάμπεσθαι αὐτὴν, κατ' ἀνάκλασιν δὲ φωτίζειν τὸν ἀέρα. ὅπερ ἐπὶ τῶν ἐσόπτρων ὁρᾶται γινόμενον, καὶ τῶν λαμπρῶν ἀργυρωμάτων, καὶ ὅσα τούτοις ἔοικε. τρίτη ἐστὶν αἵρεσις, ἡ λέγουσα κιρνᾶσθαι αὐτῆς τὸ φῶς

ἔκ τε

defectu huic planè aduersatur sententiæ. Quomodo enim eius lumen euanescit umbram terræ incurrens, cum ad nos totum conuersum sit, ut non sit ipsum indicare. Oportuit nanq;, si tale fuisset, esse splendidius in umbram incurrēs, non autem euanescere. Alij à sole quidem aiunt lumen admittere, per refractionem uerò aërem lumine splendescere. Quod in speculis est nobis inspicere, & in fulgentibus argyromatis, & id genus alijs uidetur. Tertia secta est, quæ ait eius misceri lumen

ex

ἔκ τε τοῦ οἰκείου καὶ τοῦ ἡλιακοῦ φωτός. καὶ τοιοῦτον γίνεσθαι, οὐκ ἀπαθοῦς μενούσης αὐτῆς, οὐδὲ παραπλησίως τοῖς στερεοῖς τῶν σωμάτων τῶν λαμπρῶν ἀποπαλλομένας ἐχούσαις τὰς αὐγὰς, καὶ κατ' ἀνάκλασιν φωτιζούσαις τὸν ἀέρα, κατ' αὐταύγειαν δεχομένης ἀπὸ τοῦ ἡλίου τὰς ἀκτῖνας, καὶ οὕτως ἀποπεμπούσης πρὸς ἡμᾶς. ἀλλὰ ἀλλοιουμένην ὑπὸ τοῦ ἡλιακοῦ φωτὸς καὶ κατὰ τοιαύτην κρᾶσιν, ἴδιον ἔχουσαν τὸ φῶς οὐ πρώτως, ἀλλὰ κατὰ μετοχήν. ὡς ὁ διάπυρος σίδηρος κατὰ μετοχὴν ἔχει τὸ φῶς, οὐκ ἀπαθὴς ὤν, ἀλλὰ τε-

τραμ-

ex ſuo lunæ, & ſolari lumine, talemq; fieri, non ſine affectione ipſa permanente: neque eo modo quo fulgentia ſolida corpora, quod diſperſam habeat lucem, per'que refractionem aërem illuminet repercuſſu, ſuſcepti à ſole per radios luminis, atque ita ad nos remittat à ſolis lumine alterata, & per huiuſmodi temperamentum ſuum poßideat lumen, non primo, ſed participatione. Quemadmodum candens ferrum participatione lumen obtinet, non ſine affectione, ſed

ab

τραμμένος ὑπ' αὐτοῦ. αὕτη ἡ αἵρεσις, ὑγιεστέρα τῆς λεγούσης κατ' ἀνάκλασιν, φωτίζειν τὴν σελήνην, ἐξαπολλομένων ἀπ' αὐτῆς τῶν αὐγῶν. ὅπερ ἐπὶ τῶν λαμπρῶν σωμάτων ὁρᾶται γινόμενον, ὅταν ᾖ στερεά. ὅτι δὲ ἀδύνατόν ἐστιν ἐκπέμπειν κατ' ἀνάκλασιν τὸ φῶς τὴν σελήνην, ἐκ τούτων ἂν μάλιστα συνοφθείη. ἐκ μὲν στερεωτέρων σωμάτων, ἀνάκλασιν οὐκ ἀδύνατον γίνεσθαι. καὶ ἐξ ὕδατος γὰρ ὁρῶνται γιγνόμεναι ἀνακλάσεις. ἔχει γάρ τι καὶ τὸ ὕδωρ πυκνότερον. ἐκ δὲ μανῶν σωμάτων, ἀδύνατον ἀνάκλασιν

ab ipso immutatum. Hæc secta certè sanior, quæ per refractionem ait lunam lumen admittere, erumpente ab ipsa paßim luce, quod fieri in perspicuis cernitur corporibus, cum solida fuerint. Verùm quod fieri non poßit, ut per refractionem luna lumen emittat, hinc præcipuè licebit perspicere. À solidis quidem corporibus non est impoßibile fieri refractionem. Etiam ab aqua refractiones fieri spectantur. Habet siquidem aliquid quoque aqua densius: at à raris corporibus refractio fieri

κλασιν γίνεσθαι. πῶς γὰρ ἂν ὑπὸ ἀέρος ἢ πυρὸς γένοιτο ἀνάκλασις, πεφυκότων γε τῶν τοιούτων σωμάτων καταδέχεσθαι τὰς ἀκτῖνας. ἀλλ᾽ οὐ κατὰ μόνην τὴν ἐπιφάνειαν ὑπ᾽ αὐτῶν λαμπρύνεσθαι, ἀλλὰ οὕτω δι᾽ ὅλων δεχομένων τὰ οὕτως αὐτοῖς ὑποβάλλοντα, ὡς οἱ σπόγγοι τὸ ὕδωρ δέχεσθαι εἰώθασι; καὶ μὴν τῶν κατ᾽ ἀνάκλασιν φωτιζόντων, πρὸς ὀλίγον ἐκπέμπεται τὸ φῶς. ἡ δὲ σελήνη οὐ μόνον μέχρι γῆς ἐκπέμπει τὴν ἀπ᾽ αὐτοῦ λαμπηδόνα, ἀλλὰ καὶ τὸν κόσμον ὅλον φωτίζει. τὰ δὲ κατ᾽ ἀνάκλασιν φωτίζοντα οὐδ᾽

fieri non potest. Nam quo pacto ab aëre aut igni fiet refractio? Cũ talia sint corpora quæ naturam agnatam habeant radios excipiendi. Non certè in sola superficie ab ipsis lumine lustrantur, sed ita omnifariam quæ eo modo immittuntur, excepta sunt, quo spõgiæ aquã excipere consueuerũt. Præterea quæ per refractionem lumen admittunt, breue lumen remittunt: cum luna non solum ad terram usque ex sese splendorem emittat, sed mundum illuminet uniuersum. At per refractionem illuminantia, ne quidem

οὐδ' ἐπὶ σταδίους δύο τὴν λαμπηδόνα ἐκπέμπει, ὡς τοῦτο πάρεστιν ὁρᾶν ἐπί τε τῶν ἐσόπτρων γινόμενον, καὶ πάντων ἁπλῶς τῶν κατ' ἀνάκλασιν φωτιζόντων. εἰ δέ τις εἴπῃ, ὅτι ἡ σελήνη φωτίζουσα, διὰ τοῦτο ἐπὶ πλέον τῶν προειρημένων ἐκπέμπει τὸ φῶς, ἐπειδὴ μεγίστη ἐστί· φήσομεν πρὸς αὐτὸν, ὅτι καὶ τὰ μικρὰ τῶν κατ' ἀνάκλασιν φωτιζόντων, τῆς ὁμοίας ἔχεται ἀναλογίας. πλέον γὰρ φωτισθήσεται μέρος ὑπὸ τῶν μεγάλων σωμάτων κατὰ μῆκος. οὐ μὴν ἐπὶ πλέον γε εἰς τὸ πρόσω ἐκπεμφθήσεται. ἀλλ' ἄν τε

quidem ad bina stadia fulgorem emittunt, ut licet perspicere ex eo quod fit in speculis.

Quod si quispiã dicat, lunã per refractionem lumen iaculari ob hoc quod plus iam dictis emittat lumen, cum sit maxima: huic occurrimus, quòd tam parua quàm maxima per refractionem illuminata, consimilis habentur proportionis. Maiorem certè partem ab ingentibus corporibus longitudine illuminari, non tamẽ plus quàm antè iaculari. Sed siue

ἄν τε ποδιαῖον, ἄν τε σταδιαῖον ᾖ τὸ κατ' ἀνάκλασιν φωτίζον, ἐπ' ἴσον διάστημα τῷ τὸ βάθος ἐκπέμπει τὸ φῶς. πρὸς δὲ τούτοις σχεδὸν γνώριμόν ἐστι, διότι κατ' ἀνάκλασιν ἡ σελήνη φωτίζουσα, οὔτε μηνοειδὴς, οὔτε διχότομος οὖσα, ἐφώτιζεν ἂν τὴν γῆν. τὰ γὰρ κατ' ἀνάκλασιν φωτίζοντα, πρὸς ὀρθὰς γωνίας ἐκπέμπει τὸ φῶς. καὶ οὕτως ἂν περιφορᾶς οὔσης τῆς σελήνης πρὸς τὴν δύσιν, καὶ ὡς ἐπ' αὐτὸν τὸν ἥλιον ἀπέπεμπεν ἂν τὸ φῶς, ἐν τοῖς προειρημένοις σχήμασι. καὶ μὴν οὐδ' ἂν πλήρης ὑπάρχουσα, ὅλῳ τῷ κύ-

siue pedale, siue stadiæum fuerit per refractionem illuminans, ad æquale crassitudinis interuallum lumen emittet. Præterea propè perspectum, cur si per refractionem luna illuminat, neque menstrua, neque diuidua terram lumine perfundit. Siquidem per refractionem illuminantia, ad rectos angulos lumen emittunt. Atque ita circuente luna ad occasum, & tandem ad solem, ipsum in memoratis remiserit figuris. Præterea ne quidem plena existens, toto circu-

κλῳ ἐφώτιζεν. ἐπεὶ γὰρ σφαιρικὴ ἐστι, καὶ περικλινῆ τὰ τοῦ φαινομένου ἡμῖν κύκλου τὰ πέρατα ἔχει, πρὸς ὀρθὰς γωνίας, οἱ ἀπὸ τῶν περικλινῶν, ἀποπεμφθήσονται φωτισμοί. ὥστε μόνον τὸ μεσαίτατον τῆς σελήνης φωτιεῖ τὴν γῆν. ὁ δὲ σύμπας αὐτῆς κύκλος οὐδαμῶς. τὸ μὲν γὰρ ἀπὸ τοῦ μεσαιτάτου αὐτῆς, δύναται πρὸς ὀρθὰς γωνίας ἐπὶ τὴν γῆν ἐκπέμπεσθαι φῶς. τὰ δὲ ἀπὸ τῶν περικλινῶν καὶ μὴ ὁρώντων πρὸς τὴν γῆν, οὐκέτι. ὥστε οὐκ ἂν ὅλος ὁ κύκλος αὐτῆς, ἐφώτιζε τὴν γῆν, κατ᾽ ἀνάκλασιν φωτι-

lo luminaret. Nam si planæ sit figuræ, toto circulo lumẽ iactaret. At quia globus est, per cœli deuexa illuminati nobis circuli habet extrema ad rectos angulos, quia circumquaq; deuexis remittentur splẽdores, ut medioxumum lunæ dũtaxat terram lumine collustret, at uniuersus eius circulus nequaquã. Nam ab eius medioxumo potest lumen in terram ad rectos emitti angulos: à deuexis autem, neq; in terrã spectantibus, nequaq̃. Et perinde non totus eius circulus terram lumine perfunderet, per refractionem lumine

φωτιζούσης. ὅτι δὲ ἀπὸ παντὸς τοῦ κύκλου αὐτοῦ φωτίζεται ἡ γῆ, γνώριμον. εὐθέως γὰρ ἅμα, τῷ, τὸ πρῶτον ἤτοι ἀναχεῖν ἐκ τοῦ ὁρίζοντος, φωτίζει τὴν γῆν. τούτων τῶν μερῶν αὐτοῦ περιεκλινῶν ὄντων, καὶ πρὸς τὸν οὐρανὸν, ἀλλ' οὐχὶ, μὰ Δία, πρὸς τὴν γῆν ὁρώντων. ἐπεὶ οὖν οὐ μόνον τῷ μεσαιτάτῳ αὐτοῦ καὶ πρὸς τὴν γῆν ὁρῶντι, ἀλλὰ καὶ τοῖς περικλινέσι καὶ μὴ πρὸς τὴν γῆν ἀποβλέπουσι φωτίζει, δῆλον ὡς οὐ κατ' ἀνάκλασιν ἐκπέμπει τὸ φῶς, ἀλλὰ δι' ὅλης ἀπὸ ἡλιακῶν ἀκτίνων λαμπρυνομένης. καὶ κεκρυμμένον

ἔχουσα

lumine perfundentis. Quod autem à toto suo circulo terram lumine perfundat, cognitum est. Statim nanq; cum primum ex finiente limitem oriens attollit, terram lumine perfundit, his eius partibus circumquaq; decliuibus, & in cœlum non etiam in terram spectãtibus. Quoniam igitur non in sua modò parte medioxuma, & ad terram spectante, uerumetiam circũquaq; decliuibus, & non ad terrram spectantibus, lumine perfundit, certum est non per refractionem lumen emittere.

ἔχουσα τὸ φῶς, οὕτω λαμπρύνει τὸν ἀέρα. τοῦτον τοίνυν τὸν τρόπον φωτιζούσης τῆς σελήνης, καὶ οὐ κατ' ἀνάκλασιν, φανερὸν μὲν ἐστιν, ὅτι κέκραται αὐτῆς τὸ φῶς ἔκ τε τοῦ οἰκείου αὐτῆς σώματος, καὶ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων. ἄπορον δ' ἂν εἶναι δοκεῖ, πῶς ἅμα τῷ ἐμπίπτειν εἰς τὸ σκίασμα τῆς γῆς, ἀφανίζεται τοῦτο. καὶ πάλιν ἅμα τῷ ἐξελθεῖν, τὸ ὅμοιον ὁρᾶται περὶ αὐτήν. οὐ χρὴ δὲ τοῦτο ἀπορεῖν, οὐδὲ θαυμάζειν. καὶ γὰρ ἐπὶ τοῦ τοῦ ἀέρος φωτισμοῦ τὸ παραπλήσιον ὁρᾶται. εἰ γοῦν εἰς σκοτεινὸν οἴκημα φῶς εἰσενεχθείη, εὐθέως λαμπρύνεται

ita aërem illuſtrat. Hoc igitur modo lumen emittente luna, neq; per refractionē, non dubium quin eius lumen temperet, & ſuo ipſius corpore, & radijs ſolaribus. At dubium uideri poteſt, quo pacto inter incidendum in terræ umbram, id euaneſcat: rurſus inter exeundū de ipſa, ſimile conſpiciatur. Verum ne hoc quidem dubioſum uideri debet, neque mirabile. Nam in aëris quoq; illuminatione propemodū idem ſpectatur. Nam ſi in tenebroſum habitaculum lumē inferatur, ſtatim colluceſcit

πρύνεται ὁ ἐν αὐτῷ ἀήρ. καὶ εἰ σβεσθείη τὸ φῶς τὸ φωτίζον αὐτὸν, εὐθέως ἅμα τῇ σβέσει σκοτίζεται. τοῦτο δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ ἡλίου γινόμενον ὁρᾶται. ἀνατείλαντος μὲν γὰρ, εὐθὺς λαμπρύνεται ὁ ἀήρ· καὶ ἅμα τῷ ὑπὸ τὸν ὁρίζοντα κρυφθῆναι, σκιάζεται. καὶ εἰ καθ' ὑπόθεσιν ἐμπίπτων εἰς τὸν ὠκεανὸν, ἐσβέννυτο. οὐ μόνον, ἀλλ' ἐσκιάσετο ὁ ἀὴρ τούτου σβεννυμένου, ἀλλὰ καὶ εὐθέως ἅμα τῇ σβέσει ἐσκοτίζετο. τὸ οὖν παραπλήσιον τούτῳ συμβαίνειν καὶ ἐπὶ τῆς σελήνης, ὁπότε ἐμπίπτει εἰς τὴν σκιὰν τῆς γῆς, οὐδὲν οἶμαι θαυμαστόν. τοιαύτη γὰρ

οὖν τῶν

cescit & fulget qui in eo est aër. Et si lumen extinguatur, ipsum lumine perfundēs, confestim extinctionē tenebræ consequuntur. id certè etiam in sole fieri spectatur. Nā oriente ipso, ilico aër elucescit: cum uerò sub finiente occultatur, umbra obcæcatur. ac si iuxta hypothesim, in Oceanum uergens, sol extinguatur, nō solū umbra aër hoc facto obcæcabitur, sed etiā cum extinctione sol elucescet. Propemodū igitur huic simile in luna euenit, cū in terræ umbrā incidit, nihil equidē tale reor esse admiratione

dignum

ἡ τῶν λεπτομερῶν σωμάτων φύσις. ζητεῖται καὶ κεῖνο περὶ τὸν τόπον, πῶς ἐν ταῖς ἡλιακαῖς τῶν ἐκλείψεων, οὐ διὰ ὅλης αὐτῆς αἱ τοῦ ἡλίου ἀκτῖνες διικνούμεναι, φῶς πέμπουσιν, ὥσπερ διὰ τῶν νεφῶν παχυτέρων ὄντων. ὁ οὖν ποσειδώνιός φησιν, ὅτι οὐ μόνη ἡ ἐπιφάνεια τῆς σελήνης λαμπρύνεται ὑπὸ τοῦ ἡλίου, καθάπερ καὶ τὰ στερεὰ τῶν σωμάτων μόνην τὴν ἐπιφάνειαν ἔχει λαμπρυνομένην. ἀλλ' ἐπιπλεῖστον μὲν ἔχει τὰς τοῦ ἡλίου ἀκτῖνας διικνουμένας, ἅτε μανὸν σῶμα ὑπάρχουσα. οὐ μὴν μέχρι γε παντός. καὶ γὰρ βαθυτάτη οὖσι,

dignum, siquidē ea est corporum, quæ ex tenuibus constent partibus natura. Quæritur et in loco illud, quo pacto & in solaribus defectibus non ipsam totam solis penetrātes radij lumē emittūt, quemadmodū per nubes quæ crassiores lunæ obijciuntur. Posidonius igitur ait, nō solùm lunæ superficiem à sole lumine perfundi, sicut solidorum corporum sola superficies lumine perfunditur, sed in plurimam solis radios penetrare crassitudinem, utpote rarum corpus habentem, non certè usquequaque profundissima,

τῇ ὄψει, πάνυ μεγάλην ἔχουσα τὴν διάμετρον. καὶ ὁ ἥλιος, οὐκ ὀλίγον ἀπ' αὐτοῦ διέστηκε. ὁ δὲ νεφώδης ἀὴρ, ῥαδίως διϊκνουμένας ἔχει τὰς ἀκτῖνας, ἅτε μηδὲν ἔχων βάθος. τάχα δὲ φαίη τις ἂν οὐκ ἀσκόπως, καὶ ἰδιοτροπίας τινὰς εἶναι τοῦ περὶ τὴν σελήνην πυκνώματος, δι' οὗ οὐχ οἷόν τε τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας ἐκπίπτειν. κἀκεῖνο δὲ ζητεῖται, πῶς ἡ σελήνη μικροτέρα οὖσα, ἐπισκοτεῖ τὸν ἥλιον, παντὶ τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπιπροσθοῦσα, καὶ τῇ ὅλῃ διαμέτρῳ ἐκτεταμένη. τῶν δὲ οὖν παλαιοτέρων τινὲς ὑπέλαβον, ἐν ταῖς τελέαις

dißima, ſiquidem ingentem habet diametrum, & ab ipſa ſol non parum diſtat. at nebuloſus aër facile penetrantes admittit radios, utpote nullã habens profunditatẽ. Dixerit fortè quiſpiam, non ſanè imprudenter, etiã propriam quandam eſſe modificationem de lunæ denſitate, qua ſit impoßibile ſolares radios excidere. Illud quoque quæritur, quo pacto luna cum ſit minor, ſolem opacum facit toti eius corpori obiecta, ac toti dimetienti ſimul extenſa. Antiquorũ quidem nonnulli in defectibus perfe-

λείας τῶν ἐκλείψεων, ὅτε ἐπὶ μιᾶς εὐθείας γίνεται τὰ κέντρα τῶν φώτων, κύκλῳ περιστρέφεσθαι, πανταχόθεν ἐξέχουσαν τὴν ἴτυν τοῦ ἡλίου. τοῦτο δ' οὐ τῶν εὑρημένων ἐστίν. ἑωρᾶτο γὰρ ἂν ἡμῖν τὰ ἐξέχοντα, λαμπρότατά γε ὄντα, καὶ μὴ βραχεῖαν ἐκφαίνοντα τὴν ἐξοχήν. ἐπεί γε κατὰ πολὺ μείζων ὁ ἥλιος τῆς σελήνης. ῥητέον οὖν, ὅτι μικροτέρα μὲν ἐστὶν ἡ σελήνη τοῦ ἡλίου. οὐδὲν δὲ κωλύεται ἐπισκοτεῖν ὅλῳ αὐτῷ, πρὸς φαντασίαν γ' ἴση αὐτῷ οὖσα. ὅτι δ' ἴση πρὸς φαντασίαν ἐστί, γνώριμον μὲν καὶ ἀπ' αὐτῆς τῆς ἐκλείψεως, μάλιστα

perfectis, censuerunt in recta linea una fieri luminarium centra, circumcircaque apparere orbitam undique habentem solis. id inuentorum non est. Perspiciuntur namque à nobis eminentia omnia fulgentissima, nec paucam ostendentia eminentiã, quoniam sol multo maior quàm luna. Dicendum igitur lunam quidem sole minorem esse: at nihil prohibet, uisione totum ipsum opacum facere quæ ei sit æqualis. Quòd uerò imaginatione sit æqualis, notum ab ipso etiam defectu. Præcipuè

λιστα δὲ τοῦτο ἐξελέγχεται, ἐξ ἐφόδου τοιαύτης. ὁπόταν τι ἐκ συμμέτρου διαστήματος σῶμα κατατεθῇ, πάσῃ τῇ διαμέτρῳ τῆς σελήνης ἐπισκοτήσει, συμπαρεκταθὲν παρὰ ὅλῳ μεγέθει αὐτῆς, τοῦτο καὶ παρὰ ἡλίῳ ἐπισκοτεῖ. καὶ ὅλως οὐδέν ἐστι τὸ κωλῦον, μείζονα σώματα ὑπὸ μικροτέρων ἐπισκοτεῖσθαι, κατὰ πολλὰς αἰτίας τούτου γίνεσθαι δυναμένου. ἐπεὶ καὶ παρ' ἡμῖν, βραχύτατα σώματα ὄρεσι καὶ πελάγεσιν ὅλοις ἐπισκοτεῖ. καὶ οὐ πάντως τὸ ἐπισκοτοῦν τινί, ἢ μεῖζον τοῦ ἐπισκοτουμένου, ἢ καὶ ἴσον αὐτῷ εἶναι ὀφείλει.

cipuè autem hoc apparet ex hac diſciplina, cum quis ex commenſurabili diſtantia corpus diſponat, totam lunæ diametrum obſcurarit. pariter comparatæ extenſum toti eius magnitudini, quæ ſolem quoque obſcurat. In totum'que non eſt quod prohibeat maiora corpora à minoribus obſcurari, cum id multis de cauſis fieri poßit. Quia nobis quoque corpora breuißima montes & campos adimunt. Neque omnino adimens alicui, aut maius adempto, aut par ei eſſe oportet,

ὀφείλει. ἐκλείπει μὲν οὖν ὁ ἥλιος, ἐπιπροσθούσης τῆς σελήνης αὐτῷ. ἐν γὰρ συνόδῳ μόνον γίνεται τοῦτο. καὶ ἔστιν ἡ ἔκλειψις ἡ ἡλιακὴ, οὐκ αὐτοῦ τοῦ ἡλίου πάθος, ἀλλὰ τῆς ἡμετέρας ὄψεως. μέσης γὰρ γινομένης τῆς σελήνης ἡμῶν καὶ τοῦ ἡλίου, οὐ δύναται ἡ ὄψις ἡμῶν ἐπιβάλλειν τῷ ἡλίῳ, ὑπὸ τῆς σελήνης ἐπιπροσθουμένη. ἡ δὲ σεληνιακὴ ἔκλειψις, αὐτῆς πάθος ἐστὶ τῆς σελήνης. ὁπόταν γὰρ περιπέσῃ τῇ σκιᾷ τῆς γῆς, στερεῖται τοῦ ἡλιακοῦ φωτὸς, ὑπὸ τῆς γῆς ἐπισκοτουμένη. τοῦτο δὲ συμβαίνει, ὁπόταν ἐπὶ μιᾶς εὐθείας γένηται, ὅ, τε ἥλιος

καὶ ἡ

tet. Deficit igitur sol obiectu lunæ ipsi, idq́; fit duntaxat in coitu, est'que solaris defectus non solis ipsius passio, sed nostri uisus. Media nanque interueniente luna inter nos & solem, nequit uisus noster ad solem peruenire, à luna præpeditus. at lunaris defectus lunæ ipsius est passio. Nam cum terræ umbra interuenerit, solari lumine priuatur, à terra opacitate offusa. Hoc autem contingit, cum sol luna'que ac terra in

rectam

καὶ ἡ γῆ, καὶ ἡ σελήνη. ἐπιδειχθήσεται δὲ, ὅτι μόνως ἐκλείπει, εἰς τὴν σκιὰν τῆς γῆς ἐμπίπτουσα, ἐπειδὰν τὸν περὶ τῶν μειώσεων καὶ αὐξήσεων αὐτῆς, πρότερον ποιησώμεθα λόγον. πάντων τοίνυν τῶν ἄστρων ἡ σελήνη προσγειοτέρα, καθάπερ ἐδείχθη, ὑπάρχουσα, ἀερομιγὲς καὶ ζοφωδέστερον ἔχει σῶμα. ὃ δὴ καὶ μάλιστα γίνεται καταφανὲς, ἐν ταῖς εἰλικρινέσι τῶν ἐκλείψεων αὐτῆς. ὥσπερ οὖν καὶ τὰ ἄλλα πάντα τῶν μὴ πάντη πυρίνων σωμάτων πέφυκεν ὁ ἥλιος λαμπρύνειν, οὕτω καὶ τῇ σελήνῃ ἐπιβάλλων τὰς ἀκτῖνας,

rectam lineam unam peruenerint. Verum demonstrabitur tantummodo, tum lunam deficere, cum in terræ umbram inciderit, posteaquam de diminutionibus & augmentis ipsius primùm orationem habuerimus. Cunctorum igitur siderum terræ proxima, ut iam demonstratum est, aëri mixtum, et obscurius habet corpus, idq; præcipuè palã est in eius integris defectibus. Quemadmodũ igitur cuncta alia corpora quæ ignea non sunt, uim sol agnatam habet luminandi, ita lunam radijs ostendens,

ἀκτῖνας, λαμπρύνει αὐτὴν, ἅμα τε πεπλημένην, καὶ ἀερομιγῆ ὑπάρχουσαν. λαμπρύνεται οὖν αὐτῆς τὸ πρὸς τὸν ἥλιον τετραμμένον. εἰ οὖν διαπαντὸς τὴν αὐτὴν σχέσιν πρὸς τὸν ἥλιον διεφύλασσεν, ἓν ἂν αὐτῆς μέρος ἦν, τὸ διαπαντὸς ὑπ' αὐτοῦ πεφωτισμένον. ἐπεὶ δὲ ποτὲ μὲν κατὰ τὴν προαιρετικὴν αὐτῆς πορείαν προσέρχεται τῷ ἡλίῳ, ποτὲ δὲ ἀποχωρεῖ, ἀπὸ μὲν συνόδου ἐπὶ πανσέληνον ἰοῦσα, ἀπὸ δὲ πανσελήνου ἐπὶ σύνοδον. οὕτω πᾶσαν αὐτῆς περιέρχεται περὶ αὐτὴν κυκλοῦσα τὸ ἀπὸ τοῦ ἡλίου φῶς. ὅπερ δὲ ἡ γῆ πέπονθεν ἑστῶσα

dens, ipſam efficit conſpicuam ſimul oblimatam, & aëre perfuſam. fit conſpicua igitur in parte ad ſolem conuerſa. Si igitur uſquequaque eandem ad ſolem cuſtodiuit habitudinem, una omnino pars eſt, quæ ab ipſo uſquequaque lumine perfuſa eſt. At quia tum demum ſuo electili itinere in congreſſum ſolis uenit, cum diſcedit à coitu, ad plenilunium iens, à plenilunio ad coitum, ita omnem uiam ſuam ambiens permeat à ſole lumen admittendo. Nam quòd terra ſtando perpeſſa

ἰσῶσα, οὕτω καὶ ἡ σελή
νη κινουμένη πρὸς τὸν
ἀπὸ τοῦ ἡλίου φωτισμόν.
ὥσπερ γὰρ ἡ γῆ τὸ ἴσον
ἀπὸ τοῦ ἡλίου φῶς ἔχουσα,
ἄλλοτε ἄλλα μέρη ὑπ'
αὐτοῦ καταλαμπόμε-
να ἔχει κατὰ τὴν τοῦ ἡλίου
περίοδον, συμπεριινο-
στούσης αὐτῷ, καὶ τοῦ λαμ
πηδόνος, καὶ τοῦ κατὰ γῆν
σκιᾶς, διαμετροῦντος
τοῦ κατ' αὐτὴν γῆν ἀέ-
ρος τὸ τοῦ ἡλίου κέντρον·
οὕτω καὶ ἡ σελήνη, τὸ αὐ
τὸ μὲν ἀεὶ φῶς ἔχει ἀπὸ
τοῦ ἡλίου, νὴ δία· οὐ ποτὲ
μὲν πλείονος, ποτὲ δὲ ἐ-
λάττονος ἐλλαμπομέ-
νου αὐτῆς· ἀλλ' ὅτι δὴ
ἄλλα μέρη αὐτῆς κατα-
λάμπεται, προσιούσης
τε τῷ ἡλίῳ καὶ πάλιν
ἀπεχω

pessa est, id etiam lu
na mota ad solis ful
gorem. Nam sicut
terra æquale à sole
lumen habens, par
tes aliquando alias ab
ipso in solis conuer-
sione habet conspi-
cuas, redeunte ipsi
& fulgore, & exter-
ra umbra, dimetiente
per ipsam extremo so-
lis centrum: ita etiam
luna idem semper à
sole lumen habet, non
quandoque quidem ma
iorem, quandoque ue-
rò minorem ipsius par-
tem illuminans: sed
suas partes alias red-
dit conspicuas ad so-
lis congressum ue-
niens, & rursus ab
t ipso

ἀποχωρούσης ἀπ' αὐτοῦ. καὶ οὕτως περὶ πᾶν αὐτοῦ τὸ σῶμα, κυκλοῦν ἐχούσης ἀπ' αὐτοῦ τὸ φῶς. ὁπότε μὲν οὖν σύνοδος εἴη, πεφώτισται αὐτοῦ τὸ πρὸς τὸν οὐρανὸν τετραμμένον ἡμισφαίριον (τοῦτο γὰρ αὐτοῦ τότε πρὸς τὸν ἥλιον ἀφορᾷ) παραμειβούσης δὲ τὸν ἥλιον αὐτοῦ, καὶ ἐκ τοῦ πρὸς λόγον τῆς ἀποχωρήσεως, τὸ πρὸς τὴν γῆν αὐτοῦ βλέπον ἡμισφαίριον, ἐπιστρεφούσης πρὸς αὐτόν. οὕτω πρῶτον μὲν ἐκ τῶν πλαγίων φωτιζομένη, μηνοειδὲς ποιεῖ τὸ σχῆμα. εἶτα ἐπὶ πλέον ἐπιστρεφομένη πρὸς αὐτὸν, διχότομον. εἶτα, ἀμφίκυρτον. καὶ μετὰ τοῦτο, πλήρης,

ipſo diſcedens, atque ita totum eius ambiendo corpus ab ipſo lumen admittit. Cum itaque fuerit coniũctio, pars eius ad cœlum cõuerſa lumine perfunditur, quæ hæmiſphæriũ eſt. Ea nanq; tum demũ ad ſolẽ conuerſa eſt. Ipſa uerò ſolẽ permutante, & iuxta proportionẽ abitu, pars eius terrã ſpectans, hemiſphærio cõuerſa ad ſolem, & perinde primo in obliquis facta conſpicua, figuram facit in cornua conſurgentem. Dein ad ipſum magis conuerſa, diuidua. poſtea utrinque facta tumidior. mox plena.

πλήρους, ὁπόταν διαμετρήσῃ αὐτόν. ἐφ' ὅσον μὲν οὖν ἀπὸ συνόδου ἐπὶ διάμετρον παραγίνεται, ἐκ τοῦ πρὸς τὸν οὐρανὸν τετραμμένου αὐτῆς ἡμισφαιρίου, εἰς τὸ πρὸς ἡμᾶς ὁρῶν, κάτεισι τὸ ἀπὸ τοῦ ἡλίου φῶς. καὶ οὕτω λέγεται αὔξεσθαι μέχρι πανσελήνου. ἐπειδὰν δὲ διαμετρήσασα, παραμείψῃ τὴν διάμετρον, μειοῦται πάλιν ἐκ τοῦ πρὸς ἡμᾶς ὁρῶντος αὐτοῦ ἡμισφαιρίου εἰς τὸ πρὸς τὸν οὐρανὸν ὁρῶν, περιαγομένου τοῦ φωτὸς μέχρι συνόδου. εἰ μὲν οὖν ἐπιπέδῳ τῷ σχήματι ἐκέχρητο, εὐθέως ἂν ἅμα, τῷ παρελθεῖν ἀπὸ συνόδου τὸν ἥλιον, ἐπληροῦτο,

plena, cum ad dimetientem ipſum peruenerit aduerſa. Quatenus igitur à coitu ad dimetiētē accedit, ex ad cœlū conuerſo eius hemiſphærio, ad id quod nos ſpectat, à ſole lumen admittendo, dicitur augeri ad plenilunium uſque. Cum autem auerſa dimetientem permutarit, minuitur rurſus, ad nos ipſius ſpectante hemiſphærio, cum in cœlum ſuſpexerit, circumacto ad coitum uſque lumine. Si igitur planam nacta fuiſſet figuram, ſtatim cum à coitu ſolis abijſſet, plena futura erat,

καὶ ἔμελλεν ἂν μέχρι συνόδου πλήρης. νυνὶ δὲ σφαιρικὸν ἔχουσα τὸ σχῆμα, οὕτω τὰς τῶν σχημάτων ἰδέας ἀποτελεῖ. μᾶλλον δὲ ἂν συνοφθείησαν ἡμῖν αἱ αἰτίαι τῆς περὶ τὰ σχήματα διαφορῶν αὐτῆς, εἰ διὰ τῆς ἐφόδου τὸ περὶ αὐτὴν συμβαῖνον καταμάθοιμεν. δύο κύκλοι νοοῦνται ἐν τῇ σελήνῃ· εἷς μὲν, ᾧ διακρίνεται τὸ σκιερὸν αὐτῆς ἀπὸ τοῦ πεφωτισμένου· ἕτερος δὲ, ᾧ χωρίζεται τὸ ὁρώμενον ἡμῖν αὐτῆς ἀπὸ τοῦ μὴ ὁρωμένου. τούτων ἑκάτερος, μείων ἐστὶ, τοῦ εἰς δύο ἴσα δυναμένου τέμνειν αὐτὴν, ὃς μέγιστος ἂν εἴη τῶν

& in coitu plena permansisset. Verùm quia globosam nacta est figuram, ita figurarum species absoluit, ut potius à nobis perspectæ causæ differentiarum eius in figuris hac disciplina qua in ipsa accidens cognoscere poterimus. Bini in luna intelligũtur orbes: unus quidem, quo ipsius opacum discernitur à luminoso: alter autẽ, quo distinguitur quod ipsius nobis conspicuum est, ab eo quod sub aspectum nostrũ nõ uenit. Horũ uterq; minor est eo quod ipsam in partis binas æquales secare posit, qui maximus sit eorum

τῶν ἐν αὐτῇ. ὅτε δὲ ὁ ἥλι-
ος μείζων ὢν τῆς σελήνης
πλέον τοῦ ἡμίσεος φωτί-
ζει αὐτῆς, καὶ διὰ τοῦτο ὁ
διείργων τὸ σκιερὸν ἀπὸ
τοῦ πεφωτισμένου κύ-
κλος, μείων ἐστὶ τοῦ μεγί-
στου τῶν ἐν τῇ σελήνῃ. τό-
τε ἀπὸ τῆς ἡμετέρας ὄψε-
ως, ὁμοίως μικρότερος
τοῦ μεγίστου ἐστὶ τῶν ἐν αὐτῇ
ἀναγκαίως. ἐπεὶ ἔλατ-
τον τοῦ ἡμίσεως ὁρῶμεν
αὐτῆς. ὁπόταν δὲ σῶμα
σφαιροειδὲς ὑπὸ δύο
ὄψεων ὁρᾶται, ὧν τὸ
διάστημα ἔλαττόν ἐστι
τῆς περὶ τὸ ὁρώμενον δια-
μέτρου, τὸ ὁρώμενον αὐ-
τοῦ μέρος, ἔλαττον γίνε-
ται τοῦ ἡμίσεως. ὥστε καὶ οὗ-
τος ὁ κύκλος οὐ τέμνων
εἰς ἴσα, ἀλλὰ εἰς ἄνισα,
τὴν

eorũ qui in ipsa. Sol si-
quidẽ luna maior plus
q̃ eius dimidiũ lumine
perfundit, & perinde
opacum à luminoso di-
rimens circulus, maxi-
mo in luna minor est.
cum à nostro aspectu
itidẽ maximo minor in
ter eos qui in ipsa sit ne
cesse est, quia minor est
hæc pars dimidia q̃ ipsi
spectamus. Siquidem
cum globosum corpus
à duobus spectatur uisi
bus, quorum minus est
interuallum diametro,
quæ circa conspicuum
pars eius conspicua mi
nor euadit dimidia. pro
inde is etiã circulus, in
partes nõ dispescẽs æ-
quales, sed inæquales,
lunam

τῆς σελήνης, μείων τοῦ μεγίστου τοῦ ἐν αὐτῇ ὄντος. ὥς μέντοι πρὸς αἴσθησιν, ἀμφότεροι μέγιστοι φαντάζονται οὗτοι οἱ κύκλοι. καὶ ἀεὶ μὲν τὸ αὐτὸ μέγεθος ἔχουσιν. οὐ μὴν τὴν αὐτήν γε διαφυλάσσουσι στάσιν, ἀλλὰ πολλὰς ἐναλλαγὰς καὶ πολλὰ σχήματα πρὸς ἀλλήλους ποιοῦσι. ποτὲ μὲν γὰρ ἐφαρμόζουσιν ἀλλήλοις, ἄλλοτε δ' εἰς τομὴν ἐγκλίνονται. καὶ τῶν τομῶν, πλείους μὲν, αἱ εἰς βραχὺ παραλλαγαί. αἱ δὲ (οἷαι δὴ ἐν γένει πασῶν, δύο, ἥτε πρὸς ὀρθὰς, καὶ ἡ κατ' ἔγκλισιν) τῆς πρὸς ἀλλήλους ἀποτομῆς. γίνονται δὲ καὶ αἱ ἐφαρμο-

lunã, maximo eorũ qui in ipſa ſunt, minor eſt, ut equidem ſenſu percipiuntur, utriq; maximi imagine concipiuntur huiuſmodi circuli, ſemperq; eandẽ habẽt magnitudinẽ: non eundem ſeruãt ſtatũ, uerũ mutationes multas, multaſq; figuras ad ſe inuicem habẽt. Aliquando enim inuicẽ inter ſe hærentes conueniunt, aliquando ad ſectionẽ inclinãtur. Et ſectionum plures quidem ſunt in breue mutationes. aliæ (quales in genere omniũ duæ quæ ad rectos angulos, & quæ ad inclinationẽ) ad ſe inuicẽ deſectionis. Fiũt autem ipſorum

φαρμογαὶ αὐτῶν δύο μόνως, ἥν τε συνόδῳ καὶ πανσελήνῳ ἐφαρμοζομένων αὐτῶν. παραθεούσης τοίνυν ἀπὸ συνόδου τὸν ἥλιον τῆς σελήνης, διΐστανταί τε, καὶ εἰς τομὴν ἐγκλίνονται. ὡς ὀλίγον τὸ μεταξὺ τῆς περιφερείας ἀμφοῖν ἀπολειπόμενον, τοῦτ' ἐστὶν μόνον, ὥσγε πρὸς ἡμᾶς πεφωτισμένον. καὶ ἡ τοιαύτη ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν κύκλων τῶν δὲ εἰς τομὴν παράβασις, τὸ μηνοειδὲς τῆς σελήνης σχῆμα ἀποτελεῖ. ἐπεὶ δὲ ἀεὶ προάγοντες εἰς τὸ πρὸς ὀρθὰς τέμνειν ἀλλήλους καὶ τὴν τοῦ φωτισμοῦ φάσιν προσαύξουσιν, ἀεὶ τοῦ μέσου τῆς το-

ipſorū accōmodationes duæ tantū in coitu & plenilunio ipſis ſeſe accommodātibus. Decurrente igitur à coitu ad ſolem luna, diſtinguuntur, & in ſectionē declinantur, ut parum in medio circumferentiæ ambobus relinquatur. Id eſt ſolū quod ad nos lumine perfuſum. Et talis ab accommodatione circulorum. at horū ad ſectionē tranſitus conſurgentem, in cornua lunæ figuram abſoluit. Cum uerò ſemper progrediuntur, ut ad rectos angulos ſe inuicem ſecent, & illati luminis fulxionem ſemper augent, medio ſe-

μῆς τῶν κύκλων κατὰ τὴν τοσαύτην πρόοδον φωτιζομένης. ὁπόταν δὲ τὸ πρὸς ὀρθὰς γένηται τῆς τομῆς σχῆμα, διχότομος ἡ σελήνη φαντάζεται. ἀπὸ δὲ τούτου πρὸς ἀμβλείας ἤδη γωνίας προϊόντες οἱ κύκλοι, τὸ ἀμφίκυρτον τοῦ θεοῦ σχῆμα ποιοῦσι. τῇ δὲ κατὰ τὴν διάμετρον πάλιν ἐφαρμογῇ, τὴν πανσέληνον ποιοῦσιν. ἔπειτα ἀπὸ ταύτης ἐπὶ τὴν ἑτέραν πάλιν ἐφαρμογὴν προϊόντων, καὶ τὰ αὐτὰ σχήματα κατὰ μείωσιν ἀποτελοῦντες, μέχρις ἀφανισμοῦ τῆς πάσης λαμπηδόνος προΐασι, τῇ ἀτρεκεῖ τῶν κύκλων εἰς τὸ πρὸς

τὸν

ctionis circulorum in tali progreſſu lumine perfuſo, cum ad rectos angulos uenerit figura ſectionis, diuidua luna uiſione concipitur. ab huiuſmodi figura iam ad obtuſos perueniente angulos, circuli utrinque conſurgentem huius faciunt figuram. Accommodatione porrò per diametrum, plenilunium faciũt. à qua ad aliam rurſus accommodationem progredientes, eaſdem diminuendo figuras conficiunt. quoad tandem omnis ſplendor euaneſcat, procedunt circulorum tramite, ad

mundi

κόσμου μόριος ἐφαρμογῆς. καὶ τοιοῦτος μὲν ὁ περὶ τὰς αὐξήσεις καὶ μειώσεις τῆς σελήνης λόγος. ἤιδεσαν δὲ καὶ οἱ παλαιότατοι τῶν φυσικῶν τε καὶ ἀστρολόγων, ὅτι ἀπὸ τοῦ ἡλίου ἡ σελήνη τὸ φῶς ἔχει. ὡς δῆλόν ἐστι πρῶτον μὲν ἐκ τῆς ἐτυμολογίας τοῦ ὀνόματος αὐτῆς. οὕτως ὠνομασμένης, ἐκ τοῦ, σέλας αὐτὴν νέον ἔχειν ἀεί· καὶ ἐκ τοῦ ἐπιδιδόναι δᾷδας τοῖς εἰς τὰ ἀρτεμίσια εἰσιοῦσι. τοῦτο γὰρ μὲν σύμβολόν ἐστι, τοῦ ἔξωθεν ἔχειν τὴν σελήνην τὸ φῶς. οἱ μὲν οὖν παλαιοὶ, τρία εἶναι περὶ τὴν σελήνην σχήματα ἔφασαν, τὸ μηνοειδὲς, τὸ διχότομον, τὸ πεπληρωμένον.

mundi accommodationem. Atque hæc de lunæ augmento ac diminutione habita ſit oratio. Nouerunt etiam priſci Phyſici atque Aſtrologi, à ſole lunam lumen admittere, ut manifeſtum eſt ex ipſius nominis etymologia · luna dicta à lumine, quod lunen nouum habeat: reddatq; faces ingredientibus, Artemis. Hoc enim argumẽtum eſt lunæ extrinſecus lumen admittendi. Priſci igitur uiri tres in luna figuras eſſe protulerunt, ſurgentem in cornua, diuiduam, ple-

ρουμένον. ὅθεν καὶ τὴν τριπρόσωπον τὴν ἄρτεμιν ποιεῖν ἔθος ἐστίν. οἱ δὲ νεώτεροι προσέθεσαν τοῖς τρισί, τὸ νῦν καλούμενον ἀμφίκυρτον. ὃ μεῖζον μέν ἐστι τοῦ διχοτόμου, μεῖον δὲ τοῦ πανσελήνου. μὴν δὲ καλεῖται κατὰ τέσσαρα σημαινόμενα. καὶ γὰρ ἡ σελήνη, ὅταν ᾖ σιγμοειδὴς τῷ σχήματι, μὴν καλεῖται. καὶ αὐτὸ τὸ κατάστημα τοῦ ἀέρος, τὸ ἀπὸ συνόδου ἐπὶ σύνοδον, ὡς εἰώθαμεν λέγειν, καυματώδης γέγονεν ὁ μὴν, ἢ εὔκρατος. καλεῖται δὲ καὶ τὸ ἀπὸ συνόδου ἐπὶ σύνοδον, χρονικὸν διάστημα. καὶ λοιπὸν, ὁ τριακονθήμερος χρόνος. ὡς λέγο-

μεν

nam. Vnde trinam faciem Triuiā Dianā facere ac dicere cōsuetudo est. Iuniores aūt illis tribus nunc appellatū, utrinq; turgidā adiecerūt, quæ maior quidem est diuidua, minor autē plenilunio. Mene quasi dicas menstruam uocatur ob quatuor significata. Luna siquidē cū fuerit figura Simoides, Mene uocatur. & hæc aëris cōstitutio, quæ est à coitu ad coitū, ut dicere cōsueuimus, fuit mēsis laboriosus, aut tēperatus. Vocatur mensis etiā à coitu ad coitū tēporale interuallum. postea tempus, quod est pars trigesima. Vt dici-

mus

μὲν μῆνα ἀποδεδημηκέναι, ἢ ἀποδημεῖν, οὐ πάντως τὸ ἀπὸ συνόδου ἐπὶ σύνοδον λέγοντες, ἀλλ' ἁπλῶς τὸν τῶν τριάκοντα ἡμερῶν ἀριθμόν. δύο μὲν οὖν τὰ πρῶτα, σώματά ἐστιν, ἥτε μηνοειδὴς θεὸς, καὶ τὸ τοῦ ἀέρος κατάστημα. τὰ δὲ ἑξῆς δύο, ἀσώματα· ἐπεὶ καὶ αὐτὸς ὁ χρόνος ἀσώματος. αἱ δὲ πρὸς τὸν ἥλιον σύνοδοι τῆς σελήνης, οὐκ ἀεὶ τὸ ἴσον τοῦ χρόνου διάστημα φυλάττουσι, διὰ αἰτίαν τοιαύτην. ὁ ἥλιος, ὡς ἤδη εἴρηται, καὶ ὑψηλότερος καὶ προσγειότερος κατὰ τὴν προαιρετικὴν γίνεται πορείαν. ὅταν μὲν οὖν ταπεινότερος ᾖ, τά-

χιον

mus mensem peregrinatum esse, aut quempiam peregrinari, non omnino ad coitum à coitu dicentes, sed simpliciter triginta dierum numerum. Bina igitur prima sunt corpora, surgens in cornua luna & aëris constitutio: quæ uerò sequũtur duo, corporis expertia: quia tempus ipsum corporis expers. Verùm ad solem lunæ coitus non semper æquale temporis seruant interuallum. Hac de causa sol, ut iam dictũ est, modò terræ proximus, modò sublimis electili suo euadit itinere. Cum igitur fuerit humilior, ce-

ler

χιον διέρχεται τὸ ζῴδιον ἀναγκαίως. ὁπόταν δ' ὑψηλότερος, βράδιον. ταπεινότερος μὲν γὰρ ὤν, μείονα διέρχεται περιφέρειαν· ὑψηλότερος δὲ, μείζονα. τοῦτο δὲ καταμάθοιμεν ἂν καὶ ἐκ τῶν γινομένων ἐπὶ τῶν κώνων τομῶν. αἱ μὲν γὰρ πρὸς ταῖς βάσεσιν αὐτῶν, πλατύτεραί εἰσιν· αἱ δὲ μᾶλλον τῇ κορυφῇ πελάζουσαι, στενότεραι. οἱ τοίνυν ἀπὸ τῆς ὄψεως ἀρχόμενοι κῶνοι πρὸς οὐρανὸν, κορυφὴν μὲν ἔχουσι, τὸ πρὸς αὐταῖς ταῖς κόραις· βάσιν δὲ, τὸ ὁρατὸν, ᾧ προσερείδουσιν. ἐπεὶ τοίνυν ἡ γῆ κέντρον ἐστὶν, ἴσαι γενήσονται αἱ πρὸς πάντα τὰ ζῴ-

ler signiferum permeet necesse est: cum verò sublimior, tardus. Nam cum humilior est, minorem permeat ambitum, sublimior autem maiorem. Id quoque di dicerimus ex sectionibus factis per conos, seu metas. Nam quæ ad bases ipsorum sunt, latiores: at quæ magis accedũt ad verticẽ, angustiores. A' visu igitur effusi in cœlum coni, sive turbines, verticẽ quidẽ habẽt ad visus aciẽ: basin verò, quod sub aspectum venit quod spectatur. Quia igitur terra centrum est, æquales erunt in omnia

τὰ ζῴδια ἀρχόμεναι βάσεις τῶν κώνων. εἰ τοίνυν συνέβαινε μήτε ταπεινότερον, μήτε ὑψηλότερον φέρεσθαι τὸν ἥλιον, ἀλλὰ διαπαν πρὸς τὸ αὐτὸ ὕψος ἀπέχειν τῆς γῆς, ταὐτ' ἂν τὰ ζῴδια ἐν ἴσῳ διεξήει χρόνῳ, καὶ οὕτως ἂν αὐτῷ καὶ αἱ πρὸς τὴν σελήνην συνόδοι, τὸ ἴσον τοῦ χρόνου διάστημα ἀπέσωζον. ἐπεὶ δὲ οὐχ οὕτως ἔχει, ἀλλ' ἐν μὲν τοῖς διδύμοις ὑψηλότατος, ἐν δὲ τοξότῃ ταπεινότατος φέρεσθαι τετήρηται. οὕτως ἐν μὲν διδύμοις τὴν τοῦ κώνου τῆς ὄψεως ἀποτομὴν πλατυτέραν οὖσαν (ἐπεὶ μᾶλλον τῇ βάσει πελάζει.) βράδιον διεξήει, τάχιον δὲ τὴν

signa effusæ conorum bases. Si igitur contingeret solem non ferri sublimius, sed omnifariam eodem à terra abesse fastigio, cuncta signa tempore æquali perlustrare, atque ita ad lunam coitus æquale temporis custodirent interuallum. At quia non ita habet, sed in geminis est sublimissimus, in sagittario autem humillimus, ferri obseruatus est. & perinde in geminis coni uisus defectio latior est (quoniam propinquior ad basem accedit) tardius permeat, celerius au-

δὲ τῆς τοῦ τοξότου. ἐπεὶ πάλιν ἐνταῦθα ἡ ἀποτομὴ τοῦ κώνου τῇ κορυφῇ μᾶλλον πελάζουσα, στενωτέρα ἐστίν. ὁπόταν μὲν οὖν ἐν ἀρχῇ διδύμων σύνοδος γένηται, ἐνταῦθα τῆς μὲν σελήνης προσγειοτέρας φερομένης, ὑψηλοτάτου δὲ τοῦ ἡλίου, ἀναγκαίως σύντομος ὁ μὴν γενήσεται. ἔτι γὰρ ἐν διδύμοις ὄντα, καταλήψεται τὸν ἥλιον, δυσί γε καὶ τριάκοντα ἡμέραις τοῦτο τὸ ζώδιον διερχόμενον. εἰ δὲ περὶ τὰς τοῦ τοξότου ἀρχὰς γένοιτο σύνοδος, οὐ καταλήψεται ἔτι ἐν τούτῳ τῷ ζωδίῳ τὸν ἥλιον ἡ σελήνη, ἐν εἴκοσι καὶ ὀκτὼ ἡμέραις

tem eam quam sagittarij: quoniã rursus hinc coni defectio quæ ad uerticem magis accedit, est angustior. Cum ergo in principio geminorum fuerit coitus, ubi luna terræ permeat proxima, cum sol sublimissimè inuehatur, concisus sit mensis necesse est. Siquidem ipsum adhuc in geminis relictum offendet solem, triginta & duobus diebus id signum emetitur. Quod si in principio sagittarij fuerit coitus, in eodem signo cum sole luna in congressum non ueniet, quod uiginti & octo diebus

ραις τῶν τὸ ζώδιον διϊόντος τοῦ ἡλίου. μήκιστος δὲ πάντων οὗτος ὁ μὴν γενήσεται, καὶ τῆς σελήνης βράδιον τὸν τοξότην διερχομένης, καὶ τοῦ ἡλίου ταχέως, καὶ διὰ ταῦτα βραδέως ὑπ' αὐτοῦ καταλαμβανομένου. ἐν δὲ τοῖς μεταξὺ ζωδίοις, τὸ ἀνάλογον συμβήσεται. οὕτω καὶ πάντων τῶν πλανητῶν ἐν ἑκάστοις τῶν ζωδίων ὑψώματα καὶ ταπεινώματα ἐλέγχεται. ὁπόταν γὰρ εἰς τριάκοντα μοίρας πάντων νενεμημένων, τὰ μὲν θᾶττον, τὰ δὲ βράδιον αὐτῶν διέρχεται. εὔδηλον, ὅτι ἔνθα μὲν ταπεινώτεροί εἰσι, στενωτέραις

τῶν

bus id ſignum ſol permeet. Omnium igitur hic menſis euadet longiſſimus, ſagittarium luna tardius emetiente, ſole autem celerius, & perinde ſeriuſculè ab ipſa offenditur. In medijs autem iſtorum ſignis, iuxta proportionem contigerit. Ita etiam cunctarum uagarum ſtellarum in ſuis ſignis ſublimitates & humilitates coarguuntur, cum in triginta partes diſtributa ſint omnia, ea celerius aut ſerius perambulant. Certum profectò eſt eſſe humiliores, ubi conorum

angu-

τῶν κώνων ἀποτομαῖς ἐντυγχάνοντες, θᾶττον διέρχονται αὐτάς. ἔνθα δὲ διὰ τὸ ὕψος πλατύτεραι αἱ τῶν κώνων ἀποτομαὶ, βράδιον καὶ ἡ διέξοδος αὐτῶν γίνεται. ὑψουμένων δὲ καὶ ταπεινουμένων πάντων τῶν πλανητῶν, ἐπίσης κέντροι πάντων εἰσὶν οἱ κύκλοι. ἐπείγε διὰ τὰ ὕψη, καὶ τὰ ταπεινώματα, μὴ πάντοθεν τὸ ἴσον τῆς γῆς ἀφιστᾶσι. τοιοῦτος οὖν καὶ ὁ τῆς σελήνης ὢν, ὑποβέβληται τῷ ζωδιακῷ, πρὸς ὅλον αὐτὸν ἐγκεκλιμένος. καὶ γὰρ τοῦ βορείου ἐφάπτεται, ἐφόσον καὶ ἡ σελήνη αὐτὴ τοῖς βορείοις πελάζειν εἴωθεν. καὶ τοῦ

anguſtiores nacti fuerint ſectiones, quas etiam permeant celerius. At ubi propter faſtigium latiores conorum ſectiones, tardius etiam euadunt. At ſublimiter & humiliter inuectarũ cunctarum uagarum, ſtellarum, peræquè omnium ipſarum eccentri ſunt orbes, per faſtigia & humilitates non undique æqualiter à terra diſtant. Cum ſit ergo lunæ talis, ſignifero ſubijcitur ad ipſum totũ inclinatus. ſeptentrionalẽ enim cõtingit, quatenus luna ipſa ad ſeptẽtrionẽ propinquior accedere conſueuit: ſimiliter

καὶ τοῦ νοτίου ὁμοίως. ὥστε οὕτως ἔχων, τὸ διὰ μέσου κατὰ δύο σημεῖα τέμνει ἀναγκαίως, ὃς ἡλιακός τε καὶ ἐκλειπτικὸς καλεῖται. ταύτας οὖν τὰς τομάς, οἱ μὲν συναφάς, οἱ δὲ συνδέσμους καλοῦσιν. ὥσπερ γὰρ ὁ ἥλιος καλεῖται διχῶς, αὐτός τε καὶ τὸ φέγγος αὐτοῦ· οὕτω καὶ τὴν σελήνην διχῶς καλεῖν εἰώθαμεν. τούτοις ἑξῆς, τὸν περὶ τῆς ἐκλείψεως αὐτῆς ποιησόμεθα λόγον, ὅπως μὴ παραπλησίως τοῖς γραϊδίοις καὶ ἡμεῖς δοξάσωμεν, ὁπόταν ἐκλείπῃ ἡ σελήνη, ὅτι φαρμακίδες εἰσὶν αἱ καθαίρουσαι αὐτήν.

similiter ad austrum. Cum itaque ita habeat eclipticam in medijs in quam signiferi articulis bina secet signa necesse est, qui sanè locus solaris & eclipticus appellatur. Tales igitur sectiones, alij contactus, alij coitus uocãt. quemadmodum sol dupliciter uocatur, ipse, & fulgor ipsius: ita lunam dupliciter appellare consueuimus. De inceps de eius defectu uerba habebimus, ne uetularũ ritu nos quoque opinemur, cum luna defecerit, esse ueneficas, quæ ipsi adhibeant piacula.

qui dicat coitus.

Περὶ τῆς σελήνης ἐκλείψεως.

Ἐκλείπει δὲ ἡ σελήνη τῇ σκιᾷ τῆς γῆς περιπίπτουσα, ὁπόταν ἐπὶ μιᾶς εὐθείας τὰ τρία γένηται σώματα, ἥλιος, γῆ, καὶ σελήνη, μέσης τῆς γῆς γινομένης. ὅπερ ἐν μόνῃ τῇ πανσελήνῳ συμβαίνειν δυνατόν. περιπίπτει δὲ τῇ σκιᾷ τῆς γῆς, τόνδε τὸν τρόπον. ὁ ἥλιος τὴν κίνησιν ποιεῖται, καθάπερ ἤδη ἔφαμεν, ὑπὸ τῷ μεσαιτάτῳ τοῦ ζῳδιακοῦ τὸν οἰκεῖον κύκλον ἔχων ὑποκείμενον. ἡ οὖν γῆ φωτιζομένη ὑπ' αὐτοῦ, σκιὰν ἀποπέμπει ἀναγκαίως, καθάπερ καὶ ἄλλα, ὁπόσα φωτίζεται, τῶν στερεῶν σωμάτων.

De lunæ defectu.

Deficit nimirum luna, cum in terræ umbram inciderit, cũ unà in recta linea tria fuerint corpora sol, terra, luna, terra interueniente media. Quod in solo potest euenire plenilunio. In terræ autem umbram hoc pacto incidit. Mouetur profectò sol quo diximus modo in medijs signiferi articulis, suum habens in quo mouetur orbẽ. Terra igitur ab ipso lumine perfusa, umbram remittat necesse est, sicut & alia quæ lumine perfunduntur, omnia solida corpora.

αὕτη

αὕτη τοίνυν κωνοειδῶς σχηματιζομένη, ὅλον μὲν οὐκ ἐπιλαμβάνει τὸν ζωδιακὸν, οὐδὲ παντὶ τῷ πλάτει αὐτοῦ συμπαρεκτείνεται, διὰ τὸ εἰς ὀξὺ ἀποκορυφοῦσθαι. διαμετροῦσα δὲ αὐτῷ τῷ μεσαιτάτῳ τῆς κορυφῆς τὸ τοῦ ἡλίου κέντρον, ἀναγκαίως καὶ αὐτὴ αὐτῷ τῷ μεσαιτάτῳ τοῦ ζωδιακοῦ ὑπόκειται. αὕτη μέχρι μὲν τῶν ἄλλων οὐκ ἀνέρχεται ἄστρων. τὸ δὲ τῆς σελήνης ὕψος, πολὺ ὑπεραίρει. ὁπόταν οὖν ἡ σελήνη διαμετροῦσα τὸν ἥλιον, ἢ ἐν τοῖς δεξιοῖς καὶ βορείοις, ἢ ἐν τοῖς ἐναντίοις τοῦ ζωδιακοῦ εὑρεθείη, ἐκφεύγει τὴν σκιὰν τῆς γῆς, καὶ διὰ

Terra igitur promittens umbram in figura metæ, totũ neutiquam comprehendit signiferum, neq; per omnem eius extenditur latitudinem, quod in acutum uerticem transcendat ipsi uerticis medioxumo aduersa soli, centrum diametro respiciens, necessariò etiam ipsa ipsi medioxumo signiferi substernitur. non eousque alia ascendunt sidera, nam multo excedit lunæ fastigiũ. Cum igitur luna soli aduersa, aut in dextris & septentrionalibus, aut in contrarijs signiferi comparata fuerit, terræ umbrã deuitat, et ob

διὰ τοῦτο, οὐ κατὰ πᾶσαν πανσέληνον ἐκλείπει. ὁπόταν δὲ διαμετροῦσα τὸν ἥλιον, οὕτως ἔχουσα εὑρεθῇ, ὡς μίαν εὐθεῖαν δύνασθαι διεκβάλλεσθαι, διὰ τῶν κέντρων τοῦ τε ἡλίου καὶ τῆς γῆς καὶ τῆς σελήνης. τότε ἀκριβῶς ἐμπίπτουσα τῇ σκιᾷ τῆς γῆς, τελείαν ἔκλειψιν ποιεῖται. φέρεται μὲν γὰρ ἡ σκιὰ τῆς γῆς κατὰ διάμετρον τοῦ ἡλίου, ἕλκεται δὲ ὥσπερ ὑπ' αὐτοῦ. καθὰ καὶ ὅμηρός φησιν,

Ἐν δ' ἔπεσ' ὠκεανῷ λαμπρὸν φάος ἠελίοιο,
Ἕλκον νύκτα μέλαιναν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν.

οὕτως δὲ συμφερομέ-

νης

ob hoc non defecit toto plenilunio. Cum uerò soli aduersa ita habere inuenta fuerit, ut recta linea una per centra transmitti poßit solis ac lunæ, tum ad libellam terræ umbra incurrit, consummatam faciens eclipsim. Fertur enim terræ umbra per solis dimetientem, ab ipsoq; trahitur, ut Homerus inquit:

Labitur Oceano rutili lux splendida solis.
Terræ obductu nox atris circumuolat alis.

Atque ita cum sole cir-

cumfer-

νης αὐτὴν τῷ ἡλίῳ, καὶ αὐτῷ τῷ ἄκρῳ τὸ κέντρον αὐτοῦ διαμετρούσης, ἡ σελήνη εἰς τὴν προαιρετικὴν κίνησιν ἰοῦσα, ἀπαντᾷ αὐτῇ· ἐκείνης μὲν ἀπ' ἀνατολῆς πρὸς δύσιν, τῆς δὲ σελήνης ἀπὸ τῶν δυτικῶν ἐπὶ τὴν ἀνατολὴν φερομένης. καὶ οὕτως περιπίπτουσα αὐτῇ, στερεῖται τῶν ἀπὸ τοῦ ἡλίου αὐγῶν· ὥσπερ καὶ ἡμεῖς, ὁπόταν τις ἡλιουμένοις ἡμῖν ἐπίπροσθεν στῇ. οὐκ ἀεὶ δὲ ὅλη ἐπισκοτεῖται ὑπὸ τῆς γῆς, οὐδὲ πᾶσα ὑπὸ τῆς σκιᾶς καλύπτεται, ἀλλ' ἔστιν ὅτε κατὰ μέρος. τοῦτο δὲ συμβαίνει, ὁπόταν διαμετροῦσα τὸν ἥλιον, ἐφάπτηται τοῦ διὰ μέσου. μὴ

cumfertur, in ipſo extremo eius centrum dimenſa luna electili ſuo progreſſa motu in ipſius congreſſum uenit: illo ab ortu in occaſum, luna uerò ab occaſu in ortum delata. Atque ita umbram incurrens, ſolis fulgore priuatur: ſicut nos quoque, cum quiſpiam ſeſe in ſole nobis oppoſuerit. At non ſemper ſub terræ umbra obſcuratur, neque tota ab umbra operitur, uerum eſt quando in parte tantum. Quod ſanè contingit, cum aduerſa ſoli eclipticam tangit, nec

μέχρι ἂν κατ' αὐτὸ τὸ μεσαίτατον αὐτοῦ τὸ κέντρον ἔχουσα εὑρεθῇ. οὕτω γὰρ μέρος τι αὐτῆς, ἀλλ' οὐ πᾶσα, περιπίπτει τῇ σκιᾷ. ὅτι δὲ τῇ σκιᾷ τῆς γῆς περιπίπτουσα, ἀλλ' οὐχ ἕτερον τρόπον, ἐκλείπει, ἀπὸ τῶν φαινομένων αὐτῆς πάρεστιν ὁρᾶν. πρῶτον μὲν γὰρ, ὅτι ἐν μόνῃ πανσελήνῳ ἐκλείπει. (ὅτε δὴ καὶ μόνον οἷόν τε περιπίπτειν αὐτὴν τῇ σκιᾷ τῆς γῆς, διαμετροῦσαν τὸν ἥλιον) δεύτερον, ὁπόταν τελείαν ἔκλειψιν ποιῆται, ὁρᾶται αὐτῆς τὰ πρὸς αὐτὴν τετραμμένα, ἀφανιζόμενα πρῶτα, διὰ τὸ ἀπαντᾶν αὐτὴν τῇ σκιᾷ. αὐτὴν μὲν,

tamen in medioxumo centrum habuerit, ita demum eius pars aliqua non tota in umbram incidit. Cæterum quod in terræ umbram incidat, neque alio pacto deficiat, ab eis quæ apparent nobis, par est intueri. Primum nanque in ipſo deficit plenilunio, cum demum potuerit umbræ duntaxat incidere ſoli aduerſa. Secundo cum perfectum defectum admiſerit, cernuntur eius partes ad umbram conuerſæ primùm obſcurari, quod ipſi tum occurrant umbræ. Cum ad

τὴν μὲν ὡς πρὸς ἀνατολὴν ἔχουσαν κατὰ τὴν ἐναντίαν τοῦ οὐρανοῦ κίνησιν. τῆς δὲ σκιᾶς, ὡς ἀπ' ἀνατολῆς ἐπὶ δύσιν ἀεὶ φερομένης. πάλιν τε ἀρχομένη ἐκφαίνεσθαι μετὰ τὴν ἔκλειψιν, πρῶτα ἔχει ἐκφαινόμενα τὰ πρὸς ἀνατολὴν τετραμμένα. ἀναγκαιότατον γάρ, ἐπαντώσης αὐτῇ τῇ σκιᾷ, τὰ πρῶτα ἐντυγχάνοντα μέρη τῆς σελήνης αὐτῇ, καὶ κρυπτόμενα, πάλιν πρῶτα μετὰ τὴν κρύψιν ἐκφαίνεσθαι. πάλιν, ὁπόταν ἀπὸ μέρους ἐκλείπει, ἂν μὲν ἀπὸ τῶν βορείων ἐπὶ τὰ νότια κατιοῦσα, πάσχει τοῦτο, τὰ πρὸς

ad ortum luna inuehatur, motu cœli contrario, umbra uerò ab ortu in occasum semper delata. Rursus post defectum incipit efferri, partes primas habens elatas ad ortum conuersas. Nam necesse est quæ primæ partes umbram offenderint, lunæ primas operiri, quæ porrò primæ post occultationẽ apparent. Rursus cum in parte deficit, si à septentrione in austrum se recipiat, id patiuntur,

πρὸς μεσημβρίαν αὐτῆς τετραμμένα ἀφανίζεται ἀναγκαίως. ταῦτα γὰρ ἐν τῇ καθόλου προηγούμενα, προεμπίπτει τῇ σκιᾷ, καὶ οὕτως αὐτὰ κρύπτεται. τὰ δὲ πρὸς ἄρκτον τετραμμένα, ἐκφεύγει τὴν σκιάν. ὁπόταν δ' ἀπὸ τῶν νοτίων ἐπὶ τὰ βόρεια αὐτῆς ἐρχομένη, μερικὴν τὴν ἔκλειψιν ποιῆται, διαμετρήσασα μὲν τὸν ἥλιον, οὔπω δὲ τὸ κέντρον ἔχουσα κατὰ τὸ μεσαίτατον τοῦ ζωδιακοῦ, καὶ τὸ τοῦ ἡλίου κέντρον. τὰ πρὸς ἄρκτον ὁρῶντα μέρη αὐτῆς ἐκλείπει, ἐπειδὴ ταῦτα προηγούμενα προεμπίπτει τῇ σκιᾷ. τὰ δὲ πρὸς μεσημβρίαν μέρη

ad meridiem conuerſæ partes, quæ primæ obſcurentur neceſſe eſt. Hæ nanq; inter eundũ præcedẽtes, in umbræ congreſſum ueniunt, & perinde occultantur. At quæ ad ſeptentrionem cõuerſæ ſunt, umbram effugiunt, pla neq; deuitant. At cum ab auſtralibus partibus ad ſeptentrionẽ ſcãdit, particularẽ defectũ admittit, cũ ſoli fuerit aduerſa, necdũ tamẽ centrum ad ſigniferi medioxumũ, & ſolis cẽtrum habẽs, quæ ad ſeptẽtrionẽ ſpectãt eius partes, deficiũt, quæ præcedentes umbræ immerguntur. At quæ ad meridiẽ partes,

μέρη αὐτῆς, φαίνεται. ταῦτα οὖν πάντα σχεδὸν ὀφθαλμοφανῶς ἡμῖν παρίστησιν, ὅτι καὶ ἡ σελήνη μίαν ἔχει ταύτην τῆς ἐκλείψεως αἰτίαν, τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν περιπίπτουσα τῇ σκιᾷ τῆς γῆς, καὶ ἐπισκοτουμένη ὑπ' αὐτῆς, στέρεται τῆς ἀπὸ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων ἐπιβολῆς, αἳ λαμπρύνουσι τὸ ἀεὶ πρὸς τὸν ἥλιον αὐτῆς τετραμμένον. ἀλλὰ μὴν καὶ ἀποκοπαὶ τῶν φωτισμῶν αὐτῆς ὁπότε ἐκλείπει, περιφερεῖς ὁρῶνται ἀναγκαίως καὶ τούτου συμβαίνοντος. αὕτη γὰρ σφαιροειδὴς ὑπάρχουσα, περιπίπτει σκιᾶς σχήματι κωνοειδεῖ. καὶ οὕτως

partes, apparent. Hæc omnia nobis obiecta, oculis propè insistunt, quod luna unam & eandem habeat defectus causam. Circumlapsum, quo terræ umbræ circumillabitur, ab ipsa'que obscurata, solarium radiorum iaculatione priuatur, quæ fulgentem reddens semper eius ad solem cõuersam partem, id efficit. Enimuerò etiam sectiones ipsius illuminationum, cum deficiunt, circummeantes spectantur, hoc necessario eueniente. Nã cũ ipsa globosa sit, umbræ incidit, quæ figuræ est turbinatæ, atque ita

οὕτως αἱ ἀποτομαί, αἱ γινόμεναι τοῦ φωτὸς αὐτῆς, περιφερεῖς ὁρῶνται. σφαιρικὸν γὰρ σχῆμα, κωνοειδεῖ σχήματι ἐντυγχάνον, καὶ ἀφανιζόμενον ἔχον τὸ ψαῦον ἀεὶ τοῦ κωνοειδοῦς, ἀναγκαίως τὸ ὑπολειπόμενον, καὶ μηδέπω ἀφανισμένον, περιφερὲς κατὰ τὴν ἀποτομήν, καὶ μηνοειδὲς ἔχει τὸ σχῆμα. τετήρηται δὲ κἀκεῖνο ἐπὶ τῆς κατ' αὐτὴν ἐκλείψεως, ὅτι τελείαν ἔκλειψιν ποιεῖται καὶ ὑψηλοτάτη, καὶ προσγειοτάτη, καὶ μέσως ἔχουσα. καὶ ὑψηλοτάτη μὲν ἐκλείπουσα, τάχιον ἐκφαίνεται, ταπεινοτάτη δὲ βραδέως. μέση δὲ, μέσον ἴσχει καὶ τὸν τῆς ἐκ-

ita sectiones ab eius lumine admissæ circumeãtes spectãtur. Globosa siquidẽ figura in figuræ turbinatæ cõgressum incurrens, partem contactã obscuratã habẽs à turbinato semper necessariò relictã necdum obscuratã circummeans, per sectionem, etiam surgentẽ in cornua figurã obtinet. Obseruatũ aũt hoc etiã in eius defectũ integrum tum demũ subire defectum, cũ sublimissima, cũ terræ proxima, cum mediũ tenet locũ. et sublimissima quidẽ deficiẽs celerius comparet, humillima aũt serò. media mediã rationem tenet temporis

τοῦ ἐκλείψεως χρόνου τῶν προειρημένων. τοῦτο δὲ σαφῶς καταμηνύει, ὅτι μὴ ἄλλως ἢ τῇ σκιᾷ τῆς γῆς περιπίπτουσα, ἐκλείπει. ὁπόταν μὲν γὰρ ὑψηλοτάτη, ἐκλείπει τῶν στενωτέρων τῆς σκιᾶς ἐντυγχάνουσα, θᾶσσον ἐκφαίνεται. ὁπόταν δὲ προσγειοτάτη, πλατύτερον διάστημα τῆς σκιᾶς διελθεῖν αὐτῇ ἀναγκαῖον, καὶ οὕτω πλείων ὁ τῆς ἐκλείψεως αὐτῇ γίνεται χρόνος. ὁπόταν δὲ μέσον ὕψος ἔχουσα, τὸ ἀνάλογον ἀπαντᾷ, μέσον καὶ τὸν τῆς ἐκλείψεως χρόνον ἐχούσης αὐτῆς. ἐκ τούτου δείκνυται, ὅτι καὶ ἡ τῆς γῆς σκιά, κωνοειδής ἐστι. ταῦτα δὲ ὑπ' ἀλλή-

temporis defectus inter iam dictos. Id perspicuè admonet, non aliter quàm in terræ umbra demersam deficere. Nam cum sublimißima defecerit, umbræ angustius permeet necesse est, tum breuißimo temporis curriculo euadit. Cum porrò humillima amplißimam terræ umbram subit, & tum diutius in defectu perdurat necessariò. At cum medium tenuit fastigium, iuxta proportionem tempus in defectu medium absumit. Hinc demonstratur, terræ umbra esse turbinata. Hæc inter se in-

ἀλλήλων, ἣ ἔχει, ἐλέγχεται. καὶ ἡ ἔκλειψις τῆς σελήνης δείκνυται οὐκ ἄλλως γίνεσθαι, ἢ εἰς τὴν σκιὰν τῆς γῆς ἐμπιπτούσης αὐτῆς. καὶ πάλιν αἱ περὶ τὰς ἐκλείψεις αὐτῆς διαφοραὶ, δεικνύουσιν, ὅτι κωνοειδής ἐστιν ἡ τῆς γῆς σκιά· χρονιζούσης μὲν ἐν ταῖς προσγειοτέραις τῶν ἐκλείψεων, τάχιον δὲ ἐκφαινομένης, ἐπειδὰν ἐκλείπῃ ἐν ταῖς ἀπογειοτέραις. ἐν δὲ ταῖς μεταξὺ καὶ τὸν χρόνον τῆς ἐκλείψεως μέσως ἐχούσης. καὶ αἱ μερικαὶ δὲ τῶν ἐκλείψεων, δηλοῦσιν, ὅτι κωνοειδής ἐστιν αὐτῆς ἡ σκιά. τοιαύτας γε τὰς ἀποτομὰς τῶν φωτισμῶν ἐχούσης, ὡς

ſe inuicem, quatenus habent, coarguuntur, & lunæ defectus non aliter fieri demonſtratur, quàm demonſtrando in terræ circummeantem umbrã ipſam incidere. Rurſus circa defectus ipſius circum meatus indicant, turbinatam eſſe terræ figuram. Diuturna quidem in humilibus defectibus, citius uerò apparens, cum defecerit, in remotioribus à terra partibus. at in medijs tempus defectus mediũ habens. necnõ particulares defectus turbinatã arguũt eſſe terræ umbrã. Cũq; tales illuminationũ habeat ſectiones,

σις, ὡς μηνοειδὲς αὐτοῦ τὸ σχῆμα γίνεσθαι, οὐκ ἂν τούτου γινομένου, μὴ εἰς κωνοειδὲς σκίασμα ἐμπιπτούσης αὐτῆς. μάλιστα δὲ ἂν καὶ ἀπὸ τούτων ἀποδειχθήσεται, ὅτι καὶ κωνοειδής ἐστιν ἡ τῆς γῆς σκιά. εἴπερ γὰρ ἦν κυλινδροειδὴς, ἢ καλαθοειδὴς ἡ σκιὰ αὐτῆς, ἴσον ἐχούσης ἢ μικρότερον τῆς γῆς τὸ φωτίζον αὐτὴν τὸν ἥλιον. εἰ μὲν καλαθοειδὴς σκιὰ, πλεῖστον ἂν κατελάμβανε τοῦ οὐρανοῦ, εἰς πλατύ γε ἀποτελευτῶσα. καὶ οὕτως ἂν, οὐ μόνον ἑκάστου μηνὸς τὴν σελήνην ἐκλείπειν συνέβαινεν, ἀλλὰ καὶ διὰ πάσης τῆς νυκτὸς, μένειν ἐν τῇ σκιᾷ. εἰ δὲ

κυλιν-

nes, ut ſit eius figura ſurgens in cornua, quod ſi non ſit, ne quidem in turbinatum incideret umbraculũ. In primis uerò hic quoque demonſtrabitur turbinatam eſſe terræ figuram. Si ſit cylindroides aut calathoides eius umbra æqualem habentis, aut minorem illuminantem ſolem. ſi umbra ſit calathoides, plurimum cœli occupabit, in fine latè explicata: atque ita non ſolum ſingulis menſibus contingeret lunam deficere, ſed etiam quauis nocte in umbra permanere. Si

cylin-

κυλινδροειδὴς ἦν, ὅλον ἂν τὸ πλάτος ἐπελάμβανε τοῦ ζωδιακοῦ, μὴ εἰς ὀξύ γε ἀποκορυφουμένη. καὶ ὁμοίως ἑκάστου μηνὸς ἐμπίπτουσα ἂν ἡ σελήνη εἰς αὐτήν, ἐξέλειπε. νυνὶ δὲ διὰ τὸ κωνοειδῆ εἶναι αὐτήν, καὶ εἰς στενὸν ἀποκορυφοῦσθαι, οὕτως ἡ σελήνη ἐκφεύγει αὐτήν, ὁπόταν τὰ βόρεια ἢ τὰ νότια ἐπέχουσα τοῦ ζωδιακοῦ, ἐν ταῖς πανσελήνοις εὑρίσκηται. προήει δ' ἂν καὶ μέχρι τῶν ἄστρων κυλινδροειδὴς ἢ καλαθοειδὴς οὖσα. καὶ οὕτως ἂν τὰ ἄστρα συνέβαινε, ποτὲ μὲν λαμπρότερα, ποτὲ δ' ἀμαυρότερα φαίνεσθαι.

λαμπρό-

cylindroides totam signiferi latitudinẽ comprehendisset, non in acutum tendendo uerticem, itidem quotquot eunt mensibus in ipsam incidens deficeret. At cum sit turbinata, metæ faciem habens, in quæ angustum uerticẽ concludatur, ita ipsam luna deuitat, cum septentrionales aut australes tenet signiferi partes in plenilunijs comperta. Porrigitur ad astra usque, cum fuerit cylindroides aut calathoides: atque ita euenerit, astra modò opaca, modò lucida apparere.

Opaca

λαμπρότερα δὲ, ἐν τῇ σκιᾷ. πᾶν δὲ πύρινον σῶμα, λαμπρότερον ἐν σκιᾷ καὶ σκότῳ γίνεται. ἀμαυρότερα δ' ἐν αὐταῖς τοῦ ἡλίου. ὧν μηθενὸς ἐν τοῖς φαινομένοις θεωρουμένου, δῆλον κωνοειδὴ εἶναι ἀναγκαίως τὴν σκιὰν τῆς γῆς. εἰ δὲ τοῦτο, γνώριμον ὡς μεῖζον ἔχει τὸ φωτίζον αὐτὴν, τὸν ἥλιον. τοιούτων δὲ τῶν περὶ τὴν ἔκλειψιν τῆς σελήνης εἶναι ἀποδεδειγμένων, δοκεῖ ἐναντιοῦσθαι τῷ λόγῳ, τῷ κατασκευάζοντι ἐκλείπειν τὴν σελήνην, εἰς τὴν σκιὰν ἐμπίπτουσαν τῆς γῆς, τὰ λεγόμενα περὶ τὰς παραδόξους τῶν ἐκλείψεων. φασὶ γὰρ τινες,

Opaca quidem in solis luce, lucida autem in umbra. Omne siquidem igneum corpus in umbra & tenebris lucidius est. quorum cum nihil inspectum appareat, non dubium quin sit turbinata necessariò terræ umbra. Quod si est, hinc manifestum, illuminantem solem maiorem esse. Quæ cum sint de lunæ defectu demonstrata, aduersari uidetur eorum orationi deficiens luna, cum in terræ umbram inciderit, qui admirabiles ferunt eclipses. Aiunt siquidem nonnulli

τινες, ὅτι γίνεται σελήνης ἔκλειψις, καὶ ἀμφοτέρων τῶν φώτων ὑπὲρ τὸν ὁρίζοντα θεωρουμένων. τοῦτο δὲ δῆλον ποιεῖ, διότι μὴ ἐκλείπει ἡ σελήνη τῇ σκιᾷ τῆς γῆς περιπίπτουσα, ἀλλ' ἕτερον τρόπον. εἰ γὰρ ὑπὲρ τὸν ὁρίζοντα φαινομένων τοῦ τε ἡλίου καὶ τῆς σελήνης, ἔκλειψις γίνεται, οὐ δύναται τότε ἡ σελήνη τῇ σκιᾷ τῆς γῆς περιπίπτουσα, ἐκλείπειν. ἔτι δὲ ἐλλάμπεται ὑπὸ τοῦ ἡλίου ὁ τόπος, οὗ ἡ σελήνη ἐστίν. ἀμφοτέρων γε ὑπὲρ τὸν ὁρίζοντα φαινομένων, καὶ μηδέπω τῆς σκιᾶς ἐλθεῖν δυναμένης, ἔνθα ἡ σελήνη ἐκλιποῦσα φαντάζεται.

ὥστε

nonnulli lunæ defectus uisos ambobus luminaribus ſupra finientem conſpicuis, quod planè oſtenderit lunam non ideo deficere, quòd terræ incurrat umbram, ſed alio modo. Nam ſi ſuper finiente apparentibus ſole & luna fit eclipſis, non poteſt tum luna umbram terræ incurrere, atque deficere. Nam ſi fulget locus ubi ſit luna ſupra finientem ambobus conſpicuis, ut nec dum ad terræ umbram peruenire potuerit, ubi luna deficere imaginatione deprehendatur.

Itaq;

ὥστε δεήσει ἡμᾶς, ἂν ταῦτα οὕτως ἔχῃ, ἑτέραν εὑρεῖν τὴν αἰτίαν περὶ τῆς σελήνης ἐκλείψεως ἀποφαίνεσθαι. τούτων δὲ λεγομένων οἱ παλαιότεροι τῶν μαθηματικῶν, οὕτως ἐπεχείρουν λύειν ἀπορίαν ταύτην. ἔφασαν γὰρ, ὅτι μὴ ἔστιν ἀδύνατον καὶ ἀμφοτέρων τῶν φώτων ὑπὲρ τοῦ ὁρίζοντος θεωρουμένων, ἐμπίπτειν εἰς τὴν σκιὰν τῆς γῆς τὴν σελήνην, καὶ ἀκριβῶς διαμετρεῖν τὸν ἥλιον. ἐν μὲν γὰρ πλατεῖ ἐπιπέδῳ τῆς γῆς σχήματι τοῦτο μὴ δύνασθαι συμβῆναι. σφαιρικοῦ δὲ ὄντος τοῦ περὶ αὐτὴν σχήματος, κἂν εἴη ἀμφότερα τὰ σώματα

Itaque opus erit, si modò hæc ita habeant, causam aliam nobis de lunæ excogitare defectu. Cum igitur hæc dicantur, hanc prisci quæstionem mathematici dissoluere tentauerunt. Fassi nanq; sunt, fieri nullo modo posse, ut conspicuo supra finientem utroque lumine in terræ umbra luna demergatur: & examußim solem esse aduersum. in lata nanque plana figura id non posse euenire contenderunt. at globosa figura utraque lumi-

σώματα τῶν φωστήρων ὑπὲρ τὸν ὁρίζοντα, θεωρεῖσθαι ἀκριβῶς διαμετροῦντα ἄλληλα. αὐτοὶ μὲν γὰρ οὐκ ὄψονται διαμετροῦντες ἀλλήλους, διὰ τὰς ἐξοχὰς τῶν περὶ τὴν γῆν κυρτωμάτων. οἱ δὲ ἐπὶ γῆς ἑστῶτες, οὐδὲν ἂν κωλύοιντο ὁρᾶν ἀμφοτέρους αὐτούς, ἐπὶ τοῖς κυρτώμασι τῆς γῆς ἑστῶτες. ἃ τοῖς μὲν ἐφεστῶσιν, οὐκ ἐμποδίζει πρὸς τὸ ἀμφότερα ὁρᾶν τὰ σώματα ὑπὲρ τὸν ὁρίζοντα, τοῖς δὲ διαμετροῦσιν ἀλλήλους ἐπιπροσθήσει. καὶ οὕτως ἐκεῖνοι μὲν οὐκ ὄψονται ἀλλήλους, ἡμεῖς δὲ ἀμφοτέρους αὐτούς, οὐ κωλυθησόμεθα ὁρᾶν, τοῖς κυρ

τώμασι

luminarium corpora supra finientem ad libellam nos posse inspicere, ut inuicem inter se sint aduersa. Ipsa nanque inuicem inter se aduersa spectari non possunt, propter eminentias undique è terra consurgentes. Verùm qui in terra constiterint, sicut eos nihil præpediet utraque corpora inspicere supra finientem, quod aduersa sibi inuicem obijciãtur, ita illa quidẽ se inuicẽ nõ cernẽt, cũ tamẽ nos utrũq; spectemus. quod subnixi, sublatiq; à terræ globositate cernere ipsa neutiquã præpediamur. quæ

terræ

τώμασι τῆς γῆς ἐφεστώτων, ἃ ἐκείνοις ἐπιπροσθεῖ, ἐν ταπεινώμασι δὲ τοῖς περὶ ὁρίζοντα οὖσιν. ὑψηλοτέρων δὲ τῶν κυρτωμάτων ὄντων, ἐφ' ὧν ἡμεῖς ἐφεστήκαμεν.

terræ turgiditas humilibus (utpote circa finientem) obijcitur, sublimis in qua nos consistimus.

τοιαύτην μὲν οὖν οἱ παλαιότατοι τῶν μαθηματικῶν, τὴν τῆς προσαγομένης ἀπορίας λύσιν ἐποιήσαντο, μή ποτε δὲ οὐχ ὑγιῶς ἐνηνεγμένην. ἐφ' ὕψους μὲν γὰρ ἡ ὄψις ἡμῶν γινομένη, δύναιτ' ἂν τοῦτο παθεῖν, κωνοειδοῦς τοῦ ὁρίζοντος γινομένου, πολὺ ἀπὸ τῆς γῆς εἰς τὸν ἀέρα ἡμῶν ἐξαρθέντων. τῶν δὲ ἐπὶ τῆς γῆς ἑστώτων, οὐδαμῶς. καὶ γὰρ εἰ κυρτώματα ἐφ' οὗ βεβήκαμεν, εἴη, ἐναφανίζεται ἡμῶν ἡ ὄ-

Ita prædictæ ambiguitati prisci occurrêre mathematici, uerum non usquequaque id integre. Visus siquidem noster in sublimi constitutus, id hoc pati potest, turbinato finiente multum à terra sublatis nobis in aërem: at terræ insidentibus, nequaquã. Nam si turgiditates sint in quæ conscendimus, nobis occultum erit,

ψις ὑπὸ τοῦ μεγέθους τῆς γῆς. ὥστε τοῦτο μὲν οὐ λεκτέον, οὐδὲ ὑποληπτέον δύνασθαι εἶναι τὸ σύνολον ἀμφοτέρων τῶν σωμάτων ὑπὲρ τοῦ ὁρίζοντος θεωρουμένων ὑφ' ἡμῶν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐν ταπεινώμασι βεβηκότων, σελήνης ἔκλειψιν γίνεσθαι. ἀλλὰ πρῶτον μὲν ἀπαντητέον λέγοντας, ὅτι πέπλασται ὁ λόγος οὗτος, ὑπό τινων βουλομένων ἀπορίαν ἐμποιῆσαι τοῖς περὶ ταῦτα καταγινομένοις, τῶν ἀστρολόγων καὶ φιλοσόφων. πολλῶν δὲ ἐκλείψεων σεληνιακῶν γεγενημένων, καὶ τελείων καὶ κατὰ μέρους, καὶ ἀναγεγραμμένων πασῶν, οὐδεὶς

lunæ fieri defectum in terræ humilitatem eun tibus. Verùm primò occurrendum dicentibus quòd hæc conficta sit oratio à quibusdam philosophis & astrologis iter facere ad hæc euenientia uolentibus.

cum multi lunares sint defectus, & perfecti, & particulares. Cum'que sint literis commissi omnes, nemo ad

δεὶς τοιαύτην ἔκλειψιν μέχρι γε τοῦ καθ' ἡμᾶς βίου ἱστόρηται ἀναγεγραφώς, οὐ χαλδαῖος, οὐκ αἰγύπτιος, οὐχ ἕτερος μαθηματικὸς καὶ φιλόσοφος. ἀλλὰ πλάσμα τὸ λεγόμενόν ἐστι. δεύτερον εἰ ἕτερον τρόπον ἐξέλειπεν ἡ σελήνη, ἀλλὰ μὴ τῇ σκιᾷ τῆς γῆς περιπίπτουσα, ἐξέλειπεν ἂν καὶ μὴ ἐν πανσελήνῳ, καὶ ὀλίγον καὶ πλέον προϊοῦσα ἀπὸ τοῦ ἡλίου. καὶ πάλιν μετὰ πανσέληνον προϊοῦσα αὐτῷ, καὶ μειουμένη. νῦν δὲ πλείστων ἐκλείψεων περὶ αὐτὴν γεγενημένων (καὶ γὰρ οὐδὲ σπανίως ἐκλείπει) οὐδέποτε μὴ πεπληρωμένη καὶ διαμετροῦ-

mo ad nostra usq; tempora talem defectum enarrauit, non Chaldæus, non Aegyptius, non alter mathematicus aut philosophus: sed quod dicitur, confictum est. Secundò, si alio pacto luna deficit, neque terræ umbram incurrens defecerit, neutiquam in plenilunio tum parum, tum plus à sole progressa, rursusque post plenilunium solem ipsum petens, & diminuta. Nunc uerò pluribus factis in ipsa defectibus (siquidem non rarò deficit) nunquam non plena, & non ad-

 uersa

μετροῦσα τοῦ ἡλίου ἐξέλιπεν. ἀλλὰ μόνον ὅτε δύναται αὐτὴ τῇ σκιᾷ τῆς γῆς ἐντυγχάνειν. καὶ ἤδη γε προλέγονται πᾶσαι αἱ ἐκλείψεις αὐτῆς, ὑπὸ τῶν κανονικῶν. ἅτε γινωσκόντων, ὁπότε συμπίπτοι ἐν ταῖς πανσελήνοις, εὑρίσκεσθαι αὐτὴν, ὑπὸ τῷ μεσαιτάτῳ τοῦ ζῳδιακοῦ, ἢ ὅλην, ἢ κατὰ μέρος, καὶ οὕτως ἢ μερικὰς, ἢ τελείας τὰς ἐκλείψεις ποιεῖσθαι. ἀδύνατον οὖν, ἀμφοτέρων τῶν φώτων ὑπὲρ τὸν ὁρίζοντα ὁρωμένων, σεληνιακὴν γενέσθαι ἔκλειψιν. πολλῶν δὲ καὶ παντοδαπῶν περὶ τὸν ἀέρα παθῶν συνίστασθαι πεφυκότων, οὐκ ἂν εἴη ἀδύνα-

uersa soli defecit, sed duntaxat cum terræ demergi umbræ potest. Insuperq́; prædicuntur à canonicis cuncti eius defectus, utpote cognoscētibus, cum in plenilunium incidat, inuenitur in signiferi medioxumo uel tota, uel eius pars, atque ita particulares uel integros defectus admittere. Fieri igitur non potest, ut ambobus supra finientem apparentibus luminibus, lunaris fiat defectus. Verùm enimuero cum multæ ac uariæ in aëre uim agnatam consistendi habeant affectiones, impossibile non

ἀδυνάτου, ἤδη καταδεδυκότος τοῦ ἡλίου καὶ ὑπὸ τῷ ὁρίζοντι ὄντος, φαντασίαν ἡμῖν προσπεσεῖν, ὡς μηδέπω καταδεδυκότος αὐτοῦ. ἢ νέφους παχυτέρου πρὸς τῇ δύσει ὄντος, καὶ λαμπρυνομένου ὑπὸ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων, καὶ ἡλίου ἡμῖν φαντασίαν ἀποπέμποντος. ἢ ἀνθηλίου γινομένου. καὶ γὰρ τοιαῦτα πολλὰ φαντάζεται ἐν τῷ ἀέρι, καὶ μάλιστα περὶ τὸν πόντον. δύναιτο δ᾽ ἂν καὶ ἡ ἀπὸ τῶν ὀμμάτων ἀποχεομένη ἀκτὶς, ἐνίκμῳ ἢ νοτερῷ τῷ ἀέρι ἐντυγχάνουσα, κατακλᾶσθαι καὶ ἐντυγχάνειν τῷ ἡλίῳ ἤδη ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος κεκρυμμένῳ.

non fuerit, cum iam sol occiderit, sub'que finiente fuerit, uisionem nobis incidere, tanquam necdum occiderit, aut nube crassiore existente in occasu, & luce perfusa à solaribus radijs, sole'que nobis uisionis remittente imaginem, uel à sole id fieri potest. Talia siquidem multa in aëre uisione concipiuntur, præcipuè in Ponto. Potest porrò etiam effusus ab oculis radius madidum & humectiorem nactus aërem, perfringi, solemq; assequi iam sub finiente occulto.

τούτῳ γάρ τι ὅμοιον καὶ παρ' ἡμῖν γίνεσθαι τετήρηται. ἐὰν γὰρ εἰς ποτήριον ἢ ἕτερόν τι σκεῦος, χρυσοῦς δακτύλιος ἐμβληθῇ, ἐὰν μὲν κενὸν ᾖ τὸ σκεῦος, ἐκ συμμέτρου διαστήματος οὐχ ὁρᾶται τὸ ἐγκείμενον, ἅτε ἀκωλύτως τοῦ ὁρατικοῦ πνεύματος ὑπὲρ τὰ χείλη τοῦ σκεύους, διεκθέοντος ἐπ' εὐθείας. ὁπόταν μὲν τοι ὕδατος ἐμπλησθείη, ὡς γενέσθαι ἰσοχειλές, ὁρᾶται ἐκ τοῦ αὐτοῦ διαστήματος ἐγκείμενος τῷ σκεύει ὁ δακτύλιος, οὐκέτι ὑπὲρ τὰ χείλη διεκθέοντος τοῦ ὁρατικοῦ πνεύματος. ἀλλ' ἐφαπτομένου τοῦ ὕδατος ὑπὲρ τὰ χείλη τοῦ σκεύ-

Huic nanq; similè obseruatum est nobis euenire. Nam si in poculum, aut uas aliud annulus immittatur aureus, sit'que uas inane ex moderato qui ibi positus annulus, non spectatur interuallo, labris uisualem spiritum uasis præpedientibus in rectam lineam excurrentibus. Cum uerò aqua impleatur, ut ad labrorum æqualitatem aqua perueniat, ab eodem interuallo in uase spectatur annulus, cum tamen intra labia non excurrat spiritus uisualis, sed aquam attingat pleni uasis labrorum tenus,

τῆς πεπλησμένης, καὶ οὕτω κατακλωμένης, καὶ εἰς τὸ βάθος τοῦ σκεύους ἰόντος, καὶ τῷ δακτυλίῳ ἐντυγχάνοντος. δύναιτ' ἂν οὖν ἡ καὶ ὑδατεινοτέρου καὶ διύγρου ἀέρος, παραπλήσιον ἀπαντῆσαι· ὡς κατακλασθεῖσαν τὴν ἀπὸ τοῦ ὄμματος ἀκτῖνα, ὑπὸ τὸν ὁρίζοντα νεῦσαι, καὶ ἤδη καταδεδυκότι τῷ ἡλίῳ ἐντυχεῖν, ὡς φαντασίαν ἐγγίνεσθαι, ἔτι ὑπὲρ τὸν ὁρίζοντα εἶναι αὐτόν. τάχα δ' ἄν τι καὶ ἕτερον τούτοις ἐοικὸς δύναιτ' ἂν ἡμῖν ποτε φαντασίαν ἐμποιῆσαι, ὡς τῶν δύο σωμάτων ὑπὲρ τὸν ὁρίζοντα ὄντων, τοῦ ἡλίου ἤδη καταδεδυκότος. τὸ δ' ἐκλείπειν

tenus, atque ita perfringatur, in'que uasis fundum penetret, annulum'que consequatur. Humidiore igitur & aqua uberiore aëre, idem propemodum potuerit occurrere, ut perfractus ab oculo radius ad finientem uergat, & ubi iam sol occiderit, ipsum tamen uisionis imagine consequatur, tanquam sit supra finientem fortasse: & his aliquid aliud simile nobis per uisionis imaginem fecerit, ut duobus corporibus supra finientem existentibus, cum iam sol occiderit, luna

τῆς σελήνης μὴ ἄλλως ἢ εἰς τὴν σκιὰν τῆς γῆς ἐμπίπτουσαν, ἐναργὲς ἐκ τῶν φαινομένων ἐστί. καὶ περὶ μὲν ἐκλείψεως αὐτῆς τοσοῦτον.

Περὶ τῶν πλανητῶν.

Λέγεται δ' ἡ μὲν σελήνη πλεῖον ἀφίστασθαι ἐφ' ἑκάτερα τοῦ διὰ μέσων τῶν ζωδίων, τῶν ἄλλων πλανητῶν. εἶτα μετ' αὐτὴν ἡ ἀφροδίτη, μοίρας ε. ἐφ' ἑκάτερον ἰοῦσα κατὰ τὴν πλανητικὴν κίνησιν. ἑρμῆς δὲ, ἀνὰ δ. ἄρης δὲ καὶ ζεὺς, ἀνὰ δύο ἥμισυ μοίρας. κρόνος ἀνὰ μίαν ἑκατέρωθεν. τοῦ δὲ ἡλίου, ἑρμῆς, καὶ ἀφροδίτη, παντὶ διαστήματι οὐκ ἀφίσταται. ἀλλ' ὁ μὲν στίλβων, τὰς πλεί-

στας

deficiat, quæ aliter nõ potest, nisi terræ umbram incurrerit. Id ex eis quæ apparent, perspicuum est. Ac de eclipsi quidem hactenus.

De uagis stellis.

Luna plus aliis uagis stellis ab utraque parte eclipticæ distare inuenitur. Post lunam Venus partes quinque in utramlibet partem iens iuxta errabundum motum. Mercurius ad quatuor. tam Mars quàm Iupiter, ad duas & dimidiam, Saturnus utrinque ad unam: à sole Mercurius & Venus omni non absunt interuallo, sed radians Mercurius quidem uix

plures

στας μοίρας. κ. ὁ δὲ φωσφόρος, τὰς πλείστας. ν. τρεῖς δ' οἱ ἄλλοι, πάντῃ διάστημα ἀφίστανται αὐτοῦ παραπλησίως τῇ σελήνῃ. σύνοδον δὲ πρὸς ἥλιον ποιεῖται, ἑρμῆς μὲν, δι' ἡμερῶν ρις. μέσου τούτου γινομένου. ἀφροδίτη δὲ εἰς ταυτὸν ἀποκαθίσταται αὐτῷ, δι' ἡμερῶν φπδ. ἄρης δὲ δι' ἡμερῶν ψπ. ζεὺς δὲ, διὰ τϟη. κρόνος δὲ, διὰ τοη. καὶ περὶ μὲν τούτων, ἐπὶ τοσοῦτον πρός γε τὸ παρὸν εἰρήσθω. εἰσὶ δ' αἱ σχολαὶ αὗται, οὐ τοῦ γράψαντος

plures partes quàm uiginti, Lucifer autẽ paulo plures quàm quinquaginta. Tres autem ſtellæ aliæ omnibus ab ſunt interuallis propemodum ut luna. Ad coitum autẽ cum ſole peruenit Mercurius, intra centum ac decem dies ad eius medium. Venus idem quod Mercurius facit diebus quingentis octoginta quatuor. Mars diebus ſeptingentis octoginta. Iupiter trecentis nonaginta octo. Saturnus trecentis ſeptuaginta octo. Ac de his quidem in præſentia ſatis. Sunt uerò huiuſmodi exercitationes non ad gloriam

αὐτοῦ δόξας περιέχουσαι. ἀλλ' ἐκ συγγραμμάτων τινῶν ἠθροισμέναι, τῶν παλαιῶν καὶ νεωτέρων. τὰ πολλὰ δὲ τῶν εἰρημένων, ἐκ τοῦ ποσειδωνίου εἴληπται.

aliquam comparandam traditæ, ſed congeſtæ ex eis quæ nonnulli priſci ac iuniores memoriæ prodiderunt. Plura uerò ex ijs quæ diximus, ex Poſidonio huic operi aſciuimus.

Τὸ τοῦ κλεομήδους περὶ κόσμου τέλος.

Cleomedis de mundo finis.

ΑΡΑΤΟΥ ΣΟΛΕΩΣ

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ.

Κ διὸς ἀρχώμεσθα, τὸν οὐδέποτ' ἄνδρες ἐῶμεν
Ἄῤῥητον. μεσαὶ δὲ διὸς πᾶσαι μὲν ἀγυιαί·
Πᾶσαι δ' ἀνθρώπων ἀγοραί· μεστὴ δὲ θάλασσα,
Καὶ λιμένες· πάντη δὲ διὸς κεχρήμεθα πάντες.
Τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν. ὁ δ' ἤπιος ἀνθρώποισι
Δεξιὰ σημαίνει. λαοὺς δ' ἐπὶ ἔργον ἐγείρει,
Μιμνήσκων βιότοιο. λέγει δ' ὅτε βῶλος ἀρίστη
Βουσί τε καὶ μακέλῃσι. λέγει δ' ὅτε δεξιαὶ ὧραι,
Καὶ φυτὰ γυρῶσαι, καὶ σπέρματα πάντα βαλέσθαι.
Αὐτὸς γὰρ τάγε σήματ' ἐν οὐρανῷ ἐστήριξεν,
Ἄστρα διακρίνας. ἐσκέψατο δ' εἰς ἐνιαυτὸν
Ἀστέρας, οἵ κε μάλιστα τετυγμένα σημαίνοιεν
Ἀνδράσιν ὡράων, ὄφρ' ἔμπεδα πάντα φύωνται.
Τῷ μιν ἀεὶ πρῶτόν τε καὶ ὕστατον ἱλάσκονται.

ARATI SOLENSIS
APPARENTIA.

IOVE principium: quem nunquam mittimus ipsi
Infatum. plena uerò Iouis omnia quidem compita:
Omnes uerò hominũ cœtus: plenum uerò mare,
Et portus. Vbiq; autem Ioue indigemus omnes.
Huius etenim genus ſumus. Hic uerò beneuolus hominibus
Cõmoda ſignificat: populos aũt ad opus excitat,
Commonens uictus. prædicat item quando gleba optima
Bobusq; & ligonibus: prædicat inquam quando ſecunda tempora
Et plantas ſcrobibus infodere, & ſemina quælibet iacere.
Ipſe enim ſigna in cœlo firmauit,
Sidera diſpertitus: prouidit uerò ad annum
Stellas, quæ potiſſimum faciunda indicarent
Hominib temporũ, quo ſtata cuncta naſcerẽtur.
Eoq; ipſum ſemper primumq; & ultimũ placant.

Salue

Χαῖρε πάτερ μέγα θαῦμα, μέγ᾽ ἀνθρώποισιν ὄνειαρ,
Αὐτὸς καὶ προτέρη γενεή. χαίροιτε δὲ μοῦσαι,
Μειλίχιαι μάλα πᾶσαι. ἐμοί γε μὲν ἀστέρας εἰπεῖν
Εἰ θέμις εὐχομένῳ, τεκμήρατε πᾶσαν ἀοιδήν.
Οἱ μὲν ὁμῶς πολέες τε, καὶ ἄλλυδις ἄλλοι ἐόντες,
Οὐρανῷ ἕλκονται πάντ᾽ ἤματα συνεχὲς αἰεί.
Αὐτὰρ ὅγ᾽ οὐδ᾽ ὀλίγον μετανίσεται, ἀλλὰ μάλ᾽ αὔτως
Ἄξων αἰὲν ἄρηρεν. ἔχει δ᾽ ἀτάλαντον ἁπάντη
Μεσσηγὺς γαῖαν. περὶ δ᾽ οὐρανὸς αὐτὸν ἀγινεῖ.
Καί μιν πειραίνουσι δύο πόλοι ἀμφοτέρωθεν.
Ἀλλ᾽ ὁ μὲν οὐκ ἐπίοπτος, ὁ δ᾽ ἀντίος ἐκ Βορέαο,
Ὑψόθεν ὠκεανοῖο. δύω δέ μιν ἀμφὶς ἔχουσαι
Ἄρκτοι, ἅμα τροχόωσι. τὸ δὴ καλέονται ἅμαξαι.
Αἱ δή τοι κεφαλὰς μὲν ἐπ᾽ ἰξύας αἰὲν ἔχουσιν
Ἀλλήλων. αἰεὶ δὲ κατωμάδιαι φορέονται,
Ἔμπαλιν εἰς ὤμους τετραμμέναι. εἰ ἐτεὸν δή,
Κρήτηθεν κεῖναι δὲ Διὸς μεγάλου ἰότητι
Οὐρανὸν εἰσανέβησαν, ὅ μιν τότε κουρίζοντα
Δίκτῳ ἐν εὐώδει ὄρεος σχεδὸν Ἰδαίοιο
Ἄντρῳ ἐγκατέθεντο, καὶ ἔτρεφον εἰς ἐνιαυτόν,

Δικταῖοι

Salue pater, magna admiratio, magna hominibus utilitas:
Ipse, & prior generatio. Saluete uerò Musæ
Suauißimæ omnes. mihi quidem stellas dicendi,
Si fas oranti, promite omnem cantum.
Hæ quidē simul multæq;, & alibi aliæ existētes
Cœlo uoluūtur omnib. diebus cōtinuo per æuū.
At ne tantillum quidem circumuertitur, sed planè immobiliter (omnino
Axis semper firmatus est: habetq; æquilancinam
In medio terram, circa aūt cœlū hunc se uersat.
Etiam ipsum terminant duo poli utrinq;:
Verum ille quidem non conspicuus, hic uerò oppositus est è Borea (cumtenentes
Ex alto supra Oceanum. Duæ autem ipsum cir-
Vrsæ, unà currunt: eoq; uocantur plaustra.
Quæ scilicet capita quidē ad lūbos semp habēt
Inuersim: semper uerò resupinæ circūferuntur,
Vicißim in humeros uersæ (si credere dignum)
È Creta uerò illæ Iouis magni beneficio
Cœlū ascenderūt: quia ipsum olim infantiētem
Dicto in odoro montem prope Idæum,
Antro imposuerunt, atq; nutrierūt per annum,

Δικταῖοι κούρητες ὅτε κρόνον ἐψεύδοντο.
Οἱ τὴν μὲν κυνόσουραν ἐπίκλησιν καλέουσι,
Τὴν δ' ἑτέρην, ἑλίκην. ἑλίκῃ γε μὲν ἄνδρες ἀ-
Εἰν ἁλὶ τεκμαίρονται ἵνα χρὴ νῆας ἀγινεῖν. (χαιοὶ
Τῇ δ' ἄρα φοίνικες πίσυνοι περόωσι θάλασσαν.
Ἀλλ' ἡ μὲν καθαρὴ, καὶ ἐπιφράσσασθαι ἑτοίμη.
Πολλὴ φαινομένη ἑλίκη πρώτης ἀπὸ νυκτός.
Ἡ δ' ἑτέρη ὀλίγη μὲν, ἀτὰρ ναύτῃσιν ἀρείων·
Μειοτέρῃ γὰρ πᾶσα περιστρέφεται στροφάλιγγι.
Τῇ καὶ σιδόνιοι ἰθύντατα ναυτίλλονται.
Τὰς δὲ δι' ἀμφοτέρας, οἵη ποταμοῖο ἀπορρώξ,
Εἱλεῖται, μέγα θαῦμα, δράκων περί τ' ἀμφί τ'
ἐαγὼς
Μυρίος. αἳ δ' ἄρα οἱ σπείρης ἑκάτερθε φύονται
Ἄρκτοι, κυανέου πεφυλαγμέναι ὠκεανοῖο.
Αὐτὰρ ὅγ' ἄλλην μὲν νεάτῃ ἐπιτείνεται οὐρῇ.
Ἄλλην δὲ σπείρῃ περιτέμνεται. ἡ μέν οἱ ἄκρη
Οὐρὴ πὰρ κεφαλὴν ἑλίκης ἀποπαύεται ἄρκτου.
Σπείρῃ δ' ἐν κυνόσουρα κάρη ἔχει. ἡ δὲ
κατ' αὐτὴν
Εἱλεῖται κεφαλὴν, καί οἱ ποδὸς ἔρχεται ἄχρις.
Ἐκ δ' αὖτις παλίνορσος ἀνατρέχει. οὐ μὲν ἐκείνῃ
Οἰόθεν, οὐδ' οἶος κεφαλῇ ἐπιλάμπεται ἀστήρ.

Ἀλλὰ

Dictæi Curetes quando Saturnum fallebant.
Qui hanc quidē Cynosurā cognomine dicunt,
Alteram uerò Helicen. Helice quidē uiri Achiui
In mari signāt, quò oporteat naues dirigere:
Altera uerò Phœnices fisi, persulcant mare.
At Helice quidem clara est, ac obseruatu parata,
Multa lucens prima à nocte:
Altera uerò obscura quidem, sed nautis aptior:
Minori enim tota circumuersatur orbe.
Hac quoq; Sidonij rectissimè nauigant.
Has uerò per ambas, qualis fluuij decursus
Volutatur (horrendum ingens) draco circumcirca distractus
Immēsus. Verùm ei ex utraq; parte spiræ hærēt
Vrsæ, cæruleo seruatæ Oceano.
Sed hic alterā quidem extrema emetitur cauda,
Alterā uerò spira circūscribit, ei quidem summa
Cauda ad caput Helices quiescit Vrsæ:
In spira uerò Cynosura caput habet: hæc autem circum ipsum
Gyratur caput: eiq; ad pedem uenit usq;.
Rursus uerò retrofugus recurrit, non quidē illa
Ex sola parte: neq; sola in capite splendet stella;

Ἀλλὰ δύο κροτάφοις, δύο δ᾽ ὄμμασιν, εἷς δ᾽ ὑπένερθεν
Ἐσχατιὴν ἐπέχει γένυος δεινοῖο πελώρου.
Λοξὸν δ᾽ ἐστὶ κάρη, νεύοντι δὲ πάμπαν ἔοικεν
Ἄκρην εἰς Ἑλίκης οὐρήν. μάλα δ᾽ ἐστὶ κατ᾽ ἰθὺ
Καὶ στόμα καὶ κροτάφοιο τὰ δεξιὰ νειάτῳ οὐρῇ.
Κείνη που κεφαλὴ τῇ νίσσεται, ἧχί περ ἄκραι
Μίσγονται δύσιές τε καὶ ἀντολίαι ἀλλήλῃσι.
Τῇ δ᾽ αὐτοῦ μογέοντι κυλίνδεται ἀνδρὶ ἐοικὸς
Εἴδωλον. τὸ μὲν οὔτις ἐπίσταται ἀμφαδὸν εἰπεῖν,
Οὐδ᾽ ὅτινι κρέμαται κεῖνος πόνῳ, ἀλλά μιν αὔτως
Ἐνγόνασι καλέουσι, τὸ δ᾽ αὖτ᾽ ἐν γούνασι κάμνον
Ὀκλάζοντι ἔοικεν. ἐπ᾽ ἀμφοτέρων δέ οἱ ὤμων
Χεῖρες ἀείρονται. τάνυται γε μὲν ἄλλυδις ἄλλη
Ὅσσον ἐς ὀργυιήν. μέσσῳ δ᾽ ἐφύπερθε καρήνῳ
Δεξιτεροῦ ποδὸς ἄκρον ἔχει σκολιοῖο δράκοντος.
Αὐτοῦ κἀκεῖνος στέφανος, τὸν ἀγαυὸν ἔθηκε
Σῆμ᾽ ἔμεναι Διόνυσος ἀποιχομένης Ἀριάδνης,
Νώτῳ ὑποστρέφεται κεκμηότος εἰδώλοιο.
Νώτῳ μὲν στέφανος πελάει. κεφαλῇ γε μὲν ἄκρῃ
Σκέπτεο πὰρ κεφαλὴν Ὀφιούχου. ἐκ δ᾽ ἄρ᾽ ἐκείνης

Αὐτὸν

Sed duæ in tĕporibus, duæ uerò in oculis: unus autem inferius
Extremitatem occupat genæ horrendi monstri.
Incuruum autem est caput, nutanti uerò prorsus aßimilatum est (ex directo
Extremam in Helices caudam: omnino uerò sunt
Et os & temporis dextera extremæ caudæ.
Illud fermè caput hac natat, ubi quidem extremi
Miscentur occasusq; & ortus sibi iuuicem.
Hoc uerò prope laboranti uoluitur uiro simile
Idolum, quod quidĕ nemo scit manifestò dicere:
Neq; cui incumbat ille labori: sed ipsum uulgò
Engonasi uocant: eo quòd in genubus laborans,
Geniculanti simile est: super ambabus uerò ei humeris
Manus eleuantur: distenditur certè hinc inde
Quātū ad manuū paßū. medio uerò super capite
Dextri pedis imum habet tortuosi draconis.
Ibidem & illa corona, quam lucidum posuit
Signum esse Bacchus morientis Ariadnæ,
Humero subuoluitur fatigati idoli, (summum
Humero quidem Corona uicina est. caput uerò
Obserua iuxta caput Serpentarij: ex illo nanq;

Αὐτὸν ὑποφράσσαιο φαεινόμενον ὀφιοῦχον.
Τοῖοί οἱ κεφαλῇ ὑποκείμενοι ἀγλαοὶ ὦμοι
Εἴδονται. κεῖνοί γε καὶ ἂν διχόμηνι σελήνῃ
Εἰσωποὶ τελέθοιεν. ἀτὰρ χέρες οὐ μάλα ἶσαι.
Λεπτὴ γὰρ τῇ καὶ τῇ ἐπιδέδρομεν αἴγλη.
Ἀλλ' ἔμπης κἀκεῖναι ἐπόψιαι, οὐ γὰρ ἐλαφραί.
Ἀμφότεραι δ' ὄφιος πεπονείαται, ὅς ῥά τε μέσσον
Δινεύει ὀφιοῦχον. ὁ δ' ἐμμενὲς εὖ ἐπαρηρὼς
Ποσσὶν ἐπιθλίβει μέγα θηρίον ἀμφοτέροισι
Σκορπίον, ὀφθαλμῷ τε καὶ ἐν θώρηκι βεβηκὼς
Ὀρθός. ἀτάρ οἱ ὄφις γε δύο στρέφεται μετὰ χερσίν.
Δεξιτερῇ ὀλίγος, σκαιῇ γε μὲν ὑψόθι πολλός.
Καὶ δή οἱ στεφάνῳ παρακέκλιται ἄκρα γένεια.
Νειόθι δὲ σπείρης μεγάλας ἐπιμαίεο χηλάς.
Ἀλλ' αἱ μὲν φαέων ἐπιδευέες, οὐδὲν ἀγαυαί.
Ἐξόπιθεν δ' ἑλίκης φέρεται ἐλάοντι ἐοικὼς
Ἀρκτοφύλαξ. τόν ῥ' ἄνδρες ἐπικλείουσι Βοώτην,
Οὕνεχ' ἁμαξαίης ἐπαφώμενος εἴδεται ἄρκτου.
Καὶ μάλα πᾶς ἀρίδηλος. ὑπὸ ζώνῃ δέ οἱ αὐτὸς

Ἐξ

Ipſum deprehēdas licet ſplendidū Serpentariū.
Quales ſibi capiti ſubiacentes clari humeri
Apparent: ij quidem etiam plena luna
Cōſpicuæ eſſēt. Sed manus nō admodū æquales:
Tenuis nanq; hinc inde exit ſplendor:
Attamen etiam illæ contemplabiles: non enim modicæ ſunt.
Ambæ aūt ſerpente fatigātur: qui quidē medium
Inuoluit Serpentarium: hic uerò conſtanter apteq; innixus
Pedibus conterit magnam feram ambobus
Scorpium, oculoq; & in pectore calcans
Rectus: ſed ei ſerpēs ambas uoluitur per manus,
Dexterā modicus, ſiniſtrā uerò supernè multus.
Atq; ei ſanè Coronā attingunt ſupremæ genæ.
Subter ſpiram autem magnas inquire Chelas:
Sed hæ quidē luminū indigæ, nequaq̄ ſplēdidæ,
At poſt Helicen circumfertur auriganti ſimilis
Arctophylax, quem quidem homines cognominant Booten,
Eo quòd plauſtrum contrectare uidetur Vrſæ.
Atque adeò totus perſpicuus eſt. ſub Zona uerò ſibi ipſe

Ἐξ ἄλλων ἀρκτοῦρος ἑλίσσεται ἀμφαδὸν ἀστήρ.
Ἀμφοτέροισι δὲ ποσσὶν ὑποσκέψαιο Βοώτου
Παρθένον, ἥ ῥ' ἐν χερσὶ φέρει στάχυν αἰγλήεντα.
Εἴτ' οὖν ἀστραίου κείνη γένος, ὅν ῥά τέ φασιν
Ἄστρων ἀρχαῖον πατέρ' ἔμμεναι, εἴτε τευ ἄλλου,
Εὔκηλος φορέοιτο. λόγος γε μὴν ἐντρέχει ἄλλος
Ἀνθρώπους, ὡς δῆθεν ἐπιχθονίη πάρος ἦεν.
Ἤρχετο δ' ἀνθρώπων κατεναντίη, οὐδέ ποτ' ἀνδρῶν,
Οὐδέ ποτ' ἀρχαίων ἠνήνατο φῦλα γυναικῶν.
Ἀλλ' ἀναμὶξ ἐκάθητο καὶ ἀθανάτη περ ἐοῦσα.
Καί ἑ δίκην καλέεσκον. ἀγειρομένη δὲ γέροντας,
Ἠέ που εἰν ἀγορῇ, ἢ εὐρυχόρῳ ἐν ἀγυιῇ,
Δημοτέρας ἤειδεν ἐπισπέρχουσα θέμιστας.
Οὔπω λευγαλέου τότε νείκεος ἠπίσταντο,
Οὐδὲ διακρίσιος περιμεμφέος, οὐδὲ κυδοιμοῦ.
Αὔτως δ' ἔζωον. χαλεπὴ δ' ἀπέκειτο θάλασσα,
Καὶ βίον οὔπω νῆες ἀπόπροθεν ἠγίνεσκον,
Ἀλλὰ βόες καὶ ἄροτρα. καὶ αὐτὴ πότνια λαῶν
Μυρία πάντα παρεῖχε δίκη δώτειρα δικαίων.

Τόφρ'

Præ alijs Arcturus obuoluitur lucida stella.
Verùm ambobus sub pedibus obseruato bubulci
Virginem: quæ quidem in manibus gerit spicam splendidam.
Siue igitur Astræi illa proles, quem utiq; ferunt
Astrorum primæuorum patrem esse, siue cuiuspiam alius,
Secura uersetur. fabula certè incidit alia
Hominibus, quod ferè in terra conuersata quondam sit. (unquam uirorum
Veniebat autem hominum in conspectum: nec
Nec unquam ueterũ recusabat cœtus mulierũ:
Sed pmixtim cõsidebat quãuis immortalis esset.
Atq; ipsam Iustitiã uocabãt. cõgregãs aũt senes,
Aut alicubi in foro, aut propatulo in compito,
Ciuiles monstrabat studiosa leges.
Nondum perniciosam tunc litem norant,
Nec disceptationẽ cõtẽtiosam, neq; seditionem.
Sed simpliciter uiuebant. periculosum autẽ procul aberat mare:
Atq; uictũ nondũ naues è longinquo ducebant,
Sed boues aratra: etiam ipsa domina populorum
Copiosa oĩa suppeditabat Iustitia datrix iustorũ.

Τόφρ' ἦν ὄφρ' ἔτι γαῖα γένος χρύσειον ἔφορβεν.
Ἀργυρέῳ δ' ὀλίγη τε καὶ οὐκέτι πάμπαν ἑτοίμη
Ὁμίλει, ποθέουσα παλαιῶν ἤθεα λαῶν.
Ἀλλ' ἔμπης ἔτι κεῖνο κατ' ἀργύρεον γένος ἦεν.
Ἤρχετο δ' ἐξ ὀρέων ὑποδείελος ἠχηέντων
Μουνάξ. οὐδὲ τεῷ ἐπεμίσγετο μειλιχίοισιν.
Ἀλλ' ὁπότ' ἀνθρώπων μεγάλας πλήσαιτο κολώνας,
Ἠπείλει δ' ἤπειτα καθαπτομένη κακότητος,
Οὐδ' ἔτ' ἔφη εἰσωπὰς ἐλεύσεσθαι καλέουσιν.
Οἵην χρύσειοι πατέρες γενεὴν ἐλίποντο
Χειροτέρην. ὑμεῖς δὲ κακώτερα τεξείεσθαι.
Καὶ δή που πόλεμοι καὶ δὴ καὶ ἀνάρσιον αἷμα
Ἔσσεται ἀνθρώποισι. κακοῖς δ' ἐπικείσεται ἄλγος.
Ὣς εἰποῦσ' ὀρέων ἐπεμαίετο, τοὺς δ' ἄρα λαοὺς
Εἰς αὐτὴν ἔτι πάμπαν ἐλίμπανε παπταίνοντας.
Ἀλλ' ὅτε δὴ κἀκεῖνοι ἐτέθνασαν, οἱ δ' ἐγένοντο,
Χαλκείη γενεή, προτέρων ὀλοώτεροι ἄνδρες.
Οἳ πρῶτοι κακοεργὸν ἐχαλκεύσαντο μάχαιραν
Εἰνοδίην, πρῶτοι δὲ βοῶν ἐπάσαντ' ἀροτήρων.
Καὶ τότε μισήσασα δίκη κείνων γένος ἀνδρῶν,

Ἔπταθ'

Tamdiu aderat quamdiu itē terra genus aureum fouebat. (parata

Argenteo autem raraq; & non amplius omnino

Cõuersabat, desiderans ueterũ mores populorũ:

Veruntamē adhuc illo in argenteo seculo erat:

Sed ueniebat è montibus post crepusculũ argutis

Solitaria: neq; cuiquã congrediebatur blãditijs.

Verũ quãdo hominũ magnas impleuisset urbes,

Increpabat subinde carpens malitiam.

Neq; amplius, inquit, uisendam me dabo uenire rogantibus.

Mirum quàm aurei patres seculum reliquerint

Deterius; uos autem peiora generabitis.

Tũc scilicet bella atq; etiã promiscuè fusus cruor

Futurus est hominib. malo aũt impēdebit dolor.

Sic locuta montes repetebat. Verùm populos

In ipsam adhuc, prorsus deserebat, oculos conijcientes.

Cæterũ quãdo etiam illi obierunt, alij nati sunt,

Aenea ætas, prioribus perniciosiores homines.

Qui primi maleficũ fabricarũt gladium (rios.

Viatoriũ: primi etiã boues edere ceperũt opera-

Atq; tunc exosa Iustitia illorũ genus hominum,

Volauit

Ἔπλαθ' ὑπουρανίη. ταύτην δ' ἄρα νάσσατο χώρην
Ἧχί περ ἐννυχίη ἔτι φαίνεται ἀνθρώποισι
Παρθένος, ἐγγὺς ἐοῦσα πολυσκέπτοιο Βοώτου.
Τῆς ὑπὲρ ἀμφοτέρων ὤμων εἱλίσσεται ἀστὴρ
Δεξιτερῇ πτέρυγι, προτρυγητὴρ δ' αὖτε καλεῖται.
Τόσσος μὲν μεγέθει, τοίῃ δ' ἐγκείμενος αἴγλῃ,
Οἷος καὶ μεγάλης οὐρὴν ὑποφαίνεται ἄρκτου.
Δεινὴ γὰρ κείνη, δεινοὶ δέ οἱ ἐγγύθεν εἰσὶν
Ἀστέρες. οὐκ ἂν τούς γε ἰδὼν
ἔτι τεκμήραιο.
Οἷος οἱ πρὸ ποδῶν φέρεται καλός τε μέγας τε,
Εἷς μὲν ὑπ' ὠμαίων, εἷς δ' ἰξυόθεν
κατιόντων,
Ἄλλος δ' οὐραίοις ὑπὸ γούνασιν. ἀλλ' ἄρα πάντες
Ἁπλόοι ἄλλοθεν ἄλλος ἀνωνυμίῃ φορέονται.
Κρατὶ δέ οἱ δίδυμοι. μέσσῃ δ' ὑπὸ καρκίνος ἐστί.
Ποσσὶ δ' ὑπ' ἀμφοτέροισι λέων ὑπὸ καλὰ φα(είνει.
Ἔνθα μὲν ἠελίοιο θερειόταταί εἰσι κέλευθοι.
Αἱ δέ που ἀσταχύων κενεαὶ φαίνονται ἄρουραι
Ἠελίου τὰ πρῶτα συνερχομένοιο λέοντι.
Τῆμος καὶ κελάδοντες ἐτησίαι εὐρέϊ πόντῳ
Ἀθρόοι ἐμπίπτουσι. ὁ δὲ πλόος οὐκέτι κώπαις
Ὥριος. εὐρεῖαί μοι ἀρέσκοιεν τότε νῆες.

Εἰς

Volauit ſub cœlũ: eãq; fortè occupauit regionẽ,
Vbi nam nocturna adhuc cernitur hominibus
Virgo, uicinè exiſtens perſpicuo bubulco.
Cuius ſup ambobus humeris circũuertitur ſtella
Ad dexterã alam. præuindemiator aũt uocatur:
Tãta quidẽ magnitudine, taliq; inſidẽs ſplẽdori,
Qualis etiam magnæ ſub cauda lucet urſæ.
Ardẽs profectò illa, ardẽtes etiã ei cominus ſunt
Stellæ. nec forſan haſce contuitus tibi inquiſitione opus fuerit.
Qualis ei ante pedes fertur claráq; magnáq;,
Vna quoque ſub humeris, una item lumbotenus obeuntium, (uerò omnes
Alia præterea poſterioribus ſub genubus. Aliæ
Mediocres alibi alia ſine nomenclatura ferũtur.
Capiti aũt ei Gemini, mediæ uerò Cãcer ſubeſt:
At pedibus ſub ambobus Leo clarè ſublucet.
Ibi quidem ſolis ardentiſsimi ſunt curſus,
Atq; tum ſpicarum uacua apparent arua,
Sole primum accedente Leonem.
Tunc etiã ſuſurrantes Eteſiæ uaſtũ pontũ (mis
Glomerati irruũt: nauigatio aũt nõ amplius re-
Tempeſtiua eſt: magnæ mihi placerẽt tũc naues:
Contra

Εἰς ἄνεμον δὲ τὰ πηδὰ κυβερνητῆρες ἔχοιεν.
Εἰ δέ τοι ἡνίοχόν τε καὶ ἀστέρας ἡνιόχοιο
Σκέπτεσθαι δοκέοι, καί τοι φάτις ἤλυθεν αἰγὸς
Αὐτῆς, ἠδ' ἐρίφων, οἵ τ' εἰν ἁλὶ πορφυρέουσῃ
Πολλάκις ἐσκέψαντο κεδαιομένους ἀνθρώπους,
Αὐτὸν μέν μιν ἅπαντα μέγαν διδύμων ἐπὶ λαιὰ
Κεκλιμένον δήεις. ἑλίκης δέ οἱ ἄκρα κάρηνα
Αντία δινεύει. σκαιῷ δ' ἐπελήλαται ὤμῳ
Αἲξ ἱερή. τὴν μέν τε λόγος διὶ μαζὸν ἐπισχεῖν.
Ὠλενίην δέ μιν αἶγα διὸς καλέουσ' ὑποφῆται.
Ἀλλ' ἡ μὲν πολλή τε καὶ ἀγλαή. οἱ δέ οἱ αὐτοῦ
Λεπτὰ φαείνονται ἔριφοι καρπὸν κατὰ χειρός.
Πὰρ ποσὶ δ' ἡνιόχου κεραὸν πεπτηότα ταῦρον
Μαίεσθαι. τὰ δέ οἱ μάλ' ἐοικότα σήματα κεῖται.
Τοίη οἱ κεφαλὴ διακέκειται. οὐδέ τις ἄλλῳ
Σήματι τεκμήραιτο κάρη βοός, οἷά μιν αὐτοὶ
Αστέρες ἀμφοτέρωθεν ἑλισσόμενοι τυπόωσι.
Καὶ λίην κείνων ὄνομ' ἔρχεται. οὐδέ τοι αὔτως
Νήκουστοι ὑάδες. ταὶ μέν ῥ' ἐπὶ παντὶ μετώπῳ

Ταύρου

Contra uentum uerò gubernacula rectores teneant oportet.

Porrò si tibi Aurigam *&* stellas Aurigæ
Cōtēplari uideatur, etiā mētio inciderit Capræ
Ipsius, atq; Hœdorum *(qui in mari nigrescente*
Sæpe contuiti sunt iactatos homines)
Eum quidem ipsum totum & ingentem Geminorum *sub læua*
Acclinatū inuenies: Helices *aūt ei summū caput*
E regione obuersatur. uerùm sinistro superincumbit humero *(præbuisse.*
Capra *religiosa, quam fabula est* Ioui *mammam*
Oleniā *uerò ipsam* Caprā Iouis *uocāt subuates.*
Atq; hæc qdē multaq; et splendida: uerū ei ibidē
Obscurè lucent Hœdi *in iunctura manus. (rum*
Prope pedes aūt Aurigæ *cornutū expāsum* Tau
Scrutare. atq ei ualde cōsimilia indicia ponūtur:
Quale ipsi caput interstinctū est? neq; qspiā alio
Argumento cōiecturarit caput bouis. Qualiter id ipsæ
Stellæ utrinq; circunductæ configurant?
Etiam crebro eorū nomen memoratur, neq; adeo
Incelebres Hyades, *quæ scilicet per totā frōtem*

Ταύρου βεβλέαται. λαιοῦ δὲ κέρατος ἄκρον,
Καὶ πόδα δεξιτερὸν παρακείμενον ἡνιόχοιο,
Εἷς ἀστὴρ ἐπέχει. συνεληλάμενοι δὲ φέρονται.
Ἀλλ' αἰεὶ ταῦρος προφερέστερος ἡνιόχοιο
Εἰς ἑτέρην καταβῆναι, ὁμιλυσίη περ ἀνελθών.
Οὐδ' ἄρα κηφῆος μογερὸν γένος ἰασίδαο
Αὔτως ἄρρητον κατακείσεται. ἀλλ' ἄρα καὶ τῶν
Οὐρανὸν εἰς ὄνομ' ἦλθεν, ἐπεὶ διὸς ἐγγύθεν ἦσαν.
Αὐτὸς μὲν κατόπισθεν ἐὼν κυνοσουρίδος ἄρκτου
Κηφεὺς, ἀμφοτέρας χεῖρας τανύοντι ἐοικώς.
Ἴση οἱ στάθμη νεάτης ἀποτείνεται οὐρῆς
Ἐς πόδας ἀμφοτέρους, ὅση ποδὸς ἐς πόδα τείνει.
Αὐτὰρ ἀπὸ ζώνης ὀλίγον κε μεταβλέψειας
Πρώτης ἱέμενος καμπῆς μεγάλοιο δράκοντος.
Τοῦ δ' ἄρα δαιμονίη προκυλίνδεται, οὐ μάλα πολλὴ
Νυκτὶ φαεινομένη παμμηνίδι, Κασσιέπεια.
Οὐ γάρ μιν πολλοὶ καὶ ἐπημοιβοὶ γανόωσιν
Ἀστέρες, οἵ μιν πᾶσαν ἐπιρρήδην στιχόωσιν.
Οἵην δὲ κληῖδι θύρην ἔντοσθ' ἀραρυῖαν
Δικλίδ' ἐπιπλήσσοντες ἀνακρούουσιν ὀχῆας,
Τοιοῦτοι μουνὰξ ὑποκείμενοι ἰνδάλλονται
Ἀστέρες, ἡ δ' αὔτως ὀλίγων ἀποτείνεται ὤμων
Ὀργυιήν.

Tauri ſparſæ ſunt: ſiniſtri aũt cornu ſummitatẽ
Et pedem dexterum adiacentem Aurigæ (tur:
Vnica ſtella cõplectitur: ſimul agitati itẽ ferun-
Attamẽ ſemper Taurus pronior Auriga (ortus.
In occaſum deſcẽdẽdo, pari aſcẽſu alioquin ex-
Neq; certè Cephei ærumnoſa familia Iaſidæ
Omnino ignobilis iacebit: quinetiam horum
In cœlũ nomẽ puenit: ſiquidẽ Iouis cognati erãt.
Ipſe quidem à tergo exiſtens Cynoſuræ urſæ
Cepheus, ambas manus pandenti ſimilis.
Tanta ei linea ab extrema tenditur cauda
In pedes ambos, quanta à pede in pedem tendit.
Cæterum à cingulo parumper reſpicere poteris
Primam petens flexuram magni draconis.
Ante hunc autem infelix uoluitur, nõ admodum multa
Nocte lucens plenilunari, Caſsiepia:
Neq; enim ipſam multæ & frequẽtes illuſtrant
Stellæ, quæ eam totam ſparſim componunt.
Qualem uerò ſera ianuam intus munitam
Biforibus concurrentes reuerberant uectes,
Tales ſingulatim ſubiectæ figurant
Stellæ, atq; hæc itidẽ modicis tendit ab humeris

Ὠγυγίῳ. φαίνεσκεν ἀνιάζειν ἐπὶ παιδί.
Αὐτοῦ γὰρ κἀκεῖνο κυλίνδεται αἰνὸν ἄγαλμα
Ἀνδρομέδης, ὑπὸ μητρὶ κεκασμένον. οὔ σε
μάλ' οἴω
Νύκτα περισκέψασθ', ἵν' αὐτίκα μᾶλλον ἴδηαι.
Τοίη οἱ κεφαλή. τοῖοι δέ οἱ ἀμφοτέρωθεν
Ὦμοι, καὶ πόδες ἀκρότατοι, καὶ ζώματα πάντα.
Ἀλλ' ἔμπης κἀκεῖθι διωλενίη τετάνυσται.
Δεσμὰ δέ οἱ κεῖται καὶ ἐν οὐρανῷ. αἱ δ'
ἀνέχονται
Αὐτοῦ πεπταμέναι πάντ' ἤματα χεῖρες ἐκείναι.
Ἀλλ' ἄρα οἱ καὶ κρατὶ πέλωρ ἐπελήλατο ἵππος
Γαστέρι νειαίρῃ. ξυνὸς δ' ἐπιλάμπεται ἀστήρ,
Τοῦ μὲν ἐπ' ὀμφαλίῳ, τῆς δ' ἐσχατόωντι καρήνῳ. (μους
Οἱ δ' ἄρ' ἔτι τρεῖς ἄλλοι ἐπὶ πλευρᾶς τε καὶ ὤ-
Ἵππου, δεικανόωσι διασταδὸν ἶσα πέλεθρα,
Καλοὶ καὶ μεγάλοι. κεφαλὴ δέ οἱ οὐδὲν ὁμοίη,
Οὐδ' αὐχὴν δολιχός περ ἐών. ἀτὰρ ἔσχα-
τος ἀστὴρ
Αἰθομένης γένυος καί κεν προτέροις ἐρίσειε
Τέτρασιν, οἵ μιν ἔχουσι περίσκεπτοι μάλ'
ἐόντες.

οὐδ'

Paſſum: diceres profectò angi propter filiam.
Ibi nanq; & illud obuoluitur triſte ſimulacrum
Andromedæ, ſub mare conſtellatum. haud te multum opinor
Noctem diſquirere, quò mox potius intuearis.
Tam clarũ ei caput eſt: tam clari item ei utrinque
Humeri, & pedes extremi, & cincturæ omnes.
Etiamnum & illic ſecundũ brachia propãſa eſt.
Vincula item ei admota ſunt etiam in cœlo: retinentur autem
Illic expaſſæ omnib. diebus manus illæ. (quus,
Sed enim ei etiam ſupra caput ingẽs uolutatur e-
Ventre extremo: communis autem fulget ſtella,
Huius quidem in umbilico, illius uerò in extremo capite.
Præterea autem tres aliæ intra latera & armos
Equi, ſignant diſtanter æqualia ſpacia,
Claræ et magnæ. uerũ caput ei haudquaq̃ ſimile,
Neq; ceruix, longa alioqui exiſtens: tamen extrema ſtella
Fulgẽtis genæ etiamnum prioribus concertaret
Quatuor, quæ ipſum continent, conſpicuæ planè exiſtentes.

Οὐδ' ὅγε τετράπος ἐστίν· ἀπ' ὀμφαλίου γὰρ ἄκρου
Μεσσόθεν ἡμιτελὴς περιτέλλεται ἱερὸς ἵππος.
Κεῖνον δὴ καὶ φασὶ καθ' ὑψηλοῦ Ἑλικῶνος
Καλὸν ὕδωρ ἀγαγεῖν εὐαλδέος ἵππου κρήνης.
Οὐ γάρ πω Ἑλικὼν ἄκρος κατελείβετο πηγαῖς.
Ἀλλ' ἵππος μιν ἔτυψε. τὸ δ' ἀθρόον αὐτόθεν ὕδωρ
Ἐξέχυτο πληγῇ προτέρου ποδός. οἱ δὲ νομῆες
Πρῶτοι κεῖνο ποτὸν διεφήμισαν ἵππου κρήνην.
Ἀλλὰ τὸ μὲν πέτρης ἀπολείβεται. οὐδέ ποτ' αὐτὸ
Θεσπιέων ἀνδρῶν ἑκὰς ὄψεαι. αὐτὰρ ὁ ἵππος
Ἐν Διὸς εἱλεῖται. καί τοι, πάρα θηήσασθαι,
Αὐτοῦ καὶ κριοῖο θοώταται εἰσὶ κέλευθοι.
Ὅς ῥά τε καὶ μήκιστα διωκόμενος περὶ κύκλα,
Οὐδὲν ἀφαυρότερον τροχάει κυνοσουρίδος ἄρκτου.
Αὐτὸς μὲν νωθὴς καὶ ἀνάστερος οἷα σελήνῃ
Σκέψασθαι. ζώνῃ δ' αὖ ὅμως ἐπιτεκμήραιο
Ἀνδρομέδης, ὀλίγον γὰρ ὑπ' αὐτὴν ἐστήρικται.
Μεσσόθι δὲ τρίβει μέγαν οὐρανὸν, ἧχί περ ἄκραι
Χηλαὶ καὶ ζώνη περιτέλλεται ὠρίωνος.
Ἔστι δέ τοι κ' ἔτ' ἄλλο τετυγμένον ἐγγύθι σῆμα

Νειόθεν

Nec uerò hic quadrupes est: ab umbilico nanque extremo
Dimidio semiperfectus exoritur sacer equus.
Hunc etiam aiunt in excelso Helicone
Pulchrā aquā produxisse largi equi fontis. (bus:
Nec unq̄ enim Helicō summus destillarat fonti-
Verùm equus ipsum ferijt, atq; copiosa inde aqua
Effusa est ictu prioris pedis. pastores autem
Primi hunc potum appellarunt equi fontem.
Atq; hic quidem è rupe stillat: nec modò ipsum
À Thespiēsib. uiris longè cernes. Cæterū equus
In cœlo obuersatur. Atque (propè spectato)
Illic etiam Arietis celerrimi sunt cursus:
Qui sanè uel longissimos agitatus per orbes,
Nihilo segnius currit Cynosura ursa.
Ipse quidem languidus & obscurus, utpote luna
Obseruando. ueruntamen per cingulum deprehendere poteris
Andromedæ: haud lōgè enim sub ipsam situs est.
In medio aūt terit magnū cœlū, ubi nam summæ
Chelæ, & cingulus circumagitur Orionis.
Est uerò adhuc aliud dispositum prope signum

Νειόθεν Ἀνδρομέδης, τὸ δ' ἐπὶ τρισὶν ἐστάθμηται
Δελτωτὸν πλευρῇσιν, ἰσαιομένῃσιν ἐοικὸς
Ἀμφοτέρῃς. ἡ δ' οὔτι τόση, μάλα δ' ἐστὶν ἑτοίμη
Εὑρέσθαι. πολὺ γὰρ πολέων εὐαστερός ἐστι
Τῶν, ὀλίγον κείνου νοτιώτεροι ἀστέρες εἰσίν.
Οἱ δ' ἄρ' ἔτι προτέρω, ἔτι δ' ἐν προβολῇσι νότοιο
Ἰχθύες. ἀλλ' αἰεὶ ἕτερος προφερέστερος ἄλλου,
Καὶ μᾶλλον Βορέαο νέον κατιόντος ἀκούει.
Ἀμφοτέρων δέ σφεων ἀποτείνεται ἠύτε δεσμὰ
Οὐραίων ἑκάτερθεν ἐπισχερὼ εἰς ἓν ἰόντων.
Καὶ τὰ μὲν εἷς ἀστὴρ ἐπέχει καλός τε μέγας τε,
Ὅν ῥά τε καὶ σύνδεσμον ὑπουράιον καλέουσιν.
Ἀνδρομέδης δέ τοι ὦμος ἀριστερὸς ἰχθύος ἔστω
Σῆμα βορειοτέρου. μάλα γάρ νύ οἱ ἐγγύθεν ἐστίν.
Ἀμφότεροι δὲ πόδες γαμβροῦ ἐπισημαίνοιεν
Περσέως, οἵ ῥά οἱ αἰὲν ἐπωμάδιοι φορέονται.
Αὐτὰρ ὅγ' ἐν βορέῳ φέρεται περιμήκετος ἄλλων.
Καί οἱ δεξιτερὴ μὲν ἐπὶ κλισμὸν τετάνυσται
Πενθερίου δίφροιο. τὰ δ' ἐν ποσὶν οἷα διώκων
Ἴχνια μηκύνει, κεκονισμένος ἐν Διὶ πατρί.
Ἄγχι δέ οἱ σκαιῆς ἐπιγουνίδος ἤλιθα πᾶσαι

Πληϊάδες

Subter Andromedã : id aũt ad tria dimensum est
Deltotum latera, æqualibus aßimilatum (le est
Duobus : tertiũ uerò nõ tantũ, tamẽ admodũ faci
Inuentu: præ multis enim fulgidum est:
Quibus paululũ Arietis australiores stellæ sunt:
Illæ uerò adhuc anterius. Præterea autẽ in pro-
cursibus austri
Pisces: sed semper alter propior altero:
Atq; magis Boreã recenter descendentẽ sentit.
Ab ambobus uerò ipsis tenduntur quasi uincula
È caudis utrinq; sequenter in unũ coeuntibus.
Et hæc qdẽ una stella cõnectit claraq;, magnaq;:
Quam utiq; etiã colligaturã subcaudinã uocãt.
Porrò Andromedæ humerus sinister piscis esto
Index septentrionalioris : admodum nanque ei
uicinè est.
Ambo autem pedes sponsum indicare poterunt
Persea, qui quidẽ ei semp ob humeros uoluũtur.
Verũ hic in boreali parte fertur maxim⁹ aliorũ:
Atq; ei dextera quidem ad lecticam protensa est
Socrinæ sellæ, in pedibus aũt uelut persequens
Vestigia distendit, fatigatus in dio patre.
At ei prope sinistrum genu aceruatim omnes
 Pleiades

Πληϊάδες φορέονται. ὁ δ' οὐ μάλα πολλὸς ἁπάσας
Χῶρος ἔχει. καὶ δ' αὐταὶ ἐπισκέψασθαι ἀφαυραί.
Ἑπτάποροι δὴ ταί γε μετ' ἀνθρώπους ὑδέονται,
Ἓξ οἷαί περ ἐοῦσαι ἐπόψιαι ὀφθαλμοῖσιν.
Οὐ μέν πως ἀπόλωλεν ἀπευθὴς ἐκ Διὸς ἀστὴρ,
Ἐξ οὗ καὶ γενεῆθεν ἀκούομεν. ἀλλὰ μάλ' αὔτως
Εἴρεται. ἑπτὰ δὲ κεῖναι ἐπιρρήδην καλέονται.
Ἀλκυόνη, μερόπη τε, κελαινώ τ', ἠλέκτρη τε,
Καὶ στερόπη, καὶ τηϋγέτη, καὶ πότνια μαῖα.
Αἱ μὲν ὁμῶς ὀλίγαι καὶ ἀφεγγέες, ἀλλ' ὀνομασταὶ
Ἦρι καὶ ἑσπέριαι, ζεὺς δ' αἴτιος, εἱλίσσονται,
Ὅς σφισι καὶ θέρεος καὶ χείματος ἀρχομένοιο
Σημαίνειν ἐκέλευσεν, ἐπερχομένου τ' ἀρότοιο.
Καὶ χέλυς, ἥ τ' ὀλίγη. τὴν δὲ ἄρ' ἔτι καὶ παρὰ λίκνῳ
Ἑρμείας ἐτόρησε. λύρην δέ μιν εἶπε λέγεσθαι.
Κὰδ δ' ἔθηκε προπάροιθεν ἀπευθέος εἰδώλοιο
Οὐρανὸν εἰσαγαγών. τὸ δ' ἐπὶ σκελέεσσι πέλωρον
Γούνατί οἱ σκαιῷ πελάει. κεφαλή γε μὲν ἄκρη
Ἀντιπέρην ὄρνιθος ἑλίσσεται. ἡ δὲ μεσηγὺ
Ὀρνιθέης κεφαλῆς καὶ γούνατος ἐστήρικται.
Ἤτοι γὰρ καὶ ζηνὶ παρατρέχει αἰόλος ὄρνις.

Ἀλλ'

Pleiades feruntur: nec uerò adeò ſpacioſus uni-
uerſas
Locus continet: atq; ipſæ inſpiciendo languidæ.
Septemgradæ aũt eæ ab hominibus celebrãtur,
Sex ſolæ quamuis exiſtant conſpicuæ oculis.
Nec certè unquam perijt ignota ex cœlo ſtella,
Ex quo à primordio audimus: ſed planè fabuloſe
Dicitur. porrò ſeptem illæ nominatim uocãtur,
Alcyone, Meropeq́;, Celænoq́;, Electraq́;,
Et Sterope, & Taygeta, & ueneranda Maia.
Hæ qdẽ ſimul modicæ et obſcuræ: tamẽ celebres
Mane & ueſpertinæ (Ioue autore) circũagũtur:
Qui eis æſtatem & hyemem inſtantem
Significare præcepit, aduenientemq́; arationem.
Præterea teſtudo, quæ parua: quã etiamdum ad
cunam
Mercurius cõpegit: Lyrã uerò eam iuſsit uocari.
Collocauit autem ante ignotum idolum,
In cœlum transferens. atq; in cruribus uolatile
Genu ei ſiniſtro appinquat. caput certè ſummũ
È regione cygni circumuoluitur: illa uerò inter
Cygninum caput & genu ſita eſt.
Porrò etiam in cœlo uolat uarius ales:

Ἀλλ' ὁ μὲν ἠερόεις, τὰ δέ οἱ περιτε-
τρόχωνται (ῥοῖς.
Ἄστρασιν, οὔτι λίην μεγάλοις, ἀτὰρ οὐ μὲν ἀφαυ-
Αὐτὰρ ὅγ' εὐδιόωντι ποτὴν ὄρνιθι ἐοικώς,
Οὔριος εἰς ἑτέρην φέρεται, καὶ δεξιὰ χειρὸς
Κηφῆος ταρσοῖο τὰ δεξιὰ πείρατα τείνων.
Λαιῇ δὲ πτέρυγι σκαρθμὸς παρακέκλιται ἵππου.
Τὸν δὲ μετασκαίροντα δύ' ἰχθύες ἀμφινέμονται
Ἵππον. πὰρ δ' ἄρα οἱ κεφαλῇ χεὶρ ὑδροχόοιο
Δεξιτερὴ τετάνυσθ'. ὁ δ' ὀπίσθερος αἰγοκερῆος
Τέλλεται. αὐτὰρ ὅγε πρότερος καὶ νειόθι μᾶλλον
Κέκλιται αἰγόκερως, ἵνα τρέπετ' ἠελίοιο.
Μὴ κείνῳ ἐνὶ μηνὶ περικλύζοιο θαλάσσης
Πεπταμένῳ πελάγει κεχρημένος, οὔτε κεν ἠοῖ
Πολλὴν πειρήνειας, ἐπεὶ ταχινώταταί εἰσιν,
Οὔτ' ἂν τοι νυκτὸς πεφοβημένῳ ἐγγύθεν ἠὼς
Ἔλθοι, καὶ μάλα πολλὰ βοωμένῳ. οἱ δ' ἀλεγεινοὶ
Τῆμος ἐπιῤῥήσσουσι νότοι, ὁπότ' αἰγοκερῆϊ
Συμφέρετ' ἠέλιος. τότε δὲ κρύος ἐκ Διός ἐστι
Ναύτῃ μαλκιόωντι κακώτερον. ἀλλὰ καὶ ἔμπης
Ἤδη πάντ' ἐνιαυτὸν ὑπὸ στείρῃσι θάλασσα
Πορφύρει, ἴκελοι δὲ κολυμβίσιν αἰθυίῃσι
Πολλάκις ἐκ νηῶν πέλαγος περιπαπταίνοντες

Ἥμεθ'

*Verùm is quidem obſcurus: alæ autem ei exaſpe
ratæ ſunt
Stellis non adeò magnis, tamen neq; languidis.
Sed hic tranquillanti uolatum aui ſimilis,
A cauda in occaſum fertur, cõtra dexterã manũ
Cephei, unguis dexteras extremitates tendens.
Læuæ uerò alæ ungula acclinata eſt equi.
Quem item ſubſultãtem duo piſces circundant
Equum. atqui ei prope caput, manus Aquarij
Dextera extẽſa eſt. is aũt poſterior Capricorno
Oritur. cæterum prior & remotè magis (ſus.
Inclinatus eſt Capricornus, ubi uertitur ſolis cur
Haud illo in menſe fluctuoſi maris
Vaſto pelago uſus, uel certè die
Multam uiam cõfeceris, quoniã breuiſsimi ſunt:
Vel fortè noctu exterrito propè dies
Venerit, etiã ualde multũ clamãti. periculoſi aũt
Tunc irrumpunt Auſtri, quando Capricorno
Cooritur ſol. tunc ſanè frigus ex aëre eſt
Nautæ rigenti pernicioſius. Veruntamen
Iam totum annum ſub carinis mare
Nigreſcit: Similes autem urinatoribus Mergis
Sæpenumero è nauibus mare circumſpicientes,*

Sedemus

Ημεθ' ἐπ' αἰγιαλοὺς τετραμμένοι, οἱ δ' ἔτι πόρσω
Κλύζονται. ὀλίγον δὲ διὰ ξύλον ἄϊδ' ἐρύκει.
Καὶ δ' αὖ τῷ προτέρῳ γε θαλάσσῃ πολλὰ πεπονθὼς,
Τόξον ὅτ' ἠέλιος καίει καὶ ῥυτῆρα τόξου,
Εσπέριος κατάγοιο, πεποιθὼς οὐκέτι νυκτί.
Σῆμα δέ τοι κείνης ὥρης καὶ μηνὸς ἐκείνου
Σκορπίος ἀντέλλων εἴη πυμάτης ἐπὶ νυκτός.
Ητοι γὰρ μέγα τόξον ἀνέλκεται ἐγγύθι κέντρου
Τοξευτής. ὀλίγον δὲ παροίτερος ἵσταται αὐτοῦ
Σκορπίος ἀντέλλων, ὁ δ' ἀνέρχεται αὐτίκα μᾶλλον.
Τῆμος καὶ κεφαλὴ κυνοσουρίδος ἀκρόθι νυκτὸς
Υψι μάλα τροχάει. ὁ δὲ δύεται ἠῶθι πρὸ
Αθρόος ὠρίων, κηφεὺς δ' ἀπὸ χειρὸς ἐπ' ἰξύν.
Εστι δέ τις προτέρω βεβλημένος ἄλλος ὀϊστός,
Αὐτὸς ἄτερ τόξου. ὁ δέ οἱ παραπέπταται ὄρνις
Ασσότερον βορέω. σχεδόθεν δέ οἱ ἄλλος ἀήτης,
Οὐ τόσσος μεγέθει, χαλεπὸς γε μὲν ἐξ ἁλὸς ἐλθεῖν
Νυκτὸς ἀπερχομένης, καί μιν καλέουσιν ἀητόν.
Δελφὶς δ' οὐ μάλα πολλὸς ἐπιτρέχει αἰγοκερῆι,

Sedemus ad littora cõuersi: illa uerò adhuc ꝓcul
Alluuntur. modicũ aũt lignũ mortem prohibet.
At uero in priore mense mari multa passus,
Arcum quãdo sol incendat, & rectorem arcus,
Sub uesperam nauem reducito, fidens non amplius nocti.
Indiciũ aũt tibi illius temporis, & mensis illius,
Scorpius exoriens esto extrema sub nocte:
Quãdoquidẽ magnũ arcũ attrahit prope aculeũ
Sagittarius. sed aliquantũ anterior consistit ipso
Scorpius exoriens: ille uero ascendit confestim admodum.
Tum quoq; caput Cynosuræ in extremo noctis
Excelse ualde fertur: óccidit aũt ante matutinũ
Cumulatus Orion: Cepheus uero à manu ad lumbum.
Est item quædam ulterius iacta alia sagitta,
Ipsa absq; arcu: atq; illi aduolitat Cygnus
Propius Boreæ. uicinè itẽ ei aliꝰ ales, (grediẽdo:
Nõ tãtus magnitudine: tẽpestuosus sanè mare e-
Nocte decedente: atq; ipsum uocant Aquilam.
Delphinus autem non admodum magnus appropinquat Capricorno,

Medio

Μεσόθεν ἠερόεις. τὰ δέ οἱ περὶ τέσσαρα κεῖται
Γλήνεα, παρβολάδην δύο παρ δύο πεπτηῶτα.
Καὶ τὰ μὲν οὖν Βορέω καὶ ἀλήσιος ἠελίοιο
Μεσηγὺς κέχυται. τὰ δὲ νειόθι τέλλεται ἄλλα
Πολλὰ μεταξὺ νότοιο καὶ ἠελίοιο κελεύθου.
Λοξὸς μὲν ταύροιο τομῇ ὑποκέκλιται αὐτὸς
Ὠρίων. μὴ κεῖνον ὅτις καθαρῇ ἐνὶ νυκτὶ
Υψοῦ πεπτηῶτα παρέρχεται, ἀλλὰ πεποίθοι
Οὐρανὸν εἰσανιδὼν προφερέστερα θηήσασθαι.
Τοῖος καὶ φρουρὸς ἀειρομένῳ ὑπὸ νώτῳ
Φαίνεται ἀμφοτέροισι κύων ὑπὸ ποσσὶ βεβηκὼς
Ποικίλος, ἀλλ' οὐ πάντα πεφασμένος, ἀλλὰ κατ' αὐτὴν
Γαστέρα κυάνεος περιτέλλεται. ἡ δέ οἱ ἄκρη
Ἀστέρι βέβληται δεινῷ γένυς. ὅς ῥα μάλιστα
Ὀξέα σειριάει. καί μιν καλέουσ' ἄνθρωποι
Σείριον. οὐκ ἔτι κεῖνον ἅμ' ἠελίῳ ἀνιόντα
Φυταλιαὶ ψεύδονται ἀναλδέα φυλλιόωσαι.
Ῥεῖα γὰρ οὖν ἔκρινε διὰ στίχας ὀξὺς ἀΐξας,
Καὶ τὰ μὲν ἔρρωσε, τῶν δὲ φλόον ὤλεσε πάντα.
Κείνου καὶ κατιόντος ἀκούομεν. οἱ δέ οἱ ἄλλοι
Σῆμ' ἔμεναι μελέεσσιν ἐλαφρότεροι περίκεινται.

Ποσσὶ

Medio obſcurus: quatuor uerò ei circumiacent
Stellæ, adiectim duæ, iuxta duæ uolantes.
Atq; hæc quidem Boream & uagationem ſolis
Interfuſa ſunt. Porrò remotè oriuntur alia
Multa inter Auſtrum & ſolis orbitam.
Obliquus quidem Tauri ſectioni ſubiacet ipſe
Orion, non illum quis ſerena in nocte
Sublimè uolitantem præterit: ſed confidat
Cœlum intuens promptius contemplari.
Talis & cuſtos elato ſub dorſo
Lucet ambobus Canis ſub pedibus ſiſtẽs (pſum
Varius: at non penitus illuſtratus, uerùm circa i-
Ventrem obſcurus obuerſatur: ſed ei ſummum
Stella inſignitum eſt feruida mentum, quæ quidem maximè
Vehementer exiccat: atq; ipſum uocãt homines
Sirium, non amplius illum cum ſole orientem
Arbores fallũt ſine humore frondẽtes. (trans:
Facile ſiquidẽ diſcernit per ordines acutus pene.
Et quaſdam conſolidat, quarundam uerò corticem perdit omnem.
Illum etiã occidentem ſentimus. cæterum ei aliæ
Quæ ſignũ ſint mẽbris, lãguidiores circũiacẽt.

Pedibus

Ποσὶ δ' ὠρίωνος ὑπ' ἀμφοτέροισι λαγωὸς
Εμμενὲς ἤματα πάντα διώκεται. αὐτὰρ ὅγ' αἰεὶ
Σείριος ἐξόπιθεν φέρεται μετιόντι ἐοικὼς,
Καί οἱ ἐπαντέλλει, καί μιν κατιόντα διώκει.
Η δὲ κυνὸς μεγάλοιο κατ' οὐρὴν ἕλκεται ἀργὼ
Πρυμνόθεν. οὐ γὰρ τῆ γε κατὰ χρέος εἰσὶ κέλευθοι,
Αλλ' ὄπιθεν φέρεται τετραμμένη. οἷα καὶ αὐταὶ
Νῆες, ὅταν δὴ ναῦται ἤδη τρέψωσι κορώνην
Ορμον ἐσερχόμενοι, τὴν δ' αὐτίκα πᾶς ἀνακόπτει
Νῆα, παλιρροθίη δὲ καθάπτεται ἠπείροιο.
Ως ἥγε πρύμνηθεν ἰησονὶς ἕλκεται ἀργώ.
Καὶ τὰ μὲν ἠερίη καὶ ἀνάστερος, οἷα παρ' αὐτὸν
Ιστὸν ἀπὸ πρώρης, φέρεται. τὰ δὲ πᾶσα φαεινή.
Καί οἱ πηδάλιον κεχαλασμένον ἐστήρικται
Ποσσὶν ὑπ' οὐραίοισι κυνὸς προπάροιθεν ἰόντος.
Τὴν δὲ, καὶ οὐκ ὀλίγον περ ἀπόπροθι πεπτηυῖαν
Ανδρομέδην, μέγα κῆτος ἐπερχόμενον κατεπείγει.
¶ Η μὲν γὰρ θρηΐκος ὑπὸ πνοιῇ βορέαο
Κεκλιμένη φέρεται. τὸ δέ οἱ νότος ἐχθρὸν ἀγινεῖ
Κῆτος, ὑπὸ κριῷ τε καὶ ἰχθύσιν ἀμφοτέροισιν,
Βαιὸν ὑπὲρ ποταμοῦ βεβλημένον ἀστερόεντος.
Οἷον γὰρ κἀκεῖνο θεῶν ὑπὸ ποσσὶ φορεῖται

λείψανον

Pedibus autem Orionis sub ambobus Lepus
Incessanter omnibus diebus fugatur, at semper
Sirius à tergo fertur insequenti similis:
Etiã ei cooritur, atq; ipsum occidentẽ insectatur.
At Canis magni contra caudam uoluitur Argo
A` puppi: non enim huic ex more sunt cursus;
Sed retro agitatur uersa: ceu etiam ipsæ
Naues cum nautæ inuertunt rostrum,
Portum appellentes, atq; subito quilibet resulcat
Nauem, retrograda uerò attingit continentem:
Sic à puppi Iasonico trahitur Argo.
Atq; quibusdam in partibus obscura & sine stel
lis (sicut ad ipsum
Malũ à prora) fertur: in alijs uerò tota splẽdida.
Etiam ei gubernaculum submissum fultum est
Pedibus sub posteris Canis antecedentis.
Cæterum (etsi admodum eminus uolitantem)
Andromedam grandis cetus aduenens urget.
Porrò hæc Thracij sub uentum Boreæ
Inclinata fertur: at ei Auster infestũ circumagit
Cetum, sub Arieteq; & Piscibus ambobus,
Paululũ super fluuio iacentem stellato. (rãtur
(Mirũ nãq; quales etiã illæ deorũ sub pedib. fe-

Λείψανον ἠριδανοῖο πολυκλαύστου ποταμοῖο.
Καὶ τὸ μὲν ὠρείωνος ὑπὸ σκαιὸν πόδα τείνει.
Δεσμοὶ δ' οὐραῖοι, τοῖς ἰχθύες ἄκροι ἔχονται,
Ἀμφω συμφορέονται ἀπ' οὐραίων κατιόντες,
Κητείης δ' ὄπιθεν λοφιῆς ἄδην μὶξ φορέονται,
Εἰς ἓν ἐλαυνόμενοι, ἑνὶ δ' ἀστέρι πειραίνονται
Κήτεος, ὅς κείνου πρώτῃ ἐπίκειται ἀκάνθῃ.
Οἱ δ' ὀλίγῳ μέτρῳ, ὀλίγῃ δ' ἐγκείμενοι αἴγλῃ,
Μεσσόθι πηδαλίου καὶ κήτεος εἱλίσσονται,
Γλαυκοῦ πεπτηῶτες ὑπὸ πλευρῇσι λαγωοῦ,
Νώνυμοι. οὐ γὰρ τοί γε τετυγμένου εἰδώλοιο
Βεβλέαται μελέεσσιν ἐοικότες, οἷά τε πολλὰ
Ἑξείης, στιχόωντα παρέρχεται αὐτὰ κέλευθα
Ἀνυμένων ἐτέων. τά τις ἀνδρῶν οὐκέτ' ἐόντων
Ἐφράσατ', ἠδ' ἐνόησεν ἅπαντ' ὀνομαστὶ καλέσσαι,
Ἤλιθα μορφώσας. οὐ γάρ κε δυνήσατο πάντων
Οἷά τ' ἐκεκριμένων ὄνομ' εἰπεῖν, οὐδὲ δαῆναι.
Πολλοὶ γὰρ πάντῃ, πολέων δ' ἐπὶ ἶσα πέλονται
Μέτρα τε καὶ χροιή, πάντες γε μὲν ἀμφιέλικτοι.
Τῷ καὶ ὁμηγερέας γε ἐείσατο ποιήσασθαι
Ἀστέρας, ὄφρ' ἐπιτὰξ ἄλλῳ παρακείμενος ἄλλος

Εἴδεα

Reliquiæ Eridani luctuosi fluuij)
Etiã hic quidẽ Orionis sub sinistrũ pedẽ tendit.
Vincula aũt caudina, quib. Pisces extremi tenen
Ambo coeunt à caudis descendentes, (tur.
Beluinum uerò post dorsum cõmixtim feruntur.
In unum ducta: unica etiam stella terminantur
Ceti, quæ eius primæ insidet spinæ. (tæ fulgori
Quæ aũt modica magnitudine, modico item insi
In medio gubernaculi & Ceti uoluuntur,
Glauci uolutantes sub lateribus Leporis,
Ignotæ sunt: non enim illæ conflati simulacri
Sparsæ sunt membris similes, qualia multa
Ex ordine incedẽtia perambulãt easdem semitas
Completis annis: quæ quispiam hominum non
amplius superstitum (appellare,
Obseruauit, & excogitauit uniuersa nominatim
Cumulatim imaginatus: nõ enim potuit omnium
Ceu distinctarum nomen dicere, neq; discere.
Multæ nanque passim, multarum insuper æqua-
les existunt (uolubiles.
Magnitudinesq; & color: omnes utiq; circum-
Quare & simul collectas uisum fuit facere
Stellas, ut ordinatim aliæ adiacens alia

 Imagines

Εἴδεα σημαίνοιεν, ἄφαρ δ' ὀνομαστὰ γένοιντο
Ἄστρα. καὶ οὐκ ἔτι νῦν ὑπὸ θαύματι
τέλλεται ἀστήρ.
Ἀλλ' οἱ μὲν καθαροῖς ἐναρηρότες εἰδώλοισι
Φαίνονται. τὰ δ' ἔνερθε διωκομένοιο λαγωοῦ
Πάντα μάλ' ἠερόεντα, καὶ οὐκ ὀνομαστὰ φέρονται.
Νειόθι δ' αἰγοκερῆος ὑπὸ πνοιῇσι νότοιο
Ἰχθὺς ἐς κῆτος τετραμμένος ἠώρηται,
Οἶος ἀπὸ προτέρων. νότιον δέ ἑ κικλήσκουσιν.
Ἄλλοι δὲ σποράδην ὑποκείμενοι ὑδροχοῆϊ
Κήτεος αἰθερίοιο καὶ ἰχθύος ἠερέθονται
Μεσσόθεν ωχελέες καὶ ἀνώνυμοι. ἐγγύθι δέ σφων
Δεξιτερῆς ἀπὸ χειρὸς ἀγαυοῦ ὑδροχόοιο,
Οἵη τίς τ' ὀλίγη χύσις ὕδατος ἔνθα καὶ ἔνθα
Σκιδναμένη, χαροποὶ καὶ ἀναλδέες εἱλίσσονται.
Ἐν δέ σφιν δύο μᾶλλον ἀειρόμενοι φορέονται
Ἀστέρες, οὔτε τι πολλὸν ἀπήοροι, οὔτε μάλ' ἐγγύς,
Εἷς μὲν ὑπ' ἀμφοτέροισι ποσὶ καλός τε μέ-
γας τε
Ὑδροχόου, ὁ δὲ κυανέου ὑπὸ κήτεος οὐρῇ. (λοι
Τοὺς πάντας καλέουσιν ὕδωρ. ὀλίγοι γε μὲν ἄλ
Νειόθι τοξευτῆρος ὑπὸ προτέροισι πόδεσσι
Δινωτοὶ κύκλῳ περιηγέες εἱλίσσονται.

Αὐτὰρ

Imagines effigiarent, moxq; nominabilia fierent
Astra. atq; haud amplius nunc cum admiratione
oritur stella,
Sed hæ quidem conspicuis insignitæ imaginibus
Cernũtur. Porrò subter impetitũ Leporẽ (tur,
Omnia planè obscura sunt, et sine nomine ferun
Infra autem Capricornum sub flatibus Austri
Piscis contra Cetũ uersus in alto natat, (pellãt.
Vnicus præter priores: Austrinũ autẽ ipsum ap-
Aliæ autem sparsim subiectæ Aquario
Cetum cœlestem & Piscem pendent
Inter, languidæ & ignotæ. at iuxta eas
Dextera à manu splendidi Aquarij,
(Qualis quædam fusio aquæ huc & illuc
Sparsæ) uisui gratiosæ et debiles circũuoluũtur.
Inter ipsas autem duæ magis firmæ feruntur
Stellæ, nec multũ distãtes, neq; admodũ uicinæ,
Vna quidem sub ambobus pedibus pulchraq; ma
gnaq;
Aquarij, altera uerò obscuri sub Ceti cauda:
Quas omnes uocant aquã. Paruæ profectò aliæ
Vltra sagittarium sub prioribus pedibus
Volubiles coronæ circumactæ uoluuntur.

Αὐτὰρ ὑπ' αἰθομένῳ κέντρῳ τέραος μεγάλοιο
Σκορπίου ἄγχι νότοιο θυτήριον αἰωρεῖται.
Τοῦ δή τοι ὀλίγον μὲν ἐπὶ χρόνον ὑψόθ' ἐόντος
Πεύσεαι, ἀντιπέρην γὰρ ἀείρεται ἀρκτούροιο.
Καὶ τῷ μὲν μάλα πολλὰ μετήοροί εἰσι κέλευθοι
Ἀρκτούρῳ, τὸ δὲ θᾶσσον ὑφ' ἑσπερίην ἅλα νεῖται.
Ἀλλ' ἄρα καὶ περὶ κεῖνο θυτήριον ἀρχαίη νὺξ,
Ἀνθρώπων κλαίουσα πόνον, χειμῶνος ἔθηκεν
Εἰναλίου μέγα σῆμα. κεδαιόμεναι γὰρ ἐκείνῃ
Νῆες ἀπὸ φρενός εἰσι. τὰ δ' ἄλλοθεν ἄλλα πεφαύσκει
Σήματ' ἐποικτείρουσα πολυρροθίους ἀνθρώπους,
Τῷ μή μοι πελάγει νεφέων εἰλυμένων ἄλλων
Εὔχεο μεσσόθι κεῖνο φανήμεναι οὐρανῷ ἄστρον,
Αὐτὸ μὲν ἀνέφελόν τε καὶ ἀγλαόν, ὕψι δὲ μᾶλλον
Κυμαίνοντι νέφει πεπιεσμένον, οἷάτε πολλὰ
Θλίβετ' ἀνατέλλοντος ὀπωρινοῦ βορέαο.
Πολλάκι γὰρ καὶ τῷ νότῳ ἔπι σῆμα τιτύσκει
Νὺξ αὐτή, μογεροῖσι χαριζομένη ναύτῃσιν.
Οἱ δ' εἰ μέν κε πίθωνται ἐναίσιμα σημαινούσῃ,
Αἶψά τε κοῦφά τε πάντα, καὶ ἄν τι ποιήσωνται,
Αὐτίκ' ἐλαφρότερος πέλεται πόνος· εἰ δέ κε νηῒ
Ὑψόθεν ἐμπλήξῃ δεινὴ ἀνέμοιο θύελλα

At ſub flagrante aculeo monſtri magni
Scorpij, prope Auſtrum, Ara in cœlo pendet.
Quã certè modicũ q.dẽ ad tẽpus in alto exiſtẽtẽ
Senties: è regione enim eleuatur Arcturi:
At huic quidẽ admodũ multũ ſublimes ſunt uiæ
Arcturo, illa uerò citius ſub ueſperũ mare redit.
Sed & per hanc Aram primæua Nox,
Hominũ deplorans calamitatẽ, tempeſtatis fecit
Marinum certum ſignum: periclitantes enim illi
Naues dolori ſunt. alicunde item alia docet
Signa, commiſerans diſiectatos homines.
Idcirco ne mihi pelago, nubibus obductis alijs,
Opta in medio hoc apparere cœlo aſtrum,
Ipſum quidem innubilum & ſplendidum: quin ſupernè magis
Turbida nube preſſum, ſicut frequenter
Vrgetur ſurgente autumnali Borea.
Sæpe nanq; et hoc ſuper Auſtro ſignũ ſubornat
Ipſa Nox, miſeris gratificans nautis.
Qui ſi quidẽ obſecuti fuerint certa ſignificanti,
Statim facilia omnia, etiam ſi quid egerint,
Mox leuior eſt labor. Sin autem naui
Ex alto impegerit uehemens uenti procella

Αὔτως ἀπρόφατος, τὰ δὲ λαίφεα πάντα ταράξῃ
Ἄλλοτε μὲν καὶ πάμπαν ὑπόβρυχα ναυτίλλονται,
Ἄλλοτε δ', αἴ κε Διὸς παρανισσομένοιο τύχωσιν
Εὐχόμενοι, Βορέω δὲ παρατρέψει ἀνέμοιο,
Πολλὰ μάλ' ὀτλήσαντες, ὅμως πάλιν ἐσκέψαντο
Ἀλλήλους ἐπὶ νηί. νότον δ' ἐπὶ σήματι τούτῳ
Δείδιθι, μέχρι Βορῆος ἀπαστράψαντος ἴδηαι.
Εἰ δέ κεν ἑσπερίης μὲν ἁλὸς Κενταύρου ἀπείη
Ὦμος, ὅσον προτέρης, ὀλίγη δέ μιν εἰλύοι ἀχλὺς
Αὐτόν, ἀτὰρ μετόπισθεν ἐοικότα σήματα τεύχοι
Νὺξ ἐπὶ παμφανόωντι Θυτηρίῳ, οὔ σε μάλα χρὴ
Ἐς νότον, ἀλλ' εὔροιο περισκοπέειν ἀνέμοιο.
Δήεις δ' ἄστρον ἐκεῖνο δύω ὑποκείμενον ἄλλοις.
Τοῦ γάρ τοι τὰ μὲν ἀνδρὶ ἐοικότα, νειόθι κεῖται
Σκορπίου, ἱππουραῖα δ' ὑπὸ σφίσι χηλαὶ ἔχουσιν.
Αὐτὰρ ὁ δεξιτερὴν αἰεὶ τανύοντι ἔοικεν
Ἀντία δινωτοῖο Θυτηρίου. ἐν δέ οἱ ἀπρὶξ
Ἄλλο μάλ' ἐσφήκωται ἐληλάμενον διὰ χειρὸς
Θηρίον. ὣς γάρ μιν πρότερον ἐπεφημίξαντο.
Ἀλλ' ἔτι γάρ τε καὶ ἄλλο περαιόθεν ἕλκεται ἄστρον.

Ὕδρην

Planè improuisa, atq; uela omnia turbauerit,
Interdum quidem omnino submersim nauigant,
Interdum uerò (modò Iouem appropinquantem nacti sint
Supplices, etiam uis Boreæ superauerit uenti)
Multa ualde paßi, simul reuisunt
Sese super nauem. Austrum autem sub signo illo
Metue, donec Boream deserenantem senseris.
Si uerò ab occidẽtali quidẽ mari Cẽtauri abfuerit
Humerus, quantum à priori, modica autem cum occuluerit nebula
Ipsum, insuper autem eadem signa faciat
Nox cũ omnino lucida Ara, minimè te oportet
Super Austro, sed circa Eurum speculari uentũ.
Inuenies aũt sidus hoc duobus suppositum alijs.
Huius enim partes homini aßimilatæ, infra iacẽt
Scorpium, posteriores uerò equinas sub se Chelæ habent.
At is dexteram continuo pandẽti aßimilatus est
Contra rotundam Aram. In eo item strictim
Alia ualde prensa est ducta per manum
Fera: sic nanq; ipsam priores appellarunt.
Præterea quoq; aliud eminus uoluitur sidus:

Ὕδρην μιν καλέουσιν. τὸ δὲ ζώοντι ἐοικὸς
Ηνεκὲς εἰλεῖται. καί οἱ κεφαλὴ ὑπὸ μέσσον
Καρκίνον ἱκνεῖται. σπεῖρη δ' ὑπὸ σῶμα λέοντος.
Οὐρὴ δὲ κρέμαται ὑπὲρ αὐτοῦ κενταύροιο.
Μέσσῃ δὲ σπείρῃ κρητὴρ, πυμάτῃ δ' ἐπίκειται
Εἴδωλον κόρακος, σπείρην κόπτοντι ἐοικός.
Ναὶ μὴν καὶ προκύων διδύμοις ὕπο καλὰ φαείνει.
Ταῦτά κε θηήσαιο παρερχομένων ἐνιαυτῶν
Ἑξείης παλίνωρα, τὰ γὰρ καὶ πάντα μάλ' αὔτως
Οὐρανῷ εὖ ἐνάρηρεν ἀγάλματα νυκτὸς ἰούσης.
Οἱ δ' ἐπιμὶξ ἄλλοι πέντ' ἀστέρες οὐδὲν ὁμοῖοι
Πάντοθεν εἰδώλων δυοκαίδεκα δινεύονται.
Οὐκ ἂν ἔτ' εἰς ἄλλους ὁρόων ἐπιτεκμήραιο
Κείνων, ἧχι κέονται. ἐπεὶ πάντες μετανάσται.
Μακροὶ δὲ σφέων εἰσὶν ἑλισσομένων ἐνιαυτοί.
Μακρὰ δὲ σήματα κεῖται ἀπόπροθεν εἰς ἓν ἰόντων.
Οὐδ' ἔτι θαρσαλέος κείνων ἐγώ. ἅλις εἴην
Ἀπλανέων τάτε κύκλα τάτ' αἰθέρι σήματ' ἐνισπεῖν.
Ἤτοι μὲν τάγε κεῖται ἀλίγκια δινωτοῖσι
Τέσσαρα. τῶν κε μάλιστα ποθὴ ὄφελός τε γένοιτο
Μέτρα περισκοπέοντι αὐξομένων ἐνιαυτῶν.

Σήματα

(Hydram eam uocant)id uerò uiuo ſimile
Longè uolutatur:atq; ei caput ſub medium
Cancrũ pergit,uolumẽ uerò ſub corpus Leonis:
Cauda autem pendet ſuper ipſo Centauro. (det
Porrò medio uolumini Crater, extremo aũt inſi
Simulacrum Corui,ſpiram mordenti ſimile.
Scilicet & Procyon ſub Geminis clarè lucet.
Hæc ſanè ſpeculari poteris decurrentibus annis
Ex ordine ſuis horis redeuntia:ea nanq; omnia ualde ſtate
Cœlo aptè infixa ſunt ſimulacra nocte labente.
At promiſcuè aliæ qnq; ſtellæ haudquaq̃ ſtabiles
Vndiq; per ſigna duodecim uerſantur.
Nõ itidẽ alias intuẽdo cõiecturã facere poteris
Harũ,ubi ſitæ ſint: quoniã oẽs uagabũdæ ſunt.
Lõgi aũt earũ ſunt reuolutarũ anni: (meantiũ.
Sera itẽ ſigna poſita ſunt è lõginquo in unũ com
Nec quicq̃ confidens harum ego:potens fuerim
Fixarum & circulos & in cœlo ſigna referre.
Porrò hi quidem ponuntur ſimiles uerſatilibus
Quatuor,quorum maximè deſiderium commoditasq; accidit
Statuta obſeruanti complentium ſe annorum.

Indicia

Σήματα δ' εὖ μάλα πᾶσιν ἐπιῤῥήδην τετύκονται
Πολλά τε καὶ σχεδόθεν πάντῃ συνορώμενα πάντα.
Αὐτοὶ δ' ἀπλανέες καὶ ἀρηρότες ἀλλήλοισι
Πάντες. ἀτὰρ μέτρῳ γε δύω δυσὶν ἀντιφέρονται.
Εἴποτέ τοι νυκτὸς καθαρῆς ὅτε πάντας ἀγαυοὺς
Ἀστέρας ἀνθρώποις ἐπιδείκνυται οὐρανίη νύξ.
Οὐδέ τις ἀδρανέων φέρεται νεομηνίῃ σελήνη,
Ἀλλὰ τάγε κνέφαος διαφαίνεται ὀξέα πάντα,
Εἴποτέ τοι τῆμος ἢ περὶ φρένας ἵκετο θαῦμα
Σκεψαμένῳ πάντῃ κεκεασμένον εὐρέϊ κύκλῳ
Οὐρανόν, εἰ καί τις σοι ὑποστὰς ἄλλος ἔδειξε,
Κεῖνο περιγληνὲς τροχαλὸν γάλα μιν καλέουσι.
Τῷ δή τοι χροιὴν μὲν ἀλίγκιος οὐκέτι κύκλος.
Δινεῖται. τὰ δὲ μέτρα τόσοι πισύρων περ ἐόντων
Οἱ δύο, τοὶ δὲ σφέων μέγα μείονες εἱλίσσονται.
Τῶν ὁ μὲν ἐγγύθεν ἐστὶ κατερχομένου Βορέαο.
Ἐν δέ οἱ ἀμφότεραι κεφαλαὶ Διδύμων φορέονται.
Ἐν δὲ τὰ γούνατα κεῖται ἀρηρότος ἡνιόχοιο.
Λαιὴ δὲ κνήμη καὶ ἀριστερὸς ὦμος ἐπ' αὐτῷ
Περσέος. Ἀνδρομέδης δὲ μέσην ἀγκῶνος ὕπερθεν
Δεξιτερὴν ἐπέχει. τὸ μέν οἱ θέναρ ὑψόθι κεῖται
Ἀσσότερον βορέω γε, νότῳ δ' ἐπικέκλιται ἀγκών

Indicia aũt aptißimè omnib. affatim circũiacent
Multaq;, & uicinè ubiq; coniuncta omnia:
At ipsi stati & aptati sibi inuicem (spondent.
Omnes, etiam magnitudine duo duobus corre-
Porrò siquando nocte clara, cum omnes lucidas
Stellas hominibus ostendit ætheria Nox,
Neq; ulla languida fertur prima luna,
Verùm per caliginem lucent perspicuè omnia,
Siquando certè tunc item in animum uenerit
admiratio
Contemplanti undiq; exornatũ spacioso circulo
Cœlum, uel si quis hũc astans alius mõstrauerit,
Illum constellatum orbem lac ipsum uocant.
Huic sanè colore similis nullus præterea circulus
Versatur: sed magnitudine tãti quatuor existẽtiũ
Duo. duo uerò ipsis multũ minores obuoluũtur.
Quorum unus quidẽ uicinè est decidẽti Boreæ:
In eo autem ambo capita Geminorum feruntur:
In eo etiam genua sita sunt aptati Aurigæ:
Læua item tibia & sinister humerus in eo
Persei: Andromedæ autem mediã supra cubitum
Dexterã continet: ei quidẽ uola supnè posita est
Vicinus Boreæ, Austro uerò inclinatus est cubitus.

Vngulæ

Ὁπλαὶ δ' ἵππειοι, καὶ ὑπαύχενον ὀρνίθειον
Ἄκρῃ σὺν κεφαλῇ, καλοί τ' Ὀφιούχεοι ὦμοι,
Αὐτὸν δινεύονται ἐληλαμένοι περὶ κύκλον.
Ἡ δ' ὀλίγον φέρεται νοτιωτέρη, οὐδ' ἐπιβάλλει,
Παρθένος. ἀλλὰ λέων, καὶ καρκῖνος, οἱ μὲν ἄρ' ἄμφω
Ἑξείης κέαται βεβολημένοι. αὐτὰρ ὁ κύκλος
Τὸν μὲν ὑπὸ στῆθος καὶ γαστέρα μέχρι παρ' αἰδῶ
Τέμνει, τὸν δὲ διηνεκέως ὑπένερθε χελείου
Καρκίνον. ἧχι μάλιστα διχαιόμενόν κε νοήσῃς
Ὀρθόν, ἵν' ὀφθαλμοὶ κύκλου ἑκάτερθεν ἴοιεν.
Τοῦ μὲν ὅσον τε μάλιστα δι' ὀκτὼ μετρηθέντος,
Πέντε μὲν ἔνδια στρέφεται καθ' ὑπέρτερα γαίης,
Τὰ τρία δ' ἐν περάτῃ. θέρεος δέ οἱ ἐν τροπαί εἰσιν.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν Βορέῳ περὶ καρκίνον ἐστήρικται.
Ἄλλος δ' ἀντιόωντι νότῳ μέσον αἰγοκερῆα
Τέμνει, καὶ πόδας ὑδροχόου, καὶ κήτεος οὐρήν.
Ἐν δέ οἱ ἐστὶ λαγωός. ἀτὰρ κυνὸς οὐ μάλα πολλήν
Αἴνυται, ἀλλ' ὁπόσην ἐπέχει ποσίν. ἐν δέ οἱ ἀργώ,
Καὶ μέγα κενταύροιο μετάφρενον. ἐν δέ τε κέν
Σκορπίου. ἐν καὶ τόξον ἀγαυοῦ τοξευτῆρος. (τρον
Τὸν ὕματον καθαροῖο παρερχόμενος Βορέαο

Ἐς

Vngulæ inquam equinæ, & collum cygninum
Summo cum capite, clariq; serpētariani humeri
Ipsum uoluuntur agitati circum orbem.
Porrò aliquanto fertur australior, neq; attingit
Virgo: sed Leo & Cancer: hi quidem ambo
Ex ordine iacent distracti: sed circulus
Leonē quidē sub pectore et uētre usq; ad pudēda
Secat, continuè uerò sub testa
Cancrum. ubi maximè in duas sectum uideas
Rectè, ut oculi à circulo utrinq; eant. (menso.
Hoc sanè (quantus quantus est) per octo partes
Quinq; qdē diurna uoluūtur in supremis terræ,
Tres uerò in parte inferna. æstatis autem in ipso
conuersiones sunt.
Sed hic quidē in Borea circa Cancrū fixus est.
Alius aūt in opposito Austro mediū Capricornū
Secat, & pedes Aquarij, & Ceti caudam.
Inest quoq; ei Lepus: cæterum Canis non ualde
magnam partem (ei Argo,
Aufert, sed quantum cōtinet pedibus. inest item
Et magna Centauri scapula. inest etiam aculeus
Scorpij. & arcus lucidi Sagittarij.
Quem extremum sereni præteriens Boreæ

In

Ἐς νότον ἠέλιος φορέεται. τρέπεται γε μὲν αὐτοῦ
Χειμέριος. καί οἱ τρία μὲν περιτέλλεται ὑψοῦ
Τῶν ὀκτὼ, τὰ δὲ πέντε κατώρυχα δινεύονται.
Μεσσόθι δ' ἀμφοτέρων, ὅσος πολιοῖο γάλακτος,
Γαῖαν ὑποστρέφεται κύκλος διχάοντι ἐοικώς.
Ἐν δέ οἱ ἤματα νυξὶν ἰσαίεται ἀμφοτέρῃσιν,
Φθίνοντος θέρεος, τοῦτ' εἴαρος ἱσταμένοιο.
Σῆμα δέ οἱ κριός, ταύροιό τε γούνατα κεῖται,
Κριὸς μὲν κατὰ μῆκος ἐληλάμενος διὰ κύκλου,
Ταύρου δὲ σκελέων ὅσση περιφαίνεται ὀκλάξ.
Ἐν δέ τε οἱ ζώνη εὐφεγγέος ὠρίωνος,
Καμπή τ' αἰθομένης ὕδρης ἔνι οἱ, καὶ ἐλαφρὸς
Κρητήρ. ἐν δὲ κόραξ. ἔνι δ' ἀστέρες
οὐ μάλα πολλοὶ
Χηλάων. ἐν τῷ δ' ὀφιούχεα γοῦνα φορεῖται.
Οὐ μὴν αἰητοῦ ἀπαμείρεται, ἀλλά οἱ ἐγγὺς
Ζηνὸς ἀητεῖται μέγας ἄγγελος. ἡ δὲ κατ' αὐτὸν
Ἱππείη κεφαλὴ καὶ ὑπαύχενον εἱλίσσονται.
Τοὺς μὲν παραβολάδην ὀρθοὺς περιβάλλεται ἄξων
Μεσσόθι πάντας ἔχων. ὁ δὲ τέτρατος ἐσφήκωται
Λοξὸς ἐν ἀμφοτέροις. οἱ μὲν ῥ' ἑκάτερθεν ἔχουσι
Ἀντιπέρην τροπικοί. μέσσος δέ ἑ μεσσόθι τέμνει.

Οὐκ

In Austrum sol agitur: uertitur profectò ibi
Hybernus. atq; ei tres quidē circūuoluūtur supnè
Octo partiū, quinq; uerò subterraneæ uersātur.
At in medio amborum (quantus cani lactis)
Subter terrā uoluitur circulus bipertiēti similis.
In eo autem dies noctibus æquantur utrisq;,
Decrescentis æstus, uerisq; instantis.
Sed signum ei Aries, Tauriq; genua ponuntur,
Aries quidem secundum lōgitudinem deductus per circulum,
Tauri uerò crurum quanta apparet geniculatio.
Inest quoq; ei cingulus præfulgidi Orionis:
Flexuraq; flagrantis Hydræ inest ipsi, & tenuis
Crater: inest uerò Coruus: insunt etiam stellæ non ualde multæ (runtur.
Chelarum: in hoc item serpentariana genua fe-
Non tamen Aquilam intercipit, sed ei uicinè
Iouis uolitat magnus nuncius: etiam iuxta ipsum
Equinum caput & collum uoluuntur.
Hos quidem adiectim rectos circumpellit axis
In medio omnes tenens: Aut quartus fixus est
Obliquus in ambobus, qui quidē utrinq; tenent
È regiōe tropici: medi9 aūt ipsum in medio secat.

Οὐκ ἂν Ἀθηναίης χειρῶν δεδιδαγμένος ἀνὴρ
Ἄλλῃ κολλήσαιτο κυλινδόμενα τροχάλεια,
Τοῖά τε καὶ τόσα πάντα περισφαιρηδὸν ἑλίσσων,
Ὥς τὰ γ' ἐν αἰθερίῳ πλαγίῳ συναρηρότα κύκλῳ,
Ἐξ ἠοῦς ἐπὶ νύκτα διώκεται ἤματα πάντα.
Καὶ τὰ μὲν ἀντέλλει τε καὶ αὐτίκα νειόθι δύνει
Πάντα παραβλήδην. μία δὲ σφεων ἐστὶν ἑκάστου
Ἐξείης ἑκάτερθε κατηλυσίη ἄνοδός τε.
Αὐτὰρ ὅγ' ὠκεανοῦ τόσσον παραμείβεται ὕδωρ,
Ὅσσον ἀπ' αἰγοκερῆος ἀνερχομένοιο μάλιστα
Καρκίνον εἰς ἀνιόντα κυλίνδεται. ὅσσον ἅπαντι
Ἀντέλλων ἐπέχει, τόσσον γε μὲν ἄλλοθι δύνων.
Ὅσσον δ' ὀφθαλμοῖο βολῆς ἀποτέμνεται αὐγή,
Ἑξάκις ἂν τόσσ' ἡμῖν ὑποδράμοι. αὐτὰρ ἑκάστη
Ἴση μετρηθεῖσα δύω περιτέμνεται ἄστρα.
Ζωΐδιον δὲ κύκλον ἐπίκλησιν καλέουσι.
Τῷ ἔνι καρκίνος ἐστὶ, λέων τ' ἐπὶ τῷ, καὶ ὑπ' αὐτὸν
Παρθένος, αἱ δ' ἐπί οἱ χηλαὶ, καὶ σκορπίος αὐτὸς,
Τοξευτής τε, καὶ αἰγόκερως, ἐπὶ δ' αἰγοκερῆϊ Ὑδροχόος,

Haud facile Mineruæ manibus edoctus aliquis
Aliter compegerit uolubiles orbes
Talesq́; & tãtos, omnes rotabiliter circũuoluẽs:
Sicut hi in ætheria regione obliquo coaptati circulo
Ab aurora ad noctẽ impellũtur diebus omnibus.
At ij quidem oriunturq́;, & ex aduerso infernè óccidunt
Omnes æquidistãter: unus aũt ipsorũ ẽst cuiusuis
Ordinatim utrinq; descensus ascensusq́;.
Verũ obliquus orbis Oceani tantã ptrãsit aquã,
Quantum à Capricorno ascendente maximè
Cancrũ ad ascendentẽ uoluitur. quantũ ubilibet
Exoriens continet, tantum certè alibi óccidens.
Quantum autem ocularis radij demetit uisus,
Sexies tantundẽ nobis subtermeauerit. at quæuis portio
Aequalis diuisa duo circumsecat astra.
Animalem uerò circulum cognomento dicunt.
In quo Cancer est, Leoq́; iuxta ipsum, & sub eo
Virgo, atq; prope eam Chelæ, & Scorpius ipse,
Sagittariusq́;, & Capricornus, at iuxta Capricornum

 Aquarius,

Ὑδροχόος, δύο δ' αὖτ' ἐπ' ἰχθύσιν ἀστερόωνται.
Τοὺς δὲ μετὰ κριὸς, ταῦρός τ' ἐπὶ τῷ, δίδυμοί τε.
Ἐν τοῖς ἥλιος φέρεται δυοκαίδεκα πᾶσι,
Πάντ' ἐνιαυτὸν ἄγων. καί οἱ περὶ τοῦτον ἰόντι
Κύκλον, ἀέξονται πᾶσαι ἐπικάρπιοι ὧραι.
Τοῦ δ' ὅσσον κοίλοιο κατ' ὠκεανοῖο δύνηται,
Τόσσον ὑπὲρ γαίης φέρεται. πάσῃ δ' ἐπὶ νυκτὶ
Ἓξ αἰεὶ δύνουσι δυωδεκάδος κύκλοιο.
Τόσσαι δ' ἀντέλλουσι, τόσον δ' ἐπὶ μῆκος ἑκά-
Νὺξ αἰεὶ τετάνυσται, ὅσον τέ περ ἥμισυ κύκλου
Ἀρχομένης ἀπὸ νυκτὸς ἀείρεται ὑψόθι γαίης.
Οὔκουν ἀπόβλητον δεδοκημένῳ ἤματος εἴη
Μοιράων σκέπτεσθαι, ὅτ' ἀντέλλησιν ἑκάστη.
Αἰεὶ γὰρ τάων γε μιῇ συνανέρχεται αὐτὸς
Ἥλιος. τὰς δ' ἄν γε περισκέψαιο μάλιστα
Εἰς αὐτὰς ὁρόων. ἀτὰρ εἰ νεφέεσσι μέλαιναι
Γίνοντ', ἢ ὄρεος κεκρυμμέναι ἀντέλλοιεν,
Σήματ' ἐπερχομένοισιν ἀρηρότα ποιήσασθαι.
Αὐτὸς δ' ἂν μάλα τοι κεράων ἑκάτερθε διδοίη
Ὠκεανός, τά τε πολλὰ περιστρέφεται ἑοῖ αὐτῷ,
Νειόθεν ὁππῆμος κείνων φορέῃσιν ἑκάστην.
Οὐ οἱ ἀφαυρότατοι ὅτε καρκίνος ἀντέλλῃσιν

Ἀστέρες

Aquarius, duo item ipſum Piſces conſtellant:
Hos autem poſt Aries, Taurusq; iuxta hunc, Didymiq;.
In quibus ſol fertur duodecim omnibus,
Totum annũ deducens: etiã ei circa hunc eunti
Circulũ augeſcẽt omnes frugiferæ tempeſtates.
Huius itẽ quantũ concauũ ſub Oceanũ óccidat,
Tantum ſupra terram fertur. omni aũt in nocte
Sex ſemper óccidunt duodenarij circuli: (bet
Tot itẽ oriũtur. Tantã aũt ad longitudinẽ quæli
Nox ſemp protenſa eſt, quã lõge dimidiũ circuli
Incipiente à nocte eleuatur ſupra terram.
Nec ſanè contemnendũ obſeruanti diem fuerit,
Partium conſiderare quando oriatur quælibet:
Semper enim harum uni cooritur ipſe
Sol. Has uerò deprehenderis maximè
Eas intuens. uerùm ſi nubibus obſcuræ
Fiant, uel monte occultatæ oriantur,
Indicia coorientibus idonea facito.
Ipſe aũt aßiduò tibi à cornib. utrinq; dare poterit
Oceanus, quæ multa circumuoluuntur ſibi ipſi,
Ab infero quum illarum uoluat unamquamq;.
Haud ei omnino ignota, cum Cancer oriatur,

Ἀστέρες ἀμφοτέρωθεν ἑλισσόμενοι περίκειν-
ται,
Τοὶ μὲν δύοντος, τοὶ δ' ἐξ ἑτέρης ἀνιόντος.
Δύνει μὲν στέφανος, δύνει δὲ κατὰ ῥάχιν ἰχθύς.
Ἥμισυ μέν κεν ἴδοιο μετήορον, ἥμισυ δ' ἤδη
Ἐσχατιαὶ βάλλουσι κατερχομένου στεφάνοιο.
Αὐτὰρ ὅγ' ἐξόπιθεν τετραμμένος, ἄλλα μὲν
οὔπω
Γαστέρι νειαίρῃ, τὰ δ' ὑπέρτερα νυκτὶ φορεῖται.
Τὸν δὲ καὶ εἰς ὤμους κατάγει μογερὸν ὀφιοῦχον
Καρκίνος ἐκ γονάτων. κατάγει δ' ὄφιν αὐ-
χένος ἐγγύς.
Οὐδ' ἂν ἔτ' ἀρκτοφύλαξ εἴη πολὺς ἀμφοτέρω
θεν,
Μείων ἠμάτιος, τὸ δ' ἐπὶ πλέον ἐννύχιος ἤδη.
Τέτρασι γὰρ μοίραις ἤδη κατιόντα Βοώτην
Ὠκεανὸς δέχεται. ὁ δ' ἐπὴν φάεος κορέση-
ται,
Βουλυτῷ δ' ἐπέχει πλεῖον δίχα νυκτὸς ἰούσης,
Ἦμος ὅτ' ἠελίοιο κατερχομένοιο δύηται.
Κεῖναί τοι καὶ νύκτες ἐπ' ὀψὲ δύοντι λέγονται.
Ὣς οἱ μὲν δύουσιν. ὁ δ' ἀντίος οὐδὲν ἀεικής,
Ἀλλ' εὖ μὲν ζώνῃ, εὖ δ' ἀμφοτέροισι φαεινὸς

Ὤμοις

Aſtra utrinq; agitata circumiacent, (dentia:
Hæc quidẽ occidẽtia, illa uerò de oriente aſcen-
Occidit certè Corona, óccidit item ſecundum ſcapulam Piſcis: (ròiam
Dimidium quidem uideris ſublime, dimidium ue
Extremitates ſubmittũt deſcendentis Coronæ:
Sed hic retro uerſus, ſecundum alias quidem par tes nondum (cte fertur.
Ventre extremo, ſecundum ſuperiores uerò no-
Quinetiam uſq; in humeros deducit laborioſum Serpentarium (collum uſq;.
Cancer à genubus: deducit autem ſerpentem ad
Nec uerò amplius Arctophylax fuerit multus utrinq;,
Minor diurnus, ad maius uerò nocturnus iam:
Quatuor enim partib. iam deſcendentẽ Booten
Oceanus excipit. At hic cum luce ſatiatus ſit,
Veſpere itẽ cõtinet plus dimidio noctis labentis,
Tum quando ſole deſcendente óccidat.
Illæ etiam noctes ſero occidenti dicuntur.
Sic hæc quidem óccidunt. At oppoſitus, haud il lucidus, (bobus ſplendidus
Sed pulchrè quidem cingulo, pulchrè uerò am-

Ωμοις ὠρίων, ξίφεος γε μὲν ἶφι πεποιθὼς,
Πάντα φέρων ποταμὸν, κεράος παρατείνεται) ἄλλου
Ερχομένῳ δὲ λέοντι τὰ μὲν κατὰ πάντα φέρονται
Καρκίνῳ ὅσσ' ἐδύοντο, καὶ αἰετός. αὐτὰρ ὁ γε γνὺξ
Ημενος, ἄλλα μὲν ἤδη, ἀτὰρ γόνυ καὶ πόδα λαιὸν
Οὔπω κυμαίνοντος ὑποστρέφει ὠκεανοῖο.
Αντέλλει δ' ὕδρης κεφαλὴ, χαροπός τε λαγωὸς.
Καὶ προκύων, πρότεροί τε πόδες κυνὸς αἰθομένοιο.
Οὐ μὴν θὴν ὀλίγους γαίης ὑπὸ νείατα βάλλει
Παρθένος ἀντέλλουσα. λύρη τότε κυλληναίη,
Καὶ δελφὶς δύουσι, καὶ εὐποίητος ὀϊστός.
Σὺν τοῖς ὄρνιθος πρῶτα πτερὰ μέσφα παρ' αὐτὴν
Οὐρὴν, καὶ ποταμοῖο παρηορίαι σκιόωνται.
Δύει δ' ἱππείη κεφαλὴ, δύει δὲ καὶ αὐχὴν.
Αντέλλει δ' ὕδρη μὲν ἐπὶ πλέον ἄχρι παρ' αὐτὸν
Κρητῆρα. φθάμενος δὲ κύων πόδας ἄννυται ἄλλους.
Ελκων ἐξόπιθεν πρύμναν πολυτειρέος ἀργοῦς.
Ηδὲ θέει γαίης ἱστὸν διχόωσα κατ' αὐτὸν,
Παρθένος ἦμος ἅπασα περαιόθεν ἄρτι γένηται.
Οὐδ' ἂν ἐπερχόμεναι χηλαὶ καὶ λεπτὰ φάουσαι,

Αφραστοι

Humeris Orion, ense quidem fortiter fisus,
Totũ ferens fluuiũ, à cornu protenditur altero.
Orienti uerò Leoni omnia quidẽ subterferuntur
Cancro quæ occidebant: etiam Aquila. Verùm geniculatim (dem sinistrum
Sedens, alias quidem partes iam, sed genu & pe
Nondum procelloso subteruoluit Oceano.
Oritur autem Hydræ caput, glaucusq; Lepus:
Et Procyon, prioresq; pedes Canis ardentis.
Nec certè pauca sidera terræ sub infima mittit
Virgo exoriens. Lyra tunc Cyllenæa,
Et Delphinus óccidunt: & fabrefacta sagitta.
Cum quibus Cygni priores pẽnæ usq; ad ipsam
Caudam, & Fluuij extremitates occultantur.
Occidit item equinũ caput, óccidit etiã collum.
Oritur uerò Hydra amplius usq; ad ipsum
Craterem. præueniens uerò Canis pedes arripit alios,
Trahens à tergo puppim stellatæ Argus.
Hæc autem currit supra terram malum dimidiata iuxta ipsum
Virgo quando uniuersa sub infero iam euaserit.
Nec fortè exoriẽtes Chelæ & tenuiter lucẽtes,

Ἀφραστοι περίοισιν. ἐπεὶ μέγα σῆμα Βοώτης
Ἀθρόος ἀντέλλει βεβολημένος ἀρκτούροιο.
Ἀργὼ δ' οὐ μάλα πᾶσα μετήορος ἔσσεται ἤδη,
Ἀλλ' ὕδρη. κέχυται γὰρ ἐν οὐρανῷ ἤλιθα πολλή,
Οὐρῆς ἂν δέοιτο μόνον. δ' αὐθι χηλαὶ ἄγουσιν
Δεινὸν ἐφεστηῶτ' ὀφιούχεα. τοῦ μὲν ἔπειτα
Δεξιτερὴν κνήμην αὐτῆς αὐθι γουνίδος ἄχρις
Αἰεὶ γνὺξ, αἰεὶ δὲ λύρῃ παραπεπτηῶτος.
Οντινα τοῦτον ἄϊστον ὑπουρανίων εἰδώλων
Ἀμφότερον δύοντα καὶ ἐξ ἑτέρης ἀνιόντα
Πολλάκις αὐτονυχεὶ θηεύμεθα. τοῦ μὲν ἄρ' οἴη
Κνήμη σὺν χηλῇσι φαείνεται ἀμφοτέρῃσι.
Αὐτὸς δ' ἐν κεφαλὴν ἔτι που τετραμμένος,
ἄλλῃ
Σκορπίον ἀντέλλοντα μένει, καὶ ῥύτορα τόξου.
Οἱ γάρ μιν φορέουσιν, ὁ μὲν μέσον ἄλλα τε πάντα,
Χεῖρα δέ οἱ σκαιὴν κεφαλῆς θ' ἅμα τόξον ἀγινεῖ.
Ἀλλ' ὁ μὲν ὡς τρίχα πάντα καταμελεϊστὶ φο-
ρεῖται.
Ἥμισυ δὲ στεφάνοιο, καὶ αὐτὴν ἔσχατον οὐρὴν
Κενταύρου, φορέουσιν ἀνερχόμεναι ἔτι χηλαί.
Τῆμος ἀποιχομένην κεφαλὴν μεταδύεται
ἵππος,

Καὶ

Ignotæ præterierint: quoniã ingẽs ſidus Bootes
Cumulatus *oritur interſtinctus* Arcturo.
Argo *autem non planè tota ſublimis erit modò,*
Sed Hydra*:fuſa eſt enim in cœlo abundè multa:*
Cauda *indiguerit ſaltem.* Chelæ *item adducunt*
Conſtanter *innixum Serpentarium : ipſius quidem conſequenter*
Dexteram *tibiam uſq; ad ipſum genu*
Semper geniculãtus, ſemper itẽ Lyræ *acclinati.*
Quem *eundem ignotũ inter cœleſtes imagines*
V*trobiq; occidentẽ, et ex altera parte aſcẽdentẽ*
Sæpe eadem nocte cõſpicimus : huius quidẽ ſola
T*ibia cum* Chelis *apparet ambabus:*
Ip*ſe uerò in caput adhuc aliquò uerſus, alia*
Scorpium orientem manet , & tentorem arcus:
Hi *nanq; ipſum ferũt , Scorpius quidem medium aliáq; omnia: (aduoluit.*
Manum *uerò ei læuam ſimulq; cum capite* Arcus
Atq; *is quidem ſic trifariam per omnia membratim circumfertur.*
Dimidiũ *uerò* Coronæ*, et ipſam extremã caudã*
Centauri *proferunt exorientes adhuc* Chelæ.
T*unc poſt demerſum caput óccidit* Equus*:*

Et

Καὶ πρότερος ὄρνιθος ἐφέλκεται ἔσχατος οὐρή.
Δύνει δ' ἀνδρομέδης κεφαλή. τὸ δέ οἱ μέγα
δεῖγμα
Κῆτος ἠερόεις ἐπάγει νότος. ἀντία δ' αὐτὸς
Κηφεὺς ἐκ βορέω μεγάλην ἀνὰ χεῖρα κελεύων.
Καὶ τὸ μὲν ἐς λοφιὴν τετραμμένον, ἄχρι παρ'
αὐτὴν
Δύνει. ἀτὰρ κηφεὺς κεφαλῇ καὶ χειρὶ καὶ ὤμῳ.
Καμπαὶ δ' αὖ ποταμοῖο, καὶ αὐτίκ' ἐπερχομέ-
Σκορπίου, ἐμπίπτοιεν ἐϋρρόου ὠκεανοῖο. (νοιο
Ὃς καὶ ἐπερχόμενος φοβέει μέγαν ὠρίωνα.
Ἄρτεμις ἱλήκοι. προτέρων λόγος. οἵ μιν ἔφαντο
Ἑλκῆσαι πέπλοιο χίῳ, ὅτε θηρία πάντα
Καρτερὸς ὠρίων στιβαρῇ ἐπέκοπτε κορύνῃ,
Θήρης ἀρνύμενος κείνῳ χάριν οἰνοπίωνι.
Ἡ δέ οἱ ἐξ αὐτῆς ἐπετείλατο θηρίον ἄλλο
Νήσου, ἀναρρήξασα μέσας ἑκάτερθε κολώνας,
Σκορπίον. ὅς ῥά μιν οὖτα καὶ ἔκτανε πολλὸν ἐόντα
Πλειότερος προφανείς. ἐπεὶ ἄρτεμιν ἤκαχεν
αὐτήν.
Τοὔνεκα δὴ καί φασι περαιόθεν ἐρχομένοιο
Σκορπίου, ὠρίωνα περὶ χθονὸς ἔσχατα φεύγειν.
Οὐδὲ μὲν ἀνδρομέδης καὶ κήτεος, ὅσσ' ἐλέλειπτο
Κείνου δ'

Et prioris auis attrahitur extrema caudá.
Occidit item Andromedæ caput: atque ei magnum monſtrum
Ceti turbid⁹ immittit Auſter: è regione uerò ipſe
Cepheus de ſeptẽtrione ingẽti manu cohortãs.
Atq; Cet⁹ quidẽ in dorſum uerſus, uſq; ad ipſum
Occidit: ſed Cephe⁹ capite et manu et humero.
At curuaturæ Eridani, iamprimum exoriente
Scorpio, inciderint lateſluum Oceanum.
Qui etiam exoriens terret magnum Orionem.
Diana æquè ferat: ueterum ſermo: qui ipſum fabulati ſunt
Arripuiſſe peplo in Chio, quando feras omnes
Fortis Orion ualida cædebat claua,
Venationis adminiſtrans illi gratiã Oenopioni:
Illa autem ei ex ipſa immiſit feram aliam
Inſula, difringens medios utrinq; colles,
Scorpium: qui quidem ipſum uulnerauit & occidit grandem exiſtentem
Maior præcellens: quoniã Dianam læſit ipſam.
Quare etiam aiunt ab imo ueniente
Scorpio, Orionẽ ad terræ extrema fugere. (ſunt
Neq; qdẽ Andromedæ & Ceti quæcũq; relicta

Illo

Κείνου δ' ἀντέλλοντος ἀπ' οὐθέος. ἀλλ' ἄρα καὶ τοὺς
Πανσυδίῃ φεύγουσιν. ὁ δὲ ζώνῃ τότε Κηφεὺς
Γαῖαν ἐπιξύει, τὰ μὲν εἰς κεφαλὴν μάλα πάντα
Βάπτων ὠκεανοῖο, τὰ δ' οὐ θέμις, ἀλλὰ τά γ' αὐτοὶ
Ἄρκτοι κωλύουσι πόδας καὶ γοῦνα καὶ ἰξύν.
Ἡ δὲ καὶ αὐτὴ παιδὸς ἐπείγεται εἰδώλοιο
Δειλὴ Κασσιέπεια. τὰ δ' οὐκέτι οἱ κατὰ κόσμον
Φαίνεται ἐκ δίφροιο πόδες καὶ χεῖρες ὕπερθεν.
Ἀλλ' ἥγ' εἰς κεφαλὴν ἴση δύετ' ἀρνευτῆρι
Μειρομένη γονάτων. ἐπεὶ οὐκ ἄρ' ἔμελλεν ἐκείνη
Δωρίδι καὶ πανόπῃ μεγάλων ἄτερ ἰσώσασθαι.
Ἡ μὲν ἄρ' εἰς ἑτέρην φέρεται. τὰ δὲ νειόθι μᾶλλον
Οὐρανὸς ἀντιφέρει, στεφάνοιό τε δεύτερα κύκλα,
Ὕδρης τ' ἐσχατιήν· φορέει τ' ἐπὶ κενταύροιο
Σῶμά τε καὶ κεφαλήν, καὶ θηρίον, ὅ ῥ' ἐνὶ χειρὶ
Δεξιτερῇ κένταυρος ἔχει. τοὶ δ' αὖθι μένουσι
Τόξον ἐπερχόμενον πρότεροι πόδες ἱππότα φηρός.
Τόξῳ καὶ σπείρη ὄφιος καὶ σῶμ' ὀφιούχου
Ἀντέλλει ἐπιόντι. καρήατα δ' αὐτὸς ἀγινεῖ
Σκορπίος ἀντέλλων, ἀνάγει δ' αὐτὰς ὀφιούχου
Χεῖρας.

Illo exoriente ignota: ſed etiam hæc
Glomeratim fugiũt. cingulo item tunc Cepheus
Terram adradit, quæ quidem ad caput ſunt planè omnia
Tingens Oceano, reliqua non licet, ſed hæc qui(dem ipſæ
Vrſæ prohibent, pedes, & genua, & lumbum.
Sed & ipſa filiæ urgetur ſimulachro
Miſera Caßiepia: uerùm haud ei decorè
Apparent è ſella pedes & manus deſuper:
Sed hæc in caput ſimilis óccidit urinatori,
Diuiſa à genubus: ſiquidem non poterat illa
Doridi & Panopæ magnis ſine malis conferri.
Hæc quidem in occaſum fertur: ſed illa ab imo magis
Cœlum affert, Coronæq́; ſecundos orbes,
Hydræq́; extremitatem: offertq́; Centauri
Corpusq́; & caput, & beſtiolam quam in manu
Dextera Centaurus habet. at illic expectant
Arcum ſuborientem priores pedes inequitantis gigantis.
Cum Arcu etiam ſpira ſerpentis & corpus Ser(pentarij
Oritur aſcendente: capita autem ipſe agitat
Scorpius exoriens: reducit aũt ipſas Serpentarij
Manus,

Χεῖρας. καὶ προτέρην ὄφιος πολυτειρέος αὐγήν
Τὸν γε μὲν ἐν γόνασιν, ποδὶ δὲ τετραμμένος αἰεὶ
Ἀντέλλει, τότε μὲν προτέρης ἐξέρχεται ἄλλα,
Γυῖά τε καὶ ζώνη καὶ στήθεα πάντα καὶ ὦμοι
Δεξιτερῇ σὺν χειρί. κάρη δ' ἑτέρης μετὰ χειρὸς
Τόξῳ ἀνέρχονται καὶ τοξότῃ ἀντέλλοντο.
Σὺν τοῖς ἑρμαίη τε λύρη, καὶ στῆθος ἄχρις
Κηφεὺς ἠῷος παρελαύνεται ὠκεανοῖο.
Ἦμος καὶ μεγάλοιο κυνὸς πᾶσαι ἀμαρυγαὶ
Δύουσι. καὶ πάντα κατέρχεται ὠρίωνος.
Πάντα γε μὴν ἀτέλεστα διωκομένοιο λαγωοῦ.
Ἀλλ' οὐχ ἡνιόχῳ ἔριφοι, οὐδ' ὠλενίη αἴξ
Εὐθὺς ἀπέρχονται. τὰ δέ οἱ μεγάλην ἀνὰ χεῖρα
Λάμπονται, καὶ οἱ μελέων διακέκριται ἄλλων
Κινῆσαι χειμῶνας, ὅτ' ἠελίῳ συνίωσιν.
Ἀλλὰ τὰ μὲν, κεφαλήν τε καὶ ἄλλην χεῖρα καὶ ἰξὺν
Αἰγόκερως αὐτῶν κατάγει, τὰ δὲ νείατα πάντα
Αὐτῷ τοξευτῆρι κατέρχεται. οὐδ' ἔτι περσεὺς,
Οὐδ' ἔτι ἄκρα κόρυμβα μένει πολυτειρέος ἀργοῦς.
Ἀλλ' ἤτοι περσεὺς μὲν, ἄτερ γουνός τε ποδός τε
Δεξιτεροῦ, δύεται. πρύμνης δ' ὅσον ἐν περιηγῆ.
Αὐτὴ δ' αἰγοκερῆι κατέρχεται ἀντέλλοντι.

Ἦμος

Manus, atq; priorẽ ſerpentis cõſtellati fulgorem
Ipſius quidẽ Engonaſi (ſiquidẽ obuerſus ſemper
Oritur) tunc ſanè ab imo egrediuntur alia,
Mẽbraq́;, et cingulus, et pectora tota, et humeri,
Dextera cum manu: ſed caput altera cum manu
Sub arcu aſcendunt & Sagittario exoriente.
Cũ quibus Mercurialisq́; Lyra, et ad pectus uſq;
Cepheus ab Eoo agitatur Oceano.
Tum etiam magni Canis omnes micantiæ
Occidũt, & omnes partes deſcendũt Orionis:
Omnes quidem mutilæ impetiti Leporis.
At non Aurigæ Hœdi, neq; Olenia capra
Statim decedunt, quæ ei magnam per manum
Lucent, atq; ei à membris diſcreta ſunt alijs,
Ad cõmouendũ tẽpeſtates quãdo ſoli cooriãtur:
Sed hæc qdẽ, caputq́; & aliã manũ & lumbum
Capricornus aſcendẽs deducit: infima uerò oĩa
Sub ipſo Sagittario óccidũt. neq; amplius Perſeus
Neq; ſumma roſtra manent ſtellatæ Argus:
sed Perſeus quidem (præter genuq́; pedemq́;
Dexterum) óccidit: ipſius puppis uerò quantum
ad circumactum
Ipſa autem ſub Capricorno deſcendit oriente.

Ἠος καὶ προκύων δύεται. τὰ δ' ἀνέρχεται ἄλλα,
Ὄρνις τ', αἰητός τε, τά τε πτερόεντος ὀϊστοῦ
Τείρεα, καὶ νοτίου θυτηρίου ἱερὸς ὕδωρ.
Ἵππος δ' ὑδροχόοιο νέον περιτελλομένοιο
Ποσσί τε καὶ κεφαλῇ ἀνελίσσεται. αὐτίκα δ' ἵππου
Ἐξ οὐρῆς κένταυρον ἐφέλκεται ἀστερίη νύξ.
Ἀλλ' οὔ οἱ δύναται κεφαλήν, οὐδ' εὐρέας ὤμους
Αὐτῷ σὺν θώρηκι χαδεῖν. ἀλλ' αἴθοπος ὕδρης
Αὐχένιον κατάγει σπεῖρον, καὶ πάντα μέτωπα.
Ἡ δὲ καὶ ἐξόπιθεν πολλὴ μένει. ἀλλ' ἄρα καὶ τήν
Αὐτοῦ κενταύρῳ, ὁπότ' ἰχθύες ἀντέλλωσιν,
Ἀθρόον ἐμφορέεται. ὁ δ' ἐπ' ἰχθύσιν ἔρχεται ἰχθύς
Αὐτοῦ κυανέῳ ὑποκείμενος αἰγοκερῆϊ,
Οὔτι γ' ἅδην, ὀλίγον δὲ δυωδεκάδα μένει ἄλλην.
Οὕτω καὶ μογεραὶ χεῖρες καὶ γοῦνα καὶ ὦμοι
Ἀνδρομέδης δίχα πάντα, τὰ μὲν πάρος, ἄλλα δ' ὀπίσσω
Τείνεται ὠκεανοῖο, νέον ὁπότε προγένωνται
Ἰχθύες ἀμφότεροι. τὰ μέν οἱ κατὰ δεξιὰ χειρός
Αὐτοὶ ἐφέλκονται. τὰ δ' ἀριστερὰ νειόθεν ἕλκει
Κριὸς ἀνερχόμενος, τοῦ καὶ περιτελλομένοιο

Ἑσπερόθεν

Tum quoq; minor Canis óccidit. ſed oriũtur alia
Olor, Aquiláq; alatæq; ſagittæ
Aſtra, & auſtrinæ Aræ ſacra Hydra.
Equus autem Aquario recenter exoriente
Pedibusq; & capite ſurſum uoluitur: è regione autem Equi
A` cauda Centaurum attrahit ſiderea Nox:
Sed non ei poteſt caput, neq; latos humeros
Ipſo cum thorace uorare. at rutilæ Hydræ
Collarem ſubducit ſpiram, & omnem frontem:
Hæc autem à poſterioribus multa manet. ſed etiam hanc
Cum ipſo Centauro, quando Piſces oriantur,
Cumulatim infert. At ſub Piſcibus oritur Piſcis
Ipſo obſcuro ſubiectus Capricorno: (aliud.
Haud quidẽ plene: parũper enim ſignũ expectat
Sic etiam laſſæ manus, & genua, & humeri
Andromedæ dimidiatim omnia, hæc quidem antè, alia uerò pòſt
Pertingunt ex Oceano, primũ quãdo prodeunt
Piſces ambo: dexteram quidem ei manum
Piſces attrahunt: at ſiniſtram ab imo trahit
Aries aſcendens. Quo etiam oriente,

Ἑσπερόθεν κεν ἴδοιο θυτήριον. αὐτὰρ ἐν ἄλλῃ
Περσεὺς ἀντέλλοντος ὅσον κεφαλήν τε καὶ
ὤμους.
Αὐτὴ δὲ ζώνη καί κ' ἀμφήριστα πέλοιτο
Ἢ κριῷ λήγοντι φαείνεται ἢ ἐπὶ ταύρῳ.
Σὺν τῷ πανσυδίῃ ἀνελίσσεται. οὐδ' ὅγε ταύρου
Λείπεται ἀντέλλοντος ἐπεὶ μάλα οἱ συναρηρὼς
Ἡνίοχος φέρεται. μοίρῃ γε μὲν οὐκ ἐπὶ ταύτῃ
Ἀθρόος ἀντέλλει. δίδυμοι δέ μιν οὖλον ἄγουσιν.
Ἀλλ' ἔριφοι λαιός τε θέναρ ποδὸς αἰγὶ σὺν αὐτῇ
Ταύρῳ συμφορέονται, ὅτε λοφιή τε καὶ οὐρὴ
Κήτεος αἰθερίοιο περαιόθεν ἀντέλλωσι.
Δύνει δ' ἀρκτοφύλαξ ἤδη πρώτῃ τότε μοίρῃ,
Τάων, αἱ πίσυρες μὲν ἅμα τρισὶ χειρὸς κατάγουσι
Λαιῆς. ἡ δ' αὐτοῦ μεγάλη ὑποτέλλεται ἄρκτος.
Ἀμφότεροι τε πόδες καταδυομένου ὀφιούχου
Μέσφ' αὐτῶν γονάτων διδύμοις ἐπὶ σῆμα τε
τύχθω
Ἐξ ἑτέρης ἀνιοῦσι. τότ' οὐκέτι κῆτος ὄπιθεν
Ἕλκεται ἀμφοτέρωθεν, ὅλον δέ μιν ὄψεαι ἤδη.
Ἤδη καὶ ποταμοῦ πρώτης ἁλὸς ἐξανιοῦσαν (της
Καμπὴν ἐν καθαρῷ πελάγει σκέψαιτό κε ναύ
Αὐτὸν ἐπ' ὠρίωνα μένων, εἴ οἱ πόθι σῆμα

Η νυκτὸς

Ab occasu cõſpexeris Aram : cæterum in altera parte
Perſei orientis tantum caput & humeros:
Ipſe autem cingulus etiam ambiguum fuerit
An ſub Ariete deſinente luceat, an ſub Tauro:
Cũ quo cumulatim aduoluitur. Nec item Tauro
Linquitur oriente: quoniam ualde ei coniunctus
Auriga fertur: ſigno tamen haud ſub illo
Plenus oritur: Gemini aũt ipſum totũ proferũt.
At Hœdi, ſiniſtriq; planta pedis, Capra cum ipſa
Tauro cooriuntur: quando dorſumq; & cauda
Ceti cœleſtis ab imo oriantur.
Occidit aũt Arctophylax iam primo tũc ſigno,
Quorũ quatuor quidem præter manũ deducunt
Læuam. ſed ſub ipſo magna oritur urſa.
At ambo pedes occidentis Serpentarij
Vſq; ad ipſa genua Geminis in ſignum ſunto
Ab altera parte orientibus. Tunc non amplius Ceti quicquam
Voluitur utrinq;: totum uerò ipſum uidebis iam.
Iam quoq; fluuij primo mari egredientem
Curuaturã in ſereno pelago conſpexerit nauta,
Ipſum Orionem expectans, ſicubi ei ſignum

Ἡ νυκτὸς μέτρον γ' ἠὲ πλόου ἀγγείλειε.
Ταύτῃ γὰρ τάγε πολλὰ θεοὶ ἄνδρεσσι λέγουσι.
Οὐχ ὁράεις, ὀλίγη μὲν ὅταν κεραῆσι σελήνη
Ἑσπερόθεν φαίνηται, ἀεξομένοιο διδάσκει
Μηνός, ὅτε πρώτη ἀποκίδναται αὐτόθεν αὐγή,
Ὅσσον ὑποσκιάειν, ὅτε τέτρατον ἦμαρ ἴουσα,
Ὀκτὼ δ' ἐν διχάσι, διχόμηνα δὲ παντὶ προσώπῳ,
Αἰεὶ δ' ἄλλοθεν ἄλλα παρακλίνουσα μέτωπα
Εἴρει ὁποσταίη μηνὸς περιτέλλεται ἠώς;
Ἄκρα γε μὴν νυκτῶν κεῖναι δυοκαίδεκα μοῖραι
Ἀρκιαι ἐξειπεῖν, τὰ δέ που μέγαν εἰς ἐνιαυτόν,
Ὥρη μέν τ' ἀρόσαι νειούς, ὥρη δὲ φυτεῦσαι.
Ἐκ Διὸς ἤδη πάντα πεφασμένα πάντοθι κεῖται.
Καὶ μέν τις καὶ νηὶ πολυκλύστου χειμῶνος
Ἐφράσατ', ἢ δεινοῦ μεμνημένος ἀρκτούροιο,
Ἡ ἑτέων ἄλλων, οἵτ' ὠκεανοῦ ἀρύονται
Ἄστρων ἀμφιλύκης, οἵτε πρώτης ἐπὶ νυκτός.
Ἤτοι γὰρ τοὺς πάντας ἀμείβεται εἰς ἐνιαυτόν
Ἠέλιος, μέγαν ὄγμον ἐλαύνων. ἄλλοτε δ' ἄλλῳ

Ἐμπελάει.

Vel noctis mensuram, uel nauigationis nunciare poßit.

Vbiq; enim istiusmodi multa dij hominibus prædicant.

Non uides, modica quidē quādo cornibus Luna

Ab occasu appareat, quod inchoātem significat

Mensem. quando prima spargetur inde lux,

Sic ut umbrā creet, quod ad quartū diem tendit,

Octauum in dimidietatibus, mediū mensem plena facie:

Semper autem alias atq; alias declinans frontes,

Dicat quota mensis oriatur aurora?

Terminos sanè noctium illa duodecim signa

Sufficientia sunt indicare: quæ item longum in annum.

Tempus quidem arandi nouales, tempus quoque plantandi.

È Ioue iam omnia ostensa ubiuis sunt.

Etenim quispiam naui pluuiosam tempestatem

Animaduertit, uel uehementis memor Arcturi,

Vel quarundā aliarū, quæ ab Oceano tolluntur

Stellæ diluculo, quæq; prima adhuc nocte:

Siquidem illas omnes transit per annum

Sol, longam orbitam ductans: aliàs autem aliam

 Accedet,

Ἐμπελάσει, ὅτε μέν τ' ἀνιὼν, τοτὲ δ' αὐτίκα
δυώων.
Ἄλλος δ' ἀλλοίῃ ἀστὴρ ἐπιδέρκεται ἠῶ.
Γινώσκεις τάδε καὶ σύ. τὰ γὰρ συναείδεται ἤδη
Ἐννέα καίδεκα κύκλα φαεινοῦ ἠελίοιο,
Ὅσσα τ' ἀπὸ ζώνης εἰς ἔσχατον ὠρίωνα
Νὺξ ἐπιδινεῖται, κύνα τε θρασὺν ὠρίωνος.
Οἵ τε ποσειδάωνος ὁρώμενοι ἢ διὸς αὐτοῦ
Ἀστέρες ἀνθρώποισι τετυγμένα σημαίνουσι.
Τῷ κείνων πεπόνησο. μέλει δέ τοι, εἴποτε νηῒ
Πιστεύεις, εὑρεῖν ὅσα που κεχρημένα κεῖται
Σήματα χειμερίοις ἀνέμοις ἢ λαίλαπι πόντου.
Μόχθος μέν τ' ὀλίγος, τὸ δὲ μυρίον αὐτίκ' ὄ-
νειαρ
Γίνετ' ἐπιφροσύνης αἰεὶ πεφυλαγμένῳ ἀνδρί.
Αὐτὸς μὲν τὰ πρῶτα σαώτερος, εὖ δὲ καὶ ἄλλον
Παρειπὼν ὤνησεν ὅτ' ἐγγύθεν ὤρορε χειμών.
Πολλάκι γὰρ καί τίς τε γαληναίῃ ὑπὸ νυκτὶ
Νῆα περιστέλλει πεφοβημένος ἠοῖ θαλάσσης.
Ἄλλοτε μὲν τρίτον ἦμαρ ἐπιτρέχει, ἄλλοτε
πέμπτον. (οὔπω
Ἄλλοτε δ' ἀπρόφατον κακὸν ἵκετο. πάντα γὰρ
Ἐκ διὸς ἄνθρωποι γινώσκομεν, ἀλλ' ἔτι πολλὰ
Κέκρυπται,

Accedet, nunc quidẽ oriens, nunc uerò uicissim óccidens.
Alia item aliam stella inspicit auroram.
Cognoscis hæc & tu: Concinunt enim iam
Nouem & decem circuli lucidi solis.
Quotquot etiam à Zona ad extremũ Orionem
Nox obuoluit, Canemq́; audacem Orionis.
Etiam Neptuni conspectæ aut Iouis ipsius
Stellæ hominibus euentus significant.
Idcirco illis operã da. Curæ item sit tibi, si quando naui
Te credis, deprehẽdere quæcũq; debita ponũtur
Signa hybernis uentis, aut turbini maris.
Labor quidẽ paruus, ingẽs uerò mox cõmoditas
Fit diligentiæ semper cauto uiro:
Ipse quidem primum tutior, probè uerò & alium
Admonens iuuat quando mox irruat tempestas.
Sæpe enim uel quispiam serena sub nocte
Nauem subducit metuens manè pelagus.
Aliàs quidẽ ad tertiũ diem durat, aliàs quintum:
Quandoq; uerò improuisum malum subit. Omnia enim nondum
È Ioue mortales didicimus, uerum adhuc multa
 Occulta

Κέκρυπται, τῶν αἴκε θέλῃ καὶ ἐς αὐτίκα δώσει
Ζεύς. ὁ γὰρ οὖν γενεὴν ἀνδρῶν ἀναφανδὸν ὀφέλλει
Πάντοθεν εἰδόμενος, πάντῃ δ' ὅγε σήματα φαί
Ἄλλα δέ που ἐρέει ἤπου διχόωσα σελήνη (νων.
Πλήθουσ' ἀμφοτέρωθεν, ἢ αὐτίκα πεπληθυῖα.
Ἄλλα δ' ἀνερχόμενος, τότε δ' ἄκρῃ νυκτὶ κελεύων
Ἠέλιος. τὰ δέ τοι καὶ ἀπ' ἄλλων ἔσσεται ἄλλα
Σήματα καὶ περὶ νυκτὶ καὶ ἤματι ποιήσασθαι.
Σκέπτεο δὲ πρῶτον κεράων ἑκάτερθε σελήνην.
Ἄλλοτε γάρ τ' ἄλλη μιν ἐπιγράφει ἕσπερος αἴγλη.
Ἄλλοτε δ' ἀλλοῖαι μορφαὶ κερόωσι σελήνην
Εὐθὺς ἀεξομένην, αἱ μὲν τρίτῃ, αἱ δὲ τετάρτῃ,
Τάων καὶ περὶ μηνὸς ἐφεστηότος κε πύθοιο.
Λεπτὴ μὲν καθαρή τε περὶ τρίτον ἦμαρ ἐοῦσα,
Εὔδιός κ' εἴη. λεπτὴ δὲ καὶ εὖ μάλ' ἐρευθής,
Πνευματίη. παχίων δὲ καὶ ἀμβλείῃσι κεραίαις
Τέτρατον ἐκ τριτάτοιο φόως ἀμενηνὸν ἔχουσα,
Ἢ νότῳ ἀμβλύνεται, ἢ ὕδατος ἐγγὺς ἐόντος.
Εἰ δέ κ' ἐπ' ἀμφοτέρων κεράων, τρίτον ἦμαρ ἄγουσα,
Μήτε τι νευστάζοι μήθ' ὑπτιόωσα φαείνοι,

Ἀλλ'

Occulta ſunt: quorũ aliqua cum libuerit, etiam
in poſterum dabit
Iuppiter: hic enim genus hominum apertè iuuat,
Vndiq; cõſpectus: paſsim uerò hic ſigna oſtẽdẽs.
Quædam aũt indicat uel alicubi dimidiata luna
Augeſcens utrinq;, uel iam aucta: (indicans
Quædam item exoriens, tum uerò ſumma nocte
Sol: ſed etiam ab alijs licebit alia
Signa & per noctem & diem facere.
Obſerua aũt primum à cornibus utrinq; lunam.
Aliàs enim alio ipſam depingit ueſperus ſplendore:
Aliàs uerò aliæ facies miſcent lunam
Primùm creſcentem, hæ quidem tertio, illæ uerò quarto:
Quibus & de menſe inſtãte perquirere poteris.
Rara quidem puraq; circa tertiũ diem exiſtens,
Serena fuerit: rara uerò et probè admodũ rubẽs,
Ventoſa: craſſa autem & obtuſis cornibus
Quartum à tertio lumen debile habens,
Aut Auſtro hebetatur, aut pluuia propè exiſtẽte.
Sin autem in ambobus cornibus, tertiũ diẽ agẽs,
Neq; nutet, neq; reſupina luceat,

Sed

Ἀλλ' ὀρθαὶ ἑκάτερθε περὶ γνάμπτωσι κεραῖαι,
Ἑσπέριοί κ' ἄνεμοι κείνην μετὰ νύκτα φέροιντο.
Εἰ δ' αὔτως ὀρθὴ καὶ τέτρατον ἦμαρ ἀγινοῖ,
Ἦτ' ἂν χειμῶνος συναγειρομένοιο διδάσκει.
Εἰ δέ κεν οἱ κεράων τὸ μετήορον εὖ ἐπινεύοι,
Δειδέχθαι βορέω, ὅτε δ' ὑπτιάησι, νότοιο.
Αὐτὰρ ἐπὴν τριτόωσαν ὅλος περὶ κύκλος ἑλίσσοι
Πάντη ἐρευθόμενος, μάλα κεν τότε χείμερος εἴη.
Μείζονι δ' ἂν χειμῶνι πυρώτερα φοινίσσοιτο.
Σκέπτεο δ' ἐν πληθώ τε, καὶ ἀμφότερον διχόωσαν,
Ἡ μὲν ἀεξομένην, ἢ δ' ἐν κέρας αὖθις ἰοῦσαν.
Καί οἱ ἐπὶ χροιῇ τεκμαίρεο μηνὸς ἑκάστου.
Πάντη γὰρ καθαρῇ, κε μάλ' εὔδια τεκμήραιο.
Πάντα δ' ἐρευθομένῃ, δοκέειν ἀνέμοιο κελεύθους.
Ἄλλοθι δ' ἄλλο μελαινομένῃ, δοκέειν ὑετοῖο.
Σήματα δ' οὔτ' ἄρα πᾶσιν ἐπ' ἤμασι πάντα τέτυκται.
Ἀλλ' ὅσα μὲν τριτάτῃ τεταρταίῃ τε πέλονται,
Μέσφα διχαιομένης, διχάδος γε μὲν, ἄχρις ἐπ' αὐτὴν

Σημαίνει

Sed recta utrinq; inclinent cornua,
Occidentales uenti illam poſt noctem agitarentur.
At ſi eodem modo recta, & quartum diem agat,
Certè pluuiam collectam indicat.
Sin autem ei cornuum ſuperius aptè nutet,
Expecta Boream: cum uerò reſupinet, Auſtrum.
Verùm quando triduanam totus orbis circumambiat
Vndiq; rubens, ualde tunc tempeſtas fuerit:
Maiore autem tempeſtate rubentius colorari ſolet.
Aſpice item ad plenamq;, & utrinq; dimidiatam,
Tum creſcentem, tum ad cornu rurſus euntem,
Atq; eius ex colore ſigna capeſſe menſis cuiuſuis:
Omnino enim pura cũ ſit, ſerenitatẽ obſeruato:
Omnino uerò rubens, coniicito uenti meatus:
Aliàs aliter nigricans, coniicito pluuiam.
Signa aũt non omnibus diebus omnia eueniunt:
Sed quæ quidem tertio quartoq; fuerint,
Vſque ad dimidiatam, à dimidiata quidem, uſque ad ipſam

Significant

Σημαίνει διχόμηνον, ἀτὰρ πάλιν ἐκ διχομήνης
Ες διχάδα φθιμένην. ἔχεται δέ οἱ αὐτίκα τετρὰς
Μηνὸς ἀπερχομένου, τῇ δὲ τριτάτῃ ἀπιόντος.
Εἰ δέ κέ μιν περὶ πᾶσαν ἅλωαι κυκλώσωνται
Η τρεῖς, ἠὲ δύω περικείμεναι, ἠὲ μί' οἴη,
Τῇ μὲν ἰῇ, ἀνέμοιο γαληναίης τε δοκεύειν,
Ρηγνυμένῃ, ἀνέμοιο· μαραινομένῃ δὲ, γαλήνης.
Ταὶ δύο δ' αὖ χειμῶνι περιτροχάοιτο σελήνῃ.
Μείζονα δ' αὖ χειμῶνα φέροι τριέλικτος ἀλωή,
Καὶ μᾶλλον μελανεῦσα, καὶ εἰ ῥηγνύατο μᾶλλον.
Καὶ τὰ μὲν οὖν ἐπὶ μηνὶ σεληναίης τε πύθοιο.
Ηελίοιο δέ τοι μελέτω ἑκάτερθεν ἰόντος.
Ηελίῳ καὶ μᾶλλον ἐοικότα σήματα κεῖται
Αμφότερον, δύνοντι, καὶ ἐκ περάτης ἀνιόντι.
Μή οἱ ποικίλλοιτο νέον βάλλοντος ἀρούρας
Κύκλος, ὅτ' εὐδίου κεχρημένος ἤματος εἴης,
Μηδέ τι σῆμα φέροι, φαίνοιτο δὲ λιτὸς ἁπάντῃ.
Εἰ δ' αὔτως καθαρόν μιν ἔχοι βουλύσιος ὥρη,

Δύνοι

Significant ſemimenſtruam: atq; rurſus è ſemimenſtrua, (mox quarta
Ad dimidiatam decreſcentem: habetur uerò eius
Menſis decedẽtis, poſt hanc aũt tertia abeuntis:
Sin autem ipſam totam circi ambiant
Aut tres, aut duo circumiacẽtes, aut unus ſolus:
Per unum quidem uentũ ſerenitatemq; obſerua,
Per ſciſſum, uentum: marceſcentem uerò, ſerenitatem.
Duo autem tempeſtate ambierint lunam:
Maiorem uerò tempeſtatem afferre ſolet triplicatus circus
Tum magis nigricans, tum ſi frangatur magis.
Atq; hæc quidẽ immenſe lunaq; deprehenderis.
Solis item tibi curá ſit utrinq; euntis:
Soli etiam magis nota ſigna ponuntur
Vtrobiq;, occidenti, & ex imo aſcendenti:
Ne eius uarietur primum tangentis arua
Circulus, quando ſereni indigus diei fueris:
Neq; aliquam notam ferat, ſed appareat unicolor ubiq;.
Si item planè purum ipſum habeat ueſpertinum tempus,

Occumbatq;

Δύνοι δ' ἀνέφελος μαλακὴν ὑποδείελος αἴγλην,
Καὶ μὴν ἐπερχομένης ἠοῦς ἔθ' ὑπεύδιος εἴη.
Ἀλλ' οὐχ ὁππότε κοῖλος ἐειδόμενος περιτέλλοι,
Οὐδ' ὁπότ' ἀκτῖνων αἱ μὲν νότον, αἱ δὲ Βορῆα
Σχιζόμεναι βάλλωσι, τὰ δ' αὖ περὶ μέσα φαείνῃ.
Ἀλλά που ἢ ὑετοῖο διέρχεται ἢ ἀνέμοιο.
Σκέπτεο δ', εἰ καί τοι αὐγαὶ ὑπεῖεν αὖ ἠελίοιο,
Αὐτὸν ἐς ἠέλιον. τοῦ γὰρ σκοπιαὶ καὶ ἄρισται.
Εἴ τι που ἢ ἔρευθος ἐπιτρέχει, οἷά τε πολλὰ
Ἑλκομένων νεφέων ἐρυθαίνεται ἄλλοθεν ἄλλα,
Ἢ εἴ που μελανεῖ, καί σοι τὰ μὲν ὕδατος ἔστω
Σήματα μέλλοντος, τὰ δ' ἐρεύθεα πάντ' ἀνέμοιο.
Εἴ γε μὲν ἀμφοτέροις ἄμυδις κεχρωσμένος εἴη,
Καί κεν ὕδωρ φορέοι, καὶ ὑπηνέμιος τανύοιτο.
Εἰ δέ οἱ ἀνιόντος, ἢ αὐτίκα δυομένοιο
Ἀκτῖνες συνίωσι καὶ ἀμφ' ἑνὶ πεπλήθωσι,
Ἤ ποτε καὶ νεφέων πεπιεσμένος ἢ ὅτ' ἐς ἠῶ
Ἔρχηται παρὰ νυκτός, ἢ ἐξ ἠοῦς ἐπὶ νύκτα,
Ὕδατί κεν κατιόντι παρατρέχοι ἤματα κεῖνα.

Occumbatq́; innubilus, blando poſtmeridianus fulgore,
Equidē ſubſequēte aurora adhuc ſerenus fuerit:
At non, quando cauus apparens exoriatur,
Neq; quādo ex radijs quidam Auſtrum, quidam Boream
Sciſsi tangant, media autem lucida ſint:
Sed tum uel pluuiam oſtendit, uel uentum.
Aſpice autem, ſi etiam ſubeant radij ſolis,
Ipſum in ſolem: huius enim obſeruationes optimæ ſunt,
Si quando uel rubor incidit, ut ſæpe
Attractis nubibus rubeſcit alicunde aliter,
Aut ſiquando nigreſcet: & tibi hæc quidem pluuiæ ſunto
Signa futuræ, rubea uerò omnia, uenti.
Porrò ſi ambobus ſimul coloratus fuerit,
Et ſanè pluuiā ferret, & uētis obnoxius pādere- (tur.
Si uerò eius orientis, aut uiciſsim occidentis
Radij coeant, & circa unum locum craſſeſcant,
Aut quādoq; nubibus preſſus, uel cū ad auroram
Veniat à nocte, uel ab aurora ad noctem,
Pluuijs delabentibus peraguntur dies illi.

Μὴ δ᾽ ὅτε οἱ ὀλίγη νεφέλη πάρος ἀντέλλησι,
Τὴν δὲ μετ᾽ ἀκτίνων κεχρωσμένος αὐτὸς ἀερθῇ,
Ἀμνηθεῖν ὑετοῖο. πολὺς δ᾽ ὅτε οἱ περὶ κύκλος
Οἷον τηκομένῳ ἐναλίγκιος εὐρύνηται
Πρῶτον ἀνερχομένοιο, καὶ ἂψ ἐπὶ μεῖον ἵησι,
Εὔδιός κε φέροιτο. καὶ εἴποτε χείματος ὥρῃ
Ὠχρήσῃ κατιών. ἀτὰρ ὕδατος ἠμερινοῖο
Γινομένου κατόπισθε περὶ νέφεα σκοπέεσθαι,
Καὶ δὴ δυομένου τετραμμένος ἠελίοιο,
Ἢν μὲν ὑποσκιάησι μελαινομένη εἰκυῖα
Ἠέλιον νεφέλη, ταὶ δ᾽ ἀμφί μιν ἔνθα καὶ ἔνθα
Ἀκτῖνες μεσσηγὺς ἑλισσόμεναι διχόωνται,
Ἦ τ᾽ ἂν ἔτ᾽ εἰς ἠῶ σκέπαος κεχρημένος εἴης.
Εἰ δ᾽ ὁ μὲν ἀνέφελος βάπτοι ῥόου ἑσπερίοιο,
Ταὶ δὲ κατερχομένου νεφέλαι καὶ οἰχομένοιο
Πλησίον ἑστήκωσιν ἐρευθέες, οὔ σε μάλα χρὴ
Αὔριον οὐδ᾽ ἐπὶ νυκτὶ περιτρομέειν ὑετοῖο.
Ἀλλ᾽ ὁπότ᾽ ἠελίοιο μαραινομένῃσιν ὁμοῖαι
Ἐξαπίνης ἀκτῖνες ἀπ᾽ οὐρανόθεν τανύονται,
Οἷον ἀμαλδύνονται ὅτε σκιάησι κατ᾽ ἰθὺ
Ἱσταμένη γαίης τε καὶ ἠελίοιο σελήνη,

Οὐδ᾽

Nec item, cum ei modica nubes præoriatur,
Hanc uerò pòst radijs uariatus ipse eleuatus fuerit, *(circum orbis*
Immemor esto pluuiæ. Magnus autem cum eius
Flore flaccescenti similis dilatetur
Primum exorientis, & mox decrescat,
Serenus sanè agatur: etiā si quādo pluuiæ tēpore
Palluerit occumbens. At pluuia diurna
Facta, postea nubes circumspicito:
Atq; occidentem conuersus ad solem,
Si quidem obscuret nigricanti similis
Solem nubes, circum ipsam autem hinc inde
Radij interuoluti findantur,
Certè adhuc in aurorā operimēto indigus esses.
At si hic quidem innubilus se submergat fluxu uespero,
Descendenti uerò nubes & abeunti
Vicinè existāt rubicundæ, haud te ualde oportet
Cras, neq; per noctem timere de pluuia.
Verùm quando solis marcescentibus similes
Extemplo radij à cœlo protenduntur
(Sicut euanescunt quando obumbret ex directo
Stans terræq; & solis luna)

Οὐδ' ὅτε οἱ ἐπέχοντι φανήμεναι ἠῶθι πρὸ
Φαίνονται νεφέλαι ὑπερεύθεες ἄλλοθεν ἄλλη,
Ἀῤῥαντοι γίνονται ἐπ' ἤματι κείνῳ ἄρουραι.
Μὴ δ' αὔτως ἔτ' ἐόντι πέρην, ὁπότε προταθεῖσαι
Ἀκτῖνες φαίνονται ἐπίσκιοι ἠῶθι πρὸ,
Ὕδατος ἢ ἀνέμοιο κατοισομένου λελαθέσθαι.
Ἀλλ' εἰ μὲν κεῖναι μᾶλλον κνέφας φορέοιντο
Ἀκτῖνες, μᾶλλόν κεν ἐφ' ὕδατι σημαίνοιεν.
Εἰ δ' ὀλίγος τανύοιτο περὶ δνόφος ἀκτίνεσσιν,
Οἷόν που μαλακαὶ νεφέλαι φορέουσι μάλιστα,
Ἦτ' ἂν ἐπερχομένοιο περιδνοφέοιντ' ἀνέμοιο.
Οὐδὲ μὲν ἠελίου σχεδόθεν μελανεῦσαι ἅλωαί,
Εὔδιοι, ἀσσότεραι δὲ καὶ ἀστεμφὲς μελανεῦσαι,
Μᾶλλον χειμέριαι. δύο δ' αὖ χαλεπώτεραι εἶσι.
Σκέπτεο δ' ἢ ἀνιόντος ἢ αὐτίκα δυομένοιο,
Εἴπου οἱ νεφέων, τὰ παρήλια κικλήσκονται,
Ἢ νότου ἠὲ Βορῆος ἐρεύθεται, ἢ ἑκάτερθεν.
Μὴ δ' οὕτω σκοπιὴν ταύτην ἀμενηνὰ φυλάσσειν.
Οὐ γὰρ ὅτ' ἀμφοτέρωθεν ὁμοῦ περὶ μέσσον ἔχωσιν
Ἠέλιον κεῖναι νεφέλαι, σχεδὸν ὠκεανοῖο,

Γίγνεται

Neq;, quando ei moranti lucere ante auroram,
Apparent nubes ſubrubeæ, alibi alia,
Arida fiunt in die illo arua.
Neq; pari modo adhuc exiſtenti inferne quando
prætenſi
Radij apparent obſcuri ante auroram,
Pluuiæ autem uenti irruituri obliuiſcere.
Porrò ſi illi magis caligine inuoluantur
Radij, magis certè de pluuia monerent.
Sin aũt modica extendatur caligo circũ radios,
Qualem nonnunq̃ teneræ nubes ferũt maximè,
Certè adueniente obtenebrari ſolent uento.
Neq; quidem prope ſolem nigreſcentes coronæ,
Sereni: uiciniores uerò & impenſe nigreſcen-
tes,
Magis tempeſtuoſi: duo item ſæuiores fuerint.
Conſidera autem, uel orientis, uel uiciſsim occi-
dentis
Sicubi eius nubes, quas parelia uocant,
Aut ab auſtro aut borea rubeſcant, aut utrinq;:
Neq; adeò obſeruationem hanc friuole cuſtodi:
Non enim, cum utrinq; ſimul mediũ circundent
Solem illæ nubes prope Oceanum,

Γίγνεται ἀμβολίη διόθεν χειμῶνος ἰόντος.
Εἴγε μὲν ἐκ Βορέαο μιῇ οἴη φοινίσσοιτο,
Ἐκ Βορέω πνοιάς κε φέροι· νοτίη δὲ, νότοιο.
Ἠ καί πυ ῥαθάμιγγες ἐπιτροχόωσ᾽, ὑετοῖο.
Ἑσπερίοις καὶ μᾶλλον ἀληθέα τεκμήραιο.
Ἑσπερόθεν γὰρ ὁμῶς σημαίνεται ἐμμενὲς αἰεί.
Σκέπτεο καὶ φάτνην, ἡ μέν τ᾽ ὀλίγῃ ἐοικυῖα
Ἀχλύϊ, Βορῥαίῃ ὑπὸ καρκίνῳ ἡγηλάζει.
Ἀμφὶ δέ μιν δύο λεπτὰ φαεινόμενοι φορέονται
Ἀστέρες, οὔτέ τι πολλὸν ἀπήοροι, οὔτε μάλ᾽ ἐγγύς,
Ἀλλ᾽ ὅσσον τε μάλιστα πυγούσιον οἰήσασθαι.
Εἷς μὲν Βορῥείαο, νότῳ δ᾽ ἐπέρχεται ἄλλος.
Καί τοι μὲν καλέονται ὄνοι. μέσση δέ τε φάτνη.
Ἥτε καὶ ἐξαπίνης πάντῃ Διὸς εὐδιόωντος
Γίνετ᾽ ἄφαντος ὅλη, τοὶ δ᾽ ἀμφοτέρωθεν ἰόντες
Ἀστέρες ἀλλήλων αὐτοσχεδὸν ἰνδάλλονται.
Οὐκ ὀλίγῳ χειμῶνι τότε κλύζονται ἄρουραι.
Εἰ δὲ μελαίνηται, τοὶ δ᾽ αὐτίκ᾽ ἐοικότες ὦσιν
Ἀστέρες ἀμφότεροι, περί χ᾽ ὕδατι σημαίνοιεν.

Εἰ δ᾽

Fit dilatio è cœlo pluuiæ uenientis.
Si uerò è Borea una ſola rubeſcat,
È Borea flatus ferre ſolet: auſtrina uerò, auſtro:
Aut ſicubi guttæ decidant, pluuiæ.
Occidētalibus etiā magis certa deprehenderes.
Ab occidente nanq; ſigna ſumuntur inuariabiliter ſemper.
Intuere quoq; præſepe. id quidem tenui ſimile
Nubeculæ, boreale ſub Cancro uerſatur:
At circa ipſum duæ parum lucentes feruntur
Stellæ, nec multum diſtantes, neq; ualde uicinè,
Sed quàm maximè cubitum puta:
Vna quidem Boreæ eſt, Auſtro uerò appropinquat altera:
Atq; hæ quidem uocantur aſini: medium autem præſepe eſt:
Quod etiam confeſtim cœlo ſereno
Fit euanidum totum: atq; utrinq; coëuntes
Stellæ ſibijnuicem uicinè apparent:
Non modica tempeſtate tunc inundant arua.
Si autem nigreſcat, rurſus uerò eodem colore exiſtant
stellæ ambæ, de pluuia ſanè ſignū dare ſolent.

Εἰ δ' ὁ μὲν ἐκ Βορέω φάτνης ἀμενηνὰ φαείνῃ
Λεπτὸν ἐπαχλυόων, νότιος δ' ὄνος ἀγλαὸς εἴη,
Δειδέχθαι ἀνέμοιο νότου. Βορέω δὲ μάλα χρὴ
Ἔμπαλιν ἀχλυόεντι, φαεινομένῳ τε, δοκεύειν.
Σῆμα δέ τοι ἀνέμοιο καὶ οἰδαίνουσα θάλασσα
Γιγνέσθω, καὶ μακρὸν ἐπ' αἰγιαλοὶ βοόωντες,
Ἀκταί τ' εἰνάλιοι, ὁπότ' εὔδιοι ἠχήεσσαι
Γίγνονται, κορυφαί τε βοώμεναι οὔρεος ἄκραι.
Καὶ δ' ἂν ἐπὶ ξηρὴν ὅτ' ἐρωδιὸς οὐ κατὰ κόσμον
Ἐξ ἁλὸς ἔρχηται, φωνῇ περὶ πολλὰ λεληκώς,
Κινυμένου κε θάλασσαν ὑπερφορέοιτ' ἀνέμοιο.
Καί ποτε καὶ κέπφοι, ὁπότ' εὔδιοι ποτέωνται,
Ἀντία μελλόντων ἀνέμων εἰληδὰ φέρονται.
Πολλάκι δ' ἀγριάδες νῆσσαι, ἢ εἰν ἁλὶ δῖναι
Αἴθυιαι χερσαῖα τινάσσονται πτερύγεσσιν.
Ἢ νεφέλη ὄρεος μηκύνεται ἐν κορυφῇσιν.
Ἤδη καὶ πάπποι λευκῆς γήρειον ἀκάνθης,
Σῆμ' ἐγένοντ' ἀνέμου, κωφῆς ἁλὸς ὁππότε πολλοὶ
Ἄκρον ἐπιπλείωσι, τὰ μὲν πάρος, ἄλλα δ' ὀπίσσω.
Καὶ θέρεος βρονταί τε καὶ ἀστραπαὶ ἔνθεν ἴωσιν,
Ἔνθεν ἐπερχομένοιο περισκοπέειν ἀνέμοιο.

Καὶ

Si uerò hic qui eſt è Borea præſepis languidè ſplendeat (cidus ſit,
Modicè tenebraſcens, auſtrinus uerò aſellus lu-
Obſeruato uentum Auſtrum: Boream uerò ualde oportet
Econtra tenebraſcente, lucenteq́; obſeruare:
Atqui ſignum uenti etiam intumeſcens mare
Eſto, & multum margines inſonantes,
Littoraq́; marina, cum ſerena arguta
Fiunt, cacuminaq́; ſonantia montis ſumma.
Quinetiam ad terram cum ardeola non ritè
È mari ueniat, uoce multum perſtrepens,
Commoto ſanè mare ſuperferatur uento.
Interdum etiam fulicæ, cum ſerenæ uolitent,
Contra futuros uentos glomeratim feruntur.
Sæpe item feræ anates, aut in mari urinatores
Mergi terras quatiunt alis:
Aut nubes montis elongatur in uerticibus.
Iam etiam decidui flores, albi ſenium cardui,
Indicium fiunt uenti, muti maris quando multi
Summum ſupernatent, partim antè, partim pòſt.
Etiam æſtatis tonitruaq́; & fulgura unde eant,
Inde aduenientem obſerua uentum.

Καὶ διὰ νύκτα μέλαιναν ὅτ' ἀστέρες ἀΐσσωσι
Ταρφέα, ταὶ δ' ὄπιθεν ῥυμοὶ ὑπολευκαίνωνται,
Δειδέχθαι κείνοις αὐτὴν ὁδὸν ἐρχομένοιο
Πνεύματος. εἰ δέ κεν ἄλλοι ἐναντίοι ἀΐσσωσιν
Αλλοις δ' ἐξ ἄλλων μερέων, τότε δὴ πεφύλαξο
Παντοίων ἀνέμων, οἵτ' ἄκειτοί εἰσι μάλιστα,
Ακειτα δὲ πνείουσιν ἐπ' ἀνδράσι τεκμήρασθαι.
Αὐτὰρ ὅτ' ἐξ εὔροιο καὶ ἐκ νότου ἀστράπτῃσιν,
Αλλοτε δ' ἐκ ζεφύροιο, καὶ ἄλλοτε πὰρ βορέαο,
Δὴ τότε τις πελάγει ἔνι δείδιε ναυτίλος ἀνήρ.
Μήμιν τῇ μὲν ἔχῃ πέλαγος, τῇ δ' ἐκ διὸς ὕδωρ
Υδατι γὰρ τοσαίδε περὶ στροπαὶ φορέονται.
Πολλάκι δ' ἐρχομένων ὑετῶν νέφεα προπάροιθεν
Οἷα μάλιστα πόκοισιν ἐοικότα ἰνδάλλονται,
Η διδύμη ἔζωσε διὰ μέγαν οὐρανὸν ἶρις,
Η καί πού τις ἅλωα μελαινομένην ἔχει ἀστήρ.
Πολλάκι λιμναῖαι ἢ εἰνάλιαι ὄρνιθες
Απληστον κλύζονται ἐνιέμεναι ὑδάτεσσιν,
Η λίμνην περὶ δηθὰ χελιδόνες ἀΐσσονται
Γαστέρι τύπτουσαι αὔτως εἰλυμένον ὕδωρ,
Η μᾶλλον δειλαὶ γενεαί, ὕδροισιν ὄνειαρ,

Αὐτόθεν

Item per noctem atrã cũ stellæ præcipites ruant
Crebrò, à tergo uerò tractus subalbescant,
Accipito per illas eadem uia uenientem
Ventum. Sin autem aliæ contrariò ruant
Alijs ex alijs partibus, tunc utiq; obseruato
Omniuarios uentos, qui confusi sunt maximè,
Confusè item spirant hominibus obseruando.
Cæterum cum ex Euro & ex Austro fulguret,
Tum etiam è Zephyro, & interdum à Borea,
Certè tunc quispiam in pelago timuerit nauita:
Velim ne ipsum partim teneret pelagus, partim cœli pluuia:
Super pluuia enim tot fulgura feruntur.
Sæpenumero itẽ uenĩẽtibus pluuijs nubes prius
Vt plurimum uelleribus similes apparent,
Aut gemina circumcingit magnum cœlum iris,
Vel etiamnum aliqua aream nigricantem habet stella:
Sæpe palustres aut marinæ aues
Insaturabiliter se immergũt, desiderãtes aquam:
Aut paludem circum hirundines agitantur
Ventre uerberãtes incassum conuolutã undam:
Aut magis miseræ progenies, hydris esca,
Indidem

Αὐτόθεν ἐξ ὕδατος πατέρες βοόωσι γυρίνων.
Ἢ τρύζει ὀρθεινὸν ἐρημαίη ὀλολυγὼν,
Ἤπου καὶ λακέρυζα παρ' ἠϊόνι προὐχούσῃ
Χείματος ἐρχομένου χέρσῳ ὑπέκυψε κορώνη,
Ἤπου καὶ ποταμοῖο ἐβάψατο μέχρι παρ' ἄκρους
Ὤμους ἐκ κεφαλῆς, ἢ καὶ μάλα πᾶσα κολυμβᾷ,
Ἢ πολλὴ στρέφεται παρ' ὕδωρ παχέα κρώζουσα.
Καὶ βόες ἤδη τοι πάρος ὕδατος εὐδίοιο,
Οὐρανὸν εἰσανιδόντες, ἀπ' αἰθέρος ὠσφρήσαντο.
Καὶ κοίλης μύρμηκες ὀχῆς ἐξ ὤεα πάντα
Θᾶσσον ἀνηνέγκαντο. καὶ ἀθρόον ὤφθεν ἴουλοι
Τείχη ἀνέρποντες, καὶ πλαζόμενοι σκώληκες
Κεῖνοι, τοὺς καλέουσι μελαίνης ἔντερα γαίης.
Καὶ τιθαὶ ὄρνιθες, ταὶ ἀλέκτορος ἐξεγένοντο,
Εὖ ἐφθειρίσαντο, καὶ ἔκρωξαν μάλα φωνῇ,
Οἷόν τε σταλάον ψοφέει ἐπὶ ὕδατι ὕδωρ.
Δή ποτε καὶ γενεαὶ κοράκων, καὶ φῦλα κολοιῶν,
Ὕδατος ἐρχομένοιο Διὸς πάρα σῆμ' ἐγένοντο,
Φαινόμενοι ἀγεληδὰ, καὶ ἱρήκεσσιν ὁμοῖον
Φθεγξάμενοι. καί που κόρακες δίους σταλαγμοὺς
Φωνῇ ἐμιμήσαντο σὺν ὕδατος ἐρχομένοιο.

Ἤποτε

Indidem ex aqua patres coaxant ranularum:
Aut ululat manè solitaria bubo:
Aut alicubi etiam garrula ad littus prominens
Tempestate instante terræ subsidit cornix:
Etiã si quãdo flumini se immergit usq; ad summos
Humeros à capite, uel etiam planè tota subternatat,
Vel frequens uersatur prope undam crasse crocitans.
Etiam boues iam ante pluuiam cœlestem,
Cœlum intuiti, ab æthere mox sentiunt.
Etiam cauo formicæ foramine oua omnia
Ocyus efferunt: atq; cumulatim cernuntur iuli,
Muros asserpentes: atq; obeuntes uermes
Illi, quos uocant atræ intestina terræ.
Etiam pulli uolucres, quæ gallo prognatæ sunt,
Studiosè pedunculos quærunt, pipiuntq; maiore uoce,
Sicut stillans strepit super aquã aqua.
Quãdoq; etiã genera coruorũ, & turmæ gracculorum,
Pluuiæ uenientis è cœlo signum fiunt,
Visi gregatim, & accipitrum instar
Garrientes. Etiamnum corui magnas guttas
Voce imitantur simul pluuia ueniente:

Vel

Ἤ ποτε καὶ κρώξαντε βαρείῃ δισσάκι φωνῇ
Μακρὸν ἐπιῤῥοιζεῦσι τιναξάμενοι πτερὰ πυκνά.
Καὶ νῆσσαι οἰκουροί, ὑπωρόφιοί τε κολοιοί,
Ἐρχόμενοι κατὰ γεῖσα, τινάσσοντες πτερύγεσσιν.
Ἢ ἐπὶ κῦμα διώκει ἐρωδιὸς ὀξὺ λεληκώς.
Τῶν τοι μηδὲν ἀπόβλητον πεφυλαγμένῳ ὕδωρ
Γινέσθω. μὴ δ' εἴκεν ἐπὶ πλέον ἠὲ πάροιθεν
Δάκνωσι μυῖαι, καὶ ἐφ' αἵματος ἱμείρωνται.
Ἢ λύχνοιο μύκητες ἀγείρονται περὶ μύξαν
Νύκτα κατὰ σκοτίην. μὴ δ' ἢν ὑπὸ χείματος ὥρῃ
Λύχνων ἄλλοτε μέν τε φάος κατὰ κόσμον ὀρώρῃ,
Ἄλλοτε δ' ἀΐσσωσιν ἄπερ φλόγες, ἠΰτε κοῦφαι
Πομφόλυγες. μὴ δ' εἴκεν ἐπ' αὐτόφι μαρμαίρωσιν
Ἀκτῖνες. μὴ δ' ἢν θέρεος μέγα πεπταμένοιο
Νησσαῖοι ὄρνιθες ἐπασσύτεροι φορέωνται.
Μὴ δὲ σύ γ' ἢ χύτρης ἠὲ τρίποδος πυριβήτεω,
Σπινθῆρες ὅτ' ἔωσι περιπλέονες, λελαθέσθαι.
Μὴ δὲ κατὰ σποδιὴν ὁπότ' ἄνθρακος αἰθομένοιο
Λάμπηται περὶ σήματ' ἐοικότα κεγχρείοισιν.
Ἀλλ' ἐπὶ καὶ τὰ δόκευε περισκοπέων ὑετοῖο.

Εἰ γέ μεν

Vel quandoq; etiam crocitantes graui congemina uoce,
Multũ constrepitãt quatientes alas frequentes.
Etiam anates pulli, domesticiq; graculi,
Venientes super pinnacula, quatiunt alis:
Aut ad aquam festinat ardea acutè uociferans.
Quorum tibi nullum friuolum observanti pluuiam
Esto. Nec item si amplius quàm antè
Mordeant muscæ, & sanguinem desiderent:
Aut lucernæ fungi congregentur circa labium
Noctem per caliginosam: Neque si sub hyemis tempore
Lucernarũ aliàs quidem lumẽ debitè moueatur,
Aliàs uerò delabantur flammæ, ceu leues
Ampullæ: Neq; si ad ipsam lucernam splẽdeant
Radij: Neq; si æstate multum uolitante
Anates aues accumulatiores obuersentur:
Neq; tu si ab olla aut tripode in igne stante
Scintillæ cum fuerint perplures obliuiscere:
Neq; per cinerem quando carbone ardente
Splendeant circumcirca signa similia cenchris:
Sed ad hæc etiam spectato obseruans pluuiam.

Cæterum

Εἰ γε μὲν ἠερόεσσα πάρεξ ὄρεος μεγάλοιο
Πυθμένα τείνηται νεφέλη, ἄκραι δὲ κολῶναι
Φαίνωνται καθαραὶ, μάλα κεν τόθ' ὑπεύδιος εἴης.
Εὔδιος κ' εἴης, καὶ ὅτε πλατέος παρὰ πόντου
Φαίνηται χθαμαλὴ νεφέλη, μὴ δ' ὑψόθι κύρῃ,
Ἀλλ' αὐτοῦ πλαταμῶνι παραθλίβηται ὁμοίη.
Σκέπτεο δ' εὔδιος μὲν ἐὼν ἐπὶ χείματι μᾶλλον,
Εἰς δὲ γαληναίην χειμῶνόθεν, εὖ δὲ μάλα χρὴ
Ἐς φάτνην ὁράαν, τὴν καρκίνος ἀμφιελίσσει,
Πρῶτα καθαιρομένην πάσης ὑπένερθεν ὁμίχλης.
Κείνη γὰρ φθίνοντι καθαίρεται ἐν χειμῶνι.
Καὶ φλόγες ἡσύχιαι λύχνων, καὶ νυκτερίη γλαὺξ
Ἥσυχον ἀείδουσα, μαραινομένου χειμῶνος
Γινέσθω τοι σῆμα. καὶ ἥσυχα ποικίλλουσα
Ὥρῃ ἑσπερίῃ κρώζῃ πολύφωνος κορώνη.
Καὶ κόρακες μοῦνοι μὲν ἐρημαῖοι βοόωντες
Δισσάκις, αὐτὰρ ἔπειτα μεταθρόα κεκλήγοντες,
Πλειότεροι δ' ἀγεληδὸν ἐπὴν κοίτοιο μέδωνται)
Φωνῆς ἔμπλειοι. χαίρειν κέ τις οἴσοιτο,

Οἷα

Cæterum ſi obſcura per montis magni
Vallẽ extendatur nebula, ſumma uerò cacumina
Appareant pura, ualde tunc ſerenus fueris.
Serenus ſanè fueris etiam quando uaſtum circa pontum
Videatur humilis nebula, neq; in alto exiſtat,
Sed inibi planiciei maritimæ deprimatur ſimilis.
Reſpice uerò ſerenus cũ ſis ad tempeſtatẽ magis:
Ad ſerenitatem uerò è tempeſtate. diligenter uerò oportet
Ad præſepe reſpicere, quod Cãcer circũuoluit,
Recens purgatum ab omni ſubtus nebula:
Illud nanq; pereunte purgatur ſub tempeſtate.
Etiam flammæ quietæ lucernarum, & nocturna noctua
Tranquillè canens, marceſcentis tempeſtatis
Eſto tibi ſignum, & tranquillè uarians
Tempore ueſpertino crocitet garrula cornix.
Item corui priuati & ſolitarij uociferantes
Ingeminanter, at poſtea turmatim clamitantes,
Frequentius uerò congregati, quãdo cubilis memores ſint
Voce pleni: lætari etiam quis putauerit:

Οἷα τὰ μὲν βόωσι λιγαινομένοισιν ὁμοῖα.
Πολλὰ δὲ δενδρείοιο περὶ φλόον, ἄλλοτ᾽ ἐπ᾽ αὐτὸν
Ἠΐτε κείουσιν, καὶ ὑπότροποι ἀποδρύονται.
Καὶ δ᾽ ἄν που γέρανοι μαλακῆς, προπάροιθε γαλήνης
Ἀσφαλέως τανύσαιεν ἕνα δρόμον ἤλιθα πᾶσαι,
Οὐδὲ παλιρρόθιοί κεν ὑπεύδιοι φορέοιντο.
Ἦμος δ᾽ ἀστρόθεν καθαρὸν φάος ἀμβλύνηται,
Οὐδέ ποθεν νεφέλαι πεπιεσμέναι ἀντιόωσιν,
Οὐδέ ποθεν ζόφος ἄλλος ὑποτρέχει, οὐδὲ σελήνη.
Ἀλλὰ τάγ᾽ ἐξαπίνης αὔτως ἀμενηνὰ φέρονται,
Μηκέτι τοι τόδε σῆμα γαληναίης ἐπικείσθω,
Ἀλλ᾽ ἐπὶ χεῖμα δόκευε. καὶ ὁππότε ταὶ μὲν ἕδωσιν
Αὐτῇ ἐν χώρῃ νεφέλαι, ταὶ δ᾽ ἄλλαι ἐπ᾽ αὐταῖς,
Ταὶ μὲν ἀμειβόμεναι, ταὶ δ᾽ ἐξόπιθεν φορέονται.
Καὶ χῆνες κλαγγηδὸν ἐπειγόμεναι βρωμοῖο.
Χειμῶνος μέγα σῆμα καὶ ἐννεάγηρα κορώνη
Νύκτωρ ἀείδουσα καὶ ὀψὲ βοῶντε κολοιοί,
Καὶ σπίνος ἠῶ σπίζων, καὶ ὄρνεα πάντα

Ἐκ πε-

Sic enim uociferantur iucundantium in morem.
Sæpe item arboris per ramos, quandoque ſuper ipſam
Vbi cubant, etiam reduces alas excutiunt.
Præterea grues blandam ante ſerenitatem
Securè pandere ſolent unicum uolatum gregatim omnes,
Neq; retroacti ſereni ferri ſolent.
Cum autem è ſtellis lucidus fulgor hebetetur,
Neq; alicunde nubes preſſæ obuient,
Neq; alicunde caligo alia ſuccedat, neq; luna,
Sed aſtra extemplò planè languida ferantur,
Non amplius tibi hoc ſignum ad ſerenitatem ponatur,
Sed ad tempeſtatem ſpecta. Etiam quando quædam exiſtant
Eodem in loco nubes, aliæ uerò iuxta ipſas,
Hæ quidem prætereuntes, illæ uerò à tergo ferantur.
Etiã anſeres cũ clangore feſtinantes ad paſtum.
Tempeſtatis certum ſignum etiam nouem ætates uiuens cornix
Noctu cornicans: & ſerò clamãtes monedulæ:
Et paſſer manè pirpitans: & uolucres omnes

Εκ πελάγους φεύγοντα, καὶ ὀρχίλος, ἢ καὶ
ἐριθεὺς
Δυώων ἂν κοίλας ὀχεὰς, καὶ φῦλα κολοιῶν
Εκ νομοῦ ἐρχόμενα τραφεροῦ ἐπὶ ὄψιον αὖλιν.
Οὐδ' ἂν ἐπιξουθαὶ μεγάλου χειμῶνος ἰόντος
Πρόσσω ποιήσαιντο νομὸν κηροῖο μέλισσαι,
Αλλ' αὐτοῦ μέλιτός τε καὶ ἔργων εἱλίσσονται.
Οὐδ' ὑψοῦ γεράνων μακραὶ στίχες αὐτὰ κέλευθα
Τείνονται, στροφάδες δὲ παλιμπετὲς ἀπονέονται.
Μὴ δ' ὅτε νηνεμίῃ ἐν ἀράχνια λεπτὰ φέρηται,
Καὶ φλόγες αἰθύσσωσι μαραινομένοιο λύχνοιο,
Η πῦρ αὔηται σπουδῇ, καὶ ὑπεύδια λύχνα,
Πιστεύειν χειμῶνι. τί τοι λέγω ὅσσα πέλονται
Σήματ' ἐπ' ἀνθρώπους; δὴ γὰρ καὶ ἀεικέϊ τέφρῃ
Αὐτοῦ πηγνυμένῃ νιφετοῦ ἐπιτεκμήραιο,
Καὶ λύχνῳ χιόνος, κέγχροις ὅτ' ἐοικότα πάντῃ
Κύκλῳ σήματ' ἔχῃ πυριλαμπέος ἐγγύθι μύξα
Ανθρακι δὲ ζώοντι, χαλάζης, ὁππότε λαμπρὸς
Αὐτὸς ἐείδηται, μέσσῳ δέ οἱ ἠΰτε λεπτὴ
Φαίνηται νεφέλη, πυρὸς ἔνδοθεν αἰθομένοιο.
Πρῖνοι δ' οὐ καρποῖο κατηχθέες, οὐδὲ μέλαιναι

Σχῖνοι.

È mari fugientes: & orchilus: & erithacus
Subiens caua foramina: & turmæ graculorum
À pastu uenientes sicco ad serotinum lustrum.
Neq; sanè sufflauæ, magna tempestate instante,
Antè facere solent pabulum faui apes,
Sed intus melleq; & structuris occupantur.
Neq; in alto gruum elõgati ordines easdem uias
Tendunt, conuersi uerò reuolanter absistunt.
Neq;, quando in uentorum trãquillitate araneæ graciles ferantur,
Et flammæ flagrent marcescentis lucernæ,
Aut ignis lambat cinere, & serenæ lucernæ,
Crede tẽpestati. Quid tibi refero quæcũq; sunt
Indicia per homines? Siquidem uel uili cinere
Ipsam concreto niuem obserues licet:
Etiã per lucernã niuẽ, milio cum similes undiq;
Circumcirca notas habet candicans prope ellychnium:
Carbone autem ardente, grandinem, quando candens
Ipse uideatur, in medio uerò ipso uelut tenuis
Appareat nebula, igne intus candente.
Nec uerò ilices fructu onustæ, neq; nigræ

 Lentisci

Σχῖνοι, ἀπείρητοι. πάντῃ δέ τε πολλὸς ἀλωεὺς
Αἰεὶ παπταίνει, μή οἱ θέρος ἐκ χερὸς ἔρρῃ.
Πρῖνοι μὲν θαμινῆς ἀκύλου κατὰ μέτρον ἔχουσαι,
Χειμῶνός κε λέγοιεν ἐπὶ πλέον ἰσχύσοντος.
Μηδὲ ἄδην ἔμπλαγα περιβρίθοιεν ἁπάντη.
Τηλοτέρω δ' αὐχμοῖο συνασταχύοιεν ἄρουραι.
Τριπλόα δὲ σχῖνος κυέει. τρισσαὶ δέ γε αὖξαι
Γίνονται καρποῖο. φέρει δέ τε σήμαθ' ἑκάστη
Ἑξείης ἀρότῳ. καὶ γάρ τ' ἀροτήσιον ὥρην
Τριπλόα μείρονται, μεσάτην, καὶ ἐπ' ἀμφότερ' ἄκρας.
Πρῶτος μὲν πρώτην ἄροσιν, μέσος δέ τε μέσσην
Καρπὸς ἀπαγγέλλει, πυμάτην γε μὲν ἔσχατος ἄλλων.
Ὅντινα γὰρ κάλλιστα λοχαίη σχῖνος ἀρῆται,
Κείνῳ γ' ἐξ ἄλλων ἄροσις πολυλήϊος εἴη,
Τῷ δέ γ' ἀφαυροτάτῳ, ὀλίγη· μέσσῳ δέ τε, μέσση.
Οὕτως δ' ἀνθερίκος τριχθὰ σκύλλης ὑποβράχθη,
Σήματ' ἐπιφράσσασθαι ὁμοίιον ἀμήτοιο.
Ὅσσα δ' ἐπὶ χίνου ἀροτὴρ ἐπεφράσσατο καρπῷ,
Τόσσα καὶ ἐν σκύλλης τεκμαίρεται ἄνθεϊ λευκῷ.

Αὐτὰρ

Lentiſci ſine ſigno ſunt. Paßim autem frequens aquila
Continuò circũſpicit, nec ei æſtas è manu fluat.
Ilices quidem frequentis glandis non parum ferentes, (ualeſcentem.
Hyemem certè nunciare ſolent haud leuiter in-
Neq; nimis inſolenter grauidæ fiant undiquaq̃:
Sed magis procul à ſquallore ſpicis compleantur arua. (incrementa
Tribus uicibus uerò lentiſcus fœtificat: tria item
Fiunt fructus: fert autem indicia quoduis
Ex ordine arationi: Etenim arandi tempus
Trifariã diuidunt, mediũ & utrinq; extremum:
Primus quidem primam arationem, medius uerò mediam
Fructus denunciat, ultimã aũt ultimus aliorum.
Quẽ enim pulcherrimè fœtificãs lẽtiſcꝰ tulerit,
Illi præ alijs aratio frugifera extiterit:
Minutißimo uerò, modica: at medio, media.
Sic etiam flos trifariam ſcyllæ cum ſuperetur,
Signa aduertito ſimiliter meßis. (ctu,
Quæcunq; uerò in lẽtiſci arator obſeruauit fru
Eadem etiam in ſcyllæ deprehendit flore albo.

Αὐτὰρ ὅτε σφῆκες μετοπωρινὸν ἤλιθα πολλοὶ
Πάντῃ βεβρίθωσι καὶ ἑσπερίων προπάροιθεν
Πληϊάδων, εἴποι τις ἐπερχόμενον χειμῶνα,
Οἷος ἐπὶ σφήκεσσιν ἑλίσσεται αὐτίκα δῖνος.
Θήλειαι δὲ σύες, θήλεα δὲ μῆλα, καὶ αἶγες,
Ὁππότ' ἀναστραφῶσιν ὀχῆς, τὰ δέ γ' ἄῤῥενα πάντα
Δεξάμεναι πάλιν αὖτις ἀναβλήδην ὀχέωνται,
Αὔτως καὶ σφήκεσσι μέγαν χειμῶνα λέγοιεν.
Ὀψὲ δὲ μισγομένων αἰγῶν μήλων τε συῶν τε,
Χαίρει ἄνολβος ἀνήρ, ὅ οἱ οὐ μάλα θαλπιόωντι
Εὔδιον φαίνουσι βεβαιόμεναι ἐνιαυτόν.
Χαίρει καὶ γεράνων ἀγέλαις ὥραιος ἀροτρεὺς
Ὥριον ἐρχομέναις, ὁ δ' ἀώριος αὐτίκα μᾶλλον.
Αὔτως γὰρ χειμῶνες ἐπέρχονται γεράνοισι,
Πρώϊα μὲν μᾶλλον καὶ ὁμιλαδὸν ἐρχομένῃσι,
Πρώϊον, αὐτὰρ ὅτ' ὀψὲ καὶ οὐκ ἀγεληδὰ φανεῖσαι (λαὶ,
Πλειότερον φορέονται ἐπὶ χρόνον, οὐδ' ἅμα πολ
Ἀμβολίῃ χειμῶνος ὀφέλλεται ὕστερα ἔργα.
Εἰ δὲ βόες καὶ μῆλα μετὰ βρίουσαν ὀπώρην
Γαῖαν ὀρύσσωσι, κεφαλὰς δ' ἀνέμοιο βορῆος
Ἀντία τείνωσιν, μάλα κεν τότε χείμερον αὐτοὶ

Πληϊάδες

Sed cũ ueſpæ autũni tẽpore glomeratim multæ
Paßim cõſtipatæ fuerint, etiam ueſpertinas ante
Pleiades, dixerit quis ſubſecuturam hyemem,
Qualis in ueſpis conglomeratur itidem turbo.
Fœminæ item ſues, fœminæ oues, & capræ
Cum redeant à paſtu, maribus omnibus
Admißis, rurſus mutuò coëant:
Ex hoc & ueſpis multã hyemẽ prædicere ſolẽt.
Tardè aũt coëuntibus capris, ouibusq́; ſuibusq́;
Gaudet pauper uir, quia ei parum calenti
Serenum monſtrant coactæ annum.
Gaudet etiam gruum cateruis tẽpeſtiuus arator
Tempeſtiuè uenientibus: intempeſtiuus uerò è di
uerſo magis:
Pari modo enim hyemes conſequuntur grues,
Cito quidem magis & conſtipatim uenientes,
Cito: ſed quando ſerò & non gregatim uiſæ
Maius uolant ad tempus, neq; ſimul multæ,
Dilatio hyemis promouet ſerotina opera.
Sin autẽ boues & oues poſt plenum autumnum
Terram cornupetant, capita uerò uentum Bo-
ream
Contra tendant, ualde tunc tempeſtuoſam ipſæ

Πληϊάδων χειμῶνα κατερχόμεναι φορέοιεν.
Μηδὲ λίην ὀρύχοιεν, ἐπεὶ μέγας οὐ κατὰ κόσμους
Γίνεται, οὔτε φυτοῖς χειμὼν φίλος, οὔτ' ἀρότοισιν.
Ἀλλὰ χιὼν εἴη πολλὴ μεγάλαις ἐπ' ἀρούραις,
Μήπω κεκριμένη, μηδὲ βλωθρὴ ἔτι ποίη,
Ὄφρα τις εὐεστοῖ χαίρῃ ποτιδέγμενος ἀνήρ.
Μηδ' εἶεν καθ' ὕπερθεν ἐοικότες ἀστέρες αἰεί,
Μήθ' εἷς, μήτε δύω, μηδὲ πλέονες κομόωντες.
Πολλοὶ γὰρ κομόωσιν ἐπ' αὐχμηρῷ ἐνιαυτῷ.
Οὐδέ μὲν ὀρνίθων ἀγέλαις ἠπειρόθεν ἀνὴρ
Ἐκ νήσων ὅτε πολλαὶ ἐπιπλήσσωσιν ἀρούραις
Ἐρχομένου θέρεος χαίρει. περιδείδιε δ' αἰνῶς
Ἀμήτῳ, μή οἱ κενεὸς καὶ ἀχυρμιὸς ἔλθῃ
Αὐχμῷ ἀνιηθείς. χαίρει δέ που αἰπόλος ἀνὴρ
Αὐταῖς ὀρνίθεσσιν, ἐπὴν κατὰ μέτρον ἴωσιν,
Ἐλπόμενος μετέπειτα πολυγλαγέος ἐνιαυτοῦ.
Οὕτω γὰρ μογεροὶ καὶ ἀλήμονες ἄλλοθεν ἄλλοι
Ζώομεν ἄνθρωποι. τὰ δὲ παρ ποσὶ πάντες ἕτοιμοι
Σήματ' ἐπιγνῶναι, καὶ ἐς αὐτίκα ποιήσασθαι.

Ἀρνάσι

Pleiades hyemem occidentes afferre ſolent.
Ne uerò nimium fodiant: quoniam magna & im moderata
Fit, neq; plantis hyems grata, neq; arationibus:
Sed nix eſto multa ſpacioſis in aruis,
Nedum diſcreta, neq; grandi in ſegete,
Quò quilibet anni feracitate gaudere poßit fruens uir.
Nec item fuerint deſuper uiſæ ſtellæ ſemper
Vel una, uel duæ, uel plures comatæ:
Multæ enim comantur in arido anno.
Neq; quidem uolucrum agminibus in continente degens uir
Ex inſulis cum multæ irruant arua
Veniente tempeſtate gaudet: timet uerò anxiè
Meßi, ne ei uacua & ſine granis ueniat
Squallore læſa: gaudet uero opilio
Ipſis uolucribus, cũ non omnino paucæ ueniant,
Spem capiens ſequentis lacte abundantis anni.
Sic enim ærumnoſi & inſtabiles alibi alij
Viuimus homines: atque ea quæ ante pedes ſunt omnes parati
Signa cognoſcere, & in poſterum capere.

Agnis

Αρνασι μὲν χειμῶνας ἐτεκμήραντο νομῆες,
Ες νομὸν ὁππότε μᾶλλον ἐπειγόμενοι τροχόωσιν.
Αλλοι δ' ἐξ ἀγέλης κριοί, ἄλλοι δὲ καὶ ἀμνοί
Εἰνόδιοι παίζωσιν ἐρειδόμενοι κεράεσσιν.
Η ὁπότ' ἄλλοθεν ἄλλοι ἀναπλήσσωσι πόδεσσι,
Τέτρασιν οἱ κοῦφοι, κεραοί γε μὲν ἀμφοτέροισιν.
Η καὶ ὅτ' ἐξ ἀγέλης ἀεκούσια κινήσωσι
Δείελον εἰσελάοντες ὁμῶς, τὰ δὲ πάντοθι ποίης
Δάκνωσιν πυκινῇσι κελευόμενα λιθάκεσσιν.
Εκ δὲ βοῶν ἐπύθοντ' ἀροταὶ καὶ βουκόλοι ἄνδρες
Κινυμένου χειμῶνος. ἐπεὶ βόες ὁππότε χηλὰς
Γλώσσῃ ὑπωμαίοιο ποδὸς περιλιχμήσωνται,
Η κοίτῳ πλευρὰς ἐπὶ δεξιτερὰς τανύσωνται,
Αμβολίην ἀρότοιο γέρων ἐπιέλπετ' ἀροτρεύς.
Ηδ' ὅτε μυκηθμοῖο περίπλειοι ἀγέρωνται,
Ερχόμεναι σταθμὸν δὲ βόες βουλύσιον ὥρην,
Σκυθραί, λειμῶνος πόριες καὶ βουβοσίοιο,
Αὐτίκα τεκμαίρονται ἀχείμεροι ἐμπλήσεσθαι.
Οὐδ' αἶγες πρίνοιο περισπεύδουσαι ἀκάνθαις
Εὔδιοι, οὐδὲ σύες φορυτῷ ἐπιμαργαίνουσαι.
Καὶ λύκος, ὁππότε μακρὰ μονόλλυκος ὠρύηται.

Η ὅτ'

Agnis quidem tempestates obseruare soliti sunt
pastores
Ad pabulum cum magis festinantes currant:
Alij etiam è grege arietes, alij item agnelli
In itinere ludant, innixi cornibus.
Aut quando alibi alij referiant pedibus,
Quatuor leues, cornuti uerò duobus.
Vel quando aliqui è grege inuitè moueantur
Vespere ad stabulum redeuntes simul, sed undique herbam
Arrodant crebris impetiti lapillis. (armentarij
Sed & à bobus signa capere solent agricolæ &
Surgẽtis tẽpestatis: siquidẽ boues quãdo ungulas
Lingua posteriorum pedum circumlingant,
Aut stabulo latere super dextero iaceãt extenti,
Ad differendã arationem peritus spectat arator.
Etiã quãdo mugientes plus solito congregentur
Venientes ad stabulũ boues uespertino tempore,
Tristes, è prato uitulæ & pastu:
Tũc indicãt ante tempestatẽ se cupere saturari.
Neq; capræ ilicis studiosæ circum ramos,
Serenæ sunt: neq; sues in luto furentes.
Item lupus quando altè solus ab alijs eiulet,

Aut

Ἢ ὅτ' ἀροτρήων ὀλίγον πεφυλαγμένος ἀνδρῶν
Ἔργα κατέρχηται, σκέπαος χατέοντι ἐοικὼς
Ἐγγύθεν ἀνθρώπων, ἵνα οἱ λέχος αὐτόθεν εἴη,
Τρὶς περιτελλομένης ἠοῦς χειμῶνα δοκεύειν.
Οὕτω καὶ προτέροις ἐπὶ σήμασι τεκμήραιο
Ἐσσομένων ἀνέμων, ἢ χείματος, ἢ ὑετοῖο,
Αὐτὴν, ἢ ἐπὶ μετ' αὐτὴν, ἢ τριτάτην ἔτ' ἐς ἠῶ.
Ἀλλὰ γὰρ οὐδὲ μύες τετριγότες, εἴποτε μᾶλλον
Εὔδιοι ἐσκίρτησαν, ἐοικότες ὀρχηθμοῖσιν,
Ἄσκεπτοι ἐγένοντο παλαιοτέροις ἀνθρώποις.
Οὐδὲ κύνες. καὶ γάρ τε κύων ὠρύξατο ποσσὶν
Ἀμφοτέροις, χειμῶνος ἐπερχομένοιο δοκεύων.
Καὶ μὴν ἐξ ὕδατος καὶ καρκίνος ᾤχετο χέρσῳ
Χειμῶνος μέλλοντος ἐπαΐσσεσθαι ὁδοῖο.
Καὶ μύες ἡμέριοι ποσσὶ στιβάδα στρωφῶντες
Κοίτης ἱμείρονται, ὅτ' ὄμβρου σήματα φαίνοι,
Κἀκεῖνοι χειμῶνα μύες τότε μαντεύονται.
Τῶν μηδὲν κατόνοσσο. καλὸν δ' ἐπὶ σήματι σῆμα
Σκέπτεσθαι, μᾶλλον δὲ δυοῖν εἰς ταὐτὸν ἰόντων
Ἐλπωρὴ τελέθοι. τριτάτῳ δέ κε θαρσήσειας.

Αἰεὶ

Aut quãdo agricolarum parum cautus uirorum
Opera accedat, tegmine indigenti similis
Vicinè hominibus, ut ei lectus ibi sit. (obserua.
Ad tertiam exorientem auroram tempestatem
Sic etiam prioribus in signis coniecturam facito
Futurorum uentorũ, aut tempestatis, aut pluuiæ,
Aut præsentem, aut post præsentem, aut tertiam
deniq; ad auroram. (quentius
At uerò neq; mures uociferantes, si quando fre-
Sereni saltunt, similes tripudiantibus, (nibus:
Sine significatione habiti sunt ueteribus homi-
Neq; canes: etenim canis fodere consueuit pedi-
bus
Ambobus, tempestatem instantem sentiens.
Quin ex aqua etiam cancer egredi solet, terra
Tempestate futura accingendo se itineri.
Etiam mures domestici lectulum sternentes
Cubitũ desiderant, cũ pluuiæ signum appareat:
Et illi tempestatem mures tunc uaticinantur.
Quorum nullum fastidito. bonum uerò est cum
signo signum (tibus
Obseruare: magis uerò duobus in unum tenden
Spes esto: tertio autem confidas licet.

Semper

Αἰεὶ δ' ἂν περιόντος ἀριθμοίης ἐνιαυτοῦ
Σήματα, συμβάλλων εἴπου καὶ ἐπ' ἀστέρι τοίη
Ἠῶς αὐτέλλοντι κατέρχεται ἢ κατιόντι
Ὁπποῖον καὶ σῆμα λέγοι, μάλα δ' ἄρκιον εἴη
Φράζεσθαι φθίνοντος, ἐφισταμένοιό τε μηνὸς
Τετράδας ἀμφοτέρας. αἳ γάρ τ' ἄμυδις συνιόντων
Μηνῶν πείρατ' ἔχουσιν, ὅτε σφαλερώτατος αἰθὴρ
Ὀκτὼ νυξὶ πέλει χήτει χαροποῖο σελήνης.
Τῶν ἄμυδις πάντων δεδαημένος εἰς ἐνιαυτὸν,
Οὐδέποτε σχεδίως κεν ἐπ' αἰθέρι τεκμήραιο.

Τέλος τῶν τοῦ Ἀράτου φαινομέ-
νων καὶ διοσημείων.

Semper

Semper item prætereũtis numerare poteris anni
Signa, conferens sicubi etiam sub stella talis
Aurora exoriente transeat, uel occidente,
Quale etiam signum nunciet. Impense uerò idoneum fuerit
Contemplari decrescentis instantisq́; mensis
Quartas utrasq;: hæ enim simul coëuntium
Mensium terminos habent, cum maximè dubius æther
Octo noctibus est defectu pulchræ aspectu Lunæ.
Quæ simul omnia contemplatus ad annum,
Haud unquam leuiter super æthere significabis.

Finis Arati Apparentium &
prognosticorum.

F IN

IN ARATI SOLENSIS PHAENOMENA ALIquot annotatiunculæ Ceporini.

334 Τετυγμένα) facta, faciũda: alij, euentus. Quæ quouis tempore facienda sunt prædicerent, &c.

336 ὅμιν τότε ἐκλείζοντα) ὅτι μιν.

340 ἐν γόνασι) In genubus. Hoc ignotum signum alijs nominibus uocat, γνὺξ ἥμενον, αἰεὶ γνὺξ, τῶν σκελέεσσι πέτηλον, κεκμηκὸς εἴδωλον, ἀπευθὲς εἴδωλον.

341 Illud fermè caput hac natat) Caput Draconis pertingit usq; ad maximũ circulũ semper apparentiũ habitantib. clima Macedoniæ seu Hellespõti. Sub hoc circulo miscẽtur extremi ortus et occasus. Nam quæ proximè sunt intra hũc circulum occidere: quæ extra, semper apparere incipiunt. Veteres Astronomi, sicut Proclus, hunc circulum Arcticum uocauere: atq; è regione Austri maximum semper occultorũ Antarcticum. At neoterici iam istos circulos per polum Zodiaci circum polum mundi descriptos intelligunt.

Quo fit, ut isti duo circuli omnibus habitationibus apud iuniores stati maneant, apud ueteres secundum climatum diuersitatem uarient.

342 διχόμηνι) medio mense, id est plena luna, cuius luce astra obscurantur. Veteres Græci mensem augmento decrementoq́; lunæ directè apputare solebãt, sicut in Hesiodi scholijs ostendimus: unde tempore semestri semper necesse erat lunæ apparere orbem plenum.

344 ἤδλειδεν) Lego ἤδλειξεν, pro ἔδλειξεν. nunquàm enim memini me legisse ἤδλειδεν.

352 γλύδεσ᾽ ἀραρυῖαι) Laconicæ ianuæ comparat, quæ intus binis ualuis se claudebat: cuius mentio fit etiam apud Homerum.

361 Caput certè summum è regione Cygni circumuoluitur) Summum Cygni caput uoluitur è regione. αὐτιπόρον, absolutè.

362 ἀνδόωντι ποτῆ) Immotis alis in aëre pendenti.

373 Volubiles coronæ circumactæ uoluuntur) Eas stellas alij Coronam austrinã appellãt.

376 Βορέω δὲ ὑπὸ τρίψει ἀνέμοιο) ὁ Βορέας τοῦ Βορέου, τοῦ Βορέεω Ionicè, per synæresin Βορέω:

ῥέω : ſicut τοῦ αἰνέσω αἰνέω. Et ſubintelligendum more Attico ἴς.

379 *Longi autem earum ſunt reuolutarum anni: Sera item ſigna poſita ſunt, &c.*) Annũ Platonis indicat, de quo apud Ciceronem in Somnio Scipionis.

379 *Porrò hi quidem ponuntur in cœlo ſimiles uerſatilibus quatuor, &c.*) Tantum quatuor ſphæræ circulorum mentionem facit Aratus, duorum Tropicorum, Aquinoctialis, & Zodiaci: quippe cum hi potiſsimum conferant ad annorum ſtatuta obſeruanda. Quintum autem Lacteum uelut ſuperuacaneum ſubiungit.

383 *Hoc ſanè, quantus quantus eſt, per octo partes diuiſo, Quinq; quidem diurna, &c.*) Notandum, Aratum & Proclum ad clima quintum, in quo maximus dies quindecim, minima nox noueni horarũ eſt, ſuas ſphæras direxiſſe. Cum autem Tropicus Cancri, ſicut quilibet alius circulus παράλληλος æquatori, in die naturali, id eſt uiginti quatuor horis, ſuum ambitum conficiat, neceſſe erit unamquamq; de octo partibus tribus horis ortum ſuum abſoluere. Si enim uiginti

ginti quatuor per octo diuiseris, singulis octonis tria contribuētur. Iam octo partium quinq; diei adscriptæ, quindecim horas faciunt: tres uerò nocti, nouem. Siquidem ter quinq;, quindecim producunt: ter tria uerò, nouem. Eadem ratione Tropicus Capricorni maximam noctem & minimum diem efficit.

385 Hos quidem adiectim) παραβολάδην & παραβλήδην, παραλλήλως, æquidistanter.

387 Quantum autem ocularis radij, &c.) Visualis linea à terra, hoc est centro mundi ad eiusdem circunferentiam ducta, sexies sexangulariter in circunferentia habetur. Id autem commodè per circinum, quo circunferentiam scripsisti, eundem inuariatum per eandem ducendo monstrabis. deinde singulas portiones in duas æquas secando, habebis δωδεκατημόριον, hoc est duodecim signa Zodiaci. Aratus uocat signa Zodiaci, μοίρας, τομὰς, δυοδεκάδας, ἄστρα, ζώδια.

391 Minor diurnus) Minor supra, maior uerò sub horizonte. Bootes ingens signum in septentrione lentius ad occasum tenderis, quatuor signis Zodiaci, Chelis, Scorpio, Sagittario, et Ca

pricorno coóccidit. Is quoq; soli occūbenti condescendens, ultra mediam noctem in occasu moratur: nam quodlibet signū Zodiaci duas horas occasu suo absoluit, tria uerò sex. Hic autē cum Capricorno quarto signo totus demum occumbit. Vnde noctes, in quibus uespere occidere incipit, serò occidenti dicuntur. Quin Homerus ὀψὲ δύοντα eundem appellat.

409 Concinunt enim iam) Refert Arati commentator, istis temporibus astronomos tabulas publicè in urbibus suspendisse, quibus usq; ad decimumnonum annum durantibus, quatuor anni partium initia & fines, pluuias & uentos, aliaq; ad uitam conducentia monstrabant. Præterea singulari obseruatione usos circa Orionem & Canem.

409 Etiam Neptuni conspectæ, &c.) Neptuni stellæ, quæ suo ortu uel occasu tempestatem serenitatem'ue nunciant: Iouis, quæ agrorum culturam.

ANNOTATIONVM IN ARATI Phænomena finis.

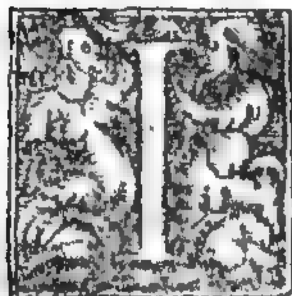
ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΗΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΙΣ.

Ἀρχόμενος γαῖάν τε καὶ εὐρέα πόντον ἀείδειν,
Καὶ ποταμοὺς, πόλιάς τε καὶ ἀνδρῶν ἄκριτα φῦλα,
Μνήσομαι ὠκεανοῖο βαθυρρόου. ἐν γὰρ ἐκείνῳ
Πᾶσα χθὼν ἅτε νῆσος ἀπείριτος ἐστεφάνωται.
Οὐ μὴν πᾶσα διαπρὸ περίδρομος, ἀλλὰ διαμφὶς
Ὀξυτέρη βεβαυῖα πρὸς ἠελίοιο κελεύθους,
Σφενδόνῃ εἰοικυῖα, μίαν δέ ἑ καί περ ἐοῦσαν
Ἄνθρωποι τρισσῇσιν ἐπ' ἠπείροισι δάσαντο.
Πρώτην μὲν λιβύην, μετὰ δ' εὐρώπην, ἀσίην τε.
Ἀλλ' ἤτοι λιβύη μὲν ἀπ' εὐρώπης ἔχει οὖρον,
Λοξὸν ἰθὺ γραμμῇ, γάδειρά τε καὶ στόμα νείλου,
Ἔνθα βορειότατος πέλεται μυχὸς αἰγύπτοιο,
Καὶ τέμενος περίπυστον ἀμυκλαίοιο κανώβου.
Εὐρώπην δ' ἀσίης ταναΐς διὰ μέσον ὁρίζει,
Ὅς ῥά τ' ἑλισσόμενος γαίης διὰ σαυροματάων
Σύρεται ἔν τε σκυθίην τε καὶ ἐν μαιώτιδα λίμνην,

Πρὸς

DIONYSII HABITABILIS DESCRIPTIO.

Ncipiens terramq; & uastum dicere pontum,
Et fluuios, urbesq;, & hominum diffusas nationes,
Memor ero Oceani altiflui. In illo enim
Tota terra uelut insula intermina cincta est.
Non quidem tota continuò orbiuia, uerũ utrinq;
Acutior uergens contra sols orbitam, (tem,
Fundæ aßimilata. Vnã aũt ipsam alioqui existen
Mortales tres in continentes partiti sunt:
Primam quidem Libyam, post uerò Europam, Asiamq;.
Sed enim Libya quidẽ ab Europa habet limitem,
Obliquum per lineas, Gadesq;, & ostium Nili:
Vbi maximè septẽtrionalis est recessus Aegypti,
Atq; delubrum famosißimum Amyclæi Canopi.
Europam uerò ab Asia Tanais per medium terminat,
(Qui quidem uolutus terram per Sauromatum,
Labitur in Scythiamq; & Mæotida paludem)

Πρὸς Βορέην. νότιον δὲ μεσόγειον ἑλλήσποντος.
Σῆμα δ' ὑπερτέταται νοτιώτατον εἰς στόμα νείλου.
Ἄλλοι δ' ἠπείροισι διὰ χθόνα νοσφίζουσιν.
Ἰσθμὸς ἄνω τέταταί τις ὑπέρτατος ἀσίδος αἴης,
Κασπίης τε μεσηγὺ καὶ εὐξείνοιο θαλάσσης,
Κεῖνον δ' εὐρώπης ἀσίης θ' ὅρον ηὐδάξαντο.
Ἄλλος δ' αὖ μακρὸς καὶ ἀθέσφατος εἰς νότον ἕρπει,
Ἀῤῥαβικοῦ κόλποιο καὶ αἰγύπτοιο μεσηγὺ,
Ὅς ῥά τε νοσφίζει λιβύην ἀσιήτιδος αἴης.
Τοῖα μὲν ἀμφ' οὔροισι βροτοὶ διεφημίξαντο.
Πάντῃ δ' ἀκαμάτου φέρεται ῥόος ὠκεανοῖο,
Εἷς μὲν ἐὼν, πολλῇσι δ' ἐπωνυμίῃσιν ἀρηρώς.
Ἤτοι ὁ μὲν λοκροῖο παρ' ἐσχατιὴν ζεφύροιο,
Ἄτλας ἑσπέριος κικλήσκεται. αὐτὰρ ὕπερθεν
Πρὸς Βορέην, ἵνα παῖδες ἀρειμανέων ἀριμασπῶν,
Πόντον μιν καλέουσι πεπηγότα τε κρόνιόν τε,
Ἄλλοι δ' αὖ καὶ νεκρὸν ἐφήμισαν, οὕνεκ' ἀφαυροῦ
Ἠελίου· βράδιον γὰρ ὑπεὶρ ἅλα τήνδε φαείνει,
Αἰεὶ δὲ σκιεροῖσι παχύνεται ἐν νεφέλῃσιν.

Αὐτὰρ

Ad Boream: australe autem medilimitium Hellespontus est:
Limes itẽ protẽtus est australiſsim⁹ in ostiũ Nili.
At alij continentibus terram diuidunt.
Isthmus sursum porrectus est quidam supremus Asiaticæ terræ,
Caspiumq́; inter & Euxinum mare,
Hunc certè Europæ Asiæq́; limitem dixerunt.
Alius itẽ longus atq; immensus ad Austrũ serpit,
Arabicum sinum & Aegyptum inter,
Qui quidem secernit Libyam ab Asiatica terra.
Hunc sanè in modum super limitibus mortales disseruerunt. (Oceani,
Cæterum undiquaquam indefeßi fertur fluxus
Vnus quidem existens, multis uerò cognomentis adornatus.
Nempe qui est candidi ad oram Zephyri,
Atlãticus Vesperus nũcupatur. Verùm desuper
Ad Boreã, ubi pubes marte furẽtiũ Arimasporũ,
Pontũ ipsum uocãt Cõgelatumq́;, Saturniumq́;:
Sed et alij quoq; Mortuũ dixerũt, propter debilẽ
Solem: tardius enim super mare hoc radiat:
semper aũt tenebricosis crassatur sub nubibus.
At ubi

Αὐτὰρ ὅθι πρώτιστα φαείνεται ἀνθρώποισιν,
Ηῷον καλέουσι καὶ ἰνδικὸν οἶδμα θαλάσσης.
Αγχι δ' ἐρυθραῖόν τε καὶ αἰθιόπιον καλέουσι,
Πρὸς νότον. ἔνθα δὲ πολλὸς ἀοικήτου χθονὸς αὐλὼν
Ἐκτέταται, μαλεροῖσι κεκαυμένος ἠελίοισιν.
Οὕτως ὠκεανὸς περιδέδρομε γαῖαν ἅπασαν,
Τόσος ἐὼν, καὶ τοῖα μετ' ἀνδράσιν οὐνόματ' ἕλκων.
Κόλπους δ' ἔνθα καὶ ἔνθ' ἀποβρύχεται, ἔνδοθι βάλλων
Εἰς ἅλα, τυτθοὺς μὲν πλέονας, πίσυρας δὲ μεγίστους.
Ητοι μὲν πρώτιστον, ὃς ἑσπέριον ἅλα τίκτει,
Συρόμενος λιβύηθεν ἔσω παμφυλίδος αἴης.
Δεύτερος αὖτ' ὀλίγος μὲν, ἀτὰρ προφορέστατος ἄλλων,
Ος τ' ἀρχιδνάμενος κρονίης ἁλὸς ἐκ Βορέαο
Κασπίῃ αἰπὺ ῥέεθρον ἐπιπροΐησι θαλάσσῃ,
Ην τε καὶ ὑρκανίην ἕτεροι διεφημίξαντο.
Τῶν δ' ἄλλων, οἵ τ' εἰσὶν ἄπαι νοτίης ἁλὸς ἄμφω,
Εἷς μὲν ἀνώτερος ὅστι τὸ περσικὸν οἶδμα προχεύων,
Αντία κασπίης τετραμμένος ἀμφιτρίτης.

Αλλος

At ubi primùm radiat hominibus,
Eoum uocant atq; Indicum fretum maris.
Propè autem Rubrumq; ac Aethiopiū appellant
Ad Austrum: ubi certè multa inhabitatæ terræ planicies
Extenta est, feruidis usta solibus.
Sic Oceanus circumfluit terram uniuersam,
Tantus existens, & talia inter homines nomina trahens.
Sinus autem hinc inde euomit, intro mittens
Ad mare, paruos quidem plures, quatuor uerò maximos.
Scilicet primum, qui Vesperum mare gignit,
Tractus è Libya intra Pamphylicam terram.
Secundus item modicus quidem, sed potißimus aliorum,
Qui effusus Cronio mari è Borea
Caspio profundum fluentum intromittit mari:
Quod etiam Hyrcanium quidam nuncuparunt.
At aliorum (qui sunt ab australi mari ambo)
Vnus quidem superior est, Persicum æstum profundens,
È regione Caspij directus maris:

Alter

Ἄλλος δ' ἀῤῥάβιος κυμαίνεται ἐγγύθι κόλπος,
Εὐξείνου πόντου νοτιώτερον ὁλκὸν ἑλίσσων.
Τόσσοι μὲν κόλποι βαθυκύμονος ὠκεανοῖο,
Οἱ μείζους. ἄλλοι δέ τ' ἀπειρέσιοι γεγάασι. (σας
Νῦν δ' ἁλὸς ἑσπερίης ἐρέω πόρον, ἥτ' ἤδη πά-
Ἠπείρους λοξοῖσιν ἐπιστρέφεται πελάγεσσιν,
Ἄλλοτε μὲν νήσοισι περίδρομος, ἄλλοτε δ' αὖτε
Ἢ ὀρέων ἢ πέζαν ὑποξύουσα πολήων.
Ὑμεῖς δ' ὦ μοῦσαι σκολιὰς ἐνέποιτε κελεύθους,
Ἀρξάμεναι στοιχηδὸν ἀφ' ἑσπερίου ὠκεανοῖο.
Ἔνθα τε καὶ στῆλαι περὶ τέρμασιν ἡρακλῆος
Ἑστᾶσιν, μέγα θαῦμα, παρ' ἐσχατόωντα γάδειρα,
Μακρὸν ὑπὸ πρηῶνα πολυσπερέων ἀτλάν-
των.
Ἧχί τε καὶ χάλκειος ἐς οὐρανὸν ἔδραμε κίων,
Ἠλίβατος, πυκινοῖσι καλυπτόμενος νεφέεσσι.
Πόντος μὲν πρώτιστος ἰβηρικὸς ἀρχομένοισιν
Ἐγκέχυται, ὅς περ τε καὶ εὐρώπης πέλει ἀρχὴ,
Καὶ λιβύης, μέσσος δὲ ἑλίσσεται ἀμφοτέρωθεν.
Στῆλαι δ' ἔνθα καὶ ἔνθα παρὰ πλευρῇσι κέονται,
Ἡ μὲν ἐπ' εὐρώπην, ἡ δ' εἰς λιβύην ὁρόωσα.
Τὸν δὲ μετεκδέχεται γαλάτης ῥόος. ἐνθάτε
γαῖα

Μασσαλίη

Alter uerò Arabicus fluctuat iuxtà ſinus,
Euxino ponto auſtraliorem ductum uolutans.
Tot quidem ſinus procelloſi Oceani
Maiores. Verùm alij innumeri exiſtunt.
Nunc autem maris Veſperi refero meatũ, quod ad omnes
Continentes tortuoſis obuertitur pelagis,
Aliàs quidem inſulis circunfluũ, aliàs uerò item
Aut montium aut oram ſubradens urbium.
Vos uerò ô Muſæ difficiles referte meatus,
Auſpicatæ ordinatim à ueſpero Oceano:
Vbi etiamnum columnæ in finibus Herculis
Stant (mirabile uiſu) ad extremas Gades,
Alto ſub cacumine diſperſorum Atlantum.
Vbi quoq; æneus in cœlum procurrit poſtis,
Excelſus, denſis tectus nubibus.
Pontus quidem primus Ibericus intrantibus
Immiſſus eſt, qui quidem & Europæ eſt initium,
Et Libyæ: nam medius uoluitur ambarum.
Columnæ autem utrinq; ad latera ſtant,
Hæc quidem ad Europam, illa uerò ad Libyam ſpectans.
Hunc autem excipit Galliæ fluxus: ibiq; terra

Maſſalia

Μασσαλίη τετάνυσται, ἐπίστροφον ὅρμον ἔχουσα.
Ἐξείης δ' ἄρα τοῖσι λιγυστιὰς ἕλκεται ἅλμη.
Ἐνθ' ἰταλῶν ὕπόδυ ἐπ' ἠπείροιο νέμονται,
Ἐκ διὸς αὐσονιῆος, ἀεὶ μέγα κοιρανέοντες,
Ἀρξάμενοι βορέηθεν ἔσω λευκὴν ἄρα πέτραν,
Ἥ ῥά τε σικελίης ἄρα πορθμίδος ἐῤῥίζωται.
Ἐξείης δ' ἄρα κύρνον ἐρεύγεται ἁλμυρὸν ὕδωρ
Τῇ δ' ἄρα σαρδόνιος μορμύρεται ἐγγύθι πόντος.
Τὸν δὲ μετεκδέχεται τυρσηνίδος οἶδμα θαλάσσης
Πρὸς νότον. αὐτὰρ ἔπειτα πρὸς αὐγὰς ἠελίοιο
Κυρτὸς ἐπιστρέφεται σικελὸς ῥόος. αὐτὰρ ἐντεῦθεν
Ἐγκέχυται καὶ μέχρι πολυκλύστοιο παχύνου,
Καὶ κρήσσης ἄκρης, ἥτ' εἰς ἅλα πουλὺ νένευκε
Πὰρθ' ἱερὴν γόρτυναν, καὶ ἠπειρῶτιδα φαιστὸν,
Προπρηνὴς κριοῖο προσαυγάζουσα κάρηνον,
Τούνεκά μιν καὶ κριοῦ ἐφημίξαντο μέτωπον.
Ναὶ μὴν καὶ τετάνυσται ἰηπυγίην ἐπὶ γαῖαν.
Κεῖθεν δ' εὐρυνθεῖσα τιταίνεται ἀδριὰς ἅλμη
Πρὸς βορέην, αὖθις δὲ πρὸς ἑσπέριον μυχὸν ἕρπει.
Ἥν τε καὶ ἰονίην περιναιέται ἠυδάξαντο.

Massalia protenta est, obuersum portum habēs.
At sequenter prope illos Ligusticū fluctuat salū:
Vbi Italorum pubes super continente degunt,
È Ioue Ausonij, semper strenuè dominantes,
Orsi à septentrione usq; albam ad petram,
Quæ quidem Siciliæ ad traiectulum fulta est.
Inde uerò ad Corsicam eruitur salsus humor:
Apud quam item Sardonius murmurat propè pontus.
Hunc autem suscipit Thusci unda maris
Ad austrum. At deinceps ad ortum solis
Tortus obuertitur Siculus fluxus: nēpe infernè
Infusus est etiam usq; ad multisonū Pachynum,
Atq; Cretæ promontorium (quod in mare ualde nutat
Adq; sacrā Gortynā, & interraneā Phæstum.
Pronum, arietis aßimilans caput:
Eoq; ipsum Arietis uulgo dixerunt frontem)
Quin etiam distractus est Iapygiam ad terram.
Inde uerò dilatatum protenditur Adrium salum
Ad Boream, sed mox ad occidentalem oram serpit:
Quod etiam Ionium accolæ dixerunt.

Δισσαῖς δ' ἠπείροις ἀπερεύγεται, ἐς μὲν ἰόντι,
Δεξιτερὴν κατὰ χεῖρα φαείνεται ἰλλυρὶς αἶα,
Δαλματίη δ' ἐφύπερθεν ἐνυαλίων πέδον ἀνδρῶν,
Σκαιῇ δ' αὐσονίων παραπέπταται ἄσπετος ἰσθμὸς,
Πουλυτενὴς, τρισσῇσι περίδρομος ἀμφιτρίταις,
Τυρσηνῇ, σικελῇ τε, καὶ ἀδριάδι πληθούσῃ.
Η μία δ' εἰς ἄνεμον τεκμαίρεται ὁλκὸν ἑκάστη,
Τυρσηνὴ ζέφυρον, σικελὴ νότον, ἀδριὰς εὖρον.
Αὐτὰρ ὑπὲρ σικελῆς χθονὸς ἕλκεται οἶδμα κορύσσων
Πόντος ἔσω λιβύης, νοτίην περὶ σύρτιν ἑλίσσων,
Τὴν ἑτέρην, ἥν πέρ τε καὶ εὐρυτέρην ἐνέπουσιν.
Αλλη δ', ἥτις ἀφαυρὸν ἔχει πόρον ἔνδον ἐοῦσα,
Τηλόθεν ἐρχομένην δέχεται πλημμυρίδα πόντου.
Ως οἱ μὲν βοόωσιν ἑλισσόμενοι δύο κόλποι.
Εκ δ' ὀρέων σικελῶν κρήτης ἀναπέπταται οἶδμα
Μακρὸν ἐπ' ἀντολίην, σαλμωνίδος ἄχρι καρήνου,
Ην κρήτης ἐνέπουσιν ἐῷον ἔμμεναι ἄκρην.
Δοιαὶ δ' ἑξείης προτέρω φρίσσουσι θάλασσαι,
Ισμαρικοῦ πνοιῇσιν ἐλαυνόμεναι βορέαο,

Ορθὸν

Duas aũt continentes proructat: intrãti quidem
Dexteram ad manum cernitur Illyris terra,
Dalmatia item desuper, martiorum solum homi
num: (mus,
Læuæ uerò Ausoniorum aduolat immẽsus Isth-
Longè productus, tribus circumfluus maribus,
Thusco, Siculo, atq; Adrio aduentante:
Vnumquodq; autem in uentum dirigit tractum,
Tyrrhenum in Zephyrum, Siculum Notum,
Adrium Eurum.
Porrò super Sicula terra uoluitur fretũ cõcitans
Pontus intra Libyam, austrinam Syrtin circum-
uoluens
Alteram, quam quidem & latiorem dicunt.
Alia uerò, quæ modicum habet uadum intus ex-
istens,
Eminus uenientem suscipit inundationẽ ponti.
Mirum quantum reboent rotati hi duo sinus.
È montibus aũt Siculis Cretæ prouolat fretum
Longè ad orientem, Salmonium adusq; caput,
Quod Cretæ ferũt orientale esse promontoriũ.
At deinceps duo ulterius intumescunt maria,
Ismarici flabris pulsata Boreæ

Ὀρθὸν φυσιόωντος. ἐπεὶ κατεναντία κείνης,
Ναῦται δὲ πρώτην φαρίην ἅλα κικλήσκουσιν,
Ὕπατον ἐς πρηῶνα ὑποκλινομένην κασίοιο.
Σιδονίην δ' ἑτέρην. ὅθι τείνεται ἐς μυχὰ γαίης
Ἰσσοῦ ἄχρι πόλιος κιλίκων χώραν παραμείβων
Ἰσσικὸς ἑλκόμενος βορέην ἐπὶ κόλπος ἀπείρων.
Οὐ μὲν πολλὸν ἄνευθεν ἰσάδρομος. ἄγχι δὲ ἤδη
Ὑπαληγγι δυσαφόρῃ κιλίκων ἀποπαύεται αἴης.
Τῆμος δ' ἤδη ζέφυρον στρεπτὴν ἀπορθύνεται ἅλμην.
Ὡς δὲ δράκων βλοσυρωπὸς ἑλίσσεται ἀγκύλος ἕρπων
Νωθής, τοῦ δ' ὑπὸ πᾶσα βαρύνεται οὔρεος ἄκρη
Ἐρχομένου, τῶς κεῖνος ἑλίσσεται εἰν ἁλὶ κόλπος
Νήχυτος, ἔνθα καὶ ἔνθα βαρυνόμενος προχοῇσι.
Τοῦ μὲν ἤδη προβολῇ παμφύλιοι ἀμφινέμονται,
Ὅσσον ἤδη προβέβηκε χελιδονίων μυχὰ νήσων.
Σῆμα δ' ἔχει ζεφύρου παταρηΐδα τηλόθεν ἄκρην.
Φράζεο δ' ἐκείνου τετραμμένος αὖθις ἐπ' ἄρκτους
Αἰγαίου πόντοιο πλατὺν ῥόον. ἔνθα τε κῦμα
Ῥησσόμενον νήσοισι περιβρέμεται σποράδεσσιν.

οὐ

Rectà ſpirãtis: quandoquidem è regione iacent.
Nautæ autem primum Pharium mare appellant.
Vltimum ad iugum propanſum Caſij:
Sidonium uerò alterum (ubi porrigitur in ſeceſſum terræ
Iſſum adusq; urbẽ, Cilicum regionẽ præteriens,
Iſsicus tractus Boream uerſus ſinus immenſus)
Non quidem multũ ſeparatim æquigradum eſt: propè nanq; iam
Acie obſcura Cilicum ceſſat regione.
Tum uerò ad Zephyrũ reflexũ effundit ſalum.
Vt autem draco horrẽdus uiſu uolutatur immenſus repens (mitas
Lentus, ſub quo quidẽ tota fatigatur montis ſum
Veniente: ſic ille uolutatur in mari ſinus
Diffuſus, hinc inde grauatus profluuijs.
Cuius quidem in procurſu Pamphylij accolunt,
Quantum procedit Chelidoniarũ ad ſeceſſum inſularum. (nus promontorium.
Terminum autem habet Zephyri Pataricũ emi-
Contẽplare uerò illic cõuerſus rurſus ad arctos
Aegæi ponti uaſtum fluxum: ubi etiam unda
Sciſſa inſulis circunſonat Sporadibus:

Οὐ γάρ τις κείνῳ ἐναλίγκια κύματ᾽ ὀφέλλει,
Ὑψόθι μορμύρων ἕτερος πόρος ἀμφιτρίτης.
Οὖρον δ᾽ ἐς τραφερὴν τεκμαίρεται ἐσχατόωσαν,
Ἴμβρον ἔχων ἑτέρωθεν. ὅθεν στεινὸς ἔρχεται αὐλὼν
Συρόμενος Βορέην δὲ προποντίδος ἔνδοθι πάσης.
Τῆς δ᾽ ὑπὲρ ἄσσεται φῦλα τιταίνεται ἀσίδος αἴης
Πρὸς νότον. ἠπείρου δ᾽ ὕπι πλατὺς ἔρχεται ἰσθμός.
Τῇ δ᾽ ἔπι θρηϊκίου στόμα Βοσπόρου. ὃν πάρος ἰνὼ
Ἥρης ἐννεσίῃσιν ἐνήξατο πόρτις ἐοῦσα.
Στεινότατος δὴ κεῖνος ἁπάντων ἔπλετο πορθμὸς
Τῶν ἄλλων, οἵ τ᾽ εἰσὶ πολυκλύστοιο θαλάσσης.
Κυανέας ὅθι μῦθος ἀναιδέας εἰν ἁλὶ πέτρας
Πλαζομένας καναχηδὸν ἐπ᾽ ἀλλήλῃσι φορέεσθαι.
Ἐκ δὲ τοῦ οἰγόμενος παραπέπταται ἐγγύθι πόντος,
Πολλὸς ἐών, καὶ πολλὸν ἐπ᾽ ἀντολίης μυχὸν ἕρπων.
Τοῦ δ᾽ ἤτοι λοξαὶ μὲν ἐπιπροχέουσι κέλευθοι.
Αἰεὶ πρὸς Βορέην τε καὶ ἀντολίην ὁρόωσαι.
Μέσσαι δ᾽ ἔνθα καὶ ἔνθα δύο ἀνέχουσι κολῶναι.

Ἡ μὲν,

Neq; enim aliquod huic similes fluctus concitat
Profundè murmurans aliud uadum maris.
Limitem autem in Tenedum signat extremam,
Imbrum habens ex altero latere: unde stricta exit fistula
Tracta Boream uersus Propontidē intra totam.
Hanc autem supra innumeræ gentes panduntur Asiaticæ terræ
Ad Austrum: continentis enim præpatens obuiat Isthmus.
Hanc item post Thracij ostium Bospori: quem olim Ino
Iunonis imperijs natauit iuuenca existens.
Angustissimum sanè illud omnium est fretum
Aliorum, quæ sunt procellosi maris:
Cyaneas ubi fama est impudentes in mari petras
Vagantes crepitanter ad se mutuò ferri.
Ex hoc autem emissus fluitat iuxtà pontus
Multus existēs, ac multum ad orientis secessum serpens.
Huius item obliqui quidem procurrunt meatus,
Continuò ad boream & orientem spectantes.
Media uerò utrinq; duo surgunt promontoria,

Ἡ μὲν ὑποβρυχίη, τήν τε καλέουσι κάραμβιν.
Ἡ δὲ Βορειοτέρη, γαίης ὕπερ εὐρωπείης,
Τήν ῥα περικτιόνες κριοῦ καλέουσι μέτωπον.
Αἵτ' ἄμφω ξυνίασιν ἐναντίαι, οὐ μὲν ἐοῦσαι
Ἐγγύθεν, ἀλλ' ὅσον ὁλκὰς ἰθὺ τρίτον ἦμαρ ἀνύται.
Ἐκ τοῦ δ' ἂν καὶ πόντον ἴδοις διθάλασσον ἐόντα,
Τόρνῳ ἐειδόμενον περιηγέος ἄμματι τόξου.
Ἀλλ' εἴη νευρᾶς σημήϊα δεξιὰ πόντου,
Ἰθὺ διαγράφονται. μέσῃ δ' οἴη κάραμβις
Γραμμῆς ἐκτὸς ἔουσα. καὶ ἐς Βορέην ὁρόωσα.
Σῆμα δ' ἔχει κεράων σκαιὸς πόρος, ὅς τ' ἐπὶ δισσὸν
Εἰλεῖται στροφάλιγγα, βιοῦ κεράεσσιν ἐοικώς.
Τοῦ καὶ πρὸς Βορέην μαιώτιδος ὕδατα λίμνης
Ἐγκέχυται. τὴν μέν τε περὶ σκύθαι ἀμφινέμονται,
Ἀνδρῶν ἀπειρέσιοι. καλέουσι δὲ μητέρα πόντου.
Ἐκ τῆς γὰρ πόντοιο μυχὸν ἕλκεται ὕδωρ
Ὀρθὸν κιμμερίου διὰ βοσπόρου. ᾧ παρὰ πολλοὶ
Κιμμέριοι ναίουσιν ὑπὸ ψυχρῷ ποδὶ ταύρου.
Τοίη μὲν μορφὴ κυαναυγέος ἀμφιτρίτης.

Νῦν

Hoc quidem ſuperauſtrinum, quodq; uocant Carambin,
Illud uerò ſeptentrionalius terra ſuper Europea,
Quod quidem uicini arietis perhibent frontem:
Quæ etiam ambo coëunt oppoſita, non quidem exiſtentia
Vicinè, ſed quantũ nauis ad tertiũ diem conficit.
Ex hoc uerò & pontum contemplabere bimarem exiſtentem,
Torto ſimilem circunducti funi arcus.
Porrò ſunto nerui ſignificatiuæ dexteræ ponti
Rectè deliniatæ: atqui media eſt Carambis,
Extra lineam exiſtens, & in boream ſpectans.
Figuram autem habet cornuum ſiniſtrũ uadum, quod ad duplicem
Flectitur curuaturã, arcus cornibus aſsimilatũ.
Ab hoc item ad boream Mæotidis undæ paludis
Immiſſæ ſunt: quã quidẽ circũ Scythæ accolũt,
Viri innumeri: uocant autem matrem ponti:
Ex hac quandoquidẽ ponti ingens labitur unda.
Rectè Cimmeriũ per Boſporon: quẽ prope multi
Cimmerij degunt ſubter gelido pede Tauri.
Talis quidem forma eſt cærulei maris.

Νῦν δέ τοι ἠπείρου μυθήσομαι εἶδος ἁπάσης,
Ὄφρα καὶ οὐκ ἐσιδών περ ἔχοις εὔφραστον ὀπωπήν.
Ἐκ τοῦ δ' ἂν γεραρός τε καὶ αἰδοιέστερος εἴης,
Ἀνδρὶ παρ' ἀγνώσσοντι πιφασκόμενος τὰ ἕκαστα.
Ἤτοι μὲν λιβύη τετανυσμένη ἐς νότον ἕρπει,
Ἐς νότον, ἀντολίην τε, τραπεζίῳ εἶδος ὁμοίη,
Ἀρξαμένη πρώτιστα γαδειρόθεν, ἧχί περ ἄκρη
Εἰς μυχὸν ὀξυνθεῖσα τιταίνεται ὠκεανοῖο.
Οὖρον δ' ἀῤῥαβίης τεκμαίρεται ἄχρι θαλάσσης
Εὐρύπορον. τόθι γαῖα κελαινῶν αἰθιοπήων,
Τῶν ἑτέρων. τῇ ἄγχι τιταίνεται οὔδας ἐρεμβῶν.
Παρδαλέῃ δέ μιν ἄνδρες ἐπικλείουσιν ὁμοίην.
Ἡ γὰρ διψηρή τε καὶ αὐχμήεσσα τέτυκται,
Τῇ καὶ τῇ κυανέῃσι κατέστικτος φολίδεσσιν.
Ἀλλ' ἤτοι πυμάτην μὲν ἰθὺν γλωχῖνα νέμονται
Ἄγχου στηλάων μαυρούσιοι ἔθνεα γαίης.
Τοῖσιν ἔπι νομάδων περιπέπταται ἄσπετα φῦλα.
Ἔνθα μασαισύλιοί τε καὶ ἀγρονόμοι μασυλῆες
Βόσκονται σὺν παισὶν ἀν' ἤπειρόν τε καὶ ὕλην,
Μαιόμενοι βιότοιο κακὴν καὶ ἀεικέα θήρην·

Οὐ

Nunc autem tibi continentis referam faciem universæ,
Quò, etsi non intuitus, habeas doctè narrandi imaginem:
Ex hoc enim honorabilis reuerentiorq; esse poteris,
Homine coram imperito edisserens singula.
Porrò Libya extenta ad austrum serpit,
Ad austrũ orientemq;, trapezio forma similis:
Orsa primùm à Gadibus: ubi quidem extrema
In secessum cuneata porrigitur Oceani.
Limitem uerò Arabicum signat usq; ad mare
Patentiorem: ubi terra nigrorum Aethiopum
Alterorum: quos iuxta propãditur solum Eremborum.
Pelli pardinæ autem ipsam homines perhibent similem.
Quandoquidem aridaq; & sicca existit,
Hincinde nigris dispuncta squamis.
Sed enim extremum quidem sub angulũ degunt
Prope columnas Mauritanæ gentes terræ.
Quas iuxta Nomadũ adiacẽt plurimæ familiæ:
Vbi Masæsyliiq;, & sub dio degẽtes Masylenses
Pascuntur cum liberis per terram & syluam,
Quæritantes alimenti durã & sæuam prædam:

Non

Οὐ γὰρ γειομόροιο τομὴν ἐδάησαν ἀρότρου,
Κείνοις δ' οὔποτε τερπνὸς ἀκούεται ὁλκὸς ἀμάξης,
Οὐδὲ βοῶν μυκηθμὸς ἐς αὔλιον ἐρχομενάων.
Ἀλλ' αὔτως ἅτε θῆρες ἀνὰ δρύας βουκολέονται,
Νήιδες ἀσταχύων καὶ ἀπευθέες ἀμήτοιο.
Τοῖς δ' ἔπι καρχηδὼν πολυήρατον ἀμπέχει ὅρμον,
Καρχηδὼν, λιβύων μὲν, ἀτὰρ πρότερον φοινίκων.
Καρχηδὼν, ἣν μῦθος ὑπαὶ βοῒ μετρηθῆναι.
Ἑξείης δ' ἤδη σύρτις ἀγαλάρροον ὁλκὸν ἑλίσσει
Βαιοτέρη. μετὰ τὴν δὲ πρὸς αὐγὰς ἔρχεται ἄλλη
Λασετος, εὐρυτέρῃσι βαρυνομένη προχοῇσι.
Ἔνθα κορυσσομένης τυρσηνίδος ἀμφιτρίτης
Ἄλλοτε μὲν πλημμυρὶς ἐγείρεται, ἄλλοτε δ' αὖτε
Ἄμφω τις ξηρῇσιν ἐπιτροχάει ψαμάθοισι.
Τάων δ' ἀμφοτέρων μεσάτη πόλις ἐστήρικται.
Ἥν ῥά τε κικλήσκουσι νέην πόλιν. ἣ δ' ὑπὲρ αἶαν
Λωτοφάγοι ναίουσι φιλόξεινοι γεγαῶτες.
Ἔνθα ποτ' αἰολόμητις ἀλώμενος ἦλθεν ὀδυσσεύς.
Κεῖνον δ' αὖ περὶ χῶρον ἐρημωθέντα μέλαθρα
Ἀνδρῶν

Non enim solifidi sulcationem nouerunt aratri:
Illis itē nec unq̄ iucūda auditur rotatio plaustri,
Neq; boum mugitus ad stabulum redeuntium:
Sed paßim more ferarū per syluam stabulantur,
Inscij spicarum, & ignari meßis.
Hos itē iuxta Carthago exoptatū includit portū,
Carthago, Aphrorū quidem, uerùm prius Phœnicum:
Carthago, quam fama est sub tergore bouino fuisse metatam.
Deinceps autem non longè Syrtis citifluum uorticem circumuoluit
Minor. Post hanc ad orientem se offert alia
Immensa, amplioribus prægnans profluuijs:
Vbi intumescentis Thusci maris
Interdum quidem inundatio attollitur, interdum uerò rursus
Vtrinq; aliquis siccis currit super harenis.
Harum autem ambarū media ciuitas fundata est,
Quam quidē appellant nouā ciuitatē: Vbi super terram
Lotophagi habitant hospitales existentes:
Quò olim uersutus errans uenit Vlysses.
Illum autem circa locum deserta tuguria

Hominum

Ἀνδρῶν ἀθρήσειας ἀποφθιμένων νασαμώνων.
Οὓς διὸς οὐκ ἀλέγοντας ἀπώλεσεν αὐσονὶς αἰχμή.
Ἀσβύσται δ' ἐπὶ τοῖσι μεσήπειροι τελέθουσι.
Καὶ τέμενος λιβυκοῖο θεοῦ ψαμάθῳ ὑπὸ πολλῇ.
Κυρήνη τ' εὔιππος ἀμυκλαίων γένος ἀνδρῶν.
Ἄγχι δὲ μαρμαρίδαι πεδὸν ἐνδυκότες αἰγύπτοιο.
Γαιτοῦλοί τ' ἐφύπερθε, καὶ ἀγχίγειοι νίγρητες.
Ἑξείης δ' ἐπὶ τοῖς φαυρούσιοι. ὧν ὕπερ αἶαν
Ναίουσιν γαράμαντες ἀπείριτοι. ἐν δὲ μυχοῖσι
Βόσκοντ' ἠπείροιο πανύστατοι αἰθιοπῆες,
Αὐτοῦ ἐπ' ὠκεανῷ πυμάτης παρὰ τέμπεα κέρνης.
Τῆς πάρος αἰθαλέων βλεμύων ἀνέχουσι κολῶναι.
Ἔνθεν πιοτάτοιο κατέρχεται ὕδατα νείλου.
Ὅς δή τοι λιβύηθεν ἐπ' ἀντολίην πολὺς ἕρπων,
Σίρις ὑπ' αἰθιόπων κικλήσκεται. οἱ δὲ συήνης
Εὐναέται στρεφθέντα μετ' οὔνομα νεῖλον ἔθεντο.
Κεῖθεν δ' ἐς βορέην, τετανυσμένος ἄλλυδις ἄλλη,
Ἑπτὰ διὰ στομάτων εἱλιγμένος εἰς ἅλα πίπτει,
Ὕδασι πιαίνων λιπαρὸν πέδον αἰγύπτοιο.
Οὐ γάρ τις ποταμῶν ἐναλίγκιος ἔπλετο νείλῳ,

Οὔτ'

Hominum uidisses abolitorum Nasamonum,
Quos Iouis resistendi imbelles deleuit Ausoniæ uirtus.
Asbystæ autem iuxta hos mediterranei existũt:
Atq; delubrum Libyci dei harena sub multa:
Cyreneq; equifera, Amyclæorũ genus hominũ.
Iuxta autem Marmaridæ nutãtes ad Aegyptum.
Gætuli item desuper, & uicini Nigretes.
Pòst uerò iuxta hos Phaurusij: quorũ super terram
Degunt Garamantes innumeri. At in secessibus
Viuunt terræ omnium extremi Aethiopes,
Ipsum ad oceanũ, ultimæ prope nemora Cernæ.
Quam ante perustorum Blemyorum surgunt montana:
Vnde fœcundissimi descendunt aquæ Nili:
Qui quidem è Libya ad orientẽ multus serpens,
Siris ab Aethiopibus nuncupatur: at Syenes
Indigenæ uersum mutarunt nomine Nilum.
Hinc uerò in Boreã extentus aliàs aliorsum,
Septem per fauces distractus in æquora rumpit,
Aquis fœcundans pingue solum Aegypti:
Non etenim quisquam fluuiorum par fuit Nilo

Vel

Οὔτ' ἰλὺν βαλέειν, οὔτε χθονὸς ὄλβον ἀέξειν.
Ος ῥά τε καὶ λιβύην ἀποτέμνεται ἀσίδος αἴης,
Ες λίβα μὲν λιβύην, ἐς δ' αὐγὰς ἀσίδα γαῖαν.
Τῷ παραναιετάουσιν ἀριπρεπέων γένος ἀνδρῶν.
Οἳ πρῶτοι βιότοιο διεστήσαντο κελεύθους.
Πρῶτοι δ' ἱμερόεντος ἐπειρήσαντο ἀρότρου,
Καὶ σπόρον ἰθυτάτης ὑπὲρ αὔλακος ἁπλώσαντο.
Πρῶτοι δὲ γραμμῇσι πόλον διεμετρήσαντο,
Θυμῷ φρασσάμενοι λοξὸν δρόμον ἠελίοιο.
Τῶν δέ κεν αὐδήσαιμι καὶ αὐτοῦ πείρατα γαίης,
Καὶ μορφήν. οὐ μὲν γὰρ ὀλίζονος ἔμμορε τιμῆς.
Οὐδὲ μὲν οὐδ' ὀλίγου μέγεθος πέλει, ἀλλά τις ἄλλων
Εὔβοτος, εὐλείμων τε, καὶ ἀγλαὰ πάντα φέρουσα.
Σχῆμα δὲ οἱ τριοσῆσιν ἶσον πλευρῇσι βέβηκεν,
Εὐρὺ μὲν ἀμφ' ἀκτὰς βορεήτιδας, ὀξὺ δ' ἐπ' ἠῶ,
Ελκόμενον καὶ μέχρι βαθυκρήμνοιο συήνης,
Οὔρεσιν ἀμφοτέροισιν ὑποσκεπέεσσιν ὀρυμνόν.
Τῶν μέσα καλλιρόοιο κατέρχεται ὕδατα νείλου.

Καὶ

Vel limum proijciendo, uel soli ubertatem augmentando.
Qui certè & Libyam dirimit Asiatica ab ora
In Lybem quidem Libyam, at in ortū Asiaticam terram.
Hunc accolunt præclarorum genus hominum:
Qui primi uitæ disposuerunt uias,
Primi item desiderati periculum fecerūt aratri,
Atq; sementem rectißimo super sulco sparserūt:
Primi inquam lineis cœlum dimensi sunt,
Animo contemplati obliquum cursum solis.
Horum itaq; canere lubet & ipsius oras terræ,
Et formam: siquidem non minimum nacta est honorem:
Neq; etiam uel modica magnitudine existit: uerùm quædam præ alijs
Bonipastina, graminosáq;, & læta omnia ferens.
Porrò schema tria ad latera tendit,
Latum quidem circa littora septentrionalia, arctum uerò ad auroram,
Tractum etiam usq; ad montosam Syenen,
Montibus duobus circummuniticijs septum:
Quos inter pulchriflui descendūt flumina Nili.

Καὶ τὴν μὲν πολλοί τε καὶ ὄλβιοι ἄνδρες ἔχουσιν.
Ἢ μὲν ὅσσοι θήβην ἐρικυδέα ναιετάουσι,
Θήβην ὠγυγίην ἑκατόμπυλον, ἔνθα γεγωνὼς
Μέμνων ἀντέλλουσαν ἑὴν ἀσπάζεται ἠῶ.
Ὅσσοι θ' ἑπτάπολιν μεσάτην ἤπειρον ἔχουσιν.
Ἠδ' ὅσσοι νοτέουσιν ἐπ' ἠιόνεσσι θαλάσσης
Παραλίην ναίουσιν ἔσω στρεβωνίδος ἅλμης.
Τῆς πρὸς δὲ ζεφύροιο μακηδόνιον πτολίεθρον.
Ἔνθα σινωπίταο διὸς μεγάλοιο μέλαθρον,
Χρυσῷ τιμήεντι κεκασμένον. οὐκ ἂν ἐκείνου
Νηὸν ἐν ἀνθρώποισι θεώτερον ἄλλον ἴδοιο.
Οὐδὲ μὲν ἀφνειὴν ἑτέρην πόλιν, ἧχί περ ἄκραι
Φαίνονται σκοπιαὶ παλληνίδος εὐδβεέιης.
Τὴν δὲ μετ' αὐτολίην δὲ παρὰ κασιώπιδα πέτραν
Πηλῆς πτολίεθρον ἐπώνυμον ἄνδρες ἔχουσι,
Ἔξοχα ναυτιλίης δεδαημένοι. οὐ μὲν ἐκεῖνοι
Ἄνδρες ἐν λιβύεσσιν ἀρίθμιοι. ἢ γὰρ ἐς αὐγὰς
Ἑπτὰ πόρου νείλοιο νενασμένον ἔλλαχον ἄσαν.
Ἄλλοι δὲ πλεῖστοι τὴν δὲ χθόνα ναιετάουσιν.
Οἱ μὲν ἐπ' ὠκεανῷ, οἱ δ' ἠπείρους ἀνὰ μέσσας.

Etiã hanc quidẽ multi ac opulẽti homines tenẽt,
Tum qui Theben percelebrem habitant,
Theben uetustã, centumportanã : ubi creperus
Memnon exorientem suam salutat Auroram:
Quiq; septemoppidanam internam cõtinentem occupant:
Atq; qui austrina ad littora maris
Maritimam colunt usq; ad Serbonium lacum.
Porrò hui⁹ ad Zephyrũ Macedoniũ oppidũ est:
Vbi Sinopitæ Iouis magni templum
Auro precioso ornatum: haud facile illo
Templum inter homines diuinius aliud cernere poteris: (summæ
Neq; certè æquè opulentã aliam urbem: ubi nam
Apparent speculæ pallenidis Idotheiæ.
Hĩc uerò post Orientẽ uersus ad Casioticã rupẽ
Pelei oppidum cognomine homines tenent,
Egregiè nauigationis periti: nec sanè illi (tem
Homines inter Aphros cẽsendi, siquidẽ ad orien
A' septemuado Nilo sitam sortiti sunt urbem.
Alij item plurimi hanc terram frequentant,
Hi quidem ad Oceanum, illi uerò continentes per medias:

Οἵδ' ἀμφ' εὐρείης τριτωνίδος ὕδατα λίμνης.
Ητε μέσῃ λιβύης ἀμφέλκεται εὐρέα κόλπον.
Τοίη μὲν λιβύης μορφὴ καὶ σχῆμα τέτυκται.
Εἰ δὲ καὶ εὐρώπης ἐθέλεις τύπον, ὅτι σε κεύθω.
Ωὐτὸς μὲν λιβύης ῥυσμὸς πέλει, ἀλλὰ μετ' ἄρκτους
Εστράπται, καὶ τοῖος ἐπ' ἀντολίην πάλιν ἕρπει,
Οἷος καὶ λιβύης νοτίης ἐπὶ τέρμα βέβηκεν.
Αμφω δ' ἶσον ἔχουσιν ἐπ' ἀσίδα νείατον ἴχνος.
Η μὲν πρὸς βορέαν, ἡ δ' ἐς νότον. εἰ δέ κε θείης
Ταύτας ἀμφοτέρας γαῖαν μίαν, ἣ κεν ἐπὶ πρὸ
Σχῆμα πέλοι κώνου πλευρῆς ἴσον ἀμφοτέρῃσιν,
Οξὺ μὲν ἑσπέριον, πλατὺ δ' ἀντολίην ὑπὸ μέσσην.
Τοὔνεκά μοι τοιοῦτον ἰδὼν πόρον ἀμφοτεράων
Ηπείρων, ῥέα τέρμα κιχήσεαι εὐρωπείης.
Τῆς ἤτοι πυμάτην μὲν ὑπὸ γλωχῖνα νέμονται
Αγχοῦ στηλάων μεγαθύμων ἔθνος ἰβήρων,
Μῆκος ἐπ' ἠπείροιο τετραμμένον, ἧχι βορείου
Ωκεανοῦ ψυχρὸς κέχυται ῥόος, ἔνθα Βρεττανοί,

Λευκά τε

At alij circũ uastæ Tritonidis liquores paludis:
Quæ quidem media Libyæ circumuoluit amplum sinum.
Talis certè Libyæ forma & figura est.
Porrò si etiã Europæ optas effigiẽ, nihil te celo.
Eadẽ sanè quæ Libyæ figura est, uerùm ad arctos
Versa est, & talis ad orientem rursus serpit,
Qualis etiam Libyæ austrinæ ad metam tendit.
Ambæ autem æquale habent ad Asiam ultimum uestigium, (si feceris
Hæc quidem ad boreã, illa uerò ad notũ. Quod
Has ambas terram unam, certè ad totum
Figura esset coni, lateribus æqualis duobus:
Acuta quidem sub occidentem, lata uerò orientem sub mediam.
Idcirco mihi talem conspicatus meatũ ambarum
Continẽtum, facile terminũ uenabere Europæ.
Cuius uidelicet extremũ quidem sub angulum degunt
Prope columnas magnanimorum gens Iberûm,
Secundum longitudinem ad continentem uersa, ubi septentrionalis
Oceani frigidus fusus est fluxus: ubi Bretani,

Λευκά τε φῦλα νέμονται ἀρειμανέων Γερμανῶν,
Ἑρκυνίου δρυμοῖο παραθρώσκοντες ὀρόγκους.
Ἤπειρον κείνην ἱκέλην ἐνέπουσι Βοείῃ.
Τοῖς δ' ἐπὶ πυρηναῖον ὄρος, καὶ δώματα Κελτῶν
Ἀγχόθι πηγάων καλλιρρόου Ἠριδανοῖο.
Οὗ ποτ' ἐπὶ προχοῇσιν ἐρημαίαι ἀνὰ νύκτα
Ἡλιάδες κώκυσαν ὀδυρόμεναι Φαέθοντα.
Κεῖθι δὲ Κελτῶν παῖδες ὑφήμενοι αἰγείροισι
Δάκρυ' ἀμέλγονται χρυσαυγέος ἠλέκτροιο.
Τὸν δὲ μεθ' ἑξείης τυρσηνίδος ἤθεα γαίης.
Τῆς δὲ πρὸς ἀντολίην ἀναφαίνεται Ἄλπιος ἀρχή.
Τῆς δ' ἂμ μεσατίης κατασύρεται ὕδατα Ῥήνου,
Ὑστάτιον ποτὶ χεῦμα Βορειάδος Ἀμφιτρίτης.
Ῥήνῳ δ' ἑξείης ἐπιτέλλεται ἱερὸς Ἴστρος,
Ἴστρος ἐς ἀντολίην τετραμμένος, ἄχρι θαλάσσης
Εὐξείνου. τόθι πᾶσαν ἐρεύγεται ὕδατος ἄχνην,
Πενταπόροις προχοῇσιν ἑλισσόμενος περὶ πεύκην.
Τοῦ μὲν πρὸς Βορέην τετανυσμένα φῦλα νέμονται
Πολλὰ μάλ' ἑξείης Μαιώτιδος ἐς στόμα λίμνης.

Γερμανοί,

Candidæq; gentes habitant martiorum Germanorum,
Hercyniæ syluæ frequentantes saltus.
Terram hanc similem ferunt corio bubulo.
Hos autem iuxta Pyrenæus mons, & domicilia Celtarum,
Prope fontes pulchriflui Eridani.
Cuius olim iuxta fluenta tacitam per noctem
Heliades fleuerunt lugentes Phaëtontem:
Illic item Celtarum filij succubantes populis
Stillas mulgent auricoloris electri.
At sequenter post hunc Hetruscæ sedes terræ.
Atq; huius ad orientem conspicitur Alpis principium:
Cuius per medium descendunt flumina Rheni,
Extremum ad profluuium borealis Amphitrites.
Rheno autem deinceps cooritur immensus Ister.
Ister in orientem conuersus, usq; ad mare
Euxinum: ubi omnem euomit undæ spumam,
Quinqueuijs profluuijs distractus circa Peucam.
Cuius quidē in Boreā extentæ gentes habitant
Permultæ ex ordine, Mæotidis in ostiū paludis:

Γερμανοί, σαμάται τε, γέται θ' ἅμα, Βαστέρ-
ναι τε.
Δακῶν δ' ἄσπετος αἶα, καὶ ἀλκήεντες ἀλανοί.
Ταῦροί θ', οἳ ναίουσιν ἀχιλλῆος δρόμον αἰπὺν,
Στεινὸν ὁμοῦ δολιχόν τε, καὶ αὐτὸ ἐς στόμα λίμ-
νης. (λανῶν,
Τῶν θ' ὑπορεκτέταται πολυίππων φῦλον ἀ-
Ἔνθα μελάγχλαινοί τε καὶ ἀνδρῶν ἱππημολγοί,
Νευροί θ' ἱππόποδές τε γελωνοί τ' ἠδ' ἀγα-
θυρσοι.
Ἧχι Βορυσθένεος ποταμοῦ τετανυσμένον ὕδωρ
Μίσγεται εὐξείνου, κείου προπάροιθε μετώπου,
Ὀρθὸν ὑπὲρ γραμμαῖς κατεναντία κυανεάων.
Κεῖθι καὶ ἀλδήσκοιο καὶ ὕδατα παντικάπαο
Ῥιπαίοις ἐν ὄρεσσι διάνδιχα μορμύρουσι.
Τῶν δὲ παρὰ προχοῇσι πεπηγότος ἐγγύθι
πόντου
Ηδυφανὴς ἤλεκτρος ἀέξεται, οἷά τις αὐγὴ
Μήνης ἀρχομένης. ἀδάμαντά τε παμφανόωντα
Ἐγγύθεν ἀθρήσειας ὑπὸ ψυχροῖς ἀγαθύρσοις.
Ἴστρου μὲν τοσσοίδε βορειότεροι γεγάασι.
Πρὸς ἢ νότου, γέῤῥαι τε καὶ νωρίκι ἄστε δρυμνὰ,
Παννόνιοι, μυσοί τε βορειότεροι θρηΐκων,
Αὐτοὶ

Germani, Samatæq́; Getæq́; simul, Bastarnæq́;:
Et Dacorum ingens tellus, & fortis Alanus:
Tauriq́; qui colunt Achillis cursum immensum,
Angustum simul longumq́;, atq; ipsius in ostium paludis. (Alanorum:
Supra quos etiam extenta est equis diuitum gens
Vbi Melanchlæniq́;, & uiri equimulgi, (si:
Neuriq́;, Hippopodesq́;, Geloniq́;, atq; Agathyr
Vbi Borysthenis fluuij extenta aqua
Miscetur Euxino, arietis ante frontem,
Directè per lineas ex opposito Cyanearum.
Illic quoq; Aldesci & aquæ Panticapæ
Riphæis in montibus diuisim murmurant.
Horum item iuxta profluuia, Congelatum prope mare, (splendor
Dulcilucum electrum nascitur, uelut quidam
Lunæ recentis: Adamantemq́; pellucidum
Non longè inde cernere poteris sub frigidis Agathyrsis.
Istro sanè tot septentrionaliores existunt.
Ad Austrum autem, Gerrhæq́;, & Noricæ urbes munitæ:
Pannonij, Mysiq́;, septẽtrionaliores Thracibus:

Αὐτοί τε Θρηΐκων ἀπείρονα γαῖαν ἔχοντες,
Οἱ μὲν ἐπὶ πλευρῇσι Προποντίδος ἀμφιτρίτης,
Οἱ δ' ὑπὲρ ἑλλήσποντον ἀγάρροον, οἱ δ' ὑπὲρ αὐτῆς
Αἰγαίης βαθὺ κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης.
Ενθα μελισσοβότοιο κατὰ σκοπιὰς Παλλήνης
Φύεται ἀστέριος, καλὸς λίθος, οἷά τε ἀστὴρ
Μαρμαίρων, λύχνις τε πυρὸς φλογὶ πάμπαν ὁμοίη.
Ιστρον μὲν ποταμὸν τόσσοι περιναιετάουσι.
Φράζεο δ' Εὐρώπης λοιπὸν πόρον, ὅς τ' ἐπὶ τρισσὴν
Εκτέταται κρηπῖδα πρὸς ἠῶ, τὴν μὲν ἰβήρων,
Τὴν δὲ πανελλήνων, τὴν δ' ἐσθλῶν αὐσονιήων.
Αλλ' ἤτοι πυμάτη μὲν ἀγαυῶν ἔστιν ἰβήρων,
Γείτων ὠκεανοῖο πρὸς ἑσπέρου. ἔνθα δέ οἱ ἄκρη
Στηλάων ἀλύβη κεῖται μία. τῆς δ' ὑπένερθεν
Ταρτησσὸς χαρίεσσα ῥυηφενέων πέδον ἀνδρῶν.
Κεμψοί θ' οἳ ναίουσιν ὑπαὶ πόδα πυρηναῖον.
Μέσση δ' ἀμφοτέρων παραπέπταται αὐσονὶς αἶα
Πουλυτελής. τὴν μέν τε μέσην ὄρος ἄνδιχα τέμνει

Ορθόν,

Ipsiq; Thraces immensam terram occupantes,
Hi quidem ad latera Propontidis maris,
Illi uerò super Hellespontum citifluum, reliqui autem super ipsius
Aegæi profundam undam multisoni maris.
Vbi apiferæ per rupes Pallenæ
Nascitur Asterius, pulcher lapis, instar stellæ
Splendēs: & Lychnis flammæ simillimus ignis.
Istrum quidem fluuium tot circunfrequentant.
Considera uerò Europæ reliquum meatum, qui ad triplicem
Extentus est soleam, hanc quidem Iberûm,
Illam uerò omnium Græcorum, reliquam autem fortium Ausoniorum.
Atqui ultima quidem illustrium est Iberûm
Vicina Oceanum ad uesperum. In ipsa autem extrema
Columnarum Alyba stat una. hac uerò subter
Tartesus amœna, diuitijs affluentium solum hominum.
Celtiq; qui degunt sub pede Pyrenæo.
sed media ambarum aduolat Ausonia tellus
Opulenta: quā quidē mediā mons in duas secat

Ὀρθὸν, ἅτ' ἐκ στάθμης ἰθυμμένον. οὐκ ἂν ἐκείνου
Ἴδρις μωμήσαιτο σοφῆς ὑποεργὸς Ἀθήνης.
Οὔρε' Ἀπέννινον κικλήσκουσ'. ἐκ δὲ Βορείης
Ἄλπιος ἀρχόμενον, σικελὴν ἐπὶ πορθμίδα λήγει.
Πολλὰ δέ οἱ φῦλ' ἀμφὶ, τά τοι ῥέα πάντ' ἀγορεύσω,
Ἀρξάμενος πλευρῆς ζεφυρήτιδος ἐκ Βορέαο.
Τυρσηνοὶ μὲν πρῶτ', ἐπὶ δὲ σφίσι φῦλα πελασγῶν,
Οἵ ποτε Κυλλήνηθεν ἐφ' ἑσπερίην ἅλα βάντες
Αὐτόθι ναιήσαντο σὺν ἀνδράσι Τυρσηνοῖσι.
Τοῖς δ' ἐπὶ μόρμορον ἔθνος ἀγαυῶν ἐστι λατίνων,
Γαῖαν ναιετάοντες ἐπήρατον. ἧς διὰ μέσσης
Θύβρις ἑλισσόμενος καθαρὸν ῥόον εἰς ἅλα βάλλει,
Θύβρις ἐϋρρείτης ποταμῶν βασιλεύτατος ἄλλων,
Θύβρις, ὃς ἱμερτὴν ἀποτέμνεται ἄνδιχα ῥώμην,
Ῥώμην τιμήεσσαν, ἐμῶν μέγαν οἶκον ἀνάκτων,
Μήτορα πασάων πολίων, ἀφνειὸν ἔδεθλον.
Τῇ δ' ἐπὶ καμπανῶν ἱερὸν πέδον. ἧχι μέλαθρον
Ἁγνῆς παρθενόπης στεχύων βεβριθὸς ἀμάλλαις,

Παρθενόπης,

Directus, uelut ex amussi æquatus. Nec illum
Solers reprehenderit sapiẽtis minister Palladis:
Quem utiq; Apenninum uocant: è septentriona
li uerò (quiescit:
Alpi incipiens Siculum ad angustum traiectum
Multæ autem illi gentes circumsunt: quos tibi fa
cile omnes recensebo,
Orsus à latere occidentali è borea.
Thusci quidem primũ: iuxta hos uerò progenies
Pelasgûm, (fecti,
Qui quondam è Cyllena ad uesperum mare pro
Illic consederunt cum uiris Hetruscis.
Hos itẽ iuxta grauis gens illustriũ est Latinorũ,
Terram colentes exoptatam: quam per mediam
Thybris tractus liquidũ fluentũ in mare mittit,
Thybris pulchrifluus, fluuiorum rex aliorum,
Thybris qui desiderabilẽ secat in duas Romam,
Romam gloriosam, meorum magnam domum re
gum,
Matrem omnium urbium, opulentam sedem.
Hanc autem iuxta Campanorum immensum so-
lum: ubi ædes
Castæ Parthenopes spicarum impleta maniplis,
Parthenopes,

Παρθενόπης, ἣν πόντος ἑοῖς ὑπεδέξατο κόλποις. (πέτρην
Πρός δὲ νότον μάλα πολλὸν ὑπὲρ σειρηνίδα
Φαίνονται προχοαὶ τοῦ κεντίνου σιλάροιο.
Αγχι δὲ λευκανοὶ καὶ Βρέντιοι ἄνδρες ἔασι.
Τοσσάτιον ναίοντες, ὅσον λευκὴν ἐπὶ πέτρην.
Κείνου δ' ἂν Βορέην ζεφύρου παραφαίνεται ἄκρη.
Τῇ δ' ὑπὸ λοκροὶ ἔασιν, ὅσοι προτέροις ἐτέεσιν
Ηλθον ἐπ' αὐσονίην σφετέρησι μιγέντες ἀνάσσαις.
Τῶν καὶ νῦν γένος ἐστὶ προχοῇσιν ἄληκος.
Τοὺς δὲ μεθ' ἑξείης μεταπόντιοι. ἐγγύθι δέ σφων
Ιμερτὸν πτολίεθρον ἐϋστεφάνοιο κρότωνος
Ναιόμενον χαρίεντος ἐπ' αἰσάρου προχοῇσιν.
Ενθά κεν αἰπὺν ἴδοιο λακινιάδος δόμον ἥρης.
Εστι δέ τοι κἀκεῖθι διὸς μέγα χωσαμένοιο
Δειλαίη σύβαρις, ναέτας στενάχουσα πεσόντας
Μηναμένους ὑπὲρ αἶσαν ἐπ' ἀλφειοῦ γεράεσι.
Καὶ μαρσῶν θοὰ φῦλα. τάφος δ' ἁλὸς ἐγγύθι κεῖται,
Ην ποτ' ἀμυκλαίων ἐπολίσατο καρτερὸς ἄρης.
Εξείης δ' ἐπὶ τοῖσι καλαβρίδος ἤθεα γαίης.
Φῦλά τε ἰαπύγων τετανυσμένα μέσφ' ὑρείοιο Παραλίης.

Parthenopes, quam pontus ſuis ſuſcepit ſinibus.
Cæterum ad auſtrum ſuper Sirenium ſaxum
Apparent profluuia Peucentini Silari.
Propè uerò Lucani & Brutij uiri ſunt,
Tantum occupantes quantum albam ad petram.
Illic uerò ad Boream Zephyri apparet promontorium:
Hoc uerò ſub Locri ſunt, qui prioribus annis
Venerunt in Auſoniam ſuis mixti matronis:
Quorũ etiam hodie genus eſt ad fluẽta Halecis.
At ſequẽter poſt hos Metapontij: ſed prope ipſos
Deſideratum oppidum bene munitæ Crotonis,
Frequentatum amœni ad Aeſari profluuia:
Vbi quidem excelſam cernere potes Laciniæ ædem Iunonis.
Eſt autem & illic Iouis multum irati
Infelix Sybaris, ciues conquerens lapſos,
Dementatos ſupra modũ ſub Alphei honoribus.
Et Marſorum ueloces gentes. Tarentũ uerò mari uicinè iacet,
Quam olim Lacedæmoniorum condidit diuturnum bellum.
At deinceps prope hos Calabriæ moramina terræ:
Gentesq; Iapygũ extentæ uſq; ad Hyriũ
Maritimam,

Παραλίης. ὑψοῦ τόθι σύρεται ἀδριὰς ἅλμη
Πόντον ἐς ἀγχίπορον ἀκυλήιον. ἔνθα νένασται,
Ἄστυ τεγεστραίων μυχάτοις ὕπι πείρασι πόντου.
Τόσσα μὲν αὐσονίην περιβόσκεται ἔθνεα γαῖαν.
Κεῖθεν δ' εἰς αὐγὰς στρεπτὴν περισύρεται ἅλμην,
Θείνας ὑποζεύξασα λιβυρνίδας, ἀμφί τ' ὀρυμνὴν
Ὑλλέων χθόνα πᾶσαν, ὅσοι παρακέκλινται ἰσθμῷ,
Βουλινέων τ' ἀκταῖς. ὕπι δ' ἄσπετον ὁλκὸν ἄγουσα
Ἰλλυρικὴν περὶ χέρσον ἑλίσσεται, ἄχρι κολώνης
Οὐρέων ἠλιβάτων, τὰ κεραύνια κικλήσκουσι.
Κεῖνον δ' αὖ περὶ κόλπον ἴδοις ἐρικυδέα τύμβον,
Τύμβον, ὃν ἁρμονίης κάδμοιό τε φῆμις ἐνίσπει.
Κεῖθι γὰρ εἰς ὀφίων σκολιὸν δέμας ἠλλάξαντο,
Ὁππότ' ἀπ' ἰσμηνοῦ λιπαρὸν μετὰ γῆρας ἵκοντο.
Ἐνθά σφιν τέρας ἄλλο θεοὶ θέσαν. ἀμφὶ γὰρ αἶαν
Κείνην ἀμφοτέρωθεν ἐρειρέδαται δύο πέτραι.
Αἵτ' ἄμφω συνίασι δονεύμεναι. εὖτέ τις αὐχὴ
Γίνεται ἐννάετησι κυλινδομένοιο κακοῖο.

Πρὸς

Maritimam, Hyrium, ubi flectitur Adrium salum
In põtũ tranatu facilẽ Aquileiũ: ubi frequẽtatur
Vrbs Tegestræorum, intimos ad fines ponti.
Tot quidẽ Ausoniã circũcolunt gentes terram.
Inde autem ad arorã flexum circũuoluit salum,
Littora subradens Liburnica, circumq; munitam
Hylleorum terram omnem, quæcunq; acclinata est Isthmo,
Bulineorumq; littoribus. post uerò immensum tractum ductans (ad iugum
Illyricam circum solitudinem uolutatur, usq; ad
Montium excelsorum, quos Ceraunios uocant.
Illum autem circa sinum cernere poteris insignem tumulum, (brat.
Tumulum, quem Harmoniæ Cadmiq; fama cele
Illic enim in serpentum tortuosum corpus mutati sunt, (grarunt.
Quando ab Ismeno maturam post senectam mi-
Ibi sanè prodigium aliud dij fecerunt: circa nanque terram
Illam utrinq; fulta sunt duo saxa, (seditio
Quæ ambo concurrunt crepitantes, cum aliqua
Accidit incolis uersatilis mali.

Πρὸς δὲ νότον μάλα πολλὸν ὑπὲρ Θρήικην ἐρί-
βωλον
Ὠρικίην θ' ὑπὲρ αἶαν ἐρείδεται Ἑλλάδος ἀρχή,
Πολλὸν ἀνερχομένη, δοιῇ ζωσθεῖσα θαλάσσῃ,
Αἰγαίῃ Σικελῇ τ'. ἄνεμον δέ οἱ ἤλαχ' ἑκάστη,
Ἑσπέριον Σικελή, τόν τε ζέφυρον καλέουσιν,
Αἰγαίη δ' εὖρον. Πέλοπος δ' ἐπὶ νῆσος ὀπη-
δεῖ,
Εἰδομένη πλατάνου μυουρίζοντι πετήλῳ.
Ἄκρῳ μὲν γὰρ ἔοικεν ἐεργόμενος στενὸς ἰσθμὸς
Πρὸς βορέην, καὶ ξυνὸν ἐφ' Ἑλλάδος ἴχνος ἐ-
ρείδων,
Φύλλῳ δ' ἤπειρος πολυδινήτῳ περίμετρος,
Κόλποις εἰναλίοις, ἐστεμμένη ἔνθα καὶ ἔνθα.
Τῆς μὲν πρὸς ζέφυρον Τριφυλλίδος ἤθεα γαίης.
Ἔνθ' ἐρατεινότατος ποταμῶν Ἀλφειὸς ὁδεύει,
Σχιζόμενος προχοῇσι μετ' ἰωνίου εὐρώταο,
Οἵτ' ἄμφω ἀσίνηθεν ἀναβλύζουσι ῥέεθρα,
Ἀλλ' ὁ μὲν Ἠλείων, ὁ δ' Ἀμυκλαίων χθόνα τέμνει.
Καδδὲ μέσην νῆσον κοίλην χθόνα ναιετάουσιν
Ἀρκάδες Ἀπιδανῆες ὑπὸ σκοπιὴν Ἐρυμάν-
θου.
Ἔνθα Μέλας, ὅθι Κρᾶθις, ἵνα ῥέει ὑγρὸς Ἰάων.

Ἠχι

Cæterum ad Austrum non parum, super Thraciam feracem,
Oriciamq; super terram instat Græciæ initium,
Multum ascendens, duplici circundatum mari,
Aegæo Siculoq;: uentum aūt sortitū est utrunq;,
Vesperum Siculum, quem Zephyrum appellāt,
Aegæū uerò Eurū. Pelopis aūt insula cōsequitur
Similis platani, muris caudam imitanti folio:
Caudici siquidē assimilatus est occlusus strictus Isthmus (gium firmans:
Ad Boream, atque commune ad Græciam uesti-
Folio uerò continens anguloso immensa,
Sinibus marinis circundata hincinde.
Cuius quidem ad Zephyrum Triphyliæ mansiones terræ:
Vbi amabilissimus fluuiorū Alpheus uiam secat,
Diuisus profluuijs à Mesenio Eurota:
Qui ambo ab Asia profundunt fluenta:
Sed hic quidem Eleorū, ille uerò Amyclæorum terram secat.
In media aūt insula conuallē regionem habitant
Arcades Apidanei sub speculam Erymanthi:
Vbi Melas, ubi Crathis, ubi fluit liquidus Iaon:

Ἧχι καὶ ὠγύγιος μηκύεται ὕδασι λάδων.
Ἀγχοῦ δ' ἀργείων ἄροσις, καὶ γαῖα λακώνων,
Ἡ μὲν ἐν αὐτολίῃ, ἡ δ' ἐν νότον ὁρόωσα.
Δοιαὶ δ' ἴσθμια νῶτα περιβρομέουσι θάλασσαι,
Ἥτ' ἐφύρης ἀντικρὺ ποτὶ ζόφον, ἥτε πρὸς αὐγὰς
Ἑλισσομένη, τήν πέρ τε σαρωνίδα κικλήσκουσι.
Νόρθε γε μὴν ἰσθμοῖο πρὸς αὐγὰς ἀττικὸν οὖδας,
Τοῦ διὰ θεσπεσίου φορέεται ῥόος ἰλισσοῖο.
Ἔνθεν καὶ Βορέης ποτ' ἀνήρπασεν ὠρείθυιαν.
Τῶν δ' ὕπερ Βοιωτῶν τε πέδων, καὶ λοκρῶν ἄρουρα
Θεσσαλίη δ' ὕπερ τοῖσι, μακηδονίης τε πόληες.
Ταῖς δ' ὕπερ φαίνονται κορυφαὶ χιονώδεος αἵμου
Θρηικίου. τῶν δ' αὖ τὰ ποτὶ ῥιπὴν ζεφύροιο
Δωδώνης ἤπειρος ἀπείριτος ἐκτετάνυσται.
Τῆς δ' ὕπερ ἐς νότον εἰσὶ μετὰ σκοπιὴν ἀρακίνθου
Ἀνδρῶν αἰτωλῶν πεδίον μέγα. τοῦ διὰ μέσσου
Σύρεται ὁλκὸν ἄγων ἀχελώϊος ἀργυροδίνης,
Τεινακείης ὕπερ πόντου ἑλισσόμενος, διὰ μέσσων
Νήσων, ἃς καλέουσιν ἐχινάδας, ᾗσιν ὁμοῦρον

Ἕσπεται

Vbi etiam ingens elongatur aquis Ladon.
Vicinè autem Argiuorum *cultura, & tellus* La*conum,* (*ſpectans.*
Hæc quidem in orientem, illa uerò in auſtrum
Duo *præterea* Iſthmia *dorſa circunſonāt maria,*
Quodq; Ephyren *contra ad occaſum, quodq; ad ortum*
Voluitur, quod quidem & Saronium *uocant.*
Porrò *ſubter* Iſthmū *ad orientē* Attica *tellus eſt:*
Quam per mirandi fertur fluxus Iliſſi:
V*nde etiam* Boreas *quondam rapuit* Orithyam.
Hunc *autem iuxta* Bœotorumq; *ſolum, &* Lo*crorum aruum.*
Theſſalia *uerò ſub hos,* Macedoniæq; *urbes.*
Has *item iuxta apparent uertices niuoſi* Aemi
Thracij. Huius *aūt è regione ad plagā* Zephyri
Dodonæ Epirus *immenſa extenta eſt.*
Verùm *hanc ſuper in auſtrum uergit poſt ſpecu*lam Aracinthi (*medium*
Hominum Aetolorū *campus magnus: quem per*
Labitur *tractum ductans* Acheloius *argentifer,*
Trinacriæ *in* Pontum *uolutus, per medias*
In*ſulas quas uocant* Echinadas: *quas uicinorum*

Εσπετ᾽ ἄλλυδις ἄλλα κεφαλλήνων πτολίεθρα.
Τῶν δ᾽ ὕπερ φωκὶς ἄρουρα πρὸς ἀντολίην τε καὶ ἠῶ
Ελκομένη βορέην δὲ ποτὶ στόμα θερμοπυλάων,
Παρνησοῦ νιφόεντος ὑπὸ πτυχί. τῆς διὰ μέσσης
Κηφισοῦ μέγα χεῦμα κατερχόμενον κελαρύζει.
Τῶν παρὰ πυθῶνος θυόεν πέδον. ἧχι δράκοντος
Δελφύνου τριπόδεσσι θεοῦ παρακέκλιται ὁλκός,
Ολκὸς ἀπειρεσίῃσιν ἐπιφρείσσων φολίδεσσιν
Νηῷ ἐν ἱμερτῷ. τόθι πολλάκις αὐτὸς ἀπόλλων,
Η ἀπὸ μιλήτου, ἢ ἐκ κλάρου ἄρτι βεβηκώς,
Ιστάμενος χρυσέης ἀναλύεται ἅμμα φαρέτρης.
Αλλ᾽ ὁ μὲν ἱλήκοι. σὺ δέ μοι διὸς ἔννεπε μοῦσα,
Νήσων πασάων ἱερὸν πόρον, αἵτ᾽ ἐνὶ πόντῳ
Ανδράσι φαίνονται τετραμμέναι ἄλλυδις ἄλλαι.
Ητοι μὲν κατὰ μέσσον ὑφ᾽ ἑσπερίων στηλάων,
Εσχατόωντα γάδειρα φαείνεται ἀνθρώποισι
Νήσου ἐπ᾽ ἀμφιρύτης, ὅθι τέρμασιν ὠκεανοῖο.
Ενθάδε φοινίκων ἀνδρῶν γένος ἐνναίουσιν,
Αζόμενοι μεγάλοιο διὸς γόνον ἡρακλῆα.

Καὶ

Sequuntur alibi alia Cephalenorum oppidula.
Hunc autem iuxta Phocis tellus ad orientemq;
& auroram
Tracta, boreã uersus per ostiũ Thermopylarũ,
Parnasi niuosi sub iugo: quam per mediam
Cephißi uastum fluentũ descendens murmurat:
Quem prope Pythonis nidorosum solum: ubi
draconis
Delphinæ tripodibus dei acclinata est spira,
Spira numerosis inhorrens squamis,
Aede indesiderabili: ubi sæpenumero ipse Apol
lo
Aut à Mileto, aut è Claro pridem profectus,
Stans aureæ exuitur balteo pharetræ.
At hic quidem boni consulat. Tu autem mihi Io-
uis refer musa (ponto
Insularum omnium immensum meatum, quæ in
Hominibus apparent, uersæ aliorsum aliæ.
Porrò in medio sub uesperis columnis
Extremæ Gades apparent hominibus
Insula è circunflua, in finibus Oceani:
Ibi Phœnicum hominum genus incolunt,
Venerantes magni Iouis filium Herculem:

Καὶ τὴν μὲν ναιετῆρον ἐπὶ προτέρων ἀνθρώπων
Κλῃζομένην κοτίνουσαν ἐφημίξαντο γάδειρα.
Νῆσοι δ' ἑξείης γυμνήσιαι. ἄγχι δ' ἔβουσος.
Σαρδώ τ' εὐρυτάτη, καὶ ἐπήρατος εἰν ἁλὶ κύρνος,
Ἣν ῥά τε κορσίδα φῶτες ἐπιχθόνιοι καλέουσιν.
Ὕλη δ' ἀμφιλαφὴς οὔτις τόσον ὅσσον ἐκείνη.
Τὴν δὲ μετ' αἰόλου εἰσὶ περίδρομοι εἰν ἁλὶ νῆσοι,
Αἰόλου ἱπποτάδαο φιλοξείνου βασιλῆος,
Αἰόλου, ὃς θνητὰ μετ' ἀνδράσιν ἔλαχε δῶρα,
Κοιρανίην ἀνέμων κλονεόντων θ' ἱσταμένων τε.
Ἑπτὰ δέ οἱ ταίγ' εἰσὶν ἐπώνυμοι, ἀνδράσι πλωταί,
Οὕνεκα μέσσον ἔχουσι περίπλοον ἀμφιέλικτον.
Τρινακείη δ' ἐπὶ τῇσιν ὑπὲρ πέδον αὐσονιήων
Ἐκτέταται πλευρῇσιν ἐπὶ τρισὶν ἑστηκυῖα.
Ἄκραι δέ οἱ πάχυνός τε πελωρίς τε λιλύβη τε.
Ἀλλ' ἤτοι λιλύβη μὲν ἐπὶ ῥιπὴν ζεφύροιο
Εἰσανέχει. πάχυνος δὲ πρὸς αὐγάς. αὐτὰρ ἐπ' ἄρκτους
Ἠνεμόεσσα πελωρίς, ὃν αὐσονίην ὁρόωσα.

Τῆς

Atq; hãc quidẽ incolæ ſub prioribus hominibus
Dictam hodie Cotinuſam, uocarunt Gades.
Inſulæ autem deinceps Gymneſiæ: propè uerò Ebuſus, (nus:
Sardiniaq́; latiſsima: & peramœna in mari Cyr-
Quam ſanè Corſicam uiri mortales appellant:
Nemoribus autem undiq; cincta nulla tantum, quantum illa. (ſulæ,
Hinc item poſt Aeoli ſunt circunfluæ in mari in
Aeoli nobilis, hoſpitalis regis,
Aeoli, qui mirãda inter homines ſortitus eſt munia,
Imperium uentorum furentiumq́; ſtantiumq́;.
Septem autem ei illæ ſunt cognomines, hominibus Plotæ: (undiq; remigabilem.
Eo quòd mediam habent circumnauigationem
Trinacria aũt iuxta has ſuper ſolũ Auſoniorum
Extenta eſt, latera ad tria fulta: (beq;:
Promontoria uerò ei Pachynusq́; Peloriſq; Lily
Sed enim Lilybe quidem ad plagam Zephyri
Inſurgit: Pachynus uerò ad orientem: cæterum ad arctos
Ventoſa Peloris, in Auſoniam ſpectans.

Τῆς πρὸς μὲν βορέην ὀλοὴ ναύτῃσι κέλευθος
Στεινή τε σκολιή τε καὶ ἄγχετος, ἠχὶ θάλασσα
Συρομένη μακρῇσι περιβρέμεται σπιλάδεσσιν.
Αἰονίῳ τμηθεῖσα πολυγλώχινι σιδήρῳ.
Πρὸς δὲ νότον λιβυκός τε πόρος καὶ σύρτιδος
ἀρχὴ (ρήσας
Τῆς ἑτέρης. ἑτέρην δ' αὖ ἴδοις περὶ τόρνωσε, πε
Ἑσπερίην. τῆς πρόσθε δύω νησῖδες ἔασι
Μήνιγξ καὶ κέρκινα, λιβυστικὸν ὅρμον ἔχουσαι.
Ἀλλ' ὁπότ' ἀδριάδος σκαιὸν πόρον ἀμφιτρίτης
Εἰσελάσῃς ἔνθι νηὸς ἰηπυγίην ἔνθι γαῖαν,
Δήεις ἰφθίμου διομήδεος αὐτίκα νῆσον.
Ἔνθ' ἥρως ἀφίκανε χαλεψαμένης ἀφροδίτης,
Ὁππότε τριλλίστων μετεκίαθεν ἔθνος ἰβήρων,
Ἧς ἀλόχου βουλῇσι κακόφρονος αἰγιαλείης.
Ἑξείης δὲ πόροιο πρὸς αὐγὰς ἠελίοιο
Ἀψύρτου νήσων ἀναφαίνεται ἄσπετος ὁλκός.
Τὰς ποτε κόλχων υἷες ἐπέδραμον, εὖτ' ἐμόγησαν
Ἴχνια μαστεύοντες ἀλήμονος αἰητίνης.
Ἑξείης δ' ἔνθι τῇσι λιβυρνίδες ἐῤῥίζωνται.
Πρὸς δὲ νότον μετὰ δρυμὰ κεραύνια νηὶ θεούσῃ

Νῆσοι

Huius quidem ad boream periculoſa nautis uia,
Anguſtaq; difficilisq; & inimica, ubi mare
Pertractum longis circunſonat ſcopulis,
Littoreo ſciſſum anguloſo ferro.
Sed ad auſtrũ Libycusq; meatus & Syrtidis initium eſt
Alterius (alterã uerò uidiſſes ultra, prætermẽſus
Occidentalem) quam ante duæ inſululæ ſunt,
Meninx & Cercina, Libyſticũ portũ habentes,
Verùm cum Adriatici ſiniſtrum uadum maris
Intraueris cum naui, Iapygiam ad terram,
Inuenies fortis Diomedis confeſtim inſulam:
Qu Heros conceſsit infenſæ Veneris,
Quãdo famoſiſsimorũ peragrauit gentẽ Iberûm,
Suæ uxoris technis maleuolæ Aegialiæ.
Sequenti item tractu ad ortum ſolis
Abſyrti inſularum relucet immenſus ductus:
Quas olim Colchorum filij inuaſerunt, quando defeſsi ſunt
Veſtigia indagantes errabundæ Aeetinæ.
Deinceps autem iuxta has Liburnicæ ſitæ ſunt.
Verùm ad auſtrum poſt ſyluas Ceraunias naui currenti

Inſulæ

Νῆσοι κεν φαίνοιντο περαιόθεν ἀμπρακιήων.
Καὶ λιπαρὴ κόρκυρα φίλον πέδον ἀλκινόοιο.
Τῇ δ' ὑπὸ νηριτίης ἰθάκης ἕδος ἐστήρικται,
Νήσων τ' ἀλλάων ὅσας τ' ἀπὸ χαλκίδος ἕρπων
Δίνης ἀργυρέης ἀχελώϊος ἀμφελίσσει.
Πολλαὶ δ' ἀμνισοῖο Βορειότεραι ὁρόωνται,
Αἴγυλά τ' ἠδὲ κύθηρα καλαύρειά τε τρηχεῖα.
Κάρπαθος αὖθ' ἑτέρωθι ποτὶ νότον. ἐγγύθι δ' αὐτῆς
Κρήτη τιμήεσσα διὸς μεγάλοιο τιθήνη,
Πολλή τε λιπαρή τε καὶ εὔβοτος, ἧς ὕπερ ἴδη,
Ἴδη καλλικόμοισιν ὑπαὶ δρυσὶ τηλεθόωσα.
Καὶ τῆς τοι μέγεθος περιώσιον, ἄντα δὲ πέζης
Αἰγυπτίης ῥόδος ἐστὶν ἰηλυσίων ἕδος ἀνδρῶν.
Τὴν δὲ μετ' αὐτολίηνδε χελιδονιαὶ γεγάασι
Τρεῖς νῆσοι μεγάλης παταρηΐδος ἔνδοθεν ἄκρης.
Κύπρος δ' εἰς αὐγὰς παμφυλίου ἔνδοθι κόλπου
Κλύζετ' ἐπήρατον ἄστυ διωναίης ἀφροδίτης.
Ἀγχι δὲ φοινίκης ἄραδος μεγάλῳ ἐνὶ πόντῳ.

Πρόσθε

Insulæ apparebunt à longe Ampracien sium:
Atq; pinguis Cercyra, gratum solum Alcinoi.
Hinc autem iuxta asperæ Ithacæ sedes fulta est,
Insularumq́; aliarum, quotquot e Chalcide serpens
Vorticibus argenteis Acheloius circumalluit.
Multæ uerò Amnisso septentrionaliores conspiciuntur,
Aegulaq́;, atq; Cythera, Calauriaq́; aspera cultu:
Carpathus item alteribi ad austrum. Prope autem ipsam
Creta ueneranda Iouis magni nutrix,
Magnaq́; pinguisq́; & pascua: quam super Ida,
Ida pulchricomas propter syluas eminꝰ uirescēs:
Atq; huius quidem magnitudo exuperans. È regione uerò oræ
Aegyptiæ Rhodus est, Ialysiorũ sedes hominũ.
Hinc autē post orientē uersus Chelidoniæ sunt
Tres insulæ, magnum Pataricum intra promontorium.
Cyprus item ad orientē Pamphylicũ intra sinũ
Alluitur, chara domus Dionææ Veneris.
Iuxta uerò Phœnicen Aradus uasto in ponto.

Cæterum

Πρόσθε δὲ γωνιάδος κορυφῆς ἐφύπερθεν ἀβάντων
Φαίνονται σαλαμίς τε, καὶ αἰγίνης πτολίεθρον.
Θηητὸς δέ τις ἐστὶ βαθὺς πόρος αἰγαίοιο,
Ἐντὸς ἔχων ἑκάτερθεν ἀπειρεσίων στίχα νήσων,
Ὅσσον ἐπὶ στεινωπὸν ὕδωρ ἀθαμαντίδος ἕλλης.
Σηστὸς ὅπη καὶ ἄβυδος ἐναντίον ὅρμον ἔθεντο.
Εὐρώπης δ' αἱ μὲν λαιῆς ὑπὸ νεύμασι χειρὸς
Ῥώονθ' ἑξείης, ἀσίης δ' ἐπὶ δεξιὰ κεῖνται,
Μῆκος ἐπ' ἀρκτῴοιο τιταινόμεναι βορέαο.
Εὐρώπης δ' ἤτοι μὲν ἀβαντιὰς ἔπλετο μάκρις,
Σκῦρός τ' ἠνεμόεσσα, καὶ αἰπεινὴ πεπάρηθος.
Ἔνθεν καὶ λῆμνος κραναὸν πέδον ἡφαίστοιο
Πέπλατ'. ὠγυγίη τε θάσος δημήτρος ἀκτή.
Ἴμβρος, θρηϊκίη τε σάμος κορυβάντιον ἄστυ.
Αἱ δ' ἀσίης πρώτην αἶσαν λάχον ἀμφὶς ἐοῦσαι
Δῆλον ἐκυκλώσαντο, καὶ οὔνομα κυκλάδες εἰσί.
Ῥύσια δ' ἀπόλλωνι χοροὺς ἀνάγουσιν ἅπασαι
Ἀρχομένου γλυκεροῦ νέου εἴαρος, εὖτ' ἐν ὄρεσσιν
Ἀνθρώπων ἀπάνευθε κύει λιγύφωνος ἀηδών.

Νήσο

Cæterum ante Suniũ promõtoriũ supra Abãtas
Apparent Salamisq́;, & Aeginæ oppidulum.
Admirandus autem quidam est immẽsus meatus Aegæi, (insularum,
Intus continens utrinq; innumerabilium seriem
Quantum ad strictã undã Athamãtidis Helles:
Sestus ubi & Abydus contrariũ portũ efficiunt.
Europæ aũt illæ quidẽ læuæ sub flexibus manus
Fluitant ex ordine, Asiæ uerò ad dexteras iacẽt:
Secundum longitudinem ad arctoum protentæ boream.
Porrò Europæ quidem Abantias est Macris,
Scyrusq́; uentosa, & excelsa Peparethus:
Vnde & Lemnus asperum solum Vulcani
Volitat: uetustaq́; Thasus, Cereris granarium:
Imbrus: Threiciaq́; Samus, Corybantica sedes.
Quæ uerò Asiæ primum locum nactæ sunt, circum existentes
Delum coronarunt, & nomine Cyclades sunt.
Patrocinia uerò Apollini choros quotannis celebrant uniuersæ
Incipiente dulci primũ uere, quãdo in montibus
Abhominib. procul fœtificat dulcisona luscinia.

Insulæ

Νῆσοι δ' ἑξείης σποράδην περιπεμφανόωσιν.
Οἷον ὅτ' ἀννεφέλοιο δι' ἠέρος εἴδεται ἄστρα
Ὑγρὰ νέφη κραιπνοῖο βιησαμένου Βορέαο.
Ταῖς δ' ἰθὺ νῆσοι ἔασιν ἰωνίδων. ἔνθα δὲ καῦ-
νος, (ἥρης.
Καὶ σάμος ἱμερόεσσα πελασγίδος ἕδρανον
Καὶ χίος ἠλιβάτοιο πελιναίου ὑπὸ πέζαν.
Κεῖθεν αἰολίδων ἀναφαίνεται οὔρεα νήσων.
Λέσβου τ' εὐρυχώροιο, καὶ ἱμερτῆς τενέδοιο.
Κεῖθι μέλας τε κόλπος ἐφ' ἑλλήσποντον ἵησιν
Ἀφρὸν ἐρευγόμενος. Βορέην δ' ἰθὺ πολλὸν
ἰόντι (θαλάσσης.
Πέπταται ἔνθα καὶ ἔνθα προποντίδος οἶδμα
Ἔστι δέ τις καὶ σκαιὸν ὑπὲρ πόρον εὐξείνοιο
Ἄντα βορυσθένεος πολυώνυμος εἰν ἁλὶ νῆσος
Ἡρώων, λευκὴν μιν ἐπωνυμίην καλέουσιν,
Οὕνεκά οἱ τὰ πέρ ἐστὶ κινώπετα λευκὰ τέτυ-
κται.
Κεῖθι δ' ἀχιλλῆός τε καὶ ἡρώων φασί τις ἄλλων
Ψυχὰς εἱλίσσεσθαι ἐρημαίας ἀνὰ βήσσας.
Τοῦτο δ' ἀριστήεσσι Διὸς πάρα δῶρον ὀπηδεῖ
Ἀντ' ἀρετῆς. ἀρετὴ γὰρ ἐπήρατον ἔλλαχε τι-
μήν,

Κιμμέριον

Insulæ autem deinceps Sporades fusim elucent:
Ceu quando innubem per aërem cernuntur sidera,
Pluuias nubes acuto dispulsante Borea.
Has itē iuxta insulæ sunt Ionides: ubi nam Caunus,
Et Samus iucunda, Pelasgidis sedes Iunonis:
Et Chius excelsi Pelinæi sub pede.
Inde Aeolidarum apparent montes insularum:
Lesbiq; spaciosæ, & amœnæ Tenedi.
Illic Melasq; sinus ad Hellespontum cedit
Spumam uomens. At in boream multū tendenti
Volitat hinc inde Propontidis unda maris.
Est uerò quædam sinistrum super meatū Euxini
E regione Borysthenis notißima in mari insula
Heroum: λεύκην ipsam cognomine dicunt.
Eo quòd ei quæ quidem sunt animantia, alba existunt.
Illic item Achillisq; & heroū fabula est aliorum
Animas obuersari deserta per montiū concaua:
Hoc autem optimates à Ioue donum sequitur
Pro uirtute: uirtus enim exoptandum meruit honorem.

Κιμμερίου δ' ἄρα τοι διὰ Βοσπόρου εὐθὺς ἰόντι
Ἄλλη ἀπειρεσίη νῆσος πέλει, ἥ ῥά τε λίμνης
Ἔνδοθι δεξιτερῆς μαιώτιδος ἐστήρικται.
Ἧς ἔπι φαναγόρη τε καὶ εὔκτιτος ἑρμώνασσα.
Ἔνθα δέ τε ναιετάουσιν ἰωνίδος ἔκγονοι αἴης.
Αἱ δὲ μετ' ἀνθρώποισιν ἀγακλέες εἰν ἁλὶ νῆσοι.
Ἄλλαι δ' ὠκεανοῖο παρὰ ῥόον ἐστεφάνωνται.
Τάων δ' αὖ περίσημον ἐγὼ θέσιν ἐξενέποιμι.
Ὁπποτέρου δ' ἀνέμοιο παρὰ σφυρόν ἐστιν ἑκάστη.
Ἤτοι μὲν ναίουσι βοοτρόφον ἀμφ' ἐρύθειαν
Ἄτλαντος περὶ χεῦμα θεουδέες αἰθιοπῆες,
Μακροβίων υἷες ἀμύμονες, οἵ ποτ' ἵκοντο
Γηρύονος μετὰ πότμον ἀγήνορος. αὐτὰρ ἐπ' ἄκρην
Ἱρὴν ἣν ἐνέπουσι κάρην ἔμμεν εὐρωπείης,
Νήσους ἑσπερίδας, ὅθι κασσιτέροιο γενέθλη,
Ἀφνειοὶ ναίουσιν ἀγαυῶν παῖδες ἰβήρων.
Ἄλλαι δ' ὠκεανοῖο παραὶ βορεήτιδας ἀκτὰς
Δισσαὶ νῆσοι ἔασι βρετανίδες ἀντία ῥήνου.
Κεῖθι γὰρ ὑστατίην ἀπερεύγεται εἰς ἅλα δίνην.
Τάων τοι μέγεθος περιώσιον, οὐδέ τις ἄλλη
Νήσοις ἐν πάσῃσι βρετανίσιν ἰσοφαρίζει.

Ἀγχ

Cimmerium uerò post Bosporon rectà eunti
Alia immensa insula obuiat, quæ quidẽ paludem
Intra ad dexteram Mæotidem fulta est:
Qua super Phænagoraq;, & bene structa Hermonassa:
Vbi quoq; habitant Ioniæ coloni terræ.
Hæ quidẽ hominibus insigniores in mari insulæ.
Ast aliæ Oceani per fluxum circumfluæ sunt:
Harum autem manifestum ego situm exponam:
Cuiu'nam item uenti ad plantam sit quælibet.
Scilicent habitant bouipastinam per Erythiam
Atlantis circa undam diuini Aethiopes,
Macrobiorum filij innocui, qui olim aduenerunt
Geryonis post mortem strenui. uerum ad promontorium
Sacrum, quod perhibent caput esse Europæ,
Insulas Hesperidas, ubi stanni genitura,
Diuites tenent illustrium filij Iberûm.
Aliæ item Oceani ad borealia littora
Duæ insulæ sunt Bretanides, contra Rhenum,
Illic enim extremum euomit in mare gurgitem.
Harum sanè magnitudo præcipua: neq; ulla alia
Insulas inter omnes Bretanicis æquipollet.

Ἄγχι δὲ νησιάδων ἕτερος πόρος, ἔνθα γυναῖκες
Ἀνδρῶν ἀντιπέρηθεν ἀγαυῶν Ἀμνιτάων
Ὀρνύμεναι τελέουσι κατὰ νόμον ἱρὰ Βάκχῳ,
Στεψάμεναι κισσοῖο μελαμφύλλοιο κορύμβοις
Ἐννύχιαι, παταγῆς δὲ λιγύθροος ὄρνυται ἠχή.
Οὐχ οὕτω Θρηΐκιοι ἐπ' ἠϊόσιν Ἀψινθοῖο
Βιστονίδες καλέουσιν ἐρίβρομον εἰραφιώτην,
Οὐδ' οὕτω σὺν παισὶ μελανδίνην ἀνὰ Γάγγην
Ἰνδοὶ κῶμον ἄγουσιν ἐριβρεμέτῃ Διονύσῳ,
Ὡς κεῖνον κατὰ χῶρον ἀνευάζουσι γυναῖκες.
Πολλὴν δὲ προτέρωσε ταμὼν ὁδὸν ὠκεανοῖο,
Νῆσον κεν θέλοι εὐεργέϊ νηῒ περήσαις.
Ἔνθα μὲν ἠελίοιο βεβηκότος ἐς πόλον ἄρκτων
Ἦμαθ' ὁμοῦ καὶ νύκτας ἀφανὲς ἐκκέχυται πῦρ·
Λοξοτέρη γὰρ τῆμος ὑποστρέφεται στροφάλιγγι
Ἀκτίνων ἰθεῖαν ὑπὲρ κλίσιν ἐρχομενάων,
Μέσφ' ὅθι κυανέους νοτίην ὁδὸν αὖτις ἐλάσσῃ.
Ἀλλ' ὁπόταν σκυθικοῖο βαθὺν ῥόον ὠκεανοῖο
Νηῒ τάμῃς, προτέρω δὲ πρὸς ἠῶ ἅλα κάμψῃς,

Χρυσείην

Iuxta item insularum alius tractus: ubi mulieres
Hominum è regione illustrium Amnitarum
Concitæ persoluunt iuxta ritum sacra Baccho,
Coronatæ hederæ nigrifoliæ baccis,
Nocturnæ: saltationis autem dulcicrepus excitatur sonitus.
Non sic Threiciæ *iuxta ripas* Apsynthi
Bistonides *inclamant multifremum* Iraphioten:
Neq; sic cum liberis atriuorticem circa Gangen
Indi Bacchanalia *peragunt strepero* Dionyso,
Sicut illo in loco euge congeminant mulieres.
Multam autem ulterius secando uiam Oceani,
Insulam forte Thulen *fabrefacta naui prætersulcabis:*
Vbi quidem, sole progresso ad polum ursarum,
Per dies simul & noctes continuò apparens effunditur lumen:
Obliquiore nanq; tunc obuersatur reuolutione,
Radijs directam ad declinationem uenientibus:
Donec ad Aethiopas *austrinã uiã rursꝰ secuerit.*
Verùm cum Scythici *immẽsum fluxum* Oceani
Naui sulcaueris, atq; ulterius ad Eoum *mare diuerteris,*

Χρυσείην τοι νῆσον ἄγει πόρος. ἔνθα καὶ αὐτῆς
Ἀντολίης καθαροῖο φαείνεται ἠελίοιο.
Κεῖθεν δὲ στρεφθεὶς νοτίης προπάροιθε κολώνης
Αἶψά κε Κωλιάδος, μεγάλην ἴδοις νῆσον ἱκοίο
Μητέρα Ταπροβάνην Ἀσιηγενέων ἐλεφάντων.
Ἧς ὕπερ οὐρανίῃσιν ἀειρόμενος στροφάλιγξι
Δινεῖται κατὰ κύκλον ἐν αἰθέρι Καρκίνος αἴθων.
Αὕτη δ' εὐρυτάτη μέγεθος πέλει, ἀμφὶ δὲ πάντη
Κήτεα θῖνες ἔχουσιν Ἐρυθραίου βοτὰ πόντου
Οὔρεσιν ἠλιβάτοισιν ἐοικότα, τῶν δ' ὑπὲρ ἄκρων
Τετρήχει νώτων ὀβριμήεντος ὁλκὸς ἀκάνθης.
Δυσμενέων τοι πολλοὶ ἑλισσόμενοι περὶ πόντον
Κείνοις αὐτήσειαν ἀλώμενοι. οὐ γὰρ ἐρωὴ
Λυγροῖς ἐν στομάτεσσιν, ἐπεὶ μέγα χάσμα τέτυκται
Πολλάκι δ' αὖ καὶ νῆας σὺν αὐτοῖς ἀνδράσι νηὸς
Κεῖνα κατέβρωξεν τέρατα. τοῖς δ' ἀλιτροῖς
Εἰν ἁλὶ καὶ γαίῃ κακὰ μυρία θήκατο δαίμων.
Ἔστι δέ τοι προτέρω καρμανίδος ἔκτοθεν ἄκρης
Ὠγυρις, ἔνθα τε τύμβον Ἐρυθραίου βασιλῆος.

Ἐν

Auream sanè insulam offert ambitus : ubi etiam ipsius
Oriens clari cernitur solis.
Inde uerò conuersus austrinũ ante promontoriũ
Illico quidẽ Colium magnam ad insulã deueniẽs
Matrem Taprobanam Asiagenorũ elephantum:
Quam super cœlestibus sublimatus reuolutionĩbus
Versatur secundũ orbẽ in æthere Cãcer ardẽs.
Hæc item amplissima magnitudine est: circum autem undiq;
Beluas littora habent, Rubri nutritias ponti,
Mõtib. excelsis similes: harũ uerò super summis
Riget dorsis prælongus ductus spinæ.
Immanium utiq; filij agitati per pontum
Illis obuianto deuij: non enim effugium
Duris in faucibus, siquidẽ ingens rictus existit.
Sæpenumero autem tum etiam nauem cum ipsis hominibus nauis
Illa absorbuissẽt mõstra: etenim præuaricatorib.
In mari & terra mala plurima struxit deus.
Est item ulterius Carmaniũ ante promontorium
Ogyris: ibiq; sepulchrum Erythræi regis.

Εκ τῆς δ' αὖ περάσειας ὑπὲρ στόμα περσίδος ἅλμης
Ορμηθεὶς βορέηνδε, καὶ ἴκαρον εἰσαφίκοιο,
Ικαρον εἰναλίην, ὅθι ταυροπόλοιο θεοῖο
Βωμοὶ κνισήεντες ἀδευκέα καπνὸν ἔχουσι.
Τόσσας μὲν νήσους ἐπέχει ῥόος ὠκεανοῖο
Εὐρυπόρας. ἕτεραι δὲ ἀπειρέσιοι γεγάασιν,
Αἱ μὲν ὑπὲρ προχοῇσι λιβυστίδος ἀμφιτρίτης,
Αἱ δ' ἀσίης, αἱ δ' αὖ τε περὶ κλίσιν εὐρωπείης.
Ἄλλαι δ' ἄλλοθι νῆσοι ἀπείριτοι. αἱ μὲν ὑπ' ἀνδρῶν
Ναιόμεναι καὶ νηυσὶν ἐπήρατον ὅρμον ἔχουσαι,
Αἱ δὲ βαθύκρημνοί τε καὶ οὐ ναύτῃσιν ἑτοῖμαι.
Τῶν οὐ ῥηΐδιόν μοι ἐνισπεῖν οὔνομα πασέων.
Σχῆμα δέ τοι ἀσίης, ῥυσμὸς πέλει ἀμφοτέρων
Ηπείρων ἑτέρωθεν, ἀλίγκιον εἴδεϊ κώνου,
Ιλυόμενον περὶ βαιὸν ἐπ' ἀντολίης μυχὰ πάσης.
Ενθα τε καὶ στῆλαι θηβαιγενέος διονύσου
Εστᾶσιν πυμάτοιο παρὰ ῥόον ὠκεανοῖο,
Ινδῶν ὑστατίοισιν ἐν οὔρεσιν. ἔνθα τε γάγγης

Ex hac autem ſolueris ad oſtium Perſici ſali
Remigando boream uerſus, atq; Icarũ appuleris,
Icarum marinam: ubi ſub tauri ſpecie cultæ deæ
Aræ nidoroſæ acerbum fumum habent.
Tot quidem inſulas continet fluxus Oceani
Patentiores: aliæ tamen innumeræ exiſtunt:
Hæ quidem in profluuijs Libyci maris,
Illæ uerò Aſiæ, quædam item circa flexum Europæ:
Aliæ inquam alibi inſulæ infinitæ, hæ quidẽ ab hominibus
Frequentatæ, atq; nauibus exoptatũ portum habentes,
Illæ uerò præruptæq;, & minimè nautis opportunæ:
Quarũ non facile mihi referre nomẽ omnium.
Porrò figura Aſiæ forma eſt ambarum
Continentum ab altera parte, ſimilis imagini coni,
Protracta permultum in oriẽtis receſſum totius:
Vbi etiamnum columnæ Thebis geniti Bacchi
Stant extremi iuxta fluxum Oceani,
Indorum ultimis in montibus: ubi & Ganges

Λευκὸν ὕδωρ νυσαῖον ἐπὶ πλατάμωνα κυλίνδει.
Ἀλλ' οὐκ αὖ τόσσον μέγεθος πέλει ἀσίδος αἴης,
Οὐδὲ μὲν εἶδος ἔοικεν ἀλίγκιον. ἐν γὰρ ἐκείναις
Ἠπείροις εἷς πόντος ἀπείριτος ἡγεμονεύει.
Ἐν δὲ ἀσίῃ πολὺς ὠκεανὸς, τρισσοὺς δ' ἑλίσσων
Κόλπους κυμαίνοντας ἐρεύγεται ἔνδοθι βάλλων,
Περσικὸν, ὑρκάνιόν τε καὶ ἀῤῥάβιον βαθυδίνην.
Τοὺς δύο μὲν νοτίους, τὸν δ' εἰς βορέην ὁρόωντα,
Εἰς βορέην ὁρόωντα καὶ εἰς λίβα, γείτονα πόντου
Εὐξείνου. τόθι φῶτες ἀπείριτοι ἀμφινέμονται.
Μέσσον δ' ἀμφοτέρων χθονὸς ἄσπετος ἰσθμὸς ὁρίζει
Τῇ καὶ τῇ μακροῖσι τιταινόμενος πεδίοισι.
Μέσσα γε μὴν πάσης ἀσίης ὄρος ἀμφιβέβηκεν,
Ἀρξάμενον γαίης παμφυλίδος ἄχρι καὶ ἰνδῶν.
Ἄλλοτε μὲν λοξόν τε καὶ ἀγκύλον, ἄλλοτε δ' αὖτε
Ἴχνεσιν ὀρθότερον. ταῦρον δέ ἑ κικλήσκουσιν,
Οὕνεκα ταυροφανές τε καὶ ὀξυκάρηνον ὁδεύει,
Οὔρεσιν ἐκταδίοισι πολυσχιδὲς ἔνθα καὶ ἔνθα.
Ἐκ τοῦ ἀπειρέσιοι ποταμοὶ καναχηδὸν ῥέουσιν,

Οἱ μὲν

Claram aquam Nyſſæam ad planiciem maritimam deuoluit.
Sed nec tãta magnitudo eſſe poteſt Aſiæ terræ,
Neq; quidẽ forma apparet ſimilis: quippe in illis
Cõtinẽtibus unicus põtus infinitus dominatur:
At in Aſia multus Oceanus: tres ſiquidẽ uolutãs
Sinus æſtuantes effundit intrò mittens,
Perſicum, Hyrcanium, & Arabicũ uorticoſum:
Duos quidem auſtrinos, tertium uerò in Boream ſpectantem,
In Boream ſpectantem & Libem, uicinum põti
Euxini: ubi uiri innumeri accolunt.
Medium uerò amborum terræ ingens Iſthmus terminat,
Hinc inde longis productus campis.
Media certè totius Aſiæ mons occupat,
Orſus à terra Pamphylia etiam uſq; ad Indos:
Interdum quidem curuusq; & flexuoſus, interdum uerò rurſus
Veſtigijs directior: Taurũ uerò ipſum nominant,
Eo quòd tauriq; inſtar, & elato capite incedit,
Montibus porrectus multifidus hinc inde.
Ex quo innumeri amnes cum murmure fluunt,

Οἱ μὲν πρὸς βορέην, οἱ δ' εἰς νότον, οἱ δ' ἐπὶ ῥιπὴν
Εὔρου καὶ ζεφύροιο. τίς ἂν ταῦτ' οὐνόματ' εἴπῃ;
Οὐ μὲν ἐπωνυμίην μίαν λάχεν, ἀλλ' ἐν ἑκάστῃ
Οὔνομ' ἔχει στροφάλιγγι. τὰ δ' ἂν κείνοισι μέλοιτο
Ἀνδράσιν, οἳ κατὰ χώραν ὁμούριον οἶκον ἔθεντο.
Νῦν γε μὲν ἔθνεα πάντα διίξομαι ὅσσ' ἀρίδηλα
Ἐνναίει. μοῦσαι δ' ἰθύντατον ἴχνος ἄγοιεν.
Ἤτοι μὲν λίμνης μαιώτιδος ἄγχι νέμονται
Αὐτοί μαιῶταί τε, καὶ ἔθνεα σαυροματάων
Ἐσθλὸν ἐνυαλίου γένος ἄρεος. ἐκ γὰρ ἐκείνης
Ἰφθίμου φιλότητος ἀμαζονίδων ἐγένοντο
Τάς ποτε σαυρομάτῃσιν ἐπ' ἀνθρώποισι μιγῆσαι
Πλαγχθείσας πάτρηθεν ἀπὸ προθοῖ θερμώδοντος.
Τούνεκα καὶ παίδων μεγαλήτορες ἐξεγένοντο,
Ὕλην ναιετάοντες ἀπείριτον. ἧς διὰ μέσσης
Συρόμενος τάναϊς μαιώτιδος εἰς μυχὰ πίπτει.
Ὅς τε καὶ εὐρώπην ἀποτέμνεται ἀσίδος αἴης,
Ἐς δύσιν εὐρώπην, ἐς δ' αὐγὰς ἀσίδα γαῖαν.
Τοῦ δ' ἤτοι πηγαὶ μὲν ἐν οὔρεσι καυκασίοισι

Τηλόθι

Hi quidem ad boream, illi uerò in austrum, quidam item ad plagam
Euri & Zephyri: quis omnia nomina retulerit?
Nec certè cognomentum unicum indeptus est; uerùm in quolibet
Nomen habet anfractu: hæc autē illis curæ sint
Hominibus, qui secundum regionem uicinam domum posuere. (insigniores
Nunc igitur gētes omnes perstringam quotquot
Incolunt: musæ uerò rectißimam semitam dirigant precor.
Scilicet paludi Mæotidi uicinè degunt
Ipsi Mæotæq;, & gentes Sauromatum,
Strenuum ferocis genus Martis: nam ex illo
Virili concubitu Amazonidum geniti sunt,
Quē olim Sauromatas inter homines miscuerūt
Vagatæ è patria procul à Thermodonte:
Quare etiam filij magnanimi prognati sunt,
Syluam habitātes immensam: quam per mediam
Volutus Tanais Mæotidis in sinum labitur:
Qui etiamnum Europam secernit ab Asia terra,
In occasum Europā, at in ortum Asiam terram.
Huius item fontes quidem in mōtibus Caucasijs

Porrò

Τηλόθι μορμύρουσιν. ὁ δὲ πλατὺς ἔνθα καὶ ἔνθα
Ἐσσυμένος σκυθικοῖσιν ἐπιτροχάει πεδίοισι.
Τοῦ δ' αὖ κυμαίνοντος ἀπείριτον ἐκ Βορέαο
Πηγετὸν ἀθρήσειας ὑπὸ κρυμμοῖο παγέντα.
Σχέτλιοι, οἳ περὶ κεῖνον ἐν οἰκία χῶρον ἔχουσιν.
Αἰεί σφι ψυχρή τε χιὼν κρυμμός τε δυσαής.
Καὶ δέ κεν ἐξ ἀνέμων ὁπόταν πλεῖστον κρύος ἔλθῃ
Ἵππους θνήσκοντας ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶντι,
Ἠὲ καὶ ἡμιόνους ἢ ἀγραύλων γένος οἰῶν.
Οὐδὲ μὲν οὐδ' αὐτοί κεν ἀπήμαντοι τελέθοιεν
Ἀνδρῶν, οἳ κείνῃσιν ὑπὸ ῥιπῇσι μένοιεν.
Ἀλλὰ γὰρ ἠλάσκουσιν ὑποζεύξαντες ἀπήνας
Χώρην εἰς ἑτέρην, λείπουσι δὲ γαῖαν ἀήταις
Χειμερίοις, οἵ τέ σφι κακῇ θύουσιν ἀέλλῃ
Γαῖάν τε κλονέουσι καὶ ὄρεα πευκήεντα.
Τόσσοι μὲν ποταμὸν τάναϊν περιναιετάουσι.
Σαυρομάτας δ' ἐπέχουσιν ἐπασσύτεροι γεγαῶτων
Σινδοί, κιμμέριοί τε, καὶ οἳ πέλας εὐξείνοιο
Κορκέτιοί τ' ὀρέται τε, καὶ ἀλκήεντες ἀχαιοί,
Τὰς ποτ' ἀπὸ ξάνθοιο καὶ ἰδαίου σιμόεντος
Γνοιαὶ ἐνόσφισαντο νότοιό τε καὶ ζεφύροιο,

Ἐσπομένους

Porrò murmurant: hic uerò uastus, hinc inde
Impulsus, Scythicos illabitur campos.
Cuius etiã uiolẽto impetu ruẽtis immẽse è borea
Glaciem uidisses sub frigore constrictam.
Miseri, qui circa illum domicilia locũ inhabitãt.
Perpetuò illis gelidaq; nix, frigus'que pestiferè flans.
Atq; item è uentis cum plurimum frigus uenerit,
Aut equos morientes ante oculos cernunt,
Aut etiam mulos, aut agristabularũ genus ouiũ.
Neq; quidem uel ipsi illæsi esse possunt
Homines, qui illis sub oris manerent.
Verùm enimuero aufugiunt subornatis rhedis
Regionem in alteram: linquunt autẽ terram flatibus
Hybernis, qui etiamnũ maligno furẽtes turbine
Terramq; perstrepunt, & montes piniferos.
Tot sanè fluuium Tanain *accolunt.*
Sauromatas uerò attingũt populosiores existẽtes
Sindi, Cimmerijq;, *&* qui prope Euxinum
Cercetijq;, Oretæq;, *&* robusti Achæi,
Quos olim à Xantho *&* Idæo Simoente
Flabra seduxerunt Notiq; *&* Zephyri,
Comitantes

Ἑσπομένους μετὰ δῆριν ἀρηιφίλῳ βασιλῆι.
Τοῖς δ' ἐπὶ ναιετάουσιν ὁμούριον αἶαν ἔχοντες
Ἡνίοχοι, ζύγιοί τε, πελασγίδος ἔκγονοι αἴης.
Πὰρ δὲ μυχὸν πόντοιο μετὰ χθόνα τυνδαρι-
δάων
Κόλχοι ναιετάουσι μετήλυδες αἰγύπτοιο,
Καυκάσου ἐγγὺς ἐόντες, ὃς οὐράνιον περὶ πόν-
τον
Οὔρεσιν ἠλιβάτοισιν ἀέξεται. ἔνθά τε φᾶσις
Κιρκαίου κατὰ νῶτον ἑλισσόμενος πεδίοιο
Εὐξείνου ποτὶ χεῦμα θοὴν ἀπερεύγεται ἄχνην,
Ἀρξάμενος τὸ πρῶτον ἀπ' οὔρεος ἀρμενίοιο.
Τοῦ δὲ πρὸς ἀντολίην βορέην τ' ἐπικέκλιται
ἰσθμός,
Ἰσθμὸς κασπίης τε καὶ εὐξείνοιο θαλάσσης.
Τῷ δ' ἐπὶ ναιετάουσιν ἑωθινὸν ἔθνος ἰβήρων,
Οἵ ποτε πυρρήνηθεν ἐπ' ἀντολίην ἀφίκοντο,
Ἀνδράσιν ὑρκανίοισιν ἀπεχθέα δῆριν ἔχοντες,
Καὶ καμαριτάων φῦλον μέγα, τοί ποτε βάκ-
χον
Ἰνδῶν ἐκ πολέμοιο δεδεγμένοι ἐξείνισσαν,
Καὶ μετὰ ληναίων ἱερὸν χορὸν ἐστήσαντο,
Ζώματα καὶ νεβρίδας ἐπὶ στήθεσσι βαλόντες,

Εὐοῖ

Comitantes poſt bellum Aretiaden regem.
Hos item iuxta habitant uicinam terram tenētes
Heniochi, Zygiiq́;, Pelaſgidis coloni terræ.
verùm ad ſinum Pōti, poſt ſolū Tyndaridarum,
Colchi degunt aduenæ Aegypti,
Caucaſo uicinè exiſtentes, qui Hyrcanium circa pontum
Montibus celſis excreſcit: ibiq́; Phaſis
Circæi per planiciem prouolutus campi
Euxini in fluxum rapidam euomit ſpumam,
Ortus primùm è monte Armenio.
Huius autem ad orientem boreamq́; incumbit Iſthmus,
Iſthmus Caſpiiq́; & Euxini maris:
Hoc uerò ſuper habitāt orientalis gens Iberûm,
Qui olim è Pyrene ad orientem demigrarunt,
Hominibus Hyrcaniis hoſtilem pugnam committentes.
Etiam Camaritarum natio magna, qui quondam (Bacchum
Indorum è bello excipientes hoſpitati ſunt,
Atq́; cum Bacchidibus diuinū chorū duxerunt,
Cingulos & hinnulorum pelles pectoribus iniicientes,

Εὐοῖ Βάκχε λέγοντες. ὁ δὲ φρεσὶ φίλατο δαίμων
Κείνων ἀνθρώπων γενεὴν καὶ ἤθεα γαίης.
Τοῖς δ' ἐπὶ κασπίη κυμαίνεται ἀμφιτρίτη.
Ῥεῖα δέ τοι καὶ τήνδε διαγράψαιμι θάλασσαν.
Οὐ μὲν ἰδὼν ἀπάνευθε πόρους, οὐ νηὶ περήσας,
Οὐ γάρ μοι βίος ἐστὶ μελαινάων ἐπὶ νηῶν,
Οὐδέ μοι ἐμπορίη πατρώϊος, οὐδ' ἐπὶ γάγγην
Ἔρχομαι, οἷά τε πολλοί, ἐρυθραίου διὰ πόντου,
Ψυχῆς οὐκ ἀλέγοντες, ἵν' ἄσπετον ὄλβον ἕλωνται.
Οὐ δὲ μὲν ὑρκανίοις ἐπιμίσγομαι, οὐδ' ἐρεείνω
Καυκασίας κνημῖδας ἐρυθραίων ἀριηνῶν.
Ἀλλά με μουσάων φορέει νόος, αἵ τε δύνανται
Νόσφιν ἀλημοσύνης πολλὴν ἅλα μετρήσασθαι,
Οὔρεά τ' ἤπειρόν τε καὶ αἰθερίην ὁδὸν ἄστρων.
Ἀλλ' εἴη τοι χεῦμα περίδρομον ἀμφελικτὸν
Πάσης κασπίης μεγάλης ἁλός, οὐκ ἂν ἐκείνην
Νηὶ περήσειας τριτάτης ἐπὶ κύκλα σελήνης.
Τόσσος γὰρ πόρος ἐστὶν ἀμείλιχος. ἂψ δὲ μετ' αὖτις
Ἑλκόμενος προχοῇς ἐπιμίσγεται ὠκεανοῖο.

Ἡ δὲ

Euœ Bacche clamantes: ipſe uerò animo amplexus eſt deus
Illorum hominũ indolẽ, & conuerſationes loci.
Hos uerò iuxta Caſpia fluctuant Amphitrite.
Facile autem & hoc depinxerim mare,
Nec quidem conſpicatus porrò meatus, nec naui permenſus:
Non enim mihi uita eſt picatis in nauibus,
Neq; mihi mercatura patria, neq; ad Gangem
Venio, ut multi, Rubrum per pontum,
Animæ prodigi, quò immẽſas diuitias cumulent:
Neq; quidem Hyrcaniјs cõgredior, neq; ueſtigo
Caucaſios inuios ſaltus rubeorum Arianorum:
Verùm me muſarum agitat mens, quæ quidem poſſunt
Citra oberrantiam magnum mare metiri,
Monteſq;, terramq;, & ætheriũ curſum ſiderũ.
At eſto ſanè forma circumuia undiq; remigabilis
Totius Caſpiј ampli maris, uix quidem illud
Naui tranabis tertiæ ad orbes lunæ:
Tantus nanq; meatus eſt immanis. retro autem ad arctos
Protractus profluuiјs commiſcetur Oceani.

Ἡ δὴ πολλὰ μὲν ἄλλα μετ' ἀνδράσι θαύματ' ἀέξει.
Φύει μὲν κρύσταλλον, ἰδ' ἠερόεσσαν ἴασπιν
Ἐχθρὴν ἑρπηστῇσι καὶ ἄλλοις εἰδώλοισι.
Πάντα δέ τοι ἐρέω ὅσα μιν περὶ φῦλα νέμονται,
Ἀρξάμενος πλευρῆς ζεφυρηΐτιδος ἐκ Βορέαο.
Πρῶτοι μὲν σκύθαι εἰσίν, ὅσοι κρονίης ἁλὸς ἄγχι
Παραλίην ναίουσιν ἀνὰ στόμα κασπίδος ἅλμης.
Οὖννοι δ' ἑξείης, ἐπὶ δ' αὖτις κάσπιοι ἄνδρες.
Ἀλβανοί τ' ἐπὶ τοῖσιν ἀρήϊοι, οἵθ' ὑπὲρ αἶαν
Τρηχεῖαν ναίουσι καδούσιοι, ἄγχι δὲ μάρδοι,
Ὑρκάνιοί τ' ἄπυροί τ', ἐπὶ δὲ σφίσιν ὁλκὸν ἑλίσσει (Βάκτρων,
Μάρδος, δερκεβίων τε καὶ ἀφνειῶν στόμα
Ἀμφοτέρων γὰρ μέσσος ἐς ὑρκανίην ἅλα βάλλει.
Ἀλλ' ἤτοι Βάκτροι μὲν ἐπ' ἠπείροιο νέμονται
Χώρην δυστερὴν κρημνοῖς ὑπὸ παρνησοῖο.
Δερκέβιοι δ' ἑτέρωθεν ἐφ' ὕδασι κασπίοισι.
Τοὺς δὲ μετ' αὐτολίην δ' ἑτέρην κελάδοντος ἀράξεω
Μασσαγέται ναίουσι θοῶν ῥυτῆρες ὀϊστῶν,

Ἀνέρες

Quod certe multa quidem uaria apud homines
mira producit:
Gignit ſanè Cryſtallum, atq; uiridem Iaſpin
Infeſtam Empuſis & alijs terriculamentis.
Omnes autem tibi refero quotquot ipſum gen-
tes circumhabitant,
Orſus à latere occidentali è borea.
Primi quidem Scythæ ſunt, qui Cronio mari ui-
cinè
Maritimam tenent circa oſtium Caſpij ſali:
Vnni item deinceps: prope ipſos aũt Caſpij uiri:
Albaniq́; ſub hos martij: quiq́; ſuper terram
Aſperam degunt Caduſij: propè item Mardi,
Hyrcanijq́;, Apyriq́;: iuxta uerò ipſos ductum
deuoluit (ctrorum:
Mardus, Dercebiorumq́;, & diuitum potio Ba-
Amborum nanq; medius in Hyrcaniũ mare ruit.
At uerò Bactri quidẽ ſuper interraneo habitant
Regionem latiorem, ſub rupibus Parneſi:
Dercebij aũt ab altero latere ad undas Caſpias.
Hos uerò poſt orientem uerſus trans ſtridulum
Araxen
Maſſagetæ degunt uelociũ excuſſores telorum:

Ανδρῶν οἷς μήτ' αὐτὸς ἐγὼ, μήθ' ὅς τις ἑταῖρος
Εμπελάσοι. μάλα γάρ τε κακοξεινότεροι ἄλλων.
Οὐ γάρ σφιν σίτοιο μελίφρονός ἐστιν ἐδωδὴ,
Οὐδὲ μὲν οὐδ' οἴνοιο μεταδήμιος, ἀλλὰ γὰρ ἵππων
Αἵματι μίσγοντες λευκὸν γάλα δαῖτα τίθενται.
Τοῖς δ' ἤδη πρὸς βορέην Χωράσμιοι, οἷς ἤδη γαῖα
Σογδιὰς. ἧς διὰ μέσσον ἑλίσσεται ἱερὸς Ὦξος,
Ος τε λιπὼν ἠμωδὸν ὄρος, μετὰ κασπίδα βάλλει.
Τὸν μετ' ἤδη προχοῇσιν Ἰαξάρταο νέμονται
Τόξα σάκαι φορέοντες, ἃ μή κέ τις ἄλλος ἐλέγχοι
Τοξευτὴς, οὐ γάρ σφι θέμις αὐεμώλια βάλλειν,
Καὶ τόχαροι, φρουροί τε, καὶ ἔθνεα βαρβαρα σηρῶν,
Οἵ τε βόας μὲν ἀναίνονται καὶ ἴφια μῆλα,
Αἰόλα δὲ ξαίνοντες ἐρήμης ἄνθεα γαίης
Εἵματα τεύχουσι πολυδαίδαλα τιμήεντα
Εἰδόμενα χροιῇ λειμωνίδος ἄνθεσι ποίης.
Κείνοις οὔτι κεν ἔργον ἀραχνάων ἐρίσειεν.
Αλλοι δὲ σκύθαι εἰσὶν ἐπήτριμοι, οἵ τε νέμονται
Εσχατιὰς,

Viri quibus neq; egomet, neq; quisquis sodalis
Incidisset: multo nanq; in aduenas crudeliores sunt alijs. (cibus,
Nec enim ipsis frumenti animum mitigantis est
Neq; sanè uel uinum indigenũ: cæterũ equorum
Sanguini miscẽtes candidũ lac conuiuiũ parant.
Hos autem iuxta ad boreã Chorasmij: quos prope terra (Oxus,
Sugdiana: cuius per medium uoluitur immensus
Qui linquens Emodum montem in Caspium labitur.
Quem post iuxta profluuia Iaxartæ degunt
Arcus Sacæ gestantes, quos ne quis alius improbaret (culari:
Sagittator: non enim ipsis fas est aberranter ia-
Et Tochari, Phruriq;: & gẽtes barbaræ Serum,
Qui boues quidem fastidiũt & citigrados oues:
Varios autem depectentes incultæ flores terræ
Vestes concinnant artificiosas, preciosas,
Similes colore pratensis floribus herbæ.
Illis nequicquam structura aranearum concertauerit.
Alij item Scythæ sunt continui, qui occupant

Ἐσχατιὰς, περὶ δέ σφι δυσήνεμος ἐκτέταται
χθὼν
Χειμερίοις ἀνέμοισι κεκλιμένη ἠδὲ χαλάζαις.
Τόσσοι μὲν φῶτες περὶ κάσπια κύματ' ἔασι.
Φράζεο δ' ἐκ κόλχων καὶ φάσιδος ἐς δύσιν
ἤδη
Εὐξείνου παρὰ χεῖλος ἐπιλαδὸν ἔθνεα πόντου,
Ἄγχι θρηϊκίου στόματος, τόθι χαλκὶς ἄρουρα.
Βίζυρές τοι πρῶτα καὶ ἀγχόθι φῦλα Βεχείρων,
Μάκρωνες, Φίλυρές, καὶ οἳ μόσσυνας ἔχουσι
Δουράτεους. τῶν δ' ἄγχι πολύρρηνοι τιβαρηνοί.
Τοῖς δ' ἐπὶ καὶ χάλυβες στυφελὴν καὶ ἀπηνέα
γαῖαν
Ναίουσι, μογεροῦ δεδαηκότες ἔργα σιδήρου,
Οἵ ῥα βαρυγδούποισιν ἐπ' ἄκμοσιν ἑστηῶτες
Οὔ ποτε παύονται καμάτου καὶ ὀϊζύος αἰνῆς.
Τοὺς δὲ μετ' ἀσσυρίης πρόχυσις χθονὸς ἐκτετά-
νυσται.
Ἔνθα δ' ἀμαζονίδεσσιν ἀπ' οὔρεος ἀρμενίοιο
Λευκὸν ὕδωρ προΐησιν ἐνυάλιος θερμώδων.
Ὅς ποτ' ἀλωομένην ἀσωπίδα δέξατο σινώ-
πην,
Καί μιν ἀκηχεμένην σφετέρῃ παρενάσσατο χώ(ρῃ,
Ζηνὸς

Oras: circum uerò ipsos uentis infestata distenta est tellus,
Hybernis flabris occlusa atq; grandinibus.
Tot quidẽ gentes circum Caspias undas degũt.
Obserua autem è Colchis & Phaside in occidentem iam
Euxini iuxta littus constipatim gentes Ponti,
Vsq; in Thracium ostium, ubi Chalcis tellus.
Bizeres quidẽ primũ: ac uicinè gẽtes Bechirorũ
Macrones, Philyres: & qui turres tenent
Ligneas. hos uerò iuxta pecorosi Tibareni.
Quos prope etiam Chalybes duram & difficilem terram
Habitant laboriosi periti fabricas ferri:
Qui quidẽ grauisonas iuxta incudes aßistentes,
Nunquam cessant à labore & ærumna dura.
Hos autem post Assyriæ procursus terræ extentus est:
Vbi item Amazonidibus è monte Armenio
Claram aquam immittit martius Thermodon:
Qui quondam errabundam Asopi filiam excepit Sinopen,
Atq; ipsam mœstam suæ allocauit regioni,

Ζηνὸς ἐφημοσύνῃσιν. ὁ γὰρ Φιλότητος ὀπα-
νης
Ἰσχανόων, πάτρης ἀπενόσφισεν οὐκ ἐθέλουσαν.
Ἐκ τοῦ καὶ πτολίεθρον ἐπώνυμον ἄνδρες ἔχουσιν.
Κείνου δ' ἂν ποταμοῖο παρὰ κρημνώδεας ὄχθας
Τέμνοις κρυστάλλου καθαρὸν λίθον, οἷά τε πά-
χνην
Χειμερίην, λύεις δὲ καὶ ὑδατόεσσαν ἴασπιν.
Ἶρις δ' ἐξείης καθαρὸν ῥόον εἰς ἅλα βάλλει.
Τῷ δ' ἐπὶ μορμύρουσι ῥοαὶ Ἅλυος ποταμοῖο,
Ἑλκόμεναι Βορέηνδε Καραμβίδος ἐγγύθι ἄ-
κρης,
Ἀρξάμεναι τὸ πρῶτον ἀπ' οὔρεος Ἀρμενίοιο.
Παφλαγόνες δ' ἐπὶ τῇσιν ἐπ' ἠϊόνεσσι νέμον-
ται,
Καὶ Μαριανδυνῶν ἱερὸν γένος. ἔνθ' ἐνέπουσιν
Οὐδαίου Κρονίδαο μέγαν κύνα χαλκεόφωνον,
Χερσὶν ἀνελκόμενον μεγαλόφρονος Ἡρακλῆος,
Δεινὸν ὑπὸ στομάτων βαλέειν σιαλώδεα χυλόν,
Τὸν μὲν δέξατο γαῖα καὶ ἀνδράσι πῆμ' ἐφύ-
τευσεν.
Ἄγχι δὲ Βιθυνοὶ λιπαρὴν χθόνα ναιετάουσι.
Ῥήβας, ἔνθ' ἐρατεινὸν ἐπιπροΐησι ῥέεθρον,
Ῥήβας

Iouis imperijs: hic enim concubitum amabilem
Affectans, patria abduxit inuitam: (bitant.
A qua etiam oppidum cognominatũ homines ha
Illius autem fluuij in frigidis ripis
Secuisses Crystalli lucidum lapidem, ueluti glaciem
Hybernam: inuenies certè etiam uiridem Iaspin.
Iris autem deinceps purum fluentum in mare mittit:
Quem prope murmurant undæ ἅλυ@ fluuij
Tractæ boream uersus Carambin ad promontorium,
Exortæ primùm è monte Armenio.
Paphlagones autem iuxta has ad ripas degunt,
Et Mariandynorũ diuinum genus: ubi perhibẽt
"Terrestris Saturnidæ ingentem canem, æneam uocem habentem,
Manibus distractum animosi Herculis,
Grauiter è faucibus iecisse crassam spumam:
Quam quidem concepit terra, & hominibus pestem plantauit.
Prope autem Bithyni pinguem terram colunt:
Rhebas ubi amœnum intromittit fluentum,

Ῥήβας, ὃς πόντοιο παρὰ στόματ' εἰσὶν ὁδεύει,
Ῥήβας, οὗ κάλλιστον ἐπὶ χθονὶ σύρεται ὕδωρ.
Τόσσοι μὲν πόντοιο περικτίται ἄνδρες ἔασι.
Κεῖνα δέ τοι Σκυθέων περιλελεγμένα φῦλα τελέσθω.
Νῦν δ' αὖ παραλίης Ἀσίης πόρον ἐξενέποιμι,
Ὅς ῥά τε πρὸς νότον εἶσιν ἐφ' Ἑλλήσποντον ὁδεύων,
Καὶ ποτὶ μηκίστης νότιον ῥόον Αἰγαίοιο,
Μέσφ' αὐτοῦ Συρίης τε καὶ Ἀῤῥαβίης ἐρατεινῆς.
Χαλκηδόνες μὲν πρῶτα παρὰ στόμα γαῖαν ἔχουσι,
Οὖδας ἐς ἀντιπόρον Βυζάντιον εἰσορόωντες.
Βέβρυκες ἐπὶ τοῖσι, καὶ οὔρεα Μυσίδος αἴης.
Ἧχι πὸρ ἱμορόεντα Κίος προΐησι ῥέεθρα.
Τοῦ ποτ' ἐπὶ προχοῇσιν Ὕλαν ἀπενόσφισε νύμφη
Ὀτρηρὸν θεράποντα πελωρίου Ἡρακλῆος.
Ἔνθεν ἐς Ἑλλήσποντον ἐπιβρέχει ἄπειρος ἀγκὼν
Βαιὸς ὑπὲρ Φρυγίης. ἑτέρη δέ τοι ἔνδοθι κεῖται
Εὐρυτέρη μεγάλης παρ' ὕδασι Σαγγαρίοιο.
Ἀλλ' ἤτοι μεγάλη μὲν ἐπ' αὐλίνην τετάνυσται,
Ἱππόβοτος λιπαρή τε. πρὸς δ' ἑσπέριον δ' αὖ ἔδβιο

Τὴν

Rhebas, qui ponti apud ostia uiam secat,
Rhebas, cuius pulcherrima super terra uoluitur unda.
Tot quidem ponti accolæ homines sunt.
Illæ autem Scythiorũ enumeratæ gentes sunto.
Nunc item maritimæ Asiæ meatum exponam:
Qui quidem in austrum cedit ad Hellespontum tendens,
Etiam ad productißimũ austrinũ fluxum Aegæi,
Vsq; ad ipsam Syriamq; & Arabiam amabilem.
Chalcidenses quidem primum prope ostium terram tenent,
Solum in transmarinum Byzantium aspectantes.
Bebryces ad hos: & montes Mysiæ terræ:
Vbi quidem dulces Cius profundit liquores:
Cuius olim iuxta fluenta Hylam rapuit nympha
Fidum comitem grandis Herculis.
Hinc in Hellespontũ accurrit immẽsus angulus
Minoris Phrygiæ: altera uerò internè iacet,
Latior existens, iuxta fluenta Sangari.
Verùm magna quidem in orientem extenta est,
Equipastina, pinguisq;: ad uesperũ autem cernes

Alteram,

Τὴν ἑτέρην, ἣ κεῖτ᾽ ὑπὸ ζαθέας πόδας ἴδης,
Ἴλιον ἠνεμόεσσαν ὑπὸ πλευρῇσιν ἔχουσα,
Ἴλιον ἀγλαὸν ἄστυ παλαιγενέων ἡρώων,
Ἴλιον, ἣν ἐπόλισε ποσειδάων καὶ ἀπόλλων,
Ἴλιον, ἣν ἀλάπαξαν ἀθηναίη τε καὶ ἥρη,
Ξάνθῳ ἐπ᾽ εὐρὺ ῥέοντι καὶ ἰδαίῳ σιμόεντι.
Τὴν δὲ μετ᾽ αἰολίδος παραπέπταται ἤθεα γαίης,
Αἰγαίου παρὰ χεῖλος ὑπὲρ μέγαν ἑλλήσποντον.
Τῆς δ᾽ ὑπὲρ ναιετάουσιν ἀγαυῶν παῖδες ἰώνων,
Αγχιάλου γεγαῶτες ὑπὲρ χθονός. ἧς διὰ μέσσης
Μαίανδρος λιπαρῇσι κατέρχεται εἰς ἅλα δίναις
Μιλήτου τε μεσηγὺ καὶ εὐρυχώροιο πριήνης,
Τάων ἀμφοτέρων γε βορειοτέρην ἐσίδοιο
Παραλίην ἔφεσον μεγάλην πόλιν ἰοχεαίρης.
Ενθα θεῇ ποτὲ νηὸν ἀμαζονίδες τετύκοντο,
Πρέμνῳ ἐνὶ πτελέης, περιώσιον ἀνδράσι θαῦμα.
Μῃονίη δ᾽ ὑπὲρ ἧσιν ἐπ᾽ ἀντολίην τετάνυσται
Τμώλῳ ὑπ᾽ ἠνεμόεντι. τόθεν πακτωλὸς ὁ δινῶν
Χρυσὸν ὁμοῦ δίνῃσιν ἐφελκόμενος κελαρύζει.

Τοῦ

Alteram, quæ ſita eſt ſubter diuinæ radices Idæ,
Ilium excelſam ſub lateribus continens,
Ilium inſignem urbem ueterum heroum,
Ilium, quam condidit Neptunus & Apollo,
Ilium, quam euerterunt Mineruaq; & Iuno,
Xanthũ iuxta latè fluentẽ, & Idæũ Simoëntem.
Hanc autem poſt Aeoliæ adiacent ſedes terræ,
Aegæi iuxta littus, ſuper magnũ Helleſpontum.
Hanc item poſt habitant illuſtrium ſoboles Ionum,
Maritima degentes ſuper terra: quam per mediam
Mæandrus fœcundis deſcendit in mare uorticibus,
Miletumq; inter & ſpacioſam Prienam:
Quibus ambabus ſeptentrionaliorem aſpicies
Maritimam Epheſum, præclarã urbem Dianæ:
Ubi Deæ quondã ædẽ Amazonides ſtruxerunt
Fundamento in ulmi, præcipuum hominibus miraculum.
Meonia autem prope has ad orientem extẽta eſt,
Tmolo ſub excelſo: unde Pactolus procedens
Aurũ unà cũ uorticibus conuoluens murmurat:

Huius

Τοῦ δ' αὖ ἐπὶ πλευρῇσι καθήμενος εἴαρος ὥρῃ
Κύκνων εἰσαΐοις λιγυρὴν ὄπα, τοί τε καθ' ὕλην
Ἔνθα καὶ ἔνθα νέμονται ἀεξομένης ἐπὶ ποίης.
Πολλοὶ γὰρ λειμῶνες ἐν ἀσίδι τηλεθόωσιν,
Ἔξοχα δ' ἀμπεδίον μαιάνδριον. ἔνθα καΰστρου
Ἥσυχα καχλάζοντος ἐπιῤῥέει ἀγλαὸν ὕδωρ.
Οὐ μὴν οὐδὲ γυναῖκας ὀνόσσεαι, αἳ περὶ κεῖνο
Θεῖον ἕδος χρυσοῖο κατ' ἰξύος ἅμμα βαλοῦσαι
Ὀρχεῦνται, θηητὸν ἑλισσόμεναι περὶ κύκλον
Εὖτε διωνύσοιο χοροστασίας τελέουσι,
Σὺν καὶ παρθενικαὶ νεοθηλέες οἷα τε νεβροὶ
Σκαίρουσιν, τῇσιν περισμαραγεῦντες ἀῆται
Ἱμερτοὺς δονέουσιν ἐπὶ στήθεσι χιτῶνας.
Ἀλλὰ τὰ μὲν λυδοῖσι μετ' ἀνθρώποισι μέλονται.
Πρὸς δ' ἅλα κεκλιμένοι λύκιοι χθόνα ναιετάουσι
Ξάνθου ἐπὶ προχοῇσιν ἐϋῤῥείτου ποταμοῖο.
Ἔνθα βαθυκρήμνοιο φαείνεται οὔρεα ταύρου,
Παμφυλίων καὶ μέχρι, κράγον δέ ἑ φημίζουσι.
Κεῖθι δ' ἂρ ἀθρήσειας ὕπειρ ἅλιον πτολίεθρον
Ἄσπενδον, ποταμοῖο παρὰ ῥόον εὐρυμέδοντος.

Ἔνθα

Huius itē in marginibus considens ueris tēpore
Olorū exaudires canorā uocē, qui per nemora
Hinc inde pascuntur germinante in herba:
Multa nanq; prata in Asia uirescunt,
Maximè uerò circa campum Mæandrium: ubi Caystri
Tacitè strepentis alluit liquida unda.
Nec sanè uel mulieres fastidis, quæ circa illum
Diuinum locum, auri per lumbū uinculo cinctæ
Tripudiant, mirum rotatæ circum orbem,
Quando Baccho choreas ducunt:
Simul quoq; uirgines primi floris more hinnulorum
Saliunt: quibus circumstrepentes uenti
Gratiosas disturbant in pectoribus uestes.
Atq; hæc quidem Lydos apud homines curātur.
Cæterum mari acclinati Lycij terram colunt
Xanthi ad fluenta pulchriflui amnis:
Illic altijugi cernuntur culmina Tauri,
Pamphylios etiam usq;: Cragum uerò illum uulgo nuncupant.
Illic item cōspexeris suprà maritimum oppidum
Aspendū, fluminis iuxta cursum Eurymedontis:

Ἔνθα συοκτονίῃσι Διωναίην ἱλάονται.
Ἄλλαι δ' ἑξείης Παμφυλίδες εἰσὶ πόληες,
Κώρυκος, Πέργη τε, καὶ ἠνεμόεσσα Φάσηλις.
Τῶν δὲ πρὸς ἀντολίην μεσάτην χθόνα ναιετάουσιν
Ἴδριες ἐν πολέμοισι Λυκάονες ἀγκυλότοξοι.
Τοῖς δ' ἔπι Πισιδέων λιπαρὸν πέδον, ἧχι πόληες
Τερμησσός, Λύρβη τε, καὶ ἣν ἐπολίσσατο λαὸς
Πρίν ποτ' Ἀμυκλαίων ὁμώνυμος ἐν χθονὶ Σέλγη.
Κεῖθεν δ' εἰς αὐγὰς σκολιὸν περιτέμνεται οἶμον
Πολλὸν ἔσω βεβαυῖα περίδρομος Ἀμφιτρίτη
Γείτων Εὐξείνοιο πολυκλύστοιο θαλάσσης.
Κεῖνός τοι Κιλίκων περισύρεται ἔθνεα κόλπος
Μακρὸς ἐπ' ἀντολίην, Ἀσίης δὲ στόμα καλοῦσι.
Καὶ τοὺς μὲν πολέων ποταμῶν ἐπιμίσγεται ὕδωρ
Τηλόθεν ἐρχομένων, Πυράμοιό τε καὶ Πινάροιο,
Κύδνου τε σκολιοῖο μέσην διὰ Ταρσὸν ἰόντος,
Ταρσὸν ἐϋκτιμένην, ὅθι δή ποτε Πήγασος ἵππος
Ταρσὸν ἀφεὶς, χώρῳ λίπεν οὔνομα τῆμος ἀφ' (ἵππου

Ἐς Διὸς

Vbi porcorum mactationibus Venerem placant.
Aliæ autem deinceps Pamphylicæ sunt urbes,
Corycus, Pergáq;, & uentis apta Phaselis.
At post has ad orientem internum solum habitant
Gnaui in bellis Lycaones, inflexis arcubus fisi,
Hos uerò iuxta Pisidarum pingue solum: ubi urbes
Termessus, Lyrbáq;, & quam condidit populus
Antiquitus Amyclæorum, cognominis in terra Selga.
Inde autem in orientem obliquum circumsecat (tramitem
Multum introgressa circumflua Amphitrite,
Vicina Euxini multisoni maris:
Ille sanè Cilicum uoluitur circum gentes sinus,
Longus ad orientē: Asiæ uerò angustias uocant.
Atq; huic quidem multorum fluminum commiscetur unda
È longinquo uenientum, Pyramiq;, & Pinari,
Cydniq; flexuosi, mediam per Tarsum euntis,
Tarsum bene structam, ubi quondam Pegasus equus
Vngula amissa loco reliquit nomen, quando ex (equo

Ες Διὸς ἱέμενος πέσεν ἥρως Βελλεροφόντης.
Κεῖθι δὲ καὶ πεδίον τὸ Ἀλήιον, οὗ κατὰ νῶτα
Ανθρώπων ἀπάνευθεν ἀλώμενος ἐνδιάασκεν.
Πολλαὶ δ' ἑξείης κιλίκων γεγάασι πόληες,
Λυρνησσὸς, Μαλλός τε, καὶ Ἀγχιάλεια, σόλοι τε,
Αἱ μὲν ἐν ἠπείρῳ, αἱ δ' αὐτοῦ ἄγχι θαλάσσης.
Τῆς δ' ὑπὲρ κομμαγηνὸν ἕδος, συρίης τε πό-
λῆες,
Θινὸς ὑπὲρ στρεπτῆς περιμήκεος, ἀμφὶ γὰρ ὁλκὸς
Ες δύσιν ἔστραπται πολιῆς ἁλὸς ἄχρι κολώνης
Οὔρεος ἀγχιάλοιο βαθυκρήμνου κασίοιο.
Ρηϊδίως δ' ἄν τοι λοιπὸν πόρον αὐδήσαιμι,
Γαιάων ἀσίης. ὁ δέ τοι λόγος ἐν φρεσὶν ἔστω.
Μὴ δ' ἀνέμοις φορέοιτο πονηθέντων χάρις ἔρ-
γων,
Εἰ γὰρ δὴ σάφα τήνδε καταφράσσαιο κέλευ-
θον,
Η τάχα κεν ἄλλοισιν ἐπισταμένως ἀγορεύοις,
Καὶ ποταμοὺς, πολίων τε θέσιν, καὶ γαῖαν ἑκά-
στην. (χθω
Σχῆμα μὲν οὖν πισύρεσσιν ὑπὲρ πλευρῇσι τετύ
Πεπταμένη δολιχοῖσιν ἐπ' ἀντολίην πεδίοισιν.
Οἷα μὲν ἐν πρώτοισιν ἐμεῦ εἰπόντος ἀκούσας
Γᾶσαν

In cœlum abeunte corruit heros Bellerophon.
Illic etiamnum campus Aleius, cuius per plana
Procul ab hominibus oberrans uersabatur.
Multæ item sequenter Cilicum sunt urbes,
Lyrnesus, Malusq;, atq; Anchialia, Soliq;:
Hæ quidem super interraneo, illæ uerò ipsum prope mare. (oppida,
Has uerò iuxta Commageenum solum: Syriæq;
Littore in reflexo, longè protracto: circum nanque ductus (montorium
In occasum uersus est cani maris, usque ad pro-
Montis maritimi altiiugi Casij.
Facile autem tibi reliquum tractum cecinerim
Terrarum Asiæ: hæc uerò tibi traditio in mente hæreat:
Neq; uentis feratur elaboratorũ fructus operũ.
Etenim si euidẽter hoc perceperis compendium,
Profectò mox alijs gnauiter referres
Et fluuios, urbiumq; situm, & regionem quamlibet.
Porrò figura quatuor ad latera dispositasit,
Vergens spaciosis ad orientem campis.
Nosti quidem in primis, me narrantem audiens,

Πᾶσαν ἕως Ἰνδῶν ἀτίνα ὄρος ἄνδιχα τέμνει.
Κεῖνό τοι ἐν πλευροῖσι βορειότερον τελέοιτο.
Νεῖλος δ' ἑσπέριον πλευρὸν πέλει, αὐτὰρ ἑῷον
Ἰνδικὸς ὠκεανὸς, νότιον δ' ἁλὸς οἴδματ' ἐρυθρῆς.
Φράζεο δ' ὡς ὑπὸ πεῖραν ἐπ' αὐγὰς ἵξομαι ἤδη,
Ἀρξάμενος Συρίηθεν, ὅθεν λίπον. οὐ δ' ἂν ἔμοιγε
Μύθου ἅτε ψευσθέντος ἀνὴρ ἐπιμωμήσαιτο.
Ἀλλ' ἤτοι Συρίη μὲν ὑπεὶρ ἁλὸς ἐγγύθεν ἕρπει,
Ἐς νότον ἀντολίην τε πολύπτολιν αἶαν ἔχουσα,
Ἣν κοίλην ἐνέπουσιν ἐπώνυμον, οὕνεκ' ἄρ' αὐτὴν
Μέσσην καὶ χθαμαλὴν ὀρέων δύο πρῶνες ἔχουσιν
Ἑσπερίου κασίοιο καὶ ἠῴου λιβάνοιο.
Καὶ τὴν μὲν πολλοί τε καὶ ὄλβιοι ἄνδρες ἔχουσιν,
Οὐχ ἅμα ναιετάοντες ὁμώνυμοι, ἀλλὰ διαμφίς.
Οἱ μὲν ἐπ' ἠπείρῳ, τοὶ πὲρ σύριοι καλέονται.
Οἱ δ' ἁλὸς ἐγγὺς ἐόντες, ἐπωνυμίην φοίνικες,
Τῶν δ' ἀνδρῶν γενεῆς, οἳ ἐρυθραῖοι γεγάασιν.
Οἳ πρῶτοι νήεσσιν ἐπειρήσαντο θαλάσσης,

Πρῶτοι

Totam usq; ad Indos Asiam montem in duas scindere:
Hic tibi inter latera septentrionalius conficiat:
Nilus item occidentale latus esto: at orientale
Indicus Oceanus: austrinum uerò maris freta rubri. (peruenturus sim iam,
Obserua autem quomodo sub oram in orientem
Orsus à Syria, unde liqui. Neq; mihi quidem,
Narratione uelut mentita, quis notam iusserit.
At uerò Syria quidem super mari propè serpit
Ad austrũ orientemq;, multis urbibus insignem terram habens:
Quam cauam perhibẽt cognominem: quandoquidem ipsam (continent,
Mediam ac depressam montium duo cacumina
Occidentalis Casij, & orientalis Libani.
Atq; hãc quidẽ multiq; et diuites homines tenẽt,
Non unà habitantes cognomines, sed diuisim:
Hi quidẽ super interraneo, qui sanè Syrij uocantur, (nices,
Illi uerò mari uicinè existẽtes, cognomẽto Phœ-
Eorum hominũ originis, qui Erythræi nati sunt:
Qui primi nauibus periculum fecerunt maris:

hoc pomponius aliter statuit sallustius, ptolemaeus, et herodotus,

plini in libro cap. 31. in dio, et procem.

Πρῶτοι δ' ἐμπορίης ἁλιδινέος ἐμνήσαντο,
Καὶ βαθὺν οὐρανίων ἄστρων πόρον ἐφράσσαντο.
Οἵ τ' ἰόπην καὶ γάζαν ἐλαΐδα τ' ἐνναίουσι,
Καὶ τύρον ὠγυγίην, βηρυτοῦ τ' αἶαν ἐραννήν,
Βύβλον τ' ἀγχίαλον, καὶ σιδῶν' ἀνθεμόεσσαν
Ναιομένην χαρίεντος ἐφ' ὕδασι βοστρηνοῖο,
Καὶ τρίπολιν λιπαρήν, ὀρθωσίδα τε, μαραθόν τε,
Λαοδίκην, ἣ κεῖται ἐπ' ἠιόνεσσι θαλάσσης.
Καὶ ποσειδήια ἔργα καὶ ἱερὰ τέμπεα δάφνης.
Ηχί περ ἀντιόχοιο ἐπώνυμος ἀντιόχεια.
Αὐτὰρ ἐνὶ μεσσῆσιν ἀπαμαίας πτολίεθρον.
Τῆς δὲ πρὸς ἀντολίην κατασύρεται ὑγρὸς ὀρόντης
Ἄσπετος, ἀντιόχοιο μέσην διὰ γαῖαν ὁρίζων.
Πᾶσα δέ τοι λιπαρή τε καὶ εὔβοτος ἔπλετο χώρη
Μῆλά τε φερβέμεναι, καὶ δενδρέσι καρπὸν ἀέξειν.
Τῆς δ' αὖ ἴδυις προτέρω νοτιώτερον οἶμον ὁδεύων
Ἀρραβικοῦ κόλπου μυχάτων πόρον, ὅς τε μεσηγὺ
Εἰλεῖται συρίης τε καὶ ἀρραβίης ἐρατεινῆς,

Τυτθὸν

Primi item negociationem mariuagam excogitarunt: (deprehenderunt:
Atq; inscrutabilem cœlestium siderum cursum
Qui Iopen, & Gazam, Elaidaq; incolunt,
Et Tyrum uetustam, Beretyq; terram amœnam,
Byblumq; maritimam, & Sidonem floridam,
Frequentatam grati ad fluenta Bostreni,
Et Tripolin pinguem, Orthosidá que, Maranthumq;,
Laodicen, quæ adiacet littoribus maris:
Et Neptunias structuras, & diuinos lucos Daphnes:
Vbi quidem Antiochi cognominis Antiochia.
Cæterum in mediterraneis Apamææ oppidum.
Ab hac autem ad orientem delabitur liquidus Orontes,
Vastus, Antiochi mediam regionem persecans.
Porrò tota pinguisq; & nutritia est regio
Ouesq; pascendo, & arboribus fœtũ augendo.
Ab hac item conspicatus fueris ultrà australiorem uiam pergens
Arabici sinus extremum meatum, qui inter
Voluitur Syriamq; & Arabiam amœnam,

Τυτθὸν ἐπ' ἀντολίην τετραμμένος ἄγχι σε-
λανῶν.
Κεῖθεν δ' ὀλβίστων ἀράβων περικέκλιται αἶα
Πολλὸν ἀνερχομένη, δισσῇ ζωσθεῖσα θαλάσσῃ,
Περσίδι τ' ἀραβίῃ τ'. ἀνέμων δέ τοι ἔλαχ' ἑκά-
στῃ,
Ἀῤῥαβίῃ ζέφυρον, περσὶς δ' εὔροιο κελεύθους.
Πέζα δέ οἱ νοτίη τετραμμένη ἀντολίηνδε,
Κλύζετ' ἐρυθραίοις ὑπὸ κύμασι ὠκεανοῖο.
Καὶ δή τοι θέσιας μυθήσομαι. ἔξοχα γάρ μιν
Πασάων πολύολβα καὶ ἀγλαὰ φῦλα νέμοντι.
Ἄλλο δέ τοι καὶ θαῦμα μέγ' ἔξοχον ἔλαχ' ἐκείνη,
Αἰεὶ κηώεσσα θύοις, ὑπὸ λαρὸν ὄδωδεν
Ἢ θύου, ἢ σμύρνης, ἢ εὐόδμου καλάμοιο,
Ἢ καὶ θεσπεσίοιο πεπαινομένου λιβάνοιο,
Ἢ κασίης. ἐτεὸν γὰρ ἀνὰ χθόνα μύσατο κείνην
Ζεὺς αὐτὸν διόνυσον ἐϋῤῥαφέος παρὰ μηροῦ.
Τῷ καὶ γειναμένῳ κηώδεα γείνατο πάντα.
Μῆλα δὲ καὶ τῆμος λασίοις ἐβαρύνετο μαλ-
λοῖς
Ἐν νομῷ. αὐτόματοι δὲ κατέῤῥεον ὕδασι λίμναι.
Ὄρνιθες δ' ἑτέρωθεν ἀοικήτων ἀπὸ νήσων
Ἦλθον φύλλα φέροντες ἀκηρασίων κιναμώμων.

Αὐτὰρ

Parum ad orientem conuersus usq; ad Selanos.
Inde uerò felicißimorũ Arabũ circũiacet terra,
Multum ascendens, duplici circundata mari,
Persicoq;, Arabicoq;: uentum autem uendicauit utrunq;,
Arabicum Zephyrum, Persicum uerò Euri uias.
Ora autem illi austrina conuersa ad orientem
Alluitur rubris fluctibus Oceani.
Atq; huius tibi situs fabor: supra enim ipsam
Omnes ualde opulenti & clari populi colunt.
Quinetiam aliud mirum ingens præ cæteris sortita est illa, (olet
Semper odora thuriferis arboribus, suauiter sub
Vel thyo, uel myrrha, uel fragrante canna,
Vel etiam diuino nigricante thure,
Vel casia: reuera enim in terra dissoluit illa
Iuppiter ipsum Dionysiũ bene sutum à femore:
Cui & genito odora facta sunt omnia.
Quinetiã oues tũc dẽsis onerabãtur uelleribus
In pabulo: larga uerò effluebãt liquorib. stagna:
Volucres item alicunde desertis ab insulis
Venerunt folia ferentes immarcessibilium cinamomorum.

At hic

Αὐτὰρ ὁ μὲν νεβρίδας ἐπωμαδίας ἐτάνυσσε.
Κισσῷ δ' ἱμερόεντι καλὰς ἔστεψεν ἐθείρας.
Ἀκροχάλιξ δ' οἴνῳ πλεκτοὺς ἀνεσείσατο θύρσους
Μειδιόων, καὶ πολλὸν ἐπ' ἀνδράσιν ὄλβον χεῦε.
Τούνεκεν εἰσέτι νῦν λιβάνῳ κομόωσιν ἄρουραι,
Οὔρεα δὲ χρυσῷ, ποταμοὶ δ' ἐτόρωθι θυηλαῖς.
Αὐτοὶ δ' ναιέται μάλλα πίονα δῆμον ἔχουσι
Χρυσείοις πέπλοισιν ἀγαλλόμενοι μαλακοῖσι.
Ἀλλ' ἤτοι πρῶτον μὲν ὑπὲρ κλιτὺν λιβάνοιο
Ἀφνειοὶ ναίουσιν ἐπωνυμίην ναβαταῖοι.
Ἀγχι δὲ χαβλάσιοί τε καὶ ἀγρέες, οἷς ἐπὶ γαῖα
Χατραμὶς ναίει κατεναντία περσίδος αἴης.
Αὐτὰρ ἐρυθραίης πλευρὸν ναίουσι θαλάσσης
Μινναῖοί τε σάβαι τε καὶ ἀγχίγυοι κλεταβηνοί.
Τόσσα μὲν ἀῤῥαβίην περιώσια φῦλα νέμονται.
Ἀλλα δ' ἔτι καὶ πλεῖστα. περιπρὸ γάρ ἐστι μεγίστη.
Τῆς δὲ πρὸς ἀντιπόραιαν ὑπαὶ ῥιπὴν ζεφύροιο
Λυπρὸν ὀρειγνώων παραφαίνεται οὖδας ἐρεμβῶν,

At hic quidem hinnulorum pelles superhumerales expandit:
Hedera uerò iucunda pulchras ornauit comas:
Summè potus aūt uino tortos disquassauit ramos
Blandè ridens, & multam inter homines felicitatem fudit:
Quare ad hunc usq; diē thure referta sunt arua,
Montes uerò auro, flumina item alibi sacris odoramentis.
Ipsi aūt incolæ ualde opulentum populū habēt,
Aureis uestibus deliciantes mollibus.
Porrò primum quidem super decliuitatē Libani
Diuites habitant cognomento Nabatæi.
Propè item Chaulasijq;, & Agrenses: quos iuxta tellus
Chatramitica incolitur, è regione Persicæ terræ.
Et rubri latus habitant maris
Minnæiq;, Sabæq;, & uicini Cletabeni.
Tot quidem Arabiam præcipuæ gentes tenent.
Aliæ insuper plurimæ: circumquaq; enim est maxima.
Ab hac autem ad transmarinam terram sub plagam Zephyri
Sterile monticolarū comparet solū Eremborum,

Οἳ βίον ἐν πέτρῃσι κατωρυχέεσσιν ἔθεντο
Γυμνοὶ, καὶ κτεάνων ὑποδευέες. ἀμφὶ δ᾽ ἄρα σφιν
Εἴδεϊ θαλπομένοισι μελαίνεται αὐαλέος χρώς.
Αὔτως δ᾽ οἷά τε θῆρες ἀλώμενοι ἄλγε᾽ ἔχουσιν.
Οὐχ ὡς ἁβροβίων Ἀράβων γένος. οὐ γὰρ ἐν ὄλβῳ
Ἴσην μοῖραν ἅπασιν ἐπ᾽ ἀνδράσι θήκατο δαίμων.
Αὐτὰρ ὑπὲρ Λιβάνοιο πρὸς αὐγὰς ἠελίοιο
Τῆς ἑτέρης συνεχὴς δολιχὴ μηκύνεται αἶα,
Ἑλκομένη καὶ μέχρι ἁλικλύστοιο Σινώπης.
Τῆς δ᾽ ἤτοι μέσσης μὲν ἐπ᾽ ἠπείροιο βαθείης
Καππαδόκαι ναίουσι δαήμονες ἱπποσυνάων·
Ἀσσύριοι δ᾽ ἁλὸς ἄγχι παρὰ στόμα Θερμώδοντος·
Τῆς δὲ πρὸς ἀντολίην ὀρέων ἄπο παιπαλόεντων
Φαίνετ᾽ ἀπειρεσίου ποταμοῦ ῥόος Εὐφρήταο,
Ὅς δή τοι πρῶτον μὲν ἀπ᾽ οὔρεος Ἀρμενίοιο
Μακρὸς ἐπὶ νότον εἶσι, πάλιν δ᾽ ἀγκῶνας ἑλίξας
Ἀντίον ἠελίοιο, μέσην Βαβυλῶνα περήσας
Περσίδος ἐς ἁλὸς οἶδμα θοὴν ἀπορεύγεται ἄχνην,

Ὑστατίης

Qui uitam in saxis suffoßis agunt
Nudi, & poßeßionibus carẽtes: quinetiam ipsis
Forma adustis circumfuscatur aridum corpus:
Paßim uerò more ferarum oberrantes, afflictiones habent.
Non sicut delicatorũ Arabum genus. non enim in felicitate
Aequam sortẽ uniuersos per homines disposuit (deus.
At super Libanum ad orientem solis
Alterius Syriæ ingens elongatur terra,
Protracta etiam usq; ad maritimam Sinopen.
At huius mediæ quidem super continente uasta
Cappadoces habitant, periti disciplinæ alendorum equorum:
Assyrij uerò mari uicinè, prope ostium Thermodontis.
Ab hac autem ad orientem montibus ab excelsis
Cernitur immensi fluuij decursus Euphratæ:
Qui sanè primum quidem è monte Armenio
Longus ad austrum cedit: mox uerò anfractus reflectens
Contra solem, mediam Babylonẽ præterlapsus,
Persici in maris fretum rapidã euomit spumam,

Extremis

Ὑπατίης προχοῇσι τορηδὸν ἐγγὺς ὁδεύων.
Τὸν δὲ μετ' εἰς αὐγὰς ποταμὸς ὤκιστος ἁπάν-
των
Τίγρις ἐϋῤῥείτης φορέεται ῥόον ἶσον ἐλαύνων,
Τόσσον ἀνδύθεν ἰὼν, ὅσον ἕβδομον ἦμαρ ὁδί-
τας
Ἴφθιμος καὶ κραιπνὸς ἀνὴρ ἀνύσειεν ὁδίτης.
Ἔστι δέ τις καὶ μέσσα περίτροχος ὕδασι λίμνη
Οὔνομα Θωνῖτις, ἧς ἕλκεται ἐν μυχᾷ Τίγρις,
Δινῶν πολλὸν ἔνερθε, πάλιν δ' ἐξαῦτις ἀνα-
σχὼν
Ὀξύτερον προΐησι κάτω ῥόον. οὐκ ἂν ἐκείνου
Ἐν πᾶσιν ποταμοῖσι θοώτερον ἄλλον ἴδοιο.
Ὅσση δ' Εὐφρήτου καὶ Τίγριος ἔνδοθι γαῖα,
Τὴν δὲ περικτίονες μέσσην ποταμῶν ἐνέπουσιν.
Οὐ μέν τοι κείνης γε νομὰς ὠνόσσατο βούτης,
Οὐδ' ὅς τις σύνεγγυ κορώνυχα πάντα γεραί-
ρων
Μήλοις ἀγραύλοισιν ἐφέσπεται. οὐδὲ μὲν ὕλην
Παντοίην φυτοεργὸς ἀνὴρ ἀθερίζεται καρπῶν.
Τοίη γὰρ κείνης αἴης ἄροσις πέλει, ἐν μὲν ἀέξειν
Ποίην, ἐν δὲ νομοὺς εὐανθέας, ἐν δὲ καὶ ἀνδρῶν
Φύτλην, καλλίστην τε καὶ ἀθανάτοισιν ὁμοίην.

Τῆς

Extremis profluuijs Teredoni uicinè uadum secans. (omnium
Hunc item post in orientem fluuius uelocißimus
Tigris pulchrè decurrens fertur, undam æqualem uectans, (diem iter mensus
Tantum distanter means, quantum ad septimum
Fortis & celer aliquis absoluere potest uiator.
Est aũt quædam in medio circũflua undis palus,
Nomine Thonitis, cuius uoluitur in ima Tigris,
Occidens multum infernè: iterum uerò subito emergens
Ocyus propellit deorsum fluxum. uix illo
Inter omnes fluuios uelociorẽ aliũ conspexeris.
Quæcunq; uerò Euphraten & Tigrin inter tellus est,
Hanc accolæ mediam amnium perhibent. (cus,
Porrò haud facile illi⁹ pascuas uilipẽderit bubul
Vel quicunq; fistula cornutũ ungulatũ Panẽ colẽs
Oues agristabulas cõsequitur: neq; sanè pomaria
Omnigena arborator qs reprobauerit fructuũ.
Talis in hac terra cultura est, in producẽdo qdẽ
Herbam, & pascuas floridas, atq; etiã hominum
Stirpẽ, pulcherrimamq;, & immortalibus similẽ:

N Ab hac

Τῆς δ' ἤτοι πρὸς Βορέην λιπαρὴν χθόνα ναιετάουσιν
Ἀνδρῶν ἀρμένιοί τε καὶ ἀγχέμαχοι ματιηνοὶ,
Οὔρεσι κεκλιμένοι ποταμοῦ πρόχυσιν εὐφρήταο,
Πίονες, ἀφνειοί τε, καὶ ἄρεος οὐ δεδαῶτες.
Πρὸς δὲ νότον Βαβυλὼν ἱερὴ πόλις, ἣν ῥά τε
πᾶσαν
Τείχεσιν ἀρραγέεσσι σεμίραμις ἐστεφάνωσεν.
Αὐτὰρ ἐπ' ἀκροπόλει μέγαν δόμον εἵσατο Βή-
λῳ,
Χρυσῷ τ' ἠδ' ἐλέφαντι καὶ ἀργύρῳ ἀσκήσασα.
Καὶ γάρ τοι πεδίον περιώσιον, ἔνθα τε πολλοὶ
Ἀκρόκομοι φοίνικες ἐπηρεφέες πεφύασι.
Ναὶ μὴν καὶ χρυσοῖο φέρει χαριέστερον ἄλλο
Ὑγρῆς βηρύλλου γλαυκὴν λίθον, ἣ περὶ χῶρον
Φύεται ἐν προβολῇς ὀφιήτιδος ἔνδοθι πέ-
τρης.
Αὐτὰρ ὑπὲρ Βαβυλῶνος ὅθι πνοιὴ Βορέαο
Κισσοί, μεσσαβάται, χαλωνῖταί τε νέμονται.
Ἀλλ' ὁπότ' ἀρμενίων ὀρέων προπάροιθεν ὁδεύ-
σῃς
Εἰς αὐγὰς, τότ' ἔπειτα μηδικὰ τέμπεα δήεις.
Τῶν μὲν πρὸς Βορέην ἐριθηλέα γαῖαν ἔχουσι
Γηροί τε μάρδοι τε καὶ ἀνδρῶν ἀτροπατηνοί.
Πρὸς

Ab hac quidẽ ad boream pingue ſolum habitant
Viri Armenijq;, & pugnaces Matiani,
Montibus occluſi fluuium ante Euphraten,
Pingues opulentiq;, & Martis probè docti.
Ad auſtrum uerò Babylon ſacra urbs: quam quidem totam
Mœnibus infractis Semiramis circundedit.
Verùm in ſummo urbis ingentem ædem extruxit Belo,
Auroq; ac ebore & argento exornans.
Atq; hui⁹ quidẽ planicies præcipua: ibiq; multæ
Alticomæ palmæ condenſæ naſcuntur.
Profecto etiam auro fert gratioſius aliud.
Aqueæ Berylli uiridem gemmam, quæ per regionem
Gignitur in procurſibus Ophietidem intra petram.
At ſuper Babylonem ad flatum boreæ
Ciſsi, Meſſabatæ, Chalonitæq; habitant.
Verùm cum Armenios montes ante perrexeris
In orientẽ, tũc repẽte Medica nemora offendes.
Quorum quidem ad boream præfloridam terram tenent
Geriq;, Mardiq;, & uiri Atropateni.

Πρὸς δὲ νότον ναίουσιν ἀγαυῶν ἔθνεα Μήδων,
Κείνης τοι γενεῆς ἐρικυδέος ἐκγεγαῶτες
Αἰήταο θυγατρὸς ἀμύμονος ἡρωΐνης.
Εὖτε γὰρ ἀκταίοιο παρὰ ῥόον Ἰλισσοῖο
Φάρμακ' ἐμήσατο λυγρὰ γόνῳ Πανδιονίδαο,
Αἰδοῖ μὲν χῶρον κεῖνον λίπεν, ἐν δὲ βαθεῖαν
Πλαζομένη περὶ φῶτας ὁμώνυμον ἵκετο γαῖαν,
Οὐ μὲν ἑκὰς Κόλχων. Κόλχων μὲν γαῖαν ἱκέσθαι
Οὐχ οἱ ἔλω, μῆνιν γὰρ ἑοῦ δειδίσσετο πατρός.
Τοὔνεκεν εἰσέτι νῦν πολυφαρμακέες ἄνδρες ἔασι,
Χώρην ναιετάοντες ἀπείριτον, οἱ μὲν ἐπ' αὐτὰς
Πέτρας, αἳ φύουσιν ἀφεγγέα ναφνιασίτην,
Οἱ δ' ἑκὰς ἐν λασίῃσι νενασμένοι εἱαμενῇσι,
Πώεα καλὰ νέμοντες, ἄδην βεβριθότα μαλλοῖς.
Τόσσον ἐπ' αὐτολίην τετραμμένοι ἄγχι πυλάων
Κασπιάδων, αἵτ' εἰσὶ βαθυνομένας ὑπὸ πέτρας,
Κληῗδες γαίης Ἀσιήτιδος. ᾗχι κέλευθος
Ἐκτέταται ἐν Βορέην τε καὶ ἐν νότον ὀρχομένοισιν,
Η μὲν ἐν ὑρκανίους, ἡ δ' οὔρεα Περσίδος αἴης.

ΑΛΛ'

Ad austrum autem habitant illustrium gentes Medorum,
Illa scilicet stirpe nobili prognati
Aeetæ filiæ strenuæ heroines.
Quum enim Attici iuxta fluentum Ilißi
Venena subornasset filio Pandionidæ,
Pudore quidẽ locum illum liquit: atq; in uastam
Oberrãs per homines cognominẽ deuenit terrã
Non quidem longè à Colchis: Colchorum certè terram accedere (patris.
Haud sibi licebat: iram enim sui pertimescebat
Quamobrem in hunc usq; diem uenefici homines sunt, (ad ipsas
Regionem frequentantes immensam, hi quidem
Rupes quæ gignunt suffuscum Narcißiten,
Illi uerò porrò in graminosis locati pratis,
Greges pulchros pascẽtes, abũdè onustas lanis:
Tantum in orientem uersi, usq; ad portas
Caspias, quæ sunt excelsis sub montibus
Clausuræ terræ Asianæ: quà uia
Educta est & in boream & in austrũ euntibus,
Tum quidem ad Hyrcanios, tum uerò montes Persidis terræ.

Ἀλλ' ἤτοι πυλάων μὲν ὕπαι πόδα Κασπιάων
Πάρθοι ναιετάουσιν ἀρήιοι ἀγκυλότοξοι,
Παντοίου πολέμοιο δαήμονες. οὐ γὰρ ἀρότρῳ
Αὔλακ' ἐπιθύνουσι διαχίζοντες ἀρούρας,
Οὐδὲ μὲν ἐν νήεσσιν ἅλα τμήγουσιν ἐρετμοῖς,
Οὐδὲ νομῷ φορβοῦσι βοῶν γένος. ἐκ δὲ γενέθλης
Νηπίαχοι τόξοισι καὶ ἱπποσύνῃσι μέλονται.
Αἰεὶ δ' ἠχήεσσαν ἀνὰ χθόνα δοῦπος ἀκόντων
Ἢ βελέων. πάντῃ δέ τ' ἀελλοπόδων δρόμος ἵππων (θαι
Θυνόντων. οὐ γάρ σφι θέμις δόρποιο πάσα-
Πρὶν πολέμου μόχθοισι κάρην ἱδρῶτι παλῦναι.
Φορβῶνται δ' ἄγρῃσι δορυκτήτου βιότοιο.
Ἀλλ' ἔμπης καὶ δῆριν ἀμαιμακέτους περ ἐόντας
Αὐσονίου βασιλῆος ἐπεπρήυνεν ἀκωκή.
Εἰ δέ σε καὶ Πέρσας ἰδέειν γλυκὺς ἵμερος αἱρεῖ,
Εὐφραδέως ἄν σοι καὶ τῶν γένος αὐδήσαιμι,
Καὶ πόρον ἀγναίων ποταμῶν ὀρέων τε κελεύθους.
Μοῦνοι γάρ τ' Ἀσίης βασιλεύτατον ἔθνος ἔχουσι,
Μοῦνοι δ' ἄσπετον ὄλβον ἐνὶ μεγάροισιν ἔθεντο

Ὁππότε

At uerò portarum quidem ſub oram Caſpiarum
Parthi degunt martij, recuruis arcubus fiſi,
Omniuario bello exerciti: nec enim aratro
Sulcum dirigunt diſcindentes arua,
Neq; quidem in nauibus mare ſecant remis:
Nec item pabulo fouent boum armentum: ſed à natiuitate
Pueri arcubus & equorũ curæ ſtudent. (lium
Semper autem argutam per terram ſtridor haſti
Aut telorũ: paſsim etiã alipedũ curſus equorum
Frementiũ. non enim ipſis fas eſt cibum ſumere,
Quin prius belli exercitio caput ſudore perfuſum ſit.
Viuunt autem prædis haſta parti alimenti.
Veruntamẽ prælio indomitos alioquin exiſtẽtes
Auſonij regis mittebat ſub iuga mucro.
Sin autem te quoq; Perſas noſcendi dulce deſiderium capit,
Euidenter tibi etiam eorum gentem narrauerim,
Atq; meatum perpetuò fluentium amnium, montiumq; tractus.
Soli enim Aſiæ regaliſsimam gentem habent,
Soli item grãdes diuitias in domibus repoſuerũt,

Ὁππότε μηονίην καὶ σάρδιας ἐξαλάπαξαν.
Χρύσεα τοι κείνων μὲν ἐπὶ χροῒ τεύχεα φωτῶν,
Χρύσεα δ' αὖθ' ἵπποισιν ἐπὶ στομάτεσσι χαλινά.
Χρυσῷ δ' ἀμφὶ πόδεσσιν ἐκοσμήσαντο πέδιλα.
Τόσσος γὰρ σφισιν ὄλβος ἀπείριτος. ἀλλά τοι εἴη
Περσὶς ὅλη μεγάλοισι περίδρομος οὔρεσι γαῖα,
Κασπιάδων πυλάων νοτιώτερον οἶμον ἔχουσα,
Ἑλκομένη καὶ μέχρις ὁμωνύμου ἀμφιτρίτης.
Τριχθὰ δέ μιν ναίουσι διασταδόν, οἱ μὲν ὑπ' ἄρκτους
Τοξοφόρων σκιεροῖσι παρήμενοι οὔρεσι μήδων,
Οἱ δὲ μεσήπειροι, οἱ δ' ἐν νότῳ ἄγχι θαλάσσης.
Πρῶτα σάβαι. μετὰ τοὺς δὲ πασαργάδαι. ἄγχι δὲ ταοκοί.
Ἄλλοι θ' οἳ ναίουσι διάνδιχα περσίδα γαῖαν.
Καὶ τὴν μὲν πολέες ποταμοὶ περιπιαίνουσι
Τῇ καὶ τῇ σκολιῇσιν ἐλαυνόμενοι προχοῇσι.
Χωρὶς μὲν κῦρος ἐστὶ μέγας, χωρὶς δὲ χόασπις
Ἕλκων ἰνδὸν ὕδωρ, παρά τε ῥείων χθόνα σούσων.
Τοῦ δ' αὖ ἐπὶ πλευρῇσιν ἴδοις εὐωπὸν ἀχάτην
Κείμενον

Quando Meoniam & Sardias depopulati sunt.
Aurea sanè illorū quidē in corpore arma uirorū:
Aurea etiam equis in oribus capistra:
Auro item in pedibus ornat calciamenta.
Tantæ enim ipsis diuitiæ sunt immensæ. Atqui esto
Persis tota magnis circundata montibus terra,
Caspijs portis australiorem meatum habens,
Producta etiā usq; ad cognominē Amphitriten.
Trifariam autem ipsam habitant discreti, hi quidem sub arctos, (dorum,
Sagittariorū umbrosis accubantes montibus Me
Illi uerò mediterranei, reliqui autem in austrum usq; ad mare. (Tasci:
Primò Sabæ; post hos Pasargadæ: propè uerò
Alijq; qui habitant diuisim Persidem terram.
Atq; hanc quidem multi amnes perfœcundant,
Huc atq; illuc flexuosis acti profluuijs.
Hinc quidē Corus est uastus, illinc uerò Choaspis,
Voluens indicā undam, alluensq; terrā Susorū.
Huius autem in ripis cernere licet pulchrum uisu Achaten,

Κείμενον οἷα κύλινδρον ἐπὶ χθονὸς, ὅν ῥά τ' ἀπὸ πέτρης
Χειμερίης ποταμοῖο κάτω σύρουσι χαράδραι.
Αἰεὶ δ' αὖ λιαροῖο γεγηθότες ἐξ ἀνέμοιο
Καρποὶ, τηλεθάουσιν ἐπίτριμοι ἀλλήλοισι.
Φράζεο δ' εἰς αὐγὰς λοιπὸν πόρον ἀσίδος αἴης.
Ἐγγύθι γάρ τοι πέζα τελείεται ἠπείροιο.
Ἤτοι μὲν παρὰ χεῦμα τὸ περσικὸν ὠκεανοῖο
Καρμανοὶ ναίουσιν ὑπ' ἠελίῳ ἀνιόντι,
Περσίδος οὐκ ἀπάνευθε, διάνδιχα γαῖαν ἔχοντες,
Οἱ μὲν ὑπειράλιοι, οἱ δ' ἔνδοθεν ἠπειρῶται.
Τῶν δὲ πρὸς ἀντολίην γεδρωσῶν ἕλκεται αἶ
Γείτων ὠκεανοῦ μεγακήτεος, οἷσι πρὸς αὐγὰς
Ἰνδὸν παρ ποταμὸν νότιοι σκύθαι ἐνναίουσιν.
Ὅς ῥά τ' ἐρυθραίης κατεναντίον εἶσι θαλάσσης
Λαβρότατος, ῥόον ὠκὺν ἐπὶ νότον ὀρθὸν ἐλαύνων,
Ἀρξάμενος τὰ πρῶτ' ἀπὸ καυκάσου ἠνεμόεντος.
Δισσὰ δέ οἱ στόματ' ἐστί. μέσην δ' ὑποδέδρομε νῆσον,
Νῆσον, τὴν καλέουσιν ἐπιχθόνιοι παταλήνην.
Κεῖνός τοι πολέων ἀποτέμνεται ἔθνεα φωτῶν.

Ητ

Iacentem quasi globū super terra: quem quidem è rupe
Torrentis fluminis uoluunt deorsum aluei.
Semper item placido læti à uento
Fructus progerminant stipati sibi inuicem.
Aspice autem in orientem reliquum meatum Asiæ terræ.
Prope nanq; ora finitur continentis.
Porrò iuxta fluxum Persicum Oceani
Carmani habitant sub sole oriente,
À Perside haud procul: diuisim terrā tenentes,
Hi quidē maritimi, illi uerò intus mediterranei.
Post hos autem ad orientem Gedrosorum extenditur tellus,
Vicina Oceani monstrosi. quibus ad ortum
Indum prope fluuiū austrini Scythæ cohabitāt,
Qui quidem Rubri è regione cedit maris
Impetuosissimus, fluorem celerem ad austrum rectà propellens,
Ortus primum è Caucaso excelso.
Duo uerò illi ostia sunt: mediā aūt circuit insulā,
Insulam, quam uocant mortales Patalenam.
Hic sanè multorum præterfecat gentes uirorum:

Scilicet

Ἤτοι μὲν δύοντος ἐπὶ κλίσιν ἠελίοιο
Ὠρείτας τ' ἀράβας τε, λινοχλαίνας τ' ἀραχώτας,
Ἀτραΐδας θ', ὅσους τε παρὰ πτυχὶ παρνησοῖο
Ξείνῃ ὁμῶς μάλα πάντας ἐπωνυμίην ἀρείηνούς,
Οὐ χθόνα ναιετάοντας ἐπήρατον, ἀλλ' ὑπὸ λεπτῇ
Ψάμμῳ πεπληθυῖάν τ' ἐν ῥώπεσσι δασεῖαν.
Ἀλλ' ἔμπης ζωῇσιν ἐπαρκέες εἰσὶ κέλευθοι.
Ἄλλον γὰρ σφισιν ὄλβον ἀκήρατον αἶα κομίζει.
Πάντῃ γὰρ λίθος ἐστὶν ἐρυθροῦ κουραλίοιο,
Πάντῃ δ' ἐν πέτρῃσιν ὑπὸ φλέβες ὠδίνουσι
Χρυσείης κυανῆς τε καλὴν πλάκα σαπφείροιο.
Τοὺς ἀποτεμνόμενοι βιοτήσιον ὦνον ἔχουσι.
Πρὸς δ' αὐγὰς ἰνδῶν ἐρατὴ ἀναπέπταται αἶα
Πασέων πυμάτη, παρὰ χείλεσιν ὠκεανοῖο.
Ἥν ποτ' ἀνερχόμενος μακάρων ἐπὶ ἔργα καὶ ἀνδρῶν
Ἠέλιος πρώτῃσιν ἐπιφλέγει ἀκτίνεσσι.
Τῶν γαίης ναέται μὲν ὑπὸ χρόα κυανέουσι
Θεσπέσιον λιπόωντες, ἐειδομένας δ' ὑακίνθῳ
Πιοτάτας φορέουσιν ἐπὶ κράτεσφιν ἐθείρας.

Τῶν

Scilicet occidentis ad declinationem ſolis
Oritasq́;, Arabasq́;, linopaludatosq́; Arachotas,
Atraidasq́;, quoſcunq; etiam prope iugũ Parnaſi
Communiter ſimul permultos cognomento A-rianos, (*ſterili*
Haud terram habitãtes exoptandam, uerùm ſub
Harena oppletamq́;, in ſpinetis aſperam.
Attamen uitæ ſatis idonea ſunt compendia:
Aliam enim ipſis opulentiam immarceßibilem terra profert:
Paßim nanq; gemma eſt rubei Corallij:
Paßim item in ſaxis ſubtus uenæ parturiunt
Aureæ cæruleæq́; pulchram laminam Sapphiri,
Quas præcidentes uictuale mercimoniũ habẽt.
Sed in orientem Indorũ amœna procurrit terra,
Omnium extrema ad littora Oceani.
Quam modò exoriens diuorum in officia & hominum
Sol primis incendit radijs:
Quare terræ habitatores quidem corpus ſubfuſci ſunt,
Mirè ungentes: ſimiles uerò hyacintho
Pinguißimos gerunt in capitibus cincinnos.

Horum

Τῶν δ' οἱ μὲν χρυσοῖο μεταλλεύουσι γενέθλην,
Ψάμμον ἐϋγνάμπτῃσι λαχαίνοντες μακέλῃσιν,
Οἳ δ' ἱστοὺς ὑφόωσι λινοεργέας, οἳ δ' ἐλεφάντων
Ἀργυφέους πρίοντες ὑποξύουσιν ὀδόντας.
Ἄλλοι δ' ἰχνεύουσιν ἐπὶ προβολῇσιν ἀναύρων
Ητου βηρύλλου γλαυκὴν λίθον, ἢ ἀδάμαντα
Μαρμαίροντα, ἢ χλωρὴν διαυγάζουσαν ἴασπιν,
Ἢ καὶ γλαυκιόωντα λίθον καθαροῖο τοπάζου,
Καὶ γλυκερὴν ἀμέθυστον ὑπήρεμα πορφυρέουσαν.
Παντοῖον γὰρ γαῖα μετ' ἀνδράσιν ὄλβον ἀέξει
Ἀενάοις ποταμοῖς καταῤῥυτος ἔνθα καὶ ἔνθα
Ναὶ μὴν καὶ λειμῶνες ἀεὶ κομόωσι πετήλοις
Ἄλλοθι μὲν γὰρ κέγχρος ἀέξεται· ἄλλοθι δ' αὖτε
Ὕλαι τηλεθόωσιν ἐρυθραίου καλάμοιο.
Φράζεο δ' ὥς τοι σχῆμα, καὶ ὡς ποταμοὺς ἐνέποιμι,
Οὔρεά τ' ἠνεμόεντα, καὶ αὐτῶν ἔθνεα γαίης.
Ἤτοι μὲν πισύρεσιν ἐπὶ πλευρῇσιν ἀρήρει
Πασσῇσι λοξῇσιν ἀλιγκίη εἴδεϊ ῥόμβου.
Ἀλλά τοι ἑσπερίοις μὲν ὁμούριος ὕδασιν Ἰνδὸς

Γαῖαν

Horum autem quidam auri purgant genituram,
Harenam aptè curuatis fodientes ligonibus:
Quidam uerò telas texunt lino elaboratas: alij elephantum
Candidos comparatos ſubradunt dentes:
Nonnulli itẽ diſquirunt in procurſibus fluuiorũ
Aut alicubi Berylli cæſiam gemmam, aut Adamantem
Relucentem, aut uiridem tranſparentem Iaſpin,
Aut etiam candicantẽ gemmam lucidi Topazi,
Atq; dulcẽ Amethyſſum ſubmodicũ rubentem.
Omnigenas enim terra inter homines diuitias producit,
Perpetuò manãtibus amnibus irrigua hincinde:
Siquidem & prata aſsiduè uernant folijs:
Alicubi itidem Cenchrus creſcit: alibi inſuper
Syluæ uireſcunt rubræ cannæ.
Aduerte autẽ ut tibi figurẽ, utq; fluuios referam,
Monteſq; excelſos, & ipſius gentes terræ.
Porrò quatuor per latera diſpoſita eſt
Omnia obliqua, ſimilis figuræ rhombi:
Sed enim occidentalibus quidem conterminus fluentis Indus

Terram

Γαῖαν ἀποτμήγει, νότιον δ' ἁλὸς οἴδματ' ἐρυθρῆς,
Γάγγης δ' εἰς αὐγάς, ὁ δὲ Καύκασος ἐν πόλον ἄρκτων.
Καὶ τὴν μὲν πολλοί τε καὶ ὄλβιοι ἄνδρες ἔχουσιν,
Οὐχ ἅμα ναιετάοντες ὁμώνυμοι, ἀλλὰ διαμπὰξ
Κεκριμένοι. ποταμοῦ μὲν ἀπ' ἑσπερίου πέλας Ἰνδοῦ
Δαρδανέες. τόθι λοξὸν ἀπὸ σκοπέλων ἀκεσίνην
Συρόμενον δέχεται πλωτὸς νήεσσιν ὑδάσπης.
Τοῖς δ' ἐπὶ καὶ Κώφης τρίτος ἔσσεται ἀργυροδίνης.
Τῶν δὲ μέσοι ναίουσι σάβαι καὶ τόξιλοι ἄνδρες.
Σκόθροι δ' ἑξείης. ἐπὶ δ' ἔσσεται ἄγρια φῦλα
Πευκαλέων. μετὰ τοὺς δὲ Διωνύσου θεράποντες
Γαργαρίδαι ναίουσιν. ὅθι χρυσοῖο γενέθλην
Δαιδαλέην ὕπανίς τε φέρει θεῖός τε μέγαρσος,
Λαβρότατοι ποταμῶν. ἀπὸ δ' οὔρεος ἠμωδοῖο
Ὀρνύμενοι προρρέουσιν ἐπὶ γαγγήτιδα χώραν,
Πρὸς νότον ἑλκόμενοι περὶ τέρματα κωλιάδος αἴης,
Ἡ δ' ἤτοι προὔχουσαν ἐπ' ὠκεανὸν βαθυδίνην
Ἠλίβατος, ταχινοῖσι δυσέμβατος οἰωνοῖσι.
Τούνεκά μιν καὶ φῶτες ἐπικλείουσιν ἄορνιν.
Ἔστι δέ τις γε θνητὸς εὐρρείτην παρὰ γάγγην
Χῶρος

Terram abſcindit, ad auſtrum uerò maris freta rubri, (polum urſarum.
Ganges item ad orientem, uerùm Caucaſus ad
Atq; hãc quidẽ multiq; et felices homines tenẽt,
Non unà habitantes cognomines, ſed bifariam
Diſcreti: fluuium ſanè immenſum prope Indum
Dardanẽſes: ubi flexuoſum è rupibus Aceſinem
Delabentẽ accipit remigabilis nauib. Hydaſpes.
Hos uerò iuxta Cophes tertius ſeqtur argẽtifer.
Horum aũt medij habitãt Sabæ, atq; Toxili uiri:
Scothri item deinceps: conſequuntur autem agreſtes gentes
Reucalenſium: uerùm poſt illos Bacchi cultores
Margaridæ habitant: ubi auri genituram
Ingenioſam Hypanisq; uehit, uaſtusq; Megarſus,
Rapidiſsimi fluuiorum: è monte autem Emodo
Ruentes promanant in Gangeticam regionem,
Ad auſtrum uoluti circum oras Colidis terræ:
Quæ ſcilicet prona nutat in oceanũ uorticoſum
Ardua, uolucribus inuia alitibus:
Quare ipſam etiã mortales cognominãt auernũ.
Eſt item quidam mirandus pulchrifluum prope Gangen

Locus

Χῶρος τιμήεις τε καὶ ἱερός, ὅν ποτε Βάκχος
Θυμαίνων ἐπάτησεν, ὅτ' ἠλλάσαντο μὲν ἀβραὶ
Ληνάων νεβρίδων ἂν ἀσπίδας, ἂν δὲ σίδηρον
Θύρσοι μαιμώωντο, καὶ ἐς σπείρημα δρακόντων
Ζωστῆρές θ' ἕλικές τε πολυγνάμπτοιο ἑλίνου,
Ἦμος ὅτ' ἀφραδίῃσι θεοῦ ἀτίμησαν ἑορτήν.
Τοὔνεκα νυσταίην μὲν ἐφημίξαντο κέλευθον.
Κόσμῳ δ' ἐστήσαντο σὺν ἡάσιν ὄργια πάντα.
Αὐτὸς δ', ὁππότε φῦλα κελαινῶν ὤλεσεν ἰν-
δῶν,
Ἠμωδῶν ὀρέων ἐπεβήσατο, τῶν ὑπὸ πέζαν
Ἕλκεται ἠώοιο μέγας ῥόος ὠκεανοῖο.
Ἔνθα δύο στήλας ὀρέσσας περὶ τέρματα γαίης,
Καγχαλόων μετὰ χεῦμα κατήλυθεν ἰσμηνοῖο.
Τόσσοι μὲν περὶ γαῖαν ὑπορτάδι ἄνδρες ἔασιν.
Ἄλλοι δ' ἔνθα καὶ ἔνθα κατ' ἠπείρους ἀλόωντες
Μυρίοι. οὓς οὐκ ἄν τις ἀειφραδέως ἀγορεύσοι
Θνητὸς ἐών. τοῦνοι δὲ θεοὶ ῥέα πάντα δύνανται.
Αὐτοὶ γὰρ καὶ πρῶτα θεμείλια τορνώσαντο.
Καὶ βαθὺν οἶμον ἔδειξαν ἀμετρήτοιο θαλάσσης.
Αὐτοὶ δ' ἔμπεδα πάντα βίῳ διετεκμήραντο,
Ἄστρα διακρίναντες. ἐκληρώσαντο δ' ἑκάστῳ
Μοῖραν ἔχειν πόντοιο καὶ ἠπείροιο βαθείης.

Τῷ

Locus uenerandusq; ac sacer, quē olim Bacchus
Furibūdus calcauit, quū mutarētur quidē molles
Mænadum Nebrides in clypeos, in ensem uerò
Virgæ prorumperent, atq; in spiram draconum
Baltei complicaturæq; contorti selini:
Tunc quū stoliditatib. dei despexerūt festiuitatē,
Quamobrem Nyssæum quidem uulgo dixerunt
uicum:
Decore aūt duxerunt cum liberis orgia omnia.
Is uerò, quādo gētes nigrorū debellauit Indorū,
Emodos montes adijt: quorum sub pedem
Voluitur Eoi ingens fluxus Oceani.
Ibi duabus columnis fultis in finibus terræ,
Exultans ad fluentum concessit Ismeni.
Tot quidem per orbem notissimi populi sunt.
Alij item hinc inde per terras uagantur
Innumeri, quos nemo manifestè narrauerit
Mortalis qui sit: soli aūt dij facile omnia possunt.
Ipsi enim etiam prima fundamenta tornarunt:
Atq; profundū meatū aperuerūt immensi maris:
Ipsi inquam stata omnia uitæ disposuerunt,
Sidera dispertiti. tribuerunt autem unicuiq;
Sortem habere ponti & continentis uastæ.

Τῶν ῥα καὶ ἀλλοίην ῥυσμοῦ φύσιν εἴλαχ' ἑκάστη.
Ἡ μὲν γὰρ λευκή τε καὶ ἀργινόεσσα τέτυκται,
Ἡ δὲ μελαινοτέρη, ἡ δ' ἀμφοτέρων λάχε μορφήν.
Ἄλλη δ' ἀστυφελὴς ἐναλιγκίη ἄνθεσι μίλτου.
Ἄλλαι δ' ἀλλοῖαι. πῶς γὰρ μέγας ἐφράσατο Ζεύς.
Οὕτω δ' ἀνθρώποις ἑτεροῖα πάντα τέτυκται.
Ὑμεῖς δ' ἤπειροί τε καὶ εἰν ἁλὶ χαίρετε νῆσοι,
Ὕδατά τ' ὠκεανοῖο, καὶ ἱρὰ χεύματα πόντου,
Καὶ ποταμοί, κρῆναί τε, καὶ οὔρεα βησσήεντα.
Ἤδη γὰρ πάσης μὲν ἐπέδραμον οἶδμα θαλάσσης,
Ἤδη δ' ἠπείρων σκολιὸν πόρον. ἀλλά μοι ὕμνων
Αὐτῶν ἐκ μακάρων ἀντάξιος εἴη ἀμοιβή.

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΤΟΥ ΔΙΟΝΥσίου περιηγήσεως.

Quare

Quare etiam uariam formæ naturam uendicauit quælibet.
Quædam enim albaq; & candida est,
Quædam uerò nigrior, quædam autem ambarum sortita est formam,
At alia Assyriæ consimilis floribus minij:
Aliæ item alterius formæ sunt. Ita enim magnus prospexit Iuppiter.
Sic etiam hominibus uaria omnia existunt.
Vos autem terræq; & in mari ualete insulæ,
Vndæq; Oceani, atq; ingentes fluxus ponti,
Et fluuij, fontesq;, & montes cliuosi:
Iam enim totius quidem percurri fretum maris,
Iam item terrarum difficilem meatum. At mihi carminum
Ipsis è diuis esto condigna repensa.

DIONYSII ORBIS DEscriptionis finis.

IN DIONYSII OPVSCVLVM DE SITV ORBIS, aliquot annotatiunculæ Ceporini.

457 NOn quidem tota continuò orbiuia.) Hic Dionyſius non intelligit uniuerſam terram, quæ mathematicorum ſententia, ut cætera elementa, rotunda eſt: ſed οἰκουμένην tantum, id eſt, terræ portionem tunc temporis habitari compertam: quam ſecundum longitudinem in ortum & occaſum cuneatam Dionyſius fundæ, alij chlamydi ſimilem dixerunt.

Atq; delubrum famoſiſsimum Amyclæi Canopi.) Menelaus poſt euerſam Troiam cum Lacedæmonijs, quorum dux erat, in patriam rediturus, aduerſis tēpeſtatibus pulſus in Aegyptum, Canopo ſuæ nauis gubernatori ibidē extincto, de nomine oppidum in memoriam non longè ab ultimo uerſus occidentem Nili oſtio, quod inde Canopicum dicitur, extruxit: in quo poſtea unà cum Serapide, Oſyride, ſeu Api, ut deus coli cœptus eſt. De quo Suida in hæc uerba: Canopus in Aegypto. Olim Chaldæi, ut ferūt, ſuū deum,

ſcilicet

ſcilicet ignem iactantes, ubiq; circumferebant, quo omnibus prouinciarum dijs committeretur, atq; huius uictor præ omnibus haberetur deus. Porrò aliarum prouinciarũ dijs ex ære, argento, ligno, lapide, aut tali quapiam materia facile ab igne cõſumptili erectis, neceſſario ignis ubiq; uincebat. Hoc cum audiſſet Canopi antiſtes, huiuſmodi concinnauit aſtutiam. Hydriæ in partibus Aegypti è teſtis ſolitæ ſunt fieri, minuta continuáq; habentes foramina, per quæ limoſa aqua diſtillando redditur puriſsima. Harum unam nactus Canopi antiſtes, obturatis cera foraminibus, uarijs coloribus depictam, impletam aqua, ueteriq; ſtatuæ decapitatæ, quæ cuiuſdam gubernatoris nauis Menelai fuiſſe ferebatur, accuratè impoſitam agglutinatamq;, ut deum ſtatuit. Pòſt aduenerunt Chaldæi: ſuccenſus eſt ignis: & cera, qua foramina erant obturata, diſſoluta eſt. Sudante uerò hydria, & aquam per foramina emittente, ignis extinguebatur. Sicq; aſtu antiſtitis, Canopus Chaldæorum uictor declatus, deinceps ut deus coli cœptus eſt. (Poſtea ſubiungit tritè dictum Stoicis) Qui centum ſtadijs diſtat à

Canopo, & qui uno, æquè non est in Canopo: sic quoq; plus & minus peccatum æquè non est in rectè agendo. Scribitur autem κάνωβος uel κάνωπος indifferenter.

Amyclæi.) Amyclæ & Sparta oppida sunt Lacedæmonis, hinc Amyclæus & Spartanus, idem quod Lacedæmonius.

Europam uerò ab Asia.) Tribus limitibus ab Asia secernit Europã, Tanai ad septentrionem, Hellesponto ad austrum, maximè ad austrum ostio Nili.

458 *μεσούριον.) Paruus limes medius: diminutiuum est, sicut ἐπιςόλιον. ὄρος, per auxesin Aeolicam οὖρος, aspero spiritu, quem Aeoles respuunt, in leuem conuerso.*

διὰ χθόνα νοσφίζουσι.) διανοσφίζουσι χθόνα. τμῆσις, figura Græcis tritißima.

ἠυδάξαντο.) αὐδάω uel αὐδάζω, futurum αὐδάσω, uel poëticè αὐδάξω. sic φημίζω φημίξω.

λευροῖο.) mollis, placidi, candidi, calui.

ἄτλας.) pro ἀτλαντικός, metri gratia.

460 *ἄγχι δ' ἐρυθραῖόν τε καὶ αἰθιόπιον καλέουσι.)*

λέουσι.) Hic uersus synæresin habet in dictione αἰθιόπιου, penultima & ultima syllabis in unam confluentibus. Sed de ratione carminum Græcorum scripsimus alibi.

461 Vbi certè multa inhabitatæ terræ planicies.) Troglodytarum seu Eremborum regionem intellige.

Qui uesperum mare gignit.) Id nos mediterraneum dicimus.

462 ἀρχομένοισιν.) Incipientibus, id est primùm intrantibus.

464 μασσαλίη.) Quam nos Maßiliam, ciuitas Narbonensis Galliæ antiquo portu nobilis.

τῇδ᾽ ἔπι.) Docet Theodorus Gaza in quarto libro Grammaticæ, præpositionem bissyllabam, & duorum temporum, suo nomini immediatè postpositam, in primam syllabam traducere accentum: at alia dictione intercedente, suo loco seruare manentem. Igitur τῇδ᾽ ἔπι, duæ dictiones sunt tantum, pro ὧδι τῇδε: τῇ δ᾽ ὧδι, tres, pro ὧδι τῇ δὲ, uel ὧδι ταύτῃ δέ.

παραυγάζουσα.) Verbum neutrum, Græcorum more usurpatum actiuè, aspiciens, pro aspectu similans.

465 E Ioue Ausonij.) Auson, unde Ausonij, fuit filius Vlyßis ex Calipso, Vlysses Laërtis, Laërtes Archisij, Archisius Iouis.

466 ὥς οἱ μὲν βοόωσιν.) Vt clamant. ὣς hic cum admiratione legendum.

ἐκ δ' ὀρέων σικελῶν.) E montibus Siculis, à finibus Siculi maris, à promontorio occidentali Cretæ, fronte scilicet Arietis: eousque enim productum erat mare Siculum.

προτόρῳ.) προτόρωσε.

ἰσμαρικοῦ πνοιῇσιν.) Ismarus mõs Thraciæ. Boream à cardine septentrionis ferè delaben tem Græciæ uulgus (cuius poëtæ miri æmul tores sunt) appellauit Thracium: quod ex ea re gione ipsis ad septentrionem contermina flare uideatur. Hoc semel admonere uisum est, quod poëtæ compluries rem, non sicut in se est, sed ut uulgo uidetur, describunt.

468 ὀρθὸν φυσιόωντος.) Boream è cardine septentrionis in nostram habitabilem rectà, id est nullo tumore terræ impediẽte, spirare, etiam in Hesiodi scholijs ex Gellio adnotauimus.

469 Pharium.) A Pharo insula Alexandriæ Aegypti

Aegypti opposita: Sidoniũ à Sidone oppido Phœniciæ.

Issus.) Nobilis ciuitas ad ultimum mediterranei maris sinũ, qui inde Issicus, sita fuit: quæ post superatum ibi ab Alexandro Darium, Nicopolis & Alexandria fuit appellata.

471 Cyaneas.) Nigras, atras: quæ alio nomine συμπληγάδων, à concussione.

Media uerò utrinque duo surgunt, &c.) Carambis in Paphlagonia, Frons arietis in Taurica Chersoneso.

472 ἰθὺ διαγράφοντα, μέσῃ δ' ἔστι κάραμβις) Sic lego, ut metrũ constet, ἰθὺ διαγράφοντε, μέσῃ δέ τοι ἔστι κάραμβις.

473 Torto similem circunducti funi arcus.) Scythici uidelicet, cuius figuram efficere pontum Euxinum testatur etiam Plinius. Talibus arcubus hodie utuntur Vngari, Poloni & Boëmi.

Matrem ponti.) Eorum lingua, ut alij referũt, Temerinda. Verisimilius tamen secundum rationem totius uniuersi, Euxinum esse matrem Mæotidis. τὰς δ' ἂν κείνοισι μέλοιτο ἀνδράσιν, οἳ τὴν χώραν ὁμούριον οἶκον ἔθεντο.

474

474 τραπεζίων.) Mensulæ. Hesychius. τραπέζιον apud Geometras figura est, quæ duo latera tes posita ad se inuicem habet inæqualia, duo uero, priora connectẽtia, æqualia. Ad hoc aliaq; Dionysij terræ delineamenta ueterum picturæ, non recentiorum adhibendæ sunt.

475 Pelli Pardinæ.) Ea ad rubedinem tendit, nigris maculis interpositis, teste Alberto de Animalibus libro 22.

Sed enim extremum quidem.) Primum maritimas gentes Aphricæ à Gadibus usq; ad Aegyptum ex ordine recenset.

476 ἄμφω.) ἀμφοτέρωθεν.

νέαν πόλιν.) νεάπολιν.

477 Carthago Aphrorũ quidem.) Lege Vergilium primo Aeneidos, Deuenere locos.

479 Ausonia uirtus.) Duce Cornelio Balbo. Plin. lib. 5. cap. 5.

Libyci dei.) Ammonis: cui nomen ἀπὸ τῆς ἄμμου, ab harena.

Cyrene.) Oppidum, à quo Cyrenaica regio, à Batto quodam Lacedæmonio conditum fuit.

Marmaridæ nutãtes ad Aegyptum.) Est enim in Mar-

in Marmarica ſeu Mareotide regione κατάβαθμος.

Gætuli item deſuper.) Ad Gades iterum conuerſus interraneos perſtringit.

Cernæ.) Hanc inſulam alij maris Aethiopici ſeu Rubri eſſe memorant, alij Atlantici. Quam diuerſitatem ex eo ortam coniicio, quòd hanc inſulam Aethiopiæ acceperunt uicinam, quæ duplex eſt, orientalis & occidentalis: præterea uarias opiniones de origine Nili.

480 ὅττ᾽ ἰλὺν βάλλειν.) Nilus dictus quaſi [illegible]ε ἰλὺς, teſte Seruio ſuper nonum Aeneidos.

[illegible] Hunc accolunt præclarorum genus uiro-[illegible].) Hunc accolunt præclari uiri. Familiaris tropus Dionyſio.

Porrò ſchema tria ad latera tendit.) Id eſt quod alij dicunt, Aegyptum habere figuram literæ Δ.

483 Vbi creperus Memnon.) Is filius fuit auroræ, rex Aethiopiæ, cui ſtatua Thebis erecta fuit ex Biſalte lapide, quē quotidiano ſolis ortu contactum radijs crepare obſeruatum eſt. Vide Plinium lib. 36. cap. 7.

Macedo-

Macedònium oppidum.) Alexandria, ab Alexãdro Philippi regis Macedoniæ filio cõdita.

Vbi Sinopitæ Iouis.) Quidam existimant statuam Iouis in templo Alexandriæ sinopide coloris genere nascentis in Sinope oppido Ponti, fuisse depictam, atq; inde dictũ Iouem Sinopiten. Quid si à Sinopide nympha adamata nomen meruerit? de qua infra habetur facie 537.

Pelei oppidum cognomine.) Pelusium.

484 *ῥυσμός.)* Suida: ῥυσμὸς Abderitica lingua figuram significat: sed & alijs dictionibu non græcis Democritus Abderites utitur.

485 *Bretani.)* Non qui Britanniam insul sed Aquitanicæ Galliæ continentem habitan

487 *Terram hanc.)* Hispaniam. Idem refer Strabo.

489 *Gerrhæq;.)* Quidam hic legendum existimant Rhætiq;. nec id sine ratione; quippe cum Dionysius nec uspiam alibi mentionem faciat Rhætorum, ab omnibus ueteribus celebratorum historicis. Constat profectò hoc loco Dionysiũ indicare uoluisse populum ad austrum supra Noricos, uicinum fontibus Danubij, siue hi Rhæt

siue

ſiue Vindelici fuerint. Equidem an hoc Dionyſij errore, uel ſcribæ alicuius uitio factum ſit, planè ignoro: tantum ſcio hanc uocem Græcis robuſtum, durum, & agreſte quiddam ſonare.

490 ἀλύβη.) *Nos duabus literis tranſpoſitis Abyla dicimus.*

κεμψοί θ'.) *Omnino legendum opinor* κελτοί θ'. *idq; poſitum pro* κελτίβηροι. *Sunt enim Celtiberi populi citerioris Hiſpaniæ.*

πουλιτελὴς.) *Vide num legendum ſit* πουλιτεγνὴς, *ſicut paulo antè ſcriptum uidimus.*

493 *Caſtæ Parthenopes.) Tres Sirenes, Leucoſia, Ladia, & Parthenope ab Vlyſſe deluſæ, in indignationem ſe ultro ſubmergentes ponto extinctæ ſunt: quarum Parthenope Neapolin Campaniæ urbem delata, atque ibidem ſepulta, templum meruit, nomenq; dedit urbi.*

494 τῶν καὶ νῦν γένος ὧδε προχοῦσιν ἄληκος.) *Sic metrum conſtat:* τῶν καὶ νῦν γένος δὴν ὧδε προχοῦσιν ἄληκος. *Ad hunc locum lege Volaterranum de Locris Italiæ populis.*

495 *Iouis multum irati infelix Sybaris.) Quæ Iouem habuit iratum. Tropus linguæ Græcæ.*

sic,

Sic, heros infensæ Veneris.

Sub Alphei honoribus.) Sub ludis Olympicis. Præterlabitur enim Alpheus Elidem, ubi celebrari solebant Olympia: atq; hic pro ipsis certaminibus ponitur, sicut aliquando apud Pindarum: & in hoc prouerbio, οὗτος ὶ τρέχει τις ἀλφειὸν πνέων, Hic currit uelut in stadio olympiaco. Prælium autem quo Sybaris secundum Strabonem deleta est à Crotoniatis, auditum est eodem die Olympiæ, teste Plinio lib. 7. cap. 22. Dicit autē μινναμένας, & διὸς μέγα χωσαμένοιο, alludēs ad prouerbium, Συβαρίται μαίνονται, uel Αμυρις μαίνεται. Quære apud Suidam, & apud Erasmum Roterodamum, Sybaritica calamitas, Amyris insanit.

Et Marsorum, &c.) Hic unum uel duos uersus de Samnitibus græco exemplari deesse manifestum est ex translationibus latinis: habet enim Festi Ruffi traductio,

Infortunatæ Sybaris uicina ruinæ est:
Samnitesq; truces habitant confinia: post hos
Gens Marsûm quondam tenuit loca.

Prisciani autem, secundum alios, Fannij,

Samnites

Samnites medio complectitur Itala tellus
In gremio: Marsosq; simul.

496 *βυλινέων.) Βυλίνη ciuitas Illyriæ memoratur à Stephano de Vrbibus, & Suida.*

497 Hylleorum terram.) Apud Plinium lib. 3. cap. 22. Hyllis peninsula etiam promontorium Diomedis dicitur.

499 Ab Asia.) *uico Arcadiæ, secundum Stephanum.*

Arcades Apidanei.) Volaterranus lib. 9. de Arcadia.

503 Delphynæ.) *ὁ δελφιώνης τοῦ δελφιώνου, nomē draconis occisi ab Apolline, à quo nomen eius oraculū accepit. Suida in dictione δελφοί.*

507 Huius quidem ad Boream.) *Ab hac ad Boream. Tropus græcus.*

Periculosa nautis uia.) Scilicet Scylla et Charybdis.

509 Amnisso.) *fluuio Cretæ. Suida.*

Rhodus, Ialysiorum sedes hominum.) Rhodus insula antiquitus tribus urbibus nobilitata fuit, Lindo, Camyro, & Ialyso, quæ nunc Rhodus, teste Pli. li. 5. ca. 31. Vnde Ialysij Rhodiēses.

510 πέπηκται.)Volitat, patet.

511 Abantias Macris.) Eubœa dicta prius fuit Macris & Abantias, seu Abantis: Eubœienses uerò Abātes, autoribus Plinio & Volaterrano.

Threiciaq; Samos.)Samothracia.

515 Alia immensa insula obuiat.) Chersonesum seu peninsulā intra Mæotidem & Pontum intelligit, quam Plinius lib. 6. cap. 6. Eionem uocatā testatur, Mela in fine primi Corocondamā.

Insulas Hesperidas.) Caßiteridas, uel Cattiteridas aliis dictas, à stanni copia.

Duæ insulæ sunt Bretanides.) Albion seu Anglia, & Hybernia.

517 Insularum alius tractus.) Orchadum scilicet, quæ secundum alios numero triginta sunt. qui uerò è regione Amnitæ sint, ingenuè fateor me planè ignorare. Atq; hic locus unicè me torquet apud Dionysium. Apud Plinium quidem inuenio Amnienses populos esse Hispaniæ Beticæ: sed nihil ad hunc locum facere uidentur.

Iraphiotes.) Epitheton Bacchi, de quo infra facie 555.

Vbi quidem sole progresso, &c.) Lege Plin. libro

libro ſecundo, capite 77. Item libro 4. capite 16.

519 Auream inſulam.) Chryſe & Argyre inſulæ Oceani orientalis memorabiles ſunt hiſtoricis. Eſt itē aurea Cherſoneſus ultra Gangem ad orientem, quam fortè hic intelligit Dionyſius: quippe cū alibi quoq; peninſulas ſeu Cherſoneſos recenſere ſoleat inter inſulas.

Inde uerò conuerſus auſtrinum, &c.) Intricatam hanc uerborum ſtructuram ſic explicabis, Inde uerò conuerſus ante Colium promontorium auſtrinum, deuenies ad magnam inſulam Taprobanam, matrem Aſiagenorum elephantum. κωλιὰς regiuncula & promontorium auſtrinū è regione Taprobanæ. Vide infra facie 576. Ptolemæus tabula decima Aſiæ καλλιγικὸν & κῶρυ appellat.

Quam ſuper cœleſtibus.) Secundū alios non ſub tropico cancri, ſed ſub æquinoctiali ſita eſt Taprobana.

518 ἐρειμήκετος.) Alij πολυμήκετος: quidam itē στερμήκετος, id eſt lōgè cathenatus, legūt.

τετρήχει.) Induruit, induratus, exaſperatus eſt, riget. τραχέω ἢ τρηχέω, τὸ τραχύνω, μέ-

σος ὑπόρσωπε λινός ἐπετρόχει τετρόχει.

ἀλιτροῖς.) peccatoribus, uel deuijs.

520 καὶ βαιόν.) Hesychius. βαιόν. ὀλίγον, μικρόν, ἄφθονον, πολλόν.

521 Sub tauri specie cultæ.) Dianæ.

523 Nysseam ad planiciem.) De qua inferius facie 579.

525 Caucasijs.) Brachia Tauri montis, quæ septentrionem uersus serpunt usq; ad montes Riphæos, uocãtur Caucasia: in quibus Tanain oriri tradit Dionysius: alij uerò in mõtibus Riphæis Tanain fontes habere existimant.

527 A Xantho & Simoente.) E Troia.

529 Aretiaden.) Filium Martis, scilicet Ascalaphum, de quo Homerus ἰλιά. B. in catalogo, τῶν ἦρχ' ἀσκάλαφος καὶ ἰάλμενος, υἷες ἄρηος, &c.

Post solum Tyndaridarum.) In ora Colchidis ad ultimũ Ponti sinum διοσκουριὰς urbs Castoris & Pollucis, qui διόσκουροι Græcis dicti, quondam florentissima sita fuit.

Circæi.) Colchici: fuit enim Circe soror Aeetæ regis Colchorum.

531 Tertiæ ad orbes lunæ.) per tres menses: nam singulis mensibus, singulos orbes luna uel proprio suo ambitu, uel lucis incremẽto absoluit.

Profluuijs commiscetur Oceani.) Dionysius testatur Caspium sinum meatũ habere in Oceanum septentrionalẽ: licet id minus perspicuum sit ex generalibus picturis.

533 Parnesi.) Parnesum uel Parnasum uocat, quem alij Parapamisum uel Parpanisum.

534 καὶ ἔθνεα Βαρβαρασηρῶν.) Sic nostra habebant antitypa: malo tamẽ diuisim legere ἔθνεα βάρβαρα σηρῶν.

536 κεκλειμένη.) κεκλεισμένη, ἀ κλείω.

537 Et qui turres tenent ligneas.) Mosynœci: de quibus Mela & alij.

Thermodon martius.) Ab accolis Amazonidibus, quæ à Marte duxerunt originem.

539 Terrestris Saturnidæ ingentem canem.) Cerberum Plutonis. Saturnidæ simul dicuntur, Iuppiter, Neptunus, & Pluto: nam ij tres filij fuere Saturni. Hic alterum epitheton ὑδαὴς tollit ambiguitatem. Indicat autor Acherusiam, descensum ad inferos, sumpta fabula ex Hesiodi

Theogonia de interfecto ab Hercule Cerbero. Hunc ſpecum Mela in Bithynia eſſe teſtatur.

543 Fundamento in ulmi.) Id eſt, ulmeis truncis iacto fundamento, in loco ſcilicet paluſtri. De hoc magnæ Dianæ Epheſiæ templo, mundi miraculo, plura legere poteris apud Plinium, & alios.

548 εἰς διὸς ἵκμενος.) Lego ἱκμένου: nõ enim Bellerophon, ſed eius equus Pegaſus in cœlum profectus eſt. εἰς διὸς, εἰς οἶκον τοῦ διὸς, εἰς οὐρανόν, Atticus ſermo.

549 Campus Aleius.) Hic ἀλήϊον proprium loci ab oberrantia Bellerophontis, ab ἀλάομαι ἀλήϊον, quaſi diceres erraticum. aliàs ἀλήϊον ſine ſegete & paſtu. Vide Heſychium.

551 Quam cauam perhibent cognominem.) κοιλοσυρίαν, Cœloſyriam, id eſt cauam Syriam.

553 Et Neptunias ſtructuras.) Poſidium oppidum. ποσειδῶν Neptunus.

555 Supra enim ipſam omnes ualde opulenti & clari homines colunt.) Hæc uerborum ſtructura latinè obſcura eſt, licet clara ſit græca. ſic ſenſum collige: Opulentiſſimi & clari homines

præ

præ omnibus alijs regionibus ipsam inhabitant.

Reuera enim in terra dissoluit illa Iuppiter ipsum Dionysium bene suto à femore.) Ferunt fabulæ, Bacchum natū è femore Iouis, quod epitheton indicat εἰραφιώτης, παρὰ τὸ ἐῤῥάφθαι, ab assutum esse: quasi assutus femori Iouis. Vide Hesychium.

561 Mediam amnium.) μέσην ποταμῶν, μεσοποταμίαν, quasi mediamnem.

563 Ophietidem petram.) Serpentinam, uastam, desertam. Hic locus apud Esaiam prophetam uocatur Petra deserti, teste Volaterrano.

565 Heroines.) ἡρωΐνη, patronymicum fœmininum, filia Herois.

Filio Pandionidæ.) cuidam iuueni Atheniensi de tribu Pādionide. Medeam cum Iasone clam in Græciam profectam, postea ueneficij accusatam ex Athenis fugisse scribit Diodorus Siculus lib. 5.

567 Ausonij regis.) Octauij Augusti, post interfectum ab ijsdem Crassum. Vixit autem Dionysius sub Augusto.

569 Meoniam & Sardias.) Regnum & sedem

Crœſi cepit Cyrus rex Perſarum.

576 Quamobrem Nyſſæum quidem uulgo dixerunt uicũ.) νύσσειν pungere, ferire. νυσσαῖος Bacchicus. Etiam Plinius lib. 6. cap. 21. Nyſam urbem Libero patri ſacram ad hunc locum ſitam commemorat. Sunt præterea & aliæ urbes hoc nomine, omnes ſacræ Baccho.

Ad fluentum conceſsit Iſmeni.) Rediijt in patriam Thebas Bœotiæ: fuit enim θηβαιγενής. Iſmenus fluuius Bœotiæ.

Hæc in Dionyſium non facile cuiuis rati eſſe obuia, carptim adnotauimus: reliqua ſtudioſus lector ex Ptolemæo, Plinio, Strabone, Volaterrano, Mela, commentarijs Camertis, & alijs ſuo Marte commodius comparabit. Habent certe iam omnes libri ſuos indices, quibus res innumeras ſcitu dignas ex autoribus leuiſsima opera conquirimus.

ANNOTATIONVM IN Dionyſium Finis.

VITA

VITA PROCLI,

EX SVIDA.

Πρόκλος ὁ λύκιος, μαθητὴς συριανοῦ, ἀκουστὴς δὲ καὶ πλουτάρχου τοῦ νεστορίου τοῦ φιλοσόφου, καὶ αὐτὸς φιλόσοφος πλατωνικός. οὗτος προέστη τῆς ἐν ἀθήναις φιλοσόφου σχολῆς, καὶ αὐτοῦ μαθητὴς καὶ διάδοχος χρηματίζει μαρῖνος ὁ νεαπολίτης. ἔγραψε πάνυ πολλὰ φιλόσοφά τε καὶ γραμματικά· ὑπόμνημα εἰς ὅλον τὸν ὅμηρον· ὑπόμνημα εἰς τὰ ἡσιόδου ἔργα καὶ ἡμέρας· περὶ χρηστομαθείας βιβλία γ. περὶ ἀγωγῆς β. εἰς τὴν πολιτείαν πλάτωνος βιβλία δ. εἰς τὴν ὀρφέως θεολογίαν, συμφωνίαν ὀρφέως· πυθαγόρου καὶ πλάτωνος περὶ τὰ λόγια βιβλία ι. περὶ τῶν παρ' ὁμήρου θεῶν, ἐπιχειρήματα κατὰ χριστιανῶν ιη. οὗτός ἐστι πρόκλος, ὁ δεύτερος μετὰ πορφύριον κατὰ χριστιανῶν τὴν μιαρὰν καὶ ἐφύβριστον αὐτοῦ γλῶσσαν κινήσας· πρὸς ὃν ἔγραψεν ἰωάννης ὁ ἐπικληθεὶς φιλόπονος, πάνυ θαυμασίως ἀπαντήσας, κατὰ τῶν ιη. ἐπιχειρημάτων αὐτοῦ. καὶ δείξας αὐτὸν κἀν τοῖς ἑλληνικοῖς ἐφ' οἷς μέγα ἐφρόνει, ἀμαθῆ καὶ ἀνόητον.

ἔγραψε πρόκλος μητρωακὴν βίβλον· ἣν εἴ τις μετὰ χεῖρας λάβοι, ὄψεται ὡς οὐκ ἄνευ θείας κατακωχῆς τὴν περὶ τὸν θεὸν θεολογίαν ἐξεφώνησεν ἅπασαν, ὥστε μηκέτι θράττεσθαι τὴν ἀκοὴν ἐκ τῶν ἀπεμφαινόντων θρήνων.

ΑΡΑΤΟΥ ΒΙΟΣ.

Ἄρατος πατρὸς μὲν ἦν ἀθηνοδώρου, μητρὸς δὲ ληνοδώρας, ἐκ σόλων τῆς κιλικίας. ὠνόμασθαι δὲ ἡ πόλις ἀπὸ σόλωνος τοῦ λινδίου. ἔστι δὲ ἡ νῦν πομπηϊόπολις. ἦν δὲ ἐπὶ πτολεμαίου τοῦ φιλαδέλφου. καὶ ἐσχόλασε διονυσίῳ τῷ ἡρακλεώτῃ. συνῆν δὲ ἀντιγόνῳ τῷ μακεδόνων βασιλεῖ, καὶ φίλᾳ τῇ τούτου γαμετῇ. συνήκμασε δὲ ἀλεξάνδρῳ τῷ αἰτωλῷ, καὶ καλλιμάχῳ, καὶ μενάνδρῳ, καὶ φιλητᾷ. ἀδελφοὺς δὲ εἶχε τρεῖς, μύρειν, καλώνδαν, καὶ ἀθηνόδωρον, ὃς πρῶτος ἀντειπεῖν λέγεται ζωΐλῳ τῷ περὶ τῆς ὁμηρικῆς ποιήσεως γράψαντι. σχολάσας δὲ ὁ ἄρατος περσαίῳ τῷ φιλοσόφῳ ἀθήνησι, καὶ συνελθὼν αὐτῷ εἰς μακεδονίαν μεταπεμφθέντι ὑπὸ ἀντιγόνου, καὶ ἀπελθὼν εἰς τὸν αὐ-

τὸν ἀντιγόνου καὶ φίλας γάμον, καὶ εὐδοκιμήσας, τὸ λοιπὸν τοῦ χρόνου διέτριψεν ἐκεῖσε. ἦν δὲ ὁ ἀντίγονος υἱὸς Δημητρίου τοῦ πολιορκητοῦ, καὶ παρέλαβε τὴν ἀρχὴν περὶ ἑκατοστὴν καὶ πέμπτην ὀλυμπιάδα, καθ᾽ ἣν πτολεμαῖος ὁ φιλάδελφος αἰγύπτου ἐβασίλευσεν. ὥστε καὶ θρυλλούμενόν ἐστιν ὑπό τινων, ὡς ἦν κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον νικάνδρῳ τῷ κολοφωνίῳ τῷ τὰ θηριακὰ γράψαντι. λέγουσί τε πρὸς εἶναι ἀλλήλοις, ὁ μὲν νικάνδρῳ σκέψασθαι τὰ φαινόμενα, ὁ δὲ ἀράτῳ τὰ θηριακά. τοῦτο δὲ καταφανῶς ἐστι ψεῦδος. ὁ γὰρ νίκανδρος δώδεκα ὅλαις ὀλυμπιάσι νεώτερος φαίνεται. ἔνιοι δέ φασι τὸν ἄρατον μνασέου πατρὸς γεγονέναι, ἀριστοθήρου δέ τινος μαθηματικοῦ διακοῦσαι. ἰατρὸν δὲ προηγουμένως καὶ ποιητὴν γενέσθαι ἐν τοῖς ἀντιγόνου βασιλείοις. γηραιῷ δὲ τῷ κυρηναίῳ ἐπεβάλλετο, παρ᾽ οὗ καὶ τοῦ γράμματος ἠξιώθη. συνήκμασε δὲ νικάνδρῳ μαθηματικῷ, καὶ αὐτῷ τῷ κολοφωνίῳ, θεραπεύοντι ἅμα αὐτόν. ζηλωτὴν δέ φασι τοῦτον γενέσθαι ὁμήρου. οἱ δὲ, ἡσιόδου μᾶλλον.

ΓΕΝΟΣ

ΓΕΝΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ, ΕΚ ΤΩΝ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ.

Ὁ δὲ Διονύσιος, λίβυς μὲν ἱστορεῖται τὸ γένος, συγγράψαι δὲ καὶ ἄλλα βιβλία λέγεται, λιθιακά τε καὶ ὀρνιθιακά, καὶ βασσαρικά. ὧν τὰ μὲν λιθιακὰ ἐνεκρίθησαν καὶ αὐτὰ διὰ τὴν τοῦ χαρακτῆρος ὁμοιότητα· τὰ δὲ βασσαρικὰ διὰ τὴν τραχύτητα οὐκ ἄξια τούτου κριθέντα, εἰς τὸν στέμμιον ἀνήχθησαν διονύσιον. τὰ δὲ ὀρνιθιακὰ εἰς ἄλλον τινὰ φιλαδελφέα διονύσιον· ὃν διὰ λέξεων ἀκυρολογίαν, ἐπεκάλουν ὑπόκενον. τὸ δὲ παρὸν ποίημα ἱστορικὸν καλοῦσιν οἱ παλαιοί, συγκείμενον ἐκ τοπικοῦ καὶ πραγματικοῦ, καὶ χρονικοῦ, καὶ γενεαλογικοῦ, εἰς ἃ διαιρεῖσθαι τὴν ἱστορίαν φασίν. ἐκ μὲν τοπικοῦ, ὅτι καὶ ὁ πᾶς ἐνταῦθα τοῦ βιβλίου σκοπός, τόπων γῆς ἦν περιήγησις. πραγματικοῦ δέ, ἐν οἷς ἄλλα τέ τινα ἱστορεῖ, καὶ ἐθνῶν ἔθη ἐκτίθεται. χρονικοῦ δέ, ὡς ὅτε καιροῦ μέμνηται, καθ' ὃν αὐτὸς προῆλθεν, ὅτι δηλαδὴ οὐκ ἐπὶ τῶν ὑπάτων, ἀλλ' ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων. γενεαλογικοῦ δέ, οἷον ὅτε τοὺς σαυρομάτας ἐξ ἀμαζόνων εἶπεν κατάγεσθαι, καὶ ἐκ δούλων τοὺς ἐπὶ

φυγ ς

φρυγίους λοκρούς. οἱ δ' αὐτοὶ παλαιοὶ ἐπαινοῦσι καὶ τὸ προοίμιον τοῦ βιβλίου ὡς τούτου τὰς ἐπιβαλλούσας ἔχον ἀρετάς. φασὶ γὰρ ὅτι ἀρεταὶ προοιμίων, περιοχὴ, προσοχὴ, καὶ συμπάθεια. ὧν ἡ μὲν περιοχὴ, τέλος ἔχει τὸ προεκθέσθαι τὸν τοῦ ἑξῆς λόγου σκοπόν. ἡ δὲ προσοχὴ ἐπιστρέφει τὸν ἀκροατὴν, καὶ ὅλον εἶναι τοῦ ἔργου ποιεῖ. ἡ δὲ συμπάθεια, καὶ πρὸς συγγνώμην, καὶ πρὸς ἐπιείκειαν τοῦ λέγοντος προκαλεῖται τοὺς ἀκροατάς. καὶ διονύσιος οὖν φασι σκοπὸν τοῦ βιβλίου ἐν προοιμίῳ ἀπέφηνε, εἰπὼν τὸ, μέλλειν γαῖάν τε καὶ εὐρέα πόντον ἀείδειν. προσοχήν τε ἐποίησε κινήσας τὸν τοῦ ἀκροατοῦ νοῦν ὡς ἐπὶ μεγάλῃ τῇ ὑποσχέσει. οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ περιοχὴν κεφαλαιώδη τοῦ ὅλου βιβλίου τούτῳ τῷ τρόπῳ ἐξέθετο. ἐν δὲ τῷ, ἀνδρῶν ἄκριτα φῦλα· συμπάθειαν ἐξεκαλέσατο, καὶ ἐφειλκύσατο, οἷα συγγνώμης τυχεῖν [illegible]ονος, εἴπου φανείη ἀσθενὴς περὶ τὴν τῶν οὕτω [illegible]ων καὶ ἀκρίτων ὑφήγησιν. πολὺ δὲ τὸ σα[illegible] περιοῦσα ποίησις ἔχει, καὶ μάλιστα τὸ δὴ κρεῖ[illegible] προείρηται, οὐ μόνον διὰ τῆς ἐπαναλήψεως [illegible]ὅπερ ἔφαμεν, καὶ τῶν συχνῶν συμπληρω[illegible] ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν πυκνῶν προσθέσεων. ὅπου γ.

του γε καὶ τρόπους διδασκαλίας ὁ Διονύσιος ἐν πολλοῖς ἐκτίθεται δι' εὐκρίνειαν προλέγων, ὅτι τοιῶσδε τὸ διδασκαλικὸν προχειρίσεται. πολλαχοῦ δὲ καὶ προσέχειν προκαλεῖται τὸν ἀκροατὴν, ὡς ἂν μὴ ἐξυπτιάζων αὐτὸς νομίζοι παρηγεῖσθαι τοῦτον ἀδιάκρινητον. πολὺ δὲ καὶ τὸ κάλλος ἔχει τὸ συγγραμμάτιον τοῦτο, καὶ οὐδενὸς ὅλως ἀμοιρεῖ τῶν πολλῶν ποιητικῶν καλῶν τὸ μικρὸν τῆς ποιήσεως τοῦτο σωμάτιον. εἰ δέ τινας ἔχει καὶ κῆρας βραχυτάτας, καθάπερ σῶμα καλὸν λοβίωνάς τινας οὐ προφανεῖς τοῖς πολλοῖς, ἢ λειχῆνας περιεμπεφυκότας, καὶ οὐκ ἐν καιρίῳ, ἀφ' ὧν ἥκιστα τὸ πολὺ τοῦ κάλλους ἀχρειοῦται, σκεπτέσθωσαν οἱ περίεργοι, καὶ οὐ πάνυ φιλόκαλοι. ἡμεῖς γὰρ οὐ μυῖαι τοῖς ἕλκεσιν ἐφιζάνουσαι, μέλισσαι δὲ τοῦ τῶν μουσῶν λειμῶνος τὸ κάλλιστον ἀπανθίζουσαι.

ΤΕΛΟΣ.